

ព្រះ
 ច្បាប់ជាតិ
 និង
 សេចក្តីប្រកាសនានា
 ស្តីពី
 អង្គការនៃក្រសួង
 យុត្តិការដ្ឋាន
 ៤៥

សុភ័ក្ត្រជ័យ
 អង្គការនៃក្រសួង យុត្តិការដ្ឋាន
 ជ័យជំនះ
 ៤៥

ព. ស. ២២៧៦

សុត្តន្តបិដក
អង្គធម្មនិកាយស្ស បញ្ចកនិបាតោ
ឆដ្ឋោ ភាគោ
—
ធីតិយបណ្ណសកោ
—
ផាលុហារវិគ្គោ
—

(១) បញ្ចមេ ភិក្ខុវេ សេក្ខវេសារដ្ឋករណោ នឌ្ឍា ។
កតមេ បញ្ច ។ ៨១ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សន្ធា ហោតិ
សីលវា ហោតិ ពហុស្សតោ ហោតិ អារទ្ធវិរិយោ
ហោតិ បញ្ញាវា ហោតិ ។ យំ ទោ ភិក្ខុវេ អស្សន្ធស្ស
សារដ្ឋំ ហោតិ សន្ធស្ស តំ សារដ្ឋំ ន ហោតិ ។
តស្មាយំ នឌ្ឍោ សេក្ខវេសារដ្ឋករណោ ។ យំ ភិក្ខុវេ
នុស្សីលស្ស សារដ្ឋំ ហោតិ សីលវតោ តំ សារដ្ឋំ
ន ហោតិ ។ តស្មាយំ នឌ្ឍោ សេក្ខវេសារដ្ឋករណោ ។

សុត្តន្តបិដក
អង្គធម្មនិកាយ បញ្ចកនិបាត
ឆដ្ឋភាគ
—
ធីតិយបណ្ណសក
—
ផាលុហារវិគ្គ
—

(១) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ទាំងឡាយជាគ្រឿងធ្វើឲ្យរឿងរា
ចេសសេក្ខបុគ្គលនេះមាន ៨ យ៉ាង ។ ធម៌ ៨ យ៉ាងគឺអ្វីនេះ ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុអ្នកសាសនានេះ ជាអ្នកមានសទ្ធា ១ មាន
សីល ១ បានស្តាប់ច្រើន ១ ប្រាជ្ញព្យាយាម ១ មានប្រាជ្ញា ១ ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុអ្នកមិនមានសទ្ធា មានសេចក្តីគ្រឿងអន់ឯណា
ភិក្ខុអ្នកមានសទ្ធា ឥតមានសេចក្តីគ្រឿងអន់នោះទេ ។ ព្រោះហេតុ
នោះ ធម៌នេះ ឈ្មោះថា ជាគ្រឿងធ្វើឲ្យរឿងរាចេសសេក្ខបុគ្គល ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុអ្នកទ្រុឌសីល មានសេចក្តីគ្រឿងអន់ឯណា
ភិក្ខុអ្នកមានសីល ឥតមានសេចក្តីគ្រឿងអន់នោះទេ ។ ព្រោះហេតុ
នោះ ធម៌នេះ ឈ្មោះថា ជាគ្រឿងធ្វើឲ្យរឿងរាចេសសេក្ខបុគ្គល ។

យំ កិត្តាវ អប្បស្សតស្ស សារាជ្ជំ ហោតិ តហស្សតស្ស
 តំ សារាជ្ជំ ឧ ហោតិ ។ តស្មាយំ ធម្មោ សេត្តាវ
 សារាជ្ជការណោ ។ យំ កិត្តាវ កុសីតស្ស សារាជ្ជំ
 ហោតិ អាទូរិយស្ស តំ សារាជ្ជំ ឧ ហោតិ ។
 តស្មាយំ ធម្មោ សេត្តាវសារាជ្ជការណោ ។ យំ កិត្តាវ
 ធុច្ឆត្តស្ស សារាជ្ជំ ហោតិ ចត្តាវតោ តំ សារាជ្ជំ
 ឧ ហោតិ ។ តស្មាយំ ធម្មោ សេត្តាវសារាជ្ជការណោ ។
 ឥតេ ទោ កិត្តាវ ចញ្ច សេត្តាវសារាជ្ជការណោ
 ធម្មាតំ ។

(២) បញ្ចប់ កិត្យវេទន្តេហ៍ សមញ្ញតោ កិត្យ
 ឧស្សត្តិកបរិស្ថិតោ ហោតិ ឆាបកិត្យតំ អចំ អត្ត-
 ប្បជន្នោ ។ កតតេហ៍ បញ្ចប់ ។ ឥឡ កិត្យវេ កិត្យ
 វេសិយតោចរោ វា ហោតិ វិជរតោចរោ វា ហោតិ ធុល្ល-
 ក្យហរិតោចរោ វា ហោតិ ចណ្ណតតោចរោ វា ហោតិ

ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុអ្នកចេះដឹងតិច មានសេចក្តីអៀនអន់ឯណា
 ភិក្ខុអ្នកចេះដឹងច្រើន ឥតមានសេចក្តីអៀនអន់នោះទេ ។ ព្រោះហេតុ
 នោះ ធម៌នេះ ឈ្មោះថា ជាគ្រឿងធ្វើឱ្យព្យាបាលរបស់សត្វបុគ្គល ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុអ្នកច្រើនច្រមុយ មានសេចក្តីអៀនអន់ឯណា
 ភិក្ខុអ្នកប្រាជ្ញព្យាយាម ឥតមានសេចក្តីអៀនអន់នោះទេ ។ ព្រោះហេតុ
 នោះ ធម៌នេះ ឈ្មោះថា ជាគ្រឿងធ្វើឱ្យព្យាបាលរបស់សត្វបុគ្គល ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុអ្នកឥតប្រាជ្ញា មានសេចក្តីអៀនអន់ឯណា
 ភិក្ខុអ្នកមានប្រាជ្ញា ឥតមានសេចក្តីអៀនអន់នោះទេ ។ ព្រោះហេតុនោះ
 ធម៌នេះ ឈ្មោះថា ជាគ្រឿងធ្វើឱ្យព្យាបាលរបស់សត្វបុគ្គល ។ ម្ចាស់
 ភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ជាគ្រឿងធ្វើឱ្យព្យាបាលរបស់សត្វបុគ្គលមាន ៨ យ៉ាង
 នេះឯង ។

(២) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុអ្នកច្រកចរដោយធម៌ ៥ យ៉ាង
សូម្បីតែលោកអ្នកមានធម៌ម៉ែតកម្រិក (ព្រះវិញ្ញាណស្រព) ក៏រមែង
ត្រូវគេឆ្លើយសសន្សំយថាជាភិក្ខុកាត្រក់ដែរ ។ ធម៌ ៥ យ៉ាងគឺអ្វីខ្លះ ។
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុកុស័លសាសនានេះ ជាអ្នកត្រចះទៅកាន់
សំណាក់ស្រែចេស្សា ១ ត្រចះទៅកាន់សំណាក់ស្រែមេម៉ាយ ១ ត្រចះទៅ
កាន់សំណាក់ស្រែត្រម៉ូចាស់ ១ ត្រចះទៅកាន់សំណាក់មនុស្សរង្វៀង ១

កិក្ខុនិកាយោ វ ហោតិ ។ ឥមេហំ ទោ កិក្ខុវេ
ចញ្ចហំ ធម្មេហំ សមន្តាគោតោ កិក្ខុ ឧស្សង្គិកចរិ-
សង្គិកោ ហោតិ ចាចកិក្ខុតិ អបិ អកុប្បនឌោតិ ។

(៣) ចញ្ចហំ កិក្ខុវេ អង្កេហំ សមន្តាគោតោ មហា-
ចោរោ សន្ធិមិ ជិន្ទតិ ជិល្លាចមិ ហោតិ ឯកាតារិកមិ
កាហោតិ ចរិបន្តេមិ តំដ្ឋតិ ។ កាតមេហំ ចញ្ចហំ ។
ឥធន កិក្ខុវេ មហាចោរោ វិសមនិស្សិតោ ច ហោតិ
កហាននិស្សិតោ ច ពលវនិស្សិតោ ច ភោគចាតិ ច
ឯកចារី ច ។ កាជញ្ច កិក្ខុវេ មហាចោរោ វិស-
មនិស្សិតោ ហោតិ ។ ឥធន កិក្ខុវេ មហាចោរោ
នជិវិទុក្កំ វ ជិស្សិតោ ហោតិ ចញ្ចកវិសមំ វ ឯវិ
ទោ កិក្ខុវេ មហាចោរោ វិសមនិស្សិតោ ហោតិ ។
កាជញ្ច កិក្ខុវេ មហាចោរោ កហាននិស្សិតោ ហោតិ ។
ឥធន កិក្ខុវេ មហាចោរោ តិណកហានំ វ ជិស្សិតោ
ហោតិ កុក្ខកហានំ វ រោជំ វ មហាវនសណ្តំ វ ឯវិ
ទោ កិក្ខុវេ មហាចោរោ កហាននិស្សិតោ ហោតិ ។

ត្រិចទៅកាន់សំណាក់កិក្ខុនិ ។ ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ កិក្ខុដែល
ប្រកបដោយអង្គ៤ យ៉ាងនេះឯង សូម្បីដែលពួកអ្នកមានធម៌ម៉ែនកម្រិត
(ព្រះវិហារស្រុក) ក៏រវេងត្រូវគេរៀនសូត្ររួចជាថ្នាក់ក្នុងគ្រប់
ម៉ែនទាំងអស់ ។

(៤) ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ មហាចោរោប្រកបដោយអង្គ៤ យ៉ាង
រវេងកាន់ទ័ន្ធនេះ បូជន្តនេះ បូជន្តៈ១នេះ ឈរចាំស្តាប់អ្នកដំណើរតាម
ផ្លូវនេះ ។ អង្គ៤ យ៉ាងអីវ៉ុនេះ ។ ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ មហាចោរក្នុង
លោកនេះ ជាអ្នកកាស្រីយន្តវិមុត្តិស្មី កាស្រីយវ្រិតស្យាត កាស្រីយ
ជន្តអ្នកមានកំឡាំង ។ ជាអ្នកស្មូតទ្រព្យ ។ ជាអ្នកត្រិចទៅម្នាក់ឯង ។

ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ ចុះមហាចោរ អ្នកកាស្រីយន្តវិមុត្តិស្មី
ធ្វើដូចម្តេច ។ ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ មហាចោរក្នុងលោកនេះ
ជាអ្នកកាស្រីយន្តវិមុត្តិស្មី ឬកាស្រីយន្តវិមុត្តិស្មីដែលមិនកបស្មី ម្ចាស់
កិក្ខុទាំងឡាយ មហាចោរអ្នកកាស្រីយន្តវិមុត្តិស្មីយ៉ាងនេះឯង ។
ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ ចុះមហាចោរអ្នកកាស្រីយវ្រិតស្យាត ធ្វើដូច
ម្តេច ។ ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ មហាចោរក្នុងលោកនេះ កាស្រីយ
ន្តវិស្យាតស្មីនេះ ស្យាតឈើនេះ ឆ្នេរស្មីនេះ ជងវិព្រះនេះ ម្ចាស់
កិក្ខុទាំងឡាយ មហាចោរអ្នកកាស្រីយន្តវិស្យាតយ៉ាងនេះឯង ។

កថញ្ច កិក្ខុវេ មហាបោកោ ពលវនិស្សតោ ហោតិ ។
 ៥៨ កិក្ខុវេ មហាបោកោ វជានំ វ វជមហាមត្តានំ
 វ និស្សតោ ហោតិ តស្ស ឯវំ ហោតិ សចេ មំ
 កោចំ កំញំ វក្ខតិ ឥមេ វជានោ វ វជមហាមត្តា
 វ ចរិយាឆាយ អត្ថំ កណ៌ស្សន្តិកំ សចេ មំ កោចំ
 កំញំ អាហ ត្យស្ស វជានោ វ វជមហាមត្តា វ
 ចរិយាឆាយ អត្ថំ កណ៌នំ ឯវំ ទោ កិក្ខុវេ មហា-
 បោកោ ពលវនិស្សតោ ហោតិ ។ កថញ្ច កិក្ខុវេ
 មហាបោកោ កោតចាតី ហោតិ ។ ៥៩ កិក្ខុវេ មហា-
 បោកោ អន្លោ ហោតិ មហាទូរោ មហាកោកោ តស្ស ឯវំ
 ហោតិ សចេ មំ កោចំ កំញំ វក្ខតិ ឥតោ កោកេន
 ចជិសន្តវស្សនំ សចេ មំ កោចំ កំញំ អាហ តតោ
 កោកេន ចជិសន្តវតំ ឯវំ ទោ កិក្ខុវេ មហាបោកោ កោ-
 តចាតី ហោតិ ។ កថញ្ច កិក្ខុវេ មហាបោកោ ឯកោចាវ
 ហោតិ ។ ៦០ កិក្ខុវេ មហាបោកោ ឯកោកោ
 ជំក្កហណាជំ កត្តា ហោតិ ។ តំ កំស្ស ហេតុ ។

មាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពុទ្ធមហាបោកោស្រីយជនអ្នកមានកំឡុង តើដូច
 ម្តេច ។ មាលភិក្ខុទាំងឡាយ មហាបោកោក្នុងលោកនេះ កាស្រីយ
 ព្រះរាជានុរ កាស្រីយរាជមហាមាត្យនេះ មហាបោកោនោះឥតគង់ យ៉ាង
 នេះថា បើនរណាប្តឹងអ្វីៗ ធិរញ្ច ពួកស្តេចឫកជមហាមាត្យទាំងនេះ
 មុខជាកាន់សេចក្តីបង្កើតចោល បើនរណាមួយប្តឹងអ្វីៗ ធិរោរនោះ ពួក
 ស្តេចឫកជមហាមាត្យទាំងនោះ ក៏កាន់សេចក្តីបង្កើតឱ្យចោរនោះ មាល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ មហាបោកោកាស្រីយជនអ្នកមានកំឡុងយ៉ាងនេះឯង ។
 មាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពុទ្ធមហាបោកោ សូតដោយទ្រព្យ តើដូចម្តេច ។
 មាលភិក្ខុទាំងឡាយ មហាបោកោក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកស្តុកស្តម្ភមានទ្រព្យ
 ច្រើន មានភោគៈច្រើន មហាបោកោនោះឥតគង់ យ៉ាងនេះថា បើ
 នរណាមួយប្តឹងអ្វីៗ ធិរញ្ច អញ (នឹងយក) ភោគៈអំពីទ្រព្យនេះទៅស្តុក
 បើនរណាមួយប្តឹងអ្វីៗ ធិរោរនោះ ចោរនោះ (ក៏យក) ភោគៈអំពី
 ទ្រព្យនោះទៅស្តុក មាលភិក្ខុទាំងឡាយ មហាបោកោស្តុកដោយភោគៈ
 យ៉ាងនេះឯង ។ មាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពុទ្ធមហាបោកោ អ្នកគ្រឿងទៅតែ
 ម្នាក់ឯង តើដូចម្តេច ។ មាលភិក្ខុទាំងឡាយ មហាបោកោក្នុងលោកនេះ
 តែងធ្វើការសន្តត់សន្តិទៅម្នាក់ឯង ។ ដំណើរនោះប្រាកដប្រជា ។

មា មេ កុម្មុយន្តា មហិទ្ធា សង្កេតំ អកម្មសូតិ ឯវ
 មា កិក្ខុវេ មហាបោកេ ឯកចារី យោតិ ។
 ឧទេហំ មា កិក្ខុវេ បញ្ចហន្តេហិ សមន្តាគតោ
 មហាបោកេ សទ្ធិចំ ធិន្ទតិ ធិស្វាចំចំ ហតិ ឯកា-
 កាវតំចំ កាកេតិ បរិបន្ទេចំ តំដូតិ ។ ឯកមា មា
 កិក្ខុវេ បញ្ចហិ ឧទេហិ សមន្តាគតោ ចាបកិក្ខុ
 ទតំ ឧបហតំ អត្តានំ យិហាតិ សាវត្ថោ ច យោតិ
 សាទុកិក្ខោ វិញ្ញំ តហុញ អបុញ្ញំ ចសវតិ ។ កក-
 មេហំ បញ្ចហិ ។ ឧទ កិក្ខុវេ ចាបកិក្ខុ វិសមនំស្សតោ
 ច យោតិ កហាននំស្សតោ ច តសវនំស្សតោ ច
 កាកចារី ច ឯកចារី ច ។ កកមា កិក្ខុវេ
 ចាបកិក្ខុ វិសមនំស្សតោ យោតិ ។ ឧទ កិក្ខុវេ
 ចាបកិក្ខុ វិសមេន កាយកក្កេន សមន្តាគតោ
 យោតិ វិសមេន វចីកក្កេន សមន្តាគតោ យោតិ
 វិសមេន មាតាកក្កេន សមន្តាគតោ យោតិ ឯវ មា
 កិក្ខុវេ ចាបកិក្ខុ វិសមនំស្សតោ យោតិ ។ កកមា
 កិក្ខុវេ ចាបកិក្ខុ កហាននំស្សតោ យោតិ ។

ព្រោះមហាបោកេនាគតថា កាចិកំប៉ានំបេសំកញ្ច កំនុវាយោវេត្រៃ
 ឡើយ ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ មហាបោកេនាគតថាគ្រិច្ចាគតំ
 យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ មហាបោកេប្រកបដោយអង្គី ៥
 យ៉ាងនេះឯង វេសិកាគតំនុវត្តន្ត្រះ បូនំនុវត្តន្ត្រះ បូនំនុវត្តន្ត្រះ ចំស្តាតំនុវត្តន្ត្រះ
 ជំលើវត្តន្ត្រះ ។ ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ កិក្ខុបាបដែលប្រកបដោយអមិ ៥
 យ៉ាង វេសិកាគតំនុវត្តន្ត្រះដែលសាស្ត្រាស្ថិ ចំផ្លាញគុណអមិចាលជន ប្រកប
 ដោយមាសជន គួរជាទីនិរៀលនៃអ្នកប្រែប្រួលទាំងឡាយឯង ទទួលសូ
 បាបជំនុំច្រើនជន កំយ៉ាងនោះដែរ ។ អមិ ៥ យ៉ាងនីមួយៗ ។

ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ កិក្ខុបាបក្នុងសាសនានេះ កស្រីយកិយាមិច
 ស្មើ ១ កស្រីយសេចក្តីយល់សំញ៉ា ១ កស្រីយជនមានកំឡាំង ១
 សូតាដោយទ្រព្យ ១ គ្រិច្ចាគតំ ១ ។ ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ បុរ
 កំនុបាបកស្រីយកិយាមិចស្មើ ដើម្បីចម្លង ។ ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ
 កំនុបាបក្នុងសាសនានេះ ប្រកបដោយកាយកម្មមិចស្មើ ប្រកបដោយ
 វចីកម្មមិចស្មើ ប្រកបដោយមាតាកម្មមិចស្មើ ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ
 កំនុបាប កស្រីយកិយាមិចស្មើយ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ
 បុរកំនុបាប កស្រីយសេចក្តីយល់សំញ៉ា ដើម្បីចម្លង ។

[illegible]

ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុបាបក្នុងសាសនានេះសេសសល់ខុស ប្រកបដោយ
 អន្តរាគមន៍កាច់ដៃ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុបាបកាស្រីយសេចក្តីយល់
 សំញុំយ៉ាងនេះឯង ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុបាបកាស្រីយ
 ជនមានកំឡាំង តើដូចម្តេច ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុបាបក្នុង
 សាសនានេះ កាស្រីយពួកស្តេច ឬពួកក្រដមហាមាឡ ភិក្ខុបាបនោះ
 តែងកាត់យ៉ាងនេះថា បើនរណាមួយបោទអ្វីៗ អំពីអញ ពួកស្តេច
 ឬពួកក្រដមហាមាឡទាំងនោះ អង្វរនឹងជម្រះសេចក្តីបង្ក្របឱ្យ បើនរណា
 មួយបោទអ្វីៗ អំពីភិក្ខុនោះ ពួកស្តេច ឬពួកក្រដមហាមាឡទាំងនោះ
 ក៏ជម្រះសេចក្តីបង្ក្របឱ្យភិក្ខុនោះ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុបាប កាស្រីយ
 ជនមានកំឡាំងយ៉ាងនេះឯង ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុបាបក្នុង
 បុគ្គលដោយទ្រព្យ តើដូចម្តេច ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុបាបក្នុង
 សាសនានេះ ជាអ្នកសម្បូរបែប ប៉ុណ្ណាបាត សេនាសនៈនឹងគិតលាងប្បព្វ
 គេសជ្ជបរិគារ ភិក្ខុនោះ តែងកាត់ យ៉ាងនេះថា បើនរណាមួយបោទ
 អ្វីៗអំពីអញ អញនឹងយកលាភអំពីបច្ច័យនេះទៅស្លូត ។ បើនរណា
 មួយបោទអ្វីៗ អំពីភិក្ខុនោះ ភិក្ខុនោះ ក៏យកលាភអំពីបច្ច័យនោះទៅ
 ស្លូត ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុបាបក្នុងស្នូកដោយទ្រព្យយ៉ាងនេះឯង ។

សុត្តន្តបិដក អង្គខណ្ឌកាយស្វ ចតុកងិយោ

ក្សត្រ មហាបាលី ពហុលំ កាយកង្កែប សាម្មាសាទរន្តំ អប្បំ អមតាបេន មហាបាលី ពហុលំ វិចីកង្កែប សមុទាទរន្តំ អប្បំ អមតាបេន មហាបាលី ពហុលំ មហាកង្កែប សមុទាទរន្តំ អប្បំ អមតាបេន មហាបាលី ឧបហារំ ឧបហារន្តំ អប្បំ អមតាបេន យាមិ ទោ ចន កាមិ វេនយំកាមិ ចិត្តសមុដ្ឋា-
 វាមិ វា សេដ្ឋសមុដ្ឋាវាមិ វា វាសសមុដ្ឋាវាមិ វា សន្និទាតិកាមិ វា ឧត្តបរិណាមាមិ វា វិសមបរិ-
 ហារាមិ វា ឧបត្តមិកាមិ វា កង្កែបិកាមិ វា កាមិស្ស ធន ពហុលំ ឧប្បន្នន្តំ អច្ចាតាតោ ហោតិ
 ចតុន្តំ ឈាបាមិ អាភិចេតសិកាមិ ធិដ្ឋន្តឧសុទិហា-
 វាមិ ធិកាមលាភិ ហោតិ អភិច្ឆលាភិ អកាសិរលាភិ
 អាសវាមិ ឧយា អបាសវំ ចេតោវិមុត្តិ ចញ្ញាវិមុត្តិ ធិដ្ឋោ
 ធម្មេ សយំ អភិញ្ញា សន្និកាតា ឧបសម្បន្នំ វិហាតិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គខណ្ឌកាយ ចតុកងិយោ

ភូតសព្វហោតិភាវោ តេនិកបំរាភិក្ខុភាវោ ដោយកាយកម្មជាទីគាប់ចិត្ត
 ច្រើន មិនគាប់ចិត្ត (នោះ) និង តេនិកបំរាភោយាវិចីកម្មជាទីគាប់ចិត្ត
 ច្រើន មិនគាប់ចិត្តនឹង តេនិកបំរាភោយាមហាកម្មជាទីគាប់ចិត្តច្រើន
 មិនគាប់ចិត្តនឹង តាំងចូលទៅជិតវេទនាបស់ដែលគួរតាំងចូលទៅជិតជាទីគាប់ចិត្ត
 មិនគាប់ចិត្តនឹង ដើម្បីដែលតាំងឡើងអំពីច្រមាត់ក្តី តាំងឡើងអំពីសូស្តក្តី
 តាំងឡើងអំពីឡូលក្តី តើអំពីធាតុប្រដូក្តី តើអំពីផ្លូវប្រច្រូលក្តី តើ
 អំពីក្បាវវិយាបដមិនស្មើក្តី តើអំពីសេចក្តីព្យាយាម (របស់អោតកាយ
 ចង់ជាដើម) ក្តី តើអំពីសេចក្តី ដើម្បីចង់ឡាយនោះ មិនតើឡើង
 ដល់កិក្ខុភាវោច្រើន ជាអ្នកមានភាពនឹង ជាអ្នកមានភាពសេចក្តី
 ប្រាថ្នា បានមិនលំបាក បានមិនក្រៃលែងនាំគ្នា ដែលអាស្រ័យ
 ដោយចិត្តដ៏ក្រៃលែង ជាគ្រឿងនៅជាសុទ្ធ ក្នុងចូលច្បង ចូលដល់
 ចោទៅច្បងនឹងបញ្ញាច្បង ដែលមិនមានភាសា ព្រោះសេចក្តីនាំគ្នា
 ឡាយ ធ្វើឱ្យជាក់លាក់ដោយប្រាថ្នាដ៏ក្រៃលែង ខ្លួននឹងក្នុងចូលច្បង ។

ដោយ ចោ កិក្ខុវេ ចក្ខុវេ ធម្មវេ សមណកោ
 កិក្ខុ សមណសុ សមណសុខុមាលោ យោតិ ។
 យេ ហិ តំ កិក្ខុវេ សម្មា វធម្មោ វធម្មេ
 សមណសុ សមណសុខុមាលោតិ មោវ តំ កិក្ខុវេ
 សម្មា វធម្មោ វធម្មេ សមណសុ សមណ-
 សុខុមាលោតិ ។ អហំ ហិ កិក្ខុវេ យាចិតោ
 ពហុលំ ចំវំ បរិកុញ្ញាមិ អប្បំ អយាចិតោ យាចិតោ
 ពហុលំ ចិណ្ឌាចាតំ បរិកុញ្ញាមិ អប្បំ អយាចិតោ
 យាចិតោ ពហុលំ សេនាសំ បរិកុញ្ញាមិ អប្បំ
 អយាចិតោ យាចិតោ ពហុលំ តំណាចប្បច្ចយកេសន្ន-
 បរិក្ការំ បរិកុញ្ញាមិ អប្បំ អយាចិតោ យេហិ ចោ
 បទ កិក្ខុវេ សន្និ វិហារមិ តេ មំ មធាចេនេវ
 ពហុលំ កាយកាឡេន សមុទាចន្តិ អប្បំ អមធាចេន
 មធាចេនេវ ពហុលំ វជីកាឡេន សមុទាចន្តិ អប្បំ អម-
 ធាចេន មធាចេនេវ ពហុលំ មធាកាឡេន សមុទាចន្តិ
 អប្បំ អមធាចេន មធាចំយេវ ឧបហារំ ឧបហាន្តិ

មាសភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌៨ យ៉ាងនេះឯង ជាសមណ-
 សុខុមាលក្នុងពួកសមណៈ ។ មាសភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើគេ
 ពោលសរសើរសមណៈណា ថា ជាសមណសុខុមាល ក្នុងពួកសមណៈ
 ដូច្នេះ មាសភិក្ខុទាំងឡាយ គួរគោរពសរសើរគេថា ជាសមណ-
 សុខុមាលក្នុងពួកសមណៈ ។ មាសភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះថា គេជាគត
 បើគេអង្វរកំច្រើប្រាស់ចំវំច្រើន បើគេមិនអង្វរកំច្រើប្រាស់នឹង បើគេ
 អង្វរកំចំវំកោតចិណ្ឌាចាតច្រើន បើគេមិនអង្វរកំចំវំកោតនឹង បើគេអង្វរ
 កំច្រើប្រាស់សេនាសនៈច្រើន បើគេមិនអង្វរកំច្រើប្រាស់នឹង បើគេ
 អង្វរកំចំវំកោតគេលាចប្បច្ចយកេសន្នបរិក្ការច្រើន បើគេមិនអង្វរកំចំវំ-
 កោតនឹង មួយទៀត គេជាគតទៅជាមួយនឹងពួកភិក្ខុណា ពួកភិក្ខុ
 នោះ តែងនាំគ្នាជាគតដោយកាយកម្មជាទីគាប់ចិត្តច្រើន មិនគាប់
 ចិត្ត (នោះ) និង តែងនាំគ្នាដោយវចក្ខុជាទីគាប់ចិត្តច្រើន មិនគាប់ចិត្ត
 និង តែងនាំគ្នាដោយបរិកាយកម្មជាទីគាប់ចិត្តច្រើន ដែលមិនគាប់ចិត្តនឹង
 តែងនាំគ្នាទៅដឹកនាំរបស់ដែលគួរនាំចូលទៅដឹក ជាទីគាប់ចិត្តច្រើន

អប្ប អមតាចំ យាធិ ទោ ឧន កាធិ វេទយិ-
 កាធិ ចិក្ខុសធុដ្ឋានាធិ វា សេដ្ឋសធុដ្ឋានាធិ វា
 វាតសធុដ្ឋានាធិ វា សន្និបាតិកាធិ វា ឧបុប្ផិកា-
 មាធិ វា វិសមបរិហារមាធិ វា ឧបក្កមិកាធិ វា
 កក្កដាភិកាធិ វា កាធិ មេ ធិ ធិ ធិ ធិ ធិ ធិ ធិ
 អប្បកាតោបាស្ថេ ចតុន្នំ ឈានាធិ អាភិចេតសិ-
 កាធិ ធិដ្ឋនធុសុខវិហារាធិ ធិកាមលាភិ អភិជ្ជ-
 លាភិ អភិសិលាភិ អាសវាធិ ធិយា វ មេ វ សន្និ-
 កាធិ ធិសធុដ្ឋន្ត វិហារាធិ វ យំ ចា តំ កិក្ខុវេ
 សធុ វេទានោ វេទយិ សធុលោសុ សធុលោសុ
 ធិលោភិ មេវ តំ កិក្ខុវេ សធុ វេទានោ វេទយិ
 សធុលោសុ សធុលោសុធិលោភិ ។

(៨) ចក្កេវេ កិក្ខុវេ ជាសុវិហារា ។ កតមេ ចក្ក ។
 ឥធិ កិក្ខុវេ កិក្ខុវេ មេត្តំ កាយកក្ក ចតុបដ្ឋិតំ
 ហោតិ សព្វិយុចារិសុ អាវ វេវ វេវ មេត្តំ វេវកក្ក
 ចតុបដ្ឋិតំ ហោតិ សព្វិយុចារិសុ អាវ វេវ វេវ មេ

ដែលមិនដាច់ចិត្តច មួយទៀត ដូចដែលកើតអំពីប្រមាណក្តី កើតអំពី
 ស្មេស្មក្តី កើតអំពីឡូលក្តី កើតអំពីធាតុដែលប្រជុំគ្នាក្តី កើតអំពីវដ្ត
 ប្រែប្រួលក្តី កើតអំពីក្បាច់វិយាបដ្ឋានស្មក្តី កើតអំពីសេចក្តីព្យាយាម
 (បេស្ថេ មានវាយចងជាដើម) ក្តី កើតអំពីផលនៃកម្មក្តី ដូច្នេះ
 នោះមិនកើតដល់គឺជាគន្លឹះច្រើន គឺជាគន្លឹះនោះថា ជាអ្នកមាន
 កាតាគន្លឹះ ជាអ្នកមានភាសាសេចក្តីប្រាថ្នា បានមិនលំបាក បានមិនក្រ
 ឡូវឈានទាំង ៤ ដែលកាស្រីយដោយចិត្តដ៏ក្រៃលែង ជាគ្រឿងនាំ
 ជាសុខក្នុងបច្ចុប្បន្ន ចូលដល់ ១ ២ ៣ ព្រោះអស់ភាសាវិចារិក្យាយ
 ធ្វើឲ្យជាក់លាក់ ១ ខ្លួនក៏ទាំងឡាយ កាលបើបុគ្គលពោលសរសើរ
 សមណៈណាថា ជាសមណសុខុមាលក្នុងពួកសមណៈដូច្នេះនោះ ខ្លួន
 ក៏ទាំងឡាយ គួរនោះពោលសរសើរគឺជាគន្លឹះ ជាសមណសុខុមាល
 ក្នុងពួកសមណៈដូច្នេះ ។

(៩) ខ្លួនក៏ទាំងឡាយ កាលនៅសប្បាយនេះ មាន ៨
 យ៉ាង ។ ៨ យ៉ាងដ៏អ្វីនេះ ។ ខ្លួនក៏ទាំងឡាយ ក៏ក្នុងសាសនា
 នេះ កាន់ទុកនូវកាយកម្មប្រកបដោយមេត្តាក្នុងសព្វព្រឹត្តិការណ៍ទាំងឡាយ
 ក្នុងចំពោះមុខនឹងទំកំបាំងមុខ ១ ក៏កាន់ទុកនូវវិចិត្រកម្មប្រកបដោយ
 មេត្តាក្នុងសព្វព្រឹត្តិការណ៍ទាំងឡាយ ក្នុងចំពោះមុខនឹងទំកំបាំងមុខ ១

អេត្តំ មនោកម្មំ ចច្ចុបដ្ឋិតំ ហោតិ សត្រឡាចារីសុ
 អារិ ទេវ រហោ ច យាធិ តាធិ សីលាធិ
 អទស្កាធិ អន្ធនាធិ អសតលាធិ អកម្មាសាធិ កុដិ-
 ស្សាធិ វិញ្ញាប្បសន្តាធិ អបរាមដ្ឋាធិ សមាធិសំវត្ថធិកាធិ
 តថាភូមហំ សីលេហំ សីលសាមញ្ញកតោ វិហារតិ
 សត្រឡាចារីហំ អារិ ទេវ រហោ ច យាយំ និដ្ឋិ
 អរិយា និយ្យានិកា និយ្យាតិ តត្តាស្ស សម្មា-
 ទុក្ខក្ខយាយ តថាភូមាយ និដ្ឋិយា និដ្ឋិសាមញ្ញកតោ
 វិហារតិ សត្រឡាចារីហំ អារិ ទេវ រហោ ច ។ ឥធម
 ទោ ភិក្ខុវេ ចញ្ច ជាសុវិហារាតិ ។

[៦] ឯកំ សមយំ កកវា កោសន្តិយំ វិហារតិ
 យោសីតាវមេ ។ អថទោ អាយស្មា អាទន្នោ យេន
 កកវា តេនុបសន្តិមិ ឧបសន្តិមិញ្ច កកវន្តំ អភិវនេញ្ច
 ឯកមន្តំ និសិន្ទំ ។ ឯកមន្តំ និសិន្ទោ ទោ អាយស្មា
 អាទន្នោ កកវន្តំ ឯកនរោច តិក្ខាវតា ទុ ទោ
 កន្តេ ភិក្ខុសង្ឃោ វិហារន្តោ ជាសុំ វិហារយ្យាតិ ។

ភិក្ខុតាំងទុកនូវមនោកម្មប្រកបដោយមេត្តា ក្នុងសត្រឡាចារីតាំងឡាយ
 ក្នុងទីចំពោះមុខនឹងទីកំបាំងមុខ ។ ជាភិក្ខុប្រកបដោយសីលស្មើគ្នា នឹង
 សត្រឡាចារីតាំងឡាយ ដោយសីលមិនដាច់ មិនចុះ មិនពាល
 មិនព្រិស ជាសីលរបស់អ្នកជា ជាសីលដែលអ្នកប្រាជ្ញសរសើរ ជា
 សីលដែលគេស្គាល់នឹងទីដ្ឋានមិនប៉ះពាល់ ជាសីលប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសមាធិ
 តាំងក្នុងទីចំពោះមុខនឹងទីកំបាំងមុខ ។ ច្រកចាដោយសេចក្តីយល់ស្មើគ្នា
 នឹងសត្រឡាចារីតាំងឡាយ ដោយសេចក្តីយល់ដឹងប្រសើរ ជាគ្រឿង
 ចេញចាកទុក្ខ តាំងនូវអក្ខរកម្មសេចក្តីយល់នានាឱ្យអស់ទុក្ខដោយប្រពៃ
 បានតាំងក្នុងទីចំពោះមុខនឹងទីកំបាំងមុខ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុតាំងឡាយ នេះឯង
 ឈ្មោះថា ការនៅសប្បាយ ៩ យ៉ាង ។

[៦] សម័យមួយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគគង់នៅក្នុងយោសីតាវមេ
 ទៀបក្រុងកោសម្ពី ។ គ្រានោះ ព្រះគោនន្ទដ៏មានអាយុ ចូលទៅគាល់
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ
 រួចគង់ក្នុងទីសមគួរ ។ លុះព្រះគោនន្ទដ៏មានអាយុគង់ក្នុងទីសមគួរហើយ
 បានក្រាបចូលសួរព្រះដ៏មានព្រះភាគ យ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះអង្គ
 ដ៏ចម្រើន ភិក្ខុសង្ឃគួរនៅសប្បាយបាន ដោយហេតុប៉ុន្មានយ៉ាងហ្ន៎ ។

យតោ ទោ អាទទ្ធ កំក្កុ អត្តនា សីលសម្មន្នោ ហោតិ
 នោ បរំ អនិសីលេ សម្មវត្តា ឯត្តាវតាមិ ទោ អាទទ្ធ
 កំក្កុសង្ខេពំ វិហារន្នោ ជាសុំ វិហារយ្យាតិ ។ សិយា
 បទ កន្ថេ អញ្ញោមិ បរិយាយោ យថា កំក្កុសង្ខេពំ
 វិហារន្នោ ជាសុំ វិហារយ្យាតិ ។ សិយា អាទទ្ធាតិ
 ភក្កា អរោច យតោ ទោ អាទទ្ធ កំក្កុ អត្តនា
 ច សីលសម្មន្នោ ហោតិ នោ បរំ អនិសីលេ
 សម្មវត្តា អត្តាទុមេត្ថិ ច ហោតិ នោ បរាទុមេត្ថិ ។
 ឯត្តាវតាមិ ទោ អាទទ្ធ កំក្កុសង្ខេពំ វិហារន្នោ
 ជាសុំ វិហារយ្យាតិ ។ សិយា បទ កន្ថេ អញ្ញោមិ
 បរិយាយោ យថា កំក្កុសង្ខេពំ វិហារន្នោ ជាសុំ
 វិហារយ្យាតិ ។ សិយា អាទទ្ធាតិ ភក្កា អរោច
 យតោ ទោ អាទទ្ធ កំក្កុ អត្តនា ច សីលសម្មន្នោ
 ហោតិ នោ បរំ អនិសីលេ សម្មវត្តា អត្តាទុមេត្ថិ
 ច ហោតិ នោ បរាទុមេត្ថិ អប្បញ្ញាតោ ច
 ហោតិ ភេទ អប្បញ្ញាតិកោ នោ បរិតស្សតិ ។

ម្នាលកាន់ទុក្ខ កាលណា កំក្កុបរិច្ចលិវដោយសីលទូលំដំ មិនគិតរៀនកំក្កុ
 ដទៃ ព្រោះតែអនិសីល ម្នាលកាន់ទុក្ខ កំក្កុសង្ខេពំដែលគួរនៅសប្បាយ
 ដោយហេតុប៉ុណ្ណោះ ។ បតិព្រតិអង្គដំប៉ែន កំក្កុសង្ខេពំនៅ
 សប្បាយបាន ដោយបរិយាយដទៃទៀត តើមានដែរឬទេ ។ ព្រះ
 ដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលកាន់ទុក្ខ មានដែរ ។ ម្នាលកាន់ទុក្ខ
 កាលដែលកំក្កុបរិច្ចលិវដោយសីលទូលំដំ មិនគិតរៀនកំក្កុដទៃ ព្រោះ
 តែអនិសីលផង ជាអ្នកពិនិត្យតែទូលំដំ មិនពិនិត្យកំក្កុដទៃផង ម្នាល
 កាន់ទុក្ខ កំក្កុសង្ខេពំនៅសប្បាយដោយហេតុមានប្រមាណប៉ុណ្ណោះ ។
 បតិព្រតិអង្គដំប៉ែន កំក្កុសង្ខេពំនៅសប្បាយដោយបរិយាយដទៃ
 ទៀត មានដែរឬទេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាល
 កាន់ទុក្ខ នៅមានទៀត ម្នាលកាន់ទុក្ខ កាលដែលកំក្កុបរិច្ចលិវដោយ
 សីលទូលំដំ មិនគិតរៀនកំក្កុដទៃ ព្រោះតែអនិសីលផង ពិនិត្យ
 តែទូលំដំ មិនពិនិត្យកំក្កុដទៃផង ពោះជាអ្នកមិនស្ស៊ីឈ្មោះ គឺមាន
 បុណ្យតិច ក៏មិនខ្ពស់ ព្រោះតែទូលំដំមិនស្ស៊ីឈ្មោះនោះផង ។

ឯត្ថាវតាចិ ទោ អាទទ្ធ កិក្ខុសង្ឃោ វិហារន្តា ជាសុំ
 វិហារយ្យាតិ ។ សិយា ចន កន្ត្ថ អញ្ញាចិ ចរិយាយោ
 យថា កិក្ខុសង្ឃោ វិហារន្តា ជាសុំ វិហារយ្យាតិ ។
 សិយា អាទទ្ធាតិ កកវា អភេច យតោ ទោ អាទទ្ធ
 កិក្ខុ អត្ថនា ច សីលសម្បន្នោ ហោតិ នោ ចរំ អនិ-
 សីលេ សម្បវត្តា អត្តាទុមេត្ថិ ច ហោតិ នោ ចរាទុ-
 មេត្ថិ អប្បញ្ញតោ ច ហោតិ តេន អប្បញ្ញតិកេន
 នោ ចរិតស្សតិ ចតុន្ទញ្ច ឈានាធំ អាភិចេតសិកាធំ
 ធំដួងម្នុសុវិហារាធំ ធំកាមលាភី ហោតិ អភិច្ច-
 លាភី អកសិរលាភី ។ ឯត្ថាវតា ទោ អាទទ្ធ កិក្ខុ-
 សង្ឃោ វិហារន្តា ជាសុំ វិហារយ្យាតិ ។ សិយា ចន
 កន្ត្ថ អញ្ញាចិ ចរិយាយោ យថា កិក្ខុសង្ឃោ វិហារន្តា
 ជាសុំ វិហារយ្យាតិ ។ សិយា អាទទ្ធាតិ កកវា អភេច

ម្នាលអាទទ្ធ កិក្ខុសង្ឃនូវនៅសប្បាយដោយហេតុប៉ុណ្ណេះឯង បត់ត្រព្រះ
 អង្គជំរំរើន កិក្ខុសង្ឃនូវនៅសប្បាយដោយបរិយាយដទៃទៀតមានដែរ
 ឬទេ ។ ព្រះអង្គបានព្រះភោគច្រើនត្រាស់ថា ម្នាលអាទទ្ធ នៅមានទៀត
 ម្នាលអាទទ្ធ កាលដែលកិក្ខុបរិច្ចេកដោយសីលខ្លួនឯង មិនគំរើបៀលកិក្ខុ
 ដទៃ ព្រោះតែអតិសីលផង ពិនិត្យតែខ្លួនឯង មិនពិនិត្យកិក្ខុដទៃផង ទោះ
 ជាអ្នកមិនស្សីឈ្មោះ ក៏មិនខ្វះ ព្រោះតែខ្លួនមិនស្សីឈ្មោះនោះផង ជាអ្នក
 បានតាមសេចក្តីប្រាថ្នា បានមិនលំបាក បានមិនក្រី ខ្វះឈានទាំង ៤
 ដែលគាស្រីយចិត្តជំរិតក្រៃលែង ជាគ្រឿងនៅសប្បាយក្នុងបច្ចុប្បន្ន ។
 ម្នាលអាទទ្ធ កិក្ខុសង្ឃនូវនៅសប្បាយ ដោយហេតុប៉ុណ្ណេះឯង ។ បត់ត្រ
 ព្រះអង្គជំរំរើន កិក្ខុសង្ឃនូវនៅសប្បាយដោយបរិយាយដទៃទៀត មាន
 ដែរឬទេ ។ ព្រះអង្គបានព្រះភោគត្រាស់ថា ម្នាលអាទទ្ធ នៅមានទៀត ។

យតោ ទោ អាទទុ កិក្ខុ អត្តនា ច សីលសម្បជ្ជោ
 ហោតិ នោ បរំ អនិសីលេ សម្បវត្តា អត្តាទុចេត្តិ
 ច ហោតិ នោ ចរាទុចេត្តិ អប្បញ្ញាតោ ច ហោតិ
 តេន អប្បញ្ញាតិកេន នោ ចរិកស្សតិ ចតុទ្ធាញ្ច
 ឈានាធំ អភិទេតសិកាធំ ទិដ្ឋចឌ្មសុទិវហារាធំ
 ទិកាមណិ ហោតិ អកិច្ចលាភិ អកសិរលាភិ
 អសកំណញ្ច ទយា អនាសវំ ទេតោវិធម្មំ ចញ្ញាវិធម្មំ
 ទិដ្ឋោ ទឌ្មេ សយំ អកិញ្ញា សន្និកត្វា ទេសម្បជ្ជ
 វិហាតិ ។ ឯត្តាវតោ ទោ អាទទុ កិក្ខុសង្ខេប
 វិហាតោ ជាសុំ វិហាបយ្យ ។ ឧបត្តា ចាបំ អាទទុ
 ជាសុវិហារា អញ្ញោ ជាសុវិហារោ ឧត្តវិហារោ ក
 បណីតករោ ក ទត្ថិកំ វនាមិកំ ។

[៧] ចញ្ចបំ កិក្ខុវេ ទឌ្មេហិ សធម្មាកតោ
 កិក្ខុ អាហុទេយ្យោ ហោតិ ចាហុទេយ្យោ ទត្ថិណេយ្យោ
 អញ្ញលីកាណីយោ អនុត្តរំ បុញ្ញត្ថត្ថំ លោកស្ស ។
 កកមេហំ ចញ្ចបំ ។ ឧទ កិក្ខុវេ កិក្ខុ សីលសម្បជ្ជោ
 ហោតិ សទានិសម្បជ្ជោ ហោតិ ធម្មាសម្បជ្ជោ ហោតិ

ម្ចាស់ភានន្ត កាលដែលកិក្ខុអ្នកបរិច្ចណិដោយសីលខ្លួនឯង មិនគំរងៀល
 កិក្ខុវេ ព្រោះតែអនិសីលផង ពិនិត្យតែខ្លួនឯង មិនពិនិត្យកិក្ខុវេផង
 ទោះជាអ្នកមិនឈ្លៀសឈ្មោះ ក៏មិនទាន់ផង ជាអ្នកទានភាវសេចក្តីប្រាថ្នា ទាន
 មិនលំបាក ទានមិនក្រ គួរឈានទាំង ៤ ដែលអាស្រ័យចិត្តដ៏ក្រៃលែង
 ជាគ្រឿងនៅសប្បាយក្នុងបទុប្បទ្ធផង ទានដល់ចោទៅមុត្តិ ទិដ្ឋចញ្ញាវិធម្មំ
 ដែលមិនមានកាសវៈ ព្រោះអស់កាសវៈទាំងឡាយ ធ្វើឱ្យដាក់ច្បាស់
 ដោយប្រាថ្នាដ៏ក្រៃលែងដោយខ្លួនឯងក្នុងបទុប្បទ្ធផង ។ ម្ចាស់ភានន្ត
 កិក្ខុសង្ខ គួរនៅសប្បាយ ដោយចេតុប៉ុណ្ណោះឯង ។ ម្ចាស់ភានន្ត
 នថាគតោលថា ធម៌ជាគ្រឿងនៅសប្បាយឯទៀត ជាធម៌លើសលុប
 ជាង ឬវិជ្ជាជាងធម៌ជាគ្រឿងនៅសប្បាយនោះគ្មានទេ ។

[៨] ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ កិក្ខុប្រកបដោយធម៌៥ យ៉ាង
 ជាអ្នកគួរទទួលគ្រឿងបូជា គួរទទួលភាគទាន គួរទទួលទុក្ខិណា ទាន
 គួរដល់អញ្ញាលិកេ ជាបុញ្ញកេត្តដ៏ប្រសើររបស់សព្វលោក ។ ធម៌៥
 យ៉ាងគឺអ្វីខ្លះ ។ ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ កិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ជាអ្នក
 បរិច្ចណិដោយសីល ១ បរិច្ចណិដោយសមាធិ ១ បរិច្ចណិដោយចញ្ញា ១

វិធុត្តិសធម្មន្ទោ ហោតិ វិធុត្តិញ្ញាណនិស្សន្ទសធម្មន្ទោ
 ហោតិ ។ ឥមេហិ ទោ ភិក្ខុវេ ចក្ខុហិ ធម្មេហិ
 សមធម្មកតោ ភិក្ខុ អហុនេយ្យោ ហោតិ ចាហុនេ-
 យ្យោ នក្ខេណេយ្យោ អញ្ញលិកាណីយោ អនុត្តរំ
 បុញ្ញក្ខេត្តំ លោកស្យាតិ ។

[៥] ចក្ខុហិ ភិក្ខុវេ ធម្មេហិ សមធម្មកតោ ភិក្ខុ
 អហុនេយ្យោ ហោតិ ។ បេ ។ អនុត្តរំ បុញ្ញក្ខេត្តំ
 លោកស្យា ។ កតមេហិ ចក្ខុហិ ។ ឥធម ភិក្ខុវេ
 ភិក្ខុ អសេក្ខន្ធន សីលក្ខន្ធន សមធម្មកតោ ហោតិ
 អសេក្ខន្ធន សមាធិក្ខន្ធន សមធម្មកតោ ហោតិ
 អសេក្ខន្ធន ចញ្ញាទន្ធន សមធម្មកតោ ហោតិ អសេក្ខន្ធន
 វិធុត្តិក្ខន្ធន សមធម្មកតោ ហោតិ អសេក្ខន្ធន វិធុត្តិញ្ញា-
 ណនិស្សន្ទក្ខន្ធន សមធម្មកតោ ហោតិ ។ ឥមេហិ
 ទោ ភិក្ខុវេ ចក្ខុហិ ធម្មេហិ សមធម្មកតោ ភិក្ខុ
 អហុនេយ្យោ ហោតិ ។ បេ ។ អនុត្តរំ បុញ្ញក្ខេត្តំ
 លោកស្យាតិ ។

បរិច្ចណិវេយវិមុត្តិ ។ បរិច្ចណិវេយវិមុត្តិញ្ញាណទស្សនៈ ។ ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌៥ យ៉ាងនេះនឹង ជាអ្នកអនុទទួល
 គ្រឿងបូជា អនុទទួលភាគទុកទាន អនុទទួលទង្គិណទាន អនុវេល
 អញ្ញលិកេ ជាបុញ្ញក្ខេត្តដ៏ប្រសើររបស់សត្វលោក ។

[៥] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌៥ យ៉ាង ជាអ្នក
 អនុទទួលគ្រឿងបូជា ។ បេ ។ ជាបុញ្ញក្ខេត្តដ៏ប្រសើររបស់សត្វលោក ។
 ធម៌៥ យ៉ាងនីមួយៗ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ជាអ្នក
 ប្រកបដោយសីលក្នុងជាអសេក្ខ ។ ប្រកបដោយសមាធិក្នុងជាអសេក្ខ ។
 ប្រកបដោយចញ្ញាទន្ធក្នុងជាអសេក្ខ ។ ប្រកបដោយវិមុត្តិក្នុងជាអសេក្ខ ។
 ប្រកបដោយវិមុត្តិញ្ញាណទស្សនក្នុងជាអសេក្ខ ។ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌៥ យ៉ាងនេះនឹង ជាអ្នកអនុទទួលគ្រឿងបូជា ។ បេ ។
 ជាបុញ្ញក្ខេត្តដ៏ប្រសើររបស់សត្វលោក ។

(៨) ធម្មហិ កំត្វា វេ ធម្មហិ សមញ្ញកតោ កិក្ខុ
 ចាតុទ្ធិសោ ហោតិ ។ កតមេហិ ធម្មហិ ។ ឥធម កំត្វា វេ
 កំត្វា សំសា ហោតិ ចាតិ ចោត្តសំសំសុតោ វិហារតិ
 អាតាវកោ វេសធម្មន្ទោ អណ្តាមន្តេសុ វន្តេសុ ភយនស្សាវី
 សមាធាយ សិក្ខតិ សិក្ខាបទេសុ ពហុស្សតោ ហោតិ
 សុតនហ សុតសន្និធមោ យេ តេ ឧត្តា អាធិកល្យាណា
 មជ្ឈេកល្យាណា បរិយាសាធិកល្យាណា សាម្ពុ
 សព្វញ្ញំ កេវលបរិបុណ្ណំ បរិសុទ្ធី ព្រហ្មចរិយំ អភិវឌ្ឍន្តិ
 កថាវចាស្ស ឧត្តា ពហុស្សតោ ហោតិ ធនា វេសា
 បរិចីតា មនសា វេចក្កំតា ធិដ្ឋយា សុច្ឆរិវិទ្ធា
 សន្តុដ្ឋា ហោតិ ឥតវិចារេន ចីវរិចីល្ហាចាតសេនាសន-
 តិលានច្បូនយកេសដ្ឋបរិក្ខារេន ចេត្តំ ឈានានំ អាភិ-
 វេតសិកានំ ធិដ្ឋន្តេសុ វិហារានំ ធិកាមនេហិ ហោតិ
 អភិច្ឆលាភី អភសំរលាភី អាសាវំ មយា អចាសវំ
 ចេតោវិមុត្តិ បញ្ញាវិមុត្តិ ធិដ្ឋេវ ធម្មេ សយំ អភិញ្ញា
 សន្និកត្វា ឧបសម្មជ្ជ វិហារតិ ។ ឥមេហិ ចោ
 កំត្វា វេ ធម្មហិ ធម្មហិ សមញ្ញកតោ កិក្ខុ ចាតុទ្ធិ-
 សោ ហោតិ ។

(៨) ម្ចាស់ក៏ត្រូវចាំឲ្យយ ក៏ត្រូវប្រកបដោយធម៌៨ យ៉ាង ជាអ្នក
 ត្រឡប់ទៅបានក្នុងវិសេស៦ ។ ធម៌៨ យ៉ាងនីមួយៗ ។ ម្ចាស់ក៏ត្រូវ
 ចាំឲ្យយ ក៏ត្រូវសាសនានេះ ជាអ្នកមានសីល សង្គ្រឹមក្នុងបុគ្គល
 សំរាប់ ប្រកបដោយការចេះនឹងគោចរ ឃើញភ័យក្នុងគោលចាំឲ្យយ
 ចោរមានប្រមាណនិច សមាទានសិក្សាក្នុងសិក្ខាបទចាំឲ្យយ ១
 អ្នកស្តាប់ច្រើន ចាំរឿងដែលស្តាប់ហើយ ចាំមិនភ្លេចនូវរឿងដែល
 ស្តាប់ហើយ ពួកធម៌ណាព័កេរមានដើម ព័កេរកណ្តាល ព័កេរមានចុង
 ប្រកាសព្រហ្មចរិយៈ ព្រមទាំងអង្គចាំឲ្យញ្ញៈ បរិសុទ្ធនេត្រលេញ
 អស់ដើរ ក៏ត្រូវគោរពស្តាប់ធម៌មានសភាពយ៉ាងនោះច្រើន ចាំស្តាប់
 រត់រត់ យល់ច្បាស់ដោយចិត្ត ចាត់ចែងដោយប្រាជ្ញា ១ ជាអ្នកសម្ភាស
 ដោយចីវរ បំណុល មេនាសនៈ នឹងគំនិតច្បូនយកេសដ្ឋបរិក្ខារ
 តាមមានតាមបាន ១ ជាអ្នកបានតាមសេចក្តីប្រាជ្ញា បានមិនលំបាក
 បានមិនក្រៃលែងទាំង៦ ដែលកស្រីយន្តវិចិត្តវិក្រលេខ ជាគ្រឿង
 នៅសប្បាយក្នុងបច្ចុប្បន្ន ១ ជាអ្នកបានដល់ចេតោវិមុត្តិ នឹងបញ្ញាវិមុត្តិ
 ដែលមិនមានភាសាវៈ ព្រោះក្ស័យទៅនៃភាសាវៈចាំឲ្យយ ធ្វើឲ្យដាក់
 ច្បាស់ ដោយប្រាជ្ញាវិក្រលេខនឹងក្នុងបច្ចុប្បន្ន ១ ។ ម្ចាស់ក៏ត្រូវ
 ចាំឲ្យយ ក៏ត្រូវប្រកបដោយធម៌៨ នេះឯង ទើបឈ្មោះជាអ្នកត្រឡប់ទៅ
 បានក្នុងវិសេស៦ ។

[១០] ចក្ខុហិ កំភូមេ ធម្មេហិ សធម្មាគតោ
 កំភូ អលំ អក្ខន្ធនិច្ឆាធិ ចន្តាធិ សេនាសនាធិ
 ចដិសេវិកុំ ។ កកមេហិ ចក្ខុហិ ។ ឧច កំភូមេ
 កំភូ សីលវា ហោតិ ។ បេ ។ សមាធាយ សិក្ខាតិ
 សិក្ខាបទេសុ ឥហុស្សតោ ហោតិ ។ បេ ។ និដ្ឋិយា
 សុច្ឆន្ទិវិទ្យា អារទ្ធវិកិយា វិហាតិ ។ បេ ។ ថាមវា
 ឧច្ឆបាត្តមោ អធិក្ខន្ធារោ កុសលេសុ ធម្មេសុ
 ឧត្តង្គំ ឈានាធិ អភិវេតសីកាធិ និដ្ឋធម្មសុទ្ធវិហារាធិ
 វិកាមលាភិ ហោតិ អកក្ខន្ធលាភិ អកសិរលាភិ
 អាសវាធិ ។ យា អនាសវំ ចេតោវិធម្មំ ចញ្ញាវិធម្មំ
 ធិដ្ឋេវ ធម្មេ សយំ អកិញ្ញា សន្តិកត្វា ឧបសម្បជ្ជ
 វិហារាតិ ។ ឧចេហិ មោ កំភូមេ ចក្ខុហិ ធម្មេហិ
 សធម្មាគតោ កំភូ អលំ អក្ខន្ធនិច្ឆាធិ ចន្តាធិ
 សេនាសនាធិ ចដិសេវិកុំ ។

[១០] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌៨ យ៉ាង ទើប
 គួរកាស្រីយសោសនៈស្ងាត់ ជាព្រំដែលមិនមែនជាទីបំបាត់ របស់
 មនុស្ស ។ ធម៌៨ យ៉ាងនីមួយៗ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនា
 នេះ ជាអ្នកមានសីល ។ បេ ។ សមាទានបំភ្លឺក្នុងសិក្ខាបទទាំងឡាយ ១
 ជាធម្មសូត្រ ។ បេ ។ ពាក់ព័ន្ធល្អដោយប្រាជ្ញា ១ ជាអ្នកប្រាជ្ញព្យា-
 យាម ។ បេ ។ មានកំឡុងច្រើនច្រើនយ៉ាងទ្វាធិ មិនបោះបង់ចុះក្នុង
 កុសលធម៌ទាំងឡាយ ១ ជាអ្នកបាននាមសច្ច័ប្រាជ្ញា បានមិនលំបាក
 បានមិនព្រៃ គួរឈានទាំង ២ ដែលកាស្រីយមិត្តដ៏ក្រៃលែង ជាគ្រឿង
 នៅជាសុខក្នុងបុព្វប្បដ្ឋ ១ ជាអ្នកបានចោលមុតិ ចញ្ញាវិធម្មំ ដែលមិន
 មានភាសវៈ ព្រោះឃ្លីយទៅនៃភាសវៈទាំងឡាយ ធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ដោយ
 ប្រាជ្ញាដ៏ក្រៃលែងនឹងក្នុងបុព្វប្បដ្ឋ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកប
 ដោយធម៌៨ យ៉ាងនេះឯង ទើបគួរកាស្រីយសោសនៈស្ងាត់ ជាព្រំ
 ដែលមិនមែនជាទីបំបាត់របស់មនុស្ស ។

សុត្តន្តបិដក អង្គខ្នងកាយសូ បញ្ចកន្ថយោ

ធិស្សន្ទានំ

សារជ្ជំ សង្កឹតោ ចោកេ

សុខុមាលោ ជាសុចក្ខុម

អាធន្តសីលសេ ចំយា

ចាតុខ្ចិសោ អរញ្ញាធន ចាតំ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គខ្នងកាយ បញ្ចកន្ថយោ

ឧទាននៃជាសុប្បារាជ្ជំ តោតី

ធម៌ត្វិឲ្យប្រៀនគង់ ១ ភិក្ខុវេសនោត្ថិត ១ ចោរ ១

សមណសុខុមាល ១ ជាតំបំ ៨ នឹងភិក្ខុនៅសច្ចរយ

ព្រះកោនន្ទ ១ ភិក្ខុប្រកបដោយសីលជាដើម ១ ភិក្ខុប្រកប

ដោយសីលជាសក្កុជាដើម ១ ភិក្ខុត្រចះទៅបានក្នុងទិស

ទាំងបួន ១ ភិក្ខុនៅក្នុងត្រៃ ១ ។

អន្តរាវិទ្យា ទុតិយោ

(១១) បញ្ចប់ ភិក្ខុវេទ ធម្មបទ សមន្តកថា កុល្យបកោ ភិក្ខុ កុលេសុ អប្បិយោ ច ហោតិ អមនាថោ ច អកុ ច អភាវិយោ ច ។ កាតមេហិ បញ្ចប់ ។ អសន្តវិស្សាសិ ច ហោតិ អនិស្សវិកាច្យំ ច ឡត្ថបសេវិ(១) ច ឧបកណ្ណកាជច្យំ ច អតិយាចនកោ ច ។ ឧមេហិ ទោ ភិក្ខុវេ បញ្ចប់ ធម្មបទ សមន្តកថា កុល្យបកោ ភិក្ខុ កុលេសុ អប្បិយោ ច ហោតិ អមនាថោ ច អកុ ច អភាវិយោ ច ។ បញ្ចប់ ភិក្ខុវេ ធម្មបទ សមន្តកថា កុល្យបកោ ភិក្ខុ កុលេសុ ចិយោ ច ហោតិ មនាថោ ច កុ ច ភាវិយោ ច ។ កាតមេហិ បញ្ចប់ ។ ឧ អសន្តវិស្សាសិ ច ហោតិ ឧ អនិស្សវិកាច្យំ ច ឧ ឡត្ថបសេវិ ច ឧ ឧបកណ្ណកាជច្យំ ច ឧ អតិយាចនកោ ច ។

១ ឧ. ប្ប្រសេវិ ឧ ។ ឧ. វិស្សាសេវិ ឧ ។

អន្តរាវិទ្យា ទី ២

(១១) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុអ្នកចូលទៅកាន់ត្រកូល ប្រកបដោយធម៌៥យ៉ាង ត្រកូលទាំងឡាយ វេទន៍មិនស្រឡាញ់ផង មិនពេញចិត្តផង មិនគោរពផង មិនសរសើរផង ។ ប្រកបដោយធម៌៥យ៉ាង គឺដូចម្តេចខ្លះ គឺជាអ្នកស្ម័គ្រចំពោះត្រកូល ដែលមិនមានសេចក្តីរាប់ការខ្លួន ខ្លួនមិនមែនជាដស្សៈ ដែលក្នុងជាដស្សៈ ជាអ្នកចូលទៅរាប់ការដើម្បីផ្សេងៗត្រកូលដែលបែកបាក់ខ្លះ ជាអ្នកប្រើទ្រព្យដ៏ត្រចៀកអ្នកដទៃ ជាអ្នកសូមគេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុអ្នកចូលទៅកាន់ត្រកូល ប្រកបដោយធម៌៥យ៉ាង នេះឯង ត្រកូលទាំងឡាយ វេទន៍មិនស្រឡាញ់ផង មិនពេញចិត្តផង មិនគោរពផង មិនសរសើរផង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុអ្នកចូលទៅកាន់ត្រកូល ដែលប្រកបដោយធម៌៥យ៉ាង ត្រកូលទាំងឡាយ វេទន៍ស្រឡាញ់ផង ពេញចិត្តផង គោរពផង សរសើរផង ។ ប្រកបដោយធម៌៥យ៉ាង គឺដូចម្តេចខ្លះ ។ គឺជាអ្នកមិនស្ម័គ្រចំពោះត្រកូល ដែលមិនមានសេចក្តីរាប់ការខ្លួន ខ្លួនមិនមែនជាដស្សៈ ក៏មិនលើកខ្លួនជាដស្សៈ ជាអ្នកមិនចូលទៅរាប់ការដើម្បីផ្សេងៗត្រកូលដែលបែកបាក់ខ្លះ ជាអ្នកមិនទ្រព្យដ៏ត្រចៀកអ្នកដទៃ ជាអ្នកមិនសូមគេច ។

ឥមេហំ ហោ ភិក្ខុវេ ចត្តហំ នឌ្ឍេហំ សមន្នាគតោ
កុលុបកោ ភិក្ខុ កុលេសុ ចំយោ ច ហោតិ
មហាថោ ច កុ ច កាវិយោ ចាតិ ។

(១២) ចត្តហំ ភិក្ខុវេ នឌ្ឍេហំ សមន្នាគតោ
ចន្ទាសមណោ ន អាធាតតោ ។ កតមេហំ ចត្តហំ ។
អតិទុប វា កច្ចតិ អន្ទាសន្នេ វា ចត្តបរិយាបន្នំ ន
កត្តាភិ អាចត្តិសាមន្តា កណាមាធំ ន វិវាបតិ
កណាមាធស្ស អន្ទាទ្ធក កថំ ឱចាតេតិ ធុឡត្រោ
ហោតិ នឌ្ឍោ ឯឡាម្ភតោ ។ ឥមេហំ ហោ ភិក្ខុវេ
ចត្តហំ នឌ្ឍេហំ សមន្នាគតោ ចន្ទាសមណោ ន
អាធាតតោ ។ ចត្តហំ ភិក្ខុវេ នឌ្ឍេហំ សមន្នាគតោ
ចន្ទាសមណោ អាធាតតោ ។ កតមេហំ ចត្តហំ ។
ចាតិទុប កច្ចតិ ធាត្វាសន្នេ ចត្តបរិយាបន្នំ កត្តាភិ
អាចត្តិសាមន្តា កណាមាធំ វិវាបតិ កណាមាធស្ស ន
អន្ទាទ្ធក កថំ ឱចាតេតិ ចត្តាវា ហោតិ អនឌ្ឍោ
អនឌ្ឍតោ ។ ឥមេហំ ហោ ភិក្ខុវេ ចត្តហំ នឌ្ឍេហំ
សមន្នាគតោ ចន្ទាសមណោ អាធាតតោតិ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុអ្នកចូលទៅកាន់ត្រកូល ដែលប្រកបដោយធម៌
៨ យ៉ាងនេះឯង ត្រកូលទាំងឡាយ រវែងស្រឡាញ់ផង ពេញចិត្តផង
គោរពផង សរសើរផង ។

(១២) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌៨ យ៉ាង
មិនគួរយកជាបញ្ចសមណៈឡើយ ។ ប្រកបដោយធម៌៨ យ៉ាង តើ
ដូចម្តេចខ្លះ ។ ឆឹក្កុដីដើរឆ្ងាយពេកឬជិតពេក មិនទទួលយកបាត្រ
ឬក្តីដែលនៅក្នុងបាត្រ មិនហាមឃាត់ព្រះថេរៈដែលនិយាយជិតត្រូវ
កាបត្តិ កាលព្រះថេរៈកំពុងនិយាយ កំនើយាយពាក្យ កាត់ត្រង់
ចន្លោះ១១ ជាអ្នកក៏យូរដ្ឋប្រាជ្ញា ល្ងង់ ទៅ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌៨ យ៉ាងនេះឯង មិនគួរយកជាបញ្ចសមណៈឡើយ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌៨ យ៉ាង គួរយកជា
បញ្ចសមណៈបាន ។ ប្រកបដោយធម៌៨ យ៉ាង តើដូចម្តេចខ្លះ ។ ឆឹក្កុ
មិនដើរឆ្ងាយពេក មិនជិតពេក ទទួលយកបាត្រ ឬ ក្តីដែលនៅក្នុង
បាត្រ ហាមឃាត់ព្រះថេរៈដែលនិយាយជិតត្រូវកាបត្តិ កាលព្រះ
ថេរៈកំពុងនិយាយ មិននិយាយពាក្យ កាត់ត្រង់ចន្លោះ១១ ជាអ្នកមាន
ប្រាជ្ញា មិនល្ងង់ មិនទៅ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយ
ធម៌៨ យ៉ាងនេះឯង តើគួរយកជាបញ្ចសមណៈបាន ។

[១៧] បញ្ចហំ កិក្ខុវេ នឌ្មហំ សមញ្ញកតោ
 កិក្ខុ អកញ្ចោ សម្មាសមាធិ ឧបសម្បជ្ជំ វិហរិតុំ ។
 កកមេហំ បញ្ចហំ ។ ៩៨ កិក្ខុវេ កិក្ខុ អក្ខោមា
 ហោតិ រូបាចំ អក្ខោមា សន្ទាចំ អក្ខោមា កន្ទាចំ
 អក្ខោមា រសាចំ អក្ខោមា ដោជ្ជត្វាចំ ។ ៩៩ មេហំ
 ទោ កិក្ខុវេ បញ្ចហំ នឌ្មហំ សមញ្ញកតោ កិក្ខុ
 អកញ្ចោ សម្មាសមាធិ ឧបសម្បជ្ជំ វិហរិតុំ ។ បញ្ចហំ
 កិក្ខុវេ នឌ្មហំ សមញ្ញកតោ កិក្ខុ កញ្ចោ សម្មា-
 សមាធិ ឧបសម្បជ្ជំ វិហរិតុំ ។ កកមេហំ
 បញ្ចហំ ។ ៩៨ កិក្ខុវេ កិក្ខុ ទោមា ហោតិ រូបាចំ
 ទោមា សន្ទាចំ ទោមា កន្ទាចំ ទោមា រសាចំ ទោមា
 ដោជ្ជត្វាចំ ។ ៩៩ មេហំ ទោ កិក្ខុវេ បញ្ចហំ នឌ្មហំ
 សមញ្ញកតោ កិក្ខុ កញ្ចោ សម្មាសមាធិ ឧបសម្បជ្ជំ
 វិហរិតុំ ។

[១៨] ឯកំ សមយំ កកតំ មកាធសុ វិហ-
 រតិ អន្ធកកិច្ច ។ អថទោ អាយស្មា អានប្លោ

[១៩] ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ កិក្ខុប្រកបដោយធម៌៨ យ៉ាង
 មិនគួរនឹងចូលកាន់សម្មាសមាធិបានឡើយ ។ ប្រកបដោយធម៌៨ យ៉ាង
 តើដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ កិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ជា
 អ្នកមិនអត់ធន់នឹងរូប១ មិនអត់ធន់នឹងសំឡេង១ មិនអត់ធន់នឹងក្លិន១
 មិនអត់ធន់នឹងរស១ មិនអត់ធន់នឹងផ្សំ១ ។ ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ
 កិក្ខុប្រកបដោយធម៌៨ យ៉ាងនេះឯង មិនគួរនឹងចូលកាន់សម្មាសមាធិ
 បានឡើយ ។ ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ កិក្ខុប្រកបដោយធម៌៨ យ៉ាង
 គួរនឹងចូលកាន់សម្មាសមាធិបាន ។ ប្រកបដោយធម៌៨ យ៉ាង តើដូច
 ម្តេចខ្លះ ។ ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ កិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ជាអ្នកអត់ធន់
 នឹងរូប១ អត់ធន់នឹងសំឡេង១ អត់ធន់នឹងក្លិន១ អត់ធន់នឹងរស១
 អត់ធន់នឹងផ្សំ១ ។ ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ កិក្ខុប្រកបដោយធម៌៨ យ៉ាង
 នេះឯង តើបង្កើនចូលកាន់សម្មាសមាធិបាន ។

[២០] សម័យមួយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ១នឹងនឹងនៅក្នុង
 អន្ធកកិច្ចស្រាមក្នុងដែនមគធៈ ។ ព្រះនោះ ព្រះគោនក្ខន្ធមានកាយ

យេន កកវា តេនុបសន្តមិ ឧបសន្តមិ ឆា កកវន្តំ
 អភវាធម្មា ឯកមន្តំ ឯសិដិ ។ ឯកមន្តំ ឯសិដិ
 ទោ អាយស្មន្តំ អានន្តំ កកវា ឯកមន្តំ យេ តេ
 អានន្តំ កកវា ឯក អនិច្ចាទិកា អនុបាតតា ឥមំ
 ធម្មវិធម៌ តេ វោ អានន្តំ កកវា បញ្ចសុ ធម្មសុ
 សមាធមេតតា ឯហសតតា បតិដ្ឋាបេតតា ។
 កកវេសុ បញ្ចសុ ។ ឯថ ឥន្ទ្រ អានុសោ សីលវា
 ហោថ ចាតិមោក្ខសំវាសំវុតា វិហារេ អនាគតោ
 សម្មាសម្ពុត្តា អណ្តមេត្តសុ វុត្តសុ កយនស្សវាទោ សមា-
 នាយ សិក្ខេថ សិក្ខាបទេស្មតិ ឥតិ ចាតិមោក្ខសំវា
 សមាធមេតតា ឯហសតតា បតិដ្ឋាបេតតា ឯថ
 ឥន្ទ្រ អានុសោ ឥន្ទ្រិយេសុ កុត្តន្តាវា វិហារេ
 អាក្ខសតិទោ ឯមកសតិទោ សាវត្ថិតមាទសា
 សតាកក្ខន ធមេសា សមញ្ញកតាតិ ឥតិ ឥន្ទ្រិយ-
 សំវេ សមាធមេតតា ឯហសតតា បតិដ្ឋាបេតតា

ចូលទៅកាលព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ក្របផ្លាស់
 បង្ខំព្រះដ៏មានព្រះភាគ រួចអង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះព្រះភាគ
 ដ៏មានភាយ អង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់
 ដូច្នេះថា ម្ចាស់គាត់ កុំតូចនឹកឡើយណា ទើបវិនិច្ឆ័យចូលថ្មី មកកាន់
 ធម៌វិន័យនេះ ក្នុងកាលវេទនា ម្ចាស់គាត់ កុំតូចនឹកនោះ ត្រូវអ្នក
 កាលគ្នាឱ្យសមាទាន ឱ្យនៅកស្រីយ ឱ្យតាំងនៅសិបក្នុងធម៌ យ៉ាង ។
 ក្នុងធម៌ យ៉ាង តែដូចម្តេចនេះ ។ ឱ្យសមាទាន ឱ្យនៅកស្រីយ
 ឱ្យតាំងនៅសិប ក្នុងបុគ្គលិកសំវេសីល ដោយពាក្យថា ម្ចាស់គាត់
 តាំងឡើយ អ្នកតាំងឡើយច្រើន ចូលជាអ្នកមានសីល សង្ឃឹម ក្នុង
 បុគ្គលិកសំវេសីលដោយពាក្យថា ឯនិរោធនៈ ឃើញក្នុងក្រុងក្រសួង
 បង្កើតបង្កើត សមាទានសិក្សាក្នុងសិក្សាបទតាំងឡើយដូច្នេះ ។ ឱ្យសមាទាន
 ឱ្យនៅកស្រីយ ឱ្យតាំងនៅសិប ក្នុងវិន័យសំវេសីលដោយពាក្យថា ម្ចាស់
 គាត់តាំងឡើយ អ្នកតាំងឡើយ ច្រើន ចូលជាអ្នកប្រឹក្សា ក្នុង
 វិន័យតាំងឡើយ តាំងស្មារតីក្ស (ទ្វារ) តាំងស្មារតីប្រកបដោយ
 ញាណ ជាអ្នកមានចំនួនក្សស្មារតី ប្រកបដោយចំនួនក្សស្មារតីដូច្នេះ ។

ឯថ តុម្ព ភាវសា អប្បនស្សា ហោថ កស្សបរិ-
 យន្តកាភិបាតិ ឥតិ កស្សបរិយន្តេ សមាធិបេតត្វា
 វិហសតត្វា បតិដ្ឋាបេតត្វា ឯថ តុម្ព ភាវសា
 ភាវញ្ញកា ហោថ អវញ្ញវនបន្ទាវិ បន្ទាវិ សេនា-
 សពាវិ បដិសេវថាតិ ឥតិ កាយវុចកាសេសេ សមា-
 ធិបេតត្វា វិហសតត្វា បតិដ្ឋាបេតត្វា ឯថ តុម្ព
 ភាវសា សន្មាវិដ្ឋិតា ហោថ សន្មាទស្សនេន
 សន្មាទកតាតិ ឥតិ សន្មាទស្សនេន សមាធិបេតត្វា
 វិហសតត្វា បតិដ្ឋាបេតត្វា ។ យេ តេ អាទទុ
 ភិក្ខុ ឯវា អចិរេវ្យាទិវា អនុបាតតា ឥមំ ទន្ទវិនយំ
 តេ វេ អាទទុ ភិក្ខុ ឥវេសុ បញ្ចសុ ធម្មេសុ
 សមាធិបេតត្វា វិហសតត្វា បតិដ្ឋាបេតត្វាតិ ។

[១៩] បញ្ចហិ ភិក្ខុវេ ធម្មេហិ សមញ្ញកតា ភិក្ខុវិ
 យថាភតិ វិក្ខិត្តា ឯវា ឯវាយ ។ កកាមេហិ បញ្ចហិ ។
 ភាវសន្ទវិហិ ហោតិ កុលសន្ទវិហិ ហោតិ លាភ-
 នន្ទវិហិ ហោតិ វណ្ណនន្ទវិហិ ហោតិ ទន្ទនន្ទវិហិ ហោតិ ។

។ ។ កាយវុចកាសេសេ ។

ឲ្យសមាទាន ឲ្យនៅកស្រីយ ឲ្យតាំងនៅសិបំ ក្នុងពាក្យសំដី ឲ្យមាន
 ទីបំផុត ដោយពាក្យថា ម្ចាស់ភាវសាទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ
 ចូរមក ចូរជាអ្នកមានពាក្យសំដីនិម ធ្វើពាក្យសំដីឲ្យមានទីបំផុតដូច្នេះ ។
 ឲ្យសមាទាន ឲ្យនៅកស្រីយ ឲ្យតាំងនៅសិបំ ក្នុងសេចក្តីស្ងប់កាយ
 ដោយពាក្យថា ម្ចាស់ភាវសាទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ ចូរមក
 ចូរជាអ្នក នៅក្នុងវិប្បវាសន៍ ឯវា ឯវាយ ។ កកាមេហិ បញ្ចហិ ។
 ភាវសន្ទវិហិ ហោតិ កុលសន្ទវិហិ ហោតិ លាភ-
 នន្ទវិហិ ហោតិ វណ្ណនន្ទវិហិ ហោតិ ទន្ទនន្ទវិហិ ហោតិ ។

[២០] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនិប្រកបដោយធម៌៤ យ៉ាង
 នឹងទាក់ទាញក្នុងនាម ដូចជាគេនាំយកទៅទំលាក់ ។ ប្រកបដោយ
 ធម៌៤ យ៉ាង នៅដូចម្តេចនេះ ។ គឺភិក្ខុនិប្រកបដោយ ។ កំណាញ់
 ត្រកូល ។ កំណាញ់លាភ ។ កំណាញ់ទុណ ។ កំណាញ់ធម៌ ។

ឥមេហិ ទោ ភិក្ខុវេ ចញ្ចហិ ធម្មេហិ សមញ្ញកតា
 ភិក្ខុនិ យថាភតំ វិក្ខុត្តា ឯវំ ធិរយេ ។ ចញ្ចហិ
 ភិក្ខុវេ ធម្មេហិ សមញ្ញកតា ភិក្ខុនិ យថាភតំ
 វិក្ខុត្តា ឯវំ សក្កេ ។ កកមេហិ ចញ្ចហិ ។
 ន អាណសមច្ឆវិនិ ហោតិ ន កុលមច្ឆវិនិ ហោតិ
 ន លាភមច្ឆវិនិ ហោតិ ន វណ្ណមច្ឆវិនិ ហោតិ ន
 ធម្មមច្ឆវិនិ ហោតិ ។ ឥមេហិ ទោ ភិក្ខុវេ ចញ្ចហិ
 ធម្មេហិ សមញ្ញកតា ភិក្ខុនិ យថាភតំ វិក្ខុត្តា
 ឯវំ សក្កេតិ ។

[១២] ចញ្ចហិ ភិក្ខុវេ ធម្មេហិ សមញ្ញកតា ភិក្ខុនិ
 យថាភតំ វិក្ខុត្តា ឯវំ ធិរយេ ។ កកមេហិ ចញ្ចហិ ។
 អនុវត្តិ អបរិយោកហោត្វា អវណ្ណាហស្ស វណ្ណំ
 កាសតិ អនុវត្តិ អបរិយោកហោត្វា វណ្ណាហស្ស
 អវណ្ណំ កាសតិ អនុវត្តិ អបរិយោកហោត្វា អប្បសា-
 ននិយេ ហិរេ ចសានំ ឧបនិសេតិ អនុវត្តិ អបរិយោក-
 ហោត្វា ចសាននិយេ ហិរេ អប្បសានំ ឧបនិសេតិ
 សទ្ធាធម្យំ វិនិច្ឆាយេតិ ។ ឥមេហិ ទោ ។ បេ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនីប្រកបដោយធម៌៤ យ៉ាងនេះឯង នឹងធ្លាក់
 ទៅក្នុងនរក ដូចជាគេនាំយកទៅទំលាក់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 ភិក្ខុនីប្រកបដោយធម៌៤ យ៉ាង នឹងទៅកើតក្នុងស្ថានសួគ៌ដូចជាគេនាំយក
 ទៅដកលំទុក ។ ប្រកបដោយធម៌៤ យ៉ាង គេដូចម្តេចនេះ ។ គឺភិក្ខុនី
 មិនកំណាញ់អាកាស ។ មិនកំណាញ់ត្រីកូល ។ មិនកំណាញ់លាភ ។
 មិនកំណាញ់គុណ ។ មិនកំណាញ់ធម៌ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 ភិក្ខុនីប្រកបដោយធម៌៤ យ៉ាងនេះឯង នឹងទៅកើតក្នុងស្ថានសួគ៌ ដូចជា
 គេនាំយកទៅដកលំទុក ។

[១២] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនីប្រកបដោយធម៌៤ យ៉ាង
 នឹងធ្លាក់ទៅក្នុងនរក ដូចជាគេនាំយកទៅទំលាក់ ។ ប្រកបដោយ
 ធម៌៤ យ៉ាង គេដូចម្តេចនេះ ។ គឺភិក្ខុនីមិនពិចារណា មិនបានស្តាប់
 ស្ទង់មើល ហើយសរសើរ បុគ្គលដែលមិនគួរសរសើរ ។ មិនបាន
 ពិចារណា មិនបានស្តាប់ស្ទង់មើល ហើយនិរុទ្ធិ បុគ្គលដែលគួរ
 សរសើរ ។ មិនបានពិចារណា មិនបានស្តាប់ស្ទង់មើល ហើយសំដែងទូរ
 សេចក្តីជ្រេថ្លាក្នុងទីដែលមិនគួរជ្រេថ្លា ។ មិនបានពិចារណា មិនបាន
 ស្តាប់ស្ទង់មើល ហើយសំដែងក្នុងសេចក្តីមិនជ្រេថ្លាក្នុងទីដែលគួរជ្រេថ្លា ។
 ធ្វើសទ្ធាធម្យំក្នុងឲ្យធ្លាក់ចុះ ។ ។ ដោយធម៌នេះឯង ។ បេ ។

ចក្ខុចា កិក្ខុវេ ធម្មេហិ សមញ្ញកតា កិក្ខុចិ យថា-
 ភតំ ឯក្ខត្តា ឯវ សក្កេ ។ កតមេហិ ចក្ខុចា ។
 អនុវិទូ ចរិយាកាហោត្វា អវិជ្ជាវហស្ស អវិជ្ជា ភាសតិ
 អនុវិទូ ចរិយាកាហោត្វា វិជ្ជាវហស្ស វិជ្ជា ភាសតិ
 អនុវិទូ ចរិយាកាហោត្វា អប្បសាទនិយ មាណ
 អប្បសាទំ ឧបនិសេតំ អនុវិទូ ចរិយាកាហោត្វា ចសា-
 ទនិយ មាណ ចសាទំ ឧបនិសេតំ សទ្ធានេយ្យំ ឧ
 វិនិច្ឆាតេតិ ។ ឥមេហិ ទោ ។ បេ ។

(១៧) ចក្ខុចា កិក្ខុវេ ធម្មេហិ សមញ្ញកតា កិក្ខុចិ
 យថាភតំ ឯក្ខត្តា ឯវ ឯរយេ ។ កតមេហិ ចក្ខុ-
 ចា ។ អនុវិទូ អចរិយាកាហោត្វា អវិជ្ជាវហស្ស
 វិជ្ជា ភាសតិ អនុវិទូ អចរិយាកាហោត្វា វិជ្ជា-
 វហស្ស អវិជ្ជា ភាសតិ ឥស្សកេនិ ឧ ហោតិ មន្តវិជ្ជ
 ឧ សទ្ធានេយ្យត្វ វិនិច្ឆាតេតិ ។ ឥមេហិ ទោ ។ បេ ។
 ចក្ខុចា កិក្ខុវេ ធម្មេហិ សមញ្ញកតា កិក្ខុចិ
 យថាភតំ ឯក្ខត្តា ឯវ សក្កេ ។ កតមេហិ ចក្ខុចា ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនីប្រកបដោយធម៌៥ យ៉ាង នឹងទៅកើត
 ក្នុងស្ថានសួគ៌ ដូចជាគេ ទាយកទៅដកល់ទុក ។ ប្រកបដោយធម៌
 ៥ យ៉ាង គឺដូចម្តេចនេះ ។ ភិក្ខុនី បានពិចារណាស្តាបស្មន៍មើលរួច
 ទើបនិរដ្ឋិល ចុក្កលដែលគួរនិរដ្ឋិល ។ បានពិចារណា ស្តាបស្មន៍មើលរួច
 ទើបសរសើរ ចុក្កលដែលគួរសរសើរ ។ បានពិចារណា ស្តាបស្មន៍មើលរួច
 ទើបសំដែងនូវសច្ច័យនិរដ្ឋិល ក្នុងចំណោមនូវនិរដ្ឋិល ។ បានពិចារ-
 ណាស្តាបស្មន៍មើលរួច ទើបសំដែងនូវសច្ច័យនិរដ្ឋិល ក្នុងចំណោមនូវនិរដ្ឋិល
 ថ្នាក់ ១ មិនធ្វើសទ្ធាទេយ្យវគ្គឲ្យប្រាកដ ។ ដោយធម៌នេះឯង ។ បេ ។

(១៨) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនី ប្រកបដោយធម៌៥ យ៉ាង
 នឹងទៅកើតក្នុងនរក ដូចជាគេ ទាយកទៅដកល់ទុក ។ ប្រកបដោយ
 ធម៌៥ យ៉ាង គឺដូចម្តេចនេះ ។ ភិក្ខុនី មិនបានពិចារណា មិនបាន
 ស្តាបស្មន៍មើល ហើយសរសើរ ចុក្កលដែលមិនគួរសរសើរ ។ មិន
 បានពិចារណា មិនបានស្តាបស្មន៍មើល ហើយនិរដ្ឋិល ចុក្កលដែល
 គួរសរសើរ ។ ជាអ្នកច្រណែន ។ កំណាញ់ ។ ធ្វើសទ្ធាទេយ្យវគ្គ
 ឲ្យប្រាកដ ។ ដោយធម៌នេះឯង ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 ភិក្ខុនី ប្រកបដោយធម៌៥ យ៉ាង នឹងទៅកើតក្នុងស្ថានសួគ៌ ដូចជាគេ
 ទាយកទៅដកល់ទុក ។ ប្រកបដោយធម៌៥ យ៉ាង គឺដូចម្តេចនេះ ។

អនុវិទូ ចរិយោកាហោត្វា អវល្លារហស្ស អវល្លំ កាសតំ
 អនុវិទូ ចរិយោកាហោត្វា វល្លារហស្ស វល្លំ កាសតំ
 អនិស្សកំ ច ហោតំ អចច្ឆរិយំ ច សទ្វាទេយ្យេត្វ
 ច វិនិច្ឆាយតំ ។ ឥមេហំ ទោ ។ បេ ។

(១៨) ចត្វាហំ ភិក្ខុវេ នធម្មហំ សមញ្ញកតា ភិក្ខុវិ
 យថាកតំ ឯក្ខត្តា ឯវំ ឯរាយ ។ កាតមេហំ ចត្វាហំ ។
 អនុវិទូ អចរិយោកាហោត្វា អវល្លារហស្ស វល្លំ កា-
 សតំ អនុវិទូ អចរិយោកាហោត្វា វល្លារហស្ស អវល្លំ
 កាសតំ មិច្ឆាធិដ្ឋកា ច ហោតំ មិច្ឆាសង្កត្តា ច សទ្វា-
 ទេយ្យេត្វ វិនិច្ឆាយតំ ។ ឥមេហំ ទោ ។ បេ ។ ចត្វាហំ
 ភិក្ខុវេ នធម្មហំ សមញ្ញកតា ភិក្ខុវិ យថាកតំ ឯក្ខត្តា
 ឯវំ សក្កេ ។ កាតមេហំ ចត្វាហំ ។ អនុវិទូ ចរិយោកា-
 ហោត្វា អវល្លារហស្ស អវល្លំ កាសតំ អនុវិទូ ចរិយោកា-
 ហោត្វា វល្លារហស្ស វល្លំ កាសតំ សម្មាធិដ្ឋកា
 ច ហោតំ សម្មាសង្កត្តា ច សទ្វាទេយ្យេត្វ ច
 វិនិច្ឆាយតំ ។ ឥមេហំ ទោ ។ បេ ។

ភិក្ខុនី បានពិចារណា ស្វាបស្មន៍មើលរួច ទើបនិរុដ្យល បុគ្គលដែល
 គួរនិរុដ្យល ។ បានពិចារណាស្វាបស្មន៍មើលរួច ទើបសរសើរ បុគ្គល
 ដែលគួរសរសើរ ។ ជាអ្នកមិនប្រណន ។ មិនកំណាញ់ ។ មិនធ្វើ
 សទ្វាទេយ្យវត្ថុឲ្យបាក់ចុះ ។ ។ ដោយធម៌នេះឯង ។ បេ ។

(១៨) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនី ប្រកបដោយធម៌៨យ៉ាង
 នឹងទាក់ទៅក្នុងនរក ដូចជាគេ ដាំយកទៅចំណាក់ ។ ប្រកបដោយ
 ធម៌៨យ៉ាង តើដូចម្តេចខ្លះ ។ ភិក្ខុនី មិនបានពិចារណា មិនបាន
 ស្វាបស្មន៍មើល ហើយសរសើរ បុគ្គលដែលមិនគួរសរសើរ ។ មិនបាន
 ពិចារណា មិនបានស្វាបស្មន៍មើល ហើយនិរុដ្យល បុគ្គលដែលគួរ
 សរសើរ ។ ជាអ្នកបានសេចក្តីយល់ខុស ។ បានសេចក្តីត្រិះរិះខុស ។
 ធ្វើសទ្វាទេយ្យវត្ថុឲ្យបាក់ចុះ ។ ។ ដោយធម៌នេះឯង ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ ភិក្ខុនី ប្រកបដោយធម៌៨យ៉ាងនឹងទៅកើតក្នុងស្ថានសួគ៌
 ដូចជាគេ ដាំយកទៅដកល់ទុក ។ ប្រកបដោយធម៌៨យ៉ាង
 តើដូចម្តេចខ្លះ ។ ភិក្ខុនី បានពិចារណា ស្វាបស្មន៍មើលរួច
 ទើបនិរុដ្យល បុគ្គលដែលគួរនិរុដ្យល ។ បានពិចារណាស្វាបស្មន៍
 មើលរួច ទើបសរសើរ បុគ្គលដែលគួរសរសើរ ។ ជាអ្នកបានសេចក្តី
 យល់ឃើញត្រូវ ។ បានសេចក្តីត្រិះរិះត្រូវ ។ មិនធ្វើសទ្វាទេយ្យវត្ថុ
 ឲ្យបាក់ចុះ ។ ។ ដោយធម៌នេះឯង ។ បេ ។

(២១) ចតុត្ថយំ កំក្កម ធម្មេហំ សមញ្ញកតា
 កំក្កុដំ យថាកតំ ធិត្ថុត្ថា ឯវំ ធម្មេ - ។ កាតមេហំ
 ចតុត្ថយំ ។ អនុវិទូ អបរិយោកាហេត្វា អវល្លោកា-
 ហស្ស វណ្ណំ កាសតំ អនុវិទូ អបរិយោកាហេត្វា
 វល្លោកាហស្ស អវល្លោកំ កាសតំ មិច្ឆាកយាមា ច ហោតិ
 មិច្ឆាសតំ ច សទ្ធាធម្មេត្យ វិធិចាតេតិ ។ ឥមេហំ
 ទោ ។ បេ ។ ចតុត្ថយំ កំក្កម ធម្មេហំ សមញ្ញកតា
 កំក្កុដំ យថាកតំ ធិត្ថុត្ថា ឯវំ សក្កេ ។ កាតមេហំ
 ចតុត្ថយំ ។ អនុវិទូ បរិយោកាហេត្វា អវល្លោកាហស្ស
 អវល្លោកំ កាសតំ អនុវិទូ បរិយោកាហេត្វា វល្លោកា-
 ហស្ស វណ្ណំ កាសតំ សទ្ធាកយាមា ច ហោតិ
 សទ្ធាសតំ ច សទ្ធាធម្មេត្យ ច វិធិចាតេតិ ។
 ឥមេហំ ទោ ។ បេ ។

អនុវិទូត្ថា ទុតិយោ ។

(២២) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនី ប្រកបដោយធម៌៨ យ៉ាងនឹងធ្លាក់
 ទៅក្នុងនរក ដូចជាគេ ដាំយកទៅដាំលាក់ ។ ប្រកបដោយធម៌៨ យ៉ាង
 នៃដូចម្តេចខ្លះ ។ ភិក្ខុនី មិនបានពិចារណា មិនបានស្តាបស្មន៍មើល
 ហើយសរសើរ បុគ្គលដែលមិនគួរសរសើរ មិនបានពិចារណា មិនបាន
 ស្តាបស្មន៍មើល ហើយនិរម្យល បុគ្គលដែលគួរសរសើរ មានព្យាយាម
 ខុស មានសន្តិខុស ធ្វើសទ្ធាធម្មេត្យធ្លាក់ចុះ ។ ដោយ
 ធម៌នេះឯង ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនី ប្រកបដោយធម៌
 ៨ យ៉ាង នឹងទៅកើតក្នុងស្ថានសួគ៌ ដូចជាគេ ដាំយកទៅដាំកល់ទុក ។
 ប្រកបដោយធម៌៨ យ៉ាង នៃដូចម្តេចខ្លះ ។ ភិក្ខុនី បានពិចារណា
 ស្តាបស្មន៍មើលរួច ទើបនិរម្យល បុគ្គលដែលគួរនិរម្យល បាន
 ពិចារណាស្តាបស្មន៍មើលរួច ទើបសរសើរ បុគ្គលដែលគួរសរសើរ មាន
 ព្យាយាមត្រូវ មានសន្តិត្រូវ មិនធ្វើសទ្ធាធម្មេត្យធ្លាក់ចុះ ។
 ដោយធម៌នេះឯង ។ បេ ។

ធម៌ អនុវិទូត្ថា ទី២ ។

ធម៌បណ្ណាល័យ ព្រះវិហារ ភ្នំពេញ

ធម៌បណ្ណាល័យ

កុលបតី ច្បាប់សាលា
សាលា អង្គការ
មជ្ឈមណ្ឌល វិទ្យាសាស្ត្រ
និង វិទ្យាសាស្ត្រ វិទ្យាសាស្ត្រ ។

ធម៌បណ្ណាល័យ ព្រះវិហារ ភ្នំពេញ ២

ធម៌បណ្ណាល័យ

ធម៌បណ្ណាល័យ ព្រះវិហារ ភ្នំពេញ ២
សាលា អង្គការ មជ្ឈមណ្ឌល វិទ្យាសាស្ត្រ
និង វិទ្យាសាស្ត្រ វិទ្យាសាស្ត្រ ។

គិលានិព្វា ធម៌យោ

[២០] ឯកំ សមយំ ភគវា វេសាលំយំ វិហារិកំ
មហារិកំ ក្សត្រិយាសាសនាមំ ។ អថេវា ភគវា សា-
យំល្អាសមយំ បដិសល្យាណា វុដ្ឋតោ យេន គិលាន-
សាលា ធម្មបសន្តិមិ ។ អទ្ធិសា ទោ ភគវា អញ្ញាតំ
កំក្កំ ឡាសំ គិលានតំ ធិស្វា បញ្ញាតោ ភាសនេ
ធិសិមិ ។ ធិសន្ធិ ទោ ភគវា កំក្កំ ភាសនេសំ
យន្តត្ថំ កំក្កំ ឡាសំ គិលានតំ បញ្ច ឧត្តា ន
វេជ្ជានិ កស្សេតំ ចាដិកត្ថំ ឧចិកស្សេតំ ភាសនាមំ
។ យា អនាសវំ ចេតោវុធិត្ថំ បញ្ញាវុធិត្ថំ ធិដ្ឋេវ ឧត្តេ
សយំ អកំញា សន្តិកត្វា ឧបសម្បជ្ជំ វិហារិស្សតិ ។
កតមេ បញ្ច ។ ឧច កំក្កំ កំក្កំ អសុភាទុបស្សី
កាយេ វិហារិកំ ភាហារេ បដិក្សលសញ្ញំ សទ្ធលោកេ
អនភិកសញ្ញំ សទ្ធសង្ខារេសុ អនិច្ចាទុបស្សី មាណ-
សញ្ញា ទោ បទស្ស អជ្ឈតំ លុច្ឆន្តិកា ហោតិ ។

គិលានិព្វ ទី ៣

[២១] សម័យមួយ ព្រះវិហារិក្សត្រិយា ទ្រង់អង្គុក្ខត្រិយា-
សាលា ភាហារិក្សត្រិយាសាលី ។ ព្រះនាម ព្រះវិហារិក្សត្រិយា
ទ្រង់បញ្ជាក់ធិសិមិសម័យល្អាសម័យ ចូលទៅ ឯគិលានសាលា
(មន្ទីរពេទ្យបាសនា) ។ ព្រះអង្គបានឃើញកំក្កំ រួច បានដកកំក្កំ
ជាមួយ លុះឃើញហើយគិតដល់ភាសនា ដែលគេក្រាលថ្វាយ ។ លុះ
ព្រះវិហារិក្សត្រិយាបានដល់បំប៉ាយ ទើបប្រាសទៅ ឆ្លងកំក្កំទាំងឡាយថា
ម្ចាស់កំក្កំទាំងឡាយ (ចើ) ធម៌ថយ ធម៌លេច ឬម្ចាស់ម្ចាស់មួយ
ដែលបានដកកំក្កំទាំងមូល គុណវិសេសន្តិះ ឆ្លងកំក្កំប្រាកដដល់ម្ចាស់
នោះ ឯម្ចាស់នោះ មិនយូរប៉ុន្មាន ឆ្លងកំក្កំទាំងមូលស្រេចទៅ
ចោលកំក្កំឆ្លងកំក្កំ ដែលមិនបានកាសាវ ព្រោះអស់ទៅនៃកាសាវ
ដោយប្រាថ្នាដ៏ទុក្ខដោយទូលំទូលាយ ក្នុងមនុស្ស ។ ធម៌ថយ ធម៌លេច
ម្ចាស់ ។ ម្ចាស់កំក្កំទាំងឡាយ កំក្កុក្ខត្រិយាសាលានោះ ធិហារិក
ឃើញរឿយ ។ ក្នុងកាយថា មិនស្អាតទេ ជាអ្នកសំខាល់ក្នុងភាហារថា
ជាបេសបដិក្ខុល ។ ជាអ្នកសំខាល់ក្នុងលោកទាំងអស់ថាជាសកាតមិនខ្ពស់
គ្រឿង ។ ជាអ្នកធិហារិកឃើញរឿយ ។ ក្នុងសង្ខារទាំងឡាយថា មិន
ទៀងទេ ទាំងមាណសញ្ញាបេសបុគ្គលនោះ កំក្កំនោះសំប៉ក្នុងសង្ខារទេ ។

យក្កត្ថំ កំភូមេ ទុក្ខលំ កំលាទតំ ឥមេ ចញ្ច ធម្មា
ន វិជហន្តិ កាស្សតំ ចាដេកត្ថំ ធម្មកស្សេ អាសាវំ
ឧយា ។ បេ ។ សន្តិកថា ឧបសម្បជ្ជំ វិហារស្សតីតិ ។

(២២) យោ ហិ កោចិ កំភូមេ កំភូ វា កំភូនិ
វា ចញ្ច ធម្ម កាវតំ ចញ្ច ធម្ម តហ្មលីកាពេតិ
កស្ស ទ្ធិន្តំ ផលាជំ អញ្ញាតំ ផលំ ចាដេកត្ថំ ធម្មេ
ធម្ម អញ្ញា សតិ វា ឧបាទិសេសេ អនាគាមិណ ។
កាតមេ ចញ្ច ។ ឥន កំភូមេ កំភូមេ អញ្ញាញា
សតិ ឧបដ្ឋិតា^(១) ហេតុ ធម្មាជំ ឧបយត្តកាមិជិយា
ចញ្ញាយ អសុភវចស្សី កាយេ វិហារតិ រាហារ
ចដេក្ខុសសញ្ញិ សទ្ធាលាភេ អនិកាសញ្ញិ សទ្ធា
សង្ខាបស្ស អនិបាទុចស្សី ។ យោ ហិ កោចិ កំភូមេ

១ ឧ. ខ. សនិ សុញ្ញីតា ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ (បើ) ធម៌ទាំង៨ យ៉ាងនេះ មិនលះលើបុគ្គលណា
មួយ ដែលបានផ្ទុកទាំងនោះ គុណវិសេសនោះ នឹងកើតប្រាកដ
ដល់បុគ្គលនោះ អំបុគ្គលនោះ មិនយូរប៉ុន្មាន នឹងធ្វើឱ្យជាក់ច្បាស់
សាមីច ។ បេ ។ ព្រះគោតមស្រី ។

(២២) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើបុគ្គលណាមួយ ទោះភិក្ខុក្តី
ភិក្ខុនិក្ខិ ចំរើននូវធម៌៨ យ៉ាង ធ្វើឱ្យច្រើននូវធម៌៨ យ៉ាង បណ្តាផល
ទាំង២ (ប្រការ ផលណាមួយនឹងកើតប្រាកដដល់បុគ្គលនោះ អំពីទីនឹង
បានអរហន្តផល ឬកាលបើ ។ បុគ្គលនោះបានសាសនា ក៏នឹងនឹងបាននូវ
ភាពជាអនាគាមិបុគ្គល ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ធម៌៨ យ៉ាង នឹងផុតចេញ ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានោះ បានដកលំយួររឹ ក្នុង
សន្តាន១ ជាអ្នកចំពោះណាឃើញរឿយ ។ ក្នុងកាយជា មិនស្អាត ដោយ
បញ្ញាជាគ្រឿងកំណត់ដឹងនូវការកើត នឹងការរលត់នៃធម៌ទាំងឡាយ ។
ជាអ្នកសំខាន់ក្នុងការហៅថា ជាសេសបដិក្ខល ។ ជាអ្នកសំខាន់ ក្នុង
លោកទាំងអស់ជា មិនខ្លាចគ្រោះ ។ ជាអ្នកសំខាន់ ក្នុងសង្គ្រាមទាំង
ក្នុងជា មិនទៀង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើបុគ្គលណាមួយ

កិច្ចា វ កិច្ចាធិ វ ធម៌ បញ្ច ធម្ម កាវេតិ
 ធម៌ បញ្ច ធម្ម តហុលីកាវេតិ តស្ស ទ្ធិន្ទំ ផលានំ
 អញ្ញាតវំ ផលំ ចាតេត្ថំ ធម្មេវ ធម្ម អញ្ញា សតិ
 វ ឧបាទិសេសេ អនាគាតិកាតិ ។

(២៣) បញ្ចហំ កិច្ចាវ ធម្មហំ សមន្នាគតោ
 តិលានោ ឧប្បដ្ឋាគោ ហោតិ ។ កាតមេហំ បញ្ចហំ ។
 អសច្ចាយកាវី ហោតិ សច្ចាយេ ឃត្ថំ ន ជាតាតិ
 កេសន្តំ ន បដិសេវីតា ហោតិ អត្តកាមស្ស តិលាឧ-
 បដ្ឋាគស្ស ន យថាភូតំ អាគានំ ភាវិតត្ថា ហោតិ
 អភិក្កមន្តំ វ អភិក្កមតីតិ បដិក្កមន្តំ វ បដិក្កមតីតិ
 មិតំ វ មិតាតិ ឧប្បន្នានំ សារីរកានំ វេទនានំ ឧត្តានំ
 តិព្វានំ វ វានំ កេតុកានំ អសាគានំ អមនាចានំ
 ចាលាហានំ អននិកសកជាតិកោ ហោតិ ។ ធម៌ហំ
 ចោ កិច្ចាវ បញ្ចហំ ធម្មហំ សមន្នាគតោ តិលានោ
 ឧប្បដ្ឋាគោ ហោតិ ។ បញ្ចហំ កិច្ចាវ ធម្មហំ
 សមន្នាគតោ តិលានោ សុបដ្ឋាគោ ហោតិ ។

ទោភិក្កុក្កំ ភិក្កុក្កំ ចំរើននូវធម៌៥ យ៉ាងនេះ ធ្វើឲ្យប្រឹងនូវធម៌៥ យ៉ាងនេះ
 បណ្តាលដល់ទាំង២ ប្រការ ដែលណាមួយនឹងកើតប្រាកដដល់បុគ្គលនោះ
 នឹងនឹងបានការបន្តផល ឬការសេចក្តី ។ បុព្វទានៅមានសល់ គឺនឹងនឹងបាន
 នូវភាពជាអនាគាតិបុគ្គល ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ។

(២៤) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកផ្សំប្រកបដោយធម៌៥ យ៉ាង
 ជាបុគ្គលលំបាកបារមី ។ ប្រកបដោយធម៌៥ យ៉ាង គឺផ្លូវអ្នកច្នះ ។
 គឺជាអ្នកមិនចេះធ្វើនូវឧប្បសម្បាយ ។ មិនដឹងប្រមាណក្នុងការសម្បាយ ។
 ជាអ្នកមិនកាន់ ។ មិនប្រាប់ដល់នាមនិង ដល់អ្នកបារមីផ្សំដែលប្រាថ្នា
 នូវសុភវិបាក ឬផ្សំដែលចំរើនឡើងមិនប្រាប់ថាចំរើនឡើង ឬផ្សំដែល
 គួរថយ មិនប្រាប់ថាគួរថយ ឬក៏ផ្សំដែលនៅនឹង មិនប្រាប់ថាទៅនឹង ។
 ជាអ្នកមិនចេះអនុវត្តចំពោះការវាចាប្រជុំក្នុងសវៈ ជាទុក្ខ ជំងឺ ភ័យ ភ័ន្ត
 ធ្វេចផ្សា មិនស្រួល មិនជាទីពេញចិត្ត ជាវេទនា កាតតំយករិក
 បានដែលកើតហើយ ។ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកផ្សំប្រកប
 ដោយធម៌៥ យ៉ាងនេះនឹង ជាបុគ្គលលំបាកបារមី ។ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ អ្នកផ្សំប្រកបដោយធម៌៥ យ៉ាង ជាបុគ្គលតិរច្ឆឹត ។

កតមេហំ បព្វហំ ។ សច្ចាយកាវី ហោតិ សច្ចាយេ
 មង្គំ ជាតាតិ កេសន្នំ បដិសេវិតា ហោតិ អន្តកាមស្ស
 កំលាទុបដ្ឋាកាស្ស យថាភូតំ អាពាធំ អាវកត្តា
 ហោតិ អភិក្កមង្គំ វា អភិក្កមតីតិ បដិក្កមង្គំ វា
 បដិក្កមតីតិ ប៉តំ វា ប៉តោតិ ឧប្បន្ទាធំ សារីរិកាធំ
 វេសនាធំ ទុក្ខនាធំ តំនាធំ ទកធំ កុដុកាធំ
 អសាតាធំ អមនាថាធំ ចាលាហរាធំ អនិរាសកថា-
 តិកោ ហោតិ ។ ធម្មេហំ ទោ កំក្កាវ បព្វហំ
 នឌ្ឍេហំ សមន្តកតោ កំលានោ សុបដ្ឋាកោ
 ហោតីតិ ។

[២២] បព្វហំ កំក្កាវ នឌ្ឍេហំ សមន្តកតោ
 កំលាទុបដ្ឋាកោ ចាលំ កំលាធំ ឧបដ្ឋាតុំ ។
 កតមេហំ បព្វហំ ។ ន បដិចាលោ ហោតិ
 កេសន្នំ សំវេនាតុំ សច្ចាយាសច្ចាយំ ន ជាតាតិ
 អសច្ចាយំ ឧបនាមេតិ សច្ចាយំ អមនាមេតិ
 កាមិសន្តកេ កំលាធំ ឧបដ្ឋាតុំ វោ មេត្តចំក្កោ

ប្រកបដោយធម៌៧យ៉ាង ដូចម្តេចនេះ ។ គឺជាអ្នកចេះធ្វើទុក្ខសច្ចាយ ១
 ជីវិតប្រមាណ ក្នុងការសច្ចាយ ១ ជាអ្នកកត់ថ្នាំ ១ ប្រាប់ដំបូន្មានភិក
 ដល់អ្នកបរិច្ឆេទ ដែលប្រាថ្នាផ្លាស់ប្តូរចិត្តចំរើន ឬដំបូន្មានផ្លាស់ប្តូរ
 ប្រាប់ថា ចំរើនឡើង ឬដំបូន្មានផ្លាស់ប្តូរ ឬក៏ដំបូន្មានផ្លាស់ប្តូរ
 ប្រាប់ថាផ្លាស់ប្តូរ ១ ជាអ្នកកត់ចំរើនចំរើននៃប្រជុំក្នុងសិវៈ ជាទុក្ខ
 ជំនួញ ភ្នំធំ ភ្នំរាង មិនស្រួល មិនជាទីគេញចិត្ត ជាវេទនា កាចនាំ
 យកទៅដឹកបោកដែលកើតហើយ ។ ។ ខ្នាលកិច្ចទាំងឡាយ អ្នកដំបូ
 ប្រកបដោយធម៌៧យ៉ាងនេះ ជាបុគ្គលដោយបរិច្ឆេទ ។

[២២] ខ្នាលកិច្ចទាំងឡាយ អ្នកបរិច្ឆេទប្រកបដោយធម៌៧យ៉ាង
 មិនទាន់ដំបូន្មាន ។ ប្រកបដោយធម៌៧យ៉ាង ដូចម្តេចនេះ ។ គឺជា
 អ្នកមិនប្រសប់ចាន់ចិត្ត ១ មិនស្គាល់ទុក្ខការសច្ចាយនឹងមិនសច្ចាយ ១
 ធ្វើអ្នកដំបូន្មានចំរើននៃការមិនសច្ចាយ ទាំងមិននាំសេចក្តីសច្ចាយចូល
 មក ១ បរិច្ឆេទដោយចង់បោកកាមេស មិនបរិច្ឆេទដោយមេត្តចំក្កោ

ដេតុន្តី ហោតិ ឧទ្ធារំ វា ចស្សរំ វា វន្តំ វា ទេឡំ
 វា និហរិតំ ឧ ចដិពលោ ហោតិ កិលានំ កាលេន
 កាលំ នង្គិយា កថាយ សទ្ធស្សេត្តំ សមាធិមេត្តំ
 សធុត្តោដេត្តំ សឡាហំសេត្តំ ។ ឥមេហិ ទោ កិក្ខុវេ
 ចក្ខុហិ នឌ្មេហិ សមន្តារោ កិលានុបដ្ឋានោ
 គាលំ កិលានំ ឧបដ្ឋានំ ។ ចក្ខុហិ កិក្ខុវេ នឌ្មេហិ
 សមន្តារោ កិលានុបដ្ឋានោ អលំ កិលានំ
 ឧបដ្ឋានំ ។ កកមេហិ ចក្ខុហិ ។ ចដិពលោ
 ហោតិ កេសន្តិ សំវេទាត្ថំ សច្ចាយាសច្ចាយំ ជាតាតិ
 អសច្ចាយំ អចនាមេតិ សច្ចាយំ ឧបនាមេតិ
 មេត្តចិន្តោ កិលានំ ឧបដ្ឋានំ វោ កាមិសន្តរេ
 អដេតុន្តី ហោតិ ឧទ្ធារំ វា ចស្សរំ វា វន្តំ វា
 ទេឡំ វា និហរិតំ ចដិពលោ ហោតិ កិលានំ
 កាលេន កាលំ នង្គិយា កថាយ សទ្ធស្សេត្តំ
 សមាធិមេត្តំ សធុត្តោដេត្តំ សឡាហំសេត្តំ ។ ឥមេហិ ទោ
 កិក្ខុវេ ចក្ខុហិ នឌ្មេហិ សមន្តារោ កិលានុបដ្ឋានោ
 អលំ កិលានំ ឧបដ្ឋានុន្តី ។

ជាអ្នកភ្លឺចំពោះការនាំយកឧប្បាសៈ កំគួរ ឬទឹកឆាត់ទៅយល់ ។
 ជាអ្នកមិនប្រសប់ធ្វើអ្នកដង្ហើមយល់យើង ឲ្យកាន់យក ឲ្យរៀបរៀង ឲ្យរីក
 រាយ ដោយឆ្លើយជាភាសាសព្វ ។ អ្នកកំពុងឡើយ អ្នកប្រើ
 ដង្ហើមប្រកបដោយឆ័យយ៉ាងនោះ មិនគួរនឹងប្រើដង្ហើមឡើយ ។
 អ្នកកំពុងឡើយ អ្នកប្រើដង្ហើមប្រកបដោយឆ័យយ៉ាង ទើបគួរនឹង
 ប្រើដង្ហើម ។ ប្រកបដោយឆ័យយ៉ាង គឺដូចម្តេចនេះ គឺជាអ្នកប្រសប់
 ចាត់ចែង ។ ផ្ទាល់នូវការសច្ចាយនឹងមិនសច្ចាយ ។ តាំងបញ្ចុវ
 សេចក្តីមិនសច្ចាយធ្វើអ្នកដង្ហើមយល់ទៅកកស្ទះ ។ ប្រើដង្ហើម
 ដោយមេត្តចិន្តា មិនប្រើដោយចង់បានតាមចិត្ត តាំងមិនភ្លឺចំពោះការនាំ
 យកឧប្បាសៈ កំគួរ ឬទឹកឆាត់ទៅយល់ ។ ជាអ្នកប្រសប់ធ្វើអ្នក
 ដង្ហើមយល់យើង ឲ្យកាន់យក ឲ្យរៀបរៀង ឲ្យរីករាយ ដោយឆ្លើយជា
 ភាសាសព្វ ។ អ្នកកំពុងឡើយ អ្នកប្រើដង្ហើមប្រកបដោយឆ័យ
 យ៉ាងនោះ ទើបគួរនឹងប្រើដង្ហើម ។

(២៥) ចត្វាវគ្គោ កំត្វាវ ធម្មា អនាមិកាស្សា ។ កាតមេ
 ចត្វា ។ អសច្ចាយកាវិ ហោតិ សច្ចាយេ មត្តំ ន
 ជាតាតិ អបរិសាគកោដិ ច ហោតិ អកាលទាវិ ច
 អព្រឹញ្ញទាវិ ច ។ ឥមេ ទោ កំត្វាវ ចត្វា ធម្មា អនា-
 មិកាស្សា ។ ចត្វាវគ្គោ កំត្វាវ ធម្មា អនាមិកាស្សា ។ កាតមេ
 ចត្វា ។ សច្ចាយកាវិ ហោតិ សច្ចាយេ មត្តំ ជាតាតិ
 អបរិសាគកោដិ ច ហោតិ កាលទាវិ ច ព្រឹញ្ញទាវិ
 ច ។ ឥមេ ទោ កំត្វាវ ចត្វា ធម្មា អនាមិកាស្សា ។

(២៦) ចត្វាវគ្គោ កំត្វាវ ធម្មា អនាមិកាស្សា ។ កាតមេ
 ចត្វា ។ អសច្ចាយកាវិ ហោតិ សច្ចាយេ មត្តំ ន
 ជាតាតិ អបរិសាគកោដិ ច ហោតិ ទុស្សីលោ ច
 ចាចមិកោ ច ។ ឥមេ ទោ កំត្វាវ ចត្វា ធម្មា
 អនាមិកាស្សា ។ ចត្វាវគ្គោ កំត្វាវ ធម្មា អនាមិកាស្សា ។

(២៧) ប្រាសាទកំត្វាវ អនាមិកាស្សា (ធម៌បទដ្ឋកថា)
 នេហា ៥ យ៉ាង ។ ធម៌៥ យ៉ាង តើដូចម្តេច? ។ គឺជាអនាមិកាស្សា
 ធ្វើខ្លួនឱ្យសច្ចាយ ។ មិនដឹងប្រមាណក្នុងការសច្ចាយ ។ ជាអ្នកបរិភោគ
 អាហារមិនឈ្នួល ។ ជាអ្នកគ្រូចៅមិនត្រូវតាមកាល ។ ជាអ្នកមិន
 ប្រព្រឹត្តធម៌ដ៏ប្រសើរ ។ ប្រាសាទកំត្វាវ អនាមិកាស្សា មាន
 ៥ យ៉ាងនេះ ។ ប្រាសាទកំត្វាវ អនាមិកាស្សា (ធម៌បទដ្ឋកថា)
 ចំរើនកាយ) នេហា ៥ យ៉ាង ។ ធម៌៥ យ៉ាង តើដូចម្តេច? ។ គឺជា
 អ្នកបរិភោគធ្វើខ្លួនឱ្យសច្ចាយ ។ ដឹងប្រមាណក្នុងការសច្ចាយ ។ ជាអ្នក
 បរិភោគអាហារឈ្នួល ។ ជាអ្នកគ្រូចៅត្រូវតាមកាល ។ ប្រព្រឹត្តធម៌
 ដ៏ប្រសើរ ។ ប្រាសាទកំត្វាវ អនាមិកាស្សា មាន ៥ យ៉ាងនេះ ។

(២៨) ប្រាសាទកំត្វាវ អនាមិកាស្សា (ធម៌បទដ្ឋកថា)
 នេហា ៥ យ៉ាង ។ ធម៌៥ យ៉ាង តើដូចម្តេច? ។ គឺជាអនាមិកាស្សាធ្វើខ្លួន
 ឱ្យសច្ចាយ ។ មិនដឹងប្រមាណក្នុងការសច្ចាយ ។ ជាអ្នកបរិភោគ
 អាហារមិនឈ្នួល ។ ជាអ្នកគ្រូចៅស្ម័គ្រចិត្ត ។ ជាអ្នកមានមុខគ្រប់គ្រាន់ ។
 ប្រាសាទកំត្វាវ អនាមិកាស្សា មាន ៥ យ៉ាងនេះ ។ ប្រាសាទកំត្វាវ
 អនាមិកាស្សា (ធម៌បទដ្ឋកថាចំរើនកាយ) នេហា ៥ យ៉ាង ។

កកមេ ចត្វ ។ សច្ចាយកាវី ហោតិ សច្ចាយេ
មត្តំ ជាបាតិ បរិណាកកេដិ ច ហោតិ សីលក ច
កល្យាណមិត្តោ ច ។ ឥមេ ទោ កំកូរេ ចត្វ
ចត្វា អាយុស្សតិ ។

(២៧) ចត្វាហិ កំកូរេ ធម្មេហិ សមន្នាគតោ
កំកូ ទាលំ សង្ឃម្បាវចកាសំតុំ ។ កកមេហិ
ចត្វាហិ ។ ឥធម កំកូរេ កំកូ អសន្តុដ្ឋោ ហោតិ
ឥតវិកមេន ចិវេន អសន្តុដ្ឋោ ហោតិ ឥតវិកមេន
ចិល្លាចារតេន អសន្តុដ្ឋោ ហោតិ ឥតវិកមេន សេនា-
សនេន អសន្តុដ្ឋោ ហោតិ ឥតវិកមេន កិលានច្បច្ច-
យកេសន្តចិវក្កាមេន កាមសង្កត្តច្បតហុលោ ច វិហារតិ ។
ឥមេហិ ទោ កំកូរេ ចត្វាហិ ធម្មេហិ សមន្នាគតោ
កំកូ ទាលំ សង្ឃម្បាវចកាសំតុំ ។ ចត្វាហិ កំកូរេ
ធម្មេហិ សមន្នាគតោ កំកូ អលំ សង្ឃម្បាវចកា-
សំតុំ ។ កកមេហិ ចត្វាហិ ។ ឥធម កំកូរេ កំកូ
សន្តុដ្ឋោ ហោតិ ឥតវិកមេន ចិវេន សន្តុដ្ឋោ ហោតិ

ធម៌ថយ៉ាង តើដូចម្តេចនេះ ។ គឺជាអ្នក ។ ធ្វើខ្លួនឱ្យសប្បាយ ១ ដឹង
ប្រមាណក្នុងការសប្បាយ ១ ជាអ្នកបរិភោគតាហ្មារឈ្មួយ ១ ជាអ្នក
មានសីល ១ ជាអ្នកមានកល្យាណមិត្ត ១ ។ ម្ចាស់កំកូរាំងឡាយ
អាយុស្សធម៌ មានថយ៉ាងនេះដែរ ។

(២៨) ម្ចាស់កំកូរាំងឡាយ កំកូប្រកបដោយធម៌ថយ៉ាង មិន
គួរនឹងចេញចាកសង្ឃ^(១) (ទៅនៅឯម្នាក់ឯង) ទេ ។ ប្រកបដោយធម៌
ថយ៉ាង តើដូចម្តេចនេះ ។ ម្ចាស់កំកូរាំងឡាយ កំកូក្នុងសាសនានេះ
ជាអ្នកមិនសង្គ្រាសដោយចិត្ត ភាវមានភាវបាន ១ មិនសង្គ្រាសដោយ
ចិល្លាបាន ភាវមានភាវបាន ១ មិនសង្គ្រាសដោយសេនាសនៈ ភាវ
មានភាវបាន ១ មិនសង្គ្រាសដោយកិលានច្បច្ចយកេសន្តដូចក្តី ភាវ
មានភាវបាន ១ ជាអ្នកក្រសែដោយសេចក្តីត្រិះរិះក្នុងកាម ១ ។ ម្ចាស់
កំកូរាំងឡាយ កំកូប្រកបដោយធម៌ថយ៉ាងនេះដែរ មិនគួរនឹងចេញ
ចាកសង្ឃ (ទៅនៅឯម្នាក់ឯង) ទេ ។ ម្ចាស់កំកូរាំងឡាយ កំកូប្រកប
ដោយធម៌ថយ៉ាង តើដូចម្តេចនេះ (ទៅនៅឯម្នាក់ឯង) បាន ។
ប្រកបដោយធម៌ថយ៉ាង តើដូចម្តេចនេះ ។ ម្ចាស់កំកូរាំងឡាយ
កំកូក្នុងសាសនានេះ ជាអ្នកសង្គ្រាសដោយចិត្ត ភាវមានភាវបាន ១

។ ឧទា

១ ឬមិនមែននៅក្នុងកល្យាណសង្ឃ ។ ឧទ្ទិសថា ។

អភិរោក ច ព្រហ្មចរិយំ ចាតំ ។ ឥមាធិ ទោ
កិក្ខុវេ បញ្ច សមណសុទាធិតំ ។

(២៩) បញ្ចមេ កិក្ខុវេ អាចារិយិកា នេយិកា
បរិក្កប្បា អតេត្តញ្ញា ។ កកមេ បញ្ច ។ មាតា(១)
ដីវិតា ភេរេចិតា ហោតិ ចិតា(២) ដីវិតា ភេរេចិតា
ហោតិ អរហា(៣) ដីវិតា ភេរេចិតា ហោតិ តថាគតស្ស
ឧដ្ឋេន ចិញ្ចេន លោហិតំ ឧប្បាធិតំ ហោតិ សង្ក្ខា
កិច្ចោ ហោតិ ។ ឥមេ ទោ កិក្ខុវេ បញ្ច អាចា-
រិយិកា នេយិកា បរិក្កប្បា អតេត្តញ្ញាតិ ។

(៣០) បញ្ចមាធិ កិក្ខុវេ ក្យសធាធិ ។
កកមាធិ បញ្ច ។ ញាតិក្យសធិ កេកក្យសធិ
កេកក្យសធិ សិលក្យសធិ ធិដ្ឋិក្យសធិ ។ ន កិក្ខុវេ
សត្វា ញាតិក្យសធិហេតុ វា កេកក្យសធិហេតុ
វា កេកក្យសធិហេតុ វា កាយស្ស កេតា
ចាឡុណា អចាយំ ឧត្តតិ វិនិចាតំ និយំ ឧបបន្នន្តំ

១ ម. មាតា ។ ២ ម. ចិតា ។ ៣ ម. អរា ។ ៤. អរា ។

ប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយៈដោយសេចក្តីត្រេកអរ ។ ម្ចាស់កិត្តុតាំងឡាយ
សមណសុទ មានជយ៉ាងនេះឯង ។

(២៩) ម្ចាស់កិត្តុតាំងឡាយ បុគ្គល ៥ ពួកនេះ ជាអ្នកទៅកាន់
អបាយ ទៅកាន់នរក មានសភាពកម្រិត ជាបុគ្គលកែប្រែមិនបាន ។
បុគ្គល ៥ ពួក តើដូចម្តេច ។ គឺបុគ្គលផ្តាច់ដីវិតមាតា ។ បុគ្គលផ្តាច់
ដីវិតចិតា ។ បុគ្គលផ្តាច់ដីវិតព្រាហ្មហន្ត ។ បុគ្គលធ្វើលោហិតរបស់
ព្រះនាគឧទ្យុត្យុតេនៈឡើងដោយចិត្តប្រមូស ។ បុគ្គលចំបែកសង្ស័យ ។
ម្ចាស់កិត្តុតាំងឡាយ បុគ្គលតាំង ៥ ពួកនេះឯង ជាអ្នកទៅកាន់អបាយ
ទៅកាន់នរក មានសភាពកម្រិត ជាបុគ្គលកែប្រែមិនបាន ។

(៣០) ម្ចាស់កិត្តុតាំងឡាយ សេចក្តីវិនាសនេះ មានជយ៉ាង
នេះ ។ សេចក្តីវិនាស ៥ យ៉ាង តើដូចម្តេច ។ គឺវិនាស
ញាតិ ។ វិនាសទ្រព្យ ។ វិនាសព្រាហ្មក ។ វិនាសសីល ។ វិនាស
ចិដ្ឋិ ។ ម្ចាស់កិត្តុតាំងឡាយ ពួកសត្វបែកគ្នាយកកាយស្លាប់
ទៅ វេទន៍ទៅកើតឯអបាយ ខុត្តន៍ វិនិច្ឆ័យ នរក ព្រោះហេតុវិនាស
ញាតិ ឬព្រោះហេតុវិនាសទ្រព្យ ឬក៏ហេតុវិនាសព្រាហ្មកកើត

សីលឲ្យសាធម្មោទ វា ក៏ត្រូវ សន្តា ធិដ្ឋឲ្យសាធម្មោទ
 វា កាយស្ស ភេតា បាឡាណា អនាមិ ឧត្តតិ
 វិចិត្រាតំ វិជយំ ឧបបន្ធានំ ។ ឥមា ទោ ក៏ត្រូវ
 បញ្ច ឲ្យសាធិ ។ បញ្ចមា ក៏ត្រូវ សម្មា ។
 កាតមា បញ្ច ។ ញាតិសម្មា ភោគសម្មា
 អាភេត្យសម្មា សីលសម្មា ធិដ្ឋសម្មា ។
 ឧ ក៏ត្រូវ សន្តា ញាតិសម្មាធម្មោទ វា ភោគ-
 សម្មាធម្មោទ វា អាភេត្យសម្មាធម្មោទ វា កាយស្ស
 ភេតា បាឡាណា សុតតិ សង្កំ លោកំ ឧបបន្ធានំ
 សីលសម្មាធម្មោទ វា ក៏ត្រូវ សន្តា ធិដ្ឋសម្មា-
 ធម្មោទ វា កាយស្ស ភេតា បាឡាណា សុតតិ
 សង្កំ លោកំ ឧបបន្ធានំ ។ ឥមា ទោ ក៏ត្រូវ
 បញ្ច សម្មាធាតំ ។

ម្ចាស់ក៏ត្រូវទាំងឡាយ ពួកសត្វបែកគ្នាយកកាយស្លាប់ទៅ វេទន៍ទៅកើត
 ឯអបាយ ទុក្ខន៍ វិចិត្រាតំ ទោ ព្រោះហេតុវេទនាសសីល ឬព្រោះហេតុ
 វេទនាទង្គិ ។ ម្ចាស់ក៏ត្រូវទាំងឡាយ សេចក្តីវេទនា មាន៥ យ៉ាងនេះ
 ឯង ។ ម្ចាស់ក៏ត្រូវទាំងឡាយ ការបរិច្ចាធិនេះ មាន៥ យ៉ាង ។ ការ
 បរិច្ចាធិ៥ យ៉ាង តែងប្រើប្រាស់ ។ គឺបរិច្ចាធិដោយញាតិ១ បរិច្ចាធិ
 ដោយទ្រព្យ១ បរិច្ចាធិដោយការមិនមានភេត១ បរិច្ចាធិដោយសីល១
 បរិច្ចាធិដោយទង្គិ១ ។ ម្ចាស់ក៏ត្រូវទាំងឡាយ ពួកសត្វបែកគ្នាយក
 កាយស្លាប់ទៅ ទៅកើតឯសុគតិស្ថានទេវលោក ព្រោះហេតុបរិច្ចាធិដោយ
 ញាតិ ឬព្រោះហេតុបរិច្ចាធិដោយទ្រព្យ ឬព្រោះហេតុបរិច្ចាធិ
 ដោយការមិនមានភេតក៏ទេ ម្ចាស់ក៏ត្រូវទាំងឡាយ ពួកសត្វបែកគ្នាយក
 កាយស្លាប់ទៅ កើតទៅកើតឯសុគតិស្ថានទេវលោក ព្រោះហេតុបរិច្ចាធិ
 ដោយសីល ឬព្រោះហេតុបរិច្ចាធិដោយទង្គិ ។ ម្ចាស់ក៏ត្រូវទាំងឡាយ
 ការបរិច្ចាធិមាន៥ យ៉ាងនេះឯង ។

សុត្តន្តបិដក អង្គនាគកាយស្ស ចក្ខុវគ្គបិដក

តស្សប្បាស

គិលានោ សតិច្ឆន្ទានំ
 ទ្វេចន្ទានា ទុក្ខយុសា
 អវច្ឆកាសទុក្ខានំ
 ចរិកុច្ឆោ ច សម្មតាតិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គនាគកាយ ចក្ខុវគ្គបិដក

ទត្ថាននៃគិលានាសិក្ខាដោយគិ

និយាយអំពីកិច្ចការផ្សេងៗ អំពីដំណើរការ អំពីបុគ្គល
 បរិច្ឆេទផ្សេងៗ អំពីការយុទ្ធសាស្ត្រ អំពីបុគ្គលដែលបាន
 ចេញចាកសង្ឃ អំពីខ្លួន អំពីបុគ្គលដែលបានប្រើប្រាស់
 អំពីការចម្លង ។

វារីវិញ្ញាណ បទដ្ឋាន

[៣០] បញ្ចប់ កិត្តិយ អង្គេហ៍ សមញ្ញកថា
 រាជ ក្តោត្តិ ធម្មោល ក្តោត បរិក្ខត៌ តំ ហោតំ ក្តោត
 ក្តោត អប្បដិក្ខយំ កេនចិ ឧទុស្សក្ខតេន បទុត្តិកេន
 ខាលំនា ។ កតថេហ៍ បញ្ចប់ ។ ឧប កិត្តិយ
 រាជ ក្តោត្តិ អត្ថញ្ញ ច ហោតំ ធម្មញ្ញ ច
 អត្ថញ្ញ ច កាលញ្ញ ច បរិសញ្ញ ច ។ ឧថេហ៍
 ទោ កិត្តិយ បញ្ចប់ អង្គេហ៍ សមញ្ញកថា រាជ
 ក្តោត្តិ ធម្មោល ក្តោត បរិក្ខត៌ តំ ហោតំ ក្តោត
 អប្បដិក្ខយំ កេនចិ ឧទុស្សក្ខតេន បទុត្តិកេន
 ខាលំនា ។ ឯវាទ ទោ កិត្តិយ បញ្ចប់ ធម្មោល
 សមញ្ញកថា តថាកថា អរហ៍ សង្គសង្កត្តោ ធម្មោល
 អនុត្តរំ ធម្មក្តោតំ បរិក្ខត៌ តំ ហោតំ ក្តោត អប្ប
 ដិក្ខយំ សមណេន វា ព្រាហ្មណេន វា ធមេវេន វា
 បាវេន វា ព្រិហ្មតា វា កេនចិ វា លោកស្មី ។

រាជវិគ្គ ទី ២

(២១) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រះរាជាបិត្តជន្មប្រកបដោយ
 គន្លង ៥ យ៉ាង វេចន៍ញ៉ាងកាលរាជក្រឡាប្រព្រឹត្តទៅ ដោយកុសលធម៌
 កាលរាជក្រឡា សត្វជាសង្គ្រោះមានជាតិជាមនុស្សណាមួយ មិនអាចឱ្យ
 ប្រព្រឹត្តទៅបានឡើយ ប្រកបដោយគន្លង ៥ យ៉ាង ទេវទេវម្ចាស់ ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រះរាជាបិត្តជន្មក្នុងលោកនេះ ទ្រង់ឈ្លងយល់
 ខ្ញុំប្រយោជន៍ (ឧបាសក) ១ ទ្រង់ចាំខ្ញុំប្រវេណីធម៌ ១ ទ្រង់ស្គាល់
 ប្រមាណក្នុងការប្រព្រឹត្តិឬជា ១ ទ្រង់ស្គាល់កាល ១ (២) ទ្រង់ស្គាល់
 បរិសទ្ធ ១ (២) ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រះរាជាបិត្តជន្មប្រកប
 ដោយគន្លង ៥ យ៉ាងនេះឯង វេចន៍ញ៉ាងព្រះរាជកាលរាជក្រឡាប្រព្រឹត្តទៅ
 ដោយធម៌ កាលរាជក្រឡា សត្វជាសង្គ្រោះមានជាតិជាមនុស្សណាមួយ
 មិនអាចឱ្យប្រព្រឹត្តទៅបានឡើយ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រះរាជា-
 បិត្ត ជាអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ ប្រកបដោយធម៌ ៥ ប្រការដ្ឋង្វាវដៃ ទើប
 ញ៉ាងចម្លងក្រដៅប្រសើរ ឱ្យប្រព្រឹត្តទៅដោយធម៌បាន ចម្លងក្រឡាឯង
 ទោះបីសមណៈភ្នំ ព្រាហ្មណ៍ភ្នំ ទេវតាភ្នំ មារភ្នំ ព្រហ្មភ្នំ ឬ
 បុគ្គលណាមួយ ក្នុងលោក មិនអាចឱ្យប្រព្រឹត្តទៅបានឡើយ ។

១ ស្គាល់ថា កលនេះ ជាកលន្ទរាសាយសុខុដ្ឋាឱ កលនេះ ជាកលន្ទរិក្ខិយ
ជាកលន្ទរាវរកាន់ជនចរ ។ ២ ស្គាល់ថា ភ្នកនេះ ជាឫទ្ធិយ៍ ជាប្រាជ្ញស្រី ជាវិស្វ
ជាស្មារ ។ ឥឡូវថា ។

កតមេហំ ចញ្ចហំ ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ កតាភតោ
 អាហំ សម្មាសម្ពុទ្ធោ អន្ធិញ្ញំ ធម្មញ្ញំ មន្តញ្ញំ កា-
 លញ្ញំ បរិសញ្ញំ ។ ឥមេហំ មោ ភិក្ខុវេ ចញ្ចហំ
 ធម្មេហំ សមញ្ញកតោ កតាភតោ អាហំ សម្មាសម្ពុ-
 ទ្ធោ ធម្មេវេវ អនុត្តរំ ធម្មចក្កំ ចរិត្តតំ តំ ហោតិ
 ចក្កំ^(១) អប្បដិវត្តិយំ សមណោ ន ព្រាហ្មណោ ន
 ធម៌នំ ន ខាមនំ ន ព្រហ្មណំ ន កោណិជំ ន
 លោកស្មិនំ ។

[៣២] ចញ្ចហំ ភិក្ខុវេ អត្ថេហំ សមញ្ញកតោ
 អញ្ញា ចក្កវត្ថុស្ស វេជ្ជោ បុត្តោ ចិកក បវត្តិកំ
 ចក្កំ ធម្មេវេវ អនុច្យវិត្តតំ តំ ហោតិ ចក្កំ អប្បដិ-
 វត្តិយំ កោណិជំ មនុស្សក្កតេន ចច្ចុត្តិកេន ចាលិណ ។
 កតមេហំ ចញ្ចហំ ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ កតាភតោ កតា-
 ភតោ អាហំ សម្មាសម្ពុទ្ធោ អន្ធិញ្ញំ ធម្មញ្ញំ មន្តញ្ញំ
 កាលញ្ញំ បរិសញ្ញំ ។

១ ធី. ធម្មញ្ញំ ។

ប្រកបដោយអមិថយ៉ាង តើដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រះ
 កតាភត ជាអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធក្នុងលោកនេះជាអ្នកដឹងអន្ត ១ ដឹងធម៌ ១
 ដឹងប្រមាណ ១^(១) ដឹងកាល ១^(២) ដឹងបរិសទ្យ ១ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ ព្រះកតាភត ជាអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធប្រកបដោយអមិថយ៉ាង
 នេះឯង វេទន៍ញ្ញាណធម្មចក្រដ៏ស្រស់ ឲ្យប្រព្រឹត្តទៅ ដោយធម៌បាទ
 ធម្មចក្រនោះឯង ទោះបីសមណៈក្តី ព្រាហ្មណ៍ក្តី ទេវតាក្តី មារក្តី ព្រហ្មក្តី
 ឬបុគ្គលណាមួយ ក្នុងលោក មិនអាចឲ្យប្រព្រឹត្តទៅបានឡើយ ។

[៣២] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រះរាជបុត្រច្បងរបស់ព្រះរាជា
 ចក្រធីត្តប្រកបដោយអន្ត ៨ យ៉ាង វេទន៍ញ្ញាណកាចក្រដែលបំបាត់
 ឲ្យប្រព្រឹត្តទៅ ឲ្យប្រព្រឹត្តទៅតាមលំដាប់ដោយធម៌បាទ អាណាចក្រនោះ
 សព្វជាសត្រូវបានដាច់ជាមនុស្សណាមួយ មិនអាចឲ្យប្រព្រឹត្តទៅបាន
 ឡើយ ។ ប្រកបដោយអន្ត ៨ យ៉ាង តើដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 ព្រះរាជបុត្រច្បងរបស់ស្តេចចក្រធីត្ត ក្នុងលោកនេះ ទ្រង់ឈ្វេងយល់ខ្លះ
 ច្រើនជាង (ខែនដកា) ១ ទ្រង់ប៉ាន់ប្រវែងធម៌ ១ ទ្រង់ស្គាល់ប្រមាណ
 ក្នុងភាគប្រាស្រ្តីវច្ចដា ១ ទ្រង់ស្គាល់កាល ១ ទ្រង់ស្គាល់បរិសទ្យ ១ ។

១ ប្រមាណក្នុងការទទួលនឹងការប្រើប្រាស់ច្បុយ ៤ ។ ២ ដឹងថា កាលនេះជាកាលឆ្នាំរកា
 ស្ងាញ់ កាលនេះឆ្នាំរកាសម្បជ្ឈិ កាលនេះឆ្នាំរកាស្រីធីតា កាលនេះឆ្នាំរកាស្រីធីតា ។

ដំឡើង ទោ កិក្ខុវិញ្ញាណ បទប្បក អន្តរាគមន៍ សមញ្ញា-
 កថា រក្សា ចក្កវត្ថុស្ស ធម្មោ បុគ្គល ចំណា-
 ចវត្ថុ ចក្ក ធម្មោ អនុប្បកត្ថុ តំ ហោតិ
 ចក្ក អប្បដិវត្ថុយំ កោដិ មនុស្សក្ខតោ មនុស្ស-
 កោដិ ហោតិ ។ ឯកោ ទោ កិក្ខុវិញ្ញាណ បទប្បក
 ធម្មោ សមញ្ញកថា សាវ័បុត្តោ តថាគតោ
 អនុត្តរ ចក្កចក្ក ចវត្ថុ សម្មោ អនុប្បកត្ថុ តំ
 ហោតិ ចក្ក អប្បដិវត្ថុយំ សមណោ វា ព្រាហ្ម-
 ណោ វា ធម្មោ វា មាធម្មោ វា ព្រាហ្មណោ វា
 កោដិ វា លោកស្មី ។ កតមេហិ បទប្បក ។
 ឥឡ កិក្ខុវិញ្ញាណ សាវ័បុត្តោ អនុត្តរ ចក្ក មនុស្ស
 កាលញ្ញ ចរិសញ្ញ ។ ដំឡើង ទោ កិក្ខុវិញ្ញាណ
 បទប្បក ធម្មោ សមញ្ញកថា សាវ័បុត្តោ តថាគ-
 តោ អនុត្តរ ចក្កចក្ក ចវត្ថុ សម្មោ អនុប្បកត្ថុ
 តំ ហោតិ ចក្ក អប្បដិវត្ថុយំ សមណោ វា
 ព្រាហ្មណោ វា ធម្មោ វា មាធម្មោ វា ព្រាហ្មណោ
 វា កោដិ វា លោកស្មី ។

អនុត្តរ ចក្កចក្ក ចវត្ថុ អនុប្បកត្ថុ តំ ហោតិ ចក្ក អប្បដិវត្ថុយំ
 កោដិ មនុស្សក្ខតោ មនុស្សកោដិ ហោតិ ។ ឯកោ ទោ កិក្ខុវិញ្ញាណ
 បទប្បក ធម្មោ សមញ្ញកថា សាវ័បុត្តោ តថាគតោ
 អនុត្តរ ចក្កចក្ក ចវត្ថុ សម្មោ អនុប្បកត្ថុ តំ ហោតិ ចក្ក
 អប្បដិវត្ថុយំ សមណោ វា ព្រាហ្មណោ វា ធម្មោ វា មាធម្មោ
 វា ព្រាហ្មណោ វា កោដិ វា លោកស្មី ។ កតមេហិ បទប្បក ។
 ឥឡ កិក្ខុវិញ្ញាណ សាវ័បុត្តោ អនុត្តរ ចក្ក មនុស្ស
 កាលញ្ញ ចរិសញ្ញ ។ ដំឡើង ទោ កិក្ខុវិញ្ញាណ
 បទប្បក ធម្មោ សមញ្ញកថា សាវ័បុត្តោ តថាគតោ
 អនុត្តរ ចក្កចក្ក ចវត្ថុ សម្មោ អនុប្បកត្ថុ តំ ហោតិ ចក្ក
 អប្បដិវត្ថុយំ សមណោ វា ព្រាហ្មណោ វា ធម្មោ វា មាធម្មោ
 វា ព្រាហ្មណោ វា កោដិ វា លោកស្មី ។

សេវិត្តំ ឯវុចំ មនោកម្មំ ន សេវិត្តំ ឯវុចា
 អាជីវោ សេវិត្តោ ឯវុចា អាជីវោ ន សេវិត្តោ
 ឯវុចា កាមធិកមោ សេវិត្តោ ឯវុចា កាមធិកមោ
 ន សេវិត្តោតិ ។ ចុន ចបរំ ភិក្ខុ តថាគតោ អរហំ
 សម្មាសម្ពុទ្ធនោ ធម្មកោ ធម្មកថា ។ បេ ។ ធម្មាធិប-
 តេយ្យោ ធម្មតំ រក្ខាវណកុត្តិ សំវិទហតំ ភិក្ខុនិស្ស...
 ឧបាសកេស្ស... ឧបាសិកាស្ស ឯវុចំ កាយកម្មំ
 សេវិត្តំ ឯវុចំ កាយកម្មំ ន សេវិត្តំ ។ បេ ។
 ឯវុចា កាមធិកមោ សេវិត្តោ ឯវុចា កាមធិកមោ
 ន សេវិត្តោតិ ។ ស ទោ សោ ភិក្ខុ តថាគតោ
 អរហំ សម្មាសម្ពុទ្ធនោ ធម្មកោ ធម្មកថា ។ បេ ។
 ធម្មាធិបតេយ្យោ ធម្មតំ រក្ខាវណកុត្តិ សំវិទហត្វា
 ភិក្ខុស្ស ធម្មតំ រក្ខាវណកុត្តិ សំវិទហត្វា ភិក្ខុនិស្ស...
 ឧបាសកេស្ស... ឧបាសិកាស្ស ធម្មោទេវ អនុត្តរំ
 ធម្មចក្កំ ចរិត្តតំ តំ ហោតិ ចក្កំ អច្យុដិវត្តិយំ
 សមណោ ន ព្រាហ្មណោ ន ទេវោ ន មារោ
 ន ព្រហ្មតា ន កេនចិ ន លោកស្ម័ន្តំ ។

ត្រូវសព មនោកម្មវិបបនេះ មិនត្រូវសពទេ ការចំភ្លឺមជ្ឈិកវិបបនេះ
 ត្រូវសព ការចំភ្លឺមជ្ឈិកវិបបនេះ មិនត្រូវសពទេ ស្រុកនិគមវិបបនេះ
 ត្រូវសព ស្រុកនិគមវិបបនេះ មិនត្រូវសពធម៌ទេ ។ ម្នាលភិក្ខុ មួយទៀត
 ព្រះគម្ភគត ជាអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធជាធម្មិកធម្មកថា ។ បេ ។ យកធម៌ជាធំ
 ចាត់ចែងនូវការរក្សា ការពារ គ្រប់គ្រងប្រកបដោយធម៌ ចំពោះភិក្ខុ...
 ចំពោះឧបាសក... ចំពោះឧបាសិកាថា កាយកម្មវិបបនេះ ត្រូវសព
 កាយកម្មវិបបនេះ មិនត្រូវសពទេ ។ បេ ។ ស្រុកនិគមវិបបនេះ ត្រូវសព
 ស្រុកនិគមវិបបនេះ មិនត្រូវសពទេ ។ ម្នាលភិក្ខុ ព្រះគម្ភគត ជាអរហន្ត
 សម្មាសម្ពុទ្ធជាធម្មិកធម្មកថានោះឯង ។ បេ ។ យកធម៌ជាធំ លុះចាត់ចែងនូវ
 ការរក្សា ការពារ គ្រប់គ្រងប្រកបដោយធម៌ ចំពោះភិក្ខុ ចាត់ចែងនូវ
 ការរក្សា ការពារ គ្រប់គ្រងប្រកបដោយធម៌ ចំពោះភិក្ខុ... ចំពោះ
 ឧបាសក... ចំពោះឧបាសិកាចេះហើយ ទើបញ្ចាំងធម្មចក្រដ៏ប្រសើរ
 ឲ្យប្រព្រឹត្តទៅដោយធម៌វិបស្សនាយោគី ធម្មចក្រនោះ ទោះបីសមណៈភ្នំ
 ព្រាហ្មណ៍ភ្នំ ទេវតាភ្នំ មារភ្នំ ព្រហ្មភ្នំ ឬបុគ្គលណាមួយ ក្នុងលោក
 មិនអាចឲ្យប្រព្រឹត្តទៅបានឡើយ ។

[៣២] ចក្ខុវិស័យ កិច្ចការ អង្គបាល សមញ្ញកថា
 រាជា ទុក្ខយោ ធុត្តាភិសិទ្ធិ យស្ស័ យស្ស័ ទិសាយ
 វិហារិ សកស្មីយេវ វិជិតេ វិហារិ ។ កតមេហិ
 ចក្ខុវិស័យ ។ ឥន កិច្ចការ រាជា ទុក្ខយោ ធុត្តាភិសិទ្ធិ
 ទុក្ខកថា សុគតោ ហោតិ ហោតិ ធម៌ ចិត្តិកោ ច
 សំសុទ្ធកថាណិកោ យាវ សត្តមា ចិត្តាធម៌យុកា
 អត្តិកោ អនុបក្សដ្ឋា ជាតិកន្តេន អន្តោ ហោតិ
 ចហន្តោ ធម្មាកោកោ ចរិយ្យស្ថានសកោដ្ឋាការោ
 តលក ទោ ចន ហោតិ ធម្មត្ថិកោ សេនាយ
 សមញ្ញកថា អស្សវាយ ឧបាស្សនិកាយ ចរិយា-
 យកោ ទោ ចនស្ស ហោតិ ចណ្ឌិតោ ព្យាគោ មេនាវី
 ចនិកលោ អតីតាបកកថ្មច្ចុច្ច្យាទ្ធ អត្ថេ ចិន្តេតុ តស្ស័-
 មេ ធុត្តារោ ធុត្តា យសំ ចរិយាធម្មំ ។ សោ ឥតិចា
 យសមញ្ញមេន ធម្មេន សមញ្ញកថា យស្ស័ យស្ស័
 ទិសាយ វិហារិ សកស្មីយេវ វិជិតេ វិហារិ ។

[៣២] ម្ចាស់កិច្ចការខ្សោយ ព្រះរាជាជាត្រូវត្រឡប់វិស័យ
 មុខកិសកម្មោយ ច្រកចង្កោយអង្គ៤យ៉ាង ទ្រង់ប្រថាប់ក្នុងទិស
 ឯណា ។ ក៏វែងប្រថាប់ក្នុងវិស័យរបស់ព្រះអង្គដែល ។ ច្រកច
 ង្កោយអង្គ៤យ៉ាង ធ្វើដូចម្តេច ។ ម្ចាស់កិច្ចការខ្សោយ ព្រះរាជាជា
 ត្រូវត្រឡប់វិស័យមុខកិសកម្មោយ ក្នុងលោកនេះ ទ្រង់មានព្រះជាតិ
 ដ៏ល្អចាំបាច់ណាស់ គឺមានព្រះមាតាឪពុក ប្រសូតចាកព្រះគតិ
 ដ៏បរិសុទ្ធ កំពុងណែនាំយូរកាលនឹងអយ្យកា ជាតំរាប់ ៧ មិនមាន
 អ្នកណា រំលង រំលោភ ដោយការណ៍ដែលព្រះជាតិបាន ១ ព្រះអង្គ
 ជាស្តេចស្តេចក្តី មានព្រះរាជទ្រព្យច្រើន មានកាតសម្បទាច្រើន
 មានឃ្លាំងនឹងជ្រកដ៏បរិបូណ៌ ១ ព្រះអង្គមានរាជ្យពល ច្រកចង្កោយ
 ចក្ខុវិស័យ ដែលអាចស្តាប់ចម្លើយធ្វើតាមព្រះរាជទាន ១ ចាំនាយក
 រតន្ត្រីព្រះអង្គ ជាអ្នកប្រុងរាជ្យវិវា មានប្រាជ្ញា អង្គភាព តែងតែ
 ឃើញប្រយោជន៍ដែលជាអតីត អនាគតនឹងបុព្វបុរស ១ ធម៌ចាំបាច់៤យ៉ាង
 នេះឯង វែងញ៉ាំងយសមរិក្ខា របស់ត្រូវត្រឡប់វិស័យខ្សោយ ។ ព្រះ
 រាជាគោរព ច្រកចង្កោយធម៌ ដែលមានយសមរិក្ខាជាតំរាប់ ៤ នេះ ទ្រង់
 ប្រថាប់ក្នុងទិសឯណា ។ វែងប្រថាប់ក្នុងវិស័យរបស់ព្រះអង្គដែល ។

តំ កំស្ស ហេតុ ។ ឯវាញ្ញតំ កំត្ថម ហោតំ
 វិជិតាវិធំ ។ ឯវាម ទោ កំត្ថម បញ្ចហំ ឧទ្ទេហំ
 សមញ្ញកតោ កំត្ថម យស្សំ យស្សំ ធិសាយំ
 វិហារតំ វិធម្មត្ថចិន្តាវ វិហារតំ ។ កកមេហំ បញ្ចហំ ។
 ឥធម កំត្ថម កំត្ថម សីលវា ហោតំ ។ បេ ។ សិក្ខតំ
 សិក្ខាបទេសុ វាជាវ ទត្ថិយោ ធម្មាភិសិក្ខា ជាតិ-
 សម្បជ្ជា ពហុស្សតោ ហោតំ ។ បេ ។ និដ្ឋិយា
 សុច្ឆជិវិទ្ធា វាជាវ ទត្ថិយោ ធម្មាភិសិក្ខា អន្លោ
 មហាទ្វារោ មហាកោកោ ចរិយុណ្ណកោសកោដ្ឋាកោ
 អាទូរិយោ វិហារតំ អកុសលាធំ ធម្មាធំ បហាឆាយ
 កុសលាធំ ធម្មាធំ ឧបសម្បឆាយ ជាមវា ធន្ធិច-
 រក្ខាមោ អធិក្ខត្តតុរោ កុសលេសុ ឧទ្ទេសុ វាជាវ
 ទត្ថិយោ ធម្មាភិសិក្ខា ពលសម្បជ្ជា បញ្ចវា ហោតំ

ដំណើរនោះ ព្រោះហេតុអ្វី ។ ម្ចាស់កំលាំងខ្សោយ ព្រោះថា ដំណើរ
 ខ្ពំរឹង ជាទំនៀមរបស់បុគ្គលតាំងខ្សោយដែលមានជ័យជំនះ ។ ម្ចាស់កំលាំង
 ខ្សោយ កំលាំងប្រកបដោយធម៌៨ យ៉ាងក៏ផ្សំប្រឆាំង ស្ថាននៅក្នុងទីស
 ឯណា ។ វេលាស្ថាននៅដោយវិមុត្តិចិត្តនៃមួយយ៉ាង ។ ប្រកបដោយធម៌
 ៨ យ៉ាង តើដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្ចាស់កំលាំងខ្សោយ កំលាំងសាសនានោះ ជា
 អ្នកមានសីល ។ បេ ។ សិក្សាក្នុងសិក្ខាបទតាំងខ្សោយ ដូចជាព្រះរាជាជា
 ក្សត្រិយ៍ដែលបានមុខភាសនាហើយ ទ្រង់បរិច្ចារិដោយព្រះរាជានិមិត្ត ជា
 អ្នកចេះដឹងច្រើន ។ បេ ។ ជាអ្នកមុនគេដោយទង្គិដូចព្រះរាជាជាក្សត្រិយ៍
 ដែលបានមុខភាសនាហើយ ជាស្តេចស្តេចស្តេច មានព្រះរាជទ្រព្យច្រើន
 មានកោនសម្បទាច្រើន មានឃ្លាំងនិងផ្ទះក្រុងបរិច្ចារិ មានសេចក្តីព្យា-
 យាមប្រាជ្ញាដ៏ឆ្លាស់លាស់នៃអកុសលធម៌តាំងខ្សោយ ដើម្បីញ៉ាំងកុសល-
 ធម៌ឱ្យកើតឡើង ជាអ្នកមានកំលាំងចិត្ត មានសេចក្តីឆ្លាស់ដឹង មិនជាក់
 ចុះរោល ក្នុងកុសលធម៌តាំងខ្សោយ ដូចជាព្រះរាជាជាក្សត្រិយ៍ដែលបាន
 មុខភាសនាហើយ ព្រះរាជបរិច្ចារិដោយកំលាំង ។ ជាអ្នកមានប្រាជ្ញា

ឧទយត្ថកាមិណីយា បញ្ញាយ សមញ្ញកតោ អរិយាយ
 ឆិព្វេនិកាយ សម្មាធុត្តកាយកាមិណីយា រាជា
 ទត្ថយោ ធុត្តាភិសិទ្ធិត្ថោ បរិបាយកសម្មន្នោ កស្សំមេ
 ធាតោ ធម្មា វិមុត្តិ បរិចារេន្តិ ។ សោ ឥមិចា
 វិមុត្តិបញ្ចមេន ធម្មេន សមញ្ញកតោ យស្សំ យស្សំ
 ធិសាយំ វិហាតិ វិមុត្តចិត្តោ វិហាតិ ។ តំ
 កស្ស ហេតុ ។ ឯវញ្ញតំ ភិក្ខុវេ ហោតិ វិមុត្ត-
 ចិត្តានន្តិ ។

[៣៨] បញ្ចហំ ភិក្ខុវេ អន្ត្តហំ សមញ្ញកតោ
 រញ្ញោ ទត្ថយស្ស ធុត្តាភិសិទ្ធិត្ថស្ស ដេដ្ឋោ ធុត្តោ រដ្ឋំ
 បរត្ថតិ ។ កតមេហំ បញ្ចហំ ។ ឥន ភិក្ខុវេ រញ្ញោ
 ទត្ថយស្ស ធុត្តាភិសិទ្ធិត្ថស្ស ដេដ្ឋោ ធុត្តោ ឧកតោ
 សុជាតោ ហោតិ មាតិកោ ច ចិត្តិកោ ច សំសុទ្ធ-
 កហណិកោ យាវ សត្តហា មិគាមហយុកា
 អត្ថត្ថោ អនុបក្សដ្ឋោ ជាតំវាទេន អភិវុទោ ហោតិ

ប្រកបដោយប្រាជ្ញា ជាគ្រឿងកំណត់ដឹង ខ្លួនការកើតធនិការលក់ជា
 ប្រាជ្ញាដ៏ស្រស់ អាចចំលុះចំលាយ (ខ្លួនខ្លួនខ្លួនលាភៈជាដើម) ជាប្រាជ្ញា
 ធ្វើកន្លែងទុកឲ្យដល់ខ្លួនការអស់ទៅដោយប្រពៃ ដូចជាព្រះរាជា ជាគ្រូត្រឡប់
 ដែលបានមុខតំណែងហើយ ទ្រង់បរិច្ចាណិដោយបរិបាយករខេៈ ១
 ធម៌ទាំង ៤ យ៉ាងនេះឯង រមែងញ៉ាំងវិមុត្តិរបស់ភិក្ខុនោះឲ្យចាស់ក្លា ។
 ភិក្ខុនោះប្រកបដោយធម៌ មានវិមុត្តិជាតំរប់ៗនេះ នៅក្នុងទីសង្គណៈ
 រមែងស្ថិតនៅដោយវិមុត្តិចិត្តនៃមួយយ៉ាង ។ ដំណើរនោះ ព្រោះហេតុអ្វី ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះថា ដំណើរនេះឯងជាទំនៀមរបស់ភិក្ខុដែល
 មានចិត្តរួចស្រឡះចោកកលស ។

[៣៩] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រះរាជបុត្រច្បងរបស់ព្រះទន្ធិយ-
 រាជដែលបានមុខតំណែងហើយ ជាព្រះរាជកុមារ ប្រកបដោយអង្គ៤
 យ៉ាង នៃគឺប្រាជ្ញាខ្លួនរាជ ។ ប្រកបដោយអង្គ៤យ៉ាង នៃដូចម្តេច
 ខ្លះ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងលោកនេះ ព្រះរាជបុត្រច្បងរបស់
 ព្រះទន្ធិយរាជដែលបានមុខតំណែង ជាព្រះរាជកុមារ មានព្រះជាតិដ៏
 ល្អទាំងពីរចំណែកគឺមានព្រះមាតានិងព្រះបិតា ប្រសូតចាកព្រះគតិដ៏
 បរិសុទ្ធចំណែកនៃអយ្យកានិងអយ្យកាជាតំរប់ ៧ មិនមានអាការៈនៃគង់
 នៃរាជ្យលាដោយពាលដល់ព្រះជាតិទាន ។ ព្រះអង្គមានព្រះរូបល្អ

នស្សនិយោ មាសាធិកោ ចាមាយ វណ្ណោត្តោត្តារតាយ
 សមញ្ញកតោ មាតាចិត្តំ ចំយោ ហោតិ មនាហោ ធន-
 មជាទបទស្ស ចំយោ ហោតិ មនាហោ យាធិ កាធិ
 រញ្ញំ ទត្ថយាធិ ធុទ្ធាកិសិទ្ធាធិ សិច្ចុដ្ឋានាធិ ហត្ថិស្មី
 វ អស្សស្មី វ វេស្មី វ ទទុស្មី វ ឥត្ត សិក្ខុតោ ហោតិ
 អនិយោ ។ អស្ស ឯវ ហោតិ អហំ ទោម្ពំ ឧកតោ
 សុជាតោ មាតិកោ ធន ចិតិកោ ធន សិសុទ្ធកមាណីកោ
 យាវ សត្តមា ចិតាមហយុតា អត្ថុត្តោ អនុបកុដ្ឋោ
 ជាតិវនេន កស្មាហំ រដ្ឋំ ន ចត្តេយ្យំ អហំ ទោម្ពំ
 អភិរូទោ នស្សនិយោ មាសាធិកោ ចាមាយ វណ្ណោត្តោ-
 ត្តារតាយ សមញ្ញកតោ កស្មាហំ រដ្ឋំ ន ចត្តេយ្យំ
 អហំ ទោម្ពំ មាតាចិត្តំ ចំយោ មនាហោ កស្មាហំ
 រដ្ឋំ ន ចត្តេយ្យំ អហំ ទោម្ពំ ធនមជាទបទស្ស
 ចំយោ មនាហោ កស្មាហំ រដ្ឋំ ន ចត្តេយ្យំ អហំ
 ទោម្ពំ យាធិ កាធិ រញ្ញំ ទត្ថយាធិ ធុទ្ធាកិសិទ្ធាធិ
 សិច្ចុដ្ឋានាធិ ហត្ថិស្មី វ អស្សស្មី វ វេស្មី វ ទទុស្មី វ

គួរមើលមើល គួរជ្រេថ្ងា ប្រកបដោយព្រះធិវណ្ណល្អិត្រៃលន៍ ។
 ព្រះអង្គជាទីស្រឡាញ់សព្វព្រាហ្មណ៍បច្ច័យនៃព្រះមាតាព្រះចិតា ។ ជាទី
 ស្រឡាញ់ ជាទីគាប់ចិត្តរបស់អ្នកនិមន្តកជនបទ ។ ហេតុជាទីកើតនៃ
 សិល្បសាស្ត្រឯណា សម្រាប់ទទួលរាជទាន់ឡាយដែលបានបុទ្ធាគិសក
 ហើយ ទោះជាសិល្បៈមានដ៏ក្តី សេក្តី វេក្តី ឆ្លក្តី ព្រះអង្គជា
 អ្នកសិក្សាជនមានទេសចារក្នុងសិល្បសាស្ត្រនោះ ។ ព្រះរាជបុត្រ
 ច្បងនោះ តែងមានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា ខ្លួនអញហ្នឹងឯង មាន
 ជាតិដ៏ល្អទាំងពីរចំណែកគឺមានព្រះមាតាទីនៃព្រះចិតា ប្រសូតចេញចាក
 ព្រះភតិ ដ៏បរិសុទ្ធកំពើតណ្ហនៃអយ្យកោនិងអយ្យកាជាតំរប់ វេ មិនមាន
 អ្នកណាវែរឆ្គងនៃជ័យដោយពោលដល់ជាតិបាន ព្រោះហេតុអ្វី អញ
 នឹងមិនប្រាថ្នាទ្វារជ័យ អញហ្នឹងឯង ជាអ្នកមានបុណ្យ គួរមើល
 មើល គួរជ្រេថ្ងា ប្រកបដោយសម្បុរល្អិត្រៃលន៍ ព្រោះហេតុអ្វី
 អញមិនប្រាថ្នាទ្វារជ័យ អញជាទីស្រឡាញ់ពេញចិត្តនៃព្រះមាតាទីនៃ
 ព្រះចិតា ព្រោះហេតុអ្វី អញមិនប្រាថ្នាទ្វារជ័យ អញជាទីស្រឡាញ់
 ជាទីគាប់ចិត្តនៃអ្នកនិមន្តកជនបទ ព្រោះហេតុអ្វី អញមិនប្រាថ្នាទ្វារជ័យ
 ហេតុជាទីកើតនៃសិល្បសាស្ត្រឯណា សម្រាប់ទទួលរាជទាន់ឡាយ
 ដែលបានបុទ្ធាគិសកហើយ ទោះជាសិល្បៈមានដ៏ក្តី សេក្តី វេក្តី ឆ្លក្តី

អត្ថ សិក្ខិតោ អនុយោ កស្មាហំ រដ្ឋំ ន បត្ត-
 យ្យន្តំ ។ ឥមេហំ ទោ កិក្ខុវេ ចញ្ចហំ អត្ថេហំ សប-
 ប្បាកតោ រញ្ញា ទត្ថិយស្ស ឧទ្ធាកិសិក្ខុស្ស ជេដ្ឋា
 បុត្តោ រដ្ឋំ បត្ថេតិ ។ ឯវមេវ ទោ កិក្ខុវេ ចញ្ចហំ
 នឌ្ឍេហំ សបប្បាកតោ កិក្ខុ អាសវាធំ ទយំ បត្ថេតិ ។
 កកមេហំ ចញ្ចហំ ។ ឥឯ កិក្ខុវេ កិក្ខុ សទ្ធា
 ហោតិ សទ្ធិហោតិ តថាគតស្ស ហោតិ ឥតិចិ សោ
 កកវា ។ បេ ។ ពុទ្ធា កកវាតិ អប្បកាសោ ហោតិ
 អប្បកត្តោ សបបទាតិធិយា កមាណិយា សបប្ប-
 កតោ ធាតិសីតាយ ធាតុល្អ័យ មជ្ឈិមាយ បណ-
 ធាតុមាយ អសហោ ហោតិ អមាយាវី យថាភូតំ អត្តាធំ
 អាវិកត្តា សត្វំ វា វិញ្ញស្ម វា សព្វិហារិស្ម អាវុទ្ធវិ-
 យោ វិហោតិ អកុសលាធំ នឌ្ឍាធំ ចរោធាយ
 កុសលាធំ នឌ្ឍាធំ ឧបសម្បទាយ ជាមក
 នឌ្ឍចរក្កោយ អនិក្ខត្តទុរោ កុសលេស្ម នឌ្ឍេស្ម

អញជាអ្នកសិក្សាដឹងមានទ័សទាល់ ក្នុងសិល្បសាស្ត្រនោះ ព្រោះ
 ហេតុអ្វី អញមិនប្រាថ្នាដូច្នោះ ។ ម្ចាស់កិត្តុទាំងឡាយ ព្រះរាជបុត្រ
 ច្បងរបស់ព្រះខត្តិយរាជ ដែលបានមុខគារសកហើយ ជាព្រះរាជកុមារ
 ប្រកបដោយអង្គ៥យ៉ាងនេះឯង រមែងប្រាថ្នាដូច្នោះ ។ ម្ចាស់កិត្តុ
 ទាំងឡាយ កិត្តុប្រកបដោយធម៌៥យ៉ាង ក៏ផ្សំឆ្នាំងដែរ តែងប្រាថ្នា
 ដូចការអស់ទៅនៃអាសវៈទាំងឡាយ ។ ប្រកបដោយធម៌៥យ៉ាង
 តើដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្ចាស់កិត្តុទាំងឡាយ កិត្តុក្នុងសាសនានេះ ជាអ្នក
 មានសទ្ធា ជឿពោធិញ្ញាណរបស់គេថាគតជា ព្រះដ៏មានព្រះភាគអង្គ
 នោះ ។ បេ ។ ព្រះអង្គព្រាស់ដឹងនូវចក្កវិយសទ្ធិ ព្រះអង្គលែងវិលមក
 កាន់ត្រៃភព្យាទៀត ។ ជាអ្នកមានភាពធន់ច មានទុក្ខនិច ប្រកប
 ដោយគេជាធាតុបាស់ល្មម មិនត្រជាក់រោក មិនក្តៅរោក យ៉ាង
 កណ្តាល គួរដល់សេចក្តីព្យាយាម ។ មិនជាអ្នកលេងបោកប្រាស់
 មិនមានមាយា ជាអ្នកធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវខ្លួន គួរតាមសេចក្តីពិត
 ក្នុងសំណាក់សាស្ត្រ ឬក្នុងសំណាក់នៃសព្វិហារីទាំងឡាយដែលជា
 អ្នកចេះដឹង ។ ជាបុគ្គលប្រាជ្ញព្យាយាមដើម្បីលះបង់នូវអកុសលធម៌ទាំង-
 ឡាយ ដើម្បីញ៉ាំងកុសលធម៌ឲ្យដុះជាលាឡើង ជាបុគ្គលមានកំឡាំងចិត្ត
 មានសេចក្តីសង្ឃឹមដ៏មាំមួន មិនជាក់ចុះរោល ក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ ។

ចញ្ញា វា ហោតិ ទុយេត្តកាមិច័យា ចញ្ញាយ សមញ្ញា-
 កតោ អរិយាយ ចំព្វេតិកាយ សន្មាទុក្ខក្ខាយកាមិ-
 ច័យា ។ តស្ស ឯវ ហោតិ អហំ ទោត្តិ សទ្ធោ
 សទ្ធិហាមិ កថាកតស្ស តោនី ឥតិមំ សោ កកា
 ។ បេ ។ ឲ្យនោ កកាតិ កស្មាហំ អាសវាចំ ទយំ
 ន ចត្ថេយ្យំ អហំ ទោត្តិ អច្ចាតោ អច្ចាតន្តោ
 សមវេទានំច័យា កហាណំយា សមញ្ញកតោ តាតិសី-
 កាយ ធាតុល្អាយ ចជ្ឈំមាយ ចតានក្ខមាយ
 កស្មាហំ អាសវាចំ ទយំ ន ចត្ថេយ្យំ អហំ
 ទោត្តិ អសហេ អមាយាវី យថាភូតំ អត្តាចំ
 អាវេកត្តា សត្វិ វា វិញ្ញាសុ វា សព្វេត្តចារិសុ
 កស្មាហំ អាសវាចំ ទយំ ន ចត្ថេយ្យំ អហំ ទោត្តិ
 អាទូរិយោ វិហារមិ អកុសលាចំ ធម្មាចំ ចហា-
 នាយ ។ បេ ។ អចំកុត្តុតុរោ កុសលេសុ ធម្មេសុ

ជាអ្នកមានប្រាជ្ញា ប្រកបដោយប្រាជ្ញា ដែលអាចកំណត់ដឹងនូវសេចក្តី
 កើតនិងការរលត់បាន ជាប្រាជ្ញាដ៏បរិសុទ្ធ អាចចម្លែងចម្លាយ (នូវ
 គំនិតនោះឈានជាដើម) ជាប្រាជ្ញាធ្វើកងទុក្ខឲ្យដល់នូវការអស់ទៅដោយ
 ប្រពៃ ។ កិច្ចនោះ វេទនាមានសេចក្តីត្រូវយ៉ាងនេះថា អញប្តឹងឯង
 ជាអ្នកមានសច្ចា ជឿព្រះពោធិញ្ញាណរបស់ព្រះធម៌នេះថា ព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគអង្គនោះ ។ បេ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ដឹងចក្កវិយសច្ច ព្រះអង្គ
 លែងវិលមកកាន់ត្រៃពន្លឺត ព្រោះអ្វី អញមិនប្រាថ្នានូវការអស់ទៅនៃ
 អាសវៈទាំងឡាយ អញប្តឹងឯង ជាអ្នកមានកោតណាចិត្ត មានទុក្ខ
 និង ប្រកបដោយនោជាធាតុចាស់ល្មម មិនត្រូវដាក់ពេក មិនក្តៅពេក
 យ៉ាងកណ្តាល គួរដល់សេចក្តីព្យាយាម ព្រោះហេតុអ្វី អញមិន
 ប្រាថ្នានូវការអស់ទៅនៃអាសវៈទាំងឡាយ អញប្តឹងឯង ជាអ្នកមិនលេង
 បោកប្រាស មិនមានមាយា ជាអ្នកធ្វើឲ្យដាក់ច្បាស់នូវខ្លួន គួរតាមសេចក្តី
 ពិតក្នុងសំណាក់សាស្ត្រ ឬក្នុងសំណាក់នៃសព្វព្រឹត្តិការណ៍ទាំងឡាយដែលជា
 អ្នកចេះដឹង ព្រោះហេតុអ្វី អញមិនប្រាថ្នានូវការអស់ទៅនៃអាសវៈទាំង-
 ឡាយ អញប្តឹងឯង ជាបុគ្គលប្រាជ្ញព្យាយាម ដើម្បីលះបង់អកុសល-
 ធម៌ទាំងឡាយ ។ បេ ។ មិនដាក់ចុះហេតុ ក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ

កស្មាហំ ភាសវាធំ ទយំ ន ចត្តេយ្យំ អហំ ទោត្តិ
 ចញ្ញា ។ បេ ។ សឡាទុក្ខក្ខាយតាមិធិយា កស្មាហំ
 ភាសវាធំ ទយំ ន ចត្តេយ្យន្តំ ។ ឥចេហិ ទោ
 ភិក្ខុវេ ចញ្ញហិ ធម្មេហិ សមញ្ញកតោ ភិក្ខុ ភាសវាធំ
 ទយំ ចត្តេតិ ។

(៣៦) ចញ្ញហិ ភិក្ខុវេ អន្តរិយំ សមញ្ញកតោ
 រក្ខា ទត្ថយស្ស ធុទ្ធាភិសិទ្ធស្ស ជេដ្ឋោ បុត្តោ ទច-
 រន្តំ ចត្តេតិ ។ កតាមេហិ ចញ្ញហិ ។ ឥច ភិក្ខុវេ
 រក្ខា ទត្ថយស្ស ធុទ្ធាភិសិទ្ធស្ស ជេដ្ឋោ បុត្តោ ទកតោ
 សុជាតោ ហោតិ មាតិកោ ច មិតិកោ ច សំសុទ្ធក-
 បាលិកោ យាវ សត្តមា ចំពាធមហយុកា អក្ខន្តោ
 អនុបក្កដោ ជាតិវាទេន អភិវេទោ ហោតិ នស្សនិយោ
 ចាសានិកោ បរមោយ វណ្ណោតោត្ថាតោយ សមញ្ញកតោ
 មាតាចំគូធំ ចិយោ ហោតិ មហាទោ ពលកាយស្ស
 ចិយោ ហោតិ មហាទោ ចណ្ឌិកោ ហោតិ ព្យាគោ-
 មេហវិ ចដ្ឋិតលោ ឧត្តិកាតាតតច្ចុច្ចន្ត អត្ថេ ចិន្តតុំ ។

ព្រះហេតុអ្វី អញមិនប្រាថ្នាឲ្យការអស់ទៅនៃភាសវៈទាំងឡាយ អញ
 ជាអ្នកមានប្រាថ្នា ។ បេ ។ ជាប្រាថ្នាធ្វើកងទុក្ខឲ្យដល់ឲ្យការអស់ទៅ
 ដោយប្រពៃ ព្រះហេតុអ្វី អញមិនប្រាថ្នាឲ្យការអស់ទៅនៃភាសវៈ
 ទាំងឡាយ ។ ខ្មាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌៥ យ៉ាង
 នេះឯង រើសប្រាថ្នាឲ្យការអស់ទៅនៃភាសវៈទាំងឡាយ ។

(៣៧) ខ្មាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រះរាជបុត្រច្បងរបស់ព្រះទន្ធិយរាជ
 ដែលបានមុតាកិសេកហើយ ប្រកបដោយអង្គ៥យ៉ាង រើសប្រាថ្នា
 ឲ្យទម្រង់ (កាតជានស្តេចចម្រាប់) ។ ប្រកបដោយអង្គ៥យ៉ាង
 តើដូចម្តេចខ្លះ ។ ខ្មាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងលោកនេះ ព្រះរាជបុត្រ
 ច្បងរបស់ព្រះទន្ធិយរាជ ដែលបានមុតាកិសេកហើយ ជាព្រះរាជកុមារ
 មានព្រះជាតិដ៏ល្អទាំងពីរចំណែកគឺមានព្រះមាតាឆ្នើមព្រះចំពា ថ្រស្នូតចាក
 ព្រះគភីដ៏ថ្លៃថ្នូរកំពុងឈរនៅក្នុងអយុកាឆ្នើមអយុកាជាដំបូង មិនមានអ្នក
 ណាខ្ពង់ ក្នុងជ្រុង ដោយការលាងលាងព្រះជាតិបានទេ មានព្រះបុព្វ
 គួរមើលមើល គួរជ្រះថ្លា ប្រកបដោយព្រះអវិជ្ជាឈ្លៀតរំលងទេ ជាទី
 ស្រឡាញ់គាប់ព្រះហឫទ័យរបស់ព្រះមាតាព្រះចំពា ។ ជាទីស្រឡាញ់
 គេញចិត្តរបស់ពួកពលទេ ជាអ្នកប្រាជ្ញល្អាសវិ មានប្រាជ្ញាអធិការទេ ។
 គឺឃើញឲ្យប្រយោជន៍ដែលជាអតីត អនាគត បច្ចុប្បន្ន ។

តស្ស ឯវំ ហោតិ អហំ ទោម្ពំ ទកតោ សុជាតោ
 មាតិកោ ន ចិត្តិកោ ន សំសុទ្ធកមាណិកោ យាវ
 សត្តមា ចិត្តមហាយុតា អក្ខតោ អនុបក្កដោ
 ជាតិវារេន កស្មាហំ ទចរដ្ឋំ ន ចត្ថយ្យំ អហំ ទោម្ពំ
 អភិក្ខតា នស្សនិយោ ចាសាធិកោ ចរមាយ វណ្ណ-
 ចោក្ខន្ធាយ សមន្មាគតោ កស្មាហំ ទចរដ្ឋំ ន
 ចត្ថយ្យំ អហំ ទោម្ពំ មាតាចិត្តំ ចិយោ មនាចោ
 កស្មាហំ ទចរដ្ឋំ ន ចត្ថយ្យំ អហំ ទោម្ពំ ពលកា-
 យស្ស ចិយោ មនាចោ កស្មាហំ ទចរដ្ឋំ ន
 ចត្ថយ្យំ អហំ ទោម្ពំ បណ្ឌិតោ ល្យតោ មេតាវី
 ចដិពលោ អតីតាតាកតច្បុច្បន្នេ អត្ថេ ចិន្តេតុំ
 កស្មាហំ ទចរដ្ឋំ ន ចត្ថយ្យន្តំ ។ ឥមេហំ ទោ ភិក្ខុវេ
 ចញ្ចហំ អត្ថេហំ សមន្មាគតោ រញ្ជោ ទតិយស្ស
 ឧត្តារិសំគុស្ស ជេដ្ឋោ ធុត្តោ ទចរដ្ឋំ ចត្ថតិ ។
 ឯវាវេ ទោ ភិក្ខុវេ ចញ្ចហំ ធុត្ថេហំ សមន្មាគតោ
 ភិក្ខុ អាសវាធំ ទយំ ចត្ថតិ ។ កតមេហំ
 ចញ្ចហំ ។ ឥន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សីលវា ហោតិ ។ បេ ។

ព្រាហ្មណ៍ព្រាហ្មណ៍នោះ តែងមានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា អញហ្នឹងឯង
 ជាអ្នកមានកំលាំងល្អចាំបំរើរំលោភគឺមានព្រាហ្មណ៍នឹងព្រាហ្មណ៍ ប្រសូត
 ចាកព្រាហ្មណ៍ដ៏បរិសុទ្ធកំរើរំលោភអយ្យកាជាតំរប់ រ មិនមាន
 អ្នកណាវេតន់ គឺជឿល ដោយគោលផលជាតិបាទ ព្រោះហេតុអ្វី
 អញមិនប្រាថ្នាឱ្យបរាជ័យ អញហ្នឹងឯង ជាអ្នកមានបូជន៍ គួរមើល
 មើល គួរជ្រើស ច្រកបដោយសម្បជ្ឈក្រៃលែង ព្រោះហេតុអ្វី
 អញមិនប្រាថ្នាឱ្យបរាជ័យ អញហ្នឹងឯង ជាទីស្រឡាញ់ គាច់ព្រា
 ហឫទ័យនៃព្រាហ្មណ៍ នឹងព្រាហ្មណ៍ ព្រោះហេតុអ្វី អញមិនប្រាថ្នា
 ឱ្យបរាជ័យ អញហ្នឹងឯងជាទីស្រឡាញ់ពេញចិត្តនៃពួកពល ព្រោះហេតុអ្វី
 អញមិនប្រាថ្នាឱ្យបរាជ័យ អញហ្នឹងឯងជាអ្នកប្រជុំល្អសរសៃ មានប្រាជ្ញា
 អធិការ គឺឆោយ្យនូវប្រយោជន៍ផលជាអធិត អនាគត បច្ចុប្បន្ន
 ព្រោះហេតុអ្វី អញមិនប្រាថ្នាឱ្យបរាជ័យ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុចាំឱ្យយ
 ព្រាហ្មណ៍ព្រាហ្មណ៍របស់ព្រាហ្មណ៍ ដែលបានមុខតំរើសកាយ ច្រកប
 ដោយអង្គ៤យ៉ាងនេះឯង រមែងប្រាថ្នាឱ្យបរាជ័យ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុចាំឱ្យ
 ឱ្យយ ភិក្ខុច្រកបដោយអង្គ៤យ៉ាង ក៏ដូច្នោះដែរ រមែងប្រាថ្នាឱ្យការកសាង
 ទៅនៃកាសាវាចាំឱ្យយ ។ ច្រកបដោយអង្គ៤យ៉ាង ក៏ដូច្នោះច្បាស់ ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុចាំឱ្យយ ភិក្ខុ កុសិលាសនាទេ ជាអ្នកមានសីល ។ បេ ។

សំគាល់ សំគាល់បទេស្ទ ពហុស្សតោ ហោតិ ។ បេ ។
 ធិដ្ឋយា សុប្បដិវិទ្យា ចក្ខុស្ទ សតិច្ចដ្ឋានេស្ទ សុបដ្ឋិ-
 កចិត្តោ ហោតិ អារទ្ធវិវិយោ វិហារមិ អកុសលាធិ
 ធម្មាធិ បហាតាយ ។ បេ ។ អធិត្ថិត្តទុរោ កុសលេស្ទ
 ធម្មេស្ទ ចញ្ញា ហោតិ ឧបាយកម្មនិយម ចញ្ញាយ
 សមញ្ញាតោ អវិយាយ ធិត្ថេនិកាយ សន្មាទុក្ខក្ខ-
 យកមិធិយា ។ កស្ស ឯ ហោតិ អហំ ទោត្តិ
 សីលា ។ បេ ។ សំគាល់ សំគាល់បទេស្ទ កស្សាហំ
 អសាវាធិ ឧយំ ធិ បក្ខេយ្យំ អហំ ទោត្តិ ពហុស្សតោ
 សុតនោ សុតសន្តិយោ ។ បេ ។ ធិដ្ឋយា សុប្បដិ-
 វិទ្យា កស្សាហំ អសាវាធិ ឧយំ ធិ បក្ខេយ្យំ អហំ
 ទោត្តិ ចក្ខុស្ទ សតិច្ចដ្ឋានេស្ទ សុបដ្ឋិកចិត្តោ កស្សាហំ
 អសាវាធិ ឧយំ ធិ បក្ខេយ្យំ អហំ ទោត្តិ អារទ្ធវិវិយោ
 វិហារមិ អកុសលាធិ ធម្មាធិ បហាតាយ ។ បេ ។
 អធិត្ថិត្តទុរោ កុសលេស្ទ ធម្មេស្ទ កស្សាហំ អសាវាធិ
 ឧយំ ធិ បក្ខេយ្យំ អហំ ទោត្តិ ចញ្ញា ។ បេ ។

សំគាល់សំគាល់បទេស្ទ ។ បេ ។ ធិដ្ឋយា សុប្បដិវិទ្យា ចក្ខុស្ទ សតិច្ចដ្ឋានេស្ទ សុបដ្ឋិ-
 កចិត្តោ ហោតិ អារទ្ធវិវិយោ វិហារមិ អកុសលាធិ
 ធម្មាធិ បហាតាយ ។ បេ ។ អធិត្ថិត្តទុរោ កុសលេស្ទ
 ធម្មេស្ទ ចញ្ញា ហោតិ ឧបាយកម្មនិយម ចញ្ញាយ
 សមញ្ញាតោ អវិយាយ ធិត្ថេនិកាយ សន្មាទុក្ខក្ខ-
 យកមិធិយា ។ កស្ស ឯ ហោតិ អហំ ទោត្តិ
 សីលា ។ បេ ។ សំគាល់ សំគាល់បទេស្ទ កស្សាហំ
 អសាវាធិ ឧយំ ធិ បក្ខេយ្យំ អហំ ទោត្តិ ពហុស្សតោ
 សុតនោ សុតសន្តិយោ ។ បេ ។ ធិដ្ឋយា សុប្បដិ-
 វិទ្យា កស្សាហំ អសាវាធិ ឧយំ ធិ បក្ខេយ្យំ អហំ
 ទោត្តិ ចក្ខុស្ទ សតិច្ចដ្ឋានេស្ទ សុបដ្ឋិកចិត្តោ កស្សាហំ
 អសាវាធិ ឧយំ ធិ បក្ខេយ្យំ អហំ ទោត្តិ អារទ្ធវិវិយោ
 វិហារមិ អកុសលាធិ ធម្មាធិ បហាតាយ ។ បេ ។
 អធិត្ថិត្តទុរោ កុសលេស្ទ ធម្មេស្ទ កស្សាហំ អសាវាធិ
 ឧយំ ធិ បក្ខេយ្យំ អហំ ទោត្តិ ចញ្ញា ។ បេ ។

សង្ខារុក្ខក្ខាយកាចិន័យោ កាស្មីហំ អាសវាធំ មយំ
 ឈ បក្ខេយ្យន្តិ ។ ឥមេហំ មោ ភិក្ខុវេ បញ្ចហំ
 ឧទ្ទេហំ សមញ្ញាភកោ ភិក្ខុ អាសវាធំ មយំ
 បក្ខេកិច្ចំ ។

[៣៧] បញ្ចមេ ភិក្ខុវេ អប្បំ រត្តិយោ សុបន្តិ ឲ្យ
 ជក្ខន្តិ ។ កកមេ បញ្ច ។ ឥត្ថិ ភិក្ខុវេ បុរិសា-
 ធិប្បាយោ អប្បំ រត្តិយោ សុបនិ ឲ្យ ជក្ខនិ បុរិសា
 ភិក្ខុវេ ឥត្តាធិប្បាយោ អប្បំ រត្តិយោ សុបនិ ឲ្យ
 ជក្ខនិ ចោរោ ភិក្ខុវេ អាធានាធិប្បាយោ អប្បំ រត្តិយោ
 សុបនិ ឲ្យ ជក្ខនិ រាជោ ភិក្ខុវេ រាជការណីយេសុ
 យុត្តោ អប្បំ រត្តិយោ សុបនិ ឲ្យ ជក្ខនិ ភិក្ខុ
 ភិក្ខុវេ វិសញ្ញោកាធិប្បាយោ អប្បំ រត្តិយោ សុបនិ
 ឲ្យ ជក្ខនិ ។ ឥមេ មោ ភិក្ខុវេ បញ្ច អប្បំ
 រត្តិយោ សុបន្តិ ឲ្យ ជក្ខន្តិកិ ។

គាប្រាជ្ញាធ្វើកងទុក្ខឱ្យដល់នូវការអស់ទៅដោយប្រពៃណី ព្រោះហេតុអ្វី
 អញមិនប្រាជ្ញានូវការអស់ទៅនៃអាសវៈទាំងឡាយ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌៥យ៉ាងនេះឯង វេចប្រាជ្ញានូវការ
 អស់ទៅនៃអាសវៈទាំងឡាយ ។

[៣៨] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ផន៥ទូកាននក្នុងវេលាព្រឹក វេច
 ដេកលក់និច ក្រាន់លើកច្រើន ។ ផន៥ទូក ធ្វើដូចម្តេច ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ គឺស្រីវេលាមានប្រាជ្ញាចំពោះបុរស (ដោយអសម្បជ្ជ) ក្នុង
 វេលាព្រឹក វេចដេកលក់និច ក្រាន់លើកច្រើន ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 បុរសវេលាមានប្រាជ្ញាចំពោះស្រី (ដោយអសម្បជ្ជ) ក្នុងវេលាព្រឹក វេច
 ដេកលក់និច ក្រាន់លើកច្រើន ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ចោរវេលាប្រាជ្ញា
 កាធាយក (ទ្រព្យរបស់គេ) ក្នុងវេលាព្រឹក ដេកលក់និច ក្រាន់លើក
 ច្រើន ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រះរាជាទ្រព្យក្នុងក្នុងផ្ទះ ក្នុងវេលា
 ព្រឹក ដេកលក់និច ក្រាន់លើកច្រើន ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុវេលាមាន
 ប្រាជ្ញាដើម្បីអស់សញ្ញាផនៈ (ព្រះនិព្វាន) ក្នុងវេលាព្រឹក ដេកលក់និច
 ក្រាន់លើកច្រើន ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកផន៥ទូកាននឯង ក្នុង
 វេលាព្រឹក ដេកលក់និច ក្រាន់លើកច្រើន ។

[៣៨] បញ្ចហំ កិក្ខុវេ អន្ត្តេហំ សមន្នាគតោ
 រញ្ជោ ឆារោ កត្តាធិកោ ច ហោតិ ឱកាសដរ-
 ណោ ច លណ្ឌសាធិនោ ច សលាកក្កាហំ ច
 រញ្ជោ ឆារោត្រូវ សង្ខំ កង្ខតិ ។ កាតមេហំ បញ្ច-
 ហំ ។ ឥធិ កិក្ខុវេ រញ្ជោ ឆារោ អក្ខមោ ហោតិ
 រុទ្ធានំ អក្ខមោ សទ្ធានំ អក្ខមោ កទ្ធានំ អក្ខមោ
 រសាទំ អក្ខមោ ដោដ្ឋទ្ធានំ ។ ឥមេហំ ទោ កិក្ខុវេ
 បញ្ចហំ អន្ត្តេហំ សមន្នាគតោ រញ្ជោ ឆារោ កត្តា-
 ធិកោ ច ហោតិ ឱកាសដរណោ ច លណ្ឌសាធិនោ
 ច សលាកក្កាហំ ច រញ្ជោ ឆារោត្រូវ សង្ខំ
 កង្ខតិ ។ ឯវមេវ ទោ កិក្ខុវេ បញ្ចហំ ធម្មេហំ
 សមន្នាគតោ កិក្ខុ កត្តាធិកោ ច ហោតិ ឱកា-
 សដរណោ ច បីវមទ្ធិនោ ច សលាកក្កាហំ ច
 កិក្ខុត្រូវ សង្ខំ កង្ខតិ ។ កាតមេហំ បញ្ចហំ ។

[៣៨] ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ ដ៏ ដ៏ប្រសើររបស់ស្តេច ប្រកប
 ដោយអង្គ៤ យ៉ាង ជាសត្វបានតែខាងស៊ីអាហារផង វាចាឱកាស
 ផង(១) ដ៏ប្រសើរភាគភាគ (ត្រង់ឱកាសនោះ) ផង កាន់យក
 ស្វាភវង(២) តែដល់ខ្លួនការរាប់ថា ជាដ៏ ដ៏ប្រសើររបស់ស្តេច
 ដែរ ។ ប្រកបដោយអង្គ៤ យ៉ាង តើដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្ចាស់កិក្ខុ
 ទាំងឡាយ ដ៏ ដ៏ប្រសើររបស់ស្តេច ក្នុងរណ្តៅនេះ ជាសត្វមិនអត់ធ្មត់
 មិនរួច មិនអត់ធ្មត់មិនស្រឡាត់ មិនអត់ធ្មត់មិនក្រៃ មិនអត់ធ្មត់
 មិនរស់ មិនអត់ធ្មត់មិនផ្សព្វ ។ ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ ដ៏ ដ៏ប្រសើរ
 របស់ស្តេច ប្រកបដោយអង្គ៤ យ៉ាងនេះឯង ជាសត្វបានតែខាងស៊ី
 អាហារផង វាចាឱកាសផង ដ៏ប្រសើរភាគភាគ (ត្រង់ឱកាស
 នោះ) ផង ទទួលយកស្វាភវង តែដល់ខ្លួនការរាប់ថា ជាដ៏ ដ៏ប្រសើរ
 របស់ស្តេចដែរ ។ ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ កិក្ខុ ប្រកបដោយធម៌៤ យ៉ាង
 ក៏ដូច្នោះដែរ ជាសត្វបានតែខាងបរិភោគខ្លួនឆ្អឹងផង ផ្សាយខ្លួនឱកាស
 ផង ផុសខាងខ្លួនកាំងផង កាន់យកស្វាភវង តែដល់ខ្លួនការរាប់
 ថាជាដ៏ ដ៏ប្រសើរ ។ ប្រកបដោយធម៌៤ យ៉ាង តើដូចម្តេចខ្លះ ។

១ វាចាឱកាសឡាយប្រព័ន្ធនៃលទ្ធផល ធ្វើឱ្យបង្កើតផលដ៏ល្អ ។ ២ ភាពរួច
 ចេញពីចំណងនៃដំណើរចិត្ត ។ ឥន្ទ្រិត ។

ឥឡ កិក្ខុវេ កិក្ខុ អក្ខុមោ ហោតិ រូបាចំ អក្ខុមោ
 សទ្ធាចំ អក្ខុមោ កទ្ធាចំ អក្ខុមោ រសាចំ អក្ខុមោ
 ដោដ្ឋទ្ធាចំ ។ ឥមេហិ ទោ កិក្ខុវេ ចញ្ចហិ ធម្មេហិ
 សមន្តាភោ កិក្ខុ កត្តានោ ច ហោតិ ឧត្តា-
 សដកសា ច បីមេន្តោ ច សសាកត្តាហិ ច
 កិក្ខុវេ សង្ខំ កច្ឆតិ ។

(៣៩) ចញ្ចហិ កិក្ខុវេ អង្កេហិ សមន្តាភោ
 កត្តា ធាតោ ន កថាហោ ហោតិ ន រាជាកត្តា ន
 រញ្ញោ អង្កេវេ សង្ខំ កច្ឆតិ ។ កតាមេហិ ចញ្ចហិ ។
 ឥឡ កិក្ខុវេ រញ្ញោ ធាតោ អក្ខុមោ ហោតិ រូបាចំ
 អក្ខុមោ សទ្ធាចំ អក្ខុមោ កទ្ធាចំ អក្ខុមោ រសាចំ
 អក្ខុមោ ដោដ្ឋទ្ធាចំ ។ កថេត្វ កិក្ខុវេ រញ្ញោ ធាតោ
 អក្ខុមោ ហោតិ រូបាចំ ។ ឥឡ កិក្ខុវេ រញ្ញោ ធាតោ
 សង្កាមភោ ហិក្ខុកាយំ វា ធិស្វា អស្សកាយំ វា
 ធិស្វា រដកាយំ វា ធិស្វា ចត្តិកាយំ វា ធិស្វា សំសិ-
 នតិ វិសីនតិ ន សទ្ធក្ខតិ ន សក្កោតិ សង្កាមំ ឧត្តរតំ
 វិ ទោ កិក្ខុវេ រញ្ញោ ធាតោ អក្ខុមោ ហោតិ រូបាចំ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុ ក្នុងសាសនានេះ ជាអ្នកមិនអត់ធន់នឹងរូប ១
 មិនអត់ធន់នឹងសំឡេង ១ មិនអត់ធន់នឹងក្លិន ១ មិនអត់ធន់នឹងរស ១
 មិនអត់ធន់នឹងវដ្តព្វ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុ ប្រកបដោយធម៌
 ៩យ៉ាងនេះឯង ជាអ្នកបានតែទានបរិភោគចង្អុលផង ផ្សាយឧកាសផង
 ផុសទាន់ផ្លូវទាំងផង កាន់យកផ្លូវស្វាគមន៍ តែដល់ខ្លួនការរាប់ថា
 ជាភិក្ខុវេ ។

(៣៩) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដ៏ ដ៏ប្រសើររបស់ស្តេចប្រកបដោយ
 អង្គ៩យ៉ាង មិនគួរដាក់ជយាន មិនសមដាក់ជម្រឹម មិនដល់ខ្លួនការរាប់
 ថា ជាអង្គរបស់ស្តេចបានឡើយ ។ ប្រកបដោយអង្គ៩យ៉ាង តើដូចម្តេច
 នូវ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដ៏ ដ៏ប្រសើររបស់ស្តេច ក្នុងលោកនេះ ជាសត្វ
 មិនអត់ធន់នឹងរូប ១ មិនអត់ធន់នឹងសំឡេង ១ មិនអត់ធន់នឹងក្លិន ១ មិន
 អត់ធន់នឹងរស ១ មិនអត់ធន់នឹងវដ្តព្វ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះដ៏ ដ៏
 ប្រសើររបស់ស្តេច មិនអត់ធន់នឹងរូប តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 ដ៏ ដ៏ប្រសើររបស់ស្តេច ក្នុងលោកនេះ ទៅកាន់សង្គ្រាម បានឃើញពួក
 ពលដ៏ក្តី ឃើញពួកពលសេះក្តី ឃើញពួកពលរថក្តី ឃើញពួកពល
 ថ្មើរជើងក្តី កំព្រាបក្រាញ មិនរុលទៅមុខ មិនហិនចុះកាន់សង្គ្រាម ម្នាល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ ដ៏ ដ៏ប្រសើររបស់ស្តេច មិនអត់ធន់នឹងរូបយ៉ាងនេះឯង ។

កថេតុ កិក្ខុវេ រញ្ញោ ឆាតោ អត្តោ ហោតិ
 សទ្ធានំ ។ ៩៨ កិក្ខុវេ រញ្ញោ ឆាតោ សង្កាមគតោ
 ហត្ថិសទ្ធិំ វា សុត្វា អស្សសទ្ធិំ វា សុត្វា វេសទ្ធិំ វា
 សុត្វា ចត្ថិសទ្ធិំ វា សុត្វា កេមណាវសទ្ធិតិណាវិជ្ជា-
 ទសទ្ធិំ វា សុត្វា សំសីទតំ វិសីទតំ ន សទ្ធពុត្តិ
 ន សក្កោតិ សង្កាមំ ឱតិវុំ ឯវំ ទោ កិក្ខុវេ រញ្ញោ
 ឆាតោ អត្តោ ហោតិ សទ្ធានំ ។ កថេតុ កិក្ខុវេ
 រញ្ញោ ឆាតោ អត្តោ ហោតិ កថាទ្ធានំ ។ ៩៩
 កិក្ខុវេ រញ្ញោ ឆាតោ សង្កាមគតោ យេ តេ រញ្ញោ
 ឆាតោ អភិជាតា សង្កាមាវចរោ តេសំ ឧត្តកាវិសស្ស
 កន្ធ�ំ យាយិកា សំសីទតំ វិសីទតំ ន សទ្ធពុត្តិ
 ន សក្កោតិ សង្កាមំ ឱតិវុំ ឯវំ ទោ កិក្ខុវេ
 រញ្ញោ ឆាតោ អត្តោ ហោតិ កថាទ្ធានំ ។
 កថេតុ កិក្ខុវេ រញ្ញោ ឆាតោ អត្តោ ហោតិ
 វសានំ ។ ៩៩ កិក្ខុវេ រញ្ញោ ឆាតោ សង្កាមគតោ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះអីវី ដ៏ប្រសើររបស់ស្ដេច មិនអត់ធ្មត់នឹងសំឡេង
 តើដូចម្ដេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អីវី ដ៏ប្រសើររបស់ស្ដេច ក្នុង
 លោកនេះ ទៅកាន់សង្គ្រាម បានឮសូរសន្ធឹកដ៏ក្ដី ឮសូរសន្ធឹកសេះក្ដី
 ឮសូរសន្ធឹករថក្ដី ឮសូរសន្ធឹកពលថ្មើរជើងក្ដី ឮសូរកង់រំពង់នៃស្នូរ
 ក្នុង ស្នូល ស្នូល ស្នូលសង្គ្រាមក្ដី ក៏ក្របក្រញ មិនរុលទៅមុខ
 មិនហ៊ានចុះកាន់សង្គ្រាម ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អីវី ដ៏ប្រសើររបស់
 ស្ដេច មិនអត់ធ្មត់នឹងសំឡេងយ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 ចុះអីវី ដ៏ប្រសើររបស់ស្ដេច មិនអត់ធ្មត់នឹងក្លិន តើដូចម្ដេច ។ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ អីវី ដ៏ប្រសើររបស់ស្ដេច ក្នុងលោកនេះ ទៅកាន់សង្គ្រាម
 បានជុំក្លិនម្យ៉ាងណាមករបស់អីវីដែលមានជាតិខ្លាំងខ្លស់ ធ្លាប់ចុះស្ទាម ក្នុង
 សង្គ្រាមរបស់ស្ដេចដែរ ក៏ក្របក្រញ មិនរុលទៅមុខ មិនហ៊ាន
 ចុះកាន់សង្គ្រាម ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អីវី ដ៏ប្រសើររបស់ស្ដេច
 មិនអត់ធ្មត់នឹងក្លិន យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះអីវី
 ដ៏ប្រសើររបស់ស្ដេច មិនអត់ធ្មត់នឹងវិស តើដូចម្ដេច ។ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ អីវី ដ៏ប្រសើររបស់ស្ដេច ក្នុងលោកនេះ ទៅកាន់សង្គ្រាម

ឯកេស្ស វា តិណោនកនត្ថិយា វិមាធិតោ ឡីហិ
 វា តិហិ វា ចត្វហិ វា ចត្វហិ វា តិណោនក-
 នត្ថិហិ វិមាធិតោ សំសំនតិ វិសំនតិ ន សន្តម្កតិ
 ន សញ្ញាតិ សង្កាមំ ឱត្តវត្ថុ ឯវំ ទោ កិក្ខុវេ
 រញ្ញោ ឆាតោ អក្ខមោ ហោតិ រសាធំ ។ កកេត្វ
 កិក្ខុវេ រញ្ញោ ឆាតោ អក្ខមោ ហោតិ ដោដ្ឋទ្វាធំ ។
 ឥន កិក្ខុវេ រញ្ញោ ឆាតោ សង្កាមកតោ ឯកេន វា
 សវេកេន វិទ្ធោ ឡីហិ វា តិហិ វា ចត្វហិ វា ចត្វហិ
 វា សវេកេហិ វិទ្ធោ សំសំនតិ វិសំនតិ ន សន្តម្កតិ ន
 សញ្ញាតិ សង្កាមំ ឱត្តវត្ថុ ឯវំ ទោ កិក្ខុវេ រញ្ញោ ឆាតោ
 អក្ខមោ ហោតិ ដោដ្ឋទ្វាធំ ។ ឥមេហិ ទោ កិក្ខុវេ
 ចត្វហិ អង្កេហិ សមន្តកតោ រញ្ញោ ឆាតោ ន
 វជារហោ ហោតិ ន វជាកតោ ន រញ្ញោ អង្កេន្ធ សង្កំ
 កន្តតិ ។ ឯវេរេ ទោ កិក្ខុវេ ចត្វហិ ធម្មេហិ សមន្ត-
 កតោ កិក្ខុ ន អាហុនេយ្យោ ហោតិ ន ចាហុនេយ្យោ
 ន ធម្មុណេយ្យោ ន អញ្ញលីកាវណីយោ ន អនុត្តរំ
 បុញ្ញត្ថេត្ថំ លោកស្ស ។ កកេមេហិ ចត្វហិ ។

មិនមានអរាហ៍កាដោយឲ្យស្ម័គ្រនឹងទឹកក្នុងក្តី មិនមានអរាហ៍កាដោយ
 ឲ្យស្ម័គ្រនឹងទឹក ២ ដងក្តី យ ៨ ដងក្តី ២ ដងក្តី ៥ ដងក្តី ក៏ក្រាបក្រញ
 មិនរលទៅមុខ មិនហ៊ានចូលទៅកាន់សង្គ្រាម ម្ចាស់ក៏កុំចាំឲ្យយ
 ដំរី ដំប្រសើររបស់ស្តេច មិនអត់ធន់នឹងសយ៉ាងនេះឯង ។ ម្ចាស់ក៏កុំ
 ចាំឲ្យយ ចុះដំរី ដំប្រសើររបស់ស្តេច មិនអត់ធន់នឹងផ្សព្វ តើដូច
 ម្តេច ។ ម្ចាស់ក៏កុំចាំឲ្យយ ដំរី ដំប្រសើររបស់ស្តេច ក្នុងលោកនេះ
 ទៅកាន់សង្គ្រាម ត្រូវមុខដោយសង្វាងព្រិញ ១ ក្តី ឬត្រូវមុខដោយ
 កង្វាងព្រិញ ២ ក្តី យ ៣ ក្តី ៤ ក្តី ក៏ក្រាបក្រញ មិនរលទៅមុខ
 មិនហ៊ានចុះកាន់សង្គ្រាម ម្ចាស់ក៏កុំចាំឲ្យយ ដំរី ដំប្រសើររបស់
 ស្តេច មិនអត់ធន់នឹងផ្សព្វយ៉ាងនេះឯង ។ ម្ចាស់ក៏កុំចាំឲ្យយ
 ដំរី ដំប្រសើររបស់ស្តេច ប្រកបដោយអង្គ៤ យ៉ាងនេះឯង មិនគួរជា
 រាជយាន មិនសមជាវាហន៍ មិនផល់នូវការរាប់ថា ជាអង្គរបស់
 ស្តេចបានឡើយ ។ ម្ចាស់ក៏កុំចាំឲ្យយ ក៏កុំ ប្រកបដោយធម៌
 ៥ យ៉ាង ក៏ដូច្នោះដែរ ជាអ្នកមិនគួរទទួលនូវទានដែលគេនាំមកបូជា
 មិនគួរទទួលនូវអំណុំដែលគេរៀបដើម្បីភ្ញៀវ មិនគួរទទួលនូវទិស្សក្រាវទាន
 មិនគួរគេធ្វើអញ្ជូលកម្ម មិនមែនជាបុញ្ញកម្មដ៏ប្រសើររបស់សត្វ-
 លោកឡើយ ។ ប្រកបដោយធម៌៥ យ៉ាង តើដូចម្តេចនេះ ។

ឥត កំចាត់ កំចាត់ អត្ថាមា ហោតិ រូបាចំ អត្ថាមា
 សទ្ធាចំ អត្ថាមា កទ្ធាចំ អត្ថាមា រសាចំ អត្ថាមា
 ដោដ្ឋាចំ ។ កាដក្ខ កំចាត់ កំចាត់ អត្ថាមា ហោតិ
 រូបាចំ ។ ឥត កំចាត់ កំចាត់ ចក្ខុនា រូបំ ធិស្វា
 រជនីយេ រូបេ សារដ្ឋតិ ន សក្កោតិ ចិត្តំ សមាធហាតំ
 ឯវំ ទោ កំចាត់ កំចាត់ អត្ថាមា ហោតិ រូបាចំ ។
 កាដក្ខ កំចាត់ កំចាត់ អត្ថាមា ហោតិ សទ្ធាចំ ។
 ឥត កំចាត់ កំចាត់ សោតេន សទ្ធិ សុទ្ធា រជនីយេ
 សទ្ធិ សារដ្ឋតិ ន សក្កោតិ ចិត្តំ សមាធហាតំ
 ឯវំ ទោ កំចាត់ កំចាត់ អត្ថាមា ហោតិ សទ្ធាចំ ។
 កាដក្ខ កំចាត់ កំចាត់ អត្ថាមា ហោតិ កទ្ធាចំ ។
 ឥត កំចាត់ កំចាត់ យាធន កទ្ធិ យាយិទ្ធា រជនីយេ
 កទ្ធិ សារដ្ឋតិ ន សក្កោតិ ចិត្តំ សមាធហាតំ
 ឯវំ ទោ កំចាត់ កំចាត់ អត្ថាមា ហោតិ កទ្ធាចំ ។
 កាដក្ខ កំចាត់ កំចាត់ អត្ថាមា ហោតិ រសាចំ ។
 ឥត កំចាត់ កំចាត់ ធិស្វាយ រសំ សាយិទ្ធា រជនីយេ
 រសេ សារដ្ឋតិ ន សក្កោតិ ចិត្តំ សមាធហាតំ

មាសកិក្ខុទាំងឡាយ កិក្ខុ ក្នុងសាសនានេះ ជាអ្នកមិនអត់ធន់នឹងរូប ១
 មិនអត់ធន់នឹងសំឡេង ១ មិនអត់ធន់នឹងក្លិន ១ មិនអត់ធន់នឹងរស ១
 មិនអត់ធន់នឹងផ្សព្វ ១ ។ មាសកិក្ខុទាំងឡាយ ចុះកិក្ខុ មិនអត់ធន់
 នឹងរូប តើដូចម្តេច ។ មាសកិក្ខុទាំងឡាយ កិក្ខុ ក្នុងសាសនានេះ
 បានឃើញរូបដោយភ្នែក វេចន៍ត្រេកអរក្នុងរូបដែលគួរត្រេកអរ មិន
 អាចដកល់ចិត្តឲ្យនឹងបាន មាសកិក្ខុទាំងឡាយ កិក្ខុ មិនអត់ធន់នឹង
 រូប យ៉ាងនេះឯង ។ មាសកិក្ខុទាំងឡាយ ចុះកិក្ខុ មិនអត់ធន់នឹង
 សំឡេង តើដូចម្តេច ។ មាសកិក្ខុទាំងឡាយ កិក្ខុ ក្នុងសាសនានេះ
 បានឮសំឡេងដោយច្រៀង វេចន៍ត្រេកអរក្នុងសំឡេងដែលគួរត្រេកអរ
 មិនអាចដកល់ចិត្តឲ្យនឹងបាន មាសកិក្ខុទាំងឡាយ កិក្ខុ មិនអត់ធន់នឹង
 សំឡេង យ៉ាងនេះឯង ។ មាសកិក្ខុទាំងឡាយ ចុះកិក្ខុ មិនអត់ធន់នឹងក្លិន
 តើដូចម្តេច ។ មាសកិក្ខុទាំងឡាយ កិក្ខុ ក្នុងសាសនានេះ ជុំក្លិនដោយ
 ច្រមុះ វេចន៍ត្រេកអរក្នុងក្លិនដែលគួរត្រេកអរ មិនអាចដកល់ចិត្តឲ្យនឹង
 បាន មាសកិក្ខុទាំងឡាយ កិក្ខុ មិនអត់ធន់នឹងក្លិន យ៉ាងនេះឯង ។
 មាសកិក្ខុទាំងឡាយ ចុះកិក្ខុ មិនអត់ធន់នឹងរស តើដូចម្តេច ។ មាសកិក្ខុ
 ទាំងឡាយ កិក្ខុ ក្នុងសាសនានេះ លឺឫក្សរសដោយអណ្តាត វេចន៍
 ត្រេកអរក្នុងរសដែលគួរត្រេកអរ មិនអាចដកល់ចិត្តឲ្យនឹងបាន

ឯវំ ទោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អក្ខមោ ហោតិ រសាធំ ។
 កាថញ្ច ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អក្ខមោ ហោតិ ដោដ្ឋត្វាធំ ។
 ឥធន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ កាយេន ដោដ្ឋត្វំ ដុសិត្វា រជនីយេ
 ដោដ្ឋត្វេ សាវដ្ឋតិ ន សាញ្ញាតិ ចិត្តំ សមាធិហិតំ
 ឯវំ ទោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អក្ខមោ ហោតិ ដោដ្ឋត្វាធំ ។
 ឥមេហំ ទោ ភិក្ខុវេ ចញ្ចហំ នឌ្ឍេហំ សមន្មាគតោ
 ភិក្ខុ ន អាហុនេយ្យោ ហោតិ ន ចាហុនេយ្យោ ន
 នក្ខិណេយ្យោ ន អញ្ញសិការណីយោ ន អនុត្តរំ
 បុញ្ញក្ខេត្តំ លោកស្ស ។ ចញ្ចហំ ភិក្ខុវេ អន្តេហំ
 សមន្មាគតោ រញ្ញោ ឆាតោ វជារហោ ហោតិ វជារត្តោ
 រញ្ញោ អន្តន្ទេ សន្និ កច្ចតិ ។ កាតមេហំ ចញ្ចហំ ។
 ឥធន ភិក្ខុវេ រញ្ញោ ឆាតោ ទមោ ហោតិ រូបាធំ ទមោ
 សទ្ធាធំ ទមោ កទ្ធាធំ ទមោ រសាធំ ទមោ ដោដ្ឋ-
 ត្វាធំ ។ កាថញ្ច ភិក្ខុវេ រញ្ញោ ឆាតោ ទមោ ហោតិ
 រូបាធំ ។ ឥធន ភិក្ខុវេ រញ្ញោ ឆាតោ សង្កាមគតោ
 ហិតិកាយំ វ និស្សា អស្សកាយំ វ និស្សា

មាលភិក្ខុតាំងឡាយ ភិក្ខុ មិនអត់ធន់នឹងរស យ៉ាងនេះឯង ។ មាល
 ភិក្ខុតាំងឡាយ ចុះភិក្ខុ មិនអត់ធន់នឹងផ្សព្វ តើដូចម្តេច ។ មាលភិក្ខុ
 តាំងឡាយ ភិក្ខុ ក្នុងសាសនានេះ បានពាល់ត្រូវផ្សព្វដោយកាយ
 វេទនាធម្មក្នុងផ្សព្វ ដែលគួរត្រកអរ មិនកាចដកល់ចិត្តឲ្យនឹងបាន
 មាលភិក្ខុតាំងឡាយ ភិក្ខុ មិនអត់ធន់នឹងផ្សព្វ យ៉ាងនេះឯង ។ មាលភិក្ខុ
 តាំងឡាយ ភិក្ខុ ប្រកបដោយធម៌៨ យ៉ាងនេះឯង មិនគួរទទួលនូវទាន
 ដែលគេផ្តល់កម្មជា មិនគួរទទួលនូវវត្ថុ ដែលគេរៀបចំដើម្បីភ្ញៀវ មិន
 គួរទទួលនូវទុក្ខណា ទាន មិនគួរគេធ្វើអញ្ចាល់កម្ម មិនមែនជាបុញ្ញក្ខេត្ត
 ដ៏ប្រសើរ របស់សត្វលោកឡើយ ។ មាលភិក្ខុតាំងឡាយ អីវី ដ៏ប្រសើរ
 របស់ស្តេច ប្រកបដោយអង្គ៨ យ៉ាង ទើបគួរជាវាសនា គួរជាវាសនាប្រិ
 ជល់នូវការរាប់ថា ជាអង្គរបស់ស្តេចបាន ។ ប្រកបដោយអង្គ៨ យ៉ាង
 តើដូចម្តេចខ្លះ ។ មាលភិក្ខុតាំងឡាយ អីវី ដ៏ប្រសើររបស់ស្តេច
 ក្នុងលោកនេះ ជាសត្វអត់ធន់នឹងរូប១ អត់ធន់នឹងសំឡេង១ អត់ធន់
 នឹងក្លិន១ អត់ធន់នឹងរស១ អត់ធន់នឹងផ្សព្វ១ ។ មាលភិក្ខុតាំង-
 ឡាយ ចុះអីវី ដ៏ប្រសើររបស់ស្តេច ក្នុងលោកនេះ អត់ធន់នឹងរូប តើដូច
 ម្តេច ។ មាលភិក្ខុតាំងឡាយ អីវី ដ៏ប្រសើររបស់ស្តេច ក្នុងលោក
 នេះ ទៅកាន់សង្គ្រាម បានឃើញពួកពលដ៏ក្តី ឃើញពួកពលសេរក្តី

ដេតាយំ វា ធិស្វា បត្តិកាយំ វា ធិស្វា ឧ សំសីទតិ
 ឧ វិសីទតិ សទ្ធក្កតិ សញ្ញាតិ សង្កាមំ ឧត្តរិកំ ឯវំ ទោ
 ភិក្ខុវេ រញ្ញោ ធាតោ ទមោ ហោតិ រូបាធំ ។ កថេត្វ
 ភិក្ខុវេ រញ្ញោ ធាតោ ទមោ ហោតិ សទ្ធាធំ ។ ឥធម ភិក្ខុវេ
 រញ្ញោ ធាតោ សង្កាមកតោ ហត្ថិសទ្ធិំ វា សុត្វា អស្ស-
 សទ្ធិំ វា សុត្វា រដសទ្ធិំ វា សុត្វា បត្តិសទ្ធិំ វា សុត្វា
 កេរិយណាវសទ្ធិតិណាវចិន្ទានសទ្ធិំ វា សុត្វា ឧ សំសីទតិ
 ឧ វិសីទតិ សទ្ធក្កតិ សញ្ញាតិ សង្កាមំ ឧត្តរិកំ ឯវំ
 ទោ ភិក្ខុវេ រញ្ញោ ធាតោ ទមោ ហោតិ សទ្ធាធំ ។
 កថេត្វ ភិក្ខុវេ រញ្ញោ ធាតោ ទមោ ហោតិ កថាធំ ។
 ឥធម ភិក្ខុវេ រញ្ញោ ធាតោ សង្កាមកតោ យេ តេ រញ្ញោ
 ធាតោ អភិជាតា សង្កាមាវចរោ តេសំ មុត្តកាវិសស្ស
 កន្ធ�ំ យាយិក្វា ឧ សំសីទតិ ឧ វិសីទតិ សទ្ធក្កតិ
 សញ្ញាតិ សង្កាមំ ឧត្តរិកំ ឯវំ ទោ ភិក្ខុវេ រញ្ញោ ធាតោ
 ទមោ ហោតិ កថាធំ ។ កថេត្វ ភិក្ខុវេ រញ្ញោ ធាតោ
 ទមោ ហោតិ រសាធំ ។ ឥធម ភិក្ខុវេ រញ្ញោ ធាតោ

ឃើញពួកពលបេត្តិ ឃើញពួកពលប្រើជើងក្តី ក៏មិនក្រាប មិនក្រាញ
 រវេងរុលទៅមុខ អាចហិនចុះកាន់សង្រ្គាម ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ដំរី
 ដំប្រសើរបេសស្តេច អត់ធន់នឹងរូប យ៉ាងនេះឯង ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង-
 ឡាយ ចុះដំរី ដំប្រសើរបេសស្តេច អត់ធន់នឹងសំឡេង តើដូចម្តេច ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ដំរី ដំប្រសើរបេសស្តេច ក្នុងលោកនេះ ទៅកាន់
 សង្រ្គាម បានឮសូរសន្ធឹកដំរីក្តី ឮសូរសន្ធឹកសេក្តី ឮសូរសន្ធឹកបេត្តិ ឮ
 សូរសន្ធឹកពលប្រើជើងក្តី ឬ ឮសូរតិកកង់រំពងស្ទរម្តេច ស្តេច ស្តេច ស្តេច
 សំរកសង្រ្គាមក្តី មិនក្រាប មិនក្រាញ រវេងរុលទៅមុខ អាចហិនចុះ
 កាន់សង្រ្គាម ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ដំរី ដំប្រសើរបេសស្តេច អត់ធន់នឹង
 សំឡេង យ៉ាងនេះឯង ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះដំរី ដំប្រសើរបេស-
 ស្តេច អត់ធន់នឹងក្លិន តើដូចម្តេច ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ដំរី ដំប្រសើរ
 បេសស្តេច ក្នុងលោកនេះ ទៅកាន់សង្រ្គាម ដុំភ្លើងម្លូតលាមកជា
 បេសដំរីដែលមានជាតិខ្ពង់ខ្ពស់ទ្វាបចុះស្ទាមសង្រ្គាមបេសស្តេច ក៏មិន
 ក្រាប មិនក្រាញ រវេងរុលទៅមុខ អាចហិនចុះកាន់សង្រ្គាម ម្ចាស់
 ភិក្ខុទាំងឡាយ ដំរី ដំប្រសើរបេសស្តេច អត់ធន់នឹងក្លិន យ៉ាងនេះឯង ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះដំរី ដំប្រសើរបេសស្តេច អត់ធន់នឹងរស តើដូច
 ម្តេច ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ដំរី ដំប្រសើរបេសស្តេច ក្នុងលោកនេះ

សង្កាមគតោ ឯកេស្ស វា តិណោនកនត្ថិយា វិមា-
 ធិតោ ធូរិហិ វា តិហិ វា ចត្វរិហិ វា ចត្វរិហិ វា តិណោ-
 នកនត្ថិហិ វិមាធិតោ ន សំសិទតិ ន វិសិទតិ សទ្ធ-
 ម្ពតិ សញ្ញាតិ សង្កាមំ ឱតវតុំ ឯវំ ទោ ភិក្ខុវេ
 រញ្ញា នាតោ ទមោ ហោតិ រសាធំ ។ កតត្វ
 ភិក្ខុវេ រញ្ញា នាតោ ទមោ ហោតិ ដោដ្ឋព្វាធំ ។
 ឥធ ភិក្ខុវេ រញ្ញា នាតោ សង្កាមគតោ ឯកេន
 វា សរវេនេន វិន្វោ ធូរិហិ វា តិហិ វា ចត្វរិហិ
 វា ចត្វរិហិ វា សរវេនេហិ វិន្វោ ន សំសិទតិ ន វិសិ-
 ទតិ សទ្ធម្ពតិ សញ្ញាតិ សង្កាមំ ឱតវតុំ ឯវំ ទោ
 ភិក្ខុវេ រញ្ញា នាតោ ទមោ ហោតិ ដោដ្ឋព្វាធំ ។
 ឥមេហិ ទោ ភិក្ខុវេ ចត្វរិហិ អន្តេហិ សមន្នា-
 គតោ រញ្ញា នាតោ វាជារហោ ហោតិ វាជារតោ
 រញ្ញា អន្តន្ទេរ សន្និ កន្តតិ ។ ឯវមេវ ទោ ភិក្ខុវេ
 ចត្វរិហិ ចន្ទេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ អាហុនេយ្យោ
 ហោតិ នាហុនេយ្យោ នត្ថិណេយ្យោ អញ្ញាណិកវណិយោ

ទៅកាន់សង្ក្រម មិនមានគេរាប់អានដោយឱ្យទំនងស្មើម្តងក្តី មិនមាន
 គេរាប់អានដោយឱ្យស្មើទំនងទឹក ៤ ដងក្តី ឈ ដងក្តី ៤ ដងក្តី ៥ ដងក្តី
 ក៏មិនក្រប មិនក្រញ រវេនរុលទៅមុខ អាចហ៊ានចុះកាន់សង្ក្រម
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ដ៏ ជីវ្រសីរបស់ស្តេច អត់ទំនងរស យ៉ាងនេះ
 ឯង ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះដ៏ ជីវ្រសីរបស់ស្តេច អត់ទំនង
 ផ្សព្វ តើដូចម្តេច ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ដ៏ ជីវ្រសីរបស់ស្តេច
 ក្នុងលោកនេះ ទៅកាន់សង្ក្រម ត្រូវមុនដោយកម្លាំងព្រួយ ១ ក្តី ឬ
 ត្រូវមុនដោយកម្លាំងព្រួយ ២ ក្តី ឈ ក្តី ៤ ក្តី ៥ ក្តី ក៏មិនក្រប មិនក្រញ
 រវេនរុលទៅមុខ អាចហ៊ានចុះកាន់សង្ក្រម ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 ដ៏ ជីវ្រសីរបស់ស្តេច អត់ទំនងផ្សព្វ យ៉ាងនេះឯង ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ ដ៏ ជីវ្រសីរបស់ស្តេច ប្រកបដោយអង្គ៨ យ៉ាងនេះឯង
 ទើបគួរដាក់ជយាន សមដាក់ជបាទ្រី ដល់ខ្លួនការរាប់ថា ជាអង្គរបស់ស្តេច
 បាន ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុ ប្រកបដោយអង្គ៨ យ៉ាង ក៏ដូច្នោះ
 ដែរ ទើបគួរទទួលខ្លួនទានដែលគេទាំងបួនជា គួរទទួលខ្លួនក្នុងវេលា
 គេរៀបចំដើម្បីភ្ញៀវ គួរទទួលខ្លួនក្នុងកាលទាន គួរគេធ្វើអញ្ញាលិកម្ម

អនុត្តរំ ឬត្តាត្ថេត្តំ លោកស្ស ។ កាតមេហំ ចញ្ចហំ ។
 ឥន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ទមោ ហោតិ រូបាធិ ទមោ សន្មាធិ
 ទមោ កថាធិ ទមោ រសាធិ ទមោ ដោដ្ឋង្គាធិ ។
 កាដញ្ច ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ទមោ ហោតិ រូបាធិ ។
 ឥន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ចតុចា រូបំ និស្សា រជនិយេ
 រូបេ ន សារដ្ឋតិ សន្តោតិ ចិត្តំ សមាធិហិតំ ឯវំ
 ទោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ទមោ ហោតិ រូបាធិ ។ កាដញ្ច
 ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ទមោ ហោតិ សន្មាធិ ។ ឥន ភិក្ខុវេ
 ភិក្ខុ សោតេន សន្មំ សុត្វា រជនិយេ សន្មេ ន សារដ្ឋតិ
 សន្តោតិ ចិត្តំ សមាធិហិតំ ឯវំ ទោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
 ទមោ ហោតិ សន្មាធិ ។ កាដញ្ច ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ទមោ
 ហោតិ កថាធិ ។ ឥន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ យានេន កថំ
 យាយិត្វា រជនិយេ កថេ ន សារដ្ឋតិ សន្តោតិ ចិត្តំ
 សមាធិហិតំ ឯវំ ទោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ទមោ ហោតិ
 កថាធិ ។ កាដញ្ច ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ទមោ ហោតិ
 រសាធិ ។ ឥន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ជិហ្គ្គយ រសំ យាយិត្វា

ដោត្តាត្ថេត្តំ ច្រាសីរបស់សព្វលោក ។ ប្រកបដោយធម៌ ៥ យ៉ាង
 តើដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ជាអ្នក
 អត់ធន់នឹងរូប ១ អត់ធន់នឹងសំឡេង ១ អត់ធន់នឹងក្លិន ១ អត់ធន់
 នឹងរស ១ អត់ធន់នឹងផុស្ស ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុរេភិក្ខុ
 អ្នកអត់ធន់នឹងរូប តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុង
 សាសនានេះ បានឃើញរូប ដោយភ្នែក មិនត្រឹមត្រូវ ក្នុងរូបដែលគួរ
 ត្រឹមត្រូវ កាចដកល់ចិត្តឲ្យនឹងបាន ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុអត់ធន់
 នឹងរូបយ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុរេភិក្ខុ អត់ធន់នឹងសំឡេង
 តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ បានឮនូវ
 សំឡេង ដោយត្រចៀក មិនត្រឹមត្រូវ ក្នុងសំឡេងដែលគួរត្រឹមត្រូវ
 កាចដកល់ចិត្តឲ្យនឹងបាន ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុអត់ធន់នឹងសំឡេង
 យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុរេភិក្ខុ អត់ធន់នឹងក្លិន តើដូច
 ម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ បានជុំក្លិន
 ដោយច្រមុះ មិនត្រឹមត្រូវ ក្នុងក្លិនដែលគួរត្រឹមត្រូវ កាចដកល់ចិត្តឲ្យ
 នឹងបាន ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុអត់ធន់នឹងក្លិន យ៉ាងនេះឯង ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុរេភិក្ខុ អត់ធន់នឹងរស តើដូចម្តេច ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ លឺខ្លួនគេរសដោយអណ្តាត

រជធិយេ រសេ ន សារដ្ឋតិ សក្កោតិ ចិត្តំ សមាធិ-
 ហិតំ វរំ ទោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ទមោ ហោតិ រសាធំ ។
 កថេត្វ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ទមោ ហោតិ ដោដ្ឋទ្វាធំ ។
 ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ កាយេន ដោដ្ឋទ្វំ មុសិទ្ធា
 រជធិយេ ដោដ្ឋទ្វេ ន សារដ្ឋតិ សក្កោតិ ចិត្តំ
 សមាធិហិតំ វរំ ទោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ទមោ ហោតិ
 ដោដ្ឋទ្វាធំ ។ ឥមេហំ ទោ ភិក្ខុវេ ចញ្ចហំ ធម្មេហំ
 សមន្តាគតោ ភិក្ខុ អាហុនេយ្យោ ហោតិ ចាហុ-
 នេយ្យោ ធម្មេហោយ្យោ អញ្ចលំការណីយោ អនុត្តរំ
 មុញ្ញកេត្តំ លោកស្សាតិ ។

(៤១) ចញ្ចហំ ភិក្ខុវេ អន្តេហំ សមន្តាគតោ
 រញ្ញា ឆាតោ វាជារហោ ហោតិ វាជកោតោ រញ្ញា
 អន្តេន្ទ្រំ សង្កំ កុដ្ឋតិ ។ កតមេហំ ចញ្ចហំ ។ ឥធិ
 ភិក្ខុវេ រញ្ញា ឆាតោ សោតា ច ហោតិ ហន្តា ច
 រត្តិទា ច ទន្តា ច កន្តា ច ។ កថេត្វ ភិក្ខុវេ
 រញ្ញា ឆាតោ សោតា ហោតិ ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ រញ្ញា
 ឆាតោ យមេធំ ហត្ថិធម្មសារថិ ការណំ ការមតិ

មិច្ឆាត្រករា ក្នុងសេវដែលគួរត្រករា កាចដកល់ចិត្តឲ្យនឹងបាន ម្នាល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុអត់ធន់នឹងរស យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង-
 ឡាយ ចុះភិក្ខុជាអ្នកអត់ធន់នឹងផ្សព្វ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ពាល់ត្រូវផ្សព្វ ដោយកាយ មិច្ឆាត្រករា ក្នុង
 ផ្សព្វដែលគួរត្រករា កាចដកល់ចិត្តឲ្យនឹងបាន ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 ភិក្ខុអត់ធន់នឹងផ្សព្វ យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកប
 ដោយធម៌៨ យ៉ាងនេះឯង ទើបគួរ ទទួលនូវទានដែលគេនាំមកបូជា គួរ
 ទទួលនូវក្នុងដែលគេរៀបចំដើម្បីភ្ញៀវ គួរទទួលនូវទិស្សនា ទាន គួរគេ
 ធ្វើអញ្ជូលកម្ម ជាបុញ្ញកេត្តដ៏ប្រសើររបស់សត្វលោក ។

(៤១) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដ៏ដ៏ប្រសើររបស់ស្តេច ប្រកបដោយ
 អង្គ៨យ៉ាង គួរជាកដយាន សមជាកដបម្រើ ផល់នូវការរាប់ជាអង្គរបស់
 ព្រះរាជាបាន ។ ប្រកបដោយអង្គ៨យ៉ាង តើដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ ដ៏ដ៏ប្រសើររបស់ស្តេចក្នុងលោកនេះ ជាសត្វប្រសប់ខាងការ
 ស្តាប់ពាក្យ១ សម្លាប់(សង្ខារ)១ ក្សេន្ទ្រ១ អត់ធន់១ ទៅកាន់ទិស១ ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះដ៏ដ៏ប្រសើររបស់ស្តេច ជាសត្វ (ប្រសប់) ខាង
 ការស្តាប់ពាក្យ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដ៏ដ៏ប្រសើររបស់
 ស្តេចក្នុងលោកនេះ កាលបើសារថិ អ្នកបង្ហាត់ដ៏ ប្រើឲ្យធ្វើការណ៍ណា

យេនិ វា កកតបទ្ធំ យេនិ វា អកកតបទ្ធំ តំ អន្តិកកថា
 មនសិកកថា សទ្ធំ ចេតសា សមន្តាហរិកថា ឧបា-
 តសោតោ សុណាតិ ឯវំ ទោ ភិក្ខុវេ រញ្ញោ ឆាតោ
 សោតោ ហោតិ ។ កថេត្វ ភិក្ខុវេ រញ្ញោ ឆាតោ
 ហន្តា ហោតិ ។ ឥន ភិក្ខុវេ រញ្ញោ ឆាតោ សង្កាម-
 កតោ ហត្ថិឡំ ហនតិ ហន្តារូហឡំ ហនតិ អស្សឡំ
 ហនតិ អស្សារូហឡំ ហនតិ រថឡំ ហនតិ រថិកឡំ(១)
 ហនតិ បត្តិកឡំ ហនតិ ឯវំ ទោ ភិក្ខុវេ រញ្ញោ
 ឆាតោ ហន្តា ហោតិ ។ កថេត្វ ភិក្ខុវេ រញ្ញោ ឆាតោ
 រត្ថិតា ហោតិ ។ ឥន ភិក្ខុវេ រញ្ញោ ឆាតោ
 សង្កាមកតោ រត្ថិតិ បុរិមំ កាយំ រត្ថិតិ បដិមំ
 កាយំ រត្ថិតិ បុរិមេ ចារេ រត្ថិតិ បដិមេ ចារេ
 រត្ថិតិ សីសំ រត្ថិតិ កណ្តោ រត្ថិតិ ឧត្តោ រត្ថិតិ
 សោណ្ឌំ រត្ថិតិ វាលនិ រត្ថិតិ ហន្តារូហំ ឯវំ
 ទោ ភិក្ខុវេ រញ្ញោ ឆាតោ រត្ថិតា ហោតិ ។
 កថេត្វ ភិក្ខុវេ រញ្ញោ ឆាតោ ទន្តា ហោតិ ។

១. ឧ. ថេរ្យប្បវត្តិ ។ ឧ. បេសិកប្បិ ។

ទោចច្ចុទ្ធាចច្ចុក្កិ មិទ្ធាចច្ចុក្កិ ភិទ្ធិត្ថវន្តិយកចិត្តទុកដាក់នឹងការណ៍
 នោះ ប្រមូលការណ៍ទាំងអស់ដោយចិត្ត ហើយផ្សំជាក្រឡៅកស្លាប់
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដ៏ដ៏ប្រសើររបស់ស្តេច ជាសត្វ (ច្រសប់) ខាង
 ការស្តាប់ យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះដ៏ ដ៏ប្រសើររបស់
 ស្តេច ជាសត្វសម្លាប់ (សត្រូវ) តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 ដ៏ដ៏ប្រសើររបស់ស្តេច ក្នុងលោកនេះ ទៅកាន់សង្គ្រាម វេទន៍សម្លាប់
 ដ៏រិះ រស្មាប់ទម្រង់ដ៏រិះ រស្មាប់សេះរុះ រស្មាប់អ្នកជិះសេះរុះ ចៀក
 ចៀករុះ រស្មាប់អ្នកចររុះ រស្មាប់ពលរដ្ឋរើសីដ៏រុះ ម្នាលភិក្ខុទាំង-
 ឡាយ ដ៏ដ៏ប្រសើររបស់ស្តេច ជាសត្វសម្លាប់ (សត្រូវ) យ៉ាងនេះឯង ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះដ៏ ដ៏ប្រសើររបស់ស្តេច ជាសត្វចេះរក្សាខ្លួន
 តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដ៏ដ៏ប្រសើររបស់ស្តេចក្នុងលោក
 នេះ ទៅកាន់សង្គ្រាម វេទន៍រក្សាកាយខាងមុខ រក្សាកាយខាងក្រោយ
 រក្សាជើងខាងមុខ រក្សាជើងខាងក្រោយ រក្សាក្បាល រក្សាច្រកចៀក
 រក្សាភ្នែក រក្សាប្រមាទ រក្សារមកកុយ រក្សាទម្រង់ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 ដ៏ដ៏ប្រសើររបស់ស្តេច ជាសត្វចេះរក្សា យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ ចុះដ៏ ដ៏ប្រសើររបស់ស្តេច ជាសត្វអង្គុយ តើដូចម្តេច ។

ឥន កិក្ខុវេ រញ្ញោ នាគោ សន្តាធកតោ ។ មោ ហោតិ
 សត្តិច្យហារាធំ ។ ឧសុច្ចហារាធំ ផរសុច្ចហារាធំ
 កេវិចណាសន្តិកណាធំនាធសន្តាធំ ឯវំ ។ មោ កិក្ខុវេ
 រញ្ញោ នាគោ មន្តា ហោតិ ។ កាថក្ខ កិក្ខុវេ រញ្ញោ
 នាគោ កន្តា ហោតិ ។ ឥន កិក្ខុវេ រញ្ញោ នាគោ យមេធំ
 ហត្ថិធម្មសារាធំ ធិសំ បេសេតិ យធំ វា កកេធុ យធំ
 វា អកេធុ តំ មិច្ឆាញោ កន្តា ហោតិ ឯវំ ។ មោ
 កិក្ខុវេ រញ្ញោ នាគោ កន្តា ហោតិ ។ ឥមេហិ មោ
 កិក្ខុវេ បញ្ចហិ អន្តេហិ សមន្តាគោ រញ្ញោ នាគោ
 វាជាហោ ហោតិ វាជារោក្ខោ រញ្ញោ អន្តេន្ទ្រ សន្តិ
 កន្តិ ។ ឯវាវេ មោ កិក្ខុវេ បញ្ចហិ ធម្មេហិ
 សមន្តាគោ កិក្ខុ អាហុនេយ្យោ ហោតិ ចាហុនេ-
 យ្យោ ធម្មេលោយ្យោ អញ្ចលីកាវណីយោ អនុត្តរំ
 បុញ្ញកេត្តំ លោកស្ស ។ កកេមេហិ បញ្ចហិ ។ ឥន
 កិក្ខុវេ កិក្ខុ សោតា ច ហោតិ ហន្តា ច រត្តិកា ច

។ ឧ. ច. ៦៥៥ ធម្មិច្ចហារាធំ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដ៏ដ៏ប្រសើររបស់ស្ដេច ក្នុងលោកនេះ ទៅកាន់
 សង្គ្រាម ជាសត្វអត់ធន់នឹងការប្រហារ ដោយលំពែង ប្រហារ
 ដោយព្រួញ ប្រហារ ដោយច្នៃវេលា នឹងស្វាធិកកង់ពងស្វាភូប
 ស្ដារធំ ស័ន្ទ ស្ដារសិកសង្គ្រាម ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដ៏ដ៏ប្រសើរ
 របស់ស្ដេច ជាសត្វអត់ធន់ យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 ចុះដ៏ ដ៏ប្រសើររបស់ស្ដេច ជាសត្វទៅកាន់ទិស តើដូចម្ដេច ។ ម្នាល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ ដ៏ដ៏ប្រសើររបស់ស្ដេច ក្នុងលោកនេះ កាលបើសារថី
 អ្នកបង្ក្រាបដ៏ ប្រើឱ្យទៅកាន់ទិសណា ទោះបីខ្លួនធ្លាប់ទៅក្ដី មិនធ្លាប់
 ទៅក្ដី ទៅកាន់ទិសនោះដោយឆាប់រហ័សបាន ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដ៏
 ដ៏ប្រសើររបស់ស្ដេច ជាសត្វទៅកាន់ (ទិស) យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ ដ៏ដ៏ប្រសើររបស់ស្ដេច ប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង ទើប
 ជាសត្វគួរជាវាជយាន សមជាវាជបរិម្រឹ ផល់នូវការរាបថាជាអង្គរបស់
 ព្រាហ្មណ៍ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌ ៥ យ៉ាង គឺ
 ផ្សំប្រាជ្ញា ទើបគួរ ទទួលនូវទានដែលគេនាំមកបូជា គួរទទួលនូវវត្ថុ
 ដែលគេរៀបចំដើម្បីភ្ញៀវ គួរទទួលនូវទិដ្ឋភាពទាន គួរគេធ្វើអញ្ជូលកម្ម
 ជាបុញ្ញកេត្តដ៏ប្រសើររបស់សត្វលោក ។ ប្រកបដោយធម៌ ៥ យ៉ាង
 តើដូចម្ដេចខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ជាអ្នក
 ប្រសប់ទាន់ការស្ដាប់ ១ សម្លាប់ (អនុសលវិភក្ត) ១ ក្បាច់ផ្ទុយ ១

ទន្លា ច កន្លា ច ។ កាដេញ កំកូរ កំកូរ សោតា
 ហោតិ ។ ឥឡ កំកូរ កំកូរ ត្រង់កតច្បងដំរើ
 ធម្មវិទយេ ទេសិយមាទេ អដ្ឋកថា ធម្មសិក្ខា
 សត្វ ទេសសា សមន្តាហរិក្ខា ឧបាសោតោ ធម្ម
 សុណាតិ ឯវ ទោ កំកូរ កំកូរ សោតា ហោតិ ។
 កាដេញ កំកូរ កំកូរ ហន្តា ហោតិ ។ ឥឡ កំកូរ
 កំកូរ ឧប្បន្នំ កាមវិកត្តំ បាដិវាសេតិ បដហតិ
 វិចារទេតិ បាទតិ ឡន្និករោតិ អនការ កមេតិ ឧប្បន្នំ
 ឡាបាដវិកត្តំ... ឧប្បន្នំ វិហិសាវិកត្តំ... ឧប្បន្និច្ចន្ន
 បាបកោ អកុសលេ ធម្មេ បាដិវាសេតិ បដហតិ
 វិចារទេតិ បាទតិ ឡន្និករោតិ អនការ កមេតិ ឯវ
 ទោ កំកូរ កំកូរ ហន្តា ហោតិ ។ កាដេញ កំកូរ កំកូរ
 រក្ខតា ហោតិ ។ ឥឡ កំកូរ កំកូរ ចក្ខុវា រូបំ ជិស្វា

អត់ធន់ ១ ទៅកាន់ (ទិសគឺ(ត្រង់កន្លា) ១ ។ ម្នាលកិត្តុទាំងឡាយ ចុះ
 កិត្តុ ជាអ្នកប្រសប់ខាងការស្តាប់ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលកិត្តុទាំងឡាយ កិត្តុ
 ក្នុងសាសនានេះ ទំនៀមផ្តល់យកចិត្តទុកដាក់ក្នុងធម៌វិន័យ ដែលគេជាគត
 ប្រកាសហើយសំដែងទុក ប្រមូលទូទៅទាំងពួងដោយចិត្ត ហើយផ្សំ
 (គ្រឿង)ស្តាប់ធម៌ ម្នាលកិត្តុទាំងឡាយ កិត្តុអ្នកប្រសប់ខាងការស្តាប់
 យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលកិត្តុទាំងឡាយ ចុះកិត្តុ អកុសលទ្ធាច (អកុសលវិកត្ត)
 តើដូចម្តេច ។ ម្នាលកិត្តុទាំងឡាយ កិត្តុក្នុងសាសនានេះ មិនទទួល
 ទុក លះបង់ បោះបង់ សម្រាប់ ធ្វើឱ្យវិនាស ធ្វើមិនឱ្យកើតទៅ
 ទៀតនូវកាមវិកត្តដែលកើតហើយ នូវព្យាបាទវិកត្តដែលកើតហើយ...
 នូវវិហិសាវិកត្តដែលកើតហើយ...មិនទទួលទុក លះបង់ បោះបង់
 សម្រាប់ ធ្វើឱ្យវិនាស ធ្វើមិនឱ្យកើតទៅទៀតនូវធម៌ជាបុប្ផកុសលដែល
 កើតហើយរឿយ ។ ម្នាលកិត្តុទាំងឡាយ កិត្តុសម្រាប់ (អកុសលវិកត្ត)
 យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលកិត្តុទាំងឡាយ ចុះកិត្តុ អកុសល (ដង្ហើម) តើដូច
 ម្តេច ។ ម្នាលកិត្តុទាំងឡាយ កិត្តុក្នុងសាសនានេះ ឃើញប្រដោយភ្នែក

ន ធិមិគ្គត្តាហិ ហោតិ ធានុឡញ្ញនត្តាហិ យទ្វាធិការ-
 ណាមេនំ មន្ត្រិយំ អសំវុតំ វិហារន្តំ អភិជ្ឈានោមនស្សា
 ចាចកា អកុសលា ធម្មា អន្លាស្សវេយ្យំ តស្ស
 សំវាយ បដិបទ្ធពតិ រក្ខតិ មន្ត្រិយំ មន្ត្រិយេ
 សំវំ អាចទ្ធពតិ សោតេន សន្ធិំ សុត្វា... យានេន
 កន្លំ យាយិត្វា... ធិត្តយ រសំ សាយិត្វា... កាយេន
 ដោដ្ឋង្គំ ធុសិត្វា... មនសា ធម្មំ វិញ្ញាយ ន
 ធិមិគ្គត្តាហិ ហោតិ ធានុឡញ្ញនត្តាហិ យទ្វាធិ-
 ការណាមេនំ មន្ត្រិយំ អសំវុតំ វិហារន្តំ អភិជ្ឈានោម-
 នស្សា ចាចកា អកុសលា ធម្មា អន្លាស្សវេយ្យំ
 តស្ស សំវាយ បដិបទ្ធពតិ រក្ខតិ មន្ត្រិយំ មន្ត្រិយេ
 សំវំ អាចទ្ធពតិ ឯវំ មោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ រក្ខិតា ហោតិ ។
 កថេត្វ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ទន្ធា ហោតិ ។ ឥន ភិក្ខុវេ
 ភិក្ខុ ទនោ ហោតិ សីតស្ស ទណ្ឌស្ស ជ័យន្តាយ
 ចិតាសាយ ទំសមកាសវតាតថសីវិសធសម្មស្សានំ

ហើយមិនក្លចកាន់នូវធិមិគ្គ មិនក្លចកាន់នូវអនុឡញ្ញនៈ អភិជ្ឈានីវេទា-
 មនស្ស ជាអកុសលធម៌ដ៏លាមក ឆប្បជាប់តាមបុគ្គល ដែលមិនស្រ្តីម
 ចក្រិយន្តៈ ព្រោះហេតុមិនស្រ្តីមចក្រិយណា ប្រតិបត្តិដើម្បីស្រ្តីម
 នូវចក្រិយនោះ រក្សានូវចក្រិយ ដល់នូវការស្រ្តីមក្នុងចក្រិយ
 ព្រលឹងដោយត្រចៀក... ជុំវិញដោយច្របុ... លំទ្ធុរសាវាយ
 អណ្តាត... ពាល់ត្រូវផ្សព្វដោយកាយ... ដឹងច្បាស់នូវតម្លាឡាវ
 ដោយចិត្ត ហើយមិនក្លចកាន់នូវធិមិគ្គ មិនក្លចកាន់នូវអនុឡញ្ញនៈ អភិ-
 ជ្ឈានីវេទាមនស្ស ជាអកុសលធម៌ដ៏លាមក ឆប្បជាប់តាមបុគ្គលដែល
 មិនស្រ្តីមចក្រិយន្តៈ ព្រោះហេតុមិនស្រ្តីមចក្រិយណា ប្រតិបត្តិ
 ដើម្បីស្រ្តីមចក្រិយនោះ រក្សាមន្ត្រិយ ដល់នូវការស្រ្តីមក្នុង
 មន្ត្រិយ ម្ចាស់កិត្តុច័ន្ទយ កិត្តុករក្សាមន្ត្រិយ យ៉ាងនេះឯង ។
 ម្ចាស់កិត្តុច័ន្ទយ ចុះកិត្តុ អ្នកអត់ធន់ តើដូចម្តេច ។ ម្ចាស់កិត្តុ
 ច័ន្ទយ កិត្តុក្នុងសាសនានេះ ជាអ្នកអត់ធន់ ទីតាំងកំណែ ក្តៅ
 សេចក្តីឆ្ងោច ស្រែក សម្តីសូរ របោម មូស ខ្យល់ កំដៅវិដ្ឋ

សុត្តន្តបិដក អង្គន្ទរដ្ឋកាយស្ស បក្សាវតីយនោ

ធម្មបទ្ធានី

ធម្មាបុរាណា វាជា
យស្សំ ទិសំ ទេ ច បុត្តនា
អច្យំ សុបតិ កត្តានា
អក្ខមោ សោតវេន ទាតិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គន្ទរដ្ឋកាយ បក្សាវតីយនោ

ឧទាននៃរាជវិញ្ញាណៈ

និយាយអំពីស្តេចចក្រពត្តិក្នុងតាណាចក្រច្បាប់ច្រើនៗ ១
អំពីព្រះរាជបុត្រច្រើនៗនៅតាមតាណាចក្រ ១ អំពីស្តេច
ចក្រពត្តិជាធម្មរាជ ១ អំពីស្តេចចក្រពត្តិគង់នៅក្នុងទិស ១
អំពីសេចក្តីប្រាថ្នា ២ លើក អំពីបុគ្គលដែលកំរិត ១
អំពីអ្វីស្មើគ្នាហោរច្រើន ១ អំពីអ្វីមិនអត់ធ្ងន់ ១ អំពីអ្វី
ជាសត្វច្រសង់ខាងការស្តាប់ ១ ។

ពិកណ្ឌកិរិយា បញ្ចមោ

(២០) បញ្ចមោ កិក្ខុវេ ធុត្តលា សុវត្ថា សុវត្ថិ-
 មាតា លោកស្មី ។ កកមេ ថត្វ ។ ធាតា អវតាតាតិ
 សុវសេន អវតាតាតិ អាធម្មបុត្តោ ហោតិ លោឡោ
 ហោតិ មេត្តា មោធូហោ ហោតិ ។ កថត្វ កិក្ខុវេ
 ធុត្តលោ ធាតា អវតាតាតិ ។ ឥធម កិក្ខុវេ ធុត្តលោ
 ធុត្តលស្ស ធមតិ ចិវចិណ្ឌាតាសេសាសនតិលាធម្មច្ច-
 យកេសដ្ឋចរិក្ខារំ ។ តស្ស ឯវំ ហោតិ អឯវំ ធម៌
 អយំ ចធិត្តណ្ឌាតីតិ ។ តមេនំ ធាតា អវតាតាតិ ឯវំ
 ចោ កិក្ខុវេ ធុត្តលោ ធាតា អវតាតាតិ ។ កថត្វ
 កិក្ខុវេ ធុត្តលោ សុវសេន អវតាតាតិ ។ ឥធម កិក្ខុវេ
 ធុត្តលោ ធុត្តលេន សទ្ធិ សុវសតិ ទ្វេ វា តិលា
 វា វស្សនំ ។ តមេនំ សុវសេន អវតាតាតិ ឯវំ
 ចោ កិក្ខុវេ ធុត្តលោ សុវសេន អវតាតាតិ ។
 កថត្វ កិក្ខុវេ ធុត្តលោ អាធម្មបុត្តោ ហោតិ ។

ពិកណ្ឌកិរិយា ទី ៥

(២១) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គល ៥ ពួកនេះ វេសន៍បានប្រាកដ
 ក្នុងលោក ។ បុគ្គល ៥ ពួក ដូចម្តេចខ្លះ ។ គឺបុគ្គលឱ្យហើយត្រឡប់
 មើលនិយត្រៃញ១ មើលនិយត្រៃការកៅម្ភ១ មានការកន់
 យកតាមពាក្យគេជាប្រមាណ ១ ជាអ្នកលេខខ្លះ ១ ជាអ្នកល្ងង់ខ្លៅ ១ ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះបុគ្គលឱ្យហើយត្រឡប់មើលនិយត្រៃញ គឺ
 ដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលក្នុងលោកនេះ ឱ្យឱ្យចិវ
 ចិណ្ឌាបាត សេសាសនៈ ខ័ន្តិកេសដ្ឋបរិការជាបច្ច័យដល់អ្នកមានជម្ងឺ
 ដល់បុគ្គល (ដរ) ។ បុគ្គលនោះ មានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា គាត់
 អញវេសន៍ឱ្យ បុគ្គលនេះវេសន៍ទទួល ។ លុះឱ្យរួចហើយ ត្រឡប់
 មើលនិយត្រៃញ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលឱ្យហើយ
 ត្រឡប់មើលនិយត្រៃញ យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះ
 បុគ្គលមើលនិយត្រៃញ គឺដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ បុគ្គលក្នុងលោកនេះ នៅមេដាយមួយខ័ន្តិបុគ្គលអស់ ២ ឬ ៣
 ឆ្នាំ ។ មើលនិយត្រៃញនោះ ត្រៃការកៅម្ភ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 បុគ្គលមើលនិយត្រៃញ យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង-
 ឡាយ ចុះបុគ្គលមានការកន់យកតាមពាក្យគេជាប្រមាណ គឺដូចម្តេច ។

ឥធិ ភិក្ខុវេ ឯកោត្តោ បុគ្គលោ បរស្ស វុល្លោ វា អវុល្លោ
 វា កាសិយមាទេ តំ មិច្ឆាញ្ញាវ អធិមុត្តិញ្ចេ^(១) ហោតិ ឯវំ
 ទោ ភិក្ខុវេ បុគ្គលោ អាទេយ្យមុទោ ហោតិ ។ កថេត្ថ
 ភិក្ខុវេ បុគ្គលោ លោឡោ ហោតិ ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ
 ឯកោត្តោ បុគ្គលោ ឥត្តរស្សាទោ ហោតិ ឥត្តរកត្តិ ឥត្តរ-
 ចេមា ឥត្តរច្បសាទោ ។ ឯវំ ទោ ភិក្ខុវេ បុគ្គលោ
 លោឡោ ហោតិ ។ កថេត្ថ ភិក្ខុវេ បុគ្គលោ មាឡា
 មោម្មហោ ហោតិ ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ ឯកោត្តោ បុគ្គលោ
 កុសលាកុសលេ ធម្មេ ធន ជាតាតិ សាវជ្ជាធនវុដ្ឋ ធម្មេ
 ធន ជាតាតិ ហិធម្បណិកេ ធម្មេ ធន ជាតាតិ កាណ្ឌ-
 សុត្តសច្ចដិកាកេ ធម្មេ ធន ជាតាតិ ។ ឯវំ ទោ
 ភិក្ខុវេ បុគ្គលោ មាឡា មោម្មហោ ហោតិ ។ ឥមេ ទោ
 ភិក្ខុវេ បញ្ច បុគ្គលោ សន្តោ សំវិជ្ជមាទា លោកស្មិន្តិ ។

[២២] បញ្ចមេ ភិក្ខុវេ បុគ្គលោ សន្តោ សំវិជ្ជមា-
 ទា លោកស្មិ ។ កតមេ បញ្ច ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ
 ឯកោត្តោ បុគ្គលោ អារាតិ ធន វិច្ឆិដិសាវី ធន ហោតិ

១ ឥ. ម. អធិមុត្តិ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលពួកនេះ ក្នុងលោកនេះ កាលនោះកាលសរសើរ
 ឬក៏នោះម្យ៉ាងដល់បុគ្គលដទៃ វេមន៍ជឿសិប្បនូវតាមនោះមួយរំពេច ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមានការតាន់យកតាមតាមនោះជាប្រមាណ
 យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះបុគ្គលលេចខ្លះ តើដូចម្តេច ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលពួកនេះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកមានសម្លាត់
 មានការសេចក្តីចង់ចំ មានសេចក្តីស្រឡាញ់ចង់ មានសេចក្តីជ្រេថ្លា
 ចង់ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលលេចខ្លះ យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះបុគ្គលល្ងង់ទៅ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 បុគ្គលពួកនេះ ក្នុងលោកនេះ មិនដឹងនូវធម៌ជាអុសល នឹងធម៌ជាអកុសល
 មិនដឹងនូវធម៌ប្រកបដោយទោសនឹងធម៌មិនប្រកបដោយទោស មិនដឹង
 នូវធម៌ជាអាកាសនឹងធម៌ជីវត្តម មិនដឹងនូវធម៌មានចំណែកប្រែប្រួល
 ទៅនឹងស ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលល្ងង់ទៅ យ៉ាងនេះឯង ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គល ៥ ពួកនេះឯង វេមន៍មានប្រាជ្ញាក្នុងលោក ។

[២២] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គល ៥ ពួកនេះ វេមន៍មានប្រាជ្ញា
 ក្នុងលោក ។ បុគ្គល ៥ ពួក ដូចម្តេចនេះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលពួក
 នេះ ក្នុងលោកនេះ វេមន៍ប្រាជ្ញាផង មានសេចក្តីក្តៅក្រហាយផង^(១)

១ បានដល់ការប្រព្រឹត្តិកន្លងអាចឆ្លើយតបប្រហែល ដោយការប្រព្រឹត្តិកន្លងនោះ ។

ឥត ទេតាវមុត្តិ បញ្ញាវមុត្តិ យថាភូតំ នប្បជាតាតិ
 យត្ថស្ស តេ ឧប្បន្នា ចាបកា អកុសលា នឡា
 អបរិសេសា ឱវជ្ឈន្តិ ។ ៩១ បទ កិក្ខុវេ ឯកាត្វា
 បុគ្គលោ អារកតំ ន វិប្បដិសារី ហោតិ ឥត្វ ទេតា-
 វមុត្តិ បញ្ញាវមុត្តិ យថាភូតំ នប្បជាតាតិ យត្ថស្ស
 តេ ឧប្បន្នា ចាបកា អកុសលា នឡា អបរិសេ-
 សា ឱវជ្ឈន្តិ ។ ៩២ បទ កិក្ខុវេ ឯកាត្វា បុគ្គលោ
 ន អារកតំ វិប្បដិសារី ហោតិ ឥត្វ ទេតាវមុត្តិ បញ្ញា-
 វមុត្តិ យថាភូតំ នប្បជាតាតិ យត្ថស្ស តេ ឧប្បន្នា
 ចាបកា អកុសលា នឡា អបរិសេសា ឱវជ្ឈន្តិ ។
 ៩៣ បទ កិក្ខុវេ ឯកាត្វា បុគ្គលោ ន អារកតំ ន
 វិប្បដិសារី ហោតិ ឥត្វ ទេតាវមុត្តិ បញ្ញាវមុត្តិ
 យថាភូតំ នប្បជាតាតិ យត្ថស្ស តេ ឧប្បន្នា
 ចាបកា អកុសលា នឡា អបរិសេសា ឱវជ្ឈន្តិ ។

តាំងមិនដឹងច្បាស់តាមពិត ឲ្យចេតាវមុត្តិ និងបញ្ញាវមុត្តិ ដែលជាធម៌ធ្វើឲ្យ
 ពួកអកុសលធម៌ដ៏លាមកដែលកើតឡើងហើយ ឲ្យរលត់ទៅ ឥតមាន
 សេសសល់ដង្ហ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត បុគ្គលពួកខ្លះ
 ក្នុងលោកនេះ វេទន៍ប្រាជ្ញា តែមិនមានសេចក្តីក្តៅក្រហាយ^(១) តាំងមិន
 ដឹងច្បាស់តាមពិត ឲ្យចេតាវមុត្តិ និងបញ្ញាវមុត្តិ ដែលជាធម៌ធ្វើឲ្យពួក
 អកុសលធម៌ដ៏លាមកដែលកើតឡើងហើយ ឲ្យរលត់ទៅ ឥតមានសេស
 សល់ដង្ហ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត បុគ្គលពួកខ្លះ ក្នុងលោក
 នេះ វេទន៍មិនប្រាជ្ញា តែមានសេចក្តីក្តៅក្រហាយ^(២) តាំងមិនដឹងច្បាស់
 តាមពិត ឲ្យចេតាវមុត្តិ និងបញ្ញាវមុត្តិ ដែលជាធម៌ធ្វើឲ្យពួកអកុសល-
 ធម៌ដ៏លាមកដែលកើតឡើងហើយ ឲ្យរលត់ទៅ ឥតមានសេសសល់
 ដង្ហ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត បុគ្គលពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ
 វេទន៍មិនប្រាជ្ញា មិនមានសេចក្តីក្តៅក្រហាយ តែមិនដឹងច្បាស់តាមពិត
 ឲ្យចេតាវមុត្តិ និងបញ្ញាវមុត្តិ ដែលជាធម៌ធ្វើឲ្យពួកអកុសលធម៌ដ៏លាមក
 ដែលកើតឡើងហើយ ឲ្យរលត់ទៅ ឥតមានសេសសល់ដង្ហ ។

១ ព្រាហ្មណ៍អាយត្តិហើយ បានឃើញបានអាយត្តិ ។ ២ គ្រូអាយត្តិអាយត្តិហើយ បាន
 ឃើញបានអាយត្តិនោះ មិនព្រាហ្មណ៍អាយត្តិឡើយទេ តែមិនអាយត្តិឡើយទេ ឬសេចក្តី
 ប្រាកដហើយ ។ អន្តិកថា ។

ឥន បទ ភិក្ខុវេ ឯកោច្ឆោ បុគ្គលោ ន អារាមតិ ន វិច្ឆិដិសាវី ហោតិ ឥត្យ ចេតោវិមុត្តិ បញ្ញាវិមុត្តិ យថា-
 ភូតំ បដិធាតិ យត្ថស្ស តេ ឧប្បន្នា ចាចកា អកុ-
 សលា នម្មា អបរិសេសា ឯវុជ្ឈន្តិ ។ តត្រ ភិក្ខុវេ
 យាយំ បុគ្គលោ អារាមតិ ន វិច្ឆិដិសាវី ន ហោតិ ឥត្យ
 ចេតោវិមុត្តិ បញ្ញាវិមុត្តិ យថាភូតំ នប្បដិធាតិ យត្ថស្ស
 តេ ឧប្បន្នា ចាចកា អកុសលា នម្មា អបរិសេសា
 ឯវុជ្ឈន្តិ ។ សោ ឯវុជ្ឈន្តិ វចនីយោ អាយស្មតោ
 ទោ អារាមជា អាសវា សំវិជ្ជន្តិ វិច្ឆិដិសាធា
 អាសវា បវ្យាជ្ជន្តិ(១) សាទុវតាយស្មា អារាមេ អាសយេ
 ចហាយ វិច្ឆិដិសារាមេ អាសវេ ចដិវិចារេន្ទា ចិត្តំ
 ចញ្ញត្យ កាវេ(២) ឯវុជ្ឈន្តិ អធម្មា ចត្វាមេន
 បុគ្គលេន សមសោ កវិស្សតិ ។ តត្រ ភិក្ខុវេ
 យាយំ បុគ្គលោ អារាមតិ ន វិច្ឆិដិសាវី ហោតិ

១ ឯ. សំវិជ្ជន្តិ ។ ២ ឯ. កាវេ ។

មាសភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត បុគ្គលត្រូវ ក្នុងលោកនេះ វេទន៍
 មិនប្រាស មិនមានសេចក្តីក្តៅក្រហាយ ដឹងច្បាស់តាមពិត ខ្ញុំ
 ចេតោវិមុត្តិ នឹងបញ្ញាវិមុត្តិ ដែលជាធម៌ធ្វើខ្ញុំពួកអកុសលធម៌វិលាមក
 ដែលកើតឡើងហើយ ឲ្យរលត់ទៅ ឥតមានសេសសល់ផង ។
 មាសភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្តាបុគ្គលទាំង ៥ ពួកនោះ បុគ្គលណា
 វេទន៍ប្រាសផង មានសេចក្តីក្តៅក្រហាយផង មិនដឹងច្បាស់តាម
 ពិត ខ្ញុំចេតោវិមុត្តិ នឹងបញ្ញាវិមុត្តិ ដែលជាធម៌ធ្វើខ្ញុំពួកអកុសល-
 ធម៌វិលាមក ដែលកើតឡើងហើយ ឲ្យរលត់ទៅ ឥតមានសេស
 សល់ផង ។ បុគ្គលនោះ អ្នកទាំងឡាយ គប្បីរោលយ៉ាងនេះថា
 ភាសវៈទាំងឡាយ ដែលកើតអំពីសេចក្តីប្រាស វេទន៍មានភាសវៈ
 ទាំងឡាយ ដែលកើតអំពីសេចក្តីក្តៅក្រហាយ វេទន៍ចំរើនឡើង
 ដល់លោកដ៏មានកាយ ហេតុនោះ សូមលោកដ៏មានកាយ លះ
 បង់ខ្ញុំភាសវៈទាំងឡាយ ដែលកើតអំពីសេចក្តីប្រាស បន្ទាប់នឹងខ្ញុំ
 ភាសវៈទាំងឡាយ ដែលកើតអំពីសេចក្តីក្តៅក្រហាយ ហើយចំរើនខ្ញុំ
 ចិត្តនឹងបញ្ញាដោយល្អចុះ ធ្វើយ៉ាងនេះ ទើបលោកដ៏មានកាយស្មើគ្នានឹង
 បុគ្គលទី ៥ ឯណោះបាន ។ មាសភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្តាបុគ្គលទាំង ៥
 ពួកនោះ បុគ្គលណាវេទន៍ប្រាស ឥតមានសេចក្តីក្តៅក្រហាយ

តត្ថ ទេវតាវិបុលំ បញ្ញាវិបុលំ យថាភូតំ នច្បថាភូតំ
 យត្ថស្ស តេ ឧច្ចន្ទា ចាចកា អកុសលា នធា
 អចរិសសា ចិវុជ្ឈន្ទំ ។ សោ ឯវស្ស រាជិយោ
 អាយស្មតោ ទោ អារាជា អាសវា សិវុជ្ឈន្ទំ វិច្ឆន្តិ-
 សារជា អាសវា នច្បវឡន្ទំ សាធុតាយស្មា អារាជេ
 កាសវេ បហាយ ចិន្ទំ បញ្ញត្ត កាវតុ ឯវស្ស
 អមុតា ចក្កមេន ចុត្តលេន សមសមោ កវិស្ស-
 តំតំ ។ តត្ថ វិក្កវេ យាយំ ចុត្តលោ ន អារាតិ
 វិច្ឆន្តិសារី យោតំ តត្ថ ទេវតាវិបុលំ បញ្ញាវិបុលំ
 យថាភូតំ នច្បថាភូតំ យត្ថស្ស តេ ឧច្ចន្ទា
 ចាចកា អកុសលា នធា អចរិសសា ចិវុជ្ឈន្ទំ ។

មិនដឹងច្បាស់តាមពិត ខ្លាចការវិបុលំ នឹងបញ្ញាវិបុលំ ដែលជាធម៌ធ្វើទូរក្ខត
 អកុសលធម៌ផលាមក ដែលកើតឡើងហើយ ឲ្យរលត់ទៅ ឥតមាន
 សេសសល់ ។ ចុត្តលេនោះ អ្នកទាំងឡាយ ឆ្លៀតពាល់យ៉ាងនេះថា
 កាសវៈទាំងឡាយ ដែលកើតអំពីសេចក្តីប្រាថ្នា វែងមានកាសវៈទាំង-
 ឡាយ ដែលកើតអំពីសេចក្តីក្តៅក្រហាយ មិនចំរើនឡើងដល់លោក
 ដ៏មានអាយុៈទេ ហេតុនោះ សូមលោកដ៏មានអាយុ លះបង់ខ្លាចកាសវៈទាំង-
 ឡាយ ដែលកើតអំពីសេចក្តីប្រាថ្នា ហើយចំរើនខ្លាចនឹងបញ្ញាវិបុលំ
 ពុទ្ធ ធ្វើយ៉ាងនេះ ទើបលោកដ៏មានអាយុស្មើគ្នា នឹងចុត្តលេ ៩៥ លោក
 បាន ។ ម្ចាស់ក៏ទុកទាំងឡាយ ចណ្តាចុត្តលេទាំង៩៥ ពួកនោះ ចុត្តលេ
 ណាវែងមិនប្រាថ្នា តែមានសេចក្តីក្តៅក្រហាយ មិនដឹងច្បាស់តាម
 ពិត ខ្លាចការវិបុលំ នឹងបញ្ញាវិបុលំ ដែលជាធម៌ធ្វើទូរក្ខតអកុសលធម៌
 ផលាមក ដែលកើតឡើងហើយ ឲ្យរលត់ទៅ ឥតមានសេសសល់ ។

សោ ឯវេស្ស វចនីយោ អាយស្មតោ ទោ អារកជា
 អសភ ឧ សំវិជ្ជន្តំ វិច្ឆិដសារជា អសភ បវឡន្តំ^១)
 សាទុវតាយស្មា វិច្ឆិដសារជេ អសវេ ចដិវោធខត្វា
 ចិន្តំ ចញ្ញញ្ច កាវេតុ ឯវេស្ស អមុតា ចញ្ញមេធន
 ចុក្កលេធន សមសមោ កវិស្សតីតិ ។ កត្រ ភិក្ខុវេ
 យ្យាយំ ចុក្កលោ ឧ អារកតិ ឧ វិច្ឆិដសាវិ ហោតិ
 តញ្ច ចេតោវិមុត្តិ ចញ្ញាវិមុត្តិ យថាភូតំ ឧច្ឆជានាតិ
 យតុស្ស តេ ឧច្ឆន្ទា ចាចកា អកុសលា ឧម្មា
 អចរិសសា ឯវុជ្ជន្តំ ។ សោ ឯវេស្ស វចនីយោ
 អាយស្មតោ ទោ អារកជា អសភ ឧ សំវិជ្ជន្តំ
 វិច្ឆិដសារជា អសភ ឧច្ឆវឡន្តំ សាទុវតាយស្មា
 ចិន្តំ ចញ្ញញ្ច កាវេតុ ឯវេស្ស អមុតា
 ចញ្ញមេធន ចុក្កលេធន សមសមោ កវិស្សតីតិ ។

• ១. ប្រវត្តន្តំ ។

ចុក្កលនោះ អ្នកទាំងឡាយ គប្បីពោលយ៉ាងនេះថា កាសវៈទាំងឡាយ
 ដែលកើតអំពីសេចក្តីប្រាថ្នា វេទន៍មិនមានកាសវៈទាំងឡាយ ដែលកើត
 អំពីសេចក្តីក្តៅក្រហាយ តែងចំរើនឡើងដល់លោកដ៏មានអាយុ ហេតុ
 នោះ សូមលោកដ៏មានអាយុ ចម្លែងចង់ទូរកាសវៈទាំងឡាយ ដែល
 កើតអំពីសេចក្តីក្តៅក្រហាយ ហើយចំរើនទូរចិត្តនឹងចញ្ញាដោយល្អចុះ
 ធ្វើយ៉ាងនេះ ទើបលោកដ៏មានអាយុស្មើគ្នា នឹងចុក្កលទី ៥ ឯណោះ
 បាន ។ ម្ចាស់កុំកុំទាំងឡាយ បណ្តាចុក្កលទាំង៥ ពួកនោះ ចុក្កល
 ណា វេទន៍មិនប្រាថ្នា មិនមានសេចក្តីក្តៅក្រហាយ មិនដឹងច្បាស់
 តាមពិត ទូរចេតាវិមុត្តិ នឹងចញ្ញាវិមុត្តិ ដែលជាធម៌ធ្វើទូរពួកអកុសល-
 ធម៌ដ៏លាមកដែលកើតឡើងហើយ ឲ្យរលត់ទៅ ឥតមានសេសសល់ ។
 ចុក្កលនោះ អ្នកទាំងឡាយ គប្បីពោលយ៉ាងនេះថា កាសវៈទាំងឡាយ
 ដែលកើតអំពីសេចក្តីប្រាថ្នា វេទន៍មិនមាន កាសវៈទាំងឡាយ
 ដែលកើតអំពីសេចក្តីក្តៅក្រហាយ ក៏មិនចំរើនឡើងដល់លោកដ៏មានអាយុ
 ទេ ហេតុនោះ សូមលោកដ៏មានអាយុ ចំរើនទូរចិត្តនឹងចញ្ញាដោយល្អចុះ
 ធ្វើយ៉ាងនេះ ទើបលោកដ៏មានអាយុស្មើគ្នានឹងចុក្កលទី ៥ ឯណោះបាន ។

ឥតិ ទោ ភិក្ខុវេ ឥមេ ចត្តារោ បុគ្គលា អបុត្តា
មត្ថមេន បុគ្គលេន ឯវំ ឱវធិយមាតា ឯវំ អនុសា-
ស័យមាតា អនុបុត្រេន អាសវាចំ ឡយំ ចាបុណ្ណតិ ។

[២៣] ឯកំ សមយំ កកវា វេសាលីយំ វិហារតំ
មហារាជ ក្សត្រាភារសាលាយំ ។ អថទោ កកវា បុព្វ-
ប្បសមយំ ឯវាសេត្វា បុគ្គលិកមាតាយ វេសាលី
ចំណូកយ ចាវិសិ ។ តេន ទោ ចន សមយេន បព្វ-
មត្តានំ លំច្ឆវិសតានំ សារទ្ធានេ ខេតិយេ សង្ខេសំ
សង្ខេបតំ អយមន្តរា កតា ឧទចានំ បព្វន្តំ
រាជានំ ចាតុការេ ឧល្លារោ លោកស្មី ។ កកវេសំ
បព្វន្តំ ។ ចាត្រិកនស្ស ចាតុការេ ឧល្លារោ លោក-
ស្មី អស្សាភនស្ស ចាតុការេ ឧល្លារោ លោកស្មី
មណិកនស្ស ចាតុការេ ឧល្លារោ លោកស្មី ឥត្រិក-
នស្ស ចាតុការេ ឧល្លារោ លោកស្មី កបាចតិកនស្ស
ចាតុការេ ឧល្លារោ លោកស្មី ។ នាមេសំ បព្វន្តំ
រាជានំ ចាតុការេ ឧល្លារោ លោកស្មីន្តំ ។ អថទោ

មាសកុតំ ចំណូកយ បុគ្គលតំ ២ ពួកនេ កាលបើអ្នកតំ ចំណូកយ
ទុក្ខនាម្រៀនប្រដៅតាមបុគ្គលទី១ ២ ៣ ៤ ៥ ៦ ៧ ៨ ៩ ១០ ១១ ១២ ១៣ ១៤ ១៥ ១៦ ១៧ ១៨ ១៩ ២០ ២១ ២២ ២៣ ២៤ ២៥ ២៦ ២៧ ២៨ ២៩ ៣០ ៣១ ៣២ ៣៣ ៣៤ ៣៥ ៣៦ ៣៧ ៣៨ ៣៩ ៤០ ៤១ ៤២ ៤៣ ៤៤ ៤៥ ៤៦ ៤៧ ៤៨ ៤៩ ៥០ ៥១ ៥២ ៥៣ ៥៤ ៥៥ ៥៦ ៥៧ ៥៨ ៥៩ ៦០ ៦១ ៦២ ៦៣ ៦៤ ៦៥ ៦៦ ៦៧ ៦៨ ៦៩ ៧០ ៧១ ៧២ ៧៣ ៧៤ ៧៥ ៧៦ ៧៧ ៧៨ ៧៩ ៨០ ៨១ ៨២ ៨៣ ៨៤ ៨៥ ៨៦ ៨៧ ៨៨ ៨៩ ៩០ ៩១ ៩២ ៩៣ ៩៤ ៩៥ ៩៦ ៩៧ ៩៨ ៩៩ ១០០ ។

[២៤] សមយម្ហយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅ
ក្នុងក្នុងការសាលា តាមហារាជ ជិតក្រុងវេសាលី ។ ព្រះនារ
ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ស្បង់ ប្រដាប់បុគ្គលិកទាំងបួនពាន់
សម័យ ហើយស្តេចចូលទៅកាន់ក្រុងវេសាលី ដើម្បីបំពេញបុគ្គល
សម័យនោះ ពួកលិច្ឆិ មានប្រមាណ ៥០០ នាក់ បានប្រជុំសុខនាគ
ក្នុងសារទុទ្ធចេនិយ កើតមានអន្តរាគមន៍នោះឡើងថា ការកើតប្រាកដ
នៃកែវតំ ៥ ជាបេសកកម្មដោយកម្រក្នុងលោក ។ កែវតំ ៥
ដូចម្តេចនេះ ។ គឺការកើតប្រាកដនៃកែវតំ ៥ ក៏ដោយកម្រក្នុង
លោក ។ ការកើតប្រាកដនៃសេវីកា ក៏ដោយកម្រក្នុងលោក ។
ការកើតប្រាកដនៃកែវបណី ក៏ដោយកម្រក្នុងលោក ។ ការកើត
ប្រាកដនៃស្រីកែវ ក៏ដោយកម្រក្នុងលោក ។ ការកើតប្រាកដ
នៃតាបេសីកា ក៏ដោយកម្រក្នុងលោក ។ ។ ការកើតប្រាកដ
នៃកែវតំ ៥ នេះឯង ក៏ដោយកម្រក្នុងលោក ។ លំដាប់នោះ

តេ លំច្ឆវី មក្កេ បុរិសំ ចេសេស្មំ^(១) យនា
 ព្វំ អន្តោ បុរិស ចស្សេយ្យាសិ ភកវន្តំ ភកច្ឆន្តំ
 អថ អន្តាគំ ភកេចយ្យាសិ ។ អន្តសា ទោ
 សោ បុរិសា ភកវន្តំ ទូរោវ ភកច្ឆន្តំ និស្វាន
 យេន តេ លំច្ឆវី តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិទ្ធា តេ
 លំច្ឆវី ឯកនភោច អយេ សោ ភកវា ភកច្ឆតិ អរហំ
 សន្មាសន្តោ យស្សនានិ កាលំ មញ្ញជាតិ ។ អថទោ
 តេ លំច្ឆវី យេន ភកវា តេនុបសង្កមិសុ ឧបសង្កមិទ្ធា
 ភកវន្តំ អភិវនេទ្ធា ឯកមន្តំ អដ្ឋិសុ ។ ឯកមន្តំ
 មិកា ទោ តេ លំច្ឆវី ភកវន្តំ ឯកនភោជំ សាទុ កន្លៃ
 ភកវា យេន សារទ្គនំ ចេតិយំ តេនុបសង្កមតុ អនុកម្យ
 ឧបាទាយាតិ ។ អធិវាសេសិ ភកវា តុល្លិកាវេន ។
 អថទោ ភកវា យេន សារទ្គនំ ចេតិយំ តេនុប-
 សង្កមិ ឧបសង្កមិទ្ធា ចញ្ញត្តេ អាសនេ និសីទិ ។

១ ១. ឃធុ ។

ពួកលំច្ឆវីទាំងនោះ ចក្កេបុរិសម្នាក់ៗទៅក្នុងផ្លូវថា នៃបុរិស បើអ្នកឃើញ
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ស្ដេចមក ក្នុងកាលណា អ្នកឃើញប្រាប់យើងទាំង-
 ឡាយ ក្នុងកាលនោះ ។ បុរិសនោះ បានឃើញព្រះដ៏មានព្រះភាគ
 ស្ដេចមកអំពីចង្វាយ លុះឃើញហើយ ក៏ចូលទៅរកពួកលំច្ឆវីទាំងនោះ
 លុះចូលទៅដល់ហើយ ទើបពោលទៅនឹងពួកលំច្ឆវីទាំងនោះថា ខ្ញុំឃ្លា
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ជាអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ កំពុងរត់ស្ដេចមក សូមអ្នក
 ទាំងឡាយ សំគាល់ខ្ញុំកាលគួរ ក្នុងកាលផ្សេងៗនេះ ។ លំដាប់
 នោះ ពួកលំច្ឆវីទាំងនោះ បាននាំគ្នាចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ
 លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ ហើយស្ដិត
 ក្នុងទីសមគួរ ។ លុះពួកលំច្ឆវីទាំងនោះ ស្ដិតក្នុងទីសមគួរហើយ បាន
 ក្រាបបង្គំទូល ព្រះដ៏មានព្រះភាគផ្សេងៗថា សូមទ្រង់ព្រះមង្គារប្រាស
 សូមព្រះដ៏មានព្រះភាគ ស្ដេចចូលទៅកាន់សារទ្គចេតិយ ដើម្បី
 សេចក្ដីអនុគ្រោះ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ទទួលដោយតុល្លិកាភាគ ។
 លំដាប់នោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ បានស្ដេចចូលទៅកាន់សារទ្គចេតិយ
 លុះចូលទៅដល់ហើយ ទ្រង់គង់លើតាសនៈដែលគេក្រាបថ្វាយ ។

និសង្ខ ទោ ភក្កោ វេ លំច្ឆវី ឯតនោ កាយទុក្ខ
 លំច្ឆវី ឯតនោ កាយសង្ខតសង្ខា កា ច ចន វេ
 អន្តរ កថា វិច្ឆតតាតិ ។ ឥច កន្ត អន្តរ
 សង្ខតសង្ខា ឯ សង្ខតតាតិ អយមន្តរ កថា ឧបាសិ
 ចញ្ចន្ត រតនា ឯ ហត្ថកា វេ ទុល្លកោ លោកស្មី ។
 កកមេសំ ចញ្ចន្ត ។ ហត្ថកោ ទុល្លកោ លោកស្មី អស្សតនស្ស... មណ្ឌ
 ទស្ស... ឥត្ថកោ ទុល្លកោ លោកស្មី អស្សតនស្ស ហត្ថកា វេ
 ទុល្លកោ លោកស្មី ។ ឥត្ថកោ ទុល្លកោ លោកស្មី ។ កា
 ឯតនោ រត វេ លំច្ឆវី^(១) កាមញ្ញោ អន្តរ
 អន្តរ កថា ឧបាសិ ។ ចញ្ចន្ត លំច្ឆវី រតនា ឯ
 ហត្ថកា វេ ទុល្លកោ លោកស្មី ។ កកមេសំ
 ចញ្ចន្ត ។ តតកកស្ស អយមតោ សង្ខាសមុទ្ធស្ស
 ហត្ថកា វេ ទុល្លកោ លោកស្មី តតកកស្ស ធម្មនិយមស្ស
 ទេសតា ចុត្តលោ ទុល្លកោ លោកស្មី

១ ឧ. ឧ. បា ជំពូក ១

លុះព្រះអង្គបានឆ្លងកាត់ ទ្រង់នឹងហើយ ទើបត្រាស់ទៅនឹងពួកលំច្ឆវីទាំង
 គោរព្យោបង្គំ ម្ចាស់លំច្ឆវីទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ អង្គុយប្រជុំសន្តតា
 គ្នាដោយកថា ដូចម្តេចហ្ន៎ ក្នុងកាលដទៃនេះ ចុះអន្តរកថា ដូចម្តេច
 ដែលអ្នកទាំងឡាយ និយាយគ្នាមិនទាន់ស្រប ។ បត់ទ្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន
 ខ្ញុំព្រះអង្គទាំងឡាយ អង្គុយប្រជុំសន្តតាគ្នា ក្នុងទីនេះ កើតមានអន្តរ
 កថានេះឡើងថា ការកើតប្រាកដនៃវិវាទទាំង៥ ប្រការ រកបានដោយ
 កម្រិតនិរោធិយ ។ នៃ៥ប្រការដូចម្តេចនេះ ។ គឺការកើតប្រាកដនៃវិវាទ
 រកបានដោយកម្រិតនិរោធិយ នៃសេដ្ឋកថា... នៃវិវាទ... នៃសិ
 វិវាទ... ការកើតប្រាកដនៃវិវាទរកបានដោយកម្រិតនិរោធិយ ។
 ការកើតប្រាកដនៃវិវាទទាំង៥នេះ រកបានដោយកម្រិតនិរោធិយ ។
 ម្ចាស់លំច្ឆវីទាំងឡាយ អន្តរកថាប្រាកដនៃវិវាទ កើតឡើងដល់អ្នកទាំង
 ឡាយ ដែលមានចិត្តជ្រកក្នុងកាមទៅហើយហ្ន៎ ។ ម្ចាស់លំច្ឆវីទាំងឡាយ
 ការកើតប្រាកដនៃវិវាទនេះ ៥ ប្រការ រកបានដោយកម្រិតនិរោធិយ ។
 នេះ ៥ ដូចម្តេចនេះ ។ គឺការកើតប្រាកដនៃវិវាទនេះ ជាអហិង្សា
 សង្ខារសមុទ្ធ រកបានដោយកម្រិតនិរោធិយ ។ ចុត្តលោកស្មីដែលនិយាយ
 ដែលព្រះអង្គបាន ទ្រង់ប្រកាសហើយ រកបានដោយកម្រិតនិរោធិយ ។

តថាគតច្បវេទិតស្ស ធម្មវិទយស្ស (១) វិញ្ញាណ បុគ្គលោ
 ទុល្លភោ លោកស្មី តថាគតច្បវេទិតស្ស ធម្មវិ-
 ទយស្ស ទេសិតស្ស វិញ្ញាណ (២) ធម្មាទុធម្មច្បដិបទ្ធោ
 បុគ្គលោ ទុល្លភោ លោកស្មី កតញ្ញកតវេទិ បុគ្គលោ
 ទុល្លភោ លោកស្មី ។ ឧទេសំ ទោ លំច្ឆវី បញ្ចន្តំ
 រតនាធំ បាតុភារោ ទុល្លភោ លោកស្មីន្តំ ។

[៤៤] ឯកំ សមយំ ភគវា សាកោតេ វិហារេ
 តំកាណ្ឌកំវិទ ។ តត្រ ទោ ភគវា ភិក្ខុ រាមទ្កេសំ
 ភិក្ខុវេទិតំ ។ ភគទ្កេតំ តេ ភិក្ខុ ភគវាតា បទ្ធស្សាសុំ ។
 ភគវា ឯតទេវេច សាទុ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ កាលេន
 កាលំ អប្បដិក្ខុលេ បដិក្ខុលសញ្ញំ វិហារយ្យ សាទុ
 ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ កាលេន កាលំ បដិក្ខុលេ អប្ប-
 ដិក្ខុលសញ្ញំ វិហារយ្យ សាទុ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ កាលេន
 កាលំ អប្បដិក្ខុលេ ច បដិក្ខុលេ ច បដិក្ខុលសញ្ញំ
 វិហារយ្យ សាទុ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ កាលេន កាលំ បដិ-
 ក្ខុលេ ច អប្បដិក្ខុលេ ច អប្បដិក្ខុលសញ្ញំ វិហារយ្យ

។ ។ ប. ឯខ្ព្យប ទេសិតស្សនិ វិស្សនំ ។ ២ ទ. វិញ្ញាណស្ស ។

បុគ្គលភូមិវិនិច្ឆ័យ ដែលព្រះធម៌គតប្រកាសហើយ រកបានដោយ
 កម្រិតលោក ១ បុគ្គលភូមិវិនិច្ឆ័យ ដែលព្រះធម៌គតប្រកាស
 ហើយ សំដែងហើយ ។ ប្រតិបត្តិធម៌នាមគ្គរាជលំដាប់ រកបានដោយកម្រ
 កម្រិតលោក ១ បុគ្គលភូមិវិនិច្ឆ័យ ដែលបុគ្គលវិនិច្ឆ័យហើយ ធ្វើតប
 វិញ រកបានដោយកម្រិតលោក ១ ។ ឆ្ងល់លំច្ឆវីទាំងឡាយ ការ
 កើតប្រាកដនៃរតនៈទាំង៥ នេះឯង រកបានដោយកម្រិតលោក ។

[៤៥] សម័យមួយ ព្រះវិហារព្រះភារ ទ្រង់គង់នៅក្នុងតិក្ខុ-
 កំវិទ (វិទ្យុយ យេដិម) ដ៏ត្រង់លាភ ។ ក្នុងទីនោះ ព្រះវិ-
 ហារព្រះភារ ទ្រង់ត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយថា ឆ្ងល់ភិក្ខុទាំងឡាយ ។
 ភិក្ខុទាំងនោះ ទទួលព្រះតុល្លាព្រះវិហារព្រះភារថា ព្រះកុណា
 ព្រះអង្គ ។ ព្រះវិហារព្រះភារ ទ្រង់បានត្រាស់ដូច្នេះថា ឆ្ងល់ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ ភិក្ខុភយ្យសំគាល់ថា គួរឆ្លើយក្នុងការឆ្លើយដែលមិនគួរឆ្លើយ
 នាមកាលគួរ ជាការប្រែប្រួល ឆ្ងល់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុភយ្យសំគាល់ថា
 មិនគួរឆ្លើយក្នុងការឆ្លើយដែលគួរឆ្លើយ នាមកាលគួរ ជាការប្រែប្រួល ឆ្ងល់
 ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុភយ្យសំគាល់ថា គួរឆ្លើយក្នុងការឆ្លើយដែលមិនគួរ
 ឆ្លើយ ក្នុងការឆ្លើយក្នុងការឆ្លើយ នាមកាលគួរ ជាការប្រែប្រួល ឆ្ងល់
 ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុភយ្យសំគាល់ថា មិនគួរឆ្លើយក្នុងការឆ្លើយដែល
 គួរឆ្លើយ ក្នុងការឆ្លើយក្នុងការឆ្លើយ មិនគួរឆ្លើយក្នុងការឆ្លើយដែល

សាទុ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ កាលេន កាលំ អប្បដិក្ខុលត្វ
 បដិក្ខុលត្វ ឧទកយំ អភិវេន្តេត្វា ឧបេត្វាកោ
 វិហរេយ្យ សតោ សឡជាតោ ។ កំព្វ^(៦) ភិក្ខុវេ
 ភិក្ខុ អត្តវសំ បដិទ្ធ អប្បដិក្ខុលេ បដិក្ខុលសញ្ញិ
 វិហរេយ្យ ។ មា មេ វេនិយេសុ ឧទ្ទេសុ វតោ
 ឧទទាធិតិ ឥទំ ទោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អត្តវសំ បដិទ្ធ
 អប្បដិក្ខុលេ បដិក្ខុលសញ្ញិ វិហរេយ្យ ។ កំព្វ
 ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អត្តវសំ បដិទ្ធ បដិក្ខុលេ អប្បដិ-
 ក្ខុលសញ្ញិ វិហរេយ្យ ។ មា មេ វេនិយេសុ
 ឧទ្ទេសុ វេនិយេសុ ឧទទាធិតិ ឥទំ ទោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
 អត្តវសំ បដិទ្ធ បដិក្ខុលេ អប្បដិក្ខុលសញ្ញិ វិហរេយ្យ ។
 កំព្វ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អត្តវសំ បដិទ្ធ អប្បដិក្ខុលេ
 ឧ បដិក្ខុលេ ឧ បដិក្ខុលសញ្ញិ វិហរេយ្យ ។

១៩. ឧ. ៣៨៣ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុគួររៀនវេទន៍ក្នុងការឃ្លានទាំងពីរនោះ គឺ
 ការឃ្លានមិនគួរខ្លើម និងការឃ្លានគួរខ្លើមចេញហើយ មានស្មារតី ដឹងខ្លួន
 ទាំងនេះជាអន្តរាល តាមកាលគួរ ជាការច្រើន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 ចុះភិក្ខុ ឆប្បីសំគាល់ថា គួរខ្លើមក្នុងការឃ្លានដែលមិនគួរខ្លើម ព្រោះ
 ភាស្រីយកំណាចប្រយោជន៍ដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុឆប្បី
 សំគាល់ថា គួរខ្លើមក្នុងការឃ្លានដែលមិនគួរខ្លើម ព្រោះភាស្រីយកំណាច
 ប្រយោជន៍នេះថា វាគឺកុំឲ្យឆ្លើយដល់គាត់អញ ក្នុងធម៌ទាំងឡាយ
 ជាទីគាំទ្រនៃសេចក្តីត្រឡប់ឡើយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុ
 ឆប្បីសំគាល់ថា មិនគួរខ្លើមក្នុងការឃ្លានដែលគួរខ្លើម ព្រោះភាស្រីយកំណាច
 ប្រយោជន៍ដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុឆប្បីសំ-
 គាល់ថា មិនគួរខ្លើមក្នុងការឃ្លានដែលគួរខ្លើម ព្រោះភាស្រីយកំណាច
 ប្រយោជន៍នេះថា ទោសកុំឲ្យឆ្លើយដល់គាត់អញ ក្នុងធម៌ទាំងឡាយ
 ជាទីគាំទ្រនៃសេចក្តីច្រឡំឡើយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុ
 ឆប្បីសំគាល់ថា គួរខ្លើមក្នុងការឃ្លានដែលមិនគួរខ្លើមផង ក្នុង
 ការឃ្លានដែលគួរខ្លើមផង ព្រោះភាស្រីយកំណាចប្រយោជន៍ដូចម្តេច ។

មា មេ រជនីយេសុ នន្ទេសុ រាគា ឧទទាមិ មា មេ
 នោសនីយេសុ នន្ទេសុ នោសោ ឧទទាមិ ឥនំ មា
 ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អត្តវសំ បដិច្ច អប្បដិក្ខុលេ ច បដិក្ខុលេ
 ច បដិក្ខុលសញ្ញំ វិហរេយ្យ ។ កំពុ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
 អត្តវសំ បដិច្ច បដិក្ខុលេ ច អប្បដិក្ខុលេ ច អប្ប-
 ដិក្ខុលសញ្ញំ វិហរេយ្យ ។ មា មេ នោសនីយេសុ
 នន្ទេសុ នោសោ ឧទទាមិ មា មេ រជនីយេសុ នន្ទេសុ
 រាគា ឧទទាមិ ឥនំ មា ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អត្តវសំ
 បដិច្ច បដិក្ខុលេ ច អប្បដិក្ខុលេ ច អប្បដិក្ខុល-
 សញ្ញំ វិហរេយ្យ ។ កំពុ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អត្តវសំ បដិច្ច
 អប្បដិក្ខុលេ បដិក្ខុលេ ឥនុកយំ អភិវិវដ្តត្វា
 ឧចេត្តកោ វិហរេយ្យ សតោ សឡាណោ ។

បាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុអប្បវិស័សាលំថា មិនគួរឆ្លើមក្នុងការម្នាក់ដែល
 មិនគួរឆ្លើមផង ក្នុងការម្នាក់ដែលមិនគួរឆ្លើមផង ព្រោះភាស្រ័យអំណាច
 ប្រយោជន៍នោះថា ពនៈកុំកើតឡើងដល់កាតាអញ ក្នុងធម៌ទាំងឡាយ
 ជាទីតាំងនៃសេចក្តីត្រេកអរឡើយ ទោសៈកុំកើតឡើងដល់កាតាអញ
 ក្នុងធម៌ទាំងឡាយ ជាទីតាំងនៃសេចក្តីប្រទូស្តឡើយ ។ បាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុ អប្បវិស័សាលំថា មិនគួរឆ្លើមក្នុងការម្នាក់ដែល
 មិនគួរឆ្លើមផង ក្នុងការម្នាក់ដែលមិនគួរឆ្លើមផង ព្រោះភាស្រ័យអំណាច
 ប្រយោជន៍ដូចម្តេច ។ បាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុអប្បវិស័សាលំថា
 មិនគួរឆ្លើមក្នុងការម្នាក់ដែលមិនគួរឆ្លើមផង ក្នុងការម្នាក់ដែលមិនគួរឆ្លើម
 ផង ព្រោះភាស្រ័យអំណាចប្រយោជន៍នោះថា ទោសៈកុំកើតឡើងដល់
 កាតាអញ ក្នុងធម៌ទាំងឡាយ ជាទីតាំងនៃសេចក្តីប្រទូស្តឡើយ ពនៈ
 កុំកើតឡើងដល់កាតាអញ ក្នុងធម៌ទាំងឡាយ ជាទីតាំងនៃសេចក្តីត្រេកអរ
 ឡើយ បាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុ អប្បវិស័សាលំថា មិនគួរឆ្លើមក្នុងការម្នាក់ដែល
 មិនគួរឆ្លើមផង ក្នុងការម្នាក់ដែលមិនគួរឆ្លើមផង ព្រោះភាស្រ័យអំណាចប្រយោជន៍ដូចម្តេច ។

មា មេ ក្បង់នំ កក្កង កំភ្លង រន្ទិយេសុ នធម្មេសុ
 រកោ ឧទចានិ មា មេ ក្បង់នំ កក្កង កំភ្លង
 រោសនិយេសុ នធម្មេសុ នោសោ ឧទចានិ មា មេ
 ក្បង់នំ កក្កង កំភ្លង រោសនិយេសុ នធម្មេសុ
 មោហោ ឧទចានិ ឥនំ មោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អត្ថុសំ
 បដិទូ អប្បនិក្ខលញ បដិក្ខលញ តទុកយំ អភិវិ-
 វាជ្ជនា ឧបេក្ខតោ វិហរយ្យ សោតា សម្មាសោតា ។

[៤៥] បញ្ចហិ ភិក្ខុវេ នធម្មេហិ សមញ្ញកតោ យ-
 ថាភតំ ឯត្ថិត្តោ ឯវិ ឯរយ ។ កក្កមេហិ បញ្ចហិ ។
 មាសាភតិចាតិ ហោតិ អនិច្ឆាទាយិ ហោតិ កាមេសុ
 មិច្ឆាចារិ ហោតិ ឧសាភិមិ ហោតិ សុរាមេយមជ្ជត្យ-
 មាទដ្ឋាយិ ហោតិ ។ ឥមេហិ មោ ភិក្ខុវេ បញ្ចហិ
 នធម្មេហិ សមញ្ញកតោ យថាភតំ ឯត្ថិត្តោ ឯវិ ឯរយ ។
 បញ្ចហិ ភិក្ខុវេ នធម្មេហិ សមញ្ញកតោ យថាភតំ
 ឯត្ថិត្តោ ឯវិ សត្តេ ។ កក្កមេហិ បញ្ចហិ ។

មាសភិក្ខុតាំងឡាយ ភិក្ខុអប្បវៀរលើសនូវការម្នាក់ទៀត ៤ នោះ គឺ
 ការម្នាក់មិនគួរឆ្លើយ មិនគួរឆ្លើយបញ្ច មានស្មារតីដ៏ឆ្លង តាំងនៅ
 ជាភណ្ឌល ព្រោះគេស្រឡាត់អំណាចប្រយោជន៍នេះថា កងកុំកើត
 ឡើងដល់ភាគអញ ក្នុងធម៌តាំងឡាយ ជាទីតាំងនៃសេចក្តីត្រេកអរ
 បន្តិចបន្តួច ក្នុងការម្នាក់មិនមួយ ក្នុងប្រទេសណាមួយឡើយ មោហៈ
 កុំកើតឡើងដល់ភាគអញ ក្នុងធម៌តាំងឡាយ ជាទីតាំងនៃសេចក្តីប្រទូស្ត
 បន្តិចបន្តួច ក្នុងការម្នាក់មិនមួយ ក្នុងប្រទេសណាមួយឡើយ មោហៈ
 កុំកើតឡើងដល់ភាគអញ ក្នុងធម៌តាំងឡាយ ជាទីតាំងនៃសេចក្តីវត្ថុ
 បន្តិចបន្តួច ក្នុងការម្នាក់មិនមួយ ក្នុងប្រទេសណាមួយឡើយ ។

[៤៥] មាសភិក្ខុតាំងឡាយ បុគ្គលប្រកបដោយធម៌៥ យ៉ាង ដូចជា
 គេនាំទៅទម្លាក់ក្នុងទឹក ។ ប្រកបដោយធម៌៥ យ៉ាង ដូចម្តេចខ្លះ ។
 គឺបុគ្គលអ្នកសំឡាប់សត្វ ១ លួចទ្រព្យគេ ១ ប្រព្រឹត្តទុក្ខក្នុងការតាំង-
 ឡាយ ១ ពោលពាក្យកុហក ១ ប្រកបដោយហេតុជាទីតាំងនៃសេចក្តី
 ប្រមាទគឺផឹកនូវទឹកស្រវឹងគឺសុរាភិវេទន៍ ។ ។ មាសភិក្ខុតាំងឡាយ
 បុគ្គលប្រកបដោយធម៌៥ យ៉ាងនេះឯង ដូចជាគេនាំទៅទម្លាក់ក្នុងទឹក ។
 មាសភិក្ខុតាំងឡាយ បុគ្គលប្រកបដោយធម៌៥ យ៉ាង ដូចជាគេនាំទៅ
 ដាក់ក្នុងស្ថានសួគ៌ ។ ប្រកបដោយធម៌៥ យ៉ាង ដូចម្តេចខ្លះ ។

ចាណាតិចាតា ចដិវតោ ហោតិ អនិច្ចាតា ចដិវតោ
 ហោតិ កាមេសុ មិច្ឆាចារា ចដិវតោ ហោតិ ធុសា-
 វនា ចដិវតោ ហោតិ សុរាមេរយមន្ត្រធម្មនាមនា
 ចដិវតោ ហោតិ ។ ឥមេហិ ទោ ភិក្ខុវេ ចញ្ចហិ
 ធម្មេហិ សមន្តាគោ យថាភតំ ធិក្ខុត្តោ ឯវ សក្កេតិ ។

[៤៦] ចញ្ចហិ ភិក្ខុវេ ធម្មេហិ សមន្តាគោ
 ភិក្ខុ មិច្ឆោ ន សេវិតោ ។ កាតមេហិ ចញ្ចហិ ។
 កម្មន្តំ កាបតិ អនិករណំ អាធិយតិ ចាមោក្ខេសុ
 ភិក្ខុសុ ចដិវតោ ហោតិ ធិយចារិកំ អវត្តានចារិកំ^(១)
 អនុយុត្តោ វិហារិ ន ចដិលោ ហោតិ កាលេន
 កាលំ ធម្មិយា កដាយ សន្តស្សតុំ សហធមេតុំ
 សុត្តេជេតុំ សម្បត្តិសេតុំ ។ ឥមេហិ ទោ ភិក្ខុវេ
 ចញ្ចហិ ធម្មេហិ សមន្តាគោ ភិក្ខុ មិច្ឆោ ន
 សេវិតោ ។ ចញ្ចហិ ភិក្ខុវេ ធម្មេហិ សមន្តាគោ
 ភិក្ខុ មិច្ឆោ សេវិតោ ។ កាតមេហិ ចញ្ចហិ ។
 ន កម្មន្តំ កាបតិ ន អនិករណំ អាធិយតិ

១. ឧ. ប. ឧបសម្ព័ន្ធ ។

ធិបុគ្គលវៀរោកការសំឡាប់សត្វ ។ វៀរោកការល្អចង្រ្កាគ ។
 វៀរោកការប្រព្រឹត្តិទុស្កន៍កាមទាំងឡាយ ។ វៀរោកការនិយាយ
 កុហក ។ វៀរោកហេតុជាទំនាស់នៃសេចក្តីប្រមាទនឹងកើតឡើងស្រវឹងគឺ
 សុភវិនិច្ឆ័យ ។ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលប្រកបដោយធម៌៨ យ៉ាង
 នេះឯង ដូចជាគេនាំទៅដាក់ក្នុងស្លាសស្នូត ។

[៤៦] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌៨ យ៉ាង មិនគួរ
 គប្បកយកជាម៉ែត្រឡើយ ។ ប្រកបដោយធម៌៨ យ៉ាង ដូចម្តេចនូវ ។
 គឺភិក្ខុប្រឡើងការងារ ។ បង្កអធិការណ៍ ។ ជាសីលសម្រាប់ក្នុងពួកភិក្ខុ
 ប្រធាន ។ គ្រូចៅក្នុងទីតាំងនឹងមិនមានកំណត់ឡើយ ។ មិនអន់កាច
 ដើម្បីឲ្យលំឡកាន់តាម ឲ្យកាចហាន ឲ្យរីករាយ ដោយធម៌កថាតាម
 កាលគួរ ។ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌៨ យ៉ាងនេះ
 មិនគួរគប្បកយកជាម៉ែត្រឡើយ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកប
 ដោយធម៌៨ យ៉ាង គួរគប្បកយកជាម៉ែត្របាន ។ ប្រកបដោយធម៌៨
 យ៉ាង ដូចម្តេចនូវ ។ គឺភិក្ខុមិនប្រឡើងការងារ ។ មិនបង្កអធិការណ៍ ។

ន ចាមោក្ខេសុ ភិក្ខុសុ ចដិវុទ្ធា ហោតិ ន ធិយចបុតំ
 អវគ្គានចាវតំ អនុយុត្តោ វិហារតិ ចដិធិលោ ហោតិ
 កាលេន កាលំ នម្មិយា កថាយ សន្តស្សតុំ
 សមាទេចតុំ សធុត្ថេវេតុំ សធុបំសេតុំ ។ ឧទ្ទេហំ
 ទោ ភិក្ខុវេ ចត្វាហំ នធូហំ សមន្មាគោ ភិក្ខុ
 មិត្តោ សេវិតោតិ ។

(៤៧) បញ្ចមាធិ ភិក្ខុវេ អសប្បវិសនាធាធិ ។
 កាតមាធិ បញ្ច ។ អសក្កច្ចំ ទេតិ អធិតិ កាតា
 ទេតិ អសហត្ថា ទេតិ អបវដ្ឋំ ទេតិ អនាគមន-
 និដ្ឋិកោ ទេតិ ។ ឥមាធិ ទោ ភិក្ខុវេ បញ្ច អសប្បវិ-
 សនាធាធិ ។ បញ្ចមាធិ ភិក្ខុវេ សប្បវិសនាធាធិ ។
 កាតមាធិ បញ្ច ។ សក្កច្ចំ ទេតិ ធិតិ កាតា
 ទេតិ សហត្ថា ទេតិ អបវដ្ឋំ ទេតិ អនាគមនិដ្ឋិ-
 កោ ទេតិ ។ ឥមាធិ ទោ ភិក្ខុវេ បញ្ច សប្បវិសនា-
 ធាធិតិ ។

មិនជាសឹកស្រីក្នុងក្នុងភិក្ខុជាប្រធាន មិនទាន់ចេញពីក្នុងចំនាយ មិនទាន់
 មិនមានកំណត់រឿយៗ ជាអ្នកអង្គការដើម្បីពន្យល់ ឲ្យកាន់តាម ឲ្យកាច
 ហាន ឲ្យរីករាយ ដោយធម្មតាជាតាមកាលក្ខណៈ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌៥ យ៉ាងនេះឯង គួរគប្បីកេរ្តិ៍ជាមិត្តបាន ។

(៤៨) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អសប្បវិសនានេះ មាន៥យ៉ាង ។
 អសប្បវិសនា៥យ៉ាង ដូចម្តេចខ្លះ ។ គឺឲ្យបានដោយមិនគោរព (ក្នុង
 ទេយ្យធម៌) ឲ្យបានដោយមិនធ្វើនូវសចក្តីគោរព (ក្នុងបដិស្ឋាហក) ឲ្យ
 មិនឲ្យដោយវេទនា ឲ្យបានដូចជាបោះចោល ឲ្យបានដោយឃើញ
 ថាមិនឲ្យវេលា ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អសប្បវិសនាមាន៥យ៉ាង
 នេះឯង ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សប្បវិសនានេះមាន៥យ៉ាង ។
 សប្បវិសនា៥យ៉ាង ដូចម្តេចខ្លះ ។ គឺឲ្យបានដោយគោរព ឲ្យដោយ
 ធ្វើនូវសចក្តីគោរព ឲ្យបានដោយវេទនាឯង ឲ្យបានមិនដូចជាបោះ
 ចោល ឲ្យបានដោយឃើញថាឲ្យវេលា ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 សប្បវិសនាមាន៥យ៉ាងនេះឯង ។

[៤៨] ចតុរិយាមិ កិក្ខុវេ សប្បុរិសនាមាមិ ។
 កកមាមិ ចតុ ។ សន្ធាយ នាមំ នេតិ សញ្ញន្ទំ នាមំ
 នេតិ កាលេន នាមំ នេតិ អនុបហិទ្ធិតោ នាមំ នេតិ
 អត្តានត្វ ចតុ អនុបហិទ្ធិ នាមំ នេតិ ។ សន្ធាយ
 ទោ ចន កិក្ខុវេ នាមំ នត្វា យត្ថ យត្ថ តស្ស នា-
 នស្ស វិចារកោ ចិទ្ធក្ខតិ អន្លោ ច ហោតិ មហាទ្វារោ
 មហាកោកោ អភិរុទោ ច ហោតិ នស្សនិយោ ចា-
 សានិកោ ចាមាយ វណ្ណោចារុកោមាយ សមន្តាគោ ។
 សញ្ញន្ទំ ទោ ចន កិក្ខុវេ នាមំ នត្វា យត្ថ យត្ថ
 តស្ស នាមស្ស វិចារកោ ចិទ្ធក្ខតិ អន្លោ ច ហោតិ
 មហាទ្វារោ មហាកោកោ យេចិស្ស តេ ហោន្តិ ធុត្តាតិ
 វា នាវាតិ វា នាសាតិ វា ចេស្សាតិ វា កម្មកាវាតិ
 វា តេចិ សុសុស្សន្តិ(១) សោ តំ ធិនហន្តិ
 អញ្ញាចិទ្ធិ ធិនហន្តិ ។ កាលេន ទោ ចន កិក្ខុវេ
 នាមំ នត្វា យត្ថ យត្ថ តស្ស នាមស្ស វិចារកោ
 ចិទ្ធក្ខតិ អន្លោ ច ហោតិ មហាទ្វារោ មហាកោកោ
 កាលាគោ ចស្ស អត្តា ចរិច្ឆា(២) ហោន្តិ ។

១ ខ. សុស្សន្តិ ។ ឃ. សុស្សន្តិ ។ ២ ខ. ឃ. ចតុរិយាមិ ។

[៤៨] មាលកិក្ខុចំណង់ឡាយ សប្បុរិសនាមនេះមាន៨យ៉ាង ។
 សប្បុរិសនាម៨យ៉ាង ដូចម្តេចខ្លះ ។ គឺឱ្យនាមដោយសព្វា ឱ្យនាម
 ដោយគារា ឱ្យនាមតាមកាលដ៏គួរ ឱ្យនាមដោយចិត្តអនុវិជ្ជា ឱ្យនាមដោយមិនបានប្រើនាមប្រើខ្លួនឯងនឹងអ្នកដទៃ ។ មាលកិក្ខុចំ-
 ណង់ឡាយ បុគ្គលឱ្យនាមដោយសព្វា ដោយផលនាមនោះ កើតក្នុងទីណា ។
 ជាបុគ្គលស្តុកស្តម្ភមានទ្រព្យច្រើន មានការងារច្រើនផង ជាបុគ្គលមាន
 ប្រល័ក្ខប្រលីលមើល ជាទីជ្រេថ្លា ច្រកបដោយភាពជាអ្នកមានសម្បត្តិ
 ល្អដ៏ក្រៃលែងផង ។ មាលកិក្ខុចំណង់ឡាយ បុគ្គលឱ្យនាមដោយគារា
 ដោយផលនាមនោះ កើតក្នុងទីណា ។ ជាបុគ្គលស្តុកស្តម្ភ មានទ្រព្យ
 ច្រើន មានការងារច្រើនផង ពួកជនណាមានកូនក្តី ប្រពន្ធក្តី ខ្ញុំក្តី
 អ្នកបម្រើក្តី អ្នកធ្វើការណ៍ក្តី របស់បុគ្គលនោះ ផលចំណីនោះ តែងស្តាប់
 ដោយល្អ ផ្សៀងស្រាវ កាន់ចិត្តដើម្បីជីវិតផង ។ មាលកិក្ខុចំណង់ឡាយ
 បុគ្គលឱ្យនាមតាមកាលដ៏គួរ ដោយផលនាមនោះ កើតក្នុងទីណា ។
 ជាបុគ្គលស្តុកស្តម្ភមានទ្រព្យច្រើន មានការងារច្រើនផង ប្រយោជន៍
 គឺការងារដ៏ពារពេញ រមែងមកតាមកាលដ៏គួររបស់បុគ្គលនោះផង ។

អនុត្តរិយនិកាយោ ទោ បទ កិក្ខុវេ នាម នន្ទា យន្ត
 យន្ត តស្ស នាមស្ស វិហារោ និព្វត្តនំ អន្លោ
 ទ ហោតិ មហន្ទនោ មហារោតោ ឧទ្យាបសុ ច
 បញ្ចសុ កាឧត្តរោសុ កោតាយ ចិត្តំ នមតិ ។
 អន្តាទត្ថ បរត្ថ អនុបហន្ទ ទោ បទ កិក្ខុវេ នាម
 នន្ទា យន្ត យន្ត តស្ស នាមស្ស វិហារោ និព្វត្តនំ
 អន្លោ ទ ហោតិ មហន្ទនោ មហារោតោ ទ
 ទស្ស កុតោចិ កោតោចិ ឧបយានោ អាគន្ធិតិ
 អត្ថិនោ វ ឧទកតោ វ រាជតោ វ ទោរតោ វ
 អច្ឆ័យតោ វ នាយាធាតោ វ ។ ឥមាចិ ទោ
 កិក្ខុវេ បញ្ច សច្ចុវសនាបាធិតិ ។

[៤៩] ចត្វាសេ កិក្ខុវេ នន្ទា សមយវិមុត្តស្ស
 កិក្ខុវេ ចរិហានាយ សុវត្ថន្តំ ។ កាតមេ ចត្វ ។
 កត្តាភមតា ភស្សាភមតា និព្វាភមតា សន្តណ្ឌិ-
 កាភមតា យថាវិមុត្តំ ចិត្តំ ន បច្ចុវត្តាតិ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលឲ្យទានដោយចិត្តអនុគ្រោះ ដោយផលទាន
 នោះ កើតក្នុងចំណេះ ។ ជាបុគ្គលស្មុគស្មាញ មានទ្រព្យច្រើន មានភាគៈ
 ច្រើនផង រមែងបង្កើនចិត្តទៅដើម្បីបរិភោគក្នុងកាមតុណ្ហ៨ បើលើស
 ស្តុបផង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលឲ្យទានដោយមិនមានប្រៀនប្រដៅ
 ខ្លួនឯងនឹងអ្នកដទៃ ដោយផលទាននោះ កើតក្នុងចំណេះ ។ ជាបុគ្គល
 ស្មុគស្មាញ មានទ្រព្យច្រើន មានភាគៈច្រើនផង សេចក្តីអន្តរាយនៃភាគៈ
 ទាំងឡាយ មិនមានបរាជ័យចំណាយ ឥតឥតភ័យ ឥតខ្ចី ឥតស្តេច
 ឥតចោរ ឥតហេតុមិនជាទីស្រឡាញ់ នឹងឥតមនុស្សជាទាយាទ ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សច្ចុវសទានមាន៨ យ៉ាងនេះឯង ។

[៤៩] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌៨យ៉ាងនេះ រមែងប្រព្រឹត្តទៅដើម្បី
 សេចក្តីសាបសូន្យដល់ភិក្ខុជាសមយវិមុត្ត^(១) ។ ធម៌៨យ៉ាង ដូចត្រូវខ្លះ ។
 គឺត្រកអក្កន្តការណ៍១ ត្រកអក្កន្តការណ៍រាជ្យ១ ត្រកអក្កន្តការណ៍ព្រាហ្មណ៍១ ត្រកអក្កន្ត
 ការណ៍ជនលក់១ ត្រកអក្កន្តការណ៍មិនពិចារណាចិត្តនាមវិមុត្ត ១ ។

១ បានដំណើរដែលមានចិត្តអនុគ្រោះ ឬហើយដោយវិមុត្តនាហើយ ពោលគឺសមយវិមុត្ត
 ព្រាហ្មណ៍នោះ ជាអ្នកមានចិត្តអនុគ្រោះហើយចាកកិលេសទាំងឡាយ ដែលខ្លួនកំចាត់បំបាត់
 បាន ក្នុង១០០០ចិត្តនឹងខ្លួនព្រៃពេក ។ អន្តរាថា ។

ឥមេ ទោ ភិក្ខុវេ ចញ្ច ធម្មា សមយវេធុត្ថស្ស ភិក្ខុនោ
 បរិហានាយ សំវត្ថន្តិ ។ ចត្វមេ ភិក្ខុវេ ធម្មា
 សមយវេធុត្ថស្ស ភិក្ខុនោ អបរិហានាយ សំវត្ថន្តិ ។
 កាតមេ ចញ្ច ។ ន កម្មាភមតា ន កស្សាភមតា
 ន ធិត្តាភមតា ន សង្កណ្ឌភាវមតា យថាវធុត្ថំ
 ចិត្តំ ចច្ចវេក្ខតិ ។ ឥមេ ទោ ភិក្ខុវេ ចញ្ច ធម្មា
 សមយវេធុត្ថស្ស ភិក្ខុនោ អបរិហានាយ សំវត្ថន្តិ ។

[៩០] ចត្វមេ ភិក្ខុវេ ធម្មា សមយវេធុត្ថស្ស
 ភិក្ខុនោ បរិហានាយ សំវត្ថន្តិ ។ កាតមេ ចញ្ច ។
 កម្មាភមតា កស្សាភមតា ធិត្តាភមតា ឥន្ទ្រិយេស្ស
 អកុត្តន្តាភាវោ កោដិមេ អមត្តញ្ញតា ។ ឥមេ ទោ
 ភិក្ខុវេ ចញ្ច ធម្មា សមយវេធុត្ថស្ស ភិក្ខុនោ បរិហា-
 នាយ សំវត្ថន្តិ ។ ចត្វមេ ភិក្ខុវេ ធម្មា សមយវេ-
 ធុត្ថស្ស ភិក្ខុនោ អបរិហានាយ សំវត្ថន្តិ ។ កាតមេ
 ចញ្ច ។ ន កម្មាភមតា ន កស្សាភមតា ន ធិត្តាភមតា

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌៥យ៉ាងនេះ វេមនិប្រតិក្កត្តោទៅដើម្បីសេចក្តីសាប-
 សូន្យ ដល់ភិក្ខុជាសមយវេមុត្ត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌៥យ៉ាងនេះ
 វេមនិប្រតិក្កត្តោទៅដើម្បីសេចក្តីមិនសាបសូន្យ ដល់ភិក្ខុជាសមយវេមុត្ត ។
 ធម៌៥យ៉ាង ដូចម្តេចនេះ ។ ធិមនាត្រេកអរក្នុងការងារ១ មិនត្រេកអរ
 ក្នុងការពាលនិរោធនកថា១ មិនត្រេកអរក្នុងការដេកលក់១ មិនត្រេកអរ
 ក្នុងពួកគណៈ១ ពិបារណាចិត្តនាមវេមុត្ត១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 ធម៌៥យ៉ាងនេះ វេមនិប្រតិក្កត្តោទៅដើម្បីសេចក្តីមិនសាបសូន្យ ដល់ភិក្ខុ
 ជាសមយវេមុត្ត ។

[៩១] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌៥យ៉ាងនេះ វេមនិប្រតិក្កត្តោ
 ទៅដើម្បីសេចក្តីសាបសូន្យ ដល់ភិក្ខុជាសមយវេមុត្ត ។ ធម៌៥យ៉ាង
 ដូចម្តេចនេះ ។ ធិត្រេកអរក្នុងការងារ១ ត្រេកអរក្នុងការពាល
 និរោធនកថា១ ត្រេកអរក្នុងការដេកលក់១ មិនបានគ្រប់គ្រងក្បួន
 ក្នុងឥន្ទ្រិយទាំងឡាយ១ មិនដឹងប្រមាណក្នុងភាវ១ ។ ម្នាល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌៥យ៉ាងនេះនឹង វេមនិប្រតិក្កត្តោទៅដើម្បីសេចក្តី
 សាបសូន្យ ដល់ភិក្ខុជាសមយវេមុត្ត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌៥
 យ៉ាងនេះ វេមនិប្រតិក្កត្តោទៅដើម្បីសេចក្តីមិនសាបសូន្យ ដល់ភិក្ខុជាសម-
 យវេមុត្ត ។ ធម៌៥យ៉ាង ដូចម្តេចនេះ ។ ធិមនាត្រេកអរក្នុងការងារ១
 មិនត្រេកអរក្នុងការពាលនិរោធនកថា១ មិនត្រេកអរក្នុងការដេកលក់១

ធម៌បទប្បញ្ញាសក វិចិត្តសាស្ត្រា បញ្ចមោ

ឥន្ទ្រិយេសុ កុត្តន្ទាវតា ភោជនេ មត្តញ្ញាតា ។ ឥមេ
ទោ កិក្ខុវេ បញ្ច ធម្មា សមយវុត្តស្ស កិក្ខុវេ
អបរិហាធាយ សវត្ថង្គីតិ ។

ធម៌បទប្បញ្ញាសក បញ្ចមោ ។

ធម្មប្បទានំ

ឧទ្ធា អវជានតិ អារាមតិ ប
សារទូ ធម៌កាណ្ឌា កំធិរយេ ធម
មិត្តា អសប្បវាស សប្បវាសេ ធម
សមយវុត្តំ អបារ ធ្វេតិ ។

ធម៌បទ ប្បញ្ញាសក សមញ្ញា ។

ធម៌បទប្បញ្ញាសក វិចិត្តសាស្ត្រា វិ ១

គ្រប់គ្រងក្បួនក្បួនផ្ទៃយំទ្បាយ ១ ដឹងច្រមោលក្នុងកោដ្ឋ ១ ។
ម្ចាស់ភិក្ខុទ្បាយ ធម៌៥យ៉ាងនេះឯង រមែងប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសេចក្តី
មិនសាបសូន្យ ដល់ភិក្ខុជាសមយវុត្ត ។

ចប់ វិចិត្តសាស្ត្រា វិ ១ ។

ឧទ្ធាននៃវិចិត្តសាស្ត្រា វិចិត្តសាស្ត្រា វិ

និយាយអំពីបុគ្គលឱ្យហើយ ត្រឡប់មើលឆ្ងាយវិញ ១ អំពី
ភិក្ខុប្រាជ្ញ ១ អំពីពួកលំប្អែងប្រជុំគ្នាក្នុងសារទូទេវតិយ ១
អំពីព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅក្នុងវិចិត្តសាស្ត្រា ១ អំពី
ធម៌ដែលនាំឱ្យធ្លាក់ទៅក្នុងនរក នឹងនាំឱ្យទៅកើតស្ថានសួគ៌ ១
អំពីមិត្តគួរគប្បីរក នឹងមិនគួរគប្បីរក ១ អំពីអសប្បវាសទាន ១
អំពីសប្បវាសទាន ១ អំពីភិក្ខុជាសមយវុត្ត ៦ លើក ។

ចប់ ប្បញ្ញាសក វិ ៣ ។

បញ្ចប់បណ្ណាល័យ

សូមអរគុណ បងប្អូន

(២០) ចក្ខុវិស័យ កំណត់ ធម្មតា សមញ្ញកថា
 សុណត្ថោនិ សទ្ធម្មំ អកថោ និយាមំ ឱក្ខន្ធមិត្តំ
 កុសលេសុ ធម្មេសុ សធម្មំ ។ កតថេហិ ចក្ខុវិស័យ ។
 កថំ បរិភោតិ កថកំ បរិភោតិ អត្តានំ បរិភោតិ
 វិក្កិត្តចិន្តោ ធម្មំ សុណាតិ អនេកក្កចិន្តោ អយេ-
 និសោ មនសិការោតិ ។ ឥតេហិ ទោ កំណត់
 ចក្ខុវិស័យ ធម្មតា សមញ្ញកថា សុណត្ថោនិ សទ្ធម្មំ
 អកថោ និយាមំ ឱក្ខន្ធមិត្តំ កុសលេសុ ធម្មេសុ
 សធម្មំ ។ ចក្ខុវិស័យ កំណត់ ធម្មតា សមញ្ញកថា
 សុណត្ថោនិ សទ្ធម្មំ អកថោ និយាមំ ឱក្ខន្ធមិត្តំ
 កុសលេសុ ធម្មេសុ សធម្មំ ។ កតថេហិ
 ចក្ខុវិស័យ ។ ន កថំ បរិភោតិ ន កថកំ
 បរិភោតិ ន អត្តានំ បរិភោតិ អវិក្កិត្តចិន្តោ ធម្មំ
 សុណាតិ វិក្កិត្តចិន្តោ យេនិសោ មនសិការោតិ ។

បញ្ចប់បណ្ណាល័យ

សូមអរគុណ ទី ១

(២១) មូលកំណត់ទ្រព្យ បុគ្គលប្រកបដោយធម៌៧ យ៉ាង
 សូម្បីស្តាប់ព្រះសទ្ធម្ម ក៏មិនគួរដើម្បីឈានចុះកាន់និយាមគំនិត ជាសភាព
 ដ៏ប្រពៃ ក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយទេ ។ ប្រកបដោយធម៌៧ យ៉ាង ដូច-
 ម្ដេចខ្លះ ។ គឺមើលដោយពាក្យពោល មើលដោយបុគ្គលអាការៈ ។
 មើលដោយខ្លួនឯង មានចិត្តរវើកវាយស្តាប់ធម៌ មានចិត្តមិននឹងខ្លួននៅ
 ក្នុងការម្ស្រប់តែមួយ គឺមិនយកចិត្តទុកដាក់ដោយឡែកប្រាជ្ញា ។ មូល
 កំណត់ទ្រព្យ បុគ្គលប្រកបដោយធម៌៧ យ៉ាងនេះ សូម្បីស្តាប់ព្រះសទ្ធម្ម
 ក៏មិនគួរដើម្បីឈានចុះកាន់និយាម ជាសភាពដ៏ប្រពៃ ក្នុងកុសលធម៌
 ទាំងឡាយទេ ។ មូលកំណត់ទ្រព្យ បុគ្គលប្រកបដោយធម៌៧ យ៉ាង
 កាលស្តាប់ព្រះសទ្ធម្ម គួរដើម្បីឈានចុះកាន់និយាម ជាសភាពដ៏ប្រពៃ
 ក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយទេ ។ ប្រកបដោយធម៌៧ យ៉ាង ដូចម្ដេច
 ខ្លះ ។ គឺមិនមើលដោយពាក្យពោល មិនមើលដោយបុគ្គលអាការៈ ។
 មិនមើលដោយខ្លួនឯង មានចិត្តមិនរវើកវាយស្តាប់ធម៌ មានចិត្តនឹង-
 ខ្លួននៅក្នុងការម្ស្រប់តែមួយ គឺយកចិត្តទុកដាក់ដោយឡែកប្រាជ្ញា ។

ឥតេហំ ទោ ភិក្ខុវេ ចញ្ចហំ នធម្មហំ សមញ្ញកតោ
សុណន្តោ សទ្ធម្មំ អកាត្វា ធិយាមំ ឧត្តមិតំ កុស-
លេសុ នធម្មេសុ សម្មត្ថំ ។

[៩២] ចញ្ចហំ ភិក្ខុវេ នធម្មហំ សមញ្ញកតោ
សុណន្តោចិ សទ្ធម្មំ អកាត្វា ធិយាមំ ឧត្តមិតំ
កុសលេសុ នធម្មេសុ សម្មត្ថំ ។ កតតេហំ ចញ្ច-
ហំ ។ កថំ បរិភាតិ កថំកំ បរិភាតិ អត្តាធិ
បរិភាតិ ធុច្ឆន្តោ ហោតិ នន្សោ ឯធុច្ឆតោ អ-
នញ្ញតេ អញ្ញតមាធិ ហោតិ ។ ឥតេហំ ទោ ភិក្ខុវេ
ចញ្ចហំ នធម្មហំ សមញ្ញកតោ សុណន្តោចិ សទ្ធម្មំ
អកាត្វា ធិយាមំ ឧត្តមិតំ កុសលេសុ នធម្មេសុ
សម្មត្ថំ ។ ចញ្ចហំ ភិក្ខុវេ នធម្មហំ សមញ្ញកតោ
សុណន្តោ សទ្ធម្មំ អកាត្វា ធិយាមំ ឧត្តមិតំ កុស-
លេសុ នធម្មេសុ សម្មត្ថំ ។ កតតេហំ ចញ្ចហំ ។
ន កថំ បរិភាតិ ន កថំកំ បរិភាតិ ន អត្តាធិ
បរិភាតិ ចញ្ញា ហោតិ អនន្សោ អនធុច្ឆតោ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលប្រកបដោយធម៌៥យ៉ាងនេះឯង កាលស្តាប់
ព្រះសទ្ធម្ម ទើបគួរដើម្បីឈានចុះកាន់និយាម ជាសភាពដ៏ប្រៃស ក្នុង
កុសលធម៌ទាំងឡាយបាន ។

[៩២] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលប្រកបដោយធម៌៥យ៉ាង
សូម្បីស្តាប់ព្រះសទ្ធម្ម ក៏មិនគួរដើម្បីឈានចុះកាន់និយាម ជាសភាពដ៏
ប្រៃស ក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយបាន ។ ប្រកបដោយធម៌៥យ៉ាង ដូច-
ម្តេចៗ ៖ ឆឹមមេសិយពាក្យពោល ។ មើលសិយបុគ្គលអាក្រក់ពោល ។
មើលសិយខ្លាំង ។ អំប្បវេទប្រាជ្ញាល្អិតៗ ។ សំគាល់ថា
បានដឹងក្នុងហេតុដែលខ្លួនមិនដឹង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គល
ប្រកបដោយធម៌៥យ៉ាងនេះឯង សូម្បីស្តាប់ព្រះសទ្ធម្ម ក៏មិនគួរដើម្បី
ឈានចុះកាន់និយាម ជាសភាពដ៏ប្រៃស ក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយបាន ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលប្រកបដោយធម៌៥យ៉ាង កាលស្តាប់
ព្រះសទ្ធម្ម ទើបគួរដើម្បីឈានចុះកាន់និយាម ជាសភាពដ៏ប្រៃស ក្នុង
កុសលធម៌ទាំងឡាយបាន ។ ប្រកបដោយធម៌៥យ៉ាង ដូចម្តេចៗ ៖
ឆឹមមេសិយពាក្យពោល ។ មិនមើលសិយបុគ្គលអាក្រក់ពោល ។ មិន
មើលសិយខ្លាំង ។ ជាអ្នកមានប្រាជ្ញា មិនល្អិតៗ មិនល្អា ។

១ អនត្តារាគេ អត្តារាគមាធិ ហោតិ ។ ឥមេហិ ទោ
ភិក្ខុវេ ចត្វាហិ ធម្មេហិ សមន្តារាគោ សុណាត្តោ
សទ្ធគំ កត្វោ និយាមំ ឧត្តមិកំ កុសលេសុ ធម្មេសុ
សធុត្តំ ។

[៩៣] ចត្វាហិ ភិក្ខុវេ ធម្មេហិ សមន្តារាគោ
សុណាត្តោចិ សទ្ធគំ អកត្វោ និយាមំ ឧត្តមិកំ
កុសលេសុ ធម្មេសុ សធុត្តំ ។ កតាមហិ ចត្វា-
ហិ ។ មក្ខំ ធម្មំ សុណាតិ មក្ខបវយុដ្ឋិតោ សទ-
ចារុត្តិកោ ធម្មំ សុណាតិ រទ្ធកវេសី ធម្មេនសកេ
អាហតិកោ ហោតិ ទិលជាតោ ធុច្ឆរញ្ញោ ហោតិ
ជន្យោ ឯធុម្ភតោ អនត្តារាគេ អត្តារាគមាធិ ហោតិ ។
ឥមេហិ ទោ ភិក្ខុវេ ចត្វាហិ ធម្មេហិ សមន្តារាគោ
សុណាត្តោចិ សទ្ធគំ អកត្វោ និយាមំ ឧត្តមិកំ
កុសលេសុ ធម្មេសុ សធុត្តំ ។ ចត្វាហិ ភិក្ខុវេ
ធម្មេហិ សមន្តារាគោ សុណាត្តោ សទ្ធគំ កត្វោ
និយាមំ ឧត្តមិកំ កុសលេសុ ធម្មេសុ សធុត្តំ ។

មិនសំគាល់ថា បានដឹងក្នុងហេតុដែលខ្លួនមិនបានដឹង ។ ម្ចាស់កិត្យុ
ទាំងឡាយ បុគ្គលប្រកបដោយធម៌៩ យ៉ាងនេះឯង កាលស្តាប់
ព្រះសទ្ធម្ម ទើបគួរដើម្បីឈានចុះកាន់និយាម ជាសភាពដ៏ប្រពៃ ក្នុង
កុសលធម៌ទាំងឡាយបាន ។

[៩៤] ម្ចាស់កិត្យុទាំងឡាយ បុគ្គលប្រកបដោយធម៌៩ យ៉ាង
សូម្បីស្តាប់ព្រះសទ្ធម្ម ក៏មិនគួរដើម្បីឈានចុះកាន់និយាម ជាសភាព
ដ៏ប្រពៃ ក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយបាន ។ ប្រកបដោយធម៌៩ យ៉ាង
ដូចម្តេចខ្លះ ។ និដាស្តកុលុបនុណៈគេ មានសេចក្តីលុបនុណៈ គ្រប
សង្កត់ ហើយស្តាប់ធម៌៩ មានចិត្តប្រុងសង្កត់សង្កិនស្វរិករោស ហើយ
ស្តាប់ធម៌៩ ជាអ្នកមានចិត្តរត់មកចំរើនវិស្វេស ក្នុងបុគ្គលអ្នកសំដែងធម៌៩
ជាអ្នកសម្បជនបញ្ញាល្ងង់ទៀលលា ។ ជាអ្នកសំគាល់ថា បានដឹងក្នុងហេតុ
ដែលខ្លួនមិនបានដឹង ។ ម្ចាស់កិត្យុទាំងឡាយ បុគ្គលប្រកបដោយធម៌៩
យ៉ាងនេះឯង សូម្បីស្តាប់ព្រះសទ្ធម្ម ក៏មិនគួរដើម្បីឈានចុះកាន់និយាម
ជាសភាពដ៏ប្រពៃ ក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយបាន ។ ម្ចាស់កិត្យុទាំងឡាយ
បុគ្គលប្រកបដោយធម៌៩ យ៉ាង កាលស្តាប់ព្រះសទ្ធម្ម ទើបគួរដើម្បីឈាន
ចុះកាន់និយាម ជាសភាពដ៏ប្រពៃ ក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយបាន ។

កតមេហំ បញ្ចហំ ។ អមក្ខី ធម្មំ សុណាតិ
 ន មក្ខបរិយុដ្ឋិតោ អនុចារក្ខតិកោ ធម្មំ សុណាតិ ន
 រក្ខតេសី ធម្មនេសកោ អនាហតិកោ ហោតិ
 អទិសជាតោ បញ្ញាហំ ហោតិ អនន្តោ អនន្តម្យកោ
 ន អនញ្ញាតោ អញ្ញាតមាទិ ហោតិ ។ ឥមេហំ ទោ
 កិក្ខុវេ បញ្ចហំ ធម្មហំ សមញ្ញកតោ សុណាតោ
 សទ្ធម្មំ កតោ ធម្មាមំ ឥក្កមំ កុសលេសុ ធម្មេសុ
 សម្មត្ថន្តំ ។

[៩៤] បញ្ចមេ កិក្ខុវេ ធម្មា សទ្ធម្មស្ស សម្មា-
 សាយ អន្តរាតាយ សំវត្ថន្តំ ។ កតមេ បញ្ច ។
 ឥន កិក្ខុវេ កិក្ខុ ន សញ្ញន្តំ ធម្មំ សុណាតិ ន
 សញ្ញន្តំ ធម្មំ ចរិយាបុណ្ណំ ន សញ្ញន្តំ ធម្មំ ជាវេន្តំ
 ន សញ្ញន្តំ ធម្មាមំ ធម្មាមំ អត្ថំ ឧបបរិក្ខន្តំ ន
 សញ្ញន្តំ អត្ថមញ្ញាយ ធម្មមញ្ញាយ ធម្មាទុធម្មំ
 ចដិបន្នន្តំ ។ ឥមេ ទោ កិក្ខុវេ បញ្ច ធម្មា
 សទ្ធម្មស្ស សម្មាសាយ អន្តរាតាយ សំវត្ថន្តំ ។

ប្រកបដោយធម៌៨ យ៉ាង ដូចម្តេចខ្លះ ។ គឺជាអ្នកមិនលុបបុណ្យ មិន
 មានសច្ច័យបុណ្យ (ឧបសង្កតំ ហើយស្តាប់ធម៌១ មានចិត្តមិនប្រឹង
 សង្កត់សង្កិន មិនស្វែងរកទោស ហើយស្តាប់ធម៌១ ជាអ្នកមានចិត្តមិន
 គក់មីកំ មិនរើសរើស ក្នុងចក្ខុវិស័យសំដែងធម៌១ ជាអ្នកមានបញ្ញា
 មិនល្ងង់ទៅ មិនលោម មិនសំគាល់ថា បានដឹងក្នុងហេតុដែលខ្លួន
 មិនដឹង ។ ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ ចក្ខុវិស័យប្រកបដោយធម៌៨ យ៉ាងនេះឯង
 កាលស្តាប់ព្រះសង្ឃ ទើបគួរដើម្បីឈានចុះកាន់ធម៌យោម ជាសភាព
 ដ៏ប្រៃស ក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយបាន ។

[៩៥] ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌៨ យ៉ាងនេះ (ប្រព្រឹត្តទៅ
 ដើម្បីឲ្យព្រះសង្ឃ លាបសូន្យ អន្តរាតាទៅ ។ ធម៌៨ យ៉ាង ដូច-
 ម្តេចខ្លះ ។ ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ កិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងសាសនានេះ
 មិនស្តាប់ធម៌ដោយគោរព មិនរៀនធម៌ដោយគោរព មិនទ្រទ្រង់
 (ចាំទុក) ធម៌ដោយគោរព មិនពិចារណាអត្ថនៃធម៌ ដែលខ្លួន
 ទ្រទ្រង់ដោយគោរព ដឹងអត្ថ ដឹងធម៌ហើយ មិនប្រកបចិត្តធម៌
 តាមសម្ភារៈដល់ធម៌ដោយគោរព ។ ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌៨ យ៉ាង
 នេះ ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីឲ្យព្រះសង្ឃ លាបសូន្យ អន្តរាតាទៅ ។

បញ្ចមេ កិក្ខុវេ ធម្មា សទ្ធម្មស្ស បិកិយា អសម្មាសាយ
 អនន្តរាបាយ សំវត្ថុន្តិ ។ កកមេ បញ្ច ។ ឥធន
 កិក្ខុវេ កិក្ខុ សក្កន្ធន្ធុ ធម្មំ សុណន្តិ សក្កន្ធន្ធុ ធម្មំ
 បរិយាបុណន្តិ សក្កន្ធន្ធុ ធម្មំ ជាបន្តិ សក្កន្ធន្ធុ ធម្មានំ
 ធម្មានំ អត្ថំ ឧបបរិក្ខុន្តិ សក្កន្ធន្ធុ អត្ថមញ្ញាយ
 ធម្មមញ្ញាយ ធម្មានុធម្មំ បដិច្ចន្តិ ។ ឥមេ ទោ
 កិក្ខុវេ បញ្ច ធម្មា សទ្ធម្មស្ស បិកិយា អសម្មា-
 សាយ អនន្តរាបាយ សំវត្ថុន្តិ ។

[៩៩] បញ្ចមេ កិក្ខុវេ ធម្មា សទ្ធម្មស្ស សម្មា-
 សាយ អនន្តរាបាយ សំវត្ថុន្តិ ។ កកមេ បញ្ច ។
 ឥធន កិក្ខុវេ កិក្ខុ ធម្មំ ន បរិយាបុណន្តិ សុត្ថំ គេយ្យំ
 វេយ្យាករណំ កាមំ ឧទានំ ឥតិវុត្តកំ ជាតកំ អព្វតធម្មំ
 វេទល្យំ ។ អយំ កិក្ខុវេ បរមោ ធម្មា សទ្ធម្មស្ស
 សម្មាសាយ អនន្តរាបាយ សំវត្ថុន្តិ ។ បុន ធម្មំ កិក្ខុវេ
 កិក្ខុ យថាសុតំ យថាបរិយត្ថំ ធម្មំ ន វិគ្គាវន
 បរសំ ធម្មេន្តិ ។ អយំ កិក្ខុវេ ធម្មានុយោ ធម្មា
 សទ្ធម្មស្ស សម្មាសាយ អនន្តរាបាយ សំវត្ថុន្តិ ។

ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌៩យ៉ាងនេះ ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីឲ្យព្រះសទ្ធម្ម
 ប្រកាស មិនសាបសូន្យ មិនអន្តរាគារទៅ ។ ធម៌៩យ៉ាង ដូចម្តេចនេះ ។
 ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ កិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងសាសនានេះ ស្តាប់ធម៌ដោយ
 គោរព ។ រៀនធម៌ដោយគោរព ។ ទ្រង់ធម៌ដោយគោរព ពិចារណា
 អន្តរធម៌ ដែលខ្លួនទ្រង់ហើយដោយគោរព ដឹងអត្ថ ដឹងធម៌ហើយ
 ប្រតិបត្តិធម៌តាមសមគួរដល់ធម៌ដោយគោរព ។ ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ
 ធម៌៩យ៉ាងនេះឯង ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីឲ្យព្រះសទ្ធម្មប្រកាស មិន
 សាបសូន្យ មិនអន្តរាគារទៅ ។

[១០០] ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌៩យ៉ាងនេះ ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បី
 ឲ្យព្រះសទ្ធម្ម សាបសូន្យ អន្តរាគារទៅ ។ ធម៌៩យ៉ាង ដូចម្តេចនេះ ។
 ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ កិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងសាសនានេះ មិនរៀនធម៌ គឺស្មុគ្រ
 គេយ្យៈ វេយ្យាករណៈ ភាសា ។ ទានៈ ដក្ខិក្ខនៈ ជាគកៈ អព្វតធម្មៈ
 វេទល្យៈ ។ ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាធម៌ទី១ ដែលប្រព្រឹត្តទៅដើម្បី
 ឲ្យព្រះសទ្ធម្មសាបសូន្យ អន្តរាគារទៅ ។ ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ មួយ
 ទៀត កិក្ខុទាំងឡាយ មិនសំដែងធម៌តាមដែលបានស្តាប់មក តាមដែល
 បានរៀនមក ដល់បុគ្គលដទៃដោយពិស្តារ ។ ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ នេះជា
 ធម៌ទី២ ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីឲ្យព្រះសទ្ធម្ម សាបសូន្យ អន្តរាគារទៅ ។

ចុះ ចេរ កិក្ខុវេ កិក្ខុវេ យថាសុតំ យថាចរិយតំ
 ធម្មំ ន វិជ្ជាបន ចរសំ^(១) វាចន្តំ ។ អយំ កិក្ខុវេ
 ភតិយេន ធម្មោ សទ្ធម្មស្ស សម្មោសាយ អន្តរាធានាយ
 សំវត្តតំ ។ ចុះ ចេរ កិក្ខុវេ កិក្ខុវេ យថាសុតំ
 យថាចរិយតំ ធម្មំ ន វិជ្ជាបន សជ្ឈាយំ កាភន្តំ ។
 អយំ កិក្ខុវេ ចក្កោ ធម្មោ សទ្ធម្មស្ស សម្មោសាយ
 អន្តរាធានាយ សំវត្តតំ ។ ចុះ ចេរ កិក្ខុវេ កិក្ខុវេ
 យថាសុតំ យថាចរិយតំ ធម្មំ ន ចេតសា អនុវិ-
 តក្កេន្តំ អនុវិចារន្តំ មនសាទុចេក្ខន្តំ ។ អយំ កិក្ខុវេ
 ចក្កោ ធម្មោ សទ្ធម្មស្ស សម្មោសាយ អន្តរា-
 ធានាយ សំវត្តតំ ។ នមេ ទោ កិក្ខុវេ ចក្កោ ធម្មោ
 សទ្ធម្មស្ស សម្មោសាយ អន្តរាធានាយ សំវត្តន្តំ ។
 ចក្កោ កិក្ខុវេ ធម្មោ សទ្ធម្មស្ស មិត្តិយា អ-
 បម្មោសាយ អន្តរាធានាយ សំវត្តន្តំ ។ កាតមេ
 ចក្កោ ។ នន កិក្ខុវេ កិក្ខុវេ ធម្មំ ចរិយាចុលាន្តំ
 សុតំ កេយ្យំ វេយ្យកាណំ កាតំ ឧទានំ ឥតិវុត្តកំ

១. ធម. ឃ. ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត ភិក្ខុទាំងឡាយ មិនបង្កើតធម៌
 តាមដែលបានស្តាប់មក តាមដែលបានរៀនមក ដល់ចុងក្រុងដ៏
 ដោយតំស្ដារ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាធម៌ទី ១ ដែលប្រព្រឹត្ត
 ទៅ ដើម្បីឲ្យព្រះសង្ឃ ភាវណា អន្តរាធានាទៅ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង-
 ឡាយ មួយទៀត ភិក្ខុទាំងឡាយ មិនធ្វើឲ្យការស្វាធិស្វាយ (ទានុញ្ញ)
 ធម៌តាមដែលបានស្តាប់មក តាមដែលបានរៀនមក ដោយតំស្ដារ ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាធម៌ទី ២ ដែលប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីឲ្យព្រះសង្ឃ
 ភាវណា អន្តរាធានាទៅ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ មិនត្រឡប់រឿយៗ មិនចំពោះការរឿយៗ ដោយចិត្ត មិន
 ដក់រឿយៗ ក្នុងចិត្តឲ្យធម៌ តាមដែលបានស្តាប់មក តាមដែលបានរៀន
 មក ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាធម៌ទី ៣ ដែលប្រព្រឹត្តទៅ
 ដើម្បីឲ្យព្រះសង្ឃ ភាវណា អន្តរាធានាទៅ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 ធម៌៤ យ៉ាងនេះប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីឲ្យព្រះសង្ឃ ភាវណា អន្តរាធានា
 ទៅ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌៤ យ៉ាងនេះប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីឲ្យ
 ព្រះសង្ឃមិត្តិយា មិនភាវណា មិនអន្តរាធានាទៅ ។ ធម៌៤ យ៉ាង
 ដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងសាសនានេះ
 រៀនធម៌ស្មោះ គេយ្យៈ វេយ្យកាណៈ កាតា ឧទានៈ ឥតិវុត្តកៈ

ជាតកៈ អត្តកម្ម វេទន្ត ។ អយំ កិក្ខុវេ
 ចម្បោ ធម្មោ សទ្ធម្មស្ស បិក្ខុយា អសម្មាសាយ
 អនន្តរាតាយ សំវត្ថុតំ ។ ឬន ចេវំ កិក្ខុវេ កិក្ខុ
 យថាសុតំ យថាបរិយត្ថំ ធម្មំ វិជ្ជាវេន ចរេសំ នេ-
 សេន្តំ ។ អយំ កិក្ខុវេ ធុតិយោ ធម្មោ សទ្ធម្មស្ស
 បិក្ខុយា អសម្មាសាយ អនន្តរាតាយ សំវត្ថុតំ ។
 ឬន ចេវំ កិក្ខុវេ កិក្ខុ យថាសុតំ យថាបរិយត្ថំ
 ធម្មំ វិជ្ជាវេន ចរេសំ នេសេន្តំ ។ អយំ កិក្ខុវេ តតិយោ
 ធម្មោ សទ្ធម្មស្ស បិក្ខុយា អសម្មាសាយ អនន្តរា-
 តាយ សំវត្ថុតំ ។ ឬន ចេវំ កិក្ខុវេ កិក្ខុ យថាសុតំ
 យថាបរិយត្ថំ ធម្មំ វិជ្ជាវេន សជ្ឈាយំ ករោន្តំ ។
 អយំ កិក្ខុវេ ចតុត្ថោ ធម្មោ សទ្ធម្មស្ស បិក្ខុយា
 អសម្មាសាយ អនន្តរាតាយ សំវត្ថុតំ ។ ឬន ចេវំ
 កិក្ខុវេ កិក្ខុ យថាសុតំ យថាបរិយត្ថំ ធម្មំ ទេតសា
 អនុវិក្កេន្តំ អនុវិជារន្តំ មនសាទុបេក្ខន្តំ ។

ជាតកៈ អត្តកម្ម វេទន្ត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាធម៌ទី១
 ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីឱ្យព្រះសទ្ធម្មបិក្ខុថេរ មិនសាបសូន្យ មិនអន្តរាគមន៍
 ទៅ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត ភិក្ខុទាំងឡាយ សំដែង
 ធម៌ តាមដែលបានស្តាប់មក តាមដែលបានរៀនមក ដល់បុគ្គលដទៃ
 ដោយពិស្តារ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាធម៌ទី២ ប្រព្រឹត្តទៅ
 ដើម្បីឱ្យព្រះសទ្ធម្មបិក្ខុថេរ មិនសាបសូន្យ មិនអន្តរាគមន៍ទៅ ។ ម្នាល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត ភិក្ខុទាំងឡាយ បញ្ញាធម៌ តាមដែលបាន
 ស្តាប់មក តាមដែលបានរៀនមក ដល់បុគ្គលដទៃ ដោយពិស្តារ ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាធម៌ទី៣ ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីឱ្យព្រះសទ្ធម្ម
 បិក្ខុថេរ មិនសាបសូន្យ មិនអន្តរាគមន៍ទៅ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 មួយទៀត ភិក្ខុទាំងឡាយ ធ្វើសេចក្តីស្វាជ្ញាយធម៌ តាមដែលបាន
 ស្តាប់មក តាមដែលបានរៀនមក ដោយពិស្តារ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 នេះជាធម៌ទី៤ ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីឱ្យព្រះសទ្ធម្មបិក្ខុថេរ មិនសាបសូន្យ
 មិនអន្តរាគមន៍ទៅ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ គ្រិះរឿយៗ ពិចារណារឿយៗ ដោយចិត្ត ផ្សេងរឿយៗ
 ក្នុងចិត្តធម៌ តាមដែលបានស្តាប់មក តាមដែលបានរៀនមក ។

អយំ ភិក្ខុវេ បញ្ចមោ ធម្មោ សទ្ធម្មស្ស បំភិយា
 អសម្មាសាយ អនន្តរាជានាយ សំវត្ថុតំ ។ ឥម
 ទោ ភិក្ខុវេ បញ្ច ធម្មោ សទ្ធម្មស្ស បំភិយា
 អសម្មាសាយ អនន្តរាជានាយ សំវត្ថុតំ ។

(៨៦) បញ្ចមេ ភិក្ខុវេ ធម្មោ សទ្ធម្មស្ស សម្មា-
 សាយ អនន្តរាជានាយ សំវត្ថុតំ ។ កតមេ បញ្ច ។
 ឥធម ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ទុក្ខហិតំ សុត្ថន្តំ បរិយាប្បណន្តំ
 ទុក្ខក្ខេបនំ បទព្យញ្ជនេហិ ទុក្ខក្ខេបន្តស្ស ភិក្ខុវេ
 បទព្យញ្ជនស្ស អត្តាចិ ទុក្ខយោ ហោតិ ។ អយំ
 ភិក្ខុវេ បមមោ ធម្មោ សទ្ធម្មស្ស សម្មាសាយ
 អនន្តរាជានាយ សំវត្ថុតំ ។ បុន ចបំ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
 ទុក្ខតា ហោតិ តោរស្សករណេហិ ធម្មេហិ សមញ្ញា-
 កតា អក្ខមា អបទក្ខណ្ឌក្កហិតោ អនុសាសនំ ។
 អយំ ភិក្ខុវេ ទុក្ខយោ ធម្មោ សទ្ធម្មស្ស សម្មាសាយ
 អនន្តរាជានាយ សំវត្ថុតំ ។ បុន ចបំ ភិក្ខុវេ

មាសភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាធម៌ទី៨ ច្រើនត្រូវ ដើម្បីឱ្យព្រះសទ្ធម្ម
 បំភាយ មិនសាបសូន្យ មិនអន្តរាគារទេ ។ មាសភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌
 ៨យ៉ាងនេះឯង ច្រើនត្រូវ ដើម្បីឱ្យព្រះសទ្ធម្មបំភាយ មិនសាបសូន្យ
 មិនអន្តរាគារទេ ។

(៨៦) មាសភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌៨យ៉ាងនេះច្រើនត្រូវ ដើម្បីឱ្យ
 ព្រះសទ្ធម្ម សាបសូន្យ អន្តរាគារទេ ។ ធម៌៨យ៉ាង ផ្សេងៗ ។
 មាសភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងសាសនានេះ រៀនឱ្យព្រះសុត្ត
 ដែលខ្លួនរៀនខុស ដោយបទនីតិព្យញ្ជនៈ ដែលរៀបរៀងខុស មាសភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ បទនីតិព្យញ្ជនៈដែលរៀបរៀងខុស វាមិនយល់សេចក្តីបាន
 ដោយកម្រ ។ មាសភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាធម៌ទី១ ច្រើនត្រូវ ដើម្បី
 ឱ្យព្រះសទ្ធម្ម សាបសូន្យ អន្តរាគារទេ ។ មាសភិក្ខុទាំងឡាយ មួយ
 ទៀត ភិក្ខុទាំងឡាយ ជាអ្នកប្រដៅបានដោយក្រ ប្រកបដោយធម៌ ដែល
 ធ្វើឱ្យគេប្រដៅក្រ ជាអ្នកមិនចេះអត់ធ្មត់ មិនទទួលពាក្យប្រៀនប្រដៅ
 រាងស្លា ។ មាសភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាធម៌ទី២ ច្រើនត្រូវ ដើម្បីឱ្យ
 ព្រះសទ្ធម្ម សាបសូន្យ អន្តរាគារទេ ។ មាសភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត

យេ តេ ភិក្ខុ ពហុស្សុតា អាគម្ពាគមា ធម្មតា
 វិជយនា មាតិកាធម៌ តេ ន សក្កន្តំ សុត្តន្តំ បរិ
 វាទេន្តំ តេសំ អន្តរាយេន ធិន្ទ្រលោកោ សុត្តន្តោ ហោតិ
 អប្បដិសរណោ ។ អយំ ភិក្ខុវេ តតិយោ ធម្មោ
 សទ្ធម្មស្ស សម្មាសាយ អន្តរាសាយ សំវត្ថុតំ ។
 ចុន ចបរំ ភិក្ខុវេ ដេវា ភិក្ខុ ពហុស្សុតា ហោតិ
 សាវលីកា ឱក្កមនេ បុព្វន្តមា បរិវេកោ ធិត្ថិត្តទុក
 ន វិយំ អាភតិ អប្បត្ថស្ស ចត្តិយា អនិច្ចតស្ស
 អនិច្ចតាយ អសច្ចិតតស្ស សច្ចិតិយាយ តេសំ
 ចច្ចិមា ជនតា ធិដ្ឋាទុកតី អាចច្ឆតិ សាចិ ហោតិ
 ពហុស្សុតា សាវលីកា ឱក្កមនេ បុព្វន្តមា បរិវេកោ
 ធិត្ថិត្តទុក ន វិយំ អាភតិ អប្បត្ថស្ស ចត្តិយា

ភិក្ខុតាំងឡាយណា ជាអ្នកមានសេចក្តីចេះដឹងច្រើន មានភាគមតិកាយ
 ដ៏ស្អាត ចង់បំភ្លឺព្រះសូត្រ ចង់បំភ្លឺវិន័យ ចង់បំភ្លឺមាតិកា ភិក្ខុ
 តាំងនោះ មិនឱ្យភិក្ខុដទៃទៀតព្រះសូត្រ ដោយគោរព លុះអំណើវដក
 ពីភិក្ខុតាំងនោះទៅ ព្រះសូត្រតំបាប់បួស មិនប្រសិនឡើយទេ ។ ខ្លាលភិក្ខុ
 តាំងឡាយ នេះជាធម៌ទី៣ ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីឱ្យព្រះសទ្ធម្ម សាបសូន្យ
 អន្តរាសាយទៅ ។ ខ្លាលភិក្ខុតាំងឡាយ មួយទៀត ភិក្ខុតាំងឡាយជាថេរៈ
 ជាអ្នកប្រតិបត្តិដើម្បីឱ្យកើតលាភច្រើន ប្រតិបត្តិបន្ទូបន្ទួយ ជាប្រធាន
 ក្នុងការប្រតិបត្តិបន្ទូបន្ទួយ ដាក់ចុះ ក្នុងវិវេក មិនប្រាជ្ញាទ្វាបាយាម ដើម្បី
 ដល់នូវគុណវិសេសដែលខ្លួនមិនទាន់ដល់ ដើម្បីសម្របនូវគុណវិសេស
 ដែលខ្លួនមិនទាន់បានសម្រេច ដើម្បីធ្វើឱ្យដាក់ច្បាស់នូវគុណវិសេសដែល
 ខ្លួនមិនទាន់បានធ្វើឱ្យដាក់ច្បាស់ ប្រជុំផលដែលកើតជាវាងក្រាយ គឺ
 សទ្ធិវិហារិក អន្តរាសិក ក៏យកតម្រាប់តាមភិក្ខុជាថេរៈតាំងនោះ ប្រជុំផល
 ជាវាងក្រាយតាំងនោះ តំបាប់អ្នកប្រតិបត្តិ ដើម្បីឱ្យកើតលាភច្រើន ប្រតិ-
 បត្តិបន្ទូបន្ទួយ ជាប្រធានក្នុងការប្រតិបត្តិបន្ទូបន្ទួយ ដាក់ចុះ ក្នុងវិវេក
 មិនប្រាជ្ញាទ្វាបាយាម ដើម្បីដល់នូវគុណវិសេសដែលខ្លួនមិនទាន់ដល់

អននិកកស្ស អនិកកាយ អសន្តិកកស្ស សន្តិកក-
 យាយ ។ អយំ កិក្ខុវេ ចតុត្ថោ នខ្មោ សទ្ធម្មស្ស
 សន្មាសាយ អន្តរាទាយ សំវត្ថុតិ ។ ចុន ចបំ
 កិក្ខុវេ សាស្ស កិក្ខោ ហោតិ សាស្ស ទោ ចន
 កិក្ខុវេ កិក្ខុ អញ្ញមញ្ញំ អញ្ញោសា ច ហោន្តំ អញ្ញ-
 មញ្ញំ ចរិកសា ច ហោន្តំ អញ្ញមញ្ញំ ចរិក្ខោ ច
 ហោន្តំ អញ្ញមញ្ញំ ចរិក្ខុវេ ច ហោន្តំ តត្ថ អប្ប-
 សន្មា ទេវ ធម្មសីនន្តំ ចសន្មាទេវ ឯកទ្វាទិ អញ្ញមន្តំ
 ហោតិ ។ អយំ កិក្ខុវេ ចតុត្ថោ នខ្មោ សទ្ធម្មស្ស
 សន្មាសាយ អន្តរាទាយ សំវត្ថុតិ ។ ឥមេ ទោ
 កិក្ខុវេ ចតុត្ថោ សទ្ធម្មស្ស សន្មាសាយ អន្តរ-
 ាទាយ សំវត្ថុតិ ។ ចតុត្ថោ កិក្ខុវេ ចតុត្ថោ សទ្ធម្មស្ស
 បិក្ខុវេ អសន្តិកកស្ស អនន្តរាទាយ សំវត្ថុតិ ។
 កកមេ ចតុត្ថោ ។ ឥន កិក្ខុវេ កិក្ខុ សុត្តហិតំ
 សុត្តន្តំ ចរិយាចុណន្តំ សុត្តិក្ខុវេ ចនត្ថាទេវ

។ ឥ. ឥ. ចរិក្ខុវេ ។

ដើម្បីសម្រេចខ្លួនក្នុងសេស ដែលខ្លួនមិនទាន់បានសម្រេច ដើម្បីធ្វើ
 ឲ្យដាក់ច្បាប់សុត្តន្តក្នុងសេស ដែលខ្លួនមិនទាន់បានធ្វើឲ្យដាក់ច្បាប់ ។
 ម្ចាស់កិក្ខុវេ ឡាយ ។ ឆេតាធម៌ ៤ ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីឲ្យព្រះសង្ឃ
 សាបសូន្យ អន្តរាទាទៅ ។ ម្ចាស់កិក្ខុវេ ឡាយ មួយទៀត សង្ឃបែកគ្នា
 ម្ចាស់កិក្ខុវេ ឡាយ កាលបើសង្ឃបែកគ្នាហើយ ការដេញដោលគ្នា ក៏មាន
 ការប្រទេសគ្នាសាធានីគ្នា ក៏មាន ការបោះពាក្យសំដីទៅក្នុងគ្នា
 ក៏មាន ការលេបដីគ្នាសាធានីគ្នា ក៏មាន ក្នុងដីដែលមិនទាន់ជ្រៅ ក្នុងសង្ឃ
 ទាំងនោះ ក៏មិនមានសេចក្តីជ្រៅ ដែលជ្រៅស្រាប់ហើយ ក៏គឺក្នុង
 លើជ្រៅជ្រែង ។ ម្ចាស់កិក្ខុវេ ឡាយ ឆេតាធម៌ ៥ ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បី
 ឲ្យព្រះសង្ឃ សាបសូន្យ អន្តរាទាទៅ ។ ម្ចាស់កិក្ខុវេ ឡាយ ធម៌ ៥
 យ៉ាងនេះប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីឲ្យព្រះសង្ឃ សាបសូន្យ អន្តរាទាទៅ ។
 ម្ចាស់កិក្ខុវេ ឡាយ ធម៌ ៥ យ៉ាងនេះប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីឲ្យព្រះសង្ឃ
 បិក្ខុវេ មិនសាបសូន្យ មិនអន្តរាទាទៅ ។ ធម៌ ៥ យ៉ាង ដូចម្តេច
 នេះ ។ ម្ចាស់កិក្ខុវេ ឡាយ កិក្ខុវេ ឡាយ ក្នុងសាសនានេះ រៀនឲ្យ
 ព្រះសង្ឃ ដែលខ្លួនរៀនត្រូវ ដោយបទនិងក្បួនដែលរៀបរៀងត្រូវ

សុខិត្តុក្កស្ស កិក្ខុវេ ចធិត្ថវាស្ស អន្តោចិ សុខាយោ
 ហោតិ ។ អយំ កិក្ខុវេ ចថមោ ធម្មោ សទ្ធខុស្ស
 មិត្តិយា អសម្មោសាយ អនន្តរាជានាយ សំវត្ថុតិ ។
 បុន ចចរំ កិក្ខុវេ កិក្ខុ សុតា ហោន្តិ សោវចស្ស-
 ករណេហិ ធម្មេហិ សមញ្ញាគតា ទមា ចធិត្ថ-
 ណត្តាហិចោ អនុសាសនំ ។ អយំ កិក្ខុវេ ធុតិយោ
 ធម្មោ សទ្ធខុស្ស មិត្តិយា អសម្មោសាយ អនន្តរ-
 ាជានាយ សំវត្ថុតិ ។ បុន ចចរំ កិក្ខុវេ យេ តេ
 កិក្ខុ តហុស្សុតា ភាគតាគមា ធម្មនក វិជយនក
 មាតិកាធន តេ សក្កង្គំ បរំ វិចេន្តិ តេសំ
 អន្ធរយេន ន ជិន្ទម្វលកោ សុត្តន្តោ ហោតិ សច្ចជិ-
 សរណោ ។ អយំ កិក្ខុវេ តតិយោ ធម្មោ សទ្ធខុស្ស
 មិត្តិយា អសម្មោសាយ អនន្តរាជានាយ សំវត្ថុតិ ។
 បុន ចចរំ កិក្ខុវេ យេវ កិក្ខុ ន តហុស្សុតា
 ហោន្តិ ន សាថលីកា ឱត្តមនេ និក្ខត្តនុក ចរិវកេ
 បុព្វន្តមា វិយំ អារាជ្ជិ អច្ឆត្ថស្ស បត្តិយា

ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ ចខនីទិព្វញ្ញនៈដែលរៀបរៀងត្រូវ វេមនិយល់
 សេចក្តីបាននិយាយ ។ ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាធម៌ទី ១ ដែលប្រព្រឹត្ត
 ទៅដើម្បីឱ្យព្រះសង្ឃបិដកថេរ មិនសាបសូន្យ មិនអន្តរាធានាទៅ ។
 ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត កិក្ខុទាំងឡាយ ជាអ្នកប្រដៅនិយាយ
 ច្រកចរដោយធម៌ត្រូវជាអ្នកប្រដៅនិយាយ ជាអ្នកចេះអត់ធន់ ទទួល
 ភាគប្រៀនប្រដៅទាន់ស្តាំ ។ ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាធម៌ទី ២
 ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីឱ្យព្រះសង្ឃបិដកថេរ មិនសាបសូន្យ មិនអន្តរាធានា
 ទៅ ។ ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត កិក្ខុទាំងឡាយណា
 មានសេចក្តីបេះដឹងច្រើន មានភាគមន្តិកាយដ៏ស្អាត ចង់ចាំនូវព្រះ
 សូត្រ ចង់ចាំនូវវិន័យ ចង់ចាំនូវមាតិកា កិក្ខុទាំងនោះ ឱ្យកិក្ខុ
 ដទៃទៀតព្រះសូត្រ ដោយគោរព លុះគេរំលងដឹងកិក្ខុទាំងនោះទៅ
 ព្រះសូត្រក៏មិនបានដាច់ឫសប្រគល់នោះទៅបាន ។ ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ
 នេះជាធម៌ទី ៣ ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីឱ្យព្រះសង្ឃបិដកថេរ មិនសាបសូន្យ
 មិនអន្តរាធានាទៅ ។ ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត កិក្ខុទាំង-
 ឡាយជាថេរៈ មិនប្រតិបត្តិ ដើម្បីឱ្យកើតលាភច្រើន មិនប្រតិបត្តិបន្ទូល
 បន្ថយ ដាក់ពុក ក្នុងការប្រតិបត្តិបន្ទូលបន្ថយចេញ ជាប្រធានក្នុង
 វិវាទ ប្រារព្ធព្យាយាម ដើម្បីដល់នូវគុណវិសេសដែលខ្លួនមិនទាន់ដល់

អនិច្ចតស្ស អនិច្ចតាយ អសន្តិកតស្ស សន្តិកត-
 យាយ តេសំ ចន្ទិមា និពតា និព្វានុតតិ អាចជ្ជនិ
 សាចិ ហោតិ ន កាហុល្លិកា ន សាមលិកា
 ឱក្ខមេន វិច្ឆុត្តុកា បរិវេកេ បុព្វត្ថមា វិយំ
 អារកតិ អប្បត្តស្ស បត្តិយា អនិច្ចតស្ស អនិច្ចតាយ
 អសន្តិកតស្ស សន្តិកតយាយ ។ អយំ កិក្ខុវេ
 ចក្កតោ ធម្មោ សទ្ធម្មស្ស បតិយា អសម្មាសាយ
 អនន្តរតាយ សំវត្ថុតិ ។ ចុន ចចរំ កិក្ខុវេ
 សង្ខេ ធម្មតោ សម្មាទមាណោ អរិរទមាណោ
 ឯកុន្តេសោ ជាសុំ វិហាតិ សង្ខេ ទោ ចន
 កិក្ខុវេ សមត្តេ ន ចេវ អញ្ញមញ្ញំ អត្តោសា
 ហោន្តិ ន ច អញ្ញមញ្ញំ បរិកាសា ហោន្តិ
 ន ច អញ្ញមញ្ញំ បរិក្ខេបា ហោន្តិ ន ច
 អញ្ញមញ្ញំ បរិទ្ធជា ហោន្តិ តត្ថ អប្បសន្ធា ចេវ
 បសីនន្តិ បសន្ធានត្ថ កិយ្យោកាវេ ហោតិ ។

ដើម្បីសម្រេចនូវគុណវិសេស ដែលខ្លួនមិនទាន់សម្រេច ដើម្បីធ្វើ
 ឲ្យជាក់ច្បាស់នូវគុណវិសេស ដែលខ្លួនមិនទាន់បានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់
 ប្រជុំផងដែលកើតជាទាន់កាយ គឺសន្តិហារិក អន្តរាសិក កិយក
 ឯកបំណងក្នុងកិច្ចការនេះទាំងនោះ បច្ច័យនោះឯង ក៏មិនជាអ្នកប្រតិបត្តិ
 ដើម្បីឲ្យកើតលាភាច្រើន មិនប្រតិបត្តិបន្តបន្តយ ដាក់ចុះ ក្នុងការ
 ប្រតិបត្តិបន្តបន្តយចេញ ជាប្រធានក្នុងវិវេក ប្រាជ្ញាបាយាម ដើម្បី
 ដល់នូវគុណវិសេសដែលខ្លួនមិនទាន់ដល់ ដើម្បីសម្រេចនូវគុណវិសេស
 ដែលខ្លួនមិនទាន់បានសម្រេច ដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ នូវគុណវិសេស
 ដែលខ្លួនមិនទាន់បានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ ។ ម្ចាស់កិច្ចទាំងឡាយ នេះជា
 ធម៌ទី៤ ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីឲ្យព្រះសទ្ធម្មបិកថា មិនសាបសូន្យ មិន
 អន្តរាយទៅ ។ ម្ចាស់កិច្ចទាំងឡាយ មួយវិញទៀត សង្ឃព្រម
 ព្រៀងគ្នា មានសេចក្តីរកយកគ្នា មិនទាន់ទែនគ្នា មានទោសជា
 មួយគ្នា វេចន៍នៅជាសុទ្ធ ម្ចាស់កិច្ចទាំងឡាយ កាលបើ សង្ឃព្រម
 ព្រៀងគ្នាហើយ ការជេរគ្នាទី៣ ក៏មិនមាន ការប្រទេចផ្តាសាគ្នាទី៣
 ក៏មិនមាន ការបោះពាក្យសំដៅគ្នាទី៣ ក៏មិនមាន ការលេបដីគ្នា
 ទី៣ ក៏មិនមាន ពួកផងដែលមិនទាន់ជ្រេថ្នាំ ក្នុងសង្ឃទាំងនោះ ក៏
 វេចន៍ជ្រេថ្នាំឡើង ដែលជ្រេថ្នាំស្រាប់ហើយ ក៏វេចន៍ជ្រេថ្នាំឡើង ។

អយំ ភិក្ខុវេ ចក្ខុមោ ធម្មោ សទ្ធីធម្មស្ស មិត្តិយា
 អសម្មោសាយ អនន្តរតាណាយ សំវត្ថុតិ ។ ឥមេ ចោ
 ភិក្ខុវេ ចក្ខុ ធម្មោ សទ្ធីធម្មស្ស មិត្តិយា អសម្មោសាយ
 អនន្តរតាណាយ សំវត្ថុតិ ។

[៥៧] ចក្ខុន្នំ ភិក្ខុវេ ចុត្តលានំ កថា
 ធុត្តនា ចុត្តលេ ចុត្តលំ ឧបនិសាយ ។ កតមេសំ
 ចក្ខុន្នំ ។ អស្សទ្ធស្ស ភិក្ខុវេ សទ្ធាកថា ធុត្តនា
 ធុស្សីលស្ស សីលកថា ធុត្តនា អប្បស្សតស្ស
 ពហុសទ្ធកថា ធុត្តនា មន្តរិស្ស បាតកថា ធុត្តនា
 ធុប្បញ្ញស្ស បញ្ញកថា ធុត្តនា ។ កស្មា ច ភិក្ខុវេ
 អស្សទ្ធស្ស សទ្ធាកថា ធុត្តនា ។ អស្សទ្ធា ភិក្ខុវេ
 សទ្ធាកថាយ កត្តមាណាយ អភិសន្និកំ កុប្បតិ
 ព្យាបន្នតំ បតិទ្គិយតិ កោចក្ខុ ឆោសក្ខុ អប្បទ្ធា
 យក្ខ បាតុកកោតិ ។ តំ កស្ម ហេតុ - តញ្ចិ សោ
 ភិក្ខុវេ សទ្ធាសម្បជំ អត្តនិ ធន សមុបស្សតិ
 ច ច លកតំ តតោនិធានំ ចិត្តិច្ឆាទុន្នំ តស្មា

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាធម៌ទី ៥ ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីឲ្យព្រះសង្ឃ
 ប៉ះពាល់ មិនសាបសូន្យ មិនអន្តរធានទៅ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ ៥
 យ៉ាងនេះឯងប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីឲ្យព្រះសង្ឃប៉ះពាល់ មិនសាបសូន្យ
 មិនអន្តរធានទៅ ។

[៥៨] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កថាបេសំបុគ្គល ៥ ពួក ជាកថា
 ភាគីកំ ដោយការលើកយកបុគ្គលទៅប្រៀបធៀបបុគ្គល ។ កថាបេសំ
 បុគ្គល ៥ ពួក ដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការពោលអំពី
 សទ្ធាបេសំបុគ្គលមិនមានសទ្ធា ជាកថាភាគីកំ ១ ការពោលអំពីសីល
 បេសំបុគ្គលទ្រុស្តសីល ជាកថាភាគីកំ ១ ការពោលអំពីការចេះដឹងច្រើន
 បេសំបុគ្គលចេះដឹងតិច ជាកថាភាគីកំ ១ ការពោលអំពីការលេបបេសំ
 បុគ្គលកំណាញ់ ជាកថាភាគីកំ ១ ការពោលអំពីប្រាជ្ញាបេសំបុគ្គលដេក
 ប្រាជ្ញា ជាកថាភាគីកំ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះការពោលអំពីសទ្ធា
 បេសំបុគ្គលមិនមានសទ្ធា ជាកថាភាគីកំ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង-
 ឡាយ បុគ្គលមិនមានសទ្ធា កាលបើពោលអំពីសទ្ធា វេទន៍រណ៍រក្សល
 កម្រិតញាប់ញ័រ ឃ្លាន់ឆ្ងាញ់ ធ្វើសចក្តីក្រៃធ្ងន់ ឆឹងសចក្តីមិនត្រឹមត្រូវ
 ឲ្យប្រាកដ ។ រឿងនោះ ព្រោះហេតុអ្វី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះ
 ថាបុគ្គលមិនមានសទ្ធានោះ មិនឃើញច្បាស់នូវសទ្ធាសម្បទានោះក្នុងខ្លួន
 មិនបាននូវប័ត្រនឹងបាចផ្លូវ ព្រោះសទ្ធានោះជាហេតុផល ព្រោះហេតុនោះ

អស្សុទ្ធស្ស សទ្ធាកថា ធុត្តកថា ។ កស្មា ច ភិក្ខុវេ
 ធុស្សីលស្ស សីលកថា ធុត្តកថា ។ ធុស្សីលោ ភិក្ខុវេ
 សីលកថាយ កក្កដាមាយ អភិសង្កតិ កុច្ឆតិ
 ព្យាបដ្ឋតិ បតិភ្ល័យតិ កោបញ្ច ឆោសញ្ច អប្បច្ច-
 យញ្ច ឆាតុកកោតិ ។ តំ ភិក្ខុ ហេតុ ។ តញ្ញិ
 សោ ភិក្ខុវេ សីលសម្បទំ អត្ថនំ ន សមនុចស្សតិ ន
 ច លកតិ តតោនិធានំ បីតិច្ឆាមុដ្ឋំ តស្មា ធុស្សីលស្ស
 សីលកថា ធុត្តកថា ។ កស្មា ច ភិក្ខុវេ អប្បស្សតស្ស
 ពាហុសទ្ធាកថា ធុត្តកថា ។ អប្បស្សតោ ភិក្ខុវេ
 ពាហុសទ្ធាកថាយ កក្កដាមាយ អភិសង្កតិ កុច្ឆតិ
 ព្យាបដ្ឋតិ បតិភ្ល័យតិ កោបញ្ច ឆោសញ្ច អប្បច្ច-
 យញ្ច ឆាតុកកោតិ ។ តំ ភិក្ខុ ហេតុ ។
 តញ្ញិ សោ ភិក្ខុវេ សុតសម្បទំ អត្ថនំ ន សមនុ-
 ចស្សតិ ន ច លកតិ តតោនិធានំ បីតិច្ឆាមុដ្ឋំ
 តស្មា អប្បស្សតស្ស ពាហុសទ្ធាកថា ធុត្តកថា ។

ការពាលអំពីសត្វ របស់បុគ្គលមិនមានសត្វ ទើបដាក់ថាភក្រក់ ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះបុគ្គលទ្រុស្តសីល ពោលអំពីសីល ជាកថា
 ភក្រក់ តើដូចម្តេច ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលទ្រុស្តសីល កាល
 បើពោលអំពីសីល វេទន៍កាត់អ្នក កម្រិតញាប់ញ័រ ឃ្លាន់ខ្លាញ់ ធ្វើ
 សេចក្តីក្រាបទីង ទីងសេចក្តីមិនត្រឹមត្រូវប្រាកដ ។ រឿងនោះ
 ព្រោះហេតុអ្វី ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះថា បុគ្គលទ្រុស្តសីលនោះ
 មិនឃើញច្បាស់នូវសីលសម្បទានោះក្នុងខ្លួន ព្រមទាំងមិនបាននូវបីតិ
 បានទេ ព្រោះសីលនោះជាហេតុ ព្រោះហេតុនោះ ការពាលអំពីសីល
 របស់បុគ្គលទ្រុស្តសីល ទើបដាក់ថាភក្រក់ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 ចុះការពាលអំពីការចេះដឹងច្រើន របស់បុគ្គលចេះដឹងតិច ដាក់ថាភក្រក់
 តើដូចម្តេច ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលអ្នកចេះដឹងតិច កាលពោល
 អំពីការចេះដឹងច្រើន វេទន៍កាត់អ្នក កម្រិតញាប់ញ័រ ឃ្លាន់ខ្លាញ់
 ធ្វើសេចក្តីក្រាបទីង ទីងសេចក្តីមិនត្រឹមត្រូវប្រាកដ ។ រឿងនោះ
 ព្រោះហេតុអ្វី ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះថាបុគ្គលអ្នកចេះដឹងតិចនោះ
 មិនឃើញច្បាស់នូវសុតសម្បទានោះក្នុងខ្លួន ព្រមទាំងមិនបាននូវបីតិ
 តិចបានទេ ព្រោះការចេះដឹងតិចនោះជាហេតុ ព្រោះហេតុនោះ ការ
 ពាលអំពីការចេះដឹងច្រើន របស់បុគ្គលចេះដឹងតិច ទើបដាក់ថាភក្រក់ ។

កស្មា ច កំត្វវេ មជ្ឈិមស្ស ចាតកកថា ទុក្ខកថា ។ មជ្ឈិ
 កំត្វវេ ចាតកកថាយ កាច្ឆមាធាយ អភិសង្កតិ កុប្បតិ
 ព្យាបន្នតិ បតិភ្ល័យតិ កោបញ្ច ឆោសញ្ច អប្បទូ-
 យញ្ច ចាតុកកោតិ ។ តំ កំស្ស ហេតុ ។ តញ្ញំ
 សោ កំត្វវេ ចាតសម្បជំ អត្ថនំ ន សមទុបស្សតិ
 ន ន លភតិ តតោនិទានំ បីតិច្ឆាមុដ្ឋំ តស្មា
 មជ្ឈិមស្ស ចាតកកថា ទុក្ខកថា ។ កស្មា ច
 កំត្វវេ ទុប្បញ្ញស្ស បញ្ញាកកថា ទុក្ខកថា ។
 ទុប្បញ្ញោ កំត្វវេ បញ្ញាកកថាយ កាច្ឆមាធាយ
 អភិសង្កតិ កុប្បតិ ព្យាបន្នតិ បតិភ្ល័យតិ កោបញ្ច
 ឆោសញ្ច អប្បទូយញ្ច ចាតុកកោតិ ។ តំ កំស្ស
 ហេតុ ។ តញ្ញំ សោ កំត្វវេ បញ្ញាសម្បជំ អត្ថនំ
 ន សមទុបស្សតិ ន ន លភតិ តតោនិទានំ
 បីតិច្ឆាមុដ្ឋំ តស្មា ទុប្បញ្ញស្ស បញ្ញាកកថា
 ទុក្ខកថា ។ ឧបេសំ ចោ កំត្វវេ បញ្ចន្ទំ បុគ្គលានំ
 កកថា ទុក្ខកថា បុគ្គលេ បុគ្គលំ ទុបនិទាយ ។

ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះការពោលអំពីការលះ របស់បុគ្គលកំណាញ់ ជា
 កថាភាគីក្រំ តើដូចម្តេច ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលកំណាញ់ កាល
 បើពោលអំពីការលះ វេទន៍អាក្រក់អូស កម្រិតញាប់ញ័រ ឃ្លាន់ខ្លាញ់ ធ្វើ
 សេចក្តីក្រោធិងនឹងសេចក្តីមិនត្រឹមត្រូវប្រាកដ ។ រឿងនោះ ព្រោះ
 ហេតុអ្វី ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះថាបុគ្គលកំណាញ់នោះ មិនឃើញ
 ច្បាស់នូវបាធិសម្បទានោះឡើយ ព្រមទាំងមិនបាននូវបីតិវិនិច្ឆ័យនោះឡើយ
 ព្រោះមានការលះនោះជាហេតុ ព្រោះហេតុនោះ ការពោលអំពីការលះ
 របស់បុគ្គលកំណាញ់ ទើបជាកថាភាគីក្រំ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះ
 ការពោលអំពីបញ្ញា របស់បុគ្គលឥតបញ្ញា ជាកថាភាគីក្រំ តើដូចម្តេច ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលឥតបញ្ញា កាលពោលអំពីបញ្ញា វេទន៍
 អាក្រក់អូស កម្រិតញាប់ញ័រ ឃ្លាន់ខ្លាញ់ ធ្វើសេចក្តីក្រោធិងនឹងនឹងសេចក្តី
 មិនត្រឹមត្រូវប្រាកដ ។ រឿងនោះ ព្រោះហេតុអ្វី ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង-
 ឡាយ ព្រោះថា បុគ្គលឥតបញ្ញានោះ មិនឃើញច្បាស់នូវបញ្ញា-
 សម្បទានោះឡើយ ព្រមទាំងមិនបាននូវបីតិវិនិច្ឆ័យនោះឡើយ ព្រោះបញ្ញា
 នោះជាហេតុ ព្រោះហេតុនោះ ការពោលអំពីបញ្ញា របស់បុគ្គលឥតបញ្ញា
 ទើបជាកថាភាគីក្រំ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កថាបុគ្គលទាំង៨
 ពួកនេះឯង ជាកថាភាគីក្រំ ដោយលើកយកបុគ្គលទៅប្រៀបធៀបបុគ្គល ។

បញ្ចង្គំ ភិក្ខុវេ ធុត្តលាធំ កកជា សុកកជា ធុត្តលេ
 ធុត្តលំ ឧបនិទាយ ។ កកមេសំ បញ្ចង្គំ ។
 សទ្ធស្ស ភិក្ខុវេ សទ្ធាកកជា សុកកជា សីលវតោ
 សីលកកជា សុកកជា ពហុស្សុតស្ស ពហុសទ្ធាកកជា
 សុកកជា ពាកវតោ ពាកកកជា សុកកជា បញ្ញវតោ
 បញ្ញាកកជា សុកកជា ។ កកស្មា ច ភិក្ខុវេ សទ្ធស្ស
 សទ្ធាកកជា សុកកជា ។ សទ្ធា ភិក្ខុវេ សទ្ធា-
 កកជាយ កក្ខណនាយ នាភិសទ្ធគិ ឯ កុច្ឆតិ ឯ
 ត្យាបន្តតិ ឯ បតិភ្លិយតិ ឯ កោបត្យ នោសត្យ
 អប្បទ្វយត្យ ពាកុកកេតិ ។ តំ កកស្ស ហេតុ ។
 តត្ថិ សោ ភិក្ខុវេ សទ្ធាសម្បជំ អត្ថនិ សម-
 នុបស្សតិ លភតិ ច តតោនិទានំ មីតិប្បាមុដ្ឋំ
 តស្មា សទ្ធស្ស សទ្ធាកកជា សុកកជា ។ កកស្មា
 ច ភិក្ខុវេ សីលវតោ សីលកកជា សុកកជា ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កថាបេសំបុគ្គល៤ពួក ជាភថាវ្យ ដោយស្មើក
 យកបុគ្គល៤ៈ(២)បន្តិបុគ្គល ។ កថាបេសំបុគ្គល៤ពួក ផ្សំទម្រង់
 ៗ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការពោលអំពីសទ្ធា បេសំបុគ្គលមានសទ្ធា
 ជាភថាវ្យ១ ការពោលអំពីសីល បេសំបុគ្គលមានសីល ជាភថាវ្យ១
 ការពោលអំពីការចេះដឹងច្រើន បេសំបុគ្គលចេះដឹងច្រើន ជាភថាវ្យ១
 ការពោលអំពីការលះ បេសំបុគ្គលបរិច្ចាគ ជាភថាវ្យ១ ការពោលអំពី
 បញ្ញា បេសំបុគ្គលមានបញ្ញា ជាភថាវ្យ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 ចុះការពោលអំពីសទ្ធា បេសំបុគ្គលមានសទ្ធា ជាភថាវ្យ តើដូចម្តេច ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមានសទ្ធា កាលបើពោលអំពីសទ្ធា វេមនិមិន
 កោតំអ្នល មិនកម្រើកញាច់ញ័រ មិនយូន់ខ្មាញ់ មិនធ្វើសចក្តិក្រាជ
 ទីធំ ទីធំសេចក្តីមិនក្រកអឡូប្រាកដ ។ រឿងនោះ ព្រោះហេតុអ្វី ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះថាបុគ្គលមានសទ្ធានោះ ឃើញច្បាស់នូវ
 សទ្ធាសម្បទានោះក្នុងខ្លួន ព្រមទាំងបាននូវចិត្តនឹងបោះបង្គោល ព្រោះ
 សទ្ធានោះជាហេតុ ព្រោះហេតុនោះ ការពោលអំពីសទ្ធា បេសំ
 បុគ្គលមានសទ្ធា ទើបជាភថាវ្យ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះការ
 ពោលអំពីសីល បេសំបុគ្គលមានសីល ជាភថាវ្យ តើដូចម្តេច ។

សីលកំ ភិក្ខុវេ សីលកម្មាបាយ កក្កមាបាយ
 ធាកិសន្នតិ ឆ កុម្មតិ ឆ ព្យាបន្នតិ ឆ បតិភ្លិយតិ
 ឆ កោបញ្ច ឆោសញ្ច អប្បទ្វយញ្ច ឆាតុកកោតិ ។
 តំ កំស្ស ហេតុ ។ តញ្ញំ សោ ភិក្ខុវេ សីល-
 សម្បជំ អត្ថជំ សមុបស្សតិ លកតិ ឆ តតោនិធានំ
 មិគិច្ឆាមុដ្ឋំ តស្មា សីលវតោ សីលកម្មា សុកមា ។
 កស្មា ឆ ភិក្ខុវេ ធម្មស្សតស្ស តាហុសទ្ធកមា
 សុកមា ។ ធម្មស្សតោ ភិក្ខុវេ តាហុសទ្ធក-
 កម្មាបាយ កក្កមាបាយ ធាកិសន្នតិ ឆ កុម្មតិ ឆ
 ព្យាបន្នតិ ឆ បតិភ្លិយតិ ឆ កោបញ្ច ឆោសញ្ច
 អប្បទ្វយញ្ច ឆាតុកកោតិ ។ តំ កំស្ស ហេតុ ។
 តញ្ញំ សោ ភិក្ខុវេ សុតសម្បជំ អត្ថជំ សមុបស្សតិ
 លកតិ ឆ តតោនិធានំ មិគិច្ឆាមុដ្ឋំ តស្មា
 ធម្មស្សតស្ស តាហុសទ្ធកមា សុកមា ។ កស្មា
 ឆ ភិក្ខុវេ ធម្មវតោ ធម្មកមា សុកមា ។

ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមានសីល កាលបើពោលអំពីសីល វេមនី
 មិនកាត់អួល មិនកម្រិតញាប់ញ័រ មិនឃ្លាន់ខ្លាញ់ មិនធ្វើសេចក្តី
 ក្រៃឆន់ មិនសេចក្តីមិនត្រៃអវិបាក ។ រឿងនោះ ព្រោះហេតុ
 អ្វី ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះជាបុគ្គលមានសីលនោះ ឃើញច្បាស់
 នូវសីលសម្បទានោះក្នុងខ្លួន ព្រមទាំងបានឲ្យបំពេញចុះ ព្រោះ
 សីលនោះជាហេតុ ព្រោះហេតុនោះ ការពោលអំពីសីល របស់បុគ្គល
 មានសីល ទើបជាដាច់ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះការពោលអំពីការ
 ចេះដឹងច្រើន របស់បុគ្គលចេះដឹងច្រើន ជាដាច់ តើដូចម្តេច ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលអ្នកចេះដឹងច្រើន កាលបើពោលអំពីការ
 ចេះដឹងច្រើន វេមនីមិនកាត់អួល មិនកម្រិតញាប់ញ័រ មិនឃ្លាន់
 ខ្លាញ់ មិនធ្វើសេចក្តីក្រៃឆន់ មិនសេចក្តីមិនត្រៃអវិបាក ។
 រឿងនោះ ព្រោះហេតុអ្វី ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះជាបុគ្គល
 ចេះដឹងច្រើននោះ ឃើញច្បាស់នូវសុតសម្បទានោះក្នុងខ្លួន ព្រម
 ទាំងបានឲ្យបំពេញចុះ ព្រោះការចេះដឹងច្រើននោះជាហេតុ ព្រោះ
 ហេតុនោះ ការពោលអំពីការចេះដឹងច្រើន របស់បុគ្គលចេះដឹង
 ច្រើន ទើបជាដាច់ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះការពោលអំពី
 ការបរិច្ចាគទាន របស់បុគ្គលអ្នកបរិច្ចាគ ជាដាច់ តើដូចម្តេច ។

ចាត់វា ក៏ត្រូវ ចាត់ក្រដាស ក្នុងមាតិកា ជាតិ-
 សន្ធិសញ្ញា ឯ កុម្មុត ឯ ក្បាច់ស្នាម ឯ បត់ថ្មីយត់ ឯ
 កោបញ្ច គោសញ្ញា អប្បបរមា ចាត់ក្រដាស ។ តំ
 ក៏ស្ប ហេតុ ។ ត្រូវ ស្រា ក៏ត្រូវ ចាត់សម្បជំ
 អត្ថន៍ សមនុបស្សន៍ លក្ខន៍ ច តតោន៍ធាន៍ ប័-
 តិប្បាមុន្ន តស្មា ចាត់ក្រដាស ចាត់ក្រដាស សុក្រដា ។
 កស្មា ច ក៏ត្រូវ បញ្ជាតោ បញ្ជាតោ សុក្រដា ។
 បញ្ជា ក៏ត្រូវ បញ្ជាតោ ចាត់ក្រដាស ក្នុងមាតិកា ជាតិ-
 សន្ធិសញ្ញា ឯ កុម្មុត ឯ ក្បាច់ស្នាម ឯ បត់ថ្មីយត់ ឯ
 កោបញ្ច គោសញ្ញា អប្បបរមា ចាត់ក្រដាស ។
 តំ ក៏ស្ប ហេតុ ។ ត្រូវ ស្រា ក៏ត្រូវ បញ្ជា-
 សម្បជំ អត្ថន៍ សមនុបស្សន៍ លក្ខន៍ ច តតោន៍-
 ធាន៍ ប័តិប្បាមុន្ន តស្មា បញ្ជាតោ បញ្ជាតោ
 សុក្រដា ។ ឥឡែក ចា ក៏ត្រូវ បញ្ជា បញ្ជា បញ្ជា
 ក្រដាស សុក្រដា បញ្ជា បញ្ជា បញ្ជា បញ្ជា បញ្ជា ។

មាតិកាចំពោះ បុគ្គលមានការលះ កាលបើពេលអំពីការលះ
 វេលាមិនអាចក្រុម មិនកម្រិតបញ្ជា មិនឃ្លានខ្លាញ់ មិនធ្វើ
 សេចក្តីក្រៃឆ្អឹង ឆ្អឹងសេចក្តីមិនត្រូវការប្រាកដ ។ រឿងនោះ
 ត្រូវហេតុ ។ មាតិកាចំពោះ បុគ្គលមានការលះ
 វេលាឃើញច្បាស់នូវចាត់សម្បជំនាន់ ព្រមទាំងបាននូវប័តិប្បាមុន្ន
 មាតិកា ត្រូវការលះនោះ ជាហេតុ ត្រូវហេតុនោះ ការពេលអំពី
 ការលះ របស់បុគ្គលមានការលះ ទើបជាហេតុ ។ មាតិកាចំពោះ
 ការពេលអំពីបញ្ជា របស់បុគ្គលមានការលះ ជាហេតុ ត្រូវហេតុ ។
 មាតិកាចំពោះ បុគ្គលមានការលះ កាលបើពេលអំពីបញ្ជា វេលាមិន
 អាចក្រុម មិនកម្រិតបញ្ជា មិនឃ្លានខ្លាញ់ មិនធ្វើសេចក្តីក្រៃ
 ឆ្អឹង ឆ្អឹងសេចក្តីមិនត្រូវការប្រាកដ ។ រឿងនោះ ត្រូវហេតុ ។
 មាតិកាចំពោះ បុគ្គលមានការលះ ឃើញច្បាស់នូវ
 បញ្ជាសម្បជំនាន់ ព្រមទាំងបាននូវប័តិប្បាមុន្ន ត្រូវបញ្ជា
 នោះជាហេតុ ត្រូវហេតុនោះ ការពេលអំពីបញ្ជា របស់បុគ្គលមាន
 បញ្ជា ទើបជាហេតុ ។ មាតិកាចំពោះ មាតិកាចំពោះ បុគ្គលមានការលះ
 ព្រមទាំង ជាហេតុ ដោយលើកយកបុគ្គលទៅប្រៀបធៀបបុគ្គល ។

[៨៨] ចញ្ចហំ ភិក្ខុវេ ធម្មេហំ សមន្តាគតោ
 ភិក្ខុ សាវន្នំ ឱក្កន្តោ ហោតិ ។ កកមេហំ ចញ្ច-
 ហំ ។ ឥធន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អស្សនោ ហោតិ ទុស្ស័-
 លោ ហោតិ អប្បស្សតោ ហោតិ កុសីតោ ហោតិ
 ទុប្បត្តោ ហោតិ ។ ឥមេហំ ទោ ភិក្ខុវេ ចញ្ចហំ
 ធម្មេហំ សមន្តាគតោ ភិក្ខុ សាវន្នំ ឱក្កន្តោ ហោតិ ។
 ចញ្ចហំ ភិក្ខុវេ ធម្មេហំ សមន្តាគតោ ភិក្ខុ វិសា-
 នោ ហោតិ ។ កកមេហំ ចញ្ចហំ ។ ឥធន ភិក្ខុវេ
 ភិក្ខុ សន្ធា ហោតិ សីលវា ហោតិ តហុស្សតោ
 ហោតិ អាទូរិយោ ហោតិ ចញ្ញវា ហោតិ ។ ឥមេហំ
 ទោ ភិក្ខុវេ ចញ្ចហំ ធម្មេហំ សមន្តាគតោ ភិក្ខុ
 វិសានោ ហោតីតិ ។

[៨៩] ឯកំ សមយំ ភក្កវា កោសន្តិយំ
 វិហាតិ យោសីតារមេ ។ តេធន ទោ ចធន សម-
 យេន អាយស្មន ឧបាយំ មហាតិយា ភិហិបវិសាយ
 បរិវតោ ធម្មំ ទេសេន្តោ ចិសិន្នោ ហោតិ ។

[៩០] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌៥យ៉ាង វេមន៍
 ស្រុតចុះកាន់សេចក្តីញ្ញាញ្ញតញ្ញាញ្ញម ។ ប្រកបដោយធម៌៥យ៉ាង ដូច
 ម្តេចខ្លះ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ជាអ្នកមិនមាន
 សទ្ធា ១ ទ្រុស្តសីល ១ មានសេចក្តីចេះដឹងតិច ១ ខ្ជិលច្រអូស ១
 ភ័យផនចញ្ញា ១ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌៥យ៉ាង
 នេះឯង វេមន៍ស្រុតចុះកាន់សេចក្តីញ្ញាញ្ញតញ្ញាញ្ញម ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង-
 ឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌៥យ៉ាង វេមន៍ជាអ្នករៀន ។ ប្រកប
 ដោយធម៌៥យ៉ាង ដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនា
 នេះ ជាអ្នកមានសទ្ធា ១ មានសីល ១ ចេះដឹងច្រើន ១ ប្រាជ្ញ
 ព្យាយាម ១ មានចញ្ញា ១ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយ
 ធម៌៥យ៉ាងនេះ វេមន៍ជាអ្នករៀន ។

[៩១] សម័យមួយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅក្នុង
 យោសីតារម ជិតក្រុងកោសម្ភី ។ សម័យនោះ ព្រះទាយដ៏មានកាយ
 មានបរិសទ្យគ្រហស្ថជាច្រើនចោមរោម កំពុងអង្គុយសម្រែងធម៌ ។

អនុសា ទោ អាយស្មា អាណោ អាយស្មន្តំ ឧទាយិ
 មហាតិយា តិហិបរិសាយ បរិវុតំ ធម្មំ ទេសេន្តំ
 ធិសិន្នំ ធិស្វាន យេន កកា តេនុបសង្កមំ ឧប-
 សង្កមិទ្ធា កកវន្តំ អភិវាទេទ្ធា ឯកេនន្តំ ធិសិន្នំ ។
 ឯកេនន្តំ ធិសិន្នោ ទោ អាយស្មា អាណោ
 កកវន្តំ ឯកេនន្តំ អាយស្មា កន្ត ឧទាយិ មហាតិយា
 តិហិបរិសាយ បរិវុតោ ធម្មំ ទេសេន្តោ ធិសិន្នោតិ^(១) ។
 ន ទោ អាណន្ត ឥស្សារំ បរេសំ ធម្មំ ទេសេតុំ បរេសំ
 អាណន្ត ធម្មំ ទេសេន្តេន បញ្ច ធម្មំ អដ្ឋង្គំ ឧបដ្ឋា-
 បេទ្ធា បរេសំ ធម្មោ ទេសេតេទ្ធា ។ កកមេ បញ្ច ។
 អនុច្ចតិកេនំ កាសេស្សាមីតិ បរេសំ ធម្មោ ទេសេតេទ្ធា
 បរិយាយនស្សារី កេនំ កាសេស្សាមីតិ បរេសំ ធម្មោ
 ទេសេតេទ្ធា អនុធម្មតំ បដិច្ច កេនំ កាសេស្សាមីតិ
 បរេសំ ធម្មោ ទេសេតេទ្ធា ន អាមិសន្តរោ
 កេនំ កាសេស្សាមីតិ បរេសំ ធម្មោ ទេសេតេទ្ធា

១. ឧ. ធម្មំ ទេសេនីយំ ទិស្សនី ។

ព្រះអាណន្តដ៏មានអាយុ បានឃើញព្រះទាយដ៏មានអាយុ មានបរិសទ្យ
 គ្រហស្ថជាច្រើនចោមកេម កំពុងអង្គុយសំដែងធម៌ លុះឃើញហើយ
 ចូលទៅដល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក្រាបថ្វាយ
 បង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ ហើយអង្គុយក្នុងវិសមគួរ ។ លុះព្រះអាណន្ត
 ដ៏មានអាយុ អង្គុយក្នុងវិសមគួរហើយ ក៏ក្រាបបង្គំទូល ព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគដូច្នេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ព្រះទាយដ៏មានអាយុ
 មានបរិសទ្យគ្រហស្ថជាច្រើនចោមកេម កំពុងអង្គុយសំដែងធម៌ ។
 ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់អាណន្ត កាលសំដែងធម៌ដល់ដងដៅ១ មិនអាច
 ធ្វើបានដោយសារទេ ម្ចាស់អាណន្ត កាលកំពុងសំដែងធម៌ដល់ដង
 ដៅ១ ឆប្បីដកល់ធម៌៥ យ៉ាង ឱ្យមានក្នុងខ្លួនសិន ទើបគួរសំដែងធម៌
 ដល់ដងដៅ១ ។ ធម៌៥ យ៉ាង ដូចម្តេចខ្លះ ។ កិក្ខុត្រូវសំដែង
 ធម៌ដល់បុគ្គលដៅ១ ដោយតាំងចិត្តថា កាត្មាអញនឹងសំដែងនូវអនុច្ចតិ-
 កថា១ កិក្ខុត្រូវសំដែងធម៌ដល់បុគ្គលដៅ១ ដោយតាំងចិត្តថា កាត្មា
 អញនឹងសំដែងដោយលើកកាងហេតុដល់១ កិក្ខុត្រូវសំដែងធម៌ដល់បុគ្គល
 ដៅ១ ដោយតាំងចិត្តថា កាត្មាអញនឹងសំដែងពាក្យដោយតាស្រីយ
 សេចក្តីកាលានិច (ដល់អ្នកស្តាប់)១ កិក្ខុត្រូវសំដែងធម៌ដល់បុគ្គលដៅ១
 ដោយតាំងចិត្តថា កាត្មាអញនឹងមិនសំដែង ព្រោះហេតុនៃកាមិស ១

អត្តាទត្យ បាត្យ អនុបហទ្ធ កថំ កថេស្សមីតំ
 បរេសំ នម្មោ នេសេតញ្ចោ ។ ន ទោ អាទទ្ធ សុកាវ
 បរេសំ នម្មំ នេសេតំ បរេសំ អាទទ្ធ នម្មំ នេសេន្តេន
 ឥមេ បញ្ច នម្មេ អដ្ឋង្គំ ឧបដ្ឋាចេត្វា បរេសំ នម្មោ
 នេសេតញ្ចាតិ ។

(៦០) បត្យមេ ភិក្ខុវេ ឧច្ចន្ទា ធុច្ចដិវេនាធរយា ។
 កតមេ បញ្ច ។ ឧច្ចន្ទោ វាគោ ធុច្ចដិវេនាធរយោ
 ឧច្ចន្ទោ ធាសោ ធុច្ចដិវេនាធរយោ ឧច្ចន្ទោ មោហោ
 ធុច្ចដិវេនាធរយោ ឧច្ចន្ទំ បដិកាលំ ធុច្ចដិវេនាធរយំ
 ឧច្ចន្ទំ កមិកាចិក្កំ ធុច្ចដិវេនាធរយំ ។ ឥមេ ទោ
 ភិក្ខុវេ បញ្ច ឧច្ចន្ទា ធុច្ចដិវេនាធរយាតិ ។

ភិក្ខុត្រូវសំដែងធម៌ដល់បុគ្គលដទៃ ដោយគាំទ្រចិត្តថា ភាគអញនឹង
 សំដែងដោយមិនបានប្រៀនប្រៀនខ្លួនឯង នឹងបុគ្គលដទៃ ។ ម្ចាស់កាន់
 កាលសំដែងធម៌ដល់ដទៃ មិនអាចធ្វើបានដោយងាយទេ ម្ចាស់កាន់
 កាលភិក្ខុសំដែងធម៌ដល់ដទៃ (ត្រូវដកលំធម៌ ៨ យ៉ាងនេះ ឲ្យមានក្នុង
 ខ្លួនសិន ទើបគួរសំដែងធម៌ដល់ដទៃ) ។

(៦០) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌៨យ៉ាងនេះ កើតឡើងហើយ
 បន្ទោបង់បានដោយកម្រ ។ ធម៌៨យ៉ាង ដូចម្តេចខ្លះ ។ និរាគរកើត
 ឡើងហើយ បន្ទោបង់បានដោយកម្រ ។ ទោសៈកើតឡើងហើយ
 បន្ទោបង់បានដោយកម្រ ។ មោហៈកើតឡើងហើយ បន្ទោបង់បាន
 ដោយកម្រ ។ បដិកាលៈ (ការរលាកនិយាយ) កើតឡើងហើយ
 បន្ទោបង់បានដោយកម្រ ។ ធម៌កចិត្ត (ចិត្តប្រាថ្នានឹងទៅ) កើតឡើង
 ហើយ បន្ទោបង់បានដោយកម្រ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌៨
 យ៉ាងនេះ កើតឡើងហើយ បន្ទោបង់បានដោយកម្រ ។

ចង្កូរបណ្ណសារ សង្កេត បឋម

ធម្មបទ

តយោ សទ្ធគន្ធយាមា
 តយោ សទ្ធគសង្កេតា
 ទុក្ខតា វេទ សាវ្វជ្ជ
 ទាយិ ទុក្ខំវេទយាតិ ។

ចង្កូរបណ្ណសារ សង្កេត ទី ១

ទុក្ខនៃសទ្ធមគ្គនោះគឺ

និយាយអំពីការទូន្មានទូន ដោយព្រះសទ្ធមគ្គន ព្យាប័ក
 អំពីសេចក្តីសាបសូន្យនៃព្រះសទ្ធមគ្គន ព្យាប័ក អំពីនាករ
 ពោលពាក្យគត់ ១ អំពីសេចក្តីញញើតញញើម ១ អំពី
 ព្រះទាយិ ១ អំពីធម៌ដែលបង្កបង្កើនដោយកម្រ ១ ។

អាយាធិត្តោ ទុតិយោ

[៦០] ចញ្ចមេ កិក្ខុមេ អាយាធិត្តោ ជិវនយោ
យត្ត កិក្ខុមេ ឧប្បន្នោ អាយាធិតោ សិវន្តសោ ចជិ-
វនេតត្វោ ។ កកមេ ចញ្ច ។ យស្មី កិក្ខុមេ
បុគ្គល អាយាធិតោ ជាយេជ មេត្តា ភស្មី បុគ្គល
កាវេតត្វោ ។ ឯវំ ភស្មី បុគ្គល អាយាធិតោ
ចជិវនេតត្វោ ។ យស្មី កិក្ខុមេ បុគ្គល អាយាធិតោ
ជាយេជ កុណា ភស្មី បុគ្គល កាវេតត្វោ ។
ឯវំ ភស្មី បុគ្គល អាយាធិតោ ចជិវនេតត្វោ ។ យស្មី
កិក្ខុមេ បុគ្គល អាយាធិតោ ជាយេជ ឧបេត្វា ភស្មី
បុគ្គល កាវេតត្វោ ។ ឯវំ ភស្មី បុគ្គល អាយាធិតោ
ចជិវនេតត្វោ ។ យស្មី កិក្ខុមេ បុគ្គល អាយាធិតោ
ជាយេជ អសតិមនសិកាកោ ភស្មី បុគ្គល អាចជ្ជិ-
តត្វោ ។ ឯវំ ភស្មី បុគ្គល អាយាធិតោ ចជិវនេតត្វោ ។

អាយាធិត្តោ ទី ២

[៦១] ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ គំនុំភីតឡើងដល់កិក្ខុ កិក្ខុត្រូវកំបាត់
បង់ដោយសព្វគ្រប់ ព្រោះតាមឧប្បជីវន័យណា តាមឧប្បជីវន័យ
នេះមាន៨ យ៉ាង ។ ៨ យ៉ាង តើដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ
គំនុំភីតឡើងចំពោះបុគ្គលណា កិក្ខុត្រូវចំរើនមេត្តាចិត្តចំពោះបុគ្គល
នោះ ។ កិក្ខុត្រូវកំបាត់បង់គំនុំបុគ្គលនោះចេញ ដោយប្រការ
យ៉ាងនេះទេ ។ ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ គំនុំភីតឡើងចំពោះបុគ្គលណា
កិក្ខុត្រូវចំរើនកុណាចិត្តចំពោះបុគ្គលនោះ ។ កិក្ខុត្រូវកំបាត់បង់គំនុំពី
បុគ្គលនោះចេញ ដោយប្រការយ៉ាងនេះទេ ។ ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ
គំនុំភីតឡើងចំពោះបុគ្គលណា កិក្ខុត្រូវចំរើនមេត្តាចិត្តចំពោះបុគ្គល
នោះ ។ កិក្ខុត្រូវកំបាត់បង់គំនុំបុគ្គលនោះចេញ ដោយប្រការយ៉ាង
នេះទេ ។ ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ គំនុំភីតឡើងចំពោះបុគ្គលណា កិក្ខុ
ត្រូវប្រតិបត្តិការមិនធ្វើទុក្ខក្នុងចិត្ត ដោយស្មារតីចំពោះបុគ្គលនោះ ។
កិក្ខុត្រូវកំបាត់បង់គំនុំបុគ្គលនោះចេញ ដោយប្រការយ៉ាងនេះទេ ។

យស្មី កិត្តវេ ធុត្តលេ អាយតនា ជាយេជ
 កម្មស្សកតា តស្មី ធុត្តលេ អនិច្ចាតញ្ច កម្មស្សកោ
 អយមាយស្មា កម្មនាយតោ កម្មយោជិ កម្មតទុ
 កម្មច្យដិសរណោ យំ កម្មំ កវិស្សតិ កល្យាណំ វា
 តាបតំ វា តស្ស តាយតោ កវិស្សតិ ។ ឯ
 តស្មី ធុត្តលេ អាយតនា ចដិវនេតញ្ច ។ ឯមេ ទោ
 កិត្តវេ ចញ្ច អាយតនច្យដិវនេយា យត្ថ កិត្តុបោ
 ឧច្ចុន្ទោ អាយតនា សទ្ធសោ ចដិវនេតញ្ចតិ ។

(៦២) តត្រ ទោ អាយស្មា សាវិច្ឆន្តោ កិត្ត
 អមន្តេសិ អកុសា កិត្តុភេតិ ។ អកុសាតិ ទោ
 តេ កិត្ត អាយស្មតោ សាវិច្ឆន្តស្ស ចច្ចុស្សសុំ ។
 អាយស្មា សាវិច្ឆន្តោ ឯតនភេត ចត្តមេ អកុសា
 អាយតនច្យដិវនេយា យត្ថ កិត្តុបោ ឧច្ចុន្ទោ
 អាយតនា សទ្ធសោ ចដិវនេតញ្ច ។ តតមេ
 ចញ្ច ។ ឯតកុសា ឯតតោ ធុត្តលោ អបរិ-
 សុទ្ធកាយសមាសាហេ ហោតិ បរិសុទ្ធវិសមាសាហេ

ម្ចាស់កិត្តុភេតឡាយ គំនុំកើតឡើងចំពោះបុគ្គលណា កិត្តុភេតកំរើតទុកឲ្យ
 កាលនឹងដឹងអ្នកមានកម្មជាបស់ខ្លួនចំពោះបុគ្គលនោះថា អ្នកនេះ មាន
 កម្មជាបស់ខ្លួន ជាអ្នកទទួលយកនូវកម្ម មានកម្មជាកំណើត មានកម្មជា
 វេទនា មានកម្មជាទីពឹង អ្នកនេះនឹងធ្វើកម្មណា ទោះបីក្តី កាក្រក់ក្តី
 គង់អ្នកនោះទទួលយកកម្មនោះឲ្យបានឡើយ ។ កិត្តុភេតកំរើតបង្កើតនូវ
 បុគ្គលនោះចេញ ដោយប្រការយ៉ាងនេះទេ ។ ម្ចាស់កិត្តុភេតឡាយ
 គំនុំកើតឡើងដល់កិត្តុភេត កិត្តុភេតកំរើតបង្កើតដោយសព្វគ្រប់ ព្រោះ
 កាយាតប្បវិទីយណា កាយាតប្បវិទីយនេះមាន៥យ៉ាង ។

(៦២) ព្រះសាវិច្ឆន្តដ៏មានកាយ ហៅពួកកិត្តុភេត ក្នុងទីនោះថា
 នៃកាសាភិក្ខុភេតឡាយ ។ ពួកកិត្តុភេតនោះ ក៏ទទួលស្តាប់ពាក្យ
 ព្រះសាវិច្ឆន្តដ៏មានកាយថា កាសា ដូច្នេះ ។ ព្រះសាវិច្ឆន្តដ៏មានកាយ
 ក៏មានថេរវាទយ៉ាងនេះថា នៃកាសាភិក្ខុភេតឡាយ គំនុំកើតឡើងដល់
 កិត្តុភេត កិត្តុភេតកំរើតបង្កើតដោយសព្វគ្រប់ ព្រោះកាយាតប្បវិទីយណា
 កាយាតប្បវិទីយនេះមាន៥យ៉ាង ។ ៥យ៉ាង គឺដូចម្តេចនេះ ។
 ម្ចាស់កាសាភិក្ខុភេតឡាយ ក្នុងលោកនេះ មានបុគ្គលនេះ ជាអ្នកមានការ
 ច្រើតក្តី ដោយកាយមិនបរិសុទ្ធ មានការប្រព្រឹត្តិ ដោយវិបាកដ៏បរិសុទ្ធ

ឯវុច្ចេចិ អវុសោ ចុត្តលេ អាយាតោ បដិវិនេតោ ។
 ៩៨ ចនាវុសោ ឯកោតោ ចុត្តលោ អបរិសុទ្ធវិសមាទារោ ហោតិ បរិសុទ្ធកាយសមាទារោ ឯវុច្ចេចិ
 អវុសោ ចុត្តលេ អាយាតោ បដិវិនេតោ ។ ៩៩
 ចនាវុសោ ឯកោតោ ចុត្តលោ អបរិសុទ្ធកាយសមាទារោ
 ហោតិ អបរិសុទ្ធវិសមាទារោ លកតិ ច កាលេន
 កាលំ ទេតសោ វិវំ ទេតសោ ចសាទំ ឯវុច្ចេចិ
 អវុសោ ចុត្តលេ អាយាតោ បដិវិនេតោ ។ ៩៩
 ចនាវុសោ ឯកោតោ ចុត្តលោ អបរិសុទ្ធកាយស-
 មាទារោ ហោតិ អបរិសុទ្ធវិសមាទារោ ច ច លកតិ
 កាលេន កាលំ ទេតសោ វិវំ ទេតសោ ចសាទំ
 ឯវុច្ចេចិ អវុសោ ចុត្តលេ អាយាតោ បដិវិនេតោ ។
 ៩៨ ចនាវុសោ ឯកោតោ ចុត្តលោ បរិសុទ្ធកាយស-
 មាទារោ ហោតិ បរិសុទ្ធវិសមាទារោ លកតិ ច
 កាលេន កាលំ ទេតសោ វិវំ ទេតសោ ចសាទំ
 ឯវុច្ចេចិ អវុសោ ចុត្តលេ អាយាតោ បដិវិនេតោ ។

ម្ចាស់ភាវុសាទាំងឡាយ ភិក្ខុត្រូវកំចាត់បង់គំនុំពីបុគ្គលមានសភាពយ៉ាង
 នេះចេញ ។ ។ ម្ចាស់ភាវុសាទាំងឡាយ មួយទៀត ក្នុងលោកនេះ
 មានបុគ្គលខ្លះ ជាអ្នកមានការប្រព្រឹត្តិ ដោយវាចាមិនបរិសុទ្ធ នៃមានការ
 ប្រព្រឹត្តិ ដោយកាយដ៏បរិសុទ្ធ ម្ចាស់ភាវុសាទាំងឡាយ ភិក្ខុត្រូវកំចាត់
 បង់គំនុំពីបុគ្គលមានសភាពយ៉ាងនេះចេញ ។ ។ ម្ចាស់ភាវុសាទាំងឡាយ
 មួយទៀត ក្នុងលោកនេះ មានបុគ្គលខ្លះ មានការប្រព្រឹត្តិ ដោយកាយ
 មិនបរិសុទ្ធ មានការប្រព្រឹត្តិ ដោយវាចាមិនបរិសុទ្ធ នៃបានឧកាសស្ងប់
 នៃចិត្តផង សេចក្តីជ្រះថ្លានៃចិត្តផង ក្នុងកាលម្តងៗ ដែរ ម្ចាស់ភាវុសា
 ទាំងឡាយ ភិក្ខុត្រូវកំចាត់បង់គំនុំពីបុគ្គលមានសភាពយ៉ាងនេះចេញ ។ ។
 ម្ចាស់ភាវុសាទាំងឡាយ មួយទៀត ក្នុងលោកនេះ មានបុគ្គលខ្លះ
 មានការប្រព្រឹត្តិ ដោយកាយមិនបរិសុទ្ធ មានការប្រព្រឹត្តិ ដោយវាចា
 មិនបរិសុទ្ធ ទាំងមិនបានឧកាសស្ងប់នៃចិត្តផង សេចក្តីជ្រះថ្លានៃចិត្តផង
 ក្នុងកាលម្តងៗ ទេ ម្ចាស់ភាវុសាទាំងឡាយ ភិក្ខុត្រូវកំចាត់បង់គំនុំពី
 បុគ្គលមានសភាពយ៉ាងនេះចេញ ។ ។ ម្ចាស់ភាវុសាទាំងឡាយ
 មួយទៀត ក្នុងលោកនេះ មានបុគ្គលខ្លះ មានការប្រព្រឹត្តិ ដោយកាយ
 ដ៏បរិសុទ្ធ មានការប្រព្រឹត្តិ ដោយវាចាដ៏បរិសុទ្ធ ទាំងបានឧកាស
 ស្ងប់នៃចិត្តផង សេចក្តីជ្រះថ្លានៃចិត្តផង ក្នុងកាលម្តងៗ ម្ចាស់ភាវុសា
 ទាំងឡាយ ភិក្ខុត្រូវកំចាត់បង់គំនុំពីបុគ្គលមានសភាពយ៉ាងនេះចេញ ។ ។

តត្រាវុសា យាយំ បុគ្គលោ អបរិសុទ្ធកាយសមា-
 ចារោ បរិសុទ្ធវិសមាចារោ កាចំ តស្មី បុគ្គលេ
 អយោគោ ចដិវិនេតញ្ចោ ។ សេយ្យថាចិ អាវុសា
 កំក្កា វិសុក្កលំគោ វិយាយ ឧត្តកំ វិស្វា
 វិសេន ចានេន វិក្កហេត្វា(១) ឧត្តកំលោន ចានេន
 បត្តវិញ(២) យោ តត្វ សាហេ តំ បរិចារេត្វា(៣)
 អនាយ បត្តវេយ្យ វិវាទេ ចោ អាវុសា យាយំ
 បុគ្គលោ អបរិសុទ្ធកាយសមាចារោ បរិសុទ្ធវិសមា-
 ចារោ យាស្ស អបរិសុទ្ធកាយសមាចារោ ឧ-
 សាស្ស តស្មី សមយេ មនសិកាតញ្ចោ យា ច
 ទ្វស្ស បរិសុទ្ធវិសមាចារោ សាស្ស តស្មី សមយេ
 មនសិកាតញ្ចោ ។ វិវំ តស្មី បុគ្គលេ អយោគោ
 ចដិវិនេតញ្ចោ ។ តត្រាវុសា យាយំ បុគ្គលោ
 អបរិសុទ្ធវិសមាចារោ បរិសុទ្ធកាយសមាចារោ កាចំ
 តស្មី បុគ្គលេ អយោគោ ចដិវិនេតញ្ចោ ។

១ ឧ. វិញ្ញាបន្ទ ។ ២ ឧ. វិញ្ញាបន្ទ ។ ៣ ឧ. បរិចារេត្វា ។

ម្ចាស់អាវុសាទាំងឡាយ បណ្តាបុគ្គលទាំងនោះ បុគ្គលណា មាន
 ការប្រព្រឹត្តិ ដោយកាយមិនបរិសុទ្ធ ឬមានការប្រព្រឹត្តិ ដោយវាចា
 ដ៏បរិសុទ្ធ ក៏ត្រូវកំចាត់បដិធិបុគ្គលនោះចេញ ដោយប្រការ
 ដូចម្តេច ។ ម្ចាស់អាវុសាទាំងឡាយ ដូចជាក្រុមអ្នកទ្រទ្រង់សំពត់
 បង្អួច បានឃើញដែលសំពត់នៅច្រកផ្លូវ ហើយដាច់ខឹងដើរឆ្លង
 លាតដាងមើលដោយជើងស្តាំ ហើយហែកសំពត់យកត្រង់កន្លែង
 ដែលមានសាច់ដាច់ រួចកាន់យកដើរចៀសចេញទៅ យ៉ាងណាមិញ
 ម្ចាស់អាវុសាទាំងឡាយ បុគ្គលណាមានការប្រព្រឹត្តិ ដោយកាយមិន
 បរិសុទ្ធ ឬមានការប្រព្រឹត្តិ ដោយវាចាដ៏បរិសុទ្ធ ក៏ត្រូវធ្វើទុកក្នុង
 ចិត្តទូរស័ក្តិប្រព្រឹត្តិ ដោយកាយមិនបរិសុទ្ធរបស់បុគ្គលនោះ ក្នុង
 សម័យនោះឡើយ ត្រូវធ្វើទុកក្នុងចិត្ត ត្រង់សេចក្តីប្រព្រឹត្តិ ដោយវាចា
 ដ៏បរិសុទ្ធ របស់បុគ្គលនោះ ក្នុងសម័យនោះប៉ុណ្ណោះ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។
 ក៏ត្រូវកំចាត់បដិធិបុគ្គលនោះចេញ ដោយប្រការយ៉ាងនេះ ។
 ម្ចាស់អាវុសាទាំងឡាយ បណ្តាបុគ្គលទាំងនោះ បុគ្គលណា មានការ
 ប្រព្រឹត្តិ ដោយវាចាមិនបរិសុទ្ធ ឬមានការប្រព្រឹត្តិ ដោយកាយដ៏បរិសុទ្ធ
 ក៏ត្រូវកំចាត់បដិធិបុគ្គលនោះចេញ ដោយប្រការដូចម្តេច ។

សេយ្យដាច់ អកុសោ ខោក្ការណី សេវិលធនា-
 កមរិយោនត្វា អថ បុរិសោ អាកន្ធោយ្យ យឡាភិកត្តោ
 យឡបរោតា កិលន្តោ តសីតោ ចំពាសីតោ សោ
 តំ ខោក្ការណី ឱកាហេត្វា ឧកោហំ ហេត្វហំ(១)
 សេវិលធនាកំ អថយ្យហំត្វា អញ្ញលំនា ចំវិត្វា
 បក្កមេយ្យ ឯវមេវ ទោ អកុសោ យ្វាយំ បុគ្គលោ
 អថសុទ្ធវិសមាទារោ វរិសុទ្ធកាយសមាទារោ
 យាស្ស អថសុទ្ធវិសមាទារោ ន សាស្ស តស្មី
 សមយេ មនសិកាតត្វា យា ច ទ្ធស្ស វរិសុទ្ធ-
 កាយសមាទារោ សាស្ស តស្មី សមយេ មនសិ-
 កាតត្វា ។ ឯវំ តស្មី បុគ្គលេ អាហារោ បដិវិទេ-
 តត្វា ។ តត្រាកុសោ យ្វាយំ បុគ្គលោ អថសុទ្ធ-
 កាយសមាទារោ អថសុទ្ធវិសមាទារោ លកតំ ច
 កាលេន កាលំ ទេតសោ វិវំ ទេតសោ ធសាទំ
 កថំ តស្មី បុគ្គលេ អាហារោ បដិវិទេតត្វា ។

១ ខ. ឆ. ឯឡុប ធិរិច្ឆិ ហនិ បកាតិ ។

ម្នាលអកុសោទាំងឡាយ ស្រឡាញ់គ្នា ពាសពេញដោយសារយ
 នីតិចក មានបុរសក្តៅទាំងដោយកំដៅថ្ងៃ ត្រូវកំដៅថ្ងៃត្រឹមសង្កត់
 ឡើយហត់ អន្ទះកន្ទួន ស្រែក ដើមកដល់ បុរសនោះ ក៏ចុះទៅ
 កស្រឡាញ់គ្នាខាង ហើយវិភសាធយនីតិចកដោយដៃទាំងពីរ រួច
 ក្បងទឹកដឹកដោយកំបង់វែង ទើបដើរចេញទៅ យ៉ាងណាមិញ
 ម្នាលអកុសោទាំងឡាយ បុគ្គលណាមានការប្រព្រឹត្តិ ដោយពុំចា
 មិនបរិសុទ្ធ នៃមានការប្រព្រឹត្តិ ដោយកាយដ៏បរិសុទ្ធ ក៏កុម្មានត្រូវ
 ធ្វើទុកក្នុងចិត្ត ខ្លួនសេចក្តីប្រព្រឹត្តិ ដោយពុំចាមិនបរិសុទ្ធរបស់បុគ្គល
 នោះ ក្នុងសម័យនោះឡើយ ត្រូវធ្វើទុកក្នុងចិត្តតែត្រង់សេចក្តីប្រព្រឹត្តិ
 ដោយកាយដ៏បរិសុទ្ធរបស់បុគ្គលនោះ ក្នុងសម័យនោះប៉ុណ្ណាមិញ ក៏
 យ៉ាងនោះដែរ ។ ក៏កុំត្រូវកំបង់បង់គំនុំចិត្តបុគ្គលនោះ ដោយប្រការ
 យ៉ាងនេះ ។ ម្នាលអកុសោទាំងឡាយ បណ្តាបុគ្គលទាំងនោះ បុគ្គលណា
 មានសេចក្តីប្រព្រឹត្តិ ដោយកាយមិនបរិសុទ្ធ មានសេចក្តីប្រព្រឹត្តិ ដោយ
 ពុំចាមិនបរិសុទ្ធ នៃបានឧកាសស្ងប់នៃចិត្តនឹងជ្រេថ្លាខិតចិត្ត ក្នុងកាល
 ម្តង ។ ក៏កុំត្រូវកំបង់បង់គំនុំចិត្តបុគ្គលនោះចេញ ដោយប្រការដូចម្តេច ។

សេយ្យថាបំ អកុសោ ចរិតំ កោមទតោ(១) ទទកំ
 អដ បុរិសា អាកច្ឆេយ្យ យម្មាភិកតត្តោ យម្មបរោ
 កំលន្តោ តសិកោ បិចាសិកោ តស្ស វិវាស្ស ឥធំ
 ទោ ចរិតំ កោមទតោ ទទកំ សចាបំ អញ្ចលិចា
 វ បិវស្សាមិ កាជទេវ វ ទោភិស្សាមិបិ កំ លោ-
 ឡិស្សាមិបិ កំ អមេយ្យម្យ កំ កវិស្សាមិ យទ្ធាបំ
 ចេត្តុល្លិកោ(២) ចិចតំត្វា កោបិទកំ បិវត្វា ចត្ត-
 មេយ្យន្តំ សោ ចេត្តុល្លិកោ ចិចតំត្វា កោបិទកំ
 បិវត្វា ចត្តមេយ្យ វិវាទេវ ទោ អកុសោ យ្វាយំ
 បុគ្គលោ អបរិសុទ្ធតាយសមាចារោ អបរិសុទ្ធវិស-
 មាចារោ លពតិ ធន កាលោ កាលំ ទេតសោ វិវិ
 ទេតសោ ចសាធំ យាស្ស អបរិសុទ្ធតាយសមាចារោ
 ធន សាស្ស តស្មី សមយេ ឧទសិកាតត្វា យា-
 មិស្ស អបរិសុទ្ធវិសមាចារោ ធន សាមិស្ស តស្មី
 សមយេ ឧទសិកាតត្វា យត្វ ទោ សោ លពតិ

១ ៩ ឃ. គោមទេ ។ ២ ឃ. ចេត្តុល្លិកោ ។ ឃ. ចេត្តុល្លិកោ ។

ប្រាសភាវុសាទំវិទ្យាយ ដូចទឹកដីតិចដក់ ក្នុងដំណើរដំណា មានបុរស
 ក្តៅភ្នំដំណើរដំណើរ ត្រូវដំណើរដំណើរសង្កត់ ឡើយមាន អនុវត្តន៍
 ស្រេក ដើរមកដល់ បុរសអាក្រក់ទឹកនោះ មានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាង
 នេះថា ទឹកក្នុងដំណើរដំណើរនោះមានកំច បើជាភាគអញ្ចដឹងដឹងដោយ
 កំចដឹងដូចដោយភាគនេះ ក៏ឈ្មោះថា ភាគអញ្ចដឹងទឹកនោះឱ្យក្រីក្រដង
 ឱ្យល្អកំដង ទាំងដូចទឹកនោះ ឱ្យជាទឹកដ៏កម្រិតបានដង បើដូច្នោះ មានតែ
 ភាគអញ្ចដឹងល្អកំដងដ៏ឧបដិសន្ធិដូចជាដោយ ហើយដើរចេញទៅចុះ ដូច្នេះ
 បុរសនោះ ក៏ច្រត់ដល់ល្អកំដងដ៏ឧបដិសន្ធិដូចជាដោយច្រៀសចេញទៅ យ៉ាង
 ណាមិញ ប្រាសភាវុសាទំវិទ្យាយ បុគ្គលណា មានសេចក្តីប្រព្រឹត្តិ ដោយ
 កាយមិនបរិសុទ្ធ មានសេចក្តីប្រព្រឹត្តិ ដោយវចនាមិនបរិសុទ្ធ តែបាន
 ឧកាសស្ងប់នៃចិត្តដង សេចក្តីជ្រះថ្លានៃចិត្តដង ក្នុងកាលម្តង ៗ ក៏មិនត្រូវ
 ធ្វើទុកក្នុងចិត្តខ្លាចសេចក្តីប្រព្រឹត្តិ ដោយកាយមិនបរិសុទ្ធរបស់បុគ្គលនោះ
 ក្នុងសម័យនោះឡើយ មិនត្រូវធ្វើទុកក្នុងចិត្តខ្លាចសេចក្តីប្រព្រឹត្តិ ដោយវចនា
 មិនបរិសុទ្ធរបស់បុគ្គលនោះ ក្នុងសម័យនោះឡើយ (ព្រោះ) បុគ្គលនោះ
 បានឧកាសស្ងប់នៃចិត្តដង សេចក្តីជ្រះថ្លានៃចិត្តដង ក្នុងកាលម្តង ៗ ឯណា

កាលេន កាលំ ចេតសោ វិវរំ ចេតសោ ចសានំ
 តនេវស្ស តស្មី សមយេ មនសិកាតត្ថំ ។ ឯ
 តស្មី បុគ្គលេ អាឃាតោ បដិវិនេត្តោ ។ តត្រាវុសោ
 យាយំ បុគ្គលោ អបរិសុទ្ធកាយសមាចារោ អបរិ-
 សុទ្ធវិសមាចារោ ន លភតិ កាលេន កាលំ
 ចេតសោ វិវរំ ចេតសោ ចសានំ កតំ តស្មី បុគ្គលេ
 អាឃាតោ បដិវិនេត្តោ ។ សេយ្យដាមំ អារុសោ
 បុរិសោ អាកាធិកោ ទុក្ខំតោ ពាណិជ្ជិកលាភោ អន្ទាទ-
 មក្ខប្បដិបន្នោ តស្ស បុរោចិស្ស ទ្វេរ កាមោ
 បច្ឆតោចិស្ស ទ្វេរ កាមោ សោ ន លភេយ្យ សច្ចា-
 យានំ ភោជនានំ ន លភេយ្យ សច្ចាយានំ ភេ-
 សដ្ឋានំ ន លភេយ្យ បដិវចំ ឧបដ្ឋានំ ន លភេយ្យ
 កម្មនាមកំ តមេនំ អញ្ញតោ បុរិសោ ចស្សេយ្យ
 អន្ទាទមក្ខប្បដិបន្នោ សោ តស្មី បុរិសោ កាតុញ្ញ-
 យេវ ឧបដ្ឋាបេយ្យ អនុធយេវ ឧបដ្ឋាបេយ្យ
 អនុកម្មយេវ ឧបដ្ឋាបេយ្យ អហោ វតាយំ បុរិសោ

ភិក្ខុត្រូវធ្វើទុក្ខកងចក្កកែត្រង់ការបានឧកាសស្ងប់នៃចិត្តផង សេចក្តីជ្រេវា
 នៃចិត្តផង ក្នុងកាលម្តងៗនោះ បេសបុគ្គលនោះ ក្នុងសម័យនោះ
 ប៉ុណ្ណោះ ក៏យាងនោះដែរ ។ ភិក្ខុត្រូវកំចាត់បង់នំខ្ញុំបុគ្គលនោះ ដោយ
 ប្រការយាងនេះ ។ ម្ចាស់អារាមទាំងឡាយ បណ្តាបុគ្គលទាំងនោះ
 បុគ្គលណាមានសេចក្តីប្រព្រឹត្តិ ដោយកាយមិនបរិសុទ្ធ មានសេចក្តី
 ប្រព្រឹត្តិ ដោយវាចាមិនបរិសុទ្ធ ទាំងមិនបានឧកាសស្ងប់នៃចិត្តផង
 សេចក្តីជ្រេវានៃចិត្តផង ក្នុងកាលម្តងៗទេ តើភិក្ខុត្រូវកំចាត់បង់នំខ្ញុំ
 បុគ្គលនោះចេញដូចម្តេច ។ ម្ចាស់អារាមទាំងឡាយ ដូចបុរសមាន
 អាភាពដល់ទូរសេចក្តីទុក្ខ ឈឺធ្ងន់ ងើរទៅកាន់ផ្លូវឆ្ងាយ ស្រុក
 បុរសនោះ ក៏នៅឆ្ងាយទៅមុខផង ស្រុកបុរសនោះ ក៏នៅឆ្ងាយទៅ
 ក្រោយផង បុរសនោះ មិនបានទូរកាជនទាំងឡាយជាទីសច្ចៀយ
 មិនបានកសដ្ឋៈទាំងឡាយជាទីសច្ចៀយ មិនបានអ្នកទុកបម្រុងជីវិត
 គួរ មិនបានជនអ្នកនាំទៅស្រុកសោះ ស្រាប់តែមានបុរសម្នាក់ទៀត
 ងើរទៅកាន់ផ្លូវឆ្ងាយដែរ ក៏ឃើញបុរសនោះ គាត់កំពុងទុកទូរសេចក្តី
 កុណាក្នុងបុរស (មានអាភាព) នោះ គាត់ទុកទូរសេចក្តីកាណិត គាត់
 ទុកទូរសេចក្តីអនុគ្រោះ (ដោយចំណង់ថា) ធ្វើដូចម្តេចហ្ន៎ ឲ្យបុរសនោះ

លកេយ្យ សច្ចាយានិ កោដនានិ លកេយ្យ សច្ចា-
 យានិ កេសន្តានិ លកេយ្យ ចជ្រែច ឧបដ្ឋានំ លកេយ្យ
 តាមន្តបាយតំ ។ តំ កិស្ស ហេតុ ។ មាយ
 ចុរិសោ ឥវេវ អនយស្យសនំ អាចជ្ជិតិ(១) ឯវេវ ទោ
 អកុសោ យ្វាយំ ចុត្តលោ អចរិសុទ្ធតាយសមាបាវេ
 អចរិសុទ្ធវិសមាបាវេ ឧ ច លកតិ កាលេន កាលំ
 ចេតសោ វិវំ ចេតសោ ចសានំ ឯវុចេចិ អកុសោ
 ចុត្តលេ កាវត្តាយេវ ឧបដ្ឋាមេតង្គំ អនុនយាយេវ
 ឧបដ្ឋាមេតង្គា អនុតាម្យាយេវ ឧបដ្ឋាមេតង្គា អហោ វត
 អយមាយស្មា កាយនុច្ចរិតំ មហាយ កាយសុច្ចរិតំ
 ភាវេយ្យ វិច្ចុច្ចរិតំ មហាយ វិច្ចុច្ចរិតំ ភាវេយ្យ
 មនោនុច្ចរិតំ មហាយ មនោសុច្ចរិតំ ភាវេយ្យ ។ តំ
 កិស្ស ហេតុ ។ មាយមាយស្មា កាយស្ស កេតា
 ចាម្មាណា អមាយំ ទុក្ខតិ វិចិត្តាតំ ឯវាយំ ឧបចជ្ជិតិ ។
 ឯវំ តស្មី ចុត្តលេ អាយាសោ ចជ្រែនេតង្វា ។

១ ខ. អាចជ្ជិតិ ។ ខ. អាចជ្ជិត្យ ។

បាននូវភាវនាទាំងឡាយជាទីសប្បាយ បាននូវភេសជ្ជៈទាំងឡាយជាទី
 សប្បាយ បាននូវអ្នកទំនុកចម្រើនដ៏សមគួរ បាននូវវេទនាគំរៅកេ
 ស្រុកផងទៅអេះ ។ ដំណើរនោះ ព្រោះហេតុអ្វី ។ ព្រោះថាបុរសនេះ
 កុំដល់នូវសចក្ខីភាព ត្រង់កន្លែងនេះឡើយ មានឧបមាយ៉ាងណាមិញ
 ម្ចាស់អកុសោទាំងឡាយ ចុត្តលណាមានសេចក្តីប្រព្រឹត្តិ ដោយកាយមិន
 ចរិសុទ្ធ មានសេចក្តីប្រព្រឹត្តិ ដោយវិចារកមិនចរិសុទ្ធទាំងមិនបានឧកាស
 ស្ងប់នៃចិត្តនឹងសេចក្តីជ្រៅនៃចិត្តក្នុងកាលម្តងៗទេ ម្ចាស់អកុសោទាំង-
 ឡាយ ភិក្ខុត្រូវតែទុកនូវសចក្ខីករណ ត្រូវតែទុកនូវសចក្ខីភាណិត
 ត្រូវតែទុកនូវសចក្ខីអនុគ្រោះ ចំពោះចុត្តលមានសភាព យ៉ាងនេះ
 (ដោយចំណងថា) ធ្វើដូចម្តេចហ្ន៎ អ្នកនេះ គប្បីលះកាយទុច្ចរិត ហើយ
 ចំរើនកាយសុច្ចរិត លះវិច្ចុច្ចរិត ហើយចំរើនវិច្ចុច្ចរិត លះមនោទុច្ចរិត
 ហើយចំរើនមនោសុច្ចរិត នឹងគេអេះ ។ ដំណើរនោះ ព្រោះហេតុអ្វី ។
 ព្រោះថាភិក្ខុអ្នកនេះ បែកប្លាយរាងកាយស្ងប់ទៅកើតក្នុងកំណើតនៃច្បាប់
 ចិត្តវិស័យ អស្ករកាយនឹងទារុណឡើយក៏មានឧបមេយ្យ យ៉ាងនោះ
 ដែរ ។ ភិក្ខុត្រូវកំចាត់ចង់នឹងចុត្តលនោះចេញ ដោយប្រការយ៉ាងនេះ ។

តត្រាវុសោ យាយំ ធុត្តលោ បរិសុទ្ធកាយសមាបាហោ
 បរិសុទ្ធវិសមាបាហោ លភតិ ច កាលេន កាលំ
 ទេតសោ វិវរំ ទេតសោ បសាទំ កាដំ តស្មី ធុត្តលេ
 អាឃាតោ បដិវទេតោ ។ សេយ្យជាមិ អាវុសោ
 ហោត្តារណី អន្តោនកា សាតោនកា សីតោនកា
 សេតោនកា សុច្ឆតិដ្ឋា វឌ្ឍណីយា បាធាវុក្ខេហិ
 សញ្ញា អថ ធុរិសោ អាគន្ធម្ម យធាតិកត្តោ
 យធម្មរោតោ កិលន្តោ តសីតោ ចិបាសីតោ សោ
 តំ ហោត្តារណី ឱកាហោត្វា ធម្មាត្វា ច មិវត្វា ច
 ចត្តត្ថវត្វា តត្ថវ វុត្តាប្បាយាយ ធិសីនេយ្យ វា
 ធិបន្នេយ្យ វា វរាមេវ ទោ អាវុសោ យាយំ ធុត្តលោ
 បរិសុទ្ធកាយសមាបាហោ បរិសុទ្ធវិសមាបាហោ លភតិ
 ច កាលេន កាលំ ទេតសោ វិវរំ ទេតសោ បសាទំ
 យាចិស្ស បរិសុទ្ធកាយសមាបាហោ សាចិស្ស តស្មី
 សមយេ មនសីកាតត្វា យាចិស្ស បរិសុទ្ធវិស-
 មាបាហោ សាចិស្ស តស្មី សមយេ មនសីកាតត្វា

ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ ចក្កលច្ឆត្តលទាំងនោះ ច្ឆត្តលណា មានសេចក្តី
 ប្រព្រឹត្តិ ដោយកាយបរិសុទ្ធ មានសេចក្តីប្រព្រឹត្តិ ដោយវាចាភិបរិសុទ្ធ
 ទាំងបាទឧកាសស្សបរិវេនចិត្តនឹងសេចក្តីជ្រះថ្លានៃចិត្ត ក្នុងកាលម្តងៗ តើ
 ភិក្ខុត្រូវកំចាត់ចង់ធុត្តច្ឆត្តលនោះ ដូចម្តេច ។ ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ
 ស្រះបាត្រារណី មានទឹកថ្លា ត្បូង ត្រជាក់ ស មានកំណត់កបល្ល ឆ្នូរ
 រីករាយ ដេរដាសដោយដើមឈើផ្សេងៗ ហើយមានបុរសក្តៅទ្វាង
 ដោយកំដៅថ្ងៃ ត្រូវកំដៅថ្ងៃឆ្អែបសង្កត់ ខ្សឹបបាត់ អន្ទះអវុឌ្ឍ ស្រែក
 ដើរមកដល់ បុរសនោះ ក៏ចុះក្នុងស្រះបាត្រារណីនោះ ភ្លួងផង ដឹកផង
 ហើយក្រឡប់ឡើងមកអង្គុយលើដីក្រាមម្តងៗ ប្របស្រះបាត្រារណី
 នោះឯង មានបមាណីនណា ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ ច្ឆត្តលណា
 មានសេចក្តីប្រព្រឹត្តិ ដោយកាយបរិសុទ្ធ មានសេចក្តីប្រព្រឹត្តិ
 ដោយវាចាភិបរិសុទ្ធ ទាំងបាទឧកាសស្សបរិវេនចិត្តនឹងសេចក្តីជ្រះថ្លានៃចិត្ត
 ក្នុងកាលម្តងៗ ភិក្ខុត្រូវធ្វើទុកក្នុងចិត្តនូវសេចក្តីប្រព្រឹត្តិ ដោយកាយបរិ-
 បរិសុទ្ធរបស់ច្ឆត្តលនោះ ក្នុងសម័យនោះផង ត្រូវធ្វើទុកក្នុងចិត្តនូវសេចក្តី
 ប្រព្រឹត្តិ ដោយវាចាភិបរិសុទ្ធ រេបស់ច្ឆត្តលនោះ ក្នុងសម័យនោះផង

យឡ ឆោ លកតិ កាលេន កាលំ ទេតសោ
 វិវំ ទេតសោ ចសាទំ តឡស្ស តស្មី សមយេ
 មនសីកាតតំ ។ ឯវំ តស្មី បុគ្គលេ អាយាតោ
 ចជិវនេតទ្វោ ។ សមន្តប្បាសាទិកំ អកុសោ បុគ្គលំ
 អកុដ្ឋ ចិត្តំ ចសីទតិ ។ ឥមេ ទោ អកុសោ
 ចញ្ច អាយាតប្បជិវនយា យត្ថ កិក្ខុចោ ឧប្បន្នោ
 អាយាតោ សព្វសោ ចជិវនេតទ្វោតិ ។

(២៣) តត្រ ទោ អាយស្មា សាវីបុត្តោ កិក្ខុ
 អមន្តេសំ ។ បេ ។ ចញ្ចហកុសោ ធម្មេហិ សមន្តា-
 កតោ កិក្ខុ អលំសាកត្តោ សត្រឡាចារិទំ ។
 កតតេហិ បញ្ចហិ ។ ឥតាកុសោ កិក្ខុ អន្តរា
 ច សីលសម្បន្នោ ហោតិ សីលសម្បន្តាកតថាយ ច
 អាកតំ ចញ្ចំ ព្យាកត្តា ហោតិ អន្តរា ច សមាទិ-
 សម្បន្នោ ហោតិ សមាទិសម្បន្តាកតថាយ ច អាកតំ
 ចញ្ចំ ព្យាកត្តា ហោតិ អន្តរា ច ចញ្ញាសម្បន្នោ ហោតិ
 ចញ្ញាសម្បន្តាកតថាយ ច អាកតំ ចញ្ចំ ព្យាកត្តា
 ហោតិ អន្តរា ច វិមុត្តិសម្បន្នោ ហោតិ វិមុត្តិសម្ប-
 នាកតថាយ ច អាកតំ ចញ្ចំ ព្យាកត្តា ហោតិ

(ព្រោះ) បុគ្គលនោះ បានឧកាសស្ងប់នៃចិត្តនិងសេចក្តីជ្រះថ្លានៃចិត្ត ក្នុង
 កាលម្តងៗ ឯណា ក៏ក្នុងកិច្ចព្រឹទ្ធកក្កដាចិត្តនូវការបាននូវឧកាសស្ងប់នៃចិត្ត
 និងសេចក្តីជ្រះថ្លានៃចិត្ត ក្នុងកាលម្តងៗ នោះ បេសបុគ្គលនោះ ក្នុងសម័យ
 នោះផង ក៏មានឧបមេយ្យយ៉ាងនោះដែរ ។ ក៏ក្នុងកំហាប់បំផុតបុគ្គល
 នោះចេញ ដោយប្រការយ៉ាងនេះ ។ ម្ចាស់កាវុសាទាំងឡាយ ចិត្តជ្រះថ្លា
 ព្រោះមេកកប្រសព្វនឹងបុគ្គលដែលមានគុណគួរឱ្យជ្រះថ្លាបំផុត ។ ម្ចាស់
 កាវុសាទាំងឡាយ គំនុំគិតឡើងដល់កិក្ខុ ក៏ក្នុងកំហាប់បំផុតសព្វគ្រប់
 ដោយអាយាតប្បជិវនយា អាយាតប្បជិវនយនេះមាន៨ យ៉ាង ។

(២៤) ព្រះសាវីបុត្តជំនាន់អាយុ មានដេរវាចានិងពួកកិក្ខុ ក្នុងទី
 នោះហ៎ ។ បេ ។ ម្ចាស់កាវុសាទាំងឡាយ ក៏ក្នុងកំហាប់ដោយធម៌៨ យ៉ាង
 គួរសាកសួរ (ធម៌៨) និងសត្រឡាចារិទាំងឡាយបាន ។ ធម៌៨ យ៉ាង
 ធំដូចម្តេច ។ ម្ចាស់កាវុសាទាំងឡាយ ក្នុងសាសនានេះ មានកិក្ខុជា
 អ្នកបរិច្ចាគ ដោយសីលខ្លួនឯងទាំងពួកនៅប្រស្នាវដែលមក ក្នុង
 សីលសម្បទាកថា ១ បរិច្ចាគដោយសមាទិខ្លួនឯងទាំងពួកនៅប្រស្នា
 វដែលមក ក្នុងសមាទិសម្បទាកថា ១ បរិច្ចាគដោយចញ្ញាខ្លួនឯង
 ទាំងពួកនៅប្រស្នាវដែលមក ក្នុងចញ្ញាសម្បទាកថា ១ បរិច្ចាគ
 ដោយវិមុត្តិខ្លួនឯងទាំងពួកនៅប្រស្នាវដែលមក ក្នុងវិមុត្តិសម្បទាកថា ១

អត្តនា ច វិមុត្តិញ្ញាណទស្សនសម្បជ្ជោ ហោតិ វិមុត្តិញ្ញាណទស្សនសម្បជ្ជាគតោ យ ច កាតំ ចញ្ញំ ឡាភក្កា ហោតិ ។ ឥមេហិ ទោ អារុសោ ចក្ខុហិ ធម្មេហិ សមញ្ញកតោ ភិក្ខុ អលំសាគោ ព្រាហ្មណ៍នំ ។

(៦៤) តត្រ ទោ អាយស្មា សាវិបុត្តោ ភិក្ខុ អមន្តេសំ ។ បេ ។ ចក្ខុហារុសោ ធម្មេហិ សមញ្ញកតោ ភិក្ខុ អលំសាដិវេ សព្វេហិ ។ កាតមេហិ ចក្ខុហិ ។ ឥអារុសោ កក្កុ អត្តនា ច សីលសម្បជ្ជោ ហោតិ សីលសម្បជ្ជាគតោ យ ច កាតំ (១) ចញ្ញំ ឡាភក្កា ហោតិ អត្តនា ច សមាធិសម្បជ្ជោ ហោតិ សមាធិសម្បជ្ជាគតោ យ ច កាតំ ចញ្ញំ ឡាភក្កា ហោតិ អត្តនា ច ចញ្ញាសម្បជ្ជោ ហោតិ ចញ្ញាសម្បជ្ជាគតោ យ ច កាតំ ចញ្ញំ ឡាភក្កា ហោតិ អត្តនា ច វិមុត្តិសម្បជ្ជោ ហោតិ វិមុត្តិសម្បជ្ជាគតោ យ ច កាតំ ចញ្ញំ ឡាភក្កា ហោតិ អត្តនា ច វិមុត្តិញ្ញាណទស្សនសម្បជ្ជោ ហោតិ

បរិច្ចណិវេយវិមុត្តិញ្ញាណទស្សនៈ ខ្លួនឯង ចំណែកកន្លែងប្រសាវដែលមក ក្នុងវិមុត្តិញ្ញាណទស្សនសម្បជ្ជាគតោ ។ ។ ម្ចាស់ភាវុសាចំណែកខ្យល់ ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌ ៥ យ៉ាងនេះឯង គួរសាកសួរនឹងសព្វហិរិចំណែកខ្យល់បាន ។

(៦៤) ព្រះសាវិបុត្តដ៏មានអាយុ មានជីវិតចំណែកភិក្ខុ ក្នុង ទីនោះហើយ ។ បេ ។ ម្ចាស់ភាវុសាចំណែកខ្យល់ ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌ ៥ យ៉ាង គួរដល់សាវិរិយមួយនឹងសព្វហិរិចំណែកខ្យល់បាន ។ ធម៌ ៥ យ៉ាង តើដូចម្តេច ។ ម្ចាស់ភាវុសាចំណែកខ្យល់ ភិក្ខុក្នុង សាសនានេះ មានភិក្ខុជាអ្នកបរិច្ចណិវេយសីលខ្លួនឯងចំណែកកន្លែងប្រសាវដែលមក ក្នុងសីលសម្បជ្ជាគតោ ។ បរិច្ចណិវេយសមាធិ ខ្លួនឯងចំណែកកន្លែងប្រសាវដែលមក ក្នុងសមាធិសម្បជ្ជាគតោ ។ បរិច្ចណិវេយចញ្ញា ខ្លួនឯងចំណែកកន្លែងប្រសាវដែលមក ក្នុងចញ្ញាសម្បជ្ជាគតោ ។ បរិច្ចណិវេយវិមុត្តិ ខ្លួនឯងចំណែកកន្លែងប្រសាវដែលមក ក្នុងវិមុត្តិសម្បជ្ជាគតោ ។ បរិច្ចណិវេយវិមុត្តិញ្ញាណទស្សនៈ ខ្លួនឯង

វិទុតិញ្ញាណទស្សនសម្មទានកាយ ច កតំ ចញ្ញំ
ព្យាកត្តា យោតិ ។ ឥមេហំ ទោ អកុសោ ចញ្ញហំ
នម្មេហំ សមម្ពាគតោ ភិក្ខុ អលំសាដិវោ សត្រិហ្ម-
ហំនង្គំ ។

[៦៨] តត្រិ ទោ អាយស្មា សាវីធុត្តោ ភិក្ខុ
អមន្តេសិ ។ បេ ។ យោ ហិ កោតិ អកុសោ
ចរំ ចញ្ញំ ធុច្ឆតំ សញ្ញោ សោ ចញ្ញហំ ហិទេហំ
ឯតេសំ វា អញ្ញាគវេទ ។ កតមេហំ ចញ្ញហំ ។
មទ្គត្តា មោម្មហត្តា ចរំ ចញ្ញំ ធុច្ឆតំ ចាចិច្ឆោ
ឥន្ទាចកតោ ចរំ ចញ្ញំ ធុច្ឆតំ ចរិករំ ចរំ ចញ្ញំ
ធុច្ឆតំ អញ្ញាគុកាមោ ចរំ ចញ្ញំ ធុច្ឆតំ អនិវា
ចានវិចិត្តោ (១) ចរំ ចញ្ញំ ធុច្ឆតំ សទេ មេ ចញ្ញំ
ធុច្ឆតំ សម្មនេវ ព្យាករិស្សតំ ឥន្ទតំ កុសលំ
ហោ ន (២) មេ ចញ្ញំ ធុច្ឆតំ សម្មនេវ ព្យាក-
រិស្សតំ អហមស្ស សម្មនេវ ព្យាករិស្សតំ ។

១ ឧ. អប វិ បក្សន្តោ ។ ២ ឧ. ឧ. យ ។

ទាំងពួកក្នុងប្រសាវវេលាមក ក្នុងវិមុត្តិញ្ញាណទស្សនសម្មទានថា ។
ម្ចាស់កាសាទាំងឡាយ ក៏ក្នុងប្រកបដោយធម៌៨ យ៉ាងនេះឯង គួរដល់
សាវ័រៈជាមួយនឹងសត្រិហ្មហំទាំងឡាយបាន ។

[៦៩] ព្រះសាវីធុដ៏មានកាយ មានបេរាវាចន៍ពួកក៏ក្នុង ក្នុង
និរោថ ។ បេ ។ ម្ចាស់កាសាទាំងឡាយ ក៏ក្នុងសូត្រស្នាមន៍
អ្នកដទៃ ក៏ក្នុងអស់នោះ (វេយ្យាស្ថ) ដោយហេតុទាំង៨ យ៉ាង ឬបណ្តា
ហេតុទាំង៨ យ៉ាងនោះ ហេតុណាមួយ ។ ហេតុទាំង៨ យ៉ាង តើដូច
ម្តេច ។ គឺក្នុងសូត្រស្នាមន៍អ្នកដទៃ ព្រោះស្មារតីទន់ ព្រោះល្ងង់ខ្វះ
មានសេចក្តីប្រាថ្នាលាមក លុះក្នុងកំណាចនៃសេចក្តីប្រាថ្នា ហើយសូត្រ
ស្នាមន៍អ្នកដទៃ ។ សូត្រស្នាមន៍អ្នកដទៃ ដើម្បីសង្កត់សង្កិន ។
មិនចង់ដឹង ហើយសូត្រស្នាមន៍អ្នកដទៃ មួយយ៉ាងទៀត ក៏ក្នុងមាន
នំនិតយ៉ាងនេះហើយ សូត្រស្នាមន៍អ្នកដទៃ ថាបើ ក៏ក្នុងវេលាកាតា
អញ្ញសូត្រស្នាមន៍ហើយ ការងារសាដោយត្រឹមត្រូវបាន ការងារសាដ្ឋុ
ជាការឆ្លើយ បើកាតាអញ្ញសូត្រស្នាមន៍ហើយ ការងារសាដោយត្រឹមត្រូវមិន
បានទេ កាតាអញ្ញនឹងការងារសាដោយត្រឹមត្រូវ ឲ្យក៏កុំនោះវិញ ។

យោ ហិ កោចិ អវុសោ ចំ ចន្ទំ បុត្តតិ សាស្តោ
សោ ឥមេហំ ចត្វាហិ ហិរេហិ ឯតេសំ វំ អន្តរាវេទ ។
អហំ ទោ ចនាវុសោ ឯវិចិត្តោ ចំ ចន្ទំ បុត្តាមិ
សាទេ មេ ចន្ទំ បុត្តោ សឫនេវ ទ្យាករិស្សតិ
ឥវេតំ កុសលំ នោ ទេ មេ ចន្ទំ បុត្តោ សឫនេវ
ទ្យាករិស្សតិ អហមស្ស សឫនេវ ទ្យាករិស្សមីតិ ។

(២២) តត្រ ចោ អាយស្មា សាវីច្ចត្តោ ភិក្ខុ
 អនន្តេសិ ។ ចេ ។ ឥតាវុសោ ភិក្ខុ សីលសម្មាទ្ធោ
 សមាធិសម្មាទ្ធោ ចញ្ញាសម្មាទ្ធោ សញ្ញាវេទយំតនិរោធំ
 សមាចន្តេយ្យចំ វុដ្ឋហេយ្យចំ អន្តោ ហំ ចោ
 ចេ ធិដ្ឋេវ ធិដ្ឋេ អញ្ចំ អារាជេយ្យ អតិញ្ចត្តេ
 កតន្ទៀញ្ញាបារាតត្តាធំ ទេវំ ចំ សមាច្យតំ អញ្ចត្តំ
 មនោមយំ កាយំ ឧបចន្តោ សញ្ញាវេទយំតនិរោធំ
 សមាចន្តេយ្យចំ វុដ្ឋហេយ្យចំ អន្តោ ហំ ចំ ។

ម្ចាស់កាប់សាច់ដ៏ឡាយ ភិក្ខុណាសួរស្រីស្មោះនឹងអ្នកដទៃ ភិក្ខុអស់នោះ
 (វ៉ែមនីស្ករ) ដោយហេតុចំណី៥យ៉ាងនេះ ឬចណ្ណកហេតុចំណី៥យ៉ាងនេះ
 ហេតុណាមួយក៏បាន ។ ម្ចាស់កាប់សាច់ដ៏ឡាយ ចំណែកខាងខ្ញុំ
 បាននឹងយ៉ាងនេះ ទើបសួរស្រីស្មោះនឹងអ្នកដទៃ ថាបើ ភិក្ខុដែលកាត់
 អញសួរស្រីស្មោះហើយ គេព្យាករដោយត្រឹមត្រូវបាន ការព្យាករណ៍ដោយ
 ត្រឹមត្រូវដូច្នេះនេះ ជាតារាស្ត្រ បើកាត់អញសួរស្រីស្មោះហើយ គេព្យាករ
 ដោយត្រឹមត្រូវមិនបានទេ កាត់អញនឹងព្យាករដោយត្រឹមត្រូវ ឲ្យភិក្ខុ
 នោះឃើញ ។

(៦៦) ព្រះសាវ័ច្ឆន្តដ៏មានអាយុ មានថេរវាចាខ្លីពួកភិក្ខុ
 ក្នុងទីនោះថា ។ បេ ។ ម្ចាស់អារាមសាច់ខ្សោយ ក្នុងសាសនានេះ
 ភិក្ខុបរិច្ចេកដោយសីល បរិច្ចេកដោយសមាធិ បរិច្ចេកដោយ
 បញ្ញា គួរចូលកាន់សញ្ញាទៅយ៉េងនិរោធិកំប៉ាន ចេញកំប៉ាន ហេតុនេះ
 តែងតែមាន បើមិនបានសម្រេចអាយុក្នុងកាលជាចម្បូយទេ ក៏រង់ចាំ
 រំលងខ្លះការកើតរួមនឹងពួកទេវតា ឬក៏បរិភោគខ្លះក្រឡឹង្គាបារ (១)
 ហើយកើតក្នុងពួកទេវតា ដែលសម្រេចដោយចិត្តណាមួយ (២) រួចចូល
 កាន់សញ្ញាទៅយ៉េងនិរោធិកំប៉ាន ចេញកំប៉ាន ហេតុនេះតែងតែមាន ។

• **ສິດທິຂໍຕອກການຊື້ເງິນເກິດ** ។ **໒** **ສິດທິກຳລັງຕອກສູງສຸດກໍາລັງຕອກ** (ສິດທິກຳລັງຕອກສູງສຸດ) ។ **ສຸດທິ** ។

ឯវំ វុត្ត ភាយស្មា ឧទាយំ ភាយស្មន្តំ សាវ័ច្ចតំ
 ឯតទកេច អដ្ឋាចំ ទោ ឯតំ ភាវុសោ សាវ័ច្ចតុ
 អនុភាសោ យំ សោ កំច្ចុ អតិក្កខ្មៅ កាតធឿន្ត្រា-
 រាហារកត្វាចំ ធនាចំ សហត្យតំ អញ្ញតំ មនោមយំ
 កាយំ ឧបចន្ទោ សញ្ញាវេទយំតនិរោចំ សមាចន្ទេយ្យចំ
 វុដ្ឋហេយ្យចំ អត្ថតំ ហំនន្តំ ។ ទុតិយម្យំ ទោ
 ។ ថេ ។ តតិយម្យំ ទោ ភាយស្មា សាវ័ច្ចតុ
 កំច្ចុ ភាគន្ទេសំ វេទាវុសោ កំច្ចុ សីលសម្មន្ទោ
 សមាចន្ទេយ្យចំ ចញ្ញាសម្មន្ទោ សញ្ញាវេទយំតនិរោចំ
 សមាចន្ទេយ្យចំ វុដ្ឋហេយ្យចំ អត្ថតំ ហំនន្តំ ទោ
 ទេ ចំដ្ឋេវ ធម្មេ អញ្ញំ អារាធយ្យ អតិក្កខ្មៅ
 កាតធឿន្ត្រាវេទយំតនិរោចំ ធនាចំ សហត្យតំ អញ្ញតំ
 មនោមយំ កាយំ ឧបចន្ទោ សញ្ញាវេទយំតនិរោចំ
 សមាចន្ទេយ្យចំ វុដ្ឋហេយ្យចំ អត្ថតំ ហំនន្តំ ។
 តតិយម្យំ ទោ ភាយស្មា ឧទាយំ ភាយស្មន្តំ សាវ័ច្ចតំ
 ឯតទកេច អដ្ឋាចំ ទោ ឯតំ ភាវុសោ សាវ័ច្ចតុ

កាលបើព្រះសាវ័ច្ចតុ មានវេរាវាចាយ៉ាងនេះហើយ ព្រះឧទាយដ៏មាន
 កាយ ក៏និយាយនឹងព្រះសាវ័ច្ចតុដ៏មានកាយយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់ភាវុសា
 សាវ័ច្ចតុ ដំណើរនុះមិនសមហេតុ មិនសមផលទេ ដែលថា ក៏កុះនោះ
 ផ្ទៃដំណើរនុះការកើតជាមួយនឹងពួកទេវតា អ្នកបរិភោគនូវកវ្យាង្គិកហារ
 ហើយទៅកើតក្នុងពួកទេវតា ដែលសាម្រែចដោយចិត្តណាមួយ រួចចូល
 កាន់សញ្ញាវេទយំតនិរោចកំប៉ាន ចេញកំប៉ាន ហេតុនេះ មិនដែលមាន
 ទេ ។ អស់វេរាវាចាយ៉ាងនេះ ដឹងដឹង ។ ថេ ។ ព្រះសាវ័ច្ចតុដ៏មានកាយ មាន
 វេរាវាចាយ៉ាងនឹងពួកក៏កុះអស់វេរាវាចាយ៉ាងនេះ ដឹងថា ម្ចាស់ភាវុសាចាំនឹងឡាយ
 ក្នុងសាសនានេះ ក៏កុះបរិច្ចណិដោយសីល បរិច្ចណិដោយសមាធិ បរិច្ចណិ
 ដោយចញ្ញា ហើយចូលកាន់សញ្ញាវេទយំតនិរោចកំប៉ាន ចេញកំប៉ាន
 ហេតុនេះ តែងតែមាន បើមិនបានសាម្រែចអហេតុ ក្នុងកាលជាវុច្ចប្បន្នទេ
 ក៏ផ្ទៃដំណើរនុះការកើតជាមួយនឹងពួកទេវតា អ្នកបរិភោគនូវកវ្យាង្គិកហារ
 ហើយទៅកើតក្នុងពួកទេវតា ដែលសាម្រែចដោយចិត្តណាមួយ រួចចូល
 កាន់សញ្ញាវេទយំតនិរោចកំប៉ាន ចេញកំប៉ាន ហេតុនេះ តែងតែមាន ។ ព្រះ
 ឧទាយដ៏មានកាយ និយាយនឹងព្រះសាវ័ច្ចតុដ៏មានកាយ ជាអរេយ ដឹង
 យ៉ាងនេះថា ម្ចាស់ភាវុសាសាវ័ច្ចតុ ដំណើរនុះមិនសមហេតុ សមផលទេ

អនុភោគោ យំ សោ ភិក្ខុ អតិក្កន្តោ កាតន្ត្រី-
 កហារកត្តា ទេវតំ សហស្សតំ អញ្ញតំ មាធិមយំ
 កាយំ ឧបបន្ថោ សញ្ញាវេទយិតិរោតំ សមា-
 ចន្ទេយ្យចំ វុដ្ឋហេយ្យចំ ធម្មតំ ហំ ធម្មំ ។ អនុភោ
 អាយស្មតោ សាវ័ច្ឆត្ថស្ស ឯកទេហាសំ យាវតតិយម្យំ
 ទោ មេ អាយស្មា ទោយំ ចដិក្កោសតិ ឯ ច
 មេ កោចិ ភិក្ខុ អនុមោទតិ យទ្ធាហំ យេន
 កកវំ តេនុបសង្កមេយ្យន្តំ ។ អនុភោ អាយស្មា
 សាវ័ច្ឆត្ថោ យេន កកវំ តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិ
 កកវំ អភិវនេត្វា ឯកមន្តំ ឯសិទិ ។ ឯកមន្តំ
 ឯសិទ្ធា ទោ អាយស្មា សាវ័ច្ឆត្ថោ ភិក្ខុ អនុភោសំ
 ឥនាវុសោ ភិក្ខុ សីលសម្មន្នោ សមាធិសម្មន្នោ
 ចញ្ញាសម្មន្នោ សញ្ញាវេទយិតិរោតំ សមាចន្ទេយ្យចំ
 វុដ្ឋហេយ្យចំ អត្ថតំ ហំ ចោ ចេ ធម្មតំ ធម្មេ
 អញ្ញំ អាករេយ្យ អតិក្កន្តោ កាតន្ត្រីកហារ-
 កត្តា ទេវតំ សហស្សតំ អញ្ញតំ មាធិមយំ កាយំ
 ឧបបន្ថោ សញ្ញាវេទយិតិរោតំ សមាចន្ទេយ្យចំ

ដែលថា ភិក្ខុនាមថ្វេរវេនិទ្ធុវកាវកំ ជាមួយនឹងពួកទេវតា អ្នកបរិភោគ
 នូវក្រឡាញ់កហារ ហើយទៅកើតក្នុងពួកទេវតា ដែលសម្រេចដោយ
 ចិត្តណាមួយ រួចចូលកាន់សញ្ញាវេទយិតិរោតំ ក៏បាន ចេញក៏បាន
 ហេតុនេះ មិនដែលមានទេ ។ លំដាប់នោះ ព្រះសាវ័ច្ឆត្ថដ៏មានកាយ
 មានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា ។ ទាយដ៏មានកាយ លើសហមយាត់
 (តាម) កាតាអញ អស់ ពុំ ដឹងមកហើយ ក៏ក្លាយមួយ ក៏មិន
 អនុមោទនា (តាម) កាតាអញសោះ បើដូច្នោះ មានតែកាតាអញ
 ចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ លំដាប់នោះ ព្រះសាវ័ច្ឆត្ថដ៏មាន
 កាយ បានចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ
 ក៏ថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ រួចអង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះព្រះសាវ័-
 ច្ឆត្ថដ៏មានកាយ អង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ ក៏មានថេរវេនិទ្ធុក៏ក្លាយ
 ខ្លាញ់សាច់ឡាយ ក្នុងសាសនានេះ ភិក្ខុបរិបូណ៌ដោយសីល
 បរិបូណ៌ដោយសមាធិ បរិបូណ៌ដោយចញ្ញា នូវចូលកាន់សញ្ញាវេទយិតិ-
 រោតំ ក៏បាន ចេញក៏បាន ហេតុនេះ តែងតែមាន បើមិនបានសម្រេច
 អរហន្ត ក្នុងកាលជាបច្ចុប្បន្នទេ ក៏ថ្វេរវេនិទ្ធុវកាវកំ ជាមួយនឹងពួក
 ទេវតា អ្នកបរិភោគនូវក្រឡាញ់កហារ ហើយទៅកើតក្នុងពួកទេវតា
 ដែលសម្រេចដោយចិត្តណាមួយ រួចចូលកាន់សញ្ញាវេទយិតិរោតំ ក៏បាន

វុដ្ឋហេយ្យចិ អត្ថេតំ ហិទន្តំ ។ ឯវំ វុត្ត អាយស្មា
 ទនាយិ អាយស្មន្តំ សាវីបុត្តំ ឯតទកេច អដ្ឋានំ ទោ
 ឯតំ អារុសោ សាវីបុត្ត អនុកាសោ យំ សោ កិក្ខុ
 អតិក្កខ្មេរ កតត្ថិក្កិកាហារកក្កានំ ទេវាទំ សហាឡតំ
 អញ្ញតំ មនោមយំ កាយំ ឧបបន្នោ សញ្ញាវេទយិក-
 និរោធំ សមាចន្ទេយ្យចិ វុដ្ឋហេយ្យចិ ឧត្ថេតំ ហិទន្តំ ។
 ទុតិយឡិ ទោ ។ បេ ។ តតិយឡិ ទោ អាយស្មា
 សាវីបុត្តោ កិក្ខុ អាមន្តេសិ ឥនាវុសោ កិក្ខុ សិល-
 សឡន្នោ បមាទិសឡន្នោ ចញ្ញាសឡន្នោ សញ្ញាវេទ-
 យិកនិរោធំ សមាចន្ទេយ្យចិ វុដ្ឋហេយ្យចិ អត្ថេតំ ហិទ
 នោ ទេ និដ្ឋេវ ទន្ទេ អញ្ញំ អារាទេយ្យ អតិក្កខ្មេរ
 កតត្ថិក្កិកាហារកក្កានំ ទេវាទំ សហាឡតំ អញ្ញតំ
 មនោមយំ កាយំ ឧបបន្នោ សញ្ញាវេទយិកនិរោធំ
 សមាចន្ទេយ្យចិ វុដ្ឋហេយ្យចិ អត្ថេតំ ហិទន្តំ ។
 តតិយឡិ ទោ អាយស្មា ទនាយិ អាយស្មន្តំ សាវីបុត្តំ
 ឯតទកេច អដ្ឋានំ ទោ ឯតំ អារុសោ សាវីបុត្ត

ចេញកំបុន ហេតុនេះ តែងតែមាន ។ កាលបើព្រះសាវីបុត្តដ៏មានកាយ
 មានថេរវេទនាហើយ ព្រះទាយដ៏មានកាយ ក៏មានថេរវេទនា
 ព្រះសាវីបុត្តដ៏មានកាយយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អារុសោសាវីបុត្ត ដំណើរនោះ
 មិនសមហេតុ មិនសមផលទេ ដែលជាភិក្ខុនោះ ថ្វាយលើស្លឹកក្រវាត់
 មួយនឹងពួកទេវតា អ្នកបរិភោគទូរក្រវាត់ហារ ហើយទៅកើតក្នុងពួក
 ទេវតាដែលសម្រេចដោយចិត្តណាមួយ រួចចូលកាន់សញ្ញាវេទយិកនិរោធ
 កំបុន ចេញកំបុន ហេតុនេះ មិនដែលមានទេ ។ អស់ពីរៈ ២៨
 ។ បេ ។ ព្រះសាវីបុត្តដ៏មានកាយ មានថេរវេទនាពួកភិក្ខុ អស់ពីរៈ
 ២៨ថា ម្ចាស់អារុសោទាំងឡាយ ក្នុងសាសនានេះ ក៏ចូលរំលឹកដោយ
 សីល បរិច្ចលិដោយសមាទិ បរិច្ចលិដោយចញ្ញា ឬចូលកាន់សញ្ញា-
 វេទយិកនិរោធកំបុន ចេញកំបុន ហេតុនេះ តែងតែមាន បើមិនបាន
 សម្រេចអហេតុ ក្នុងបច្ចុប្បន្ននេះទេ ក៏ថ្វាយលើស្លឹកក្រវាត់មួយនឹង
 ពួកទេវតា អ្នកបរិភោគទូរក្រវាត់ហារ ហើយទៅកើតក្នុងពួកទេវតា
 ដែលសម្រេចដោយចិត្តណាមួយ រួចចូលកាន់សញ្ញាវេទយិកនិរោធ
 កំបុន ចេញកំបុន ហេតុនេះ តែងតែមាន ។ ព្រះទាយដ៏មានកាយ មាន
 ថេរវេទនាព្រះសាវីបុត្តដ៏មានកាយ អស់ពីរៈដាច់ចេញ ដឹងយ៉ាងនេះថា
 ម្ចាស់អារុសោសាវីបុត្ត ដំណើរនេះ មិនសមហេតុ មិនសមផលទេ

អនុវិញ្ញាណោ យំ សោ ភិក្ខុ អតិក្កខ្មៅ កតាឡិក្កា-
 រាហារកក្កាទំ ទេវាទំ សហឡតំ អញ្ញាតំ មនោមយំ
 កាយំ ឧបបន្នោ សញ្ញាវនយិតនំ រោទំ សមា-
 ចន្ទេយ្យចំ វុដ្ឋបោយ្យចំ នត្ថតំ ហិទន្តំ ។ អថោ
 អាយស្មតោ សាវីបុត្តស្ស ឯតនហោសិ ភក្កតោចិ
 ចោ មេ សឌុតា អាយស្មា ឧទាយិ យាវតតិយតំ
 ចជិក្កាសតិ ន ច មេ កោចិ ភិក្ខុ អនុមោ-
 ទតិ យទ្ធជាហំ តុល្លំ អស្សន្តិ ។ អថោ
 អាយស្មា សាវីបុត្តា តុល្លំ អបោសិ ។ អថោ
 ភក្កា អាយស្មន្តំ ឧទាយិ អមន្តេសិ តំ ចន
 តំ ឧទាយិ មនោមយំ កាយំ បទ្ទេសីតិ ។ យេ
 តេ កន្តេ ទេវា អរូចិមោ សញ្ញាមយាតិ ។ កី
 ទុ ចោ តុយ្ហំ ឧទាយិ ពាលស្ស អឡត្តស្ស
 កណ៌តេន តំ ឆាម កណ៌តតំ មញ្ញសីតិ ។
 អថោ ភក្កា អាយស្មន្តំ អានន្តំ អមន្តេសិ

ដែលថា ភិក្ខុនោះ ថ្វាយលំអ្នកក្នុងការកើតជាមួយនឹងពួកទេវតា អ្នក
 បរិភោគនូវកម្សាន្តិកហារ ហើយទៅកើតក្នុងពួកទេវតា ដែលសម្រេច
 ដោយចិត្តណាមួយ រួចចូលកាន់សញ្ញាវនយិតនំរោទំកំបុន ចេញកំបុន
 ហេតុនេះ មិនដែលមានទេ ។ គ្រានោះ ព្រះសាវីបុត្តដ៏មានអាយុ មាន
 សេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា អម្បាលទីចំពោះព្រះក្រុងព្រះដ៏មានព្រះភាគ
 ម្តេចព្រះទាយដ៏មានអាយុ ក៏នៅតែរំពឹងតាមរបស់តាតាអញ អស់វារៈ
 ជាងរាប់ ៣៨៦ រកកុណាមួយ អនុមោទនាតាតាអញរបស់តាតាអញនា
 សោះ បើដូច្នេះ គួរតែតាតាអញនៅស្ងៀមទៅចុះ ។ លំដាប់នោះ
 ព្រះសាវីបុត្តដ៏មានអាយុ ក៏នៅស្ងៀម ។ គ្រានោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ
 ទ្រង់ត្រាស់ហៅព្រះទាយដ៏មានអាយុថា ម្ចាស់ទាយ តើអ្នក យល់
 ពួកទេវតា ដែលសម្រេចដោយចិត្តដូចម្តេច ។ ព្រះទាយដ៏មានអាយុ
 ក្រាបទូលថា ចតិវ្រះអង្គដ៏ចំរើន ពួកទេវតាណា មិនមានរួច មាន
 នៃសញ្ញា (ចុំព្រះអង្គយល់ពួកទេវតានោះ) ។ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធទ្រង់ត្រាស់ថា
 ម្ចាស់ទាយ ព្រះយាជន៍ភ្នំ ដោយការនិយាយ ជាមួយនឹងអ្នកដែលថា
 ពុទ្ធសកាលមិនល្ងាស ខ្លួនអ្នកដ៏មានវត្តភារក្ស ដែលខ្លួនត្រូវពាល ។
 គ្រានោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់នឹងព្រះកាន់ដ៏មានអាយុថា

អត្ថិ ឆាម អាណន្ទ ដេវ កិក្ខុ វិហាសិយមាធនំ
 អន្តរេក្ខិស្សនំ ន ហិ ឆាម អាណន្ទ កាវុញ្ញិចិ
 កវិស្សតិ ឡត្ថន្តិ កិក្ខុន្តិ វិហាសិយមាធន្តិចិ ។ អថោ
 ភគវា កិក្ខុ អាមន្តេសិ ឥត កិក្ខុវេ កិក្ខុ សិល-
 សឡន្ទោ សមាធិសឡន្ទោ ចញ្ញាសឡន្ទោ សញ្ញា-
 វេយ្យាករណំ សមាចរ្យេយ្យចិ វុដ្ឋហេយ្យចិ អត្ថេតំ
 ហំ នោ ចេ និដ្ឋេវ នឌេ អញ្ញំ អារាមេយ្យ
 អតិក្កម្មេវ កាតវុញ្ញិកាហារកក្កាធនំ នេរណំ សហព្យតំ
 អញ្ញតវំ មនោមយំ កាយំ ឧបបន្ទោ សញ្ញាវេយ្យ-
 យាករណំ សមាចរ្យេយ្យចិ វុដ្ឋហេយ្យចិ អត្ថេតំ
 ហំនត្ថិ ។ ឥន្ទរោច ភគវា ឥតំ វត្ថាន សុគតោ
 ឧដ្ឋាយាសនា វិហារំ ចាវិសិ ។ អថោ អាយស្មា
 អាណន្ទោ អចិរច្ឆន្តន្តស្ស ភគវតោ យេនាយស្មា
 ឧបវាណោ កេតុបសង្កមិ ឧបសង្កមិទ្ធា អាយស្មន្តំ
 ឧបវាធនំ ឯតនកោច ឥតាវុសោ ឧបវាធន អញ្ញោ ដេវ
 កិក្ខុ^(១) វិហាសេន្តិ មយន្តេ ន ចុត្តាម ។

១ ឧ. អញ្ញោ ឈិ កិក្ខុ ។

មើលចុះអាណន្ទ (ន.១៧) ពួកអ្នកគង់ព្រងើយកន្ទើយនឹងក្រុមជាថេរៈ
 ដែលគេប្រៀនប្រៀន ម្ចាស់អាណន្ទ មិនគួរបើនឹងមិនទាន់សេចក្តី
 គុណា ចំពោះក៏ក្នុងក្រុមដែលគេប្រៀនប្រៀនសោះ ។ សំដាប់
 នោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់នឹងក្រុមតាំងឡាយថា ម្ចាស់ក៏ក្រុម
 តាំងឡាយ ក្នុងសាសនានេះ ក៏ក្រុមបច្ចេកវិទ្យាដោយសីល បច្ចេកវិទ្យាដោយ
 សមាធិ បច្ចេកវិទ្យាដោយចញ្ញា ឬចូលកាន់សញ្ញាវេយ្យាករណ៍ពន្យល់ក៏បាន
 ចេញក៏បាន ហេតុនេះ តែងតែមាន បើមិនបានសម្រេចការចង់ ក្នុង
 កាលជាបច្ចុប្បន្ននេះទេ ក៏ថ្លោះវាលនឹងក្រុមក៏ជាមួយនឹងពួកទេវតា អ្នក
 បរិភោគទូក្រវ័ញ្ញិកាហារ ហើយទៅកើតក្នុងពួកទេវតា ដែលសម្រេច
 ដោយចិត្តណាមួយ រួចចូលកាន់សញ្ញាវេយ្យាករណ៍ពន្យល់ក៏បាន ចេញក៏បាន
 ហេតុនេះ តែងតែមាន ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ បានត្រាស់ព្រះពុទ្ធដីកា
 នេះហើយ លុះព្រះសុគតទ្រង់ត្រាស់ព្រះពុទ្ធដីកានេះហើយ ទើបក្រែក
 ចាកភាសនៈ រួចចូលទៅកាន់គន្ធកុដិ ។ កាលព្រះដ៏មានព្រះភាគចេញ
 ទៅមិនយូរប៉ុន្មាន ព្រះកាន់ដ៏មានអាយុ ក៏ចូលទៅក្រែកព្រះបរមនៈ
 ដ៏មានអាយុ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏មានថេរវិចារនឹងព្រះបរមនៈ
 ដ៏មានអាយុយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អាណន្ទបរមនៈ ឥឡូវនេះ ពួកក៏ក្រុមទេ
 ប្រៀនប្រៀនពួកក៏ក្រុមជាថេរៈ យើងមិនទាន់បានសួរពួកក៏ក្រុមតាំងនោះទេ ។

អនន្ទរិយំ ទោ មនេតំ អារុសា ឧបវាទ យំ ភគវា
 សាយណ្ណសមយំ ចដិសន្ធានា វុដ្ឋិតោ ឯតនេវ អារត្ត
 ឧបាហវយ្យ យថា អាយស្មន្តញ្ញេវេត្ត ឧបវាទំ ចដិ-
 កាសេយ្យ ។ ឥនានេវ អម្ពាតំ សារជ្ជំ ឱក្កន្តន្តិ ។
 អថទោ ភគវា សាយណ្ណសមយំ ចដិសន្ធានា
 វុដ្ឋិតោ យេន ឧបជ្ឈានសាលា តេនុបសន្តមិ ឧប-
 សន្តមិថ្វា ចញ្ញត្តេ អាសនេ និសីទិ ។ ចិសន្ត ទោ
 ភគវា អាយស្មន្ត ឧបវាទំ ឯតនេវេត កតិហិ ទុ ទោ
 ឧបវាទ ធម្មេហិ សមញ្ញាគតោ ដេវោ ភិក្ខុ សុត្រិយ្ហ-
 ចារីនំ ចិយោ ច ហោតិ មនាហោ ច កុ ច ការជិយោ
 ចាតិ ។ ចញ្ញហិ កន្តេ ធម្មេហិ សមញ្ញាគតោ ដេវោ
 ភិក្ខុ សុត្រិយ្ហចារីនំ ចិយោ ច ហោតិ មនាហោ ច
 កុ ច ការជិយោ ច ។ កតមេហិ ចញ្ញហិ ។
 ឥន កន្តេ ដេវោ ភិក្ខុ សីលវា ហោតិ ។ មេ ។
 សិក្ខតិ សិក្ខាបនេសុ ឧហុស្សតោ ហោតិ ។ មេ ។
 និដ្ឋយា សុឡង្គិវា កល្យាណវាចា ហោតិ
 កល្យាណវិញ្ញាណោ ចោរិយា វិចារយ សមញ្ញាគតោ

ម្ចាស់អារុសាឧបវាទៈ ហេតុនេះ ប៉ុន្មានអស្ចារ្យៗទៅ ដែលព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគ ទ្រង់ចេញចាកទីស្ងាត់ ក្នុងសាយណ្ណសម័យ ហើយត្រាស់
 ប្រាប់គ្នាទៅវាចានេះឯង ដូចជាទ្រង់ត្រាស់បំភ្លឺឲ្យព្រះឧបវាទដ៏មានអាយុ
 ក្នុងរោគុដ្ឋន៍ដែរ ។ ឥឡូវនេះ សេចក្តីចោមឧស្ស ក៏ច្រៀតចូល
 (ក្នុងចិត្ត) របស់យើងដែរ ។ លំដាប់នោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់
 ចេញចាកទីស្ងាត់ ក្នុងសាយណ្ណសម័យ ហើយស្តេចយោងចូលទៅកាន់
 ឧបជ្ឈានសាលា លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏គង់លើកាសនៈដែលគេ
 កាលទុកថ្វាយ ។ លុះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់គង់ស្រេចហើយ
 ក៏បានត្រាស់នឹងព្រះឧបវាទដ៏មានអាយុយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់ឧបវាទៈ ភិក្ខុ
 ជាថេរៈ ប្រកបដោយធម៌វុទ្ធនាយ៉ាង ច្រើនជាទីស្រឡាញ់ ជាទីគាប់ចិត្ត
 អ្នកគោរពនឹងអ្នកសរសើរ របស់សុត្រិយ្ហចារីទាំងឡាយ ។ បត់ត្រព្រះ
 អង្គដ៏ចម្រើន ភិក្ខុជាថេរៈ ប្រកបដោយធម៌៥ យ៉ាង ច្រើនជាទីស្រឡាញ់
 ជាទីគាប់ចិត្ត អ្នកគោរពនឹងអ្នកសរសើរ របស់សុត្រិយ្ហចារីទាំងឡាយ ។
 ធម៌៥ យ៉ាង តើដូចម្តេច ។ បត់ត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ក្នុងសាសនានេះ ភិក្ខុ
 ជាថេរៈ ជាអ្នកមានសីល ។ មេ ។ សិក្សក្នុងសិក្ខាបទទាំងឡាយ ។
 ជាអ្នកចេះដឹងច្រើន ។ មេ ។ ជាអ្នកចាក់ដុះល្អដោយប្រាជ្ញា ។ ជាអ្នកមាន
 វត្ថុដ៏តិរិះ មានសំដីដ៏ផ្អែមល្អ ប្រកបដោយវត្ថុដ៏ល្អរបស់អ្នកក្រី

វិស្សដ្ឋាយ អនេសកន្តាយ អនុស្ស វិញ្ញាបនិយោ
 ចតុន្នំ ឈានានំ អភិទេសវិកានំ ធិដ្ឋន្ត្រសុខវិហារកំ
 ធិកាមលាភំ ហោតិ អកំច្ឆលាភិ អកាសវលាភិ
 អាសវកំ ឧយា អនាសវំ ចេតោវិមុត្តិ ចញ្ញាវិមុត្តិ ធិដ្ឋេ
 នម្មេ សយំ អភិញ្ញា សង្ខារា ឧបសម្បដ្ឋ វិហារតិ ។
 ឥមេហំ ទោ កន្តេ ចញ្ចហំ នម្មេហំ សមន្នាគតោ
 ដេវេ ភិក្ខុ សត្រៃហ្មចារីនំ វិនិយោ ច ហោតិ មនាថោ
 ច កុ ច ការវិនិយោ ចាតិ ។ សាធុ សាធុ
 ឧបវាទ ឥមេហំ ទោ ឧបវាទ ចញ្ចហំ នម្មេហំ
 សមន្នាគតោ ដេវេ ភិក្ខុ សត្រៃហ្មចារីនំ វិនិយោ
 ច ហោតិ មនាថោ ច កុ ច ការវិនិយោ ច ។
 ឥមេ ចេ ឧបវាទ ចញ្ច ធម្មា ដេវស្ស ភិក្ខុថោ ច
 សំវិជ្ជេយ្យំ កេន ឯ សត្រៃហ្មចារី សក្ការេយ្យំ កុ
 កមេយ្យំ អានេយ្យំ ព្វនេយ្យំ(១) ទស្នាវេន កាលំវេន
 វល្លិក្កតតាយ ។ យស្មា ច ទោ ឧបវាទ ឥមេ
 ចញ្ច ធម្មា ដេវស្ស ភិក្ខុថោ សំវិជ្ជន្តិ ឧស្មា តំ
 សត្រៃហ្មចារី សក្ការេន្តិ កុការេន្តិ អានេន្តិ ព្វនេន្តិ ។

១ ម. ឯ សត្រៃហ្មចារី ១ សក្ការេយ្យំ ១ កុការេយ្យំ ១ អានេយ្យំ ១ ព្វនេយ្យំ ។

ជាន់ពាក្យក្សាយ មិនមានទោស គួរធ្វើអ្វីផងទៀតដឹងសច្ចៈច្បាស់
 លាសបាន ១ ជាអ្នកបានកាមប្រាថ្នា បានដោយមិនលំបាក បានដោយ
 មិនក្រ ខ្លាចយានទាំង ២ ជាគ្រឿងនៅជាសុខ ក្នុងកាលជាបច្ចុប្បន្ន
 ដែលប្រកបដោយចេតនាដ៏វិជ្ជា ១ បានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវចេតនាវិមុត្តិ
 នឹងបញ្ញាវិមុត្តិដែលមិនមានកាសវៈ ព្រោះអស់កាសវៈទាំងឡាយ ដោយ
 ខ្លួនឯង ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ។ បរិព្រាហ្មណ៍ដ៏ចំរើន ក៏ក្នុងថេរៈ ប្រកប
 ដោយធម៌៨ យ៉ាងនេះ ទើបជាវិស្សទ្បញ្ញ ជាវិភាគចិត្ត គួរគោរព
 នឹងគូសរសើរ របស់សត្រៃហ្មចារីទាំងឡាយ ។ ម្ចាស់ឧបវាទៈ ត្រូវ
 ណាស់ហើយ ត្រូវណាស់ហើយ ម្ចាស់ឧបវាទៈ ក៏ក្នុងថេរៈ ប្រកប
 ដោយធម៌៨ យ៉ាងនេះឯង ទើបជាវិស្សទ្បញ្ញ ជាវិភាគចិត្ត គួរ
 គោរពនឹងគូសរសើរ របស់សត្រៃហ្មចារីទាំងឡាយ ។ ម្ចាស់ឧបវាទៈ
 បើបំរើយ៉ាងនេះ មិនមានផលក៏ក្នុងថេរៈទេ តើពួកសត្រៃហ្មចារី គួរធ្វើ
 សក្ការៈ គោរព រាប់អាន ឬជាក៏ក្នុងថេរៈនោះ ត្រង់ធម្មញ្ញបាត សត់ស្លូត
 ទាំងស្រុងជ្រួញជ្រីវ ឬដូចម្តេច ។ ម្ចាស់ឧបវាទៈ ព្រោះហេតុនោះ
 ធម៌៨ យ៉ាងនេះ វាមិនមានផលក៏ក្នុងថេរៈ ទើបពួកសត្រៃហ្មចារី
 ធ្វើសក្ការៈ គោរព រាប់អាន ឬជាក៏ក្នុងថេរៈនោះបាន ។

(៦៧) តត្រិ ទោ អាយស្មា សាវ័ត្តោ ភិក្ខុ
 អមន្តេសំ ចោទេកោ អារុសោ ភិក្ខុនា ចរំ ចោទេ-
 តុកាមេន បញ្ច ធម្ម អជ្ឈត្តំ ឧបដ្ឋាបេត្វា បរោ
 ចោទេតត្រា ។ កតមេ បញ្ច ។ កាលេន វត្តាមិ
 នោ អកាលេន ក្វតេន វត្តាមិ នោ អក្វតេន
 សន្តោន វត្តាមិ នោ ជុសេន អត្តសញ្ញីតេន
 វត្តាមិ នោ អនត្តសញ្ញីតេន មេត្តចិត្តោ^(១) វត្តាមិ
 នោ នោសន្តរេ^(២) ។ ចោទេកោ អារុសោ ភិក្ខុនា
 ចរំ ចោទេតុកាមេន ឥមេ បញ្ច ធម្ម អជ្ឈត្តំ
 ឧបដ្ឋាបេត្វា បរោ ចោទេតត្រា ។ ឥតាហំ អារុសោ
 ឯកាភូំ បុគ្គលំ បស្សមិ អកាលេន ចោទិយមាធំ
 នោ កាលេន កុបិតំ អក្វតេន ចោទិយមាធំ
 នោ ក្វតេន កុបិតំ ជុសេន ចោទិយមាធំ

១ ឧ. ច. មេត្តចិត្តោ ។ ២ ឧ. ម. កោសន្តរេ ។

(៦៧) (ព្រះសាវ័ត្តដ៏មានអាយុ បានហៅភិក្ខុភក្កុ ក្នុងទីនោះជា
 ម្ចាស់គារុសោទាំងឡាយ ភិក្ខុភក្កុជាសំភ្លឺន ចង់ជាសំភ្លឺនភិក្ខុផ្សេង
 គ្នាដ៏កល់ធម៌៨ យ៉ាងទុកក្នុងខ្លួន ហើយសឹមជាសំភ្លឺនភិក្ខុផ្សេង ។ ធម៌
 ៨ យ៉ាង តើដូចម្តេចខ្លះ ។ (ភិក្ខុភក្កុនោះ) កាតាអញនិយាយជាសំភ្លឺន
 ក្នុងកាលគួរ មិននិយាយជាសំភ្លឺនក្នុងកាលមិនគួរ កាតាអញនិយាយ
 ជាសំភ្លឺនដោយពាក្យពិត មិននិយាយជាសំភ្លឺនដោយពាក្យមិនពិត ។
 កាតាអញនិយាយជាសំភ្លឺនដោយពាក្យពិរោះ មិននិយាយជាសំភ្លឺន
 ដោយពាក្យទ្រព្យ ។ កាតាអញនិយាយជាសំភ្លឺនដោយពាក្យដែល
 ប្រកបដោយប្រយោជន៍ មិននិយាយជាសំភ្លឺនដោយពាក្យដែលមិន
 ប្រកបដោយប្រយោជន៍ ។ កាតាអញនិយាយជាសំភ្លឺនដោយចិត្តមេត្តា
 មិននិយាយជាសំភ្លឺនដោយចោសចិត្ត ។ ម្ចាស់គារុសោទាំងឡាយ
 ភិក្ខុភក្កុជាសំភ្លឺន ចង់ជាសំភ្លឺនភិក្ខុផ្សេង គួរដកល់ធម៌៨ យ៉ាងនេះទុកក្នុង
 ខ្លួន ហើយសឹមជាសំភ្លឺនភិក្ខុផ្សេង ។ ម្ចាស់គារុសោទាំងឡាយ ថ្វីយិញ្ញ
 បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ដែលគេជាសំភ្លឺនក្នុងកាលមិនគួរ មិនជាសំ
 ភ្លឺនក្នុងកាលគួរ ហើយមានសេចក្តីទំងន់ ។ ដែលគេជាសំភ្លឺនដោយ
 ពាក្យមិនពិត មិនជាសំភ្លឺនដោយពាក្យពិត ហើយមានសេចក្តីទំងន់ ។

នោ សុណ្ហោ កុប្បិកំ អនត្ថសញ្ញិតេន នោនិយមាធំ
 នោ អត្ថសញ្ញិតេន កុប្បិកំ នោសន្តវេន នោនិយមាធំ
 នោ មេត្តនិក្ខេន កុប្បិកំ ។ អនុបុត្តស្ស
 អាវុសោ ភិក្ខុនោ បញ្ចហកាមហិ អវិច្ឆិកា
 ឧបទាហិតោ អកាលោយស្មា ទុដ្ឋិតោ នោ
 កាលេន អលទ្គេ អវិច្ឆិកា អវិច្ឆិកា អវិច្ឆិកា
 ទុដ្ឋិតោ នោ ភូតេន អលទ្គេ អវិច្ឆិកា អវិច្ឆិកា
 ដុស្សេនាយស្មា ទុដ្ឋិតោ នោ សុណ្ហោ អលទ្គេ
 អវិច្ឆិកា អវិច្ឆិកា អវិច្ឆិកា អវិច្ឆិកា អវិច្ឆិកា
 អត្ថសញ្ញិតេន អលទ្គេ អវិច្ឆិកា អវិច្ឆិកា អវិច្ឆិកា
 នាយស្មា ទុដ្ឋិតោ នោ មេត្តនិក្ខេន អលទ្គេ អវិច្ឆិកា
 សាវាយាតិ ។ អនុបុត្តស្ស អាវុសោ ភិក្ខុនោ ឥមេហិ
 បញ្ចហកាមហិ អវិច្ឆិកា ឧបទាហិតោ ។

ដែលគេដាស់តឿនដោយពាក្យទ្រព្យ មិនដាស់តឿនដោយពាក្យពិរោះ
 ហើយមានសេចក្តីជំងឺ ដែលគេដាស់តឿនដោយពាក្យមិនប្រកបដោយ
 ប្រយោជន៍ មិនដាស់តឿនដោយពាក្យដែលប្រកបដោយប្រយោជន៍
 ហើយមានសេចក្តីជំងឺ ដែលគេដាស់តឿនដោយពាក្យមិនប្រកបដោយ
 ត្រឹមត្រូវ ហើយមានសេចក្តីជំងឺ ។ ឆ្ងល់ភាវៈសាទាំងឡាយ
 បើក្នុងមានគេដាស់តឿន មិនប្រកបដោយធម៌ គួរតែទុកខ្លួនសេចក្តី
 មិនក្តៅក្រហាយ ដោយអាការៈ៥ យ៉ាង ដោយគិតថា គេដាស់តឿន
 អ្នកក្នុងកាលមិនគួរ មិនដាស់តឿនក្នុងកាលគួរ គួរតែអ្នកមិនមានសេចក្តី
 ក្តៅក្រហាយ ។ គេដាស់តឿនអ្នកដោយពាក្យមិនពិត មិនដាស់តឿន
 ដោយពាក្យពិត គួរតែអ្នកមិនមានសេចក្តីក្តៅក្រហាយ ។ គេដាស់តឿន
 អ្នកដោយពាក្យទ្រព្យ មិនដាស់តឿនដោយពាក្យពិរោះ គួរតែអ្នកមិន
 មានសេចក្តីក្តៅក្រហាយ ។ គេដាស់តឿនអ្នកដោយពាក្យមិនប្រកបដោយ
 ប្រយោជន៍ មិនដាស់តឿនដោយពាក្យដែលប្រកបដោយប្រយោជន៍
 គួរតែអ្នកមិនមានសេចក្តីក្តៅក្រហាយ ។ គេដាស់តឿនអ្នកដោយពាក្យមិនប្រកបដោយ
 ត្រឹមត្រូវ មិនដាស់តឿនដោយពាក្យដែលប្រកបដោយប្រយោជន៍ ។
 ឆ្ងល់ភាវៈសាទាំងឡាយ បើក្នុងមានគេដាស់តឿន មិនប្រកបដោយធម៌
 គួរតែទុកខ្លួនសេចក្តីមិនក្តៅក្រហាយ ដោយអាការៈ៥ យ៉ាងនេះ ។

អនុប្បោទកាស្ស អារុសោ ភិក្ខុនោ ចញ្ចហកាមេហិ
 វិច្ឆិដសារោ ឧបទហិតញោ អកាលេន តេ អារុសោ
 ធុដិគោ នោ កាលេន អលន្តេ វិច្ឆិដសារាយ
 អក្ខតេន តេ អារុសោ ធុដិគោ នោ ក្ខតេន អលន្តេ
 វិច្ឆិដសារាយ ធុសេន តេ អារុសោ ធុដិគោ នោ
 សន្តោន អលន្តេ វិច្ឆិដសារាយ អនត្ថសញ្ញិកេន
 តេ អារុសោ ធុដិគោ នោ អត្ថសញ្ញិកេន អលន្តេ
 វិច្ឆិដសារាយ នោសន្តមេន តេ អារុសោ ធុដិគោ នោ
 មេត្តចិត្តេន អលន្តេ វិច្ឆិដសារាយាតិ ។ អនុប្បោទ-
 កាស្ស អារុសោ ភិក្ខុនោ ឥមេហិ ចញ្ចហកាមេហិ
 វិច្ឆិដសារោ ឧបទហិតញោ ។ តំ កាស្ស ហេតុ ។
 យថា នាញ្ញាមិ ភិក្ខុ អក្ខតេន នោនេតត្ថំ មញ្ញា-
 យ្យតិ ។ ឥន ចនាហំ អារុសោ វកេត្តំ ធុត្ថលំ បស្សមិ

មាលភារុសោទាំងឡាយ ភិក្ខុអ្នកជាសំភ្លឺនគរ មិនប្រកបដោយធម៌
 ត្រូវបានសេចក្តីក្តៅក្រហាយ ដោយអាការៈ ៨ យ៉ាង ដោយគិតថា មាល
 ភារុសោ អ្នកឯងជាសំភ្លឺនគរ ក្នុងកាលមិនគួរ មិនជាសំភ្លឺនគរ
 ក្នុងកាលគួរ ត្រូវតែអ្នកឯងបានសេចក្តីក្តៅក្រហាយ ១ មាលភារុសោ
 អ្នកឯងជាសំភ្លឺនគរដោយពាក្យមិនពិត មិនជាសំភ្លឺនគរដោយពាក្យ
 ពិត ត្រូវតែអ្នកឯងបានសេចក្តីក្តៅក្រហាយ ១ មាលភារុសោ អ្នកឯង
 ជាសំភ្លឺនគរដោយពាក្យទ្រងោះ មិនជាសំភ្លឺនគរដោយពាក្យពិរោះ
 ត្រូវតែអ្នកឯងបានសេចក្តីក្តៅក្រហាយ ១ មាលភារុសោ អ្នកឯង
 ជាសំភ្លឺនគរដោយពាក្យមិនប្រកបដោយប្រយោជន៍ មិនជាសំភ្លឺនគរ
 ដោយពាក្យដែលប្រកបដោយប្រយោជន៍ ត្រូវតែអ្នកឯងបានសេចក្តីក្តៅ
 ក្រហាយ ១ ។ មាលភារុសោ អ្នកឯងជាសំភ្លឺនគរដោយទោស-
 ចិត្ត មិនជាសំភ្លឺនគរដោយចិត្តមេត្តា ត្រូវតែអ្នកឯងបានសេចក្តីក្តៅ
 ក្រហាយ ១ ។ មាលភារុសោទាំងឡាយ ភិក្ខុអ្នកជាសំភ្លឺនគរ មិន
 ប្រកបដោយធម៌ ត្រូវបានសេចក្តីក្តៅក្រហាយ ដោយអាការៈ ៨ យ៉ាង
 នេះ ។ ដំណើរនោះ ព្រោះហេតុអ្វី ។ ព្រោះហេតុថា ដូចយ៉ាងភិក្ខុ
 ៧១ ក៏មិនត្រូវសំគាល់ខ្លួនភិក្ខុ ដែលខ្លួនត្រូវជាសំភ្លឺនគរដោយពាក្យមិន
 ពិតដែរ ។ មាលភារុសោទាំងឡាយ ខ្ញុំឃើញបុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ

អកាសេន ចោធិយមាធំ នោ អកាសេន កុប្បិកំ
 ក្ខតេន ចោធិយមាធំ នោ អក្ខតេន កុប្បិកំ
 សន្តោន ចោធិយមាធំ នោ ផុសន កុប្បិកំ
 អត្ថសញ្ញតេន ចោធិយមាធំ នោ អនត្ថសញ្ញតេន
 កុប្បិកំ មេត្តចំត្ថេន ចោធិយមាធំ នោ នោសន្តបេន
 កុប្បិកំ ។ ចន្ទទុដ្ឋិកស្ស អារុសា ភិក្ខុនោ ចញ្ច-
 ហាតាវេហិ វិប្បដិសារោ ឧបទហិតោ កាលេនា-
 យស្មា ទុដ្ឋិកោ នោ អកាសេន អលន្តេ វិប្បដិ-
 សារាយ ក្ខតេនាយស្មា ទុដ្ឋិកោ នោ អក្ខតេន
 អលន្តេ វិប្បដិសារាយ សន្តោនាយស្មា ទុដ្ឋិកោ នោ
 ផុសេន អលន្តេ វិប្បដិសារាយ អត្ថសញ្ញតេនាយស្មា
 ទុដ្ឋិកោ នោ អនត្ថសញ្ញតេន អលន្តេ វិប្បដិ-
 សារាយ មេត្តចំត្ថេនាយស្មា ទុដ្ឋិកោ នោ នោសន្តបេន

ដែលគេដាស់តឿន ក្នុងកាលគួរ មិនដាស់តឿន ក្នុងកាលមិនគួរ ហើយ
 មានសេចក្តីរឹងៗ ដែលគេដាស់តឿន ដោយពាក្យពិត មិនដាស់តឿន
 ដោយពាក្យមិនពិត ហើយមានសេចក្តីរឹងៗ ដែលគេដាស់តឿន ដោយ
 ពាក្យពិរោះ មិនដាស់តឿន ដោយពាក្យទ្រងោះ ហើយមានសេចក្តីរឹងៗ
 ដែលគេដាស់តឿន ដោយពាក្យប្រកបដោយប្រយោជន៍ មិនដាស់តឿន
 ដោយពាក្យមិនប្រកបដោយប្រយោជន៍ ហើយមានសេចក្តីរឹងៗ ដែលគេ
 ដាស់តឿន ដោយចិត្តមេត្តា មិនដាស់តឿន ដោយទោសចិត្ត ហើយមាន
 សេចក្តីរឹងៗ ។ ម្ចាស់អារុសាទាំងឡាយ ពិក្ខុដែលគេដាស់តឿនប្រកប
 ដោយធម៌ ត្រូវបានសេចក្តីក្តៅក្រហាយ ដោយអាការៈ៥យ៉ាង ដោយគិត
 ថា គេដាស់តឿនអ្នក ក្នុងកាលគួរ គេមិនដាស់តឿនអ្នក ក្នុងកាលមិនគួរ
 ត្រូវតែអ្នកឯងបានសេចក្តីក្តៅក្រហាយ ។ គេដាស់តឿនអ្នក ដោយពាក្យ
 ពិត មិនដាស់តឿន ដោយពាក្យមិនពិត ត្រូវតែអ្នកឯងបានសេចក្តីក្តៅក្រ-
 ហាយ ។ គេដាស់តឿនអ្នក ដោយពាក្យពិរោះ មិនដាស់តឿនអ្នក ដោយ
 ពាក្យទ្រងោះ ត្រូវតែអ្នកឯងបានសេចក្តីក្តៅក្រហាយ ។ គេដាស់តឿនអ្នក
 ដោយពាក្យប្រកបដោយប្រយោជន៍ មិនដាស់តឿន ដោយពាក្យដែល
 មិនប្រកបដោយប្រយោជន៍ ត្រូវតែអ្នកឯងបានសេចក្តីក្តៅក្រហាយ ។
 ដែលគេដាស់តឿនអ្នក ដោយចិត្តមេត្តា មិនដាស់តឿន ដោយទោសចិត្ត

អលន្តោ វិច្ឆ័យដិសាភយាតិ ។ ធម្មទុទិកស្ស អារុសោ
 កិក្ខុនោ ឥមេហិ បញ្ចហាគាបេហិ វិច្ឆ័យដិសារោ
 ឧបទហិតោ ។ ធម្មចោទកស្ស អារុសោ កិក្ខុនោ
 បញ្ចហាគាបេហិ អវិច្ឆ័យដិសារោ ឧបទហិតោ កាលោ
 តេ អារុសោ ទុទិកោ នោ អកាលោ អលន្តោ
 អវិច្ឆ័យដិសារាយ ភូតេន តេ អារុសោ ទុទិកោ
 នោ អភូតេន អលន្តោ អវិច្ឆ័យដិសារាយ សល្លោ
 តេ អារុសោ ទុទិកោ នោ ធម្មសេន អលន្តោ
 អវិច្ឆ័យដិសារាយ អត្ថសញ្ញតេន តេ អារុសោ ទុទិកោ
 នោ អត្ថសញ្ញតេន អលន្តោ អវិច្ឆ័យដិសារាយ
 មេត្តចិត្តេន តេ អារុសោ ទុទិកោ នោ នោសន្ត-
 វេន អលន្តោ អវិច្ឆ័យដិសារយាតិ ។ ធម្មចោទកស្ស
 អារុសោ កិក្ខុនោ ឥមេហិ បញ្ចហាគាបេហិ អវិច្ឆ័-
 យដិសារោ ឧបទហិតោ ។ តំ កុស្ស ហេតុ ។

ត្រូវតែអ្នកឯងបានសេចក្តីក្តៅក្រហាយ ។ ម្ចាស់អារុសោទាំងឡាយ
 កិត្តុវេលាគេដាស់ភ្លឺច្រកបដោយធម៌ ត្រូវបានសេចក្តីក្តៅក្រហាយ
 ដោយអាការៈ ៥ យ៉ាងនេះ ។ ម្ចាស់អារុសោទាំងឡាយ ភិក្ខុអ្នកដាស់
 ភ្លឺនគរច្រកបដោយធម៌ ត្រូវបានសេចក្តីមិនក្តៅក្រហាយ ដោយ
 អាការៈ ៥ យ៉ាង ដោយគិតថា ម្ចាស់អារុសោ អ្នកឯងដាស់ភ្លឺនគរ
 ក្នុងកាលគួរ មិនដាស់ភ្លឺនគរ ក្នុងកាលមិនគួរ ត្រូវតែអ្នកឯងមិនបាន
 សេចក្តីក្តៅក្រហាយ ។ ម្ចាស់អារុសោ អ្នកឯងដាស់ភ្លឺនគរ ដោយ
 ពាក្យពិត មិនដាស់ភ្លឺនគរ ដោយពាក្យមិនពិត ត្រូវតែអ្នកឯងមិន
 បានសេចក្តីក្តៅក្រហាយ ។ ម្ចាស់អារុសោ អ្នកឯងដាស់ភ្លឺនគរ ដោយ
 ពាក្យពិរោះ មិនដាស់ភ្លឺនគរ ដោយពាក្យទ្រងោះ ត្រូវតែអ្នកឯងមិនបាន
 សេចក្តីក្តៅក្រហាយ ។ ម្ចាស់អារុសោ អ្នកឯងដាស់ភ្លឺនគរ ដោយពាក្យ
 ច្រកបដោយប្រយោជន៍ មិនដាស់ភ្លឺនគរ ដោយពាក្យមិនច្រកបដោយ
 ប្រយោជន៍ ត្រូវតែអ្នកឯងមិនបានសេចក្តីក្តៅក្រហាយ ។ ម្ចាស់អារុសោ
 អ្នកឯងដាស់ភ្លឺនគរ ដោយចិត្តមេត្តា មិនដាស់ភ្លឺនគរ ដោយចោលចិត្ត
 ត្រូវតែអ្នកឯងមិនបានសេចក្តីក្តៅក្រហាយ ។ ម្ចាស់អារុសោទាំងឡាយ
 ភិក្ខុអ្នកដាស់ភ្លឺនគរ ច្រកបដោយធម៌ ត្រូវបានសេចក្តីមិនក្តៅក្រហាយ
 ដោយអាការៈ ៥ យ៉ាងនេះ ។ ដំណើរនេះ ព្រាហ្មណ៍គួរ ។

យថា អត្ថោបិ ភិក្ខុ ភូតេន ចោទិតត្ថំ មាញ្ញយ្យតំ ។
 ចុទិតេន អកុសោ ធុត្ថលេន ភ្នីសុ ធម្មេសុ បត់ដ្ឋា-
 តត្ថំ សធូ ច អកុប្បេ ច ។ បញ្ចហំ អកុសោ
 បរា ចោធម្មេ កាលេន វា អកាលេន វា ភូតេន
 វា អភូតេន វា សាល្លេន វា ធុត្ថលេន វា អត្ថ-
 សញ្ញតេន វា អនត្ថសញ្ញតេន វា មេត្តចិត្តា^(១) វា
 នោសន្តរា^(២) វា ។ អហំថិ ភ្នីសុយេវ ធម្មេសុ
 បត់ដ្ឋហេយ្យំ សធូ ច អកុប្បេ ច ។ សធូ
 ជាធម្មេ អត្ថសោ មយំ ធម្មោតំ អត្ថិតំ នំ វាធម្មេ
 សំវិជ្ជតេ ឯសោ មយំ ធម្មោតំ ។ សធូ ជាធម្មេ
 នត្ថសោ មយំ ធម្មោតំ នត្ថិតំ នំ វាធម្មេ
 នេសោ ធម្មោ មយំ សំវិជ្ជតីតំ ។ ឯវិចិ
 ទោ តេ សាវិបុត្ត វុដ្ឋមាថា អថច បតិ-
 ធរកេត្វេ មោយបុរិសា ន បទក្កំណំ កល្យាណ្ឌិតំ ។

១ ទ. ម. ធម្មចិត្តេន វា ។ ២ ទ. ម. កោសន្តរេន វា ។

ព្រោះថា ដូចយ៉ាងក្នុងដំណើរ ក៏ត្រូវសំគាល់កិច្ចដែលខ្លួនត្រូវដាស់តឿន
 ដោយពាក្យដទៃដែរ ។ ម្ចាស់អាវុសាទាំងឡាយ បុគ្គលដែលគេដាស់
 តឿន ត្រូវច្រណែនក្នុងធម៌ ៦ យ៉ាង គឺសច្ចៈ ១ សេចក្តីមិនទំងន់ ១ ។ ម្ចាស់
 អាវុសាទាំងឡាយ ពួកក៏ក្នុងប្បដាសៈតឿនពួកបុគ្គលដទៃ ដោយកាការៈ
 ៨ យ៉ាង គឺ (ដាស់តឿន) ក្នុងកាលគួរកំរាន មិនគួរកំរាន ១ ដោយ
 ពាក្យដទៃកំរាន មិនដទៃកំរាន ១ ដោយពាក្យពិរោះកំរាន ពាក្យទ្រោះ
 កំរាន ១ ដោយពាក្យប្រកបដោយប្រយោជន៍កំរាន មិនប្រកបដោយ
 ប្រយោជន៍កំរាន ១ ដោយចិត្តមេត្តាកំរាន ដោយទោសចិត្តកំរាន ១ ។
 (ក៏ក្នុងដាស់តឿនគេត្រូវគាំទ្រចិត្ត) ថា ទោះបីកាតាអញ ក៏គួរច្រណែន
 ក្នុងធម៌ ៦ យ៉ាង គឺសច្ចៈ ១ សេចក្តីមិនទំងន់ ១ ដែរ ។ បើកាតាអញ
 ដឹងថា ធម៌ខ្ពុំមាននៅក្នុងកាតាអញ កាតាអញគួរនិយាយប្រាប់គេថាមាន
 (ព្រោះ) ធម៌ខ្ពុំ មាននៅក្នុងកាតាអញមែន ។ បើកាតាអញដឹងថា
 ធម៌ខ្ពុំមិនមានក្នុងកាតាអញទេ' គួរកាតាអញនិយាយប្រាប់គេថាមិនមាន
 (ព្រោះ) ធម៌ខ្ពុំ មិនមានក្នុងកាតាអញមែន ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់
 ត្រាស់ថា ម្ចាស់សាវិបុត្ត កាលដែលអ្នកពោលយ៉ាងនេះហើយ មាន
 ពួកមោឃបុរសខ្លះក្នុងសាសនានេះ មិនទទួលយកដោយផ្អែកផ្អែកឡើយ ។

យេ ភេ កន្តេ បុគ្គលា អស្សត្វា ជីវិតត្វា ន សត្វា
 អការស្មា អនការិយំ បទ្ធវិសា សហំ មាយារិយោ កេដ្ឋ-
 កំយោ ទទ្ធតា ទទ្ធស្មា ចបលា ធុទ្ធា វិកំណ្តារិយា
 ឥន្ទ្រិយេសុ អបុគ្គត្វា កោជនេ អមត្តញ្ញោ ជាត-
 រិយំ អនុយុត្តា សាមញ្ញោ អនុបេត្តា ឥត្តាយ ន
 តិព្វការិ ពាហុល្លិកា សាដលំកា ឥត្តានេ បុព្វត្ថមា
 បរិវេកេ ឯក្ខត្តទុក កុសីតា ហិរិយា ធុដ្ឋស្សតិយោ
 អសម្មតា អសមាហិតា វិក្កន្តចិត្តា ទុច្ឆត្តា
 ឯធម្មតា ភេ មយា ហិ វុច្ឆនា ឯ ចនក្ខិណំ
 តណ្ហានំ ។ យេ ច ភេ កន្តេ កុលបុត្តា សត្វា
 អការស្មា អនការិយំ បទ្ធវិសា អសហំ អមាយារិយោ
 អកេដ្ឋកំយោ អទទ្ធតា អទទ្ធស្មា អចបលា អធុទ្ធា
 អវិកំណ្តារិយា ឥន្ទ្រិយេសុ បុគ្គត្វា កោជនេ មត្តញ្ញោ

ត្រៃសេវិយុត្តត្រៃបទ្ធពលំ បតិទ្រព្វាអន្តរិយំ បុគ្គលត្ថកណ្ត ដែល
 មិនមានសត្វ ត្រូវការវិនិច្ឆ័យចិត្តិយជីវិត ចេញចាកផ្ទះ ហើយចូលមក
 កាន់ផ្ទះដោយមិនមានសត្វ ជាអ្នកអ្នកកាន់ មានមាយា បោកប្រាស មាន
 ចិត្តរាយមាយ លើកកំលស់ មានចិត្តយូងយូរ មានមាតិក មានសំដី
 ផ្តេសផ្តាស មិនគ្រប់គ្រងគ្នា ក្នុងឥន្ទ្រិយទាំងឡាយ មិនដឹងប្រមាណ
 ក្នុងការជន មិនប្រកបដ្ឋានការក្រក់លើក មិនបាត់បង់ទ្រព្យ ក្នុងភាព
 នៃខ្លួនជាសមណៈ មិនមានសេចក្តីគោរពជំរុញក្នុងសុត្វា ជាអ្នកប្រាស
 មានសេចក្តីព្យាយាម ក្នុងការប្រព្រឹត្តិធម៌ ជាប្រធានទាំងការប្រព្រឹត្តិ
 ជ្រៅក្រៅ ដាក់ចោលទូរគ្មាន ក្នុងវិវេក ខ្ពស់ប្រកួស មានព្យាយាម
 ថោកថយ មានស្មារតីរួចរាន់ មិនមានសម្បជញ្ញៈ មិនបាត់បង់ចិត្ត
 មានចិត្តរើរើយ ជាមនុស្សអំប្បធម៌ប្រាជ្ញា ជាមនុស្សល្អលា បុគ្គលត្ថក
 នោះ កាលដែលខ្ញុំព្រះអង្គពោលយ៉ាងនេះ វាមិនទទួលយកដោយ
 ផ្អែមផ្អែមឡើយ ។ បតិទ្រព្វាអន្តរិយំ ឆ័យមួយទៀត ពួកកុលបុគ្គល
 ដែលចេញចាកផ្ទះហើយ ចូលមកកាន់ផ្ទះដោយសត្វ ជាអ្នកមិនអ្នក
 កាន់ មិនមានមាយា មិនបោកប្រាស មិនមានចិត្តរាយមាយ មិនលើក
 កំលស់ មិនមានចិត្តយូងយូរ មិនមានមាតិក មិនមានសំដីផ្តេស
 ផ្តាស គ្រប់គ្រងគ្នា ក្នុងឥន្ទ្រិយទាំងឡាយ ដឹងប្រមាណក្នុងការជន

ជាតវយំ អនុយុត្តា សាមញ្ញោ អបេក្ខវន្តោ សិទ្ធាយ
 តិព្វការាវា ន ពាហុល្លិកា ន សាដលំកា
 ឱក្កមនេ និក្ខេត្តទុក បរិហេតេ បុព្វត្ថមា អារទ្ធវិរិយា
 បហិតត្តា ឧបដ្ឋេនស្សតិវោ សឡជាតា សមាហិតា
 ឯកត្ថចិត្តា ចញ្ញវន្តោ អនេន្យម្ភតា តេ មយា ឯវ
 វុទ្ធានា ចនក្ខេលំ កណ្ណន្តិកំ ។ យេ តេ សាវីចុត្ត
 បុត្តលា អស្សន្ទា ជីវិតត្តា ន សទ្ធា អតារស្មា
 អនករិយំ ចព្វជិតា សហា មាយារិវោ កេដុកិវោ
 ឧទ្ធតា ឧទ្ធស្សា ចេលា ឧទក វិកំណ្ហាវាចា
 វុទ្ធិយេសុ អកុត្តន្ទាវា ភោជនេ អមត្តញ្ញោ ជាតវយំ
 អនុយុត្តា សាមញ្ញោ អបេក្ខវន្តោ សិទ្ធាយ ន
 តិព្វការាវា ពាហុល្លិកា សាដលំកា ឱក្កមនេ
 បុព្វត្ថមា បរិហេតេ និក្ខេត្តទុក កុសីតា ហិទវិរិយា

ប្រកបក្នុងការកាត់រំលឹក មានការត្រឡប់មើលក្នុងកាលខ្លួនជាសមណៈ
 មានសេចក្តីគោរពដ៏ត្រៀមៗ ក្នុងសិទ្ធា មិនឆ្កោត មានព្យាយាម ក្នុង
 ការប្រព្រឹត្តិមិនច្បាស់ ដាក់ការប្រព្រឹត្តិដាក់ជាការបោល ជាអ្នក
 ចាំការក្នុងសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ (ព្រះឱព្វាន) ជាអ្នកប្រាជ្ញទូទៅព្យាយាម
 មានចិត្តស្ងួតទៅកាន់ព្រះឱព្វាន ប្រសិស្សាភិ មានសម្បជញ្ញៈ បានដាក់
 ទុកនូវចិត្តដ៏មាំមួន មានចិត្តនឹងនៅ ក្នុងការម្ស្រប់រឹតមួយ មានចញ្ញា
 មិនលោ កុលបុត្តពួកនោះ កាលដែលព្រះអង្គតោលយ៉ាងនេះហើយ
 វេទន៍ទទួលយកដោយផ្អែកផ្អឹង ៗ ព្រះដ៏មានព្រះភាពត្រាស់ថា ម្ចាស់
 សាវីចុត្ត ពួកបុត្តលោក មិនមានសង្ខារ មានសេចក្តីត្រូវការវេទន៍ចិត្តិម
 ជីវិត ចេញចាកផ្ទះ ចូលមកកាន់ផ្ទះដោយមិនមានសង្ខារ ជាអ្នក
 អ្នកកាន់ មានមាយា បោកប្រាស់ មានចិត្តរាយមាយ លើកកំលស់ មាន
 ចិត្តយេន្យោន មានមានវិធី មានសំដីផ្អែសម្អាស មិនបានគ្រប់គ្រង
 ទ្វារ ក្នុងផ្ទៃយំទាំងឡាយ មិនស្គាល់ប្រមាណ ក្នុងការដន់ មិនប្រកប
 នូវការកាត់រំលឹក មិនបានត្រឡប់មើល ក្នុងកាលខ្លួនជាសមណៈ
 មិនមានសេចក្តីគោរពដ៏ត្រៀមៗ ក្នុងសិទ្ធា ជាអ្នកឆ្កោត មានសេចក្តី
 ព្យាយាម ក្នុងការប្រព្រឹត្តិច្បាស់ ជាប្រធានមានការប្រព្រឹត្តិដ៏ជាក់
 ជាក់ ដាក់ចោលនូវចុះក្នុងវិវេក ខ្ចីលចក្ខុស មានព្យាយាមថោកថយ

ធុដ្ឋស្សតំនោ អសធម្មជាតា អសមាហិតា វិន្តន្តចំគ្គា
 ធុដ្ឋត្រា ឯធុដ្ឋតា ធុដ្ឋន្ត(១) យេ បទ តេ សាវីច្ឆត្ថ
 កុលបុត្តា សត្វា អការស្មា អនការិយំ បទ្ធដេតា
 អសមា អមាយាវិលោ អកេដ្ឋកំនោ អនុទូតា
 អនុទ្ធុឡា អនបលា អមុទេវា អវតំណ្តាវិតា វេទ្រិយេសុ
 កុត្តទ្វារា ភោជនេ មត្តញ្ញា ជាតិយំ អនុយុត្តា
 សាមញ្ញោ អនេក្ខវន្តោ សិក្ខាយ តិព្វការា ន
 ពាហុល្លំការ ន សាដលំការ ឱក្កមនេ និក្ខត្តទុក
 បរិភោគ ធុដ្ឋន្តំនា អាទូរិយា បហិតត្តា ឧបដ្ឋេ-
 តស្សតំនោ សធម្មជាតា សមាហិតា ឯកក្កចំគ្គា
 ចញ្ញាវន្តោ អនេធុដ្ឋតា តេ ភំ សាវីច្ឆត្ថ វិនយាសំ ។
 ឱវន សាវីច្ឆត្ថ សព្វេហិ អនុសាស សាវីច្ឆត្ថ
 សព្វេហិ អសទ្ធា វុដ្ឋាបេត្វា សទ្ធខេ បតំដ្ឋា-
 បេស្សមេ សព្វេហិ ។ ឯវំ ហំ តេ សាវីច្ឆត្ថ
 សំក្ខំតព្វន្តំ ។

១ ១. ច. ធុដ្ឋប ធុដ្ឋ ចរំ ។

មានស្មារតីក្របខ្លាំង មិនមានសម្បជញ្ញៈ មិនមានតាំងចំគ្គមាំ មានចំគ្គ
 ហើរវាយ ជាមនុស្សអ័ប្បជនបញ្ញា ជាមនុស្សលលា ពួកបុគ្គលនោះ
 លើកទុកដោយឡែកសិន ម្ចាស់សាវីច្ឆត្ថ ពួកកុលបុត្តណា ដែលចេញ
 ចាកផ្ទះហើយ ចូលមកកាន់ផ្ទះដោយសទ្ធា មិនជាអ្នកអាក្រក់ មិនមាន
 មាយា មិនបោកប្រាស់ មិនរាយមាយ មិនលើកកំពស់ មិនមានចំគ្គ
 ឃ្លើងឃ្លើង មិនជាអ្នកមាតិក មិនមានសំដីផ្តួសផ្តាស ជាអ្នកគ្រប់គ្រង
 ទ្វារ ក្នុងវេទ្រិយ៍ទាំងឡាយ ស្គាល់ប្រមាណក្នុងភោជន ប្រឹងប្រែងបន្ទុក
 ព្យាបាល ក្រឡេកមើល ក្នុងភាពខ្លាចជាសមណៈ មានសចក្តិភាព
 ដ៏ត្រូវវិញ ក្នុងសិក្ខា មិនលោភ មិនប្រព្រឹត្តតួរជួយ ដាក់របាយដូរផ្ទុះ
 ក្នុងការប្រព្រឹត្តិជាក្រៃជាក្រី ជាអ្នកទាំទុកក្នុងវិវេក ប្រារព្ធនូវព្យាយាម
 មានចំគ្គស្ម័គ្រទៅកាន់ព្រះនិព្វាន ប្រសើរស្មារតី មានសម្បជញ្ញៈ តាំង
 ចំគ្គមាំ មានចំគ្គនឹងក្នុងការម្ស្នកវិវេក មានបញ្ញា មិនលលា ម្ចាស់
 សាវីច្ឆត្ថ អ្នកត្រូវនិយាយទៅក្រៅពួកកុលបុត្តនោះទាំងអស់ ។ ម្ចាស់
 សាវីច្ឆត្ថ អ្នកចូរទូន្មានពួកសព្វេហិ ម្ចាស់សាវីច្ឆត្ថ អ្នកចូរជ្រៀន
 ប្រដៅពួកសព្វេហិ ដោយតាំងចំគ្គថា កាតាក្សត្រនឹងធ្វើពួកសព្វេហិ
 បរិព្វេចញ្ជូនចាកអសទ្ធា ហើយឲ្យប្រតិស្ថាន ក្នុងព្រះសទ្ធា ។
 ម្ចាស់សាវីច្ឆត្ថ អ្នកត្រូវសិក្សាយ៉ាងនេះនិង ។

[៦៨] តត្រ ទោ អាយស្មា សាវីរុត្តោ កិក្ខុ
 អាមន្តេសំ ។ បេ ។ ទុស្សីលស្ស អារុសោ សីលវិបទ្គស្ស
 ហតុបដិសោ ហោតិ សម្មាសមាធិ សម្មាសមាធិម្ហិ
 អសតិ សម្មាសមាធិវិបទ្គស្ស ហតុបដិសំ ហោតិ
 យថាភូតញ្ញាណទស្សនំ យថាភូតញ្ញាណទស្សនេ
 អសតិ យថាភូតញ្ញាណទស្សនវិបទ្គស្ស ហតុបដិសោ
 ហោតិ និព្វិទាវិរកោ និព្វិទាវិរកេ អសតិ និព្វិទាវិរក-
 វិបទ្គស្ស ហតុបដិសំ ហោតិ វិមុត្តិញ្ញាណទស្សនំ ។
 សេយ្យជាថិ អារុសោ វុត្តោ សាទាចលាសវិចម្ពោ តស្ស
 បបដិកាថិ ន ចារិច្ចរី កច្ចតិ តថោតិ ដេត្តមិ សារោថិ
 ន ចារិច្ចរី កច្ចតិ ឯរោ ទោ អារុសោ ទុស្សីលស្ស
 សីលវិបទ្គស្ស ហតុបដិសោ ហោតិ សម្មាសមាធិ
 សម្មាសមាធិម្ហិ អសតិ សម្មាសមាធិវិបទ្គស្ស ហតុប-
 ដិសំ ហោតិ យថាភូតញ្ញាណទស្សនំ យថាភូតញ្ញា-
 ណទស្សនេ អសតិ យថាភូតញ្ញាណទស្សនវិបទ្គស្ស
 ហតុបដិសោ ហោតិ និព្វិទាវិរកោ និព្វិទាវិរកេ អសតិ

[៦៨] ព្រះសាវ័ច្ឆដ៏មានកាយ មានថវាចាហៅពួកកិក្ខុមកក្នុង
 ទីនោះ ។ បេ ។ ម្ចាស់អារុសោទាំងឡាយ កិក្ខុទ្រុស្តសីល វិបត្តិបកសីល
 ជាហេតុសាបសូន្យចាកសម្មាសមាធិ កាលបើសម្មាសមាធិមិនមានហើយ
 កិក្ខុ វិបត្តិបកសម្មាសមាធិ ជាហេតុសាបសូន្យចាកយថាភូតញ្ញាណ-
 ទស្សនៈ កាលបើយថាភូតញ្ញាណទស្សនៈមិនមានហើយ កិក្ខុវិបត្តិបក
 យថាភូតញ្ញាណទស្សនៈ ជាហេតុសាបសូន្យចាកនិព្វិទាវិរកៈ កាលបើ
 និព្វិទាវិរកៈ មិនមានហើយ កិក្ខុវិបត្តិបកនិព្វិទាវិរកៈ ជាហេតុសាបសូន្យ
 ចាកវិមុត្តិញ្ញាណទស្សនៈ ។ ម្ចាស់អារុសោទាំងឡាយ ដូចជាដើមរោង
 ដែលវិបត្តិបកមែកទឹកស្លឹកហើយ ក្រមរោងដើមរោងនោះក្តី ក៏មិនបរិច្ចណិ
 សម្បកក្តី ស្រាយក្តី ទ្វិមក្តី ក៏មិនបរិច្ចណិ យ៉ាងណាមិញ ម្ចាស់អារុសោ
 ទាំងឡាយ កិក្ខុទ្រុស្តសីល វិបត្តិបកសីល ជាហេតុសាបសូន្យចាក
 សម្មាសមាធិ កាលបើសម្មាសមាធិ មិនមានហើយ កិក្ខុវិបត្តិបកសម្មា-
 សមាធិ ជាហេតុសាបសូន្យចាកយថាភូតញ្ញាណទស្សនៈ កាលបើយថា-
 ភូតញ្ញាណទស្សនៈមិនមានហើយ កិក្ខុវិបត្តិបកយថាភូតញ្ញាណទស្សនៈ
 ជាហេតុសាបសូន្យចាកនិព្វិទាវិរកៈ កាលបើនិព្វិទាវិរកៈ មិនមានហើយ

និព្វិន្ទនាវរកវចន្តស្ស ហេតុចន្ទនិសំ ហោតិ វិបុត្តិញ្ញាណ-
 ទស្សនំ ។ សីលវតោ អារុសោ សីលសម្មន្ទស្ស ឧប-
 និសសម្មន្តោ ហោតិ សម្មាសមាធិ សម្មាសមាធិម្ហិ
 សតិ សម្មាសមាធិសម្មន្ទស្ស ឧបនិសសម្មន្ទំ ហោតិ
 យថាភូតញ្ញាណទស្សនំ យថាភូតញ្ញាណទស្សនេ សតិ
 យថាភូតញ្ញាណទស្សនសម្មន្ទស្ស ឧបនិសសម្មន្តោ
 ហោតិ និព្វិន្ទនាវរកេ និព្វិន្ទនាវរកេ សតិ និព្វិន្ទនាវរក-
 សម្មន្ទស្ស ឧបនិសសម្មន្ទំ ហោតិ វិបុត្តិញ្ញាណ-
 ទស្សនំ ។ សេយ្យថាថិ អារុសោ វុត្តោ សាមា-
 ចលាសសម្មន្តោ កស្ស ចបដកាថិ ចារិព្វរិ កច្ចតិ
 កថោថិ ផេក្កថិ សារោថិ ចារិព្វរិ កច្ចតិ វរោ
 ចោ អារុសោ សីលវតោ សីលសម្មន្ទស្ស ឧបនិស-
 សម្មន្តោ ហោតិ សម្មាសមាធិ សម្មាសមាធិម្ហិ
 សតិ សម្មាសមាធិសម្មន្ទស្ស ឧបនិសសម្មន្ទំ ហោតិ
 យថាភូតញ្ញាណទស្សនំ យថាភូតញ្ញាណទស្សនេ
 សតិ យថាភូតញ្ញាណទស្សនសម្មន្ទស្ស ឧបនិស-
 សម្មន្តោ ហោតិ និព្វិន្ទនាវរកេ និព្វិន្ទនាវរកេ សតិ

គំកុបិបុត្តិចារនិព្វិន្ទនាវរកៈ ជាហេតុសាចស្មន្ទចារកវិបុត្តិញ្ញាណទស្សន
 កំយាធិនោះវេ ។ ខ្នាលអារុសោទាំងឡាយ កុំកុមាសីល បរិច្ចណិ
 ដោយសីល ឈ្មោះថា បរិច្ចណិដោយហេតុនៃសម្មាសមាធិ កាលបើមាន
 សម្មាសមាធិហើយ កុំកុបរិច្ចណិដោយសម្មាសមាធិ ឈ្មោះថា បរិច្ចណិ
 ដោយហេតុនៃយថាភូតញ្ញាណទស្សនៈ កាលបើយថាភូតញ្ញាណទស្សនៈ
 មានហើយ កុំកុបរិច្ចណិដោយយថាភូតញ្ញាណទស្សនៈ ឈ្មោះថា បរិច្ចណិ
 ដោយហេតុនៃនិព្វិន្ទនាវរកៈ កាលបើនិព្វិន្ទនាវរកៈមានហើយ កុំកុបរិច្ចណិ
 ដោយនិព្វិន្ទនាវរកៈ ឈ្មោះថា បរិច្ចណិដោយហេតុវិបុត្តិញ្ញាណទស្សនៈ ។
 ខ្នាលអារុសោទាំងឡាយ ដូចដើមឈើ ដែលបរិច្ចណិដោយមែកនឹងស្លឹក
 ហើយ ក្រមរនៃដើមឈើនោះក្តី កំបរិច្ចណិ សម្បកក្តី ស្រាយក្តី ភ្នំមក្តី
 កំបរិច្ចណិ យ៉ាងណាចំញ ខ្នាលអារុសោទាំងឡាយ កុំកុមាសីល
 បរិច្ចណិដោយសីល ឈ្មោះថា បរិច្ចណិដោយហេតុនៃសម្មាសមាធិ កាល
 បើសម្មាសមាធិមានហើយ កុំកុបរិច្ចណិដោយសម្មាសមាធិ ឈ្មោះថា
 បរិច្ចណិដោយហេតុនៃយថាភូតញ្ញាណទស្សនៈ កាលបើយថាភូតញ្ញាណ-
 ទស្សនៈមានហើយ កុំកុបរិច្ចណិដោយយថាភូតញ្ញាណទស្សនៈ ឈ្មោះ
 ថា បរិច្ចណិដោយហេតុនៃនិព្វិន្ទនាវរកៈ កាលបើនិព្វិន្ទនាវរកៈមានហើយ

និព្វធាវិភក្តសម្បទ្ធស្ស ឧបនិសសម្បទ្ធនំ ហោតិ វិមុត្តិ-
ញ្ញាណទស្សនន្តំ ។

[៦៩] អថទោ អាយស្មា អាទន្ទោ យេនាយស្មា
សាវិបុត្តោ តេទុបសង្កមំ ឧបសង្កមំត្វា អាយស្មតា
សាវិបុត្តេន សន្ធិំ សម្មោទិ សម្មោទនិយំ កាមំ សាវា-
ណិយំ វិភិសានេត្វា ឯកមន្តំ និសិទិ ។ ឯកមន្តំ
និសិទ្ធា ទោ អាយស្មា អាទន្ទោ អាយស្មន្តំ សាវិបុត្តំ
ឯកទេវេន កំត្តាវតា នុ ទោ អារុសោ សាវិបុត្តំ កំត្តុ
ទិច្ចនិសន្តំ ច ហោតិ កុសលេសុ នធម្មេសុ សុត្តហិ-
តក្កាហិ ច តហុញ កណ្ហាតិ កហិតញ្ចស្ស ធម្ម-
មុស្សតីតិ ។ អាយស្មា ទោ អាទន្ទោ តហុស្សតោ
បដិកាតុ អាយស្មន្តត្រាវ អាទន្តន្តំ ។ តេនហារុសោ
សាវិបុត្តំ សុណាហិ សាទុកំ មនសិករេហិ កា-
សិស្សាមីតិ ។ វរាហារុសោតិ ទោ អាយស្មា សាវិបុត្តោ
អាយស្មតោ អាទន្តស្ស ចច្ចុស្សោសំ ។ អាយស្មា
អាទន្ទោ ឯកទេវេន វរាហារុសោ សាវិបុត្តំ កំត្តុ

កំត្តុចាប្បណិដោយនិព្វធាវិភក្តៈ ឈ្មោះថា ចាប្បណិដោយហេតុវិនិច្ឆ័យ្យា-
ណទស្សនៈ កំយាទីនោវេសេ ។

[៦៩] ព្រះនាងនំ ព្រះកានន្តជីមានកាយុ បាទចូលទៅក
ព្រះសាវិបុត្តជីមានកាយុ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏បានរីករាយជាមួយ
នឹងព្រះសាវិបុត្តជីមានកាយុ លុះចេញចំពាក្យ ដែលគួររីករាយនឹងពាក្យ
ដែលគួរលើកហើយ ក៏នឹងក្នុងសមគួរ ។ លុះព្រះកានន្តជីមានកាយុ
នឹង ក្នុងសមគួរហើយ ក៏បានដេញដោលនឹងព្រះសាវិបុត្តជីមានកាយុ
យ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អារុសោសាវិបុត្ត កំត្តុជាអ្នកនិព្វានពោធិញ្ញតាម
ក្នុងពួកធម៌ព្រាហ្មណ៍ ជាអ្នកកាន់យកនូវធម៌ ដែលខ្លួនកាន់យកដោយ
ល្អផង កាន់យកនូវធម៌បាទាច្រើនផង មិនរកធម៌ ដែលខ្លួនកាន់យក
ហើយផង តើដោយហេតុម្តេចនាងយ៉ាង ។ ព្រះសាវិបុត្តមានដេញដោលថា
កានន្តជីមានកាយុ ជាតហុស្សតស្រាប់ហើយ ចូរកានន្តជីមានកាយុ
សំដែង (ខ្លួនឯង) ចុះ ។ ព្រះកានន្តមានដេញដោលថា ម្ចាស់អារុសោ
សាវិបុត្ត ម៉េចម្តេច លោកចូរច្រើនស្តាប់ ចូរធ្វើទុកក្នុងចិត្តឱ្យល្អ ខ្ញុំនឹង
សំដែង ។ ព្រះសាវិបុត្តជីមានកាយុ ក៏បានទទួលស្តាប់ដេញដោលព្រះ
កានន្តជីមានកាយុថា កុរុណា អារុសោ ។ ព្រះកានន្តជីមានកាយុ
មានដេញដោលយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អារុសោសាវិបុត្ត កំត្តុក្នុងសាសនានេះ

អត្ថកុសលោ ច ហោតិ នធម្មកុសលោ ច ឲ្យញ្ចនៈ
 កុសលោ ច ធិរុត្តិកុសលោ ច បុព្វាបរកុសលោ
 ច ។ ឯត្ថាវតា ទោ អារុសោ សារីបុត្ត កិក្ខុ
 ទំប្បន័សន្តំ ច ហោតិ កុសលេសុ នធម្មេសុ សុត្ត-
 ហិតត្ថាហិ ច ពហុញ កស្មានិ កហិតញស្ស ធម្ម-
 តុស្សតីតិ ។ អត្ថវយំ អារុសោ អត្ថតំ អារុសោ យាវ
 សុភាសិតត្បំ អាយស្មតា អាទទ្ធេន ឥមេហិ ច
 មយំ បញ្ចហិ នធម្មេហិ សមញ្ញាតតំ អាយស្មន្តំ
 អាទន្តំ ពាវេម អាយស្មា អាទន្ទោ អត្ថកុសលោ
 នធម្មកុសលោ ឲ្យញ្ចនកុសលោ ធិរុត្តិកុសលោ
 បុព្វាបរកុសលោតិ ។

ជាអ្នកឈ្លាសក្នុងអត្ថវេន ឈ្លាសក្នុងធម៌វេន ឈ្លាសក្នុងប្រភេទអក្សរវេន
 ឈ្លាសក្នុងភាសាវេន ឈ្លាសចំរើនវេន ចំរើនច្រើន^(១) (នៃអត្ថវេនធម៌
 ជាវេន) វេន ។ ម្ចាស់អារុសោសារីបុត្ត ក៏គឺជាអ្នកតំណាងយើង
 នាម ក្នុងពួកកុសលធម៌វេន ជាអ្នកកាន់យកខ្លួនធម៌ ដែលខ្លួនកាន់យក
 ដោយល្អវេន កាន់យកខ្លួនធម៌បានច្រើនវេន មិនក្លចធម៌ ដែលខ្លួនកាន់
 យកហើយវេន ដោយហេតុប៉ុណ្ណោះឯង ។ ព្រះសារីបុត្តមានថាវតាជា
 ម្ចាស់អារុសោ អស្ចារ្យណាស់ ម្ចាស់អារុសោ ចំរើនកណាស់ នាគ្យ
 ដែលមានខ្លួនវិមានអាយុកាលមកហើយនេះ ជាសុភាសិតប្រាកដ មួយ
 ទៀត យើងនឹងចាំទុកខ្លួនព្រះមានខ្លួនវិមានអាយុថា ជាអ្នកប្រកបដោយ
 ធម៌៨ យ៉ាងនេះ គឺមានខ្លួនវិមានអាយុ ជាអ្នកឈ្លាសក្នុងអត្ថ ១ ឈ្លាស
 ក្នុងធម៌ ១ ឈ្លាសក្នុងអក្សរ ១ ឈ្លាសក្នុងភាសា ១ ឈ្លាសចំរើន
 វេនចំរើនច្រើន ។

១ ឈ្លាសក្នុងខាងដើមនិងខាងចុងនោះ មាន ៨ យ៉ាង គឺឈ្លាសចំរើនអង្គកថាខាងដើម
 និងអង្គកថាខាងចុង ១ ឈ្លាសចំរើនបាយខាងដើមនិងបាយខាងចុង ១ ឈ្លាសចំរើនបទខាង
 ដើមនិងបទខាងចុង ១ ឈ្លាសចំរើនអក្សរខាងដើមនិងអក្សរខាងចុង ១ ឈ្លាសចំរើនអនុស្ស
 ខាងដើមនិងអនុស្សខាងចុង ។ អង្គកថា ។

[៧០] ឯកំ សមយំ អាយស្មា អាទទ្ទោ
 កោសម្ព័យំ វិហរតិ យោសិតារាទេ ។ អថទោ
 អាយស្មា កទ្ធដំ យេនាយស្មា អាទទ្ទោ តេនុចសន្តិមំ
 ទុចសន្តិមំត្វា អាយស្មតា អាទទ្ទេន សន្តិំ សម្មោទំ
 សម្មោទនិយំ កាដំ សារាណិយំ វិគិសាបត្វា ឯកមន្តំ
 ជិសីទំ ។ ឯកមន្តំ ជិសីទំ ទោ អាយស្មន្តំ កទ្ធដំ
 អាយស្មា អាទទ្ទោ ឯកទេវោច កី ទុ ទោ អារុសោ
 កទ្ធដំ ធស្សទានំ អត្ថំ កី សវទានំ អត្ថំ កី
 សុទានំ អត្ថំ កី សញ្ញានំ អត្ថំ កី ភវានំ អត្ថន្តំ ។
 អត្តារុសោ ព្រហ្មា អភិក្ខុ អទភិក្ខុតោ អញ្ញាទត្ថនសោ
 វសវត្ថិ ។ យោ តំ ព្រហ្មានំ ចស្សតិ ឆនំ
 ធស្សទានំ អត្ថំ ។ អត្តារុសោ អាកស្សក ឆាម ធលា

[៧០] សម័យ ១ ព្រះភានន្ទដ៏មានកាយ គង់នៅក្នុងយោសិ-
 ភាម ទៀបក្រុងកោសម្ព័ ។ ព្រះនារេង ព្រះកទ្ធដ៏មានកាយ
 បានចូលទៅក្រុងភានន្ទដ៏មានកាយ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏បាន
 រីករាយជាមួយនឹងព្រះភានន្ទដ៏មានកាយ លុះបញ្ចប់ពាក្យ គួររីករាយ
 នឹងពាក្យគួររលឹកហើយ ក៏គង់ក្នុងទីសមគួរ ។ លុះព្រះកទ្ធដ៏មាន
 កាយ គង់ក្នុងទីសមគួរហើយ ព្រះភានន្ទដ៏មានកាយ ក៏មានថេរវាចា
 យ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អារុសោកទ្ធដំ ការឃើញដូចម្តេច ដែលប្រសើរ
 លើសជាងការឃើញទាំងឡាយ ការស្តាប់ដូចម្តេច ដែលប្រសើរ
 លើសជាងការស្តាប់ទាំងឡាយ សុទ្ធដូចម្តេច ដែលប្រសើរលើស
 ជាងសុទ្ធទាំងឡាយ ការសំគាល់ដូចម្តេច ដែលប្រសើរលើសជាង
 ការសំគាល់ទាំងឡាយ ទីកើតដូចម្តេច ដែលប្រសើរលើសជាងទីកើត
 ទាំងឡាយ ។ ព្រះកទ្ធដ៏មានកាយមានថេរវាចាគបថា ម្ចាស់
 អារុសោ មានព្រហ្មដែលជាអ្នកគ្របសន្តិកំ (លើព្រហ្មនេះទៀត)
 ដែលព្រហ្មនេះទៀតមិនអាចគ្របសន្តិកំលើបាន ជាអ្នកឃើញហេតុ
 សព្វគ្រប់ ជាអ្នកធ្វើជនទាំងឡាយក្នុងនំណាចខ្លួន ។ បុគ្គលណា
 ឃើញនូវព្រហ្មនោះ ការឃើញនេះ ឈ្មោះថា ប្រសើរលើសជាងការ
 ឃើញទាំងឡាយ ។ ម្ចាស់អារុសោ មានភ្នកទៅនោះឈ្មោះអាកស្សកៈ

សុខេន អភិសន្តា បរិសន្តា តេ កាណាចំ កាយាចំ
 ឧទានំ ឧទានេន្តិ អហោ សុខំ អហោ សុខន្តិ ។
 យោ ភំ សន្តំ សុណាតិ ឥទំ សវនាចំ អត្ថំ ។
 អន្តាវុសោ សុភក្កិណ្ណា ឆាម ទេវា តេ សន្តញ្ញាវ
 តុសីតា សុខំ ចដិសំវេនេន្តិ ឥទំ សុខាចំ អត្ថំ ។
 អន្តាវុសោ អាតិញ្ញញ្ញាយតទុច្ចតា ទេវា ឥទំ
 សញ្ញាចំ អត្ថំ ។ អន្តាវុសោ ទេវសញ្ញាឆាសញ្ញា-
 យតទុច្ចតា ទេវា ឥទំ ភវាចំ អត្ថន្តិ ។ សមេតិ
 ទោ ឥទំ អាយស្មតោ កន្ធជិស្ស យទំទំ ពហុឆា
 ជនេនាតិ ។ អាយស្មា ទោ អាឆន្ទោ ពហុស្សតោ
 ចដិកតុ អាយស្មន្តញ្ញាវ អាឆន្តន្តិ ។ តេឆហវុសោ
 កន្ធជិ សុណាហិ សាទុកំ មនសិករោហិ
 កាសិស្សមិទំ ។ វរាហវុសោតិ ទោ អាយស្មា
 កន្ធជិ អាយស្មតោ អាឆន្តស្ស ចត្វស្សសិ ។
 អាយស្មា អាឆន្ទោ ឯតទរោច យថា ចស្សតោ
 ទោ អាវុសោ អឆន្តា អាសវាចំ ទយោ ហោតិ

ជ្រួតជ្រាប ស្តាប់ស្តាប់ ដោយសេចក្តីសុខ តួកទៅតាមទាំងនោះ កែវ
 បន្តិច្បែងខ្លះៗ បាន ក្នុងកាលម្តងៗ ថា ឧប្បិ បំជាសុខ បំជាសុខមែន ។
 បុគ្គលណា ឮសំឡេងនោះ ការព្វានេះឈ្មោះថា ប្រសើរលើសជាង
 ការព្វទាំងឡាយ ។ ម្ចាស់ភាវុសា មានតួកទៅតាមឈ្មោះសុភក្កិណ្ណា
 តួកទៅតាមទាំងនោះ ត្រេកអរតែងសេចក្តីស្ងប់ សោយសេចក្តីសុខ សុខ
 នេះឈ្មោះថា ប្រសើរលើសជាងសុខទាំងឡាយ ។ ម្ចាស់ភាវុសា
 មានតួកទៅតាម ដែលទៅតែងក្នុងភាគញ្ញាយតទុច្ចតា សេចក្តីសំគាល់
 (បេសំតួកទៅតាម) នេះឈ្មោះថា ប្រសើរលើសជាងសេចក្តីសំគាល់ទាំង-
 ឡាយ ។ ម្ចាស់ភាវុសា មានតួកទៅតាម ដែលទៅតែងក្នុងទេវសញ្ញា-
 ឆាសញ្ញាយតទុច្ចតានេះ ឈ្មោះថា ប្រសើរលើសជាងគត់ទាំងឡាយ ។
 សំដីព្រះកន្ធជិដ៏មានកាយនេះ សមគ្នាទាំងសំដីរបស់ជនច្រើន ។ មានខ្ល
 ដ៏មានកាយ ជាពហុស្សតស្រាប់ហើយ ចូរមានខ្លដ៏មានកាយ សំដែង
 (ខ្លងឯង) ចុះ ។ ម្ចាស់ភាវុសា កន្ធជិ បើដូច្នោះ អ្នកចូរច្រើនស្តាប់ ចូរធ្វើ
 ទុកក្នុងចិត្តឱ្យល្អចុះ ខ្ញុំនឹងសំដែង ។ ព្រះកន្ធជិដ៏មានកាយ បានទទួល
 ស្តាប់ដេរព្រះកន្ធជិដ៏មានកាយថា ករុណា ភាវុសា ។ ព្រះកន្ធជិ
 ដ៏មានកាយ បានសំដែងយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់ភាវុសា បុគ្គលឃើញ
 យ៉ាងណា ដែលជាហេតុឱ្យកាសវៈទាំងឡាយ អស់ទៅដោយលំដាប់

ឥទំ នស្សនាមំ អត្ថំ ។ យថា សុណតោ អនន្តរា
 អាសវាមំ ឧយោ ហោតិ ឥទំ សវនាមំ អត្ថំ ។
 យថា សុចិត្តស្ស អនន្តរា អាសវាមំ ឧយោ
 ហោតិ ឥទំ សុខាមំ អត្ថំ ។ យថាសញ្ញិស្ស
 អនន្តរា អាសវាមំ ឧយោ ហោតិ ឥទំ សញ្ញាមំ
 អត្ថំ ។ យថាភូតស្ស អនន្តរា អាសវាមំ ឧយោ
 ហោតិ ឥទំ ភវាមំ អត្ថន្តំ ។

អាយាធិដ្ឋកថា ទុតិយោ ។

ធម្មបទដ្ឋកថា

ទ្វេ អាយាធិដ្ឋកថា

សាកក្ខា សាដីរោ ចញ្ញំ
 ធុត្តា ធិរោតោ ចោតោ
 សីលំ ធិសន្តំ កន្ធិដ្ឋិតិ ។

ការយើញ្ចនេះ ឈ្មោះថា ប្រសើរដោយការយើញ្ចទាំងឡាយ ។ បុគ្គល
 ស្តាប់យ៉ាងណា ដែលជាហេតុឱ្យភាសាៈទាំងឡាយ អស់ទៅដោយ
 លំដាប់ ការស្តាប់នេះឈ្មោះថា ប្រសើរលើសជាងការស្តាប់ទាំងឡាយ ។
 បុគ្គលទទួលយកយ៉ាងណា ដែលជាហេតុឱ្យភាសាៈទាំងឡាយ អស់ទៅ
 ដោយលំដាប់ សុខនេះឈ្មោះថា ប្រសើរលើសជាងសុខទាំងឡាយ ។
 បុគ្គលទទួលយកសេចក្តីសំគាល់យ៉ាងណា ដែលជាហេតុឱ្យភាសាៈទាំងឡាយ
 អស់ទៅដោយលំដាប់ សេចក្តីសំគាល់នេះ ឈ្មោះថា ប្រសើរលើសជាង
 សេចក្តីសំគាល់ទាំងឡាយ ។ បុគ្គលកើតយ៉ាងណា ដែលជាហេតុឱ្យ
 ភាសាៈទាំងឡាយ អស់ទៅដោយលំដាប់ ទឹកកន្លះឈ្មោះថា ប្រសើរ
 លើសជាងទឹកកកទាំងឡាយ ។

ចប់ អាយាធិដ្ឋកថា ទី ២ ។

ទទួលនៃអាយាធិដ្ឋកថាដោះស្រាយៈ

និយាយអំពីធម៌សម្រាប់កំចាត់ចង្អុលទំនុំ ២ លើក កំពុង
 សាកក្ខា ១ កំពុងរស់សាដីរោ ១ ការច្នួត ១ ការចូល
 សញ្ញាវេទយន្តនិកោត ១ ការជាសំភៀន ១ កំពុងបង្កើត
 សីល ១ ការចំពោះណាធម៌ ១ រឿងព្រេងកន្លង ១ ។

ឧបាសមវគ្គោ

[៧០] ឯកំ សមយំ ភគវា សាវត្ថុយំ វិហាតិ
ផេតវិន អនាថចិណ្ឌិតស្ស អាវាមេ ។ តត្រ ចោ
ភគវា ភិក្ខុ អាមន្តេសិ ភិក្ខុវេតិ ។ ភនន្តេតិ
តេ ភិក្ខុ ភគវតោ បទូស្សោសុំ ។ ភគវា ឯតន-
វេច បញ្ចហិ ភិក្ខុវេ ឆន្ទេហិ សមន្នាគតោ ឧបា-
សកោ សាវត្ថុំ ឧត្តន្តោ ហោតិ ។ តាតមេហិ
បញ្ចហិ ។ ចាលាតិចាតិ ហោតិ អធិញ្ញនាយី
ហោតិ តាមេសុ មិញ្ញាចារី ហោតិ ឧសាវាទី ហោតិ
សុភមេវយមន្តិញ្ញានាធម្មាយី ហោតិ ។ ឥមេហិ ចោ
ភិក្ខុវេ បញ្ចហិ ឆន្ទេហិ សមន្នាគតោ ឧបាសកោ
សាវត្ថុំ ឧត្តន្តោ ហោតិ ។ បញ្ចហិ ភិក្ខុវេ
ឆន្ទេហិ សមន្នាគតោ ឧបាសកោ វិសាវនោ ហោតិ ។
តាតមេហិ បញ្ចហិ ។ ចាលាតិចាតា បដិវរតា
ហោតិ អធិញ្ញនាធា បដិវរតា ហោតិ តាមេសុ
មិញ្ញាចារា បដិវរតា ហោតិ ឧសាវាទា បដិវរតា ហោតិ

ឧបាសមវគ្គ

[៧១] សមយម្ហយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់គង់នៅក្នុងវត្តផេតពន់
របស់អនាថចិណ្ឌិតសេដ្ឋី ទៀបគ្រន់សាវត្ថី ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ
ត្រាស់ហៅពួកភិក្ខុក្នុងទីនោះថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ។ ពួកភិក្ខុទាំង
នោះ បានទទួលព្រះត្បូងដ៏ព្រះដ៏មានព្រះភាគថា ព្រះតុណ្ហ ។
ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់យ៉ាងនេះថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
ឧបាសក ប្រកបដោយធម៌៨ យ៉ាង ជាអ្នកមានចិត្តច្បុកច្បាំងសច្ច័
ញ្ញៈញ្ញ័តញ្ញៈញ្ញ័ម ។ ធម៌៨ យ៉ាង ឆើដូចម្តេច ។ ឆើ ឧបាសកជាអ្នក
សម្រាប់សព្វ១ ជាអ្នកកាន់យកទ្រព្យវេលាធម៌និពន្ធិ១ ជាអ្នក
ប្រព្រឹត្តទុស ក្នុងកាមទាំងឡាយ១ ជាអ្នកនិយាយតាមកុហក១ ជា
អ្នកឆក់ខ្លាចទឹកស្រវឹងឆីស្កកឆីឆីវេរយ ដែលជាទីតាំងនៃសេចក្តីរង្វល
ប្រវេស១ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ឧបាសកប្រកបដោយធម៌៨ យ៉ាង
នេះឯង ជាអ្នកមានចិត្តច្បុកច្បាំងសច្ច័ញ្ញៈញ្ញ័តញ្ញៈញ្ញ័ម ។ ម្ចាស់
ភិក្ខុទាំងឡាយ ឧបាសកប្រកបដោយធម៌៨ យ៉ាង ជាអ្នកក្សៀវក្សា ។
ធម៌៨ យ៉ាង ឆើដូចម្តេច ។ ឆើ ឧបាសកជាអ្នករៀបចំបោកបោកគំបាត១
រៀបចំបោកអធិញ្ញាន១ រៀបចំបោកមេសុមិញ្ញាចារ១ រៀបចំបោកឧសាវាទ១

(៧៣) ចតុស្សី កិក្ខុវេ ធម្មេហិ សមញ្ញកតោ
 ឧទាសកោ យថាភតំ ធិត្ថុត្តោ ឯវេ ធម្មេ ។
 កកមេហិ ចតុស្សី ។ ចាណាតិខាតិ ហោតិ ។ ថេ ។
 សុភមេយមជ្ឈម្យមាធម្មាយ ហោតិ ។ ឥមេហិ ចោ
 កិក្ខុវេ ចតុស្សី ធម្មេហិ សមញ្ញកតោ ឧទាសកោ
 យថាភតំ ធិត្ថុត្តោ ឯវេ ធម្មេ ។ ចតុស្សី កិក្ខុវេ
 ធម្មេហិ សមញ្ញកតោ ឧទាសកោ យថាភតំ
 ធិត្ថុត្តោ ឯវេ សក្កេ ។ កកមេហិ ចតុស្សី ។
 ចាណាតិខាតា ចដិវតោ ហោតិ ។ ថេ ។ សុភ-
 មេយមជ្ឈម្យមាធម្មាយ ចដិវតោ ហោតិ ។ ឥមេហិ
 ចោ កិក្ខុវេ ចតុស្សី ធម្មេហិ សមញ្ញកតោ ឧទា-
 សកោ យថាភតំ ធិត្ថុត្តោ ឯវេ សក្កេតិ ។

(៧៤) អថោ អនាថបិណ្ឌិកោ គហបតិ យេន
 ភកា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិថា ភកវន្តំ អភិវ-
 ធម្មា ឯកមន្តំ ធិសិទ្ធិ ។ ឯកមន្តំ ធិសិទ្ធិ
 ចោ អនាថបិណ្ឌិកំ គហបតិ ភកា ឯកមន្តំ

(៧៥) មាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឧទាសកប្រកបដោយធម៌៥ យ៉ាង
 រមែងទៅកើតក្នុងនរក ដូចជាគន្លាយក្រវ៉ាត់ចោល ។ ធម៌៥ យ៉ាង
 តើដូចម្តេច ។ គឺឧទាសកជាអ្នកសម្លាប់សត្វ ។ បេ ។ ជាអ្នកផឹកស្រា
 ទឹកស្រវឹងស្មារតីមើម ជាទីតាំងនៃសចក្ខុភ័យប្រហារ ។ មាល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ ឧទាសកប្រកបដោយធម៌៥ យ៉ាងនេះរមែងទៅកើត
 ក្នុងនរក ដូចជាគន្លាយក្រវ៉ាត់ចោល ។ មាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 ឧទាសកប្រកបដោយធម៌៥ យ៉ាង រមែងទៅកើតក្នុងស្ថានសួគ៌ ដូចជាគ-
 ន្លាយក្រវ៉ាត់ចោល ។ ធម៌៥ យ៉ាង តើដូចម្តេច ។ គឺឧទាសកជារឿយចាក
 បាណាតិបាត ។ បេ ។ រឿយចាកសុភមេយមជ្ឈម្យមាធម្មា ។
 មាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឧទាសកប្រកបដោយធម៌៥ យ៉ាងនេះរមែង
 ទៅកើតក្នុងស្ថានសួគ៌ ដូចជាគន្លាយក្រវ៉ាត់ចោល ។

(៧៦) ត្រាវនាង អនាថបិណ្ឌិកបាបតិ បានចូលទៅគាល់
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ត្រាបថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគ រួចអង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះអនាថបិណ្ឌិកបាបតិ
 អង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ បានត្រាស់យ៉ាងនេះថា

ចត្វា កហាបតិ កយាធិ វេរាធិ អច្ឆហាយ ទុស្សីលោ
 ឥតិ វុទ្ធពិ ធិរាយត្វ ឧបបដ្ឋតិ ។ កតមាធិ ចត្វា ។
 ចាណាតិចាតិ អធិប្បាធានំ កាមេសុ មិច្ឆាចារិ
 មុសាវាធិ ។ សុរាមេយមជ្ជប្បមាធន្នាធិ ។ ឥនាធិ
 ទោ កហាបតិ ចត្វា កយាធិ វេរាធិ អច្ឆហាយ
 ទុស្សីលោ ឥតិ វុទ្ធពិ ធិរាយត្វ ឧបបដ្ឋតិ ។
 ចត្វា កហាបតិ កយាធិ វេរាធិ ចហាយ សីលវា
 ឥតិ វុទ្ធពិ សុគតិញ ឧបបដ្ឋតិ ។ កតមាធិ ចត្វា ។
 ចាណាតិចាតិ អធិប្បាធានំ កាមេសុ មិច្ឆាចារិ
 មុសាវាធិ ។ សុរាមេយមជ្ជប្បមាធន្នាធិ ។ ឥនាធិ
 ទោ កហាបតិ ចត្វា កយាធិ វេរាធិ ចហាយ
 សីលវា ឥតិ វុទ្ធពិ សុគតិញ ឧបបដ្ឋតិ ។
 យំ កហាបតិ ចាណាតិចាតិ ចាណាតិចាតិច្បទ្បយា
 ធិជ្ជនធិកម្មំ កយំ វេរិ ចសវតិ សម្បរាយកម្មំ
 កយំ វេរិ ចសវតិ ធម្មសីកម្មំ ទុក្ខំ
 ទោមនស្សំ បដិសំវេរេតិ ចាណាតិចាតា បដិវិភោ

ម្នាលគហបតី បុគ្គលមិនបានលះបង់នូវក្លាយ នូវព្រៀវ៥យ៉ាង ហៅថា
 ជាអ្នកទ្រុស្តសីលផង តែងទៅកើតក្នុងនរកផង ។ ព្រៀវ៥យ៉ាង គឺ
 ដូចម្តេច ។ គឺ បាណាតិបាន ។ អទិន្នាន ។ កាមេសុមិច្ឆាចារ ។
 មុសាវាធិ ។ សុរាមេយមជ្ជប្បមាធន្នាធិ ។ ម្នាលគហបតី បុគ្គលមិន
 បានលះបង់នូវក្លាយ នូវព្រៀវ៥យ៉ាងនេះឯង ហៅថា ជាអ្នកទ្រុស្តសីលផង
 តែងទៅកើតក្នុងនរកផង ។ ម្នាលគហបតី បុគ្គលបានលះបង់នូវក្លាយ នូវព្រៀវ
 ៥យ៉ាង ហៅថា ជាអ្នកមានសីលផង តែងទៅកើតក្នុងសុគតិផង ។
 ព្រៀវ៥យ៉ាង គឺដូចម្តេច ។ គឺ បាណាតិបាន ។ អទិន្នាន ។ កាមេ-
 សុមិច្ឆាចារ ។ មុសាវាធិ ។ សុរាមេយមជ្ជប្បមាធន្នាធិ ។ ម្នាល
 គហបតី បុគ្គលលះបង់នូវក្លាយ នូវព្រៀវ៥យ៉ាងនេះឯង ហៅថា ជាអ្នកមាន
 សីលផង តែងទៅកើតក្នុងសុគតិផង ។ ម្នាលគហបតី បុគ្គលអ្នកសម្រាប់
 សត្វ តែងបាននូវក្លាយ នូវព្រៀវជាបច្ចុប្បន្នផង បាននូវក្លាយ នូវព្រៀវ
 ទៅខាងមុខផង ទទួលទុក្ខ ទោមនស្ស ច្រើនក្នុងចិត្តផង ព្រោះ
 ចម្លើយគឺ បាណាតិបានណា បុគ្គលរៀនចាកបាណាតិបាននោះហើយ

ទេវ ធិដ្ឋនម្ពីក កយំ វេ ចសវតិ ន សម្បកាយំកំ
 កយំ វេ ចសវតិ ន ទេវសិកំ ទុក្ខំ ឆោធនស្សំ
 ចដិសំវេទេតិ ចាលាភតិចាតា ចដិវាតស្ស ឯវន្តំ កយំ
 វេ វុចសន្តំ ហោតិ ។ យំ កហាចតិ អនិច្ចា-
 នាយំ... យំ កហាចតិ កាមេស្ស មិច្ឆាចារី... យំ
 កហាចតិ ឧសាវាទី... យំ កហាចតិ សុកមោយ-
 មជ្ឈិម្បមាទដ្ឋាយំ សុកមោយមជ្ឈិម្បមាទដ្ឋាទក្សត្វយា
 ធិដ្ឋនម្ពីកាម្យំ កយំ វេ ចសវតិ សម្បកាយំកាម្យំ
 កយំ វេ ចសវតិ ទេវសិកាម្យំ ទុក្ខំ ឆោធនស្សំ
 ចដិសំវេទេតិ សុកមោយមជ្ឈិម្បមាទដ្ឋាទា ចដិវាតា
 ទេវ ធិដ្ឋនម្ពីក កយំ វេ ចសវតិ ន សម្បកាយំកំ
 កយំ វេ ចសវតិ ន ទេវសិកំ ទុក្ខំ ឆោធនស្សំ
 ចដិសំវេទេតិ ។ សុកមោយមជ្ឈិម្បមាទដ្ឋាទា ចដិ-
 វាតស្ស ឯវន្តំ កយំ វេ វុចសន្តំ ហោតិ ។

វេទនមិទានន្ទុក្ខំ ទូរាទ្យោដោបច្ចុប្បន្នផង មិនបានន្ទុក្ខំ ទូរាទ្យោ
 ទៅខាងមុខផង មិនទទួលទុក្ខ ទោមនស្ស ច្រើនត្រូវទៅក្នុងចិត្តផង ។
 ចុក្ខលវៀរចាកបាណាតិបាតហើយ ក៏យ ទៀតនោះ វេទនស្ទប់រម្ងាប់
 ដោយប្រការយ៉ាងនេះ ។ ម្ចាស់គហបតី ចុក្ខលអ្នកកាន់យករបស់
 ដែលគេមិនបានឱ្យ... ម្ចាស់គហបតី ចុក្ខលអ្នកច្រើនឱ្យស ក្នុងកាប
 ទាំងឡាយ .. ម្ចាស់គហបតី ចុក្ខលអ្នកនិយាយកុហក... ម្ចាស់គហបតី
 ចុក្ខលអ្នកដឹកនាំទូរាទ្យោស្រវឹង គឺសុកនឹងមើល ជាទីតាំងនៃសចក្កក្ខេស
 ច្រើនស វេទនបានន្ទុក្ខំ ទូរាទ្យោដោបច្ចុប្បន្នផង បានន្ទុក្ខំ ទូរាទ្យោ
 ទៅខាងមុខផង ទទួលទុក្ខ ទោមនស្ស ច្រើនត្រូវទៅក្នុងចិត្តផង ព្រោះ
 ចង្អុលគឺសុកមោយមជ្ឈិម្បមាទដ្ឋានណា ចុក្ខលវៀរចាកសុកមោយ-
 មជ្ឈិម្បមាទដ្ឋាននោះ វេទនមិនបានន្ទុក្ខំ ទូរាទ្យោដោបច្ចុប្បន្នផង មិន
 បានន្ទុក្ខំ ទូរាទ្យោទៅខាងមុខផង មិនទទួលទុក្ខ ទោមនស្ស ច្រើនត្រូវ
 ទៅក្នុងចិត្តផង ។ ចុក្ខលវៀរចាកសុកមោយមជ្ឈិម្បមាទដ្ឋាហើយ ក៏យ
 ទៀតនោះ វេទនស្ទប់រម្ងាប់ ដោយប្រការយ៉ាងនេះ ។

យោ ចាណមតិទាតេតិ ឧស្សាវនីកំ កាសតិ
 លោកេ អនិច្ចំ អាទិយតិ បរទាវនុ កច្ចតិ
 សុរាមេវយទានត្វ យោ នរោ អនុយុញ្ញតិ
 អប្បបាយ បញ្ច វេរាទំ ឧស្ស័លោ វតិ វុទ្ធតិ
 កាយស្សកេតា ឧប្បញ្ញោ និយំ សោបបដ្ឋតិ ។
 យោ ចាណំ ឆាតិទាតេតិ ឧស្សាវនី ឧ កាសតិ
 លោកេ អនិច្ចំ ឆាទិយតិ បរទាវនុ កច្ចតិ
 សុរាមេវយទានត្វ យោ នរោ ឆានុយុញ្ញតិ
 បហាយ បញ្ច វេរាទំ សីលវា វតិ វុទ្ធតិ
 កាយស្សកេតា សប្បញ្ញោ សុតតិសោបបដ្ឋតិ ។

(៧៨) បញ្ចហិ ភិក្ខុវេ ធម្មេហិ សមន្តាគតោ
 ឧបាសកោ ឧបាសកចណ្ឌលោ ច ហោតិ ឧបា-
 សកមលត្វ ឧបាសកប្បដិកិដ្ឋោ ច ។ កតមេហិ
 បញ្ចហិ ។ អស្សន្ទោ ហោតិ ឧស្ស័លោ ហោតិ

នរោណសម្រាប់សត្វផង និយាយពាក្យកុហកផង កាន់យក
 ទ្រព្យដែលគេមិនបានឱ្យក្នុងលោកផង ក្បែរនឹងប្រពន្ធផង
 ដទៃផង ប្រកបនូវការរើកសុភវិនិច្ឆ័យផង នរៈ អ្នកមិន
 បានលះនូវព្រៀង យ៉ាងនោះ ហៅថាជាអ្នកទ្រុស្តសីល ជា
 អ្នកអីប្បវេណីបញ្ញា លុះបែកម្ខាងរាងកាយ រំលងទៅកេត
 ក្នុងនរោ ។ នរោណមិនសម្រាប់សត្វ មិននិយាយកុហក
 មិនកាន់យកទ្រព្យដែលគេមិនបានឱ្យក្នុងលោក មិនក្បែរនឹង
 ប្រពន្ធផងដទៃនឹងមិនប្រកបនូវការរើកសុភវិនិច្ឆ័យ នរៈ
 អ្នកបានលះនូវព្រៀង យ៉ាងនោះ ហៅថាជាអ្នកមានសីល
 ជាអ្នកប្រកបដោយបញ្ញា លុះបែកម្ខាងរាងកាយ រំលង
 ទៅកើតក្នុងសុគតិ ។

(៧៩) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឧបាសកប្រកបដោយធម៌
 ៨យ៉ាង ឈ្មោះថា ចណ្ឌាលឧបាសកផង ឈ្មោះថា មលឧបាសក
 ផង ឈ្មោះថា បដិកិដ្ឋឧបាសកផង ។ នឹង៨យ៉ាង តើដូច
 ម្តេច ។ គឺ ឧបាសក ជាអ្នកមិនមានសង្ខារ ជាអ្នកទ្រុស្តសីល ។

កោតុហលមង្គលំកោ ហោតិ មង្គលំ ចរោតិ ឆោ
 កង្គំ ឥតោ ច តហំទ្វា ធចក្ខុណោយ្យំ កវេសតិ
 ឥត្ថ ច បុព្វការំ កាហោតិ ។ ឥមេហិ ចោ
 ភិក្ខុវេ ចញ្ចហិ ធម្មេហិ សមញ្ញកតោ ឧទាសកោ
 ឧទាសកមណ្ឌុលោ ច ហោតិ ឧទាសកមលញ្ច
 ឧទាសកច្យដិក្កេដ្ឋោ ច ។ ចញ្ចហិ ភិក្ខុវេ ធម្មេហិ
 សមញ្ញកតោ ឧទាសកោ ឧទាសកាតទញ្ច ហោតិ
 ឧទាសកបទុមញ្ច ឧទាសកបុណ្ណិកញ្ច ។ កត-
 មេហិ ចញ្ចហិ ។ សន្នោ ហោតិ សីលវា ហោតិ
 អកោតុហលមង្គលំកោ ហោតិ កង្គំ ចរោតិ
 ឆោ មង្គលំ ច ឥតោ តហំទ្វា ធចក្ខុណោយ្យំ
 កវេសតិ ឥច ច បុព្វការំ កាហោតិ ។ ឥមេហិ
 ចោ ភិក្ខុវេ ចញ្ចហិ ធម្មេហិ សមញ្ញកតោ ឧទា-
 សកោ ឧទាសកាតទញ្ច ហោតិ ឧទាសកបទុមញ្ច
 ឧទាសកបុណ្ណិកញ្ចាតិ ។

ប្រកាន់មង្គលភាវក្កៈមង្គល ១ ជឿតមង្គល មិនជឿតម្ភ ១ ស្វន្តរកទក្ខិ-
 ណោយ្យបុគ្គល ខាងក្រៅពុទ្ធសាសនា ហើយធ្វើបុណ្យនឹងទក្ខិណោយ្យ-
 បុគ្គលនោះ ១ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ឧទាសកប្រកបដោយធម៌៨
 យ៉ាងនេះឯង ឈ្មោះថា ចល្ហាសឧទាសកផង ឈ្មោះថា មលឧទាសក
 ផង ឈ្មោះថា បដិក្ខេដ្ឋឧទាសកផង ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ឧទាសក
 ប្រកបដោយធម៌៨ យ៉ាង ឈ្មោះថា គេនឧទាសកផង ឈ្មោះថា
 បទុមឧទាសកផង ឈ្មោះថា បុណ្ណិកឧទាសកផង ។ ធម៌៨ យ៉ាង
 នឹងផ្លូវម្តង ។ គឺឧទាសកជាអ្នកមានសទ្ធា ១ ជាអ្នកមានសីល ១
 ជាអ្នកមិនប្រកាន់មង្គលភាវក្កៈមង្គល ១ ជឿតម្ភ មិនជឿមង្គល ១
 មិនស្វន្តរកទក្ខិណោយ្យបុគ្គល ខាងក្រៅពុទ្ធសាសនា ធ្វើបុណ្យតែក្នុង
 ពុទ្ធសាសនានោះ ១ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ឧទាសកប្រកបដោយ
 ធម៌៨ យ៉ាងនេះឯង ឈ្មោះថា គេនឧទាសកផង ឈ្មោះថា បទុម-
 ឧទាសកផង ឈ្មោះថា បុណ្ណិកឧទាសកផង ។

(៧៦) អដទោ អនាថចិណ្ឌិកោ កហាបតិ
 បញ្ចមត្តេហិ ឧបាសកសតេហិ បរិវត្តោ យេន
 កកវា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា កកវន្តំ
 អភិវាទេត្វា ឯកាមន្តំ ចិសិដិ ។ ឯកាមន្តំ
 ចិសិន្នំ ទោ អនាថចិណ្ឌិកំ កហាបតិ កកវា ឯក-
 ទេវោច តុម្ពេ ទោ កហាបតិ កិក្ខុសង្ឃំ បទ្ធពដ្ឋិតា ជីវា-
 ចិណ្ឌាចាតសេនាសនកិលានប្បទូយកេសដ្ឋបរិក្ខាបេន ។
 ន ទោ កហាបតិ ការតកេនេវ តុដ្ឋំ ការណីយា
 មយំ កិក្ខុសង្ឃំ បទ្ធពដ្ឋិតា ជីវាចិណ្ឌាចាតសេនាសន-
 កិលានប្បទូយកេសដ្ឋបរិក្ខាបេនាតិ ។ កស្មាតិហ
 កហាបតិ ឯវំ សិក្ខិតត្វំ កំន្តំ មយំ ការលេន
 កាលំ បរិវេកំ មីតិ ឧបសម្បដ្ឋំ វិហារយ្យាមាតិ ។
 ឯវំ ហិ វេ កហាបតិ សិក្ខិតត្វន្តំ ។ ឯវំ វុត្ត
 អាយស្មា សាវិធុត្តោ កកវន្តំ ឯកទេវោច អន្តរិយំ
 កន្តេ អន្តតំ កន្តេ យាវ សុកាសិតត្វន្តំ កន្តេ

(៧៦) គ្រានោះ អនាថចិណ្ឌិកហេតុ មានឧបាសកប្រមាណ
 ប្រាំរយ ជាបរិវារ ចូលទៅកាលព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់
 ហើយ ក៏ថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ រួចអង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះ
 អនាថចិណ្ឌិកហេតុ អង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ
 ទ្រង់មានព្រះពុទ្ធដ៏កាយានិរទេវា ម្ចាស់អហេតុ ពួកអ្នកបានទំនុកបម្រើ
 កិក្ខុសង្ឃ ដោយចីវរ ចំណូលបាន សេនាសនៈ ទីនីតិលានប្បទូយ-
 កេសដ្ឋបរិក្ខាហើយ ។ ម្ចាស់អហេតុ ពួកអ្នកមិនគួរធ្វើសេចក្តីត្រេកអរ
 ដោយគ្រាន់តែគិតថា ពួកយើងបានទំនុកបម្រើកិក្ខុសង្ឃ ដោយចីវរ
 ចំណូលបាន សេនាសនៈ ទីនីតិលានប្បទូយកេសដ្ឋបរិក្ខា ម៉្លេះពួក
 ឡើយ ។ ម្ចាស់អហេតុ ព្រោះហេតុនោះ ក្នុងសាសនានេះ ពួក
 អ្នកត្រូវសិក្សាយ៉ាងនេះថា ធ្វើដូចម្តេចហ្ន៎ ពួកយើងនឹងបានចូលកាន់ចិត្ត
 ដ៏ស្ងប់ស្ងាត់ក្នុងកាលជំនួរ ។ ម្ចាស់អហេតុ ពួកអ្នកត្រូវសិក្សាយ៉ាង
 នេះឯង ។ កាលបើព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់យ៉ាងនេះហើយ
 ព្រះសាវ័ច្ចុត្តដ៏មានអាយុ បានក្រាបចូលព្រះដ៏មានព្រះភាគយ៉ាងនេះថា
 បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន អស្ចារ្យណាស់ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន
 ចម្រើនណាស់ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ពាក្យនេះឆ្ងាយដ៏សុភាសិត

កកវតា ធុម្ភេ ទោ កហមតិ កិក្ខុសង្ឃ
 បទ្កមដ្ឋិតា ចីវរិមណ្ឌទាតសេនាសនកិលានប្បទ្វយកេ-
 សដ្ឋបរិក្ការោ ។ ។ ទោ កហមតិ កាវតកោលេ
 កុដ្ឋំ កាលីយា មយំ កិក្ខុសង្ឃ បទ្កមដ្ឋិតា
 ចីវរិមណ្ឌទាតសេនាសនកិលានប្បទ្វយកេសដ្ឋបរិក្ការ-
 ទាតិ ។ កស្មាតិហ កហមតិ ឯវំ សិក្ខិតត្បំ
 កំន្តំ មយំ កាលេន កាលំ បរិវេកំ ចិត្តំ
 ឧបសម្មន្តំ វិហរេយ្យមាតិ ។ ឯវំ ហិ វេ កហមតិ
 សិក្ខិតត្បំ ។ យស្មី កន្តេ សមយេ អរិយស្ស-
 វកោ បរិវេកំ ចិត្តំ ឧបសម្មន្តំ វិហរតិ បន្ទាស្ស
 ហពាធំ កស្មី សមយេ ។ ហោន្តិ យម្បិស្ស
 កាមុបសញ្ញិតំ ទុក្ខំ ឆោមនស្សំ តម្បិស្ស កស្មី
 សមយេ ។ ហោតិ យម្បិស្ស កាមុបសញ្ញិតំ
 សុខំ សោមនស្សំ តម្បិស្ស កស្មី សមយេ
 ។ ហោតិ យម្បិស្ស អកុសលុបសញ្ញិតំ ទុក្ខំ
 ឆោមនស្សំ តម្បិស្ស កស្មី សមយេ ។ ហោតិ

ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់ថា ម្ចាស់ឧបាសក ពួកអ្នកបានទំនុក
 បម្រុងកិក្ខុសង្ឃ ដោយចីវរ ចិល្ចាបាត សេនាសនៈ ទំនិលានប្បទ្វយ-
 កេសដ្ឋបរិក្ការហើយ ។ ម្ចាស់ឧបាសក ពួកអ្នកមិនគួរធ្វើសេចក្តីត្រេកអរ
 ដោយគ្រាន់តែគិតថា ពួកយើងបានទំនុកបម្រុងកិក្ខុសង្ឃ ដោយចីវរ
 ចិល្ចាបាត សេនាសនៈ ទំនិលានប្បទ្វយកេសដ្ឋបរិក្ការ ប៉ុណ្ណោះ
 ឡើយ ។ ម្ចាស់ឧបាសក ព្រោះហេតុនោះ ក្នុងសាសនានេះ
 ពួកអ្នកត្រូវសិក្សាយ៉ាងនេះថា ធ្វើដូចម្តេចហ្ន៎ ពួកយើងទំនិលានប្បទ្វយ
 កាត់បំបាត់ដ៏ស្ងប់ស្ងាត់ក្នុងកាលដ៏គួរ ។ ម្ចាស់ឧបាសក ពួកអ្នកត្រូវ
 សិក្សាយ៉ាងនេះឯង ។ បពិត្រព្រះគង្គដ៏ចម្រើន សម័យណា អរិយ-
 សាវក បានចូលកាត់បំបាត់ដ៏ស្ងប់ស្ងាត់ សម័យនោះ ហេតុៗយ៉ាង មិន
 មានដល់អរិយសាវកនោះឡើយ ធីតុក្ក ទោមនស្សណាដែលជាគ្រឿង
 ច្រកបដោយកាមរបស់អរិយសាវកនោះ ទុក្ខ ទោមនស្សនោះ មិន
 មានដល់អរិយសាវកនោះ ក្នុងសម័យនោះ ។ សុខ សោមនស្សណា
 ដែលច្រកបដោយកាមរបស់អរិយសាវកនោះ សុខ សោមនស្សនោះ
 មិនមានដល់អរិយសាវកនោះ ក្នុងសម័យនោះ ។ ទុក្ខ ទោមនស្ស
 ណា ដែលច្រកបដោយអកុសល របស់អរិយសាវកនោះ ទុក្ខ
 ទោមនស្សនោះ មិនមានដល់អរិយសាវកនោះ ក្នុងសម័យនោះ ។

យម្យស្ស អកុសលុបសញ្ញតំ សុចំ លោមនស្សំ
 តម្យស្ស តស្មី សមយេ ន ហោតិ យម្យស្ស
 កុសលុបសញ្ញតំ ធុត្ថំ លោមនស្សំ តម្យស្ស តស្មី
 សមយេ ន ហោតិ ។ យស្មី កន្ថុ សមយេ អរិយ-
 ស្សាវតោ បរិវេតំ មីតិ ឧបសម្មន្នំ វិហរតិ វេទានិ
 បក្ខស្ស ហនានិ តស្មី សមយេ ន ហោន្តិ ។
 សាធុ សាធុ សាវិបុត្ត យស្មី សាវិបុត្ត សមយេ
 អរិយស្សាវតោ បរិវេតំ មីតិ ឧបសម្មន្នំ វិហរតិ
 បក្ខស្ស ហនានិ តស្មី សមយេ ន ហោន្តិ យម្យស្ស
 កាធុបសញ្ញតំ ធុត្ថំ លោមនស្សំ តម្យស្ស តស្មី
 សមយេ ន ហោតិ យម្យស្ស កាធុបសញ្ញតំ
 សុចំ លោមនស្សំ តម្យស្ស តស្មី សមយេ
 ន ហោតិ យម្យស្ស អកុសលុបសញ្ញតំ ធុត្ថំ
 លោមនស្សំ តម្យស្ស តស្មី សមយេ ន ហោតិ

សុខ លោមនស្សនា ដែលប្រកបដោយអកុសល របស់អរិយសាវក
 នោះ សុខ លោមនស្សនោះ មិនមានដល់អរិយសាវកនោះ ក្នុង
 សម័យនោះទេ ទុក្ខ ទោមនស្សនា ដែលប្រកបដោយកុសលរបស់
 អរិយសាវកនោះ ទុក្ខ ទោមនស្សនោះ មិនមានដល់អរិយសាវក
 នោះ ក្នុងសម័យនោះទេ ។ បព៌ត្រិន្ទ្រអង្គដ៏ចំរើន សម័យណា
 អរិយសាវកបានចូលកាន់បីគឺដ៏ស្ងប់ស្ងាត់ សម័យនោះ ហេតុ៩ យ៉ាង
 នេះ មិនមានដល់អរិយសាវកនោះឡើយ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស
 ថា ម្ចាស់សាវិបុត្ត ត្រូវហើយ ត្រូវហើយ ម្ចាស់សាវិបុត្ត សម័យណា
 អរិយសាវក បានចូលកាន់បីគឺដ៏ស្ងប់ស្ងាត់ សម័យនោះ ហេតុ៩ យ៉ាង
 មិនមានដល់អរិយសាវកនោះឡើយ គឺ ទុក្ខ ទោមនស្សនា ដែល
 ប្រកបដោយកាម របស់អរិយសាវកនោះ ទុក្ខ ទោមនស្សនោះ មិន
 មានដល់អរិយសាវកនោះ ក្នុងសម័យនោះទេ សុខ លោមនស្សនា
 ដែលប្រកបដោយកាម របស់អរិយសាវកនោះ សុខ លោមនស្សនោះ
 មិនមានដល់អរិយសាវកនោះ ក្នុងសម័យនោះទេ ទុក្ខ ទោមនស្ស
 ណា ដែលប្រកបដោយអកុសល របស់អរិយសាវកនោះ ទុក្ខ
 ទោមនស្សនោះ មិនមានដល់អរិយសាវកនោះ ក្នុងសម័យនោះទេ

យឡឺស្ស អកុសលុបសញ្ញតំ សុចំ សោមនស្ស
 តឡឺស្ស តស្មី សមយេ ន ហោតិ យឡឺស្ស
 កុសលុបសញ្ញតំ ទុក្ខំ នោមនស្ស តឡឺស្ស តស្មី
 សមយេ ន ហោតិ ។ យស្មី សាវ័ច្ឆក្ខុ សមយេ
 អរិយស្សវតោ បរិវតំ ចិត្តំ ឧបសម្មន្ត វិហារតិ
 ឥមាធិ បញ្ចស្ស ហិរាធិ តស្មី សមយេ ន
 ហោន្តិតំ ។

[៧៧] បញ្ចំហា ភិក្ខុវេ វណិជ្ជា ឧបាសកោន
 អការណីយា ។ កកមា បញ្ច សត្តវណិជ្ជា សត្តវណិជ្ជា
 មំសវណិជ្ជា មន្តវណិជ្ជា វិសវណិជ្ជា ។ ឥមា ចោ
 ភិក្ខុវេ បញ្ច វណិជ្ជា ឧបាសកោន អការណីយាតំ ។

[៧៨] តំ ភី មញ្ញុជ ភិក្ខុវេ អចិន្ទ ឡុត្តោហំ ធិដ្ឋំ
 វា សុតំ វា អយំ ចុរិសោ ទាណាតិទាតំ បហាយ ទា-
 ណាតិទាតា បដិវតោ ហោតិ តមេចំ នដាវោ តហោត្វា

សុទ្ធ សោមនស្សណា ដែលប្រកបដោយអកុសល របស់អរិយ-
 សាវកានោះ សុទ្ធ សោមនស្សនោះ មិនមានដល់អរិយសាវកានោះ
 ក្នុងសម័យនោះទេ ទុក្ខ សោមនស្សណា ដែលប្រកបដោយកុសល
 របស់អរិយសាវកានោះ ទុក្ខ សោមនស្សនោះ មិនមានដល់អរិយសាវក-
 នោះ ក្នុងសម័យនោះទេ ។ ម្ចាស់សាវ័ច្ឆក្ខុ សម័យណា អរិយសាវក
 បានចូលកាន់ចិត្តដ៏ស្ងប់ស្ងាត់ សម័យនោះ ហេតុឥយ្យនេះឯង មិន
 មានដល់អរិយសាវកានោះឡើយ ។

[៧៩] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ជំនួញឥយ្យនេះ ។ បុរាសក
 មិនគួរធ្វើឡើយ ។ ជំនួញឥយ្យនេះ គឺដូចម្តេច ។ គឺការជួញគ្រឿង
 សស្ត្រាវុធ ។ ការជួញមនុស្ស ។ ការជួញ (សត្វដែលគេសម្លាប់យក)
 សាច់ ។ ការជួញគ្រឿងស្រវឹង ។ ការជួញថ្នាំពិស ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ ជំនួញឥយ្យការនេះឯង ។ បុរាសកមិនគួរធ្វើឡើយ ។

[៨០] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយសំខាល់ខ្លះហេតុនោះ
 ដូចម្តេច អ្នកទាំងឡាយដែលឃើញ ដែលឮថា បុរសនោះបាបបាណា-
 និបាត រឿយៗបាបបាណានិបាត ស្តេចទាំងឡាយចាប់បុរសនោះហើយ

ចាណាតិចារាវេមណីហេតុ ហនន្តិ វា តន្តន្តិ វា
 មញ្ញាដេន្តិ វា យថាចទ្ធយំ វា កកោន្តិកិ ។ នោ ហេតុ
 កន្ត ។ សាទុ ភិក្ខុវេ មយាមិ ទោ ឯតំ ភិក្ខុវេ
 នេវ និដ្ឋំ ន សុតំ អយំ បុរិសោ ចាណាតិចាតំ
 ចហាយ ចាណាតិចាតា មជ្ឈិវេនា ហេតិ តមេនំ
 វាជានោ កហេតា ចាណាតិចាតាវេមណីហេតុ ហនន្តិ
 វា តន្តន្តិ វា មញ្ញាដេន្តិ វា យថាចទ្ធយំ វា កកោន្តិកិ ។
 អចិច ទ្វស្ស តនេវ ចាចកន្តំ ចវេនតំ អយំ បុរិសោ
 ឥត្ថំ វា បុរិសំ វា ជិវិតា វេហេបតីតិ(១) ។ តមេនំ
 វាជានោ កហេតា ចាណាតិចាតាវេមណីហេតុ ហនន្តិ វា
 តន្តន្តិ វា មញ្ញាដេន្តិ វា យថាចទ្ធយំ វា កកោន្តិ ។
 អចិទុ តុត្ថេហំ ឯតំ វា សុតំ វាតិ ។
 និដ្ឋត្វ នោ កន្ត សុតត្វ សុយ្យស្សតិ ចាតិ ។
 តំ កំ មញ្ញាម ភិក្ខុវេ អចិទុ តុត្ថេហំ និដ្ឋំ វា
 សុតំ វា អយំ បុរិសោ អនិច្ចាធានំ ចហាយ

១ ១, ២. ជាបាយដំរី ។

សម្លាចំ ចនំ បរណាញ ឬធ្វើឱ្យគួរតាមទោស ព្រោះហេតុនៃ វៀរចាក
 បាណាតិចាតាវេមណីហេតុ ។ បតិក្រិព្វាភ័យនិច្ចាតិ ហេតុនោះមិនដែលមាន
 ទេ ។ ម្នាលភិក្ខុចាំឱ្យយ ត្រូវហើយ ម្នាលភិក្ខុចាំឱ្យយ ទោះបី
 គេជាអ្នកមិនដែលឃើញ មិនដែលឮហេតុនោះ បុរសនោះបានលះបង់
 បាណាតិចាត វៀរចាកបាណាតិចាត ស្តេចចាំឱ្យយ ចាប់ខ្លួនបុរសនោះ
 ហើយ សម្លាចំ ចនំ បរណាញ ឬធ្វើឱ្យគួរតាមទោស ព្រោះហេតុនៃ
 វៀរចាកបាណាតិចាតាវេមណីហេតុ ។ មួយទៀត អ្នកផងនឹងដឹងនូវបាចកម្ម
 របស់បុរសនោះថា បុរសនោះសម្លាប់ប្រុសឬស្រីចាកជីវិត ស្តេចចាំ
 ឱ្យយចាប់បុរសនោះ សម្លាប់ ចនំ បរណាញ ឬធ្វើឱ្យសមគួរតាមទោស
 ព្រោះហេតុនៃបាណាតិចាត ។ អ្នកចាំឱ្យយដែលឃើញ ដែលឮ
 បែបនេះ ដែរឬទេ ។ បតិក្រិព្វាភ័យនិច្ចាតិ ក្នុងព្រះអង្គដែលឃើញ
 ដែលឮរួចមកហើយ គង់នឹងឮនោះទៀត មិនខាន ។ ម្នាលភិក្ខុចាំ
 ឱ្យយ អ្នកចាំឱ្យយ សំខាល់ខ្លួនហេតុនោះ ថាផ្តើមរួច អ្នកចាំ
 ឱ្យយ ដែលឃើញ ដែលឮថា បុរសនោះ បានលះខ្លួនអនិច្ចាតាន

អនិច្ចាធានា បដិវរោ ហោតិ តមេនំ វាជានោ
 កហោត្វា អនិច្ចាធានាវេមណីហោតុ ហនន្តិ វា តទន្តិ
 វា ចត្វាជន្តិ វា យថាចច្ចយំ វា កាហន្តិ ។ នោ ហោតិ
 ភន្ត ។ សាធុ ភិក្ខុវេ មយាមិ ទោ ឯតំ ភិក្ខុវេ នៅ
 ធិដ្ឋំ ន សុតំ អយំ ចុរិសោ អនិច្ចាធានំ បហាយ
 អនិច្ចាធានា បដិវរោ ហោតិ តមេនំ វាជានោ កហោត្វា
 អនិច្ចាធានាវេមណីហោតុ ហនន្តិ វា តទន្តិ វា
 ចត្វាជន្តិ វា យថាចច្ចយំ វា កាហន្តិ ។ អបិច
 ទ្ធស្ស តនេវ ចាបកាម្មំ បវេនេតិ អយំ ចុរិសោ
 កាមា វា អារាញា វា អនិច្ចំ យេយ្យសម្ពាទំ អាទិយតិ
 តមេនំ វាជានោ កហោត្វា អនិច្ចាធានាហោតុ ហនន្តិ វា
 តទន្តិ វា ចត្វាជន្តិ វា យថាចច្ចយំ វា កាហន្តិ ។
 អបិទុ កុម្មោហិ ឯវរាជំ ធិដ្ឋំ វា សុតំ វាតិ ។
 ធិដ្ឋត្វ នោ ភន្ត សុតត្វ សុយ្យស្សតិ ចាតិ ។ តំ
 កី មញ្ញាថ ភិក្ខុវេ អបិទុ កុម្មោហិ ធិដ្ឋំ វា សុតំ វា

វៀរោកអចិន្ទានា ស្តេចតាំងឡាយ ចាប់បុរសនោះហើយ សម្លាប់
 ចង បណ្តាញ ឬធ្វើតាមាទាស ព្រោះហេតុវៀរោកអចិន្ទានា
 ដែរឬទេ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន មិនដែលបានឃើញ មិនដែលបាន
 ឮសោះឡើយ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុតាំងឡាយ ត្រូវហើយ ម្ចាស់ភិក្ខុតាំងឡាយ
 ទោចេតថាគត ក៏មិនដែលបានឃើញ មិនដែលបានឮ ឡូវហេតុម្តងថា
 បុរសនេះ បានលះអចិន្ទានា វៀរោកអចិន្ទានា ស្តេចតាំងឡាយ
 ចាប់បុរសនោះហើយ សម្លាប់ ចង បណ្តាញ ឬធ្វើតាមាទាស ព្រោះ
 ហេតុវៀរោកអចិន្ទានាដែរ ។ មួយទៀត អ្នកផងវេនផងដឹកឡូ
 បាបកម្មរបស់បុរសនោះថា បុរសនេះ កាន់យកទ្រព្យដែលមិនមែន
 ឲ្យក្នុងស្រុកក្នុងត្រៃ ដោយចំណែកនៃចិត្តលួច ស្តេចតាំងឡាយ
 ចាប់បុរសនោះហើយ សម្លាប់ ចង បណ្តាញ ឬធ្វើតាមាទាស
 ព្រោះហេតុវៀរោកអចិន្ទានា ។ អ្នកតាំងឡាយ ដែលបានឃើញ
 ឬបានឮបែបយ៉ាងនេះ ដែរឬទេ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ពួក
 ចំព្រះអង្គបានឃើញ បានឮរួចមកហើយ នឹងនឹងឮទៅទៀត
 មិនខាន ។ ម្ចាស់ភិក្ខុតាំងឡាយ អ្នកតាំងឡាយ សំគាល់
 ឡូវហេតុនោះថាដូចម្តេច អ្នកតាំងឡាយ ដែលបានឃើញ បានឮថា

អយំ បុរិសោ កាមេសុ មិច្ឆាចារិ បហាយ កាមេសុ
 មិច្ឆាចារិ បដិវរោ ហោតិ តមេនំ វាជានោ កហោត្វា
 កាមេសុ មិច្ឆាចារិវេនណិហេតុ ហនន្តិ វា ឥន្ទន្តិ
 វា ចត្វាជេន្តិ វា យដាបទ្ធយំ វា កកេន្តិ វា អបិច
 ទ្ធស្ស តនេវ ចាបកេន្តំ ចវេនេតំ អយំ បុរិសោ
 បរិម្ពិសុ បរកុមារិសុ ចារិត្តំ អាចន្តតិ^(១) តមេនំ
 វាជានោ កហោត្វា កាមេសុ មិច្ឆាចារិហេតុ ហនន្តិ
 វា ឥន្ទន្តិ វា ចត្វាជេន្តិ វា យដាបទ្ធយំ វា កកេន្តិ វា
 អបិច តុត្ថេហំ វរុយំ ជិដ្ឋំ វា សុតំ វាតំ វា
 ជិដ្ឋត្វា នោ កកេន្ត សុតត្វា សុយ្យស្សតិ ចាតិ វា

១ ឧ. ឧ. អាចន្តិ ។

បុរសនោ បានលេបន៍នូវកាមេសុមិច្ឆាចារិ វៀរចាកកាមេសុមិច្ឆាចារិ
 ស្ដេចទាំងឡាយ ចាប់បុរសនោះហើយសម្លាប់ ចង ចរណ្តញ ឬធ្វើ
 ភាមរោស ព្រោះហេតុនៃវៀរចាកកាមេសុមិច្ឆាចារិ ដែរឬទេ ។ បពិត្រ
 ព្រះអង្គដ៏ចម្រើន មិនដែលបានឃើញ មិនដែលបានឮសោះឡើយ ។
 ម្ចាស់កិត្យទាំងឡាយ ឆ្លៀតហើយ ម្ចាស់កិត្យទាំងឡាយ ចោរបិតថាគត
 ក៏មិនដែលបានឃើញ មិនដែលបានឮ នូវហេតុនេះថា បុរសនោះបាន
 លេបន៍នូវកាមេសុមិច្ឆាចារិ វៀរចាកកាមេសុមិច្ឆាចារិ ស្ដេចទាំងឡាយ
 ចាប់បុរសនោះហើយ សម្លាប់ ចង ចរណ្តញ ឬធ្វើភាមរោស
 ព្រោះហេតុនៃវៀរចាកកាមេសុមិច្ឆាចារិដែរ ។ មួយទៀត អ្នកផង
 នៃនឹងនឹងនូវបាបកម្ម របស់បុរសនោះថា បុរសនោះដល់នូវសេចក្ដីប្រព្រឹត្តិ
 ក្នុងពួកស្រ្តីនិងជនដទៃ នឹងពួកកុមារីនិងជនដទៃ ស្ដេចទាំងឡាយ
 ចាប់បុរសនោះហើយ សម្លាប់ ចង ចរណ្តញ ឬធ្វើភាមរោស
 ព្រោះហេតុនៃកាមេសុមិច្ឆាចារិ ។ អ្នកទាំងឡាយ ដែលបានឃើញ
 បានឮថែបនេះ ដែរឬទេ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ពួកនុំព្រះអង្គ
 បានឃើញ បានឮរួចមកហើយ គង់នឹងឮតទៅទៀត មិនខាន ។

តំ កំ មញ្ញមំ ភិក្ខុវេ អចិន្ទំ តុម្កោហំ ធិដ្ឋំ វា
 សុតំ វា អយំ បុរិសោ មុសាវាទំ បហាយ មុសាវាទា
 មជ្ជិកោ ហោតិ តមេនំ វាជានោ តហោត្វា មុសា-
 វាទាវេមណីហេតុ ហនន្តិ វា តទន្តិ វា មច្ឆាវេន្តិ
 វា យថាមច្ឆយំ វា តារោន្តិ ។ នោ ហោតំ ភន្ត ។
 សាទុ ភិក្ខុវេ មយាមិ ទោ ឯតំ ភិក្ខុវេ នេវ ធិដ្ឋំ
 ន សុតំ អយំ បុរិសោ មុសាវាទំ បហាយ មុសាវាទា
 មជ្ជិកោ ហោតិ តមេនំ វាជានោ តហោត្វា មុសា-
 វាទាវេមណីហេតុ ហនន្តិ វា តទន្តិ វា មច្ឆាវេន្តិ
 វា យថាមច្ឆយំ វា តារោន្តិ ។ អមិច ទូស្ស
 តនេវ ចាបតម្មំ បរេនេតិ អយំ បុរិសោ គហបតិស្ស
 វា គហបតិបុត្តស្ស វា មុសាវាទេន អន្លំ កញ្ចតិ^(១)
 តមេនំ វាជានោ តហោត្វា មុសាវាទហេតុ ហនន្តិ វា
 តទន្តិ វា មច្ឆាវេន្តិ វា យថាមច្ឆយំ វា តារោន្តិ ។
 អចិន្ទំ តុម្កោហំ ឯវុចំ ធិដ្ឋំ វា សុតំ វាតិ ។

• ខ. ខ. រាជ្យំ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ សំគាល់នូវហេតុនោះថាដូចម្តេច
 អ្នកទាំងឡាយ ដែលបានឃើញ បានឮថា បុរសនេះបានលះមុសាវាទ
 វៀរចាកមុសាវាទ ស្តេចទាំងឡាយ ចាប់នូវបុរសនោះហើយសម្លាប់ ចង
 ចោល ឬធ្វើតាមរោគស ព្រោះហេតុតែវៀរចាកមុសាវាទដែរឬទេ ។
 មតិគ្រូគ្រូអង្គជំទំរើន មិនដែលបានឃើញ មិនដែលបានឮសោះឡើយ ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ត្រូវហើយ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទោះបីគាត់គង
 តិមិនដែលបានឃើញ មិនដែលបានឮ នូវហេតុនោះថា បុរសនេះបានលះ
 មុសាវាទ វៀរចាកមុសាវាទ ស្តេចទាំងឡាយ ចាប់បុរសនោះហើយ
 សម្លាប់ ចង ចោល ឬធ្វើតាមរោគស ព្រោះហេតុតែ វៀរចាកមុសាវាទ
 ដែរ ។ មួយទៀត អ្នកផងតែងដឹងនូវបាចកម្មរបស់បុរសនោះថា បុរសនេះ
 កាប់ចង់នូវប្រយោជន៍របស់គាត់ ឬគាត់ចង់ច្រក ដោយពាក្យមុសាវាទ
 ស្តេចទាំងឡាយ ចាប់បុរសនោះហើយ សម្លាប់ ចង ចោល ឬធ្វើតាម
 រោគស ។ អ្នកទាំងឡាយ ដែលបានឃើញ បានឮថាបុរសនោះដែរឬទេ ។

និដ្ឋិត យោ កន្តេ សុតត្ថ យុយ្យស្សតិ ពាតិ ។
 តំ កំ មញ្ញុយំ ភិក្ខុវេ អចិទុ តុម្ពេហិ និដ្ឋំ វា
 សុតំ វា អយំ បុរិសោ សុភមេយមជ្ជច្បមានដ្ឋានំ
 បហាយ សុភមេយមជ្ជច្បមានដ្ឋានា បដិវត្តោ ហោតិ
 កមេធំ វាជាតោ កហោត្វា សុភមេយមជ្ជច្បមានដ្ឋា-
 នាវេមណីហេតុ ហនន្តិ វា តទន្តិ វា ចត្វាជេន្តិ វា
 យថាបទ្វយំ វា កកោន្តិកំ ។ យោ ហេតំ កន្តេ ។
 សាទុ ភិក្ខុវេ មយាចិ ទោ ឯតំ ភិក្ខុវេ នេវ និដ្ឋំ
 វា សុតំ អយំ បុរិសោ សុភមេយមជ្ជច្បមានដ្ឋានំ
 បហាយ សុភមេយមជ្ជច្បមានដ្ឋានា បដិវត្តោ
 ហោតិ កមេធំ វាជាតោ កហោត្វា សុភមេយ-
 មជ្ជច្បមានដ្ឋានាវេមណីហេតុ ហនន្តិ វា តទន្តិ វា
 ចត្វាជេន្តិ វា យថាបទ្វយំ វា កកោន្តិកំ ។
 អចិទុ ទូស្ស កនេវ ចាបកម្មំ បរោទតិ
 អយំ បុរិសោ សុភមេយមជ្ជច្បមានដ្ឋានំ អនុយុត្តោ
 ឥត្តិ វា បុរិសំ វា ជីវិតា វេហេចេតិ(១) អយំ
 បុរិសោ សុភមេយមជ្ជច្បមានដ្ឋានំ អនុយុត្តោ

១ ឧ. ឧ. ពិមាធយសំ ។

បតិក្រិត្តអន្តរិមំ ព្រាហ្មណ៍ ដែលបានឃើញ បានឮ
 រួចមកហើយ គង់នឹងឮតទៅទៀតប៉ុន្មាន ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 អ្នកទាំងឡាយ សំគាល់សេចក្តីនោះថាដូច្នេះ អ្នកទាំងឡាយដែល
 បានឃើញ បានឮថា បុរសនេះ បានលះបង់នូវសុភមេយមជ្ជច្ប-
 មានដ្ឋាន វៀរចាកសុភមេយមជ្ជច្បមានដ្ឋាន ស្តេចទាំងឡាយ
 ចាប់បុរសនោះហើយ សម្លាប់ ចង បណ្តាញ ឬធ្វើភាមទោស
 ព្រោះហេតុនៃវៀរចាកសុភមេយមជ្ជច្បមានដ្ឋានដែរឬទេ ។ បតិក្រ-
 ិត្តអន្តរិមំ មិនដែលបានឃើញ មិនដែលបានឮសោះឡើយ ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ត្រូវហើយ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ទោះបី
 គេថាគតមិនដែលបានឃើញ មិនដែលបានឮនូវហេតុនោះថា បុរស
 នេះបានលះបង់នូវសុភមេយមជ្ជច្បមានដ្ឋាន វៀរចាកសុភមេយមជ្ជច្ប-
 មានដ្ឋាន ស្តេចទាំងឡាយ ចាប់នូវបុរសនោះហើយ សម្លាប់ ចង
 បណ្តាញ ឬធ្វើភាមទោស ព្រោះហេតុនៃវៀរចាកសុភមេយមជ្ជច្ប-
 មានដ្ឋានដែរ ។ មួយទៀត អ្នកផងនឹងដឹងនូវបាបកម្មរបស់បុរសនោះថា
 បុរសនេះប្រកបនូវសុភមេយមជ្ជច្បមានដ្ឋានហើយ ផ្តាច់ផ្តល់នូវស្រីឬ
 បុរសចាកជីវិត បុរសនេះ ប្រកបនូវសុភមេយមជ្ជច្បមានដ្ឋានហើយ

កាមា វា អារាហ៍ វា អនិច្ចំ ដេយ្យសង្ខាតំ អាធិ-
 យតិ អយំ បុរិសោ សុរាមោយមជ្ឈប្បមាធន្នាចំ
 អនុយុត្តោ ចរិត្តិសុ យកុមរិសុ ចារិត្តំ អាចជ្ជតិ(១)
 អយំ បុរិសោ សុរាមោយមជ្ឈប្បមាធន្នាចំ អនុយុត្តោ
 កហាចតិស្ស វា កហាចតិបុត្តស្ស វា មុសាវាធន អត្ថំ
 ភក្ខតិ ភមេធំ វាជាយោ កហោត្វា សុរាមោយមជ្ឈប្ប-
 មាធន្នាចំហោតុ ហានន្តំ វា ពន្ធន្តំ វា ចត្វាជេន្តំ វា
 យថាចង្វយំ វា កកោន្តំ ។ អចំនុ តុម្ពេហិ ឯវុច្ចំ
 ជិដ្ឋំ វា សុតំ វាតិ ។ ជិដ្ឋត្វ យោ កន្តេ
 សុតត្វ សុយ្យស្សតិ ចាតិ ។

[៧៩] អថទោ អថាដចិណ្ឌិតោ កហាចតិ ចត្វា-
 មត្តេហិ ឧបាសកសកេហិ ជរិត្តោ យេន កកវា កេតុ-
 ចសន្ត្តមំ ឧបសន្ត្តមំត្វា កកវន្តំ អភិវាធទ្វា ឯកមន្តំ
 ចំសិដិ ។ អថទោ កកវា អាយស្មន្តំ សារីបុត្តំ អាមន្តេសិ
 យំ កក្ខំ សារីបុត្ត ជាធម្មាច តិហិ ឧទាគវសនំ

។ ខ. ឧ. ឯឃ្លី ។

កន្ថយកន្ថវទ្រព្យវេលាគេមិនបានឲ្យ ក្នុងស្រុកឬក្នុងព្រៃដោយចំណែក
 នៃចិត្តល្អច បុរសនេះ ប្រកបនូវសុរាមោយមជ្ឈប្បមាធន្នាចំហើយ ដល់
 នូវការប្រព្រឹត្តិ ក្នុងពួកស្រ្តីនៃជនដទៃ ក្នុងពួកកុមារនៃជនដទៃ បុរស
 នេះ ប្រកបនូវសុរាមោយមជ្ឈប្បមាធន្នាចំហើយ កាច់បង់នូវប្រយោជន៍
 របស់គោបតី ឬគោបតិបុត្តដោយមុសាវាទ ស្តេចទាំងឡាយ ចាច់បុរស
 នោះហើយ សម្លាប់ ចង បណ្តាញឬធ្វើតាមរោស ត្រាហោតុតៃ
 សុរាមោយមជ្ឈប្បមាធន្នាចំ ។ អ្នកទាំងឡាយ ដែលបានឃើញ បានឮ
 បែបនេះវេទនាទេ ។ ចត្តិតព្រះអង្គ ពួកខ្ញុំព្រះអង្គ បានឃើញ
 បានឮរួមគ្នាហើយ អង្គនឹងពួកទៅទៀត មិនខាន ។

[៨០] ត្រាឆោះ អថាដចិណ្ឌិតហេតុ មាន៤ បាសកប្រមាណ
 ប្រាយជាបរិវា ចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់
 ហើយ កំផ្លាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ រួចអង្គុយក្នុងវិសមគួរ ។
 លំដាប់នោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ បានត្រាស់នឹងព្រះសារីបុត្តដ៏មានភាយ
 ថា ឆាលសារីបុត្ត ពួកអ្នកដឹងខ្ញុំត្រហស្ថនិមួយ ដែលស្ងៀកស

បញ្ចសុ សិក្ខាបទេសុ សំវុត្តកម្មន្តំ ចតុទ្ធកុ
 ភកិទេតសិកាចំ ទិដ្ឋទម្មសុទិហារាចំ ឯតាមណី
 អតិច្ឆណី អតសារណី សោ ភក្កម្ពាទោ
 អត្តនា អត្តាចំ ឡាភយេយ្យ ទិណិយោម្ពិ
 ទិណិវត្តនយោមិ ទិណិវត្តិវសយោ ទិណិវត្តន-
 ទុក្ខតិវិទិទោ ឯតាមណី ឯតាមណី ឯតាមណី
 ឯតាមណី សម្ពាទិបរាយនោតិ ។ កតមេសុ បញ្ចសុ
 សិក្ខាបទេសុ សំវុត្តកម្មន្តំ យោតិ ។ ឥឡ ឯតាមណី
 អរិយស្សវកោ ឯតាមណី ឯតាមណី ឯតាមណី
 អនិច្ចនាទា ឯតាមណី យោតិ កតមេសុ ឯតាមណី
 ឯតាមណី យោតិ ឥសារាទា ឯតាមណី យោតិ
 សុរាមេយមជ្ជិយមាទដ្ឋានា ឯតាមណី យោតិ ។
 ឥឡ ឯតាមណី បញ្ចសុ សិក្ខាបទេសុ សំវុត្តកម្មន្តំ យោតិ ។
 កតមេសុ ចតុទ្ធកុ ភកិទេតសិកាចំ ទិដ្ឋទម្មសុទិហារា-
 ចំ ឯតាមណី យោតិ អតិច្ឆណី អតសារណី ។

មានការសិក្សាស្រាវជ្រាវ ក្នុងសិក្ខាបទទាំង៥ ប្រការផង បាននាមប្រាថ្នា បាន
 មិនលំបាក បានមិនក្រ ឲ្យការសម្រេចសម្រាន្ត ជាសុខក្នុងបច្ចុប្បន្ន
 កស្រីយន្តវេទនាសិក្សាស្រាវជ្រាវទាំង៥ ផង កាលបើគ្រូបង្ហាត់បង្រៀនប្រាថ្នា
 ព្យាបាលនិង ដោយខ្លួនឯងថា គ្មានអញ្ញាសន្តរកហើយ អស់
 តំណើនតំណើហើយ អស់បំណងស្វែងរកហើយ អស់អបាយនុក្ខន្ធវិវិធីព្យាបាល
 ហើយ គ្មានអញ្ញាសន្តរកបច្ចុប្បន្ន មិនមានការធ្លាក់ចុះដោយធម្មតា ជា
 បុគ្គលទៀត មានសច្ចៈក្រសែដ៏ដ៏ទៅទាំងមុខ ។ គ្រូបង្ហាត់បង្រៀន
 មានការសិក្សាស្រាវជ្រាវ ក្នុងសិក្ខាបទទាំង៥ ប្រការ តើដូចម្តេច ។ ម្ចាស់
 សារីបុត្ត អរិយសាវក ក្នុងសាសនានេះ ជាអ្នករៀនចាត់ចាត់ចាត់ ។
 រៀនចាត់អទិដ្ឋានទាំង១ រៀនចាត់ការមេសុចិត្តចារទាំង១ រៀនចាត់មុសាវាទទាំង១
 រៀនចាត់សុរាមេយមជ្ជិយមាទដ្ឋានទាំង១ ។ គ្រូបង្ហាត់ ជាអ្នកមានការសិក្សា
 សិក្សាស្រាវជ្រាវ ក្នុងសិក្ខាបទទាំង៥ នេះ ។ គ្រូបង្ហាត់ ជាអ្នកបាននាម
 ប្រាថ្នា បានមិនលំបាក បានមិនក្រ ឲ្យការសម្រេចសម្រាន្ត ជា
 សុខក្នុងបច្ចុប្បន្ន កស្រីយន្តវេទនាសិក្សាស្រាវជ្រាវទាំង៥ តើដូចម្តេច ។

ឥន សាវ័ច្ចត្ថ អរិយស្សាវតោ ពុទ្ធ អវេទ្ធច្បសានេន
 សមញ្ញតតោ ហោតិ ឥតិច្ឆិ សោ កកវា អរហំ
 សម្មាសម្ពុទ្ធា វិជ្ជាចរណសម្បជ្ជោ សុតតោ លោក-
 វិទូ អនុត្តរេ បុរិសនម្មសារថិ សត្វា ទេវមនុស្សានំ
 ពុទ្ធា កកវាតិ ។ អយមស្ស ចម្រោ អាភិទេតសិកោ
 និដ្ឋនម្មសុខវិហារោ អនិកតោ ហោតិ អវិសុទ្ធស្ស
 ចិត្តស្ស វិសុទ្ធិយា អចរិយោធាតស្ស ចិត្តស្ស ចរិ-
 យោនចាយ ។ ចុន ចមរំ សាវ័ច្ចត្ថ អរិយស្សាវតោ
 នម្មេ អវេទ្ធច្បសានេន សមញ្ញតតោ ហោតិ
 ស្វាគ្វាតោ កកវតា នម្មោ សន្តិដ្ឋិតោ អកាលិកោ
 ឯហិចស្សិតោ ធុចនយិកោ បទុត្ថំ វេនិតព្វោ
 វិញ្ញហិតំ ។ អយមស្ស ធុតិយោ អាភិទេត-
 សិកោ និដ្ឋនម្មសុខវិហារោ អនិកតោ ហោតិ

ម្នាលសាវ័ច្ចត្ថ អរិយសាវក ក្នុងសាសនានេះ ប្រកបដោយសេចក្តីជ្រះថ្លា
 មិនញាប់ញ័រក្នុងព្រះក្បួនថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគអង្គនោះ ទ្រង់ឆ្ងាយចាក
 កិលេស ទ្រង់ត្រាស់ដឹងដោយច្រ័ត បរិច្ចណ៍ដោយវិជ្ជានិងចរណៈ ជា
 ព្រះសុគត ជាបច្ចរសន្តវិទូលោក ព្រះសីលបុគ្គ ទ្រង់ទទួលនូវបុរស
 ដែលត្រូវទទួលបាន ជាត្រូវទៅតាមនឹងមនុស្សទាំងឡាយ ត្រាស់ដឹងនូវ
 អរិយសត្វធម៌ វេលាវិលត្រឡប់មកកាន់កម្មច្រើន ដូច្នេះ ។ នេះជាការ
 សម្រេចសម្រាន្ត ជាសុខក្នុងបច្ចុប្បន្ន អាស្រ័យនូវចកសិកដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់ទី ១
 ដែលអរិយសាវកនោះ បានចូលច្រឡោះហើយ នាំឱ្យចិត្ត ដែលមិនទាន់
 បរិសុទ្ធឱ្យបរិសុទ្ធ និងនាំឱ្យចិត្ត ដែលមិនទាន់ផ្លូវដឹងឱ្យផ្លូវដឹង ។ ម្នាល
 សាវ័ច្ចត្ថ មួយទៀត អរិយសាវកប្រកបដោយសេចក្តីជ្រះថ្លាមិនញាប់ញ័រ
 ក្នុងព្រះធម៌ថា ធម៌ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងហើយដោយច្រ័ត
 ជាធម៌ដែលព្រះអរិយបុគ្គល គប្បីឃើញច្បាស់ដោយខ្លួនឯង ជាធម៌ឱ្យ
 ដែលមិនរំខានកាល ជាធម៌គួរហៅបុគ្គលដ៏ទៃឱ្យចូលមកមើលបាន ជា
 ធម៌ គប្បីបង្ហាត់ចូលមកទុកក្នុងខ្លួន ជាធម៌ដែលវិញ្ញាណ គប្បីដឹងដោយ
 ខ្លួនឯង ។ នេះជាការសម្រេចសម្រាន្ត ជាសុខក្នុងបច្ចុប្បន្ន ដ៏ប្រកប
 ដោយចកសិកដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់ ទី ២ ដែលអរិយសាវកនោះបានចូលច្រឡោះហើយ

អវិសុទ្ធស្ស ចិត្តស្ស វិសុទ្ធិយា អបរិយោនាគស្ស
 ចិត្តស្ស ចរិយាធម្មនាយ ។ ចុន ចចរំ សាវីរុត្ត
 អរិយស្សាវតោ សង្ឃេ អវច្ឆន្ទសាទេន សមន្ទាគតោ
 ហោតិ សុឡង្គិយេ កកវតោ សាវកសង្ឃេ ទទុ-
 ប្បង្គិយេ កកវតោ សាវកសង្ឃេ ញាយឡង្គិយេ
 កកវតោ សាវកសង្ឃេ សាមីចិឡង្គិយេ កកវតោ
 សាវកសង្ឃេ យនិមំ ចន្ទាវិ ធុរិសយុតាចិ អដ្ឋ
 ធុរិសបុគ្គលា ឯស កកវតោ សាវកសង្ឃេ អាហុ-
 នេយ្យោ តាហុនេយ្យោ ធីត្ថិណេយ្យោ អញ្ចសិ-
 កាណីយោ អនុត្តរំ បុញ្ញក្ខេត្តំ លោកស្សាតិ ។
 អយមស្ស តតិយោ អាភិវេតសិកោ និដ្ឋន្ទសុទ-
 រិហារោ អនិកតោ ហោតិ អវិសុទ្ធស្ស ចិត្តស្ស
 វិសុទ្ធិយា អបរិយោនាគស្ស ចិត្តស្ស ចរិយាធម្ម-
 នាយ ។ ចុន ចចរំ សាវីរុត្ត អរិយស្សាវតោ
 អរិយកណ្តុហំ សីលេហំ សមន្ទាគតោ ហោតិ
 អទស្មេហំ អច្ឆិទ្កេហំ អសតលេហំ អតាម្មាសេហំ

នាំឱ្យចិត្ត ដែលមិនទាន់បរិសុទ្ធឱ្យបរិសុទ្ធ នឹងនាំឱ្យចិត្ត ដែលមិនទាន់
 ផ្លូវដង្ហើមផ្លូវផង ។ ម្ចាស់សាវីរុត្ត មួយទៀត អរិយសាវកប្រកប
 ដោយសេចក្តីជ្រះថ្លា មិនញាប់ញ័រក្នុងព្រះសង្ឃជា ពួកសាវករបស់ព្រះ
 ដ៏មានព្រះភាគ ប្រតិបត្តិដោយប្រវត្ត ពួកសាវករបស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ
 ប្រតិបត្តិដោយត្រង់ ពួកសាវករបស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ប្រតិបត្តិ
 ដើម្បីព្រះនិព្វាន ពួកសាវករបស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ប្រតិបត្តិដ៏សម
 គួរ ពួកសាវកនោះ បើកប់ជាត្វនៃបុរសមាន២ បើកប់រៀងជាបុរស
 បុគ្គលមាន៨ ពួកសាវករបស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគនេះ លោកគួរទទួល
 នូវចក្ខុច្បង្គិយ ដែលគេនាំមកបង្ហាញ លោកគួរទទួលនូវភាគនៃកថាខណ្ឌ លោក
 គួរទទួលនូវទុក្ខណា ជាបុគ្គលដែលសង្ឃលោក តប្បិរ្ទេអញ្ចសិកម្ម
 ជាបុញ្ញកណ្តុដ៏ប្រសើររបស់សង្ឃលោកផ្សេងៗ នេះជាការសាម្របសម្រួល
 ជាសុខក្នុងបច្ចុប្បន្ន កាស្រីយន្តវិចិត្រនិក្ខេបន្តិក្ខេបន្តិក្ខេប ដែលអរិយ-
 សាវកនោះ បានចូលប្រទេហ៍យ នាំឱ្យចិត្ត ដែលមិនទាន់បរិសុទ្ធឱ្យ
 បរិសុទ្ធ នឹងនាំឱ្យចិត្ត ដែលមិនទាន់ផ្លូវដង្ហើមផ្លូវផង ។ ម្ចាស់សាវីរុត្ត
 មួយទៀត អរិយសាវកប្រកបដោយសីលទាំងឡាយ ជាទីគាប់ចិត្តរបស់
 ព្រះអរិយៈ ជាសីលមិនដាច់ មិនចុះ មិនពិការ មិនព្រិស

កុដិស្សេហិ វិញ្ញាណសត្វេហិ អបរាមដ្ឋេហិ សមាធិសំវត្ថុ-
 ធិកេហិ ។ អយមស្ស ចតុត្ថោ អភិចេតសិកោ ធិដ្ឋ-
 ធម្មសុខវិហារោ អធិកេតោ ហោតិ អវិសុទ្ធស្ស ចិត្តស្ស
 វិសុទ្ធិយា អចរិយោនាគស្ស ចិត្តស្ស ចរិយោនចនាយ ។
 ឥមេសំ ចតុត្ថំ អភិចេតសិកាធំ ធិដ្ឋធម្មសុខវិហា-
 រាធំ ធិកាមលាភី ហោតិ អតំច្ឆលាភី អកាសិ-
 រលាភី ។ យំ កក្កំ សាវីធុត្ថំ ជាធម្មាទំ ភិហិ
 ឱនាភវសំ ឥមេសុ ចតុត្ថុ សិក្ខាមនេសុ សំវត្ថុ-
 កធម្មំ ឥមេសត្វ ចតុត្ថំ អភិចេតសិកាធំ ធិដ្ឋធម្ម-
 សុខវិហារាធំ ធិកាមលាភី អតំច្ឆលាភី អកាសិរលាភី
 សោ អាកុដ្ឋមាថោ អត្ថនាវ អត្ថាធំ ព្យាគរេយ្យ
 ទីលាធិរយោម្ពំ ទីលាតិវាធានយោធិ ទីលាចិត្តិវិសយោ
 ទីលាពាយុនុក្កតិវិចារោ សោតាចន្តោបាមស្មិ អភិ
 ធិនាគធម្មោ ធិយតោ សម្ពោធិចរាយនោតិ ។

ជាសីលរបស់មនុស្សអ្នកជា ជាសីលដែលអ្នកប្រាជ្ញសរសើរ ជាសីលមិន
 បំពានដោយឧល្ហា និងទិដ្ឋិ ជាសីលញ៉ាំងសមាធិឲ្យប្រព្រឹត្តទៅបាន ។
 នេះជាការសម្រេចសម្រាន្ត ជាសុខក្នុងបច្ចុប្បន្ន ដ៏ប្រកបដោយ
 ចេតសិកដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់ ដែលអរិយសាវ័កនោះ បានចូលប្រទះហើយ
 នាំឲ្យចិត្ត ដែលមិនខាន់បរិសុទ្ធឲ្យបរិសុទ្ធ និងនាំឲ្យចិត្ត ដែលមិនខាន់
 អូរផងឲ្យផ្លូវផង ។ គ្រិយស្ថដែលជាអ្នកបាននាមប្រាថ្នា បានមិន
 លំបាក បានមិនក្រ ឲ្យការសម្រេចសម្រាន្ត ជាសុខក្នុងបច្ចុប្បន្ន
 កស្រីយឲ្យចេតសិកដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់ យ៉ាងនេះផង ។ ម្ចាស់សាវ័ក
 អ្នកត្រូវដឹងឲ្យគ្រិយស្ថណាមួយ ដែលជាអ្នកស្រៀកស មានការស្វា-
 សត្រឹម ក្នុងសិក្ខាបទទាំង ៨ នេះផង បាននាមប្រាថ្នា បានមិន
 លំបាក បានមិនក្រ ឲ្យការសម្រេចសម្រាន្ត ជាសុខក្នុងបច្ចុប្បន្ន
 កស្រីយឲ្យចេតសិកដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់ យ៉ាងនេះផង កាលបើគ្រិយស្ថនោះ
 ប្រាថ្នាព្យាបាទខ្លួនឯង ដោយខ្លួនឯងថា ភាគអញអស់រលាយហើយ
 អស់កិលេដ្ឋនិវត្តនហើយ អស់ចិត្តិវិសយហើយ អស់អបាយ-
 ទុក្ខភវិនិបាតហើយ ភាគអញជាសោភាចបុគ្គល មានការមិន
 បានធ្លាក់ចុះជាធម្មតា ជាបុគ្គលរៀង មានសច្ច័ត្តិសាសន៍ទៅទាន់
 មុខ ដូច្នេះ ។

ឯកយេសុ កយំ និស្វា ចាចានិ បរិវេន្តយេ
 អរិយនម្ពំ សមាទាយ បណ្ឌិតោ បរិវេន្តយេ ។
 ន ហិសេ ចាលាភូតានិ វិជ្ជាមារេ បរាគ្គមេ
 ឧសា ច ន កណោ ជានំ អនិច្ចំ ន បរាមសេ ។
 សេហិ នារហិ សន្តន្តោ បរាគាត្វា នារមេ
 មោយំ វិទុសំ ជន្ត ឯ បិវេ ចិត្តមោហានិ ។
 អនុស្សយេយ្យ សម្មន្តំ ឯន្តំ ចានុវិគត្តយេ
 អព្យបជ្ឈំ ហិតំ ចិត្តំ នេវលាតាយ កាវិយេ ។
 ឧបន្និគេ នេយ្យនម្មេ បុញ្ញត្ថស្ស ជិតិសតោ
 សន្តសុ បវេនំ និព្វានំ វិទុសា ហោតិ នក្ខណោ ។
 សន្តោ ហវេ បរិក្ខាមំ សាវីចុត្ត សុណោហិ មេ

បើពួកប្រាជ្ញ ឃើញភ័យក្នុងនរោហិតយ ត្រូវរៀបចំ
 ទាំងឡាយ សមាទាននូវអរិយធម៌ (សីល៥) ។
 កាលបើមានសេចក្តីព្យាយាម មិនត្រូវប្រើឧបាយសត្វទាំង
 ឡាយផង កាលដឹង មិនត្រូវនិយាយកុហកផង មិនត្រូវកាន់
 យកទ្រព្យដែលគេមិនទាន់ទទួលបាន ត្រូវសន្តោសវិភាគនិងកិរិយា
 របស់ខ្លួន មិនត្រូវត្រេកត្រកាលនឹងកិរិយារបស់ផងដទៃផង
 មិនត្រូវផឹកបរិយន័យសុភ ដែលនាំចិត្តឱ្យវង្វេងផង ។
 បុគ្គលគួរលើកទូក្រែកសម្តែងផង គ្រិចរន្ទេរធម៌ឱ្យរឿយផង
 ចំរើនចិត្តដែលជាប្រយោជន៍ មិនមានព្យាបាទ ដើម្បី
 ប្រយោជន៍ដល់ទៅលោកផង ។ កាលបើមានទេយ្យធម៌
 គ្រប់គ្រាន់ បុគ្គលគួរត្រូវការបុណ្យ គួរស្វែងរកបុណ្យ
 បានឱ្យបាន ចំពោះពួកសម្បុរសជាមុនហើយ បាន
 ទោរដាច់មានផលបរិបូណ៌ ។ ម្ចាស់សាវីចុត្ត នេះគេ
 នឹងសំដែងនូវពួកសម្បុរស គួរចូលរួមចំណែកគេចុះ

នំតិ កាស្កាសុ សេនាសុ វេហិណីសុ ចារីសុ វា ។
 កាស្កាសុ សុទ្ធាសុ កោសុ ចារីកាសុ វា
 យាសុ កាសុចិ ឯតាសុ ឧត្តោ ជាយតិ ធុត្ថំវេ ។
 គោបយ្ហោ ពលសឡង្គោ កល្យាណជវិញ្ញាណោ
 កថេវ ភារេ យុត្តាទ្គិ ធាស្ស វណ្ណំ ចរិក្ខុយ ។
 ឯវេវ ឧទុស្សេសុ យស្មី កស្មិក្ខុ ជាតិយេ
 ទត្ថិយេ ព្រាហ្មណេវ វេស្សេ សុទ្ធេ ចល្លកាលបុត្តសេ ។
 យាសុ កាសុចិ ឯតាសុ ឧត្តោ ជាយតិ សុទ្ធកោ
 ធម្មង្គោ សីលសឡង្គោ សទ្ធវាទិ ហិរិមោ ។
 ចហិនជាតិមរណោ ព្រហ្មចរិយស្ស កោវលី
 ធម្មភារេ វិសំយុត្តោ កកតំនោ អនាសវេ ។
 ចារិក្ខុ សទ្ធជម្មាធំ អនុចាធាយ ធិត្ថកោ
 តស្មិក្ខុ វិវេ ទេត្តោ វិបុលា មោតិ ឧត្តិណា ។

គោបយ្ហោ កើតក្នុងមេគោលកម្ម គោសឡង្គោ ក្នុង
 ក្រហមក្តី លឿងក្តី ត្រៃសក្តី មានរូបប្រហែលនឹងកូន
 របស់ខ្លួនក្តី ប្រវែងក្តី ដែលគេបង្កើតបានបទហើយ ជាសត្វ
 កាចនាំទៅផ្លូវចុះបាត បរិបូណ៌ដោយកំលាំង មានល្បឿន
 ដ៏លឿន ពួកជនទីមគោនោះក្នុងភារៈ គេមិនរើសអើងសឡង្គោ
 គោនោះឡើយ មានរូបហើយនឹងណាមិញ បុគ្គលមានការ-
 យាទល្អ កើតក្នុងស្រីណាមួយ គោចរជាត្រីស្រព្វព្រាហ្មណ៍
 វេស្សៈ សុទ្ធៈ ចល្លកាល បុគ្គសៈ តែបានទទួលស្តី ប្រដៅ
 នាយ តាំងនៅក្នុងនិមិ បរិបូណ៌ដោយសីល គោល
 ពាក្យសច្ចៈ មានចិត្តប្រកបដោយហិរិ លម្អង់ទូកាកកើត
 នឹងស្លាប់ មានត្រឡចរិយៈគេញលេញ ទំលាក់ចោល
 ទូកាកៈ ប្រាសចាកគ្រឿងសាហាង ធ្វើទៅក្នុងស្រែច មិន
 មានភាសៈ ចេះចប់និមិត្តនឹង លេក់ទុក្ខ ព្រោះមិន
 ច្រកាន់ បាន (ដែលនាយកឱ្យ) ចំពោះបុគ្គល
 ដែលជាបុត្តកូន ប្រាសចាកចូលនោះ ជាមានមាន
 ផលគេញចរិបូណ៌ ក៏បានបែបយុវាធិនោះដែរ ។

កាល ច អំណាចនា ធុរ្យោ អស្សុតារិទោ
 តហិទ្ធានេន្ទ្រោនា ធុរ្យោ សាស្ត្រោ ធុរ្យោ ។
 យេ ច សាស្ត្រោ ធុរ្យោសន្តោ សប្បញ្ញោ ធុរ្យោ ធុរ្យោ
 សន្តោ ច ធុរ្យោ សុភោ ធុរ្យោ ធុរ្យោ ធុរ្យោ
 ធុរ្យោ ធុរ្យោ ធុរ្យោ ធុរ្យោ ធុរ្យោ ធុរ្យោ ធុរ្យោ ធុរ្យោ
 អនុប្បោ ធុរ្យោ អនុប្បោ ធុរ្យោ ធុរ្យោ ធុរ្យោ ។

[៨០] ដាក់ សម័យ កតក កោសលេស្ម
 ចារឹក ចារឹក មហាតា កិត្យុស្ស័យ សន្តិ ។
 អនុសា ចោ កតក អនុប្បោ ធុរ្យោ ធុរ្យោ ធុរ្យោ
 ធុរ្យោ ធុរ្យោ សាស្ត្រោ ធុរ្យោ ធុរ្យោ ធុរ្យោ ធុរ្យោ
 ធុរ្យោ ធុរ្យោ សាស្ត្រោ ធុរ្យោ ធុរ្យោ ធុរ្យោ ធុរ្យោ
 ធុរ្យោ ធុរ្យោ អនុប្បោ ធុរ្យោ ធុរ្យោ ធុរ្យោ ធុរ្យោ
 សំគំ ចាត្រា ធុរ្យោ ។ អនុប្បោ ធុរ្យោ ធុរ្យោ
 អនុប្បោ ធុរ្យោ ធុរ្យោ ធុរ្យោ ធុរ្យោ ធុរ្យោ ធុរ្យោ ធុរ្យោ

ក្នុងកាល ដែលមិនដឹង ដក់ប្រាថ្នា គ្មានការស្តាប់ តែង
 ឲ្យខានការងារ មិនចូលទៅក្នុងដីកកស្ទះស្រឡៅ ។
 ដក់ក្នុងកាល តែងចូលទៅក្នុងដីកកស្ទះស្រឡៅ ដែល
 ប្រកបដោយប្រាថ្នា ដែលអ្នកប្រាជ្ញស្មោះត្រង់ ដក់ក្នុងកាល
 រមែងខានស្ទាបស្ទង់ ប្រតិបត្តិក្នុងព្រះសុភោ មិនតែ
 ប៉ុណ្ណោះ ដក់ក្នុងកាល រមែងទៅកាន់ទៅលោក ឬក៏
 ក្នុងក្រុមលោកនេះ រមែងជាបណ្ឌិតដល់ខ្លះព្រះនិព្វាន
 ដោយលំដាប់ ។

[៨០] សម័យមួយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រឡប់ទៅកាន់
 ចារឹក ក្នុងដីកកស្ទះស្រឡៅ ជាមួយនឹងកិត្យុស្ស័យជាច្រើន ។ ព្រះ
 ដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រឡប់ទៅកាន់ផ្លូវត្រឡប់ ។ បានទតឃើញ
 ព្រះសាលាព្រឹក្សដ៏ធំ ក្នុងប្រទេសមួយ លុះទ្រង់ទតឃើញហើយ
 ក៏យាងចុះក្នុងផ្លូវ ស្តេចទៅកាន់ព្រះសាលាព្រឹក្សនោះ លុះចូល
 ទៅដល់ហើយ ក៏តាស្រីយនៅទីនោះព្រះសាលាព្រឹក្សនោះ រួចទ្រង់
 ធ្វើការព្រឹក្សដ៏ធំ ត្រង់ប្រទេសមួយ ។ លំដាប់នោះ
 ព្រះកាន់ដ៏មានភាព បានហើយក្នុងនោះថា អ្វីហ្ន៎ ដែលជាហេតុ

កោ ចន្ទយោ ភកវតោ សិគស្ស ចាតុកក្ខាយ ។ ន
 អកាវណោ ភកវតោ សិគំ ចាតុកក្ខាយ (១) ។ អថោ
 អាយស្មា អាណោ ភកវត្ថំ ឯតនោចកោ នុ ។ ចោ ភន្ត
 ហេតុ កោ ចន្ទយោ ភកវតោ សិគស្ស ចាតុកក្ខាយ ។
 ន អកាវណោ ភកវតោ សិគំ ចាតុកក្ខាយ (២) ។
 ក្ខតបុព្វំ អាណន្ទ ឥមស្មី ចនេសេ នកវំ អហោសិ
 ឥន្ទេត្ថេវ ធិតេត្ថ ឥហុជំ អាត្មេន្តេមនុស្សំ ។
 តំ ចោ ចណន្ទ នកវំ កស្សោ ភកវា អហំ
 សម្មាសម្ពុត្តោ ឧចមិស្សយ វិហារតិ ។ កស្សចស្ស
 ចោ ចណន្ទ ភកវតោ អហោតោ សម្មាសម្ពុត្តស្ស
 ភវសិ ចាច ឧចាសកោ អហោសិ សីលេសុ
 អចរិច្ឆាការី ។ ភវសិចា ចោ អាណន្ទ ឧចាសកោ
 ចត្ថមត្តានំ ឧចាសកសកានំ ចដិទេសិតានំ សមា-
 នចិត្តានំ អហោសុំ សីលេសុ អចរិច្ឆាការីនោ ។ អថោ
 អាណន្ទ ភវសិស្ស ឧចាសកស្ស ឯតនហោសិ

១ ឧ.ម. បាតុកក្ខាយ ។

ភ្នំ ដែលជាបច្ច័យ ចាំឱ្យព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ធ្វើការញញឹម
 ឱ្យប្រាកដ ។ (ព្រោះ) ព្រះគោតមទាំងឡាយ មិនដែលធ្វើការ
 ញញឹម ដោយផន្ទហេតុឡើយ ។ សំដៅនោះ ព្រះភានន្តដ៏មានភាយ
 បានក្របខ្លួនស្ទុះព្រះដ៏មានព្រះភាគយ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន
 ភ្នំ ដ៏ហេតុ ភ្នំ ជាបច្ច័យ ចាំឱ្យព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់
 ធ្វើការញញឹមឱ្យប្រាកដ ។ (ព្រោះ) ព្រះគោតមទាំងឡាយ មិន
 ដែលធ្វើការញញឹមឱ្យប្រាកដ ដោយផន្ទហេតុឡើយ ។ ម្ចាស់ភានន្ត
 ហេតុប្រាប់បានមកហើយថា ត្រង់ប្រទេសនេះមាននគរមួយ ឆ្មោះស្កុក
 ស្កុក ចាំមុខ មានផន្ទាច្រើន មានមនុស្សកុះករ ។ ម្ចាស់ភានន្ត មួយ
 ទៀត ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ព្រះនាមកស្សប អហោសម្មាសម្ពុត្ត ទ្រង់
 ចូលទៅកសិកម្មក្នុងនគរនោះ ។ ម្ចាស់ភានន្ត ព្រះដ៏មានព្រះភាគព្រះ
 នាមកស្សប អហោសម្មាសម្ពុត្ត បានឧបាសកម្នាក់ ឈ្មោះកវសិ ជាអ្នក
 មិនបានធ្វើឱ្យបរិច្ចាណិ ក្នុងសីលទាំងឡាយទេ ។ ម្ចាស់ភានន្ត ទាំងពួក
 ឧបាសកចំនួនប្រាំមួយ ដែលកវសិឧបាសក បានសំដែងពន្យល់ឱ្យ
 សមាទានហើយ ក៏ជាអ្នកមិនបានធ្វើឱ្យបរិច្ចាណិ ក្នុងសីលទាំងឡាយដែរ ។
 ម្ចាស់ភានន្ត ព្រោះនោះ កវសិឧបាសក បានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា

អហំ ទោ វេសេសំ ចញ្ចង្គំ ឧបាសកសតានំ ពហុប-
 កាណេ បុព្វង្គំមោ សមាធមេតា អហញ្ចង្គំ សីលេសុ
 អបរិប្បាការី វេសេសំ ចញ្ច ឧបាសកសតានំ សីលេសុ
 អបរិប្បាការីនោ វេសេសំ សមសមំ ធន្តំ កំព្វំ អតិរេកំ
 ហត្ថាហំ អតិរេកាយាតិ ។ អថទោ អាទន្ទ កវេសី
 ឧបាសកោ យេន តានំ ចញ្ច ឧបាសកសតានំ
 តេនុបសង្កម្មំ ឧបសង្កម្មំត្វា តានំ ចញ្ច ឧបាសក-
 សតានំ ឯតនេវេន អដ្ឋតត្ថេ មំ អាយស្មន្តោ
 សីលេសុ បរិប្បាការី ចាបថាតិ ។ អថទោ អាទន្ទ
 តេសំ ចញ្ចង្គំ ឧបាសកសតានំ ឯតនេវេន អាយ្យោ
 ទោ កវេសី អញ្ញកំ ពហុបកាណេ បុព្វង្គំមោ
 សមាធមេតា អាយ្យោ ហំ ធម៌ កវេសី សីលេសុ
 បរិប្បាការី កវិស្សតិ កំមង្គំ ចន មយង្គំ ។ អថទោ
 អាទន្ទ តានំ ចញ្ច ឧបាសកសតានំ យេន កវេសី
 ឧបាសកោ តេនុបសង្កម្មំសុ ឧបសង្កម្មំត្វា កវេសី
 ឧបាសកំ ឯតនេវេន អដ្ឋតត្ថេ អាយ្យោ កវេសី

ភាគអញ្ញមាធិបករៈច្រើន ជាអ្នកនាំគ្នា ឱ្យពួកឧបាសកទាំងប្រាំបួន
 នេសមាទាន នៃភាគអញ្ញ មិនទាន់ជាអ្នកធ្វើឱ្យបរិច្ចណិ ក្នុងសីល
 ទាំងឡាយទេ ឯពួកឧបាសកទាំងប្រាំបួននេះ ក៏មិនជាអ្នកធ្វើឱ្យបរិច្ចណិ
 ក្នុងសីលទាំងឡាយឡើយ សុទ្ធតែស្ម័គ្រគ្នាផ្ទុះចុះ មិនមានលើសលុប
 ទាំងគ្នាទេច្បាស់ឡើយ បើដូច្នោះ គួរតែភាគ (ធ្វើ) ឱ្យលើសលុប
 ទាំងចុះ ។ ម្ចាស់អាទន្ទ លំដាប់នោះ កវេសីឧបាសក បានចូលទៅ
 កេត្តកឧបាសកទាំងប្រាំបួននោះ លុះចូលទៅដល់ហើយ បាននិយាយ
 ទៅកេត្តកឧបាសកទាំងប្រាំបួននោះ យ៉ាងនេះថា អំពីថ្ងៃនេះទៅមុខ
 អ្នកដ៏មានអាយុទាំងឡាយ ចូរចាំទុកខ្លួនឯងជាអ្នកធ្វើឱ្យបរិច្ចណិ ក្នុង
 សីលទាំងឡាយ ។ ម្ចាស់អាទន្ទ គ្រានោះឯង ពួកឧបាសកទាំងប្រាំបួន
 នោះ មានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា កវេសីជាម្ចាស់ហ្នឹងឯង មាន
 ឧបករៈច្រើន ជាអ្នកនាំគ្នា ឱ្យពួកយើងសមាទាន អម្បាលកវេសីជា
 ម្ចាស់ម្តេច គង់ជាអ្នកធ្វើឱ្យបរិច្ចណិ ក្នុងសីលទាំងឡាយទៅហើយ ចុះ
 ពួកយើងវិញទៀត ។ ម្ចាស់អាទន្ទ លំដាប់នោះឯង ពួកឧបាសកទាំងប្រាំបួន
 នោះ បានចូលទៅកេត្តកវេសីឧបាសក លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏បាន
 និយាយនឹងកវេសីឧបាសកយ៉ាងនេះថា អំពីថ្ងៃនេះទៅមុខ កវេសីជាម្ចាស់

ឥតានិច្ច ចញ្ច ឧបាសកសភានិ សីលេស បរិច្ចា-
 ការិណ ធារត្ថតិ ។ អដិទោ អាណន្ទ កវេសីស្ស
 ឧបាសកស្ស ឯតនហោសិ អហំ ទោ ឥវេសំ
 ចញ្ចន្ទំ ឧបាសកសភានិ ពហុចការោ បុព្វត្ថោ
 សទានចេតា អហត្ថត្ថំ សីលេសុ បរិច្ចាការី ឥតា-
 និច្ច ចញ្ច ឧបាសកសភានិ សីលេសុ បរិច្ចាកា-
 រិណោ ឥវេតំ សធសមំ នត្ថំ កត្ថំ អតិរកំ
 ហត្ថហំ អតិរកាយាតិ ។ អដិទោ អាណន្ទ កវេសី
 ឧបាសកោ យេន ភានិ ចញ្ច ឧបាសកសភានិ
 តេន្តបស្កត្ថមិ ឧបស្កត្ថមិកា ភានិ ចញ្ច ឧបាសក-
 សភានិ ឯតនវោច អដ្ឋតក្កេ មំ អយស្មត្ថោ
 ព្រហ្មចារី ធារេ អារាចារី វិកំ មេដុនា កាមនធាតិ ។
 អដិទោ អាណន្ទ តេសំ ចញ្ចន្ទំ ឧបាសកសភានិ
 ឯតនហោសិ អយ្យោ ទោ កវេសី អម្ពាតំ ពហុច-
 ការោ បុព្វត្ថោ សទានចេតា អយ្យោ ហិ ធាត
 កវេសី ព្រហ្មចារី កវិស្សតិ អារាចារី វិកោ មេដុនា

សូមបំបាត់ទុកនូវពួកឧបាសកទាំងប្រាំពីរនេះ ជាអ្នកធ្វើឲ្យប៉ះបង្ក ក្នុង
សីលទាំងឡាយដែរ ។ ម្ចាស់អាទន្ទ លំដាប់នោះ ករសីឧបាសក
មានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញប្តឹងឯង មានឧបការៈ
ច្រើន ជាអ្នកនាំអាទិ ឲ្យពួកឧបាសកទាំងប្រាំពីរនេះ សមាទាន
ឯអាត្មាអញ ជាអ្នកធ្វើឲ្យប៉ះបង្ក ក្នុងសីលទាំងឡាយ ទាំងពួកឧបាសក
ប្រាំពីរនេះ ក៏ជាអ្នកធ្វើឲ្យប៉ះបង្ក ក្នុងសីលទាំងឡាយដែរ សុទ្ធតែ
ស្មើគ្នាដូច្នេះ មិនមានរលីសលុប ជាងគ្នាទុកចិត្តឡើយ បើដូច្នេះ
អ្នកនាំអាត្មាអញ (ធ្វើ) ឲ្យរលីសលុបជាងចុះ ។ ម្ចាស់អាទន្ទ
លំដាប់នោះឯង ករសីឧបាសកបានចូលទៅក្នុងឧបាសកទាំងប្រាំពីរ
នោះ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏បាននិយាយនឹងពួកឧបាសកទាំងប្រាំពីរ
នោះយ៉ាងនេះថា អំពីថ្ងៃនេះទៅមុខ ពួកអ្នកដ៏មានអាយុ ចូរចាំទុកនូវខ្ញុំ
ជាអ្នកប្រព្រឹត្តនូវតម្លៃដ៏ប្រសើរ ឆ្ងាយ វៀរចាកមេបុរស ជាធម៌របស់អ្នក
ស្រុក ។ ម្ចាស់អាទន្ទ លំដាប់នោះឯង ឧបាសកទាំងប្រាំពីរនោះ
មានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា ករសីជាម្ចាស់ប្តឹងឯង មានឧបការៈ
ច្រើន ជាអ្នកនាំអាទិ ឲ្យពួកយើងសមាទាន ឧបាលករសីជាម្ចាស់
រួច អង្គជាអ្នកប្រព្រឹត្តនូវតម្លៃដ៏ប្រសើរ ឆ្ងាយ វៀរចាកមេបុរស

កាមនង្គា កំរើមន្តី បង ប្អូន ។ អដ្ឋោ អាណន្ត តាង
 ចតុ ឧបាសកសតាង យេន កវេសី ឧបាសកោ
 តេនុបសង្កម្មិយ ឧបសង្កម្មិកា កវេសី ឧបាសកំ
 ឯតនរេន្ទ អន្តតត្ថេ អយេក កវេសី ឥនាទិច្ច ចតុ
 ឧបាសកសតាង ព្រហ្មចារិយោ ធារេតុ អារាចារិយោ
 វិរតោ មេតុនា កាមនង្គាតិ ។ អដ្ឋោ អាណន្ត
 កវេសីស្ស ឧបាសកស្ស ឯតនរេន្ទ អហំ ចោ
 ឥនេសំ បញ្ចន្តំ ឧបាសកសតាង តហូបតារោ
 បុព្វត្ថមោ សមាធមេតា អហេតុម្ហិ សីលេសុ បរិព្វតារិ
 ឥនាទិច្ច ចតុ ឧបាសកសតាង សីលេសុ
 បរិព្វតារិយោ អហេតុម្ហិ ព្រហ្មចារិ អារាចារិ វិរតោ
 មេតុនា កាមនង្គា ឥនាទិច្ច ចតុ ឧបាសកសតាង
 ព្រហ្មចារិយោ អារាចារិយោ វិរតោ មេតុនា កាមនង្គា
 ឥនេតំ សមសមំ នត្ថិ កំតិ អតិបតំ ហត្ថាហំ
 អតិបតាយាតិ ។ អដ្ឋោ អាណន្ត កវេសី ឧបាសកោ

ជាធម៌របស់អ្នកស្រុកទៅហើយ ចុះពួកយើងចាំអ្វីទៀត ។ ឆ្មាឈានន្ទ
 គ្រានោះ ឧបាសកចំង្រ្រាយនោះ បានចូលទៅរកកវេសីឧបាសក លុះ
 ចូលទៅដល់ហើយ ក៏បាននិយាយនឹងកវេសីឧបាសកយ៉ាងនេះថា អំពីថ្ងៃ
 នេះទៅមុខ កវេសីជាម្ចាស់ ចូរចាំទុកខ្ញុំឧបាសកចំង្រ្រាយនេះថាជា
 អ្នកប្រព្រឹត្តនូវធម៌ដ៏ច្រើន ឆ្ងាយ វៀរចាកមេដុន ជាធម៌របស់អ្នកស្រុក
 ដែរហើយ ។ ឆ្មាឈានន្ទ លំដាប់នោះឯង កវេសីឧបាសក មានសេចក្តី
 ត្រង់យ៉ាងនេះថា កាតាអញហ្នឹងឯង មានឧបការៈច្រើន ជាអ្នកតាំអាទិ
 ឲ្យឧបាសកចំង្រ្រាយនេះសមាទាន តែថាកាតាអញ ជាអ្នកធ្វើឲ្យ
 បរិបូណ៌ ក្នុងសីលចំង្រ្រាយ សូម្បីឧបាសកចំង្រ្រាយនេះ ក៏ជាអ្នកធ្វើ
 ឲ្យធម្មារាជ ក្នុងសីលចំង្រ្រាយដែរ មួយទៀត កាតាអញជាអ្នក
 ប្រព្រឹត្តនូវធម៌ដ៏ច្រើន ឆ្ងាយ វៀរចាកមេដុន ជាធម៌របស់អ្នកស្រុក
 សូម្បីពួកឧបាសកចំង្រ្រាយនេះ ក៏ជាអ្នកប្រព្រឹត្តនូវធម៌ដ៏ច្រើន ឆ្ងាយ
 វៀរចាកមេដុន ជាធម៌របស់អ្នកស្រុកដែរ សុទ្ធតែស្មើៗ គ្នាដូច្នេះ មិនមាន
 លើសលុប ជាងគ្នាទេក្នុងឡើយ បើដូច្នេះ គួរតែកាតាអញប្រគល់ឲ្យ
 លើសលុបជាងទៅចុះ ។ ឆ្មាឈានន្ទ លំដាប់នោះឯង កវេសីឧបាសក

យេន តាចំ ចញ្ច ឧបាសកសតាចំ តេនុបសង្កម្ម
 ឧបសង្កម្មេត្វា តាចំ ចញ្ច ឧបាសកសតាចំ ឯតន-
 ភេន អដ្ឋតត្ថេ មំ អាយស្មន្តោ ឯកកត្តិកំ
 ឆារេថ ភូមាតំ វិរតំ វិកាលភោជនាតិ ។ អថទោ
 អាទន្ទ តេសំ ចញ្ច ឧបាសកសតាចំ ឯតនហោសិ
 អយ្យោ ទោ ភវេសី អម្ពាតំ ពហុចក្ការោ
 បុព្វង្គមោ សមាធិបេតា អយ្យោ ហិ ឆាម
 ភវេសី ឯកកត្តិកោ ភវិស្សនំ ភូមាតោ វិរតោ
 វិកាលភោជនា កំមន្តិ ចន មយន្តិ ។ អថទោ
 អាទន្ទ តាចំ ចញ្ច ឧបាសកសតាចំ យេន ភវេសី
 ឧបាសកោ តេនុបសង្កម្មេសុ ឧបសង្កម្មេត្វា ភវេសី
 ឧបាសកំ ឯតនភេនំ អដ្ឋតត្ថេ អយ្យោ ភវេសី
 ឥមាចិចិ ចញ្ច ឧបាសកសតាចំ ឯកកត្តិកោ ឆារេតុ
 ភូមាតេ វិរតេ វិកាលភោជនាតិ ។ អថទោ
 អាទន្ទ ភវេសីស្ស ឧបាសកស្ស ឯតនហោសិ

បុនចូលទៅកណ្តុរ ឧបាសកទាំងប្រាំបីនោះ លុះចូលទៅដល់ហើយ
 ក៏បាននិយាយនឹងឧបាសកទាំងប្រាំបីនោះ យ៉ាងនេះថា អំពីថ្ងៃនេះ
 ទៅមុខ ពួកអ្នកដ៏មានអាយុ ចូរចាំទុកឱ្យខ្ញុំថាជាអ្នកបរិភោគក្នុងម្ខាង
 វៀរចាកការបរិភោគក្នុងក្រី វៀរចាកការបរិភោគ ក្នុងវេលាវិកាល ។
 ម្ចាស់កាន់ លំដាប់នោះឯង ឧបាសកទាំងប្រាំបីនោះ មានសេចក្តី
 ត្រិះរិះយោងនេះថា ភវេសីជាម្ចាស់ មានឧបការៈច្រើន ជាអ្នកទាំ
 តាចំ ឱ្យពួកយើងសមាទាន ឧបាលភវេសីជាម្ចាស់ម្ដេច គង់ជា
 អ្នកបរិភោគក្នុងម្ខាង វៀរចាកការបរិភោគក្នុងក្រី វៀរចាកការ
 បរិភោគក្នុងវេលាវិកាលទៅហើយ ចុះពួកយើងចាំអ្វីទៀតថ្នាំ ។ ម្ចាស់
 កាន់ លំដាប់នោះឯង ឧបាសកទាំងប្រាំបីនោះ បានចូលទៅ
 កកភវេសីឧបាសក លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏បាននិយាយនឹងភវេសី
 ឧបាសកយ៉ាងនេះថា អំពីថ្ងៃនេះទៅមុខ ភវេសីជាម្ចាស់ សូមចាំទុក
 ឱ្យឧបាសកទាំងប្រាំបីនោះ ថាជាអ្នកបរិភោគក្នុងម្ខាង វៀរចាកការ
 បរិភោគក្នុងក្រី វៀរចាកការបរិភោគ ក្នុងវេលាវិកាលដែរហើយ ។
 ម្ចាស់កាន់ លំដាប់នោះ ភវេសីឧបាសក មានសេចក្តីត្រិះរិះយោងនេះថា

អហំ ចោ ឥទេសំ បញ្ចន្តំ ឧបាសកសកាធិ
 កហូបកាវោ បុព្វត្ថំ ឆោ សមាធិបេតា អហត្ថម្ពិ
 សីលេសុ បរិព្វកាវី ឥមាធិបំ បញ្ច ឧបាសកសកាធិ
 សីលេសុ បរិព្វកាវី ឆោ អហត្ថម្ពិ ព្រហ្មចារី
 អារាហិ វិរតោ ឆេតុនា កាមធម្មា ឥមាធិបំ បញ្ច
 ឧបាសកសកាធិ ព្រហ្មចារី ឆោ អារាហិ ឆោ វិរតោ
 ឆេតុនា កាមធម្មា អហត្ថម្ពិ ឯកកង្គកោ រត្នបរោ
 វិរតោ វិកាលកោជនា ឥមាធិបំ បញ្ច ឧបាសក-
 សកាធិ ឯកកង្គកោ រត្នបរោ វិរតោ វិកាល-
 កោជនា ឥទ្ធកំ សមសមំ ធម្មំ កំភំ អតិរេកំ
 ហត្ថាហំ អតិរេកយាតិ ។ អថ ចោ អាទន្ទ កវេសី
 ឧបាសកោ យេន កស្សនោ កកវា អហំ សម្មា-
 សម្ពុត្តោ កេតុបសង្កមំ ឧបសង្កមំ កាស្សបំ កកវង្គំ
 អហង្គំ សម្មាសម្ពុត្តំ ឯកធម្មំ លកេយ្យាហំ កន្ត
 កកវតោ សង្គិកោ បញ្ចន្តំ លកេយ្យំ ឧបសម្មន្តំ ។

គាតាអញហ្នឹងឯង មានបញ្ចវគ្គ ជាអ្នកនាំគាត់ ឲ្យឧបាសកចំង
 ប្រែយេនេសមាទាន តែជាគាតាអញ ជាអ្នកធ្វើឲ្យបរិបូណ៌ ក្នុងសីលចំង
 ខ្សោយ សូម្បីឧបាសកចំង ប្រែយេនេ ក៏ជាអ្នកធ្វើឲ្យបរិបូណ៌ក្នុងសីលចំង
 ខ្សោយដែរ មួយទៀត គាតាអញជាអ្នកប្រព្រឹត្តនូវធម៌ដ៏ប្រសើរ ដូច វៀរ
 ចាកមេដុន ជាធម៌របស់អ្នកស្រុក សូម្បីឧបាសកចំង ប្រែយេនេ ក៏ជា
 អ្នកប្រព្រឹត្តនូវធម៌ដ៏ប្រសើរ ដូច វៀរចាកមេដុន ជាធម៌របស់អ្នកស្រុក
 ដែរ មួយទៀត គាតាអញ ជាអ្នកបរិភោគក្នុងត្រៃម្ភ វៀរចាកការបរិ-
 ភោគក្នុងត្រៃ វៀរចាកការបរិភោគក្នុងវេលាវិកាល សូម្បីឧបាសកចំង
 ប្រែយេនេ ក៏ជាអ្នកបរិភោគក្នុងត្រៃម្ភ វៀរចាកការបរិភោគក្នុងត្រៃ
 វៀរចាកការបរិភោគក្នុងវេលាវិកាលដែរ សុទ្ធតែស្មើៗ គ្នាម្ល៉េះ មិនមាន
 លើសលុប ជាងគ្នាតិចតួចឡើយ បើដូច្នោះគ្នាគាតាអញ (១៩) ឲ្យ
 លើសលុបជាងទៅចុះ ។ ម្ចាស់កាន់ លំដាប់នោះ កវេសីឧបាសក បាន
 ចូលទៅដល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ព្រះនាមកស្សប អរហន្តសម្មាសម្ពុ-
 ត្ថោចូលទៅដល់ហើយ ក៏ក្របខ្លួនព្រះដ៏មានព្រះភាគ ព្រះនាមកស្សប
 អរហន្តសម្មាសម្ពុត្តយ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គខ្ញុំបាន
 នូវបព្វជ្ជា អ្នកបាននូវបសម្បទា ក្នុងសំណាក់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។

អលត្ថ ទោ អាណន្ទ កវេសី ឧបាសកោ កស្សបស្ស
 កកវតោ អរហតោ សង្កាសម្ពុទ្ធស្ស សន្តិកោ
 ចត្វជ្ជំ អលត្ថ ឧបសម្មនំ ។ អនិច្ចបសម្មនោ ទោ
 បដានន្ទ កវេសី ភិក្ខុ ឯកោ វុបកដោ អប្បមត្តោ
 អាតាមី បហិកតោ វិហារនោ ន ចិវស្សេវ យស្សត្ថាយ
 កុលបុត្តា សង្ការេវ អការស្មា អនករិយំ ចត្វជ្ជត្ថំ
 តននុត្តរំ ព្រហ្មចរិយចរិយោសាធំ ឯដ្ឋេវ នធម្ម
 សយំ អភិញ្ញា សន្តិកត្វា ឧបសម្មន្នំ វិហាសំ
 ចំណា ជាតំ វុសិតំ ព្រហ្មចរិយំ កតំ ករណីយំ
 ជាថវំ ឥត្តត្ថាយាតិ អត្តញ្ញាសិ អញ្ញតរោ ច បដានន្ទ
 កវេសី ភិក្ខុ អរហតំ អហោសំ ។ អនិទោ អាណន្ទ
 តេសំ ចត្វជ្ជំ ឧបាសកសតាធំ ឯតនហោសំ
 អយេវ ទោ កវេសី អត្តាកំ តហូចកាហោ ចុត្តង្គំមោ
 សមាទចេតា អយេវ ហិ ជាម កវេសី កេស-
 មស្សំ ឧបារេត្វា កាសាយាធំ វត្តាធំ អប្បារេត្វា

មាលភានន្ទ កវេសី ឧបាសក កំបានន្ទវចព្វជ្ជា បានន្ទវចសម្បតា ក្នុង
 សំណាក់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ព្រះនាមកស្សប អរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ ។
 មាលភានន្ទ កវេសីភិក្ខុ បានឧបសម្បតាមិនយូរប៉ុន្មាន កំចៀសចេញ
 ទៅតែម្នាក់ឯង មិនប្រមាទ ទំប្រឹងផុតចម្លាញ់នូវកិលេស មានចិត្ត
 បញ្ចូនទៅកាន់ព្រះពុទ្ធ នូវកុលបុត្ត ដែលចេញចាកផ្ទះហើយ ចូល
 កាន់ផ្ទះដោយច្រើន ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់អនុត្តរគុណនា មិនយូរ
 ប៉ុន្មាន កំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវអនុត្តរគុណនោះ ដែលមានព្រហ្មចរិយៈ
 ជាទីចម្អិនដោយប្រាជ្ញាដ៏ឧត្តមខ្ពង់ខ្ពស់ ក្នុងកាលជាបុគ្គល រួចបានដឹង
 ច្បាស់ថា ជាតិអស់ហើយ មគ្គព្រហ្មចរិយៈគាត់អញ្ញបានប្រព្រឹត្តចប់
 ហើយ សោឡសកិច្ចដែលត្រូវធ្វើ គាត់អញ្ញបានធ្វើស្រេចហើយ កិច្ច
 ដទៃក្រៅពីមគ្គការនាក៏ចុះនេះ មិនមានទៀតទៀយ មាលភានន្ទ ឯកវេសី
 ភិក្ខុ កំបានជាព្រះអរហន្តមួយក្នុងពួកព្រះអរហន្តទាំងឡាយដែរ ។ មាល
 ភានន្ទ សំដាប់នោះ ឧបាសកទាំងប្រាំយាយនោះ មានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាង
 ទេះថា កវេសីជាម្ចាស់ហ្នឹងឯង បានឧបការព្រះព្រិច ជាអ្នកនាំគាត់ ឲ្យពួក
 យើងសមាទាន អម្បាលកវេសីជាម្ចាស់ម្តេច គង់កេសកំនឹងពួក
 មានពួកចង្កា ហើយស្ងៀមជំនួញចម្លែងសម្តែងដែលជ្រលក់ដោយទឹកចង់

អការស្មា អនការយំ ចត្វជិស្សតំ កំមន្តំ ចន មយន្តំ ។
 អជេទោ អាទន្ធ តាចំ ចញ្ច ទោសកសតាចំ យេន
 កស្សចោ កកវា អរហំ សម្មាសម្ពុទ្ធា តេនុបសន្តមីសុ
 ឧបសន្តមិកា កស្សចំ កកវន្តំ អរហន្តំ សម្មាសម្ពុទ្ធំ
 ឯតនេវេត្ថំ លកេយ្យោម មយំ កន្ត កកវតោ សន្តិកោ
 ចត្វន្តំ លកេយ្យោម ឧបសម្បន្តំ ។ អលកីសុ ទោ
 អាទន្ធ តាចំ ចញ្ច ទោសកសតាចំ កស្សបស្ស
 កកវតោ អរហតោ សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស សន្តិកោ ចត្វន្តំ
 អលកីសុ ឧបសម្បន្តំ ។ អជេទោ អាទន្ធ កវសិស្ស
 ភិក្ខុនោ ឯតនេហោសិ អហំ ទោ ឥធស្ស អនុត្តរស្ស
 វិមុត្តិសុទ្ធស្ស ឯកាមលាភិ អកិច្ចលាភិ អកាសិរលាភិ
 អហោវតិមាទិមំ ចញ្ច ភិក្ខុសតាចំ ឥធស្ស អនុត្ត-
 រស្ស វិមុត្តិសុទ្ធស្ស ឯកាមលាភិនោ អស្ស អកិច្ចលា-
 ភិនោ អកាសិរលាភិនោតិ ។ អជេទោ អាទន្ធ តាចំ
 ចញ្ច ភិក្ខុសតាចំ ឯកោកា វុបកដ្ឋា អប្បមត្តា
 អាតាមិនោ ចហិតត្តា វិហារន្តា ន ចិវស្ស យស្សន្ទាយ
 កុលតុត្តា សម្មនោ អការស្មា អនការយំ ចត្វជន្តំ

រូបេចញ្ញតាកដ្ឋៈ ចូលកាន់ផ្លូវទៅហើយ ចុះពួកយើងចាំភ្លឺទៀត ។
 ម្នាលភានន្ទ លំដាប់នោះ ទោសកទាំងប្រាំយាយនោះ បានចូល
 ទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ព្រះនាមកស្សប អរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ លុះ
 ចូលទៅដល់ហើយ ក៏បានក្រាបចូលព្រះដ៏មានព្រះភាគ ព្រះនាម
 កស្សប អរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធយ៉ាងនេះថា ចត្វត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ពួកខ្ញុំ
 ព្រះអង្គ គួរបានឲ្យច្បង គួរបានឲ្យឧបសម្បទា ក្នុងសំណាក់ព្រះ
 ដ៏មានព្រះភាគដែរ ។ ម្នាលភានន្ទ ទោសកទាំងប្រាំយាយនោះ ក៏បាន
 ឲ្យច្បង បានឲ្យឧបសម្បទា ក្នុងសំណាក់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ
 ព្រះនាមកស្សប អរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ ។ ម្នាលភានន្ទ លំដាប់នោះ កវសី
 ភិក្ខុមានសេចក្តីត្រឺរះយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញជាអ្នកបានតាមប្រាថ្នា បាន
 ដោយមិនលំបាក បានដោយមិនក្រ ខ្ញុំវិមុត្តិសុទ្ធដ៏ប្រសើរបំផុតនេះ
 ធ្វើម្តង ក៏ក្នុងប្រាំយាយនេះ គប្បីបានតាមប្រាថ្នា បានដោយមិន
 លំបាក បានដោយមិនក្រ ខ្ញុំវិមុត្តិសុទ្ធដ៏ប្រសើរបំផុតនេះផងអើ ។
 ម្នាលភានន្ទ លំដាប់នោះ ក៏ក្នុងប្រាំយាយនោះ ក៏ច្រឡំសេចញ្ញទៅតែ
 ម្នាក់ៗឯងមិនប្រទាន ទំប្រឹងដុតបំផ្លាញខ្ញុំកិលេស មានចិត្តបញ្ចូលទៅ
 កាន់ព្រះនិព្វាន ពួកកុលបុត្ត ដែលចេញចាកផ្លូវ ចូលកាន់ផ្លូវ
 ដោយច្រៃព ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់អនុត្តរតុណ្ហភាព មិនយូរពុំឆ្ងាត

ធម្មទុក្ខំ ព្រហ្មចរិយចរិយោសាធំ ធំដើរ ឆន្ទៈ សយំ
 អភិញ្ញា សន្និកាតា ឧបសម្បជ្ជ វិហរិស្ស ចំណា
 ជាតិ វិស័តំ ព្រហ្មចរិយំ តាតំ កាណិយំ ធារតំ
 ឥន្ទ្រកាយាតិ អន្តញ្ញិសុ ។ ឥតិ ទោ អាណន្ទ កាធំ
 ចញ្ច ភិក្ខុសតាធំ ភវេសិច្ចុទាធំ ឧត្តរត្ថវិ ចណីត-
 ច្បណីតំ វាយមមាតា អនុត្ថវំ វិមុត្តិ សន្និកាស្សាមាតិ ។
 តស្មាតិហ អាណន្ទ ឯវំ សិក្ខិតតត្ថំ ឧត្តរត្ថវិ ចណីត-
 ច្បណីតំ វាយមមាតា អនុត្ថវំ វិមុត្តិ សន្និកាស្សាមាតិ ។
 ឯវំ ហិ ហេ អាណន្ទ សិក្ខិតតត្ថំ ។

ឧបាសវន្តោ ននិយោ ។

ឧបស្សន្តានំ

សាវន្តំ វិសារនោ ជិវយំ
 វេរំ ចណ្ឌាលចញ្ចមំ
 ចិត្តំ វណិដ្ឋា វណិដ្ឋោ
 កំហិ ចេវ ហវេសិនាតិ ។

កំបុនធ្វើឱ្យដាក់ច្បាស់នូវអនុត្តរកុណនោះ ដែលមានព្រហ្មចរិយៈជាទី
 ចម្រុះ ដោយប្រាជ្ញាដ៏ឧត្តមខ្ពង់ខ្ពស់ ក្នុងកាលជាបច្ចុប្បន្ន រួចបានដឹង
 ច្បាស់ថា ជាតិអស់ហើយ មន្តព្រហ្មចរិយៈ អាត្មាអញបានប្រព្រឹត្ត
 ចប់ហើយ ហេតុសក្ខីដែលត្រូវធ្វើ អាត្មាអញបានផ្ទុះស្រពះហើយ
 កំពុងនៅក្រៅពីមន្តការនាភិច្ឆន្ទៈ ដ៏ឧបាទិស្សឡើយ ។ ម្ចាស់កាន់ខ្ពង់
 កំពុងនឹងប្រាយនោះមានភាវស័ក្ខុជាប្រធាន កាលប្រឹងប្រែងឱ្យម៉ត់ចត់
 លើសលុបឡើងទៅ កំបុនធ្វើឱ្យដាក់ច្បាស់នូវវិមុត្តិដ៏ប្រសើរ ដោយ
 ប្រការដូច្នេះឯង ។ ម្ចាស់កាន់ខ្ពង់ ព្រោះហេតុនោះ ក្នុងសាសនានេះ
 ពួកអ្នក ត្រូវសិក្សាយ៉ាងនេះថា ពួកយើង កាលប្រឹងប្រែងឱ្យម៉ត់ចត់
 លើសលុបឡើងទៅ គង់ធ្វើឱ្យដាក់ច្បាស់នូវវិមុត្តិដ៏ប្រសើរណាស់ ។
 ម្ចាស់កាន់ខ្ពង់ អ្នកទាំងឡាយ ត្រូវសិក្សាយ៉ាងនេះចុះ ។

ចប់ ឧបសវន្ត ទី ៣ ។

ទទ្ទាននៃឧបាសវន្តនោះគឺ

និយាយអំពីការញាត្រឹមញាត្រឹម ។ ភ្ញៀវ ។ នរក ។
 ភ្ញៀវ ។ ចណ្ឌាល ។ ចាសកជាតំបេត្រំ បិដិ ។ ដំនួញ ។
 ពួកស្លូច ។ ព្រហ្មស្ថានស្សកស ។ ភាវស័ក្ខុ ។ ។

អាញត្ថោ

[៨០] បញ្ចមេ ភិក្ខុវេ អាញត្ថោ ។ កាតមេ
 បញ្ច ។ មន្តត្ថា មោឌុបត្ថា អាញត្ថោ ហោតិ
 ចាបិដ្ឋោ ឥន្ទ្របកាតោ អាញត្ថោ ហោតិ ឧដ្ឋាធា
 ចិត្តកេតោ អាញត្ថោ ហោតិ វណ្ណតំ ពុទ្ធម្មា
 ពុទ្ធស្សវកោហិតំ អាញត្ថោ ហោតិ អប្បន្នតញ្ញោ
 ធិស្សយ សន្តុដ្ឋតញ្ញោ ធិស្សយ សល្យោតញ្ញោ
 ធិស្សយ បរិវេតញ្ញោ ធិស្សយ ឥន្ទមន្តតញ្ញោ
 ធិស្សយ អាញត្ថោ ហោតិ ។ ឥមេ ទោ ភិក្ខុវេ
 បញ្ច អាញត្ថោ ។ ឥមេសំ ទោ ភិក្ខុវេ បញ្ចន្នំ
 អាញត្ថោ យាយំ អាញត្ថោ អប្បន្នតញ្ញោ
 ធិស្សយ សន្តុដ្ឋតញ្ញោ ធិស្សយ សល្យោតញ្ញោ
 ធិស្សយ បរិវេតញ្ញោ ធិស្សយ ឥន្ទមន្តតញ្ញោ
 ធិស្សយ អាញត្ថោ ហោតិ អយំ ឥមេសំ បញ្ចន្នំ
 អាញត្ថោ អត្តោ ឆ សេដ្ឋោ ច មោក្ខោ ច

អាញត្ថោ

[៨១] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកភិក្ខុអ្នកនៅក្នុងព្រៃ (ប្រព្រឹត្ត
 ការត្រៀមខ្លួន) នៅមាន៥ ពួក ។ ភិក្ខុអ្នកនៅក្នុងព្រៃ៥ ពួក គឺ
 ដូចម្តេច ។ ភិក្ខុអ្នកនៅក្នុងព្រៃ ព្រោះមិនដឹង ព្រោះខ្វះខាត ១
 នៅក្នុងព្រៃ ព្រោះប្រាថ្នាឈាមក លុះក្នុងសេចក្តីប្រាថ្នា ១ នៅក្នុងព្រៃ
 ព្រោះឆ្កែអកយមាយចិត្ត ១ នៅក្នុងព្រៃ ព្រោះគិតថា ការនៅក្នុងព្រៃ
 គ្រាន់តែទាំងឡាយនឹងពួកពុទ្ធសាវកសរសើរហើយ ១ នៅក្នុងព្រៃ ព្រោះ
 កាស្រីយសេចក្តីប្រាថ្នាគិត កាស្រីយសេចក្តីសន្តោស កាស្រីយសេចក្តី
 ផុសទាត់ (តិលស) កាស្រីយសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ កាស្រីយសេចក្តីត្រូវការ
 ដោយការប្រតិបត្តិល្អ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុអ្នកនៅក្នុងព្រៃ
 មាន៥ ពួកនេះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្តាភិក្ខុអ្នកនៅក្នុង
 ព្រៃទាំង៥ ពួកនេះ ភិក្ខុណាអ្នកនៅក្នុងព្រៃ ដែលជាអ្នកនៅក្នុងព្រៃ
 ព្រោះកាស្រីយសេចក្តីប្រាថ្នាគិត កាស្រីយសេចក្តីសន្តោស កាស្រីយ
 សេចក្តីផុសទាត់ (តិលស) កាស្រីយសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ កាស្រីយសេចក្តី
 ត្រូវការដោយការប្រតិបត្តិល្អ បណ្តាភិក្ខុអ្នកនៅក្នុងព្រៃទាំង៥ ពួកនេះ
 ភិក្ខុអ្នកនៅក្នុងព្រៃបរទេស ឈ្មោះថា ខ្ពង់ខ្ពស់ដង ច្រសើរដង ជាចំបងដង

ឧត្តរោ ច បរោ ច ។ សេយ្យថាចំ កិក្ខុវេ
 កក ចំ ចំរុក្ខ ធនំ ធនំរុក្ខ វរិទ្ធិតំ វរិទ្ធិតុក្ខ
 សប្បំ សប្បំរុក្ខ សប្បំមណ្ឌ សប្បំមណ្ឌ តត្ថ
 អក្កមត្តាយតំ វរោ ច កិក្ខុវេ ឥទេសំ ចត្វង្គំ
 អាញ្ញកាធំ យាយំ អាញ្ញកោ អប្បិទ្ធកញ្ញោ
 ធំស្សាយ សន្តិដ្ឋញ្ញោ ធំស្សាយ សល្យោតញ្ញោ
 ធំស្សាយ បរិវេតញ្ញោ ធំស្សាយ ឥទេមត្ថកញ្ញោ
 ធំស្សាយ អាញ្ញកោ ហោតិ អយំ ឥទេសំ
 ចត្វង្គំ អាញ្ញកាធំ អត្តោ ច សេដ្ឋោ ច មោត្តោ
 ច ឧត្តរោ ច បរោ ចាតិ ។

- [៨២] ចត្វមេ កិក្ខុវេ ចំសុត្វលំកា ។ បេ ។
- [៨៣] ចត្វមេ កិក្ខុវេ រុក្ខម្វលំកា ។ បេ ។
- [៨៤] ចត្វមេ កិក្ខុវេ សោសាធំកា ។ បេ ។

ឧត្តរផង វៃថ្ងាផង ។ ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាទី៖ កើត
 មកអំពីមេតា ទាំងកើតមកអំពីទី៖ ទាំងកើតមកអំពីទី សប្បកើតមក
 អំពីទីទីត សប្បមណ្ឌកើតមកអំពីសប្ប សប្បមណ្ឌព្រាកដថាប្រសើរ
 ជាងយ៉ាងណា ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ បណ្តាកិក្ខុអ្នកនៅក្នុងវិទ្រាទាំង ៨
 ពួកនេះ កិក្ខុណាអ្នកនៅក្នុងវិទ្រា ដែលជាអ្នកនៅក្នុងវិទ្រា ព្រោះកាស្រីយ
 សេចក្តីព្រាងចំ កាស្រីយសេចក្តីសង្ខេប កាស្រីយសេចក្តីសុសាន
 (កិលេស) កាស្រីយសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ កាស្រីយសេចក្តីស្រាវជ្រាវដោយការ
 ប្រតិបត្តិល្អ បណ្តាកិក្ខុអ្នកនៅក្នុងវិទ្រាទាំង ៨ ពួកនេះ កិក្ខុអ្នកនៅក្នុង
 វិទ្រាបែបនេះ ឈ្មោះថាខ្លីខ្លស់ផង ប្រសើរផង ជាចំបងផង ឧត្តរផង
 វៃថ្ងាផង ។

- [៨២] ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ កិក្ខុអ្នកប្រព្រឹត្តចំសុត្វលំកន្តីនេះ
 មាន ៨ ពួក ។ បេ ។
- [៨៣] ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ កិក្ខុអ្នកប្រព្រឹត្តរុក្ខម្វលំកន្តីនេះ
 មាន ៨ ពួក ។ បេ ។
- [៨៤] ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ កិក្ខុអ្នកប្រព្រឹត្តសោសាធំកន្តីនេះ
 មាន ៨ ពួក ។ បេ ។

អច្យុត្តតញ្ញោ ធិស្សាយ សន្តិដ្ឋតញ្ញោ ធិស្សាយ
 សាល្យទតញ្ញោ ធិស្សាយ បរិវេកតញ្ញោ ធិស្សាយ
 ឥន្ទេតញ្ញោ ធិស្សាយ ចត្តចិល្លានោ ហោតិ ។
 ឥមេ ទោ ភិក្ខុវេ ចញ្ច ចត្តចិល្លានោ ។ ឥមេសំ ទោ
 ភិក្ខុវេ ចញ្ច ចត្តចិល្លានោ យាយំ ចត្តចិល្លានោ
 អច្យុត្តតញ្ញោ ធិស្សាយ សន្តិដ្ឋតញ្ញោ ធិស្សាយ
 សាល្យទតញ្ញោ ធិស្សាយ បរិវេកតញ្ញោ ធិស្សាយ ឥន្ទេត-
 ញ្ញោ ធិស្សាយ ចត្តចិល្លានោ ហោតិ អយំ ឥមេសំ
 ចញ្ច ចត្តចិល្លានោ អត្តោ ច សេដ្ឋោ ច មោត្តោ
 ច ឧត្តមោ ច បរិវេ ច ។ សេយ្យថាមិ ភិក្ខុវេ
 កា មិវ មិវត្តា ននិ ននិត្តា នវនិវត្តំ នវនិវត្តត្តា សច្យំ
 សច្យំត្តា សច្យំមណ្ឌោ សច្យំមណ្ឌោ កក្ក អក្កមក្កាយតិ
 វរាមេ ទោ ភិក្ខុវេ ឥមេសំ ចញ្ច ចត្តចិល្លានោ

ច្រិត្តបត្តចិល្លានត្ថំ ព្រោះកាស្រីយសេចក្តីប្រាថ្នាធិច កាស្រីយ
 សេចក្តីសាធាស កាស្រីយសេចក្តីផុសទាន់ (កិលេស) កាស្រីយ
 សេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ កាស្រីយសេចក្តីត្រូវការដោយការប្រតិបត្តិល្អ ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុអ្នកច្រិត្តបត្តចិល្លានត្ថំ មាន ៨ ពួក
 នេះឯង ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្តាភិក្ខុអ្នកច្រិត្តបត្តចិល្លានត្ថំ
 ទាំង ៨ ពួកនេះ ភិក្ខុណាអ្នកច្រិត្តបត្តចិល្លានត្ថំ ជាអ្នកច្រិត្ត
 បត្តចិល្លានត្ថំ ព្រោះកាស្រីយសេចក្តីប្រាថ្នាធិច កាស្រីយសេចក្តី
 សាធាស កាស្រីយសេចក្តីផុសទាន់ (កិលេស) កាស្រីយសេចក្តី
 ស្ងប់ស្ងាត់ កាស្រីយសេចក្តីត្រូវការដោយការប្រតិបត្តិល្អ បណ្តាភិក្ខុ
 អ្នកច្រិត្តបត្តចិល្លានត្ថំទាំង ៨ ពួកនេះ ភិក្ខុអ្នកច្រិត្តបត្តចិល្លានត្ថំ
 បែបនេះឈ្មោះថាទ្រង់ខ្ពស់ផង ប្រសើរផង ចំបងផង ក្នុងមជ្ឈម វិថុ
 ថ្នាផង ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាទិវៈកើតអំពីមេឃា ទង់កើត
 អំពីទិវៈ នវនិវត្តកើតអំពីទង់ សច្យកើតអំពីនវនិវត្ត សច្យមណ្ឌកើតអំពី
 សច្យ សច្យមណ្ឌប្រាកដថាប្រសើរលើសជាងយ៉ាងណា ម្ចាស់
 ភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្តាភិក្ខុអ្នកច្រិត្តបត្តចិល្លានត្ថំទាំង ៨ ពួកនេះ

យាយ បន្តបិណ្ឌកោ អប្បជ្ជតញ្ញោ វិស្សយ
 សន្តិញ្ញោ វិស្សយ សល្យតញ្ញោ វិស្សយ
 បរិកញ្ញោ វិស្សយ ឥន្ទតញ្ញោ វិស្សយ
 បន្តបិណ្ឌកោ ហោតិ អយំ ឥមេសំ ចញ្ចំ
 បន្តបិណ្ឌកាធំ អត្តោ ច សេដ្ឋោ ច មោក្ខោ ច
 ឧត្តោ ច បរិកោ ចាតិ ។

ភាគទី១ បទដ្ឋ ។

ធម្មប្បទានំ

អត្ថំ ចំរំ វុត្ថា-
 សុសាធំ អត្តោកាសិកំ
 ធនេសន្តំ សន្តតំ ឯកំ
 ទលុច្ឆន្ទា បិណ្ឌកោធំ ចាតិ ។

ភិក្ខុណាអកប្រតិក្កបន្តបិណ្ឌកន្តំ ជាអកប្រតិក្កបន្តបិណ្ឌកន្តំ ព្រោះ
 កស្រីយសេចក្តីប្រាថ្នាច កស្រីយសេចក្តីសន្តោស កស្រីយសេចក្តី
 ផុសរាតំ (កិលេស) កស្រីយសេចក្តីស្វប្បស្វាតំ កស្រីយសេចក្តី
 ត្រូវការដោយការប្រតិបត្តិល្អ ចណ្តាភិក្ខុអកប្រតិក្កបន្តបិណ្ឌកន្តំចាំរត់ពួក
 នេះ ភិក្ខុអកប្រតិក្កបន្តបិណ្ឌកន្តំ បែបនេះឈ្មោះថាខ្ពង់ខ្ពស់ផង ប្រសើរ
 ផង ជាបំបង់ផង ឧត្តមផង ថ្លៃថ្លាផង ។

ចប់ ភាគទី២ ទំ ៤ ។

ទូទាតនៃអារិយសម្មាសម្ពុទ្ធិ

និយាយអំពីភិក្ខុអកប្រតិក្កការញ្ញកន្តំ ១ ប្រតិក្កបំសុក្ខ-
 លីកន្តំ ១ ប្រតិក្កកុម្មុលីកន្តំ ១ ប្រតិក្កសោសានិកន្តំ ១
 ប្រតិក្កអត្តោកាសិកន្តំ ១ ប្រតិក្កនេសន្តិកន្តំ ១ ប្រតិក្ក
 យថាសន្តិកន្តំ ១ ប្រតិក្កនិកាសនិកន្តំ ១ ប្រតិក្ក
 នលុបបាតកន្តំ ១ ប្រតិក្កបន្តបិណ្ឌកន្តំ ១ ។

ព្រាហ្មណវិជ្ជា

[៧០] ចត្វាមេ កិក្ខុវេ ចោរណា ព្រាហ្មណធម្មា
ឯកាហំ សុទទេសុ សន្តិស្សន្តំ នោ ព្រាហ្មណេសុ ។
កកមេ ចញ្ច បុត្រេ សុនំ កិក្ខុវេ ព្រាហ្មណ
ព្រាហ្មណី កច្ឆន្តំ នោ អព្រាហ្មណី ។ ឯកាហំ
កិក្ខុវេ ព្រាហ្មណា ព្រាហ្មណំឡិ កច្ឆន្តំ អព្រាហ្មណំឡិ
កច្ឆន្តំ ។ ឯកាហំ កិក្ខុវេ សុទទា សុទទំញោ កច្ឆន្តំ
នោ អសុទទំ អយំ កិក្ខុវេ បរមោ ចោរណោ
ព្រាហ្មណធម្មា ឯកាហំ សុទទេសុ សន្តិស្សន្តំ នោ
ព្រាហ្មណេសុ ។ បុត្រេ សុនំ កិក្ខុវេ ព្រាហ្មណ
ព្រាហ្មណី ឧត្តរញ្ចោ កច្ឆន្តំ នោ អនុត្តរំ ឯកាហំ
កិក្ខុវេ ព្រាហ្មណា ព្រាហ្មណី ឧត្តរំឡិ កច្ឆន្តំ
អនុត្តរំឡិ កច្ឆន្តំ ។ ឯកាហំ កិក្ខុវេ សុទទា
សុទទំ ឧត្តរញ្ចោ កច្ឆន្តំ នោ អនុត្តរំ

ព្រាហ្មណវិជ្ជា

[៧១] ម្ចាស់កិក្ខុចាំនិទ្យាយ ចំនៀមរបស់ពួកព្រាហ្មណ៍អំពី
បុរាណ នេះមាន៥យ៉ាង រមែងប្រាកដស្មើក្នុងពួកសុទ្ធ មិនប្រាកដ
ក្នុងពួកព្រាហ្មណ៍ ឥឡូវនេះទេ ។ ចំនៀមរបស់ព្រាហ្មណ៍៥យ៉ាង
នេះដូចម្តេច ។ ម្ចាស់កិក្ខុចាំនិទ្យាយ បានឮមក ក្នុងកាលពីដើម ពួក
ព្រាហ្មណ៍តែងគប្បកោតាងព្រាហ្មណី មិនគប្បកស្រីមិនមែនជាព្រាហ្មណី
ទេ ។ ម្ចាស់កិក្ខុចាំនិទ្យាយ ឥឡូវនេះ ពួកព្រាហ្មណ៍គប្បកស្រីជា
ព្រាហ្មណីខ្លះ គប្បកស្រីមិនមែនជាព្រាហ្មណីខ្លះ ។ ម្ចាស់កិក្ខុចាំនិទ្យាយ
ឥឡូវនេះ ពួកសុទ្ធ រមែងគប្បកស្រីសុទ្ធទៀត មិនគប្បកជាគំសត្វ មិន
មែនជាសុទ្ធទៀតឡើយ ម្ចាស់កិក្ខុចាំនិទ្យាយ នេះជាចំនៀមរបស់ពួក
ព្រាហ្មណ៍ អំពីបុរាណទី១ តែងប្រាកដស្មើក្នុងពួកសុទ្ធ មិនប្រាកដ
ក្នុងពួកព្រាហ្មណ៍ ឥឡូវនេះទេ ។ ម្ចាស់កិក្ខុចាំនិទ្យាយ ក្នុងកាលពីដើម
ពួកព្រាហ្មណ៍ រមែងគប្បកព្រាហ្មណី ដែលមានរដូវ មិនគប្បកព្រាហ្មណី
ដែលមិនមានរដូវទេ ។ ម្ចាស់កិក្ខុចាំនិទ្យាយ ឥឡូវនេះ ពួកព្រាហ្មណ៍
តែងគប្បកព្រាហ្មណី ដែលមានរដូវខ្លះ គប្បកព្រាហ្មណី ដែលមិន
មានរដូវខ្លះ ។ ម្ចាស់កិក្ខុចាំនិទ្យាយ ឥឡូវនេះពួកសុទ្ធ រមែង
គប្បកសុទ្ធទៀត ដែលមានរដូវ មិនគប្បកសុទ្ធទៀត ដែលមិនមានរដូវទេ

អយំ ភិក្ខុវេ ធុតិយោ ចោរណោ ព្រាហ្មណ៍ធម្មោ
 ឯតាហំ សុទទេសុ សង្ខស្សតិ នោ ព្រាហ្មណ៍សុ ។ ឬទ្ធ
 សុខំ ភិក្ខុវេ ព្រាហ្មណា ព្រាហ្មណី នេវ កំណត្តិ
 នោ វិញ្ញាណត្ថំ សម្បយេនេវ សំវាសំ សម្ពុទ្ធាយ (១)
 សម្បវត្តត្ថំ ។ ឯតាហំ ភិក្ខុវេ ព្រាហ្មណា ព្រាហ្មណី
 កំណត្តិចំ វិញ្ញាណត្ថិចំ សម្បយេនេវ សំវាសំ សម្ពុ-
 ទ្ធាយ សម្បវត្តត្ថំ ឯតាហំ ភិក្ខុវេ សុទទា សុទទិ
 នេវ កំណត្តិ នោ វិញ្ញាណត្ថំ សម្បយេនេវ សំវាសំ
 សម្ពុទ្ធាយ សម្បវត្តត្ថំ អយំ ភិក្ខុវេ ធុតិយោ ចោរ-
 ណោ ព្រាហ្មណ៍ធម្មោ ឯតាហំ សុទទេសុ សង្ខស្សតិ
 នោ ព្រាហ្មណ៍សុ ។ ឬទ្ធ សុខំ ភិក្ខុវេ ព្រាហ្មណា
 ន សង្ខតំ កាភេត្ថំ ធនស្សចំ ធម្មស្សចំ រជតស្សចំ
 ជាត្សបស្សចំ ឯតាហំ ភិក្ខុវេ ព្រាហ្មណា សង្ខតំ
 កាភេត្ថំ ធនស្សចំ ធម្មស្សចំ រជតស្សចំ ជាត្សបស្ស-
 ចំ ឯតាហំ ភិក្ខុវេ សុទទា ន សង្ខតំ កាភេត្ថំ

• ១. សំសម្ពុទ្ធាយ ។

ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាទំនៀមរបស់ព្រាហ្មណ៍ អំពីបុគ្គលទី ២
 វេមន៍ប្រាកដស្មើក្នុងពួកសុទ្ធ មិនប្រាកដក្នុងពួកព្រាហ្មណ៍ ក្នុង
 កាលផ្សេងនេះទេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងកាលតំរើប ពួក
 ព្រាហ្មណ៍ មិនបានចំញ មិនបានលក់នូវធាតុព្រាហ្មណ៍ទេ គ្រាប់
 តែប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីផ្សំផ្គុំសំវាស តាមសេចក្តីស្រឡាញ់ និងមិន
 ស្រឡាញ់ក្រៃល្អោះ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ផ្សេងនេះពួកព្រាហ្មណ៍
 ចំញខ្លះ លក់ខ្លះ នូវធាតុព្រាហ្មណ៍ ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីផ្សំផ្គុំ
 សំវាស តាមសេចក្តីស្រឡាញ់ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ផ្សេងនេះ
 ពួកសុទ្ធ ទៅតែមិនបានចំញ មិនបានលក់នូវសុទ្ធច្បីដែរ គ្រាប់
 តែប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីរួមផ្សំសំវាស តាមសេចក្តីស្រឡាញ់ក្រៃល្អោះ
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាទំនៀមរបស់ព្រាហ្មណ៍ អំពីបុគ្គល
 ទី ៣ វេមន៍ប្រាកដស្មើក្នុងពួកសុទ្ធ មិនប្រាកដក្នុងពួកព្រាហ្មណ៍
 ទេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងកាលតំរើបមក ពួកព្រាហ្មណ៍
 មិនបានធ្វើនូវការសន្សំទុកដាក់នូវទ្រព្យខ្លះ ស្រូវខ្លះ ប្រាក់ខ្លះ មាស
 ខ្លះទេ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ផ្សេងនេះ ពួកព្រាហ្មណ៍ធ្វើនូវការ
 សន្សំទុកដាក់នូវទ្រព្យខ្លះ ស្រូវខ្លះ ប្រាក់ខ្លះ មាសខ្លះ ម្ចាស់
 ភិក្ខុទាំងឡាយ ផ្សេងនេះ ពួកសុទ្ធ មិនធ្វើនូវការសន្សំទុកដាក់

ននស្សចំ ឆត្តស្សចំ រជតស្សចំ ជាត្របស្សចំ
 អយំ ភិក្ខុវេ ធម្មតោ ចោរណោ ព្រាហ្មណធម្មា
 ឯតាហំ សុទទេសុ សន្និស្សតិ នោ ព្រាហ្មណេសុ ។
 ធុរេ សុនំ ភិក្ខុវេ ព្រាហ្មណ សាយំ សាយមាសាយ
 ចាតោ ចាតាសាយ ភិក្ខុំ បរិយេសន្តិ ។ ឯតាហំ
 ភិក្ខុវេ ព្រាហ្មណ យាវន្តំ ទេវារិទេហកំ កុញ្ញត្វា
 អវិសេសំ អាធាយ បញ្ញមន្តិ ។ ឯតាហំ ភិក្ខុវេ
 សុទទា សាយំ សាយមាសាយ ចាតោ ចាតាសាយ
 ភិក្ខុំ បរិយេសន្តិ អយំ ភិក្ខុវេ បញ្ចមោ ចោរណោ
 ព្រាហ្មណធម្មា ឯតាហំ សុទទេសុ សន្និស្សតិ នោ
 ព្រាហ្មណេសុ ។ ឥតេ ទោ ភិក្ខុវេ បញ្ច ចោរណោ
 ព្រាហ្មណធម្មា ឯតាហំ សុទទេសុ សន្និស្សន្តិ នោ
 ព្រាហ្មណេសុតិ ។

ឡូត្រឡូត្រ ស្រូត្រ ប្រាត្រ មាសប្រាសាទ មាសភិក្ខុតាំងឡាយ នេះ
 ជាទំនៀមរបស់ព្រាហ្មណ៍តិប្បកណ៍ទី ២ រវេនប្រាសាទស្ម័គ្រភ័ក្ត្រភ័ក្ត្រភ័ក្ត្រ
 មិនប្រាកដក្នុងព្រាហ្មណ៍ ក្នុងកាលដ៏ឡូត្រនេះ ។ មាសភិក្ខុតាំង
 ឡាយ ក្នុងកាលដ៏ដើម ពួកព្រាហ្មណ៍នៃស្រុកក្នុងព្រាហ្មណ៍
 ភាគពេលល្ងាច ក្នុងពេលព្រឹក ភាគពេលព្រឹក ។ មាសភិក្ខុតាំងឡាយ
 ដ៏ឡូត្រនេះ ពួកព្រាហ្មណ៍ បរិភោគ (ភាហារ) ចំពេញពេលដកបដល់
 វត្ត ហើយកាន់យកភាហារដ៏សេសសល់ ទៀសចេញទៅ ។
 មាសភិក្ខុតាំងឡាយ ដ៏ឡូត្រនេះ ពួកភ័ក្ត្រភ័ក្ត្រ ក៏ស្រុក (ភាហារ) ក្នុង
 ពេលល្ងាច ភាគពេលល្ងាច ក្នុងពេលព្រឹក ភាគពេលព្រឹក មាស
 ភិក្ខុតាំងឡាយ នេះជាទំនៀមរបស់ព្រាហ្មណ៍ តិប្បកណ៍ទី ៥ រវេន
 ប្រាសាទស្ម័គ្រភ័ក្ត្រភ័ក្ត្រ មិនប្រាកដក្នុងព្រាហ្មណ៍ ក្នុងកាលដ៏ឡូត្រ
 នេះទេ ។ មាសភិក្ខុតាំងឡាយ ទំនៀមរបស់ព្រាហ្មណ៍តិប្បកណ៍ទី ៥
 យ៉ាងនេះឯង រវេនប្រាសាទស្ម័គ្រភ័ក្ត្រភ័ក្ត្រ មិនប្រាកដក្នុង
 ព្រាហ្មណ៍ ក្នុងកាលដ៏ឡូត្រនេះទេ ។

(៤២) អថទោ ឆោណោ ព្រាហ្មណោ យេន
 កកត កេតុចសង្កតំ ឧចសង្កតំ កកតា សន្និ
 សង្កាតំ សង្កាតធិយំ កាតំ សាវណីយំ វិចិត្តាវេត្វា
 ឯកមន្តំ ឯសិទំ ។ ឯកមន្តំ ឯសិទ្ធា ទោ ឆោណោ
 ព្រាហ្មណោ កកតន្តំ ឯតទេវាច សុតមេតំ កោ កោតម
 ឯ សមណោ កោតមោ ព្រាហ្មណោ ធិណ្ឌោ វុឡ
 មហាវុកោ អទូកតោ វាយាអទុច្ចតោ អភិវាទេតំ វា
 ចតុដ្ឋេតំ វា អាសនេន វា ធិមន្តេតំ ។ តយំទំ
 កោ កោតម កថេវ ឯ ហិ កវំ កោតមោ ព្រាហ្មណោ
 ធិណ្ឌោ វុឡ មហាវុកោ អទូកតោ វាយា-
 អទុច្ចតោ អភិវាទេតំ វា ចតុដ្ឋេតំ វា អាសនេន វា
 ធិមន្តេតំ ។ តយំទំ កោ កោតម ឯ សម្បទនេវាតំ ។
 គំតិ ឆោ ឆោណោ ព្រាហ្មណោ បដំជាតាសីតំ ។ យំ
 ហិ តំ កោ កោតម សង្កា វនមាណោ វនេយ្យ

(៤២) ព្រាហ្មណ៍ ទោណព្រាហ្មណ៍ បានចូលទៅដល់
 ព្រះវិហារព្រះភោគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ធ្វើសេចក្តីរីករាយជាមួយ
 នឹងព្រះវិហារព្រះភោគ លុះបញ្ចប់ពាក្យដែលត្រូវរីករាយ នឹងពាក្យដែល
 ត្រូវលើកហើយ ក៏អង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះទោណព្រាហ្មណ៍ អង្គុយ
 ក្នុងទីសមគួរហើយ ក៏ក្រាបទូលព្រះវិហារព្រះភោគ ផ្សំចូរថា បពិត្រ
 ព្រះភោគមជ្ជិមវិហារ ខ្ញុំព្រះអង្គបានឮថា ព្រះសមណគោតម មិនសម្ភារ
 មិនក្រកទទួលព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយដែលចាស់គ្រាត្រា ជាព្រឹទ្ធាចារ្យ
 មានកាយុច្រើន សំនៅបានយូរឆ្នាំមកហើយ មានកាយុដែលចូលមក
 ក្នុងបច្ច័យហើយ មិនអញ្ជើញដោយភាសនៈ ។ បពិត្រព្រះភោគម
 ជ្ជិមវិហារ ពាក្យដែលខ្ញុំបានឮមកនោះជាប្រាកដថា ព្រះភោគមជ្ជិមវិហារ
 មិនសម្ភារ មិនក្រកទទួលព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយ ដែលចាស់គ្រាត្រា ជា
 ព្រឹទ្ធាចារ្យ មានកាយុច្រើនសំនៅបានយូរឆ្នាំមកហើយ មានកាយុដែល
 ចូលមកក្នុងបច្ច័យហើយ មិនអញ្ជើញដោយភាសនៈ ។ បពិត្រព្រះ
 ភោគមជ្ជិមវិហារ កិច្ចមានការមិនសម្ភារដោយវិហារនោះ ជាទំនងពុំសមគួរ
 ឡើយ ។ ម្ចាស់ទោណៈ អ្នកមិនចង់ថាជាព្រាហ្មណ៍ទេឬ ។ បពិត្រ
 ព្រះភោគមជ្ជិមវិហារ បុគ្គលកាលនឹងពេលនូវរៀននោះឲ្យត្រូវ ត្រូវពេលថា

ព្រាហ្មណ៍ ឧកតោ សុជាតោ មាតិកោ ច បិតិកោ
 ច សំសុទ្ធកមហាលិកោ យាវ សត្តមា បិកា-
 មហយុតា អក្ខតោ អនុបក្កដោ ជាតិវាដេន
 អជ្ឈាយិកោ^១ ឧទ្ធចរោ តិស្តិវា វេនានំ មាតុ
 សនិយណ្ឌកេដុកានំ សាក្ការឿកេនានំ ឥតិហស-
 បញ្ចមានំ បនកោ វេយ្យាករណោ លោកាយតម-
 ហាចុវិសលក្ខណេសុ អនវយោតិ មមេវ តំ កោ
 តោតម សម្មា វនេនោ វនេយ្យ ។ អហំ ហិ កោ
 តោតម ព្រាហ្មណ៍ ឧកតោ សុជាតោ មាតិកោ ច
 បិតិកោ ច សំសុទ្ធកមហាលិកោ យាវ សត្តមា
 បិកាមហយុតា អក្ខតោ អនុបក្កដោ ជាតិ-
 វាដេន អជ្ឈាយិកោ ឧទ្ធចរោ តិស្តិវា វេនានំ
 មាតុ សនិយណ្ឌកេដុកានំ សាក្ការឿកេនានំ
 ឥតិហសបញ្ចមានំ បនកោ វេយ្យាករណោ
 លោកាយតមហាចុវិសលក្ខណេសុ អនវយោតិ ។

១ ឧ. ឧ. អជ្ឈាយនា ។

ព្រាហ្មណ៍អ្នកមានកំណើតស្អាតទាំងពីរខាង គឺខាងមាតាឪពុកជាដើម កើត
 បានគតិដ៏បរិសុទ្ធ ដកចកំណើតណាដែលដឹងថាជាអំបៅដោះមិនបានអ្នកណា
 វិនិច្ឆ័យ ដោយពោលដល់ជាតិកំណើតបាន ជាអ្នករាយមន្ត ចេះ
 បំរើមន្ត ចេះបំរើគ្រូវេទ ព្រមទាំងគម្ពីរនិយណ្ឌនិងគម្ពីរកេដុកៈ ព្រមទាំង
 អក្ការប្បកេទនិងសិក្ខានិងនិក្ខេ ដែលមានគម្ពីរឥតហសៈជាអំបៅ៥ ជាអ្នកដឹង
 នូវបទនិងវេយ្យាករណ៍ ជាអ្នកមិនថោកថយ ដឹងស្តាប់ដឹងនាញក្នុងលោកា-
 យនសាស្ត្រនិងមហាចុវិសលក្ខណក្នុងលោកសាស្ត្រ ចតិគ្រូព្រមគោតម
 ដ៏ចំរើន ចុក្កលកាលនិងពោលនូវរឿងនោះឱ្យត្រូវ គប្បីពោលនូវខ្ញុំ
 ព្រមព្រៀងនឹង ។ ចតិគ្រូព្រមគោតមដ៏ចំរើន ព្រោះជាខ្ញុំព្រមព្រៀងជា
 ព្រាហ្មណ៍មានកំណើតស្អាតទាំងពីរខាង គឺខាងមាតាឪពុកជាដើម កើត
 បានគតិដ៏បរិសុទ្ធ ដកចកំណើតណាដែលដឹងថាជាអំបៅដោះមិនបានអ្នកណា
 វិនិច្ឆ័យ ដោយពោលដល់ជាតិកំណើតបាន ជាអ្នករាយមន្ត ចេះ
 បំរើមន្ត ចេះបំរើគ្រូវេទ ព្រមទាំងគម្ពីរនិយណ្ឌនិងគម្ពីរកេដុកៈ ព្រម
 ទាំងអក្ការប្បកេទៈ ដឹងសិក្ខានិងនិក្ខេ ដែលមានគម្ពីរឥតហសៈជាអំបៅ៥
 ជាអ្នកដឹងនូវបទនិងវេយ្យាករណ៍ ជាអ្នកមិនថោកថយ ដឹងស្តាប់ដឹងនាញ
 ក្នុងលោកាយនសាស្ត្រ និងមហាចុវិសលក្ខណក្នុងលោកសាស្ត្រ ។

យេ ទោ តេ ឆោណា ព្រាហ្មណ៍ បុព្វកា
 វសយោ មន្តាវំ កត្តាវេ មន្តាវំ បវត្តាវេ យេស-
 មិធំ ឯកវហំ ព្រាហ្មណ ឆោវណំ មន្តបធំ គីតំ បវត្តំ
 សមិហំតំ ឧទុកាយន្តំ ឧទុកាសន្តំ កាសិកម-
 ទុកាសន្តំ វាចិកមទុវាចន្តំ សេយ្យមិធំ អដ្ឋកោ
 វាចកោ វាចធមោ វេស្សមិន្តោ យមនន្តំ អន្តិសោ
 កាត្វាដោ វាសេដ្ឋោ កាស្សោ កតុ ក្សស្សមេ បព្វ
 ព្រាហ្មណ បញ្ញាបេន្តំ ព្រហ្មសមំ នេវសមំ មរិយាធំ
 សន្តិទ្ធមរិយាធំ ព្រាហ្មណចណ្ហាសញ្ញាវ បព្វមំ ។
 អេសំ ភ្វំ ឆោណា កាតមោតិ ។ ឧ ទោ មយំ
 កោ កោតម វាមេ បព្វ ព្រាហ្មណ ជាតាម
 អវេទោ មយំ ព្រាហ្មណត្រេវ ជាតាម សាទុ
 មេ កវំ កោតមោ តថា ឧត្តំ នេសតុ យថា
 អហំ វាមេ បព្វ ព្រាហ្មណ ជាធម្មន្តំ ។

ម្ចាស់ទាណៈ ពួកវេសីទាំងអម្បាលទាណ ជាប្រធានរបស់ព្រាហ្មណ៍
 ទាំងឡាយ អ្នកធ្វើនូវមន្តទាំងឡាយ និងប្រារព្ធមន្តទាំងឡាយ ឲ្យប្រព្រឹត្ត
 ទៅបាន ក៏បទមន្តនិងចម្រៀងចាស់នេះ ដែលពួកវេសីបានគោលធ្វើ
 ឲ្យជាគំនរដល់ព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយណា ពួកព្រាហ្មណ៍ ក្នុងកាលវេស្ស
 នេះ វេសីនាំច្រៀងតាម គោលតាមនូវបទមន្តនិងចម្រៀងនោះ តែង
 គោលតាមបទមន្តដែលពួកវេសីគោលហើយនោះ បញ្ជាក់តាមបទមន្ត
 និងចម្រៀង ដែលពួកវេសីបញ្ជាក់ហើយ វេសីទាំងនោះ នឹងសិរិល្បៈ
 អដ្ឋកៈ ១ វាមកៈ ១ វាមទៅៈ ១ វេស្សមិន្ត ១ យមន្តិ ១
 អន្តិសេ ១ កាត្វាដៈ ១ វាសេដ្ឋៈ ១ កាស្សបៈ ១ កតុ ១ វេសី
 ទាំងនោះ តែងនាំគ្នាបញ្ជាក់នូវព្រាហ្មណ៍ទាំង ៥ នោះ គឺព្រហ្មសមៈ ១
 ទេវសមៈ ១ មរិយាមៈ ១ សម្ព័ន្ធមរិយាមៈ ១ និងព្រាហ្មណ៍ចណ្ហាស
 ជាគំរប់ ៥ ។ ម្ចាស់ទាណៈ អ្នកជាព្រាហ្មណ៍អ្វី ក្នុងពួកព្រាហ្មណ៍
 ទាំង ៥ នោះ ។ បព្វត្រៃវិទ្យាគាតមជីចំរើន ខ្ញុំព្រាហ្មណ៍ស្គាល់
 ព្រាហ្មណ៍ទាំង ៥ នេះ ខ្ញុំព្រាហ្មណ៍គ្រាន់តែស្គាល់ថាជាព្រាហ្មណ៍ប៉ុណ្ណោះ
 ឯង ប្រែធានាសំហើយ ព្រះគាតមជីចំរើន សូមព្រះគាតមជីចំរើន
 សំដែងធម៌ឲ្យខ្ញុំព្រាហ្មណ៍ ស្គាល់ព្រាហ្មណ៍ទាំង ៥ នេះឲ្យបាន ។

តេជហំ នោណ សុណាហំ សាធុតំ ឧទស្ថិតកេហិ
 ភាសិស្សាមីតិ ឯវំ កោតិ ទោ នោណោ ព្រាហ្មណោ
 ភគវតោ បទូស្សោសិ ។ ភគវា ឯតនវោច កាថេត្ថ
 នោណ ព្រាហ្មណោ ព្រហ្មសមោ ហោតិ ។ ឥឯ
 នោណ ព្រាហ្មណោ ឧកតោ សុជាតោ ហោតិ
 មាតិកោ ច ចិតិកោ ច សិសុទ្ធកហាលិកោ
 យាវ សត្តមា ចិតាមហយុតា អក្ខតោ អនុចកុដ្ឋោ
 ជាតិវាទេន សោ អដ្ឋចត្តាឡិសវស្សាធិ កោមាវ
 ព្រហ្មចរិយំ ចរិតំ មន្តោ អជ្ជិយមាថោ អដ្ឋចត្តាឡិ-
 សវស្សាធិ កោមាវ ព្រហ្មចរិយំ ចរិត្វា មន្តោ អជ្ជិយត្វា
 អាចរិយស្ស អាចរិយធនំ ចរិយេសតិ ធម្មេនេវ
 ថោ អធម្មេន ។ តត្ថ ច នោណ កោ ធម្មោ ។

ម្ចាស់ទោណៈ ចើង្គ្រោះ អ្នកចូរស្តាប់ ចូរឆ្លើយតបក្នុងចិត្តឱ្យច្រើនចុះ
 គឺជាគតិសំដែង ទោណព្រាហ្មណ៍ ក៏ទទួលព្រះពុទ្ធដីការនៃ
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគថា ព្រះករុណាព្រះអង្គ ដូច្នេះដែរ ។ ព្រះដ៏
 មានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ដូច្នេះថា ម្ចាស់ទោណៈ ព្រាហ្មណ៍ឈ្មោះ
 ព្រហ្មសមៈ តើដូចម្តេច ។ ម្ចាស់ទោណៈ ព្រាហ្មណ៍ក្នុងលោកនេះ
 ជាអ្នកមានកំណើតស្លាភពំរើកខាង គឺខាងមាតាឪពុកជា កើតហាក់
 គតិដ៏ចម្រុះ អរាចកំណើតនៃដ៏ដូចដ៏ជាតាមរំលង មិនមានអ្នកណា
 រឹតនឹងរៀប ដោយគោលដល់ជាតិកំណើតទុក ព្រាហ្មណ៍នោះគឺ
 រៀបយកទូរអង្គ ប្រព្រឹត្តកាមារ។^(១) ព្រហ្មចរិយៈអស់ ២៨ ឆ្នាំ លុបរៀន
 យកទូរអង្គ ប្រព្រឹត្តកាមារព្រហ្មចរិយៈអស់ ២៨ ឆ្នាំ ចូរចេញ គឺស្វែង
 រកទូរទ្រព្យសម្រាប់កាចារ្យ ដើម្បីកាចារ្យ ដោយធម៌ មិនស្វែងរក
 ទុសធម៌ឡើយ ។ ម្ចាស់ទោណៈ ធម៌ដូចម្តេច ក្នុងការស្វែងរកនោះ ។

• ក្នុងប្រពលណា មានតាមសិកាមាត្រៈយោងហើយ ព្រាហ្មណ៍នោះគឺ ក៏ហើយ
 រៀបចំប្រពលនោះ កាលបើប្រពលនោះស្មើគ្នា យោធិ្ទិយនាមាត្រៈកាល ក្នុងនេះ
 ក៏ប្រាប់យោ ឱ្យប្រព្រឹត្តយោមាត្រៈយោធិ្ទិយនាមាត្រៈ ២៨ ឆ្នាំហើយ ឱ្យប្រពលក្រហ្មចរិយៈ
 តាំងអស់នោះឱ្យទៅរកគោលវិញ គ្នាតាំងឡើយ ឬឱ្យតាំងសិកាមាត្រៈ ធម៌តាំងនោះក៏ត្រូវ
 ស្មើចិត្តឱ្យឱ្យស្មើយោធិ្ទិយនាមាត្រៈ ។ អដ្ឋកថា ។

នេះ កសិយា ន វណ្ណៈនាយ ន កោស្ត្រន ន
 ឥស្សរៈន ន រាជ្យោស្តន ន សិប្បញ្ញត្ថន
 កោស្ត្រន កិក្ខុវិយា កោស្ត្រន អនតិមញ្ញនា ។
 លោ អាចរិយស្ស អាចរិយនន ធិយ្យនេត្វ កោស-
 មស្ស ឱហរេត្វ កោសាយា វន្តា អន្តា អន្តា
 អកាស្ស អនករិយ បព្វនតិ ។ លោ ឯវ បព្វនតោ
 សមាទោ មេត្តាសហគមន ទេតសា ឯវ ធិស
 វិហរិ វិហរិ តថា ធិតិយ តថា តតិយ តថា
 ធិតិ ធិតិ ធិតិ ធិតិ ធិតិ ធិតិ ធិតិ ធិតិ
 សព្វាវន្ត លោក មេត្តាសហគមន ទេតសា វិប្ប-
 លន មហាក្កន អប្បមាលោ អប្បម អក្សបដ្ឋេន
 ធិតិ វិហរិ កុណសហគមន ទេតសា... ធិតិ-
 សហគមន ទេតសា... ធិតិ ធិតិ ធិតិ ធិតិ ធិតិ ធិតិ
 ឯវ ធិស វិហរិ វិហរិ តថា ធិតិយ តថា តតិយ

គឺត្រាហ្មណ៍នោះ មិនបានស្វែងរកដោយការក្នុង មិនបានស្វែងរក
 ដោយការផ្សេង មិនបានស្វែងរកដោយការក្បែរនោះ មិនបានស្វែង
 រកដោយអំពើនៃឋានៈជាទាហាន មិនបានស្វែងរកដោយភាពជាអ-
 ប្បស មិនបានស្វែងរកដោយសិប្បកម្មណាមួយឡើយ ត្រាហ្មណ៍
 ស្វែងរកដោយការត្រិះរិះ ដើម្បីកុំក្នុងចំណេះ មិនបានមើលរក
 ក្នុងក្រុងនោះឡើយ ។ ត្រាហ្មណ៍នោះ ប្រគល់ទ្រព្យសម្រាប់
 កាតាវដល់កាតាវ ហើយកាសក់និងកុកមាត់ ស្លៀកដណ្តប់សំពត់
 កសាបៈចេញចាកផ្ទះកុមារ ។ ត្រាហ្មណ៍នោះ កាលដែលបាន
 ចូលយ៉ាងនេះហើយ ជាអ្នកមានចិត្តប្រកបដោយមេត្តា ដូច្នេះទៅកាន់
 ទិសទី ១ ដូច្នេះទៅកាន់ទិសទី ២ ទិសទី ៣ ទិសទី ៤ ក៏ដូចគ្នា ដូច្នេះ
 ទៅកាន់ទិសទី ៥ ទិសទី ៦ ទិសទី ៧ ទិសទី ៨ ទិសទី ៩ ទិសទី ១០
 ទិសទី ១១ ទិសទី ១២ ទិសទី ១៣ ទិសទី ១៤ ទិសទី ១៥ ទិសទី ១៦
 ទិសទី ១៧ ទិសទី ១៨ ទិសទី ១៩ ទិសទី ២០ ទិសទី ២១ ទិសទី ២២
 ទិសទី ២៣ ទិសទី ២៤ ទិសទី ២៥ ទិសទី ២៦ ទិសទី ២៧ ទិសទី ២៨
 ទិសទី ២៩ ទិសទី ៣០ ទិសទី ៣១ ទិសទី ៣២ ទិសទី ៣៣ ទិសទី ៣៤
 ទិសទី ៣៥ ទិសទី ៣៦ ទិសទី ៣៧ ទិសទី ៣៨ ទិសទី ៣៩ ទិសទី ៤០
 ទិសទី ៤១ ទិសទី ៤២ ទិសទី ៤៣ ទិសទី ៤៤ ទិសទី ៤៥ ទិសទី ៤៦
 ទិសទី ៤៧ ទិសទី ៤៨ ទិសទី ៤៩ ទិសទី ៥០ ទិសទី ៥១ ទិសទី ៥២
 ទិសទី ៥៣ ទិសទី ៥៤ ទិសទី ៥៥ ទិសទី ៥៦ ទិសទី ៥៧ ទិសទី ៥៨
 ទិសទី ៥៩ ទិសទី ៦០ ទិសទី ៦១ ទិសទី ៦២ ទិសទី ៦៣ ទិសទី ៦៤
 ទិសទី ៦៥ ទិសទី ៦៦ ទិសទី ៦៧ ទិសទី ៦៨ ទិសទី ៦៩ ទិសទី ៧០
 ទិសទី ៧១ ទិសទី ៧២ ទិសទី ៧៣ ទិសទី ៧៤ ទិសទី ៧៥ ទិសទី ៧៦
 ទិសទី ៧៧ ទិសទី ៧៨ ទិសទី ៧៩ ទិសទី ៨០ ទិសទី ៨១ ទិសទី ៨២
 ទិសទី ៨៣ ទិសទី ៨៤ ទិសទី ៨៥ ទិសទី ៨៦ ទិសទី ៨៧ ទិសទី ៨៨
 ទិសទី ៨៩ ទិសទី ៩០ ទិសទី ៩១ ទិសទី ៩២ ទិសទី ៩៣ ទិសទី ៩៤
 ទិសទី ៩៥ ទិសទី ៩៦ ទិសទី ៩៧ ទិសទី ៩៨ ទិសទី ៩៩ ទិសទី ១០០

តថា ចតុត្ថំ ឥតិ ឧទ្ធម្មោ តិរិយំ សត្វំ
 សត្វត្ថនាយ សព្វាវុត្ថំ លោកំ ឧបេក្ខាសហគភេទ
 ធម្មសា វិបុលេន មហាគ្គភេទ អប្បមាណេន
 អភេរេន អព្យចន្លេន ជវិត្វា វិហារតិ ។ ឈោ ឥមេ
 ចត្តារោ ព្រហ្មវិហារេ ភាវិត្វា កាយស្ស កេនា
 បរម្មរណា សុភតិ ព្រហ្មលោកំ ឧបបដ្ឋតិ ឯវំ ទោ
 គោលា ព្រាហ្មណោ ព្រហ្មសមោ ហោតិ ។
 កថេត្វ គោលា ព្រាហ្មណោ ធម៌សមោ ហោតិ ។
 ឥន គោលា ព្រាហ្មណោ ឧកតោ សុដាតោ
 ហោតិ មាតិកោ ច ចិត្តិកោ ច សំសុទ្ធកហ-
 ណីកោ យាវ សត្តមា មិតាមហយុតា អក្ខតោ
 អនុចកុដ្ឋោ ជាតិវរេន ឈោ អដ្ឋចត្តាន្សីសវស្សាចិ
 កោមាវ ព្រហ្មចរិយំ ចរតិ មន្តេ អជីយមាថោ អដ្ឋ-
 ចត្តាន្សីសវស្សាចិ កោមាវ ព្រហ្មចរិយំ ជវិត្វា មន្តេ
 អជីយិត្វា រាជរិយស្ស រាជរិយនំ បរិយសតិ ធម្មេ-
 រេវំ លោ អនម្មេន ។ តត្ថ ច គោលា កោ ធម្មោ ។

ទិសទី ២ កំដូចគ្នា វេទនាទៅកាន់ទិសទាំងលើ ទិសទាំងក្រោម
 ទិសទាំងអំពីទិសគួរ ។ មានចិត្តប្រកបដោយឧបេក្ខា ជាចិត្តទូលាយ
 ដល់នូវសភាវៈធំ មិនមានប្រមាណ មិនមានព្រំ មិនមាន
 ល្បាយ វេទនាទៅកាន់សត្វលោកទាំងពួង ដោយភាពទាំងពួង
 ក្នុងទីទាំងពួង ។ ព្រាហ្មណ៍នោះ លុះបានចម្រើននូវព្រហ្មវិហារ
 ទាំង ២ នេះហើយ ក៏ចំណាយរាងកាយ ស្លាប់ទៅ ទៅក៏គេក្នុង
 សុគតិទីធ្វើព្រហ្មលោក ម្ចាស់ទោណៈ ព្រាហ្មណ៍ជាព្រហ្មសមៈយ៉ាង
 នេះឯង ។ ម្ចាស់ទោណៈ ចុះព្រាហ្មណ៍ជាទេវសមៈនោះ ធ្វើដូច
 ម្តេច ។ ម្ចាស់ទោណៈ ព្រាហ្មណ៍ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកមាន
 កំណើតស្អាតទាំងពីរខាង គឺខាងមាតាទាំងពីរខាង កើតបាតគតិដ៏បរិសុទ្ធ
 ដកបំរើតំណាងដ៏ដូចដ៏គ្នាជាដំបូង មិនមានអ្នកណាបំប៉ន ឯមជ្ឈិម
 ដោយគោលដល់ជាតិកំណើតបាន ព្រាហ្មណ៍នោះ ក៏រៀនយកនូវមន្ត
 ច្រក្រិក្កនូវកោមាវព្រហ្មចរិយៈអស់ ៦៨ ឆ្នាំ លុះរៀនយកនូវមន្តច្រក្រិក្ក
 នូវកោមាវព្រហ្មចរិយៈអស់ ៦៨ ឆ្នាំ ច្រើនហើយ ទើបស្វែងរកទ្រព្យសម្រាប់
 កាចារ្យ ដើម្បីកាចារ្យ ដោយគន្លងធម៌ មិនស្វែងរកទុសគន្លងធម៌
 ឡើយ ។ ម្ចាស់ទោណៈ ធម៌ដូចម្តេច ក្នុងការស្វែងរកនោះ ។

នេវ កាសិយា ន វណ្ណិយា ន កោរក្ខេន ន
 វស្សុក្ខេន ន វន្តោវសេន ន សិប្បញ្ញតេន កេវលំ
 ភិក្ខុវិយាយ កាមាលំ អនតិមញ្ញមាថោ ។ សោ
 អាចរិយស្ស អាចរិយននំ វិយាទេត្វា ធាវំ បរិយេ-
 សតិ ធម្មេនេវ ថោ អធម្មេន ។ តត្ថ ច នោណ កោ
 ធម្មោ ។ នេវ កាយេន ន វិញ្ញាយេន ព្រាហ្មណ៍យេវ
 ឧទកុបសដ្ឋំ សោ ព្រាហ្មណ៍យេវ កច្ចតិ ន ទត្ថយិ
 ន វេស្សិ ន សុទ្ធិ ន ចណ្ណាលី ន ធនេសានី ន
 វេណី ន វជកាវី ន បុក្កសី កច្ចតិ ន កត្តិនី
 កច្ចតិ ន ពាយមាធំ កច្ចតិ ន អនុត្ថមំ កច្ចតិ ។

គីព្រាហ្មណ៍នោ មិនបានស្វន្តរកដោយការក្លា មិនបានស្វន្តរក
 ដោយការផ្សព្វ មិនបានស្វន្តរកដោយការរក្សានា មិនបានស្វន្តរក
 ដោយអំពើនៃឋានៈជាទាហាន មិនបានស្វន្តរកដោយភាពជាពល-
 ហូស មិនបានស្វន្តរកដោយសិប្បកម្មណាមួយឡើយ ត្រានៃ
 ស្វន្តរកដោយការត្រឡប់ទៅដើម្បីភិក្ខុចុះឈ្មោះ មិនបានមើលរិយក្ខត្ត
 ភិក្ខុកាជនឡើយ ។ ព្រាហ្មណ៍នោ ច្រកលំទ្រព្យសម្រាប់អាហារ
 ផល់អាហារ ហើយក៏ស្វន្តរកកិរិយាដោយធម៌ មិនស្វន្តរកទុសធម៌
 ឡើយ ។ ប្រាសចោលៈ ធម៌ដូចម្តេច ក្នុងការស្វន្តរកនោះ ។
 គីព្រាហ្មណ៍នោ មិនបានស្វន្តរកដោយការចំញ មិនបានស្វន្តរក
 ដោយការលេក់ដូរ ស្វន្តរកតែព្រាហ្មណ៍ដែលគេបញ្ជូនដោយច្រានទឹកឲ្យ
 ព្រាហ្មណ៍នោ វេមនធម៌រកនាគីព្រាហ្មណ៍ផងគ្នា មិនធម៌រកស្រ្តីក្សត្រិយ៍
 មិនធម៌រកស្រ្តីវេស្សៈ គីស្រ្តីអ្នកផ្សព្វផ្សាយស្រីចំការ មិនធម៌រកស្រ្តីសុទ្ធៈ
 គីស្រ្តីធ្វើកូនស្រីឈ្នួលគេ មិនធម៌រកស្រ្តីចណ្ណាល មិនធម៌រកស្រ្តី
 នេយាទ មិនធម៌រកស្រ្តីដែលមានកូនសក់ (សក់ដុក) មិនធម៌រកស្រ្តី
 ជាតិវេ មិនធម៌រកស្រ្តីអ្នកចោលសម្រាម មិនធម៌រកស្រ្តីដែលមានគភ៌
 មិនធម៌រកស្រ្តីដែលមានកូននៅរុក្ខ មិនធម៌រកស្រ្តីដែលមិនមានផ្ទៃ ។

កស្មា ច ឆោណា ព្រាហ្មណោ ន កង្កំនី កង្កំនី ។
 សវេ ឆោណា ព្រាហ្មណោ កង្កំនី កង្កំនី អតិមិទ្បុរោ
 តាម សោ ហោតិ មាណវិកោ វា មាណវិកោ វា
 កស្មា ឆោណា ព្រាហ្មណោ ន កង្កំនី កង្កំនី ។
 កស្មា ច ឆោណា ព្រាហ្មណោ ន ចាយមាធំ កង្កំនី ។
 សវេ ឆោណា ព្រាហ្មណោ ចាយមាធំ កង្កំនី
 អសុចិច្ចដិច្ចតោ តាម សោ ហោតិ មាណវិកោ
 វា មាណវិកោ វា កស្មា ឆោណា ព្រាហ្មណោ ន
 ចាយមាធំ កង្កំនី ។ កស្មា សា ហោតិ ព្រាហ្មណី
 ឆេវ កាមត្វា ន ឆេវត្វា ន រកត្វា បដិក្ខាវ ព្រាហ្ម-
 ណស្ស ព្រាហ្មណី ហោតិ សោ មេធុនំ ឧច្ចានេត្វា
 កេសមស្សុំ ឧហរេត្វា កាសាយានិ វត្ថានំ អត្វា-
 ឆេត្វា អការស្មា អនការយំ ចត្វជិតំ ។ សោ ឯវំ
 បត្វជិតោ សមាធា វិវិទេវ កាមេហំ ។ មេ ។

មូលៈចាណៈ ចុះហេតុអ្វី បានជាព្រាហ្មណ៍ មិនអប់រំស្រ្តីដែល
 មានអភិ ។ មូលៈចាណៈ ប្រសិនបើព្រាហ្មណ៍ អប់រំស្រ្តីដែល
 មានអភិហើយ មាណវិកៈនឹងមាណវិកានោះ ឈ្មោះថា កើតក្នុងគំនរ
 លាមកធំ មានក្នុងគ្រាប់គ្រែពពក មូលៈចាណៈ ព្រោះហេតុនោះ
 បានជាព្រាហ្មណ៍ មិនអប់រំស្រ្តីដែលមានអភិឡើយ ។ មូលៈចាណៈ
 ចុះហេតុអ្វី បានជាព្រាហ្មណ៍ មិនអប់រំស្រ្តីដែលមានកូននៅ
 ទៅ ។ មូលៈចាណៈ ប្រសិនបើព្រាហ្មណ៍ អប់រំស្រ្តីដែលមាន
 កូននៅទៅហើយ មាណវិកៈនឹងមាណវិកានោះ ឈ្មោះថា អីករបស់
 មិនស្អាត មូលៈចាណៈ ព្រោះហេតុនោះ បានជាព្រាហ្មណ៍
 មិនអប់រំស្រ្តីដែលមានកូននៅទៅ ។ ឯនាងព្រាហ្មណីរបស់ព្រាហ្មណ៍
 នោះ មិនមានប្រយោជន៍ដោយភាម មិនមានប្រយោជន៍ដោយការ
 រេង មិនមានប្រយោជន៍ដោយសេចក្តីច្រើនអាក្រក់ភាម នាងព្រាហ្មណី
 របស់ព្រាហ្មណ៍នោះ មានប្រយោជន៍ដោយបុត្រប្រុស ព្រាហ្មណ៍
 នោះញាតិមេបុត្រច្បាប់កើតឡើង ហើយការសក់នឹងពុកមាត់ ស្បែកដណ្តប់
 សំពត់កាសាយៈ ចេញចាកផ្ទះមកបួស ។ ព្រាហ្មណ៍នោះ កាលដែល
 បានបួសយ៉ាងនេះហើយ ក៏ស្ងប់ស្ងាត់ចាកភាមទាំងឡាយ ។ មេ ។

ចតុត្ថំ ឈានំ ឧបសម្ព័ន្ធំ វិហារតិ ។ សោ នំមេ ចត្តារោ
 ឈានេ កាវេត្វា កាយស្ស វេទោ ចរាគ្គរណា សុគតិ
 សត្តំ លោកំ ឧបសម្ព័ន្ធំ ឯវំ ទោ ឆោលា ព្រាហ្មណ
 ទេវសមោ ហោតិ ។ កាវេត្វា ឆោលា ព្រាហ្មណ
 មវិយាឆោ ហោតិ ។ នំឆ ឆោលា ព្រាហ្មណ ឧកតោ
 សុជាតោ ហោតិ ឆាតិកោ ច ចិត្តិកោ ច សំសុទ្ធ-
 កហណីកោ យាវ សត្តមា ចិកាឧបាយុកា អក្ខេត្តោ
 អនុបក្សដ្ឋោ ជាតិវិទេន ។ សោ អដ្ឋចត្តាឡីសវស្សានំ
 កោណវំ ព្រហ្មចរិយំ ចរតិ មន្តេ អនិយមាធនោ
 អដ្ឋចត្តាឡីសវស្សានំ កោណវំ ព្រហ្មចរិយំ ចរិត្វា
 មន្តេ អនិយិត្វា អាចរិយស្ស អាចរិយននំ ចរិយេសតិ
 ឆន្ទេវេវ តោ អឆន្ទេន ។ តត្ថ ច ឆោលា កោ
 ឆន្ទោ ។ ធម៌ កាសិយា ច វណិជ្ជាយ ច កោរក្ខេន
 ច វស្សន្តេន ច រាជហោរិសេន ច សិច្ចញ្ញតេន
 កោវលំ ភិក្ខុចរិយាយ កាវាលំ អនតិមញ្ញមាធ�ោ ។

ដល់នូវចតុត្ថជ្ជាន ។ ព្រាហ្មណ៍នោះ វេទនិច្ចៃវន្តវិយាឆ
 ចំនំ ៤ នេះ លុះចំណាយរាជកាយ ស្លាប់ទៅ ក៏ទៅកើតក្នុងសុគតិ
 ស្វគិរទៅលោក ម្ចាស់ទោណៈ ព្រាហ្មណ៍ ជាទេវសមៈយ៉ាងនេះ
 ឯង ។ ម្ចាស់ទោណៈ ចុះព្រាហ្មណ៍ ជាមវិយាទៈ ធ្វើដូចម្តេច ។
 ម្ចាស់ទោណៈ ព្រាហ្មណ៍ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកមានកំណើតស្អាត
 ចំនំពីរខាង គឺខាងមាតានិងខាងបិតា កើតបានគតិដ៏បរិសុទ្ធ ដកប
 កំណើតលំដាប់ដ៏ដូចជាតំរាប់ ៧ មិនមានអ្នកណាខែតនំ គឺជឿលដោយ
 ពោលដល់ជាតិកំណើតបាន ។ ព្រាហ្មណ៍នោះ ក៏រៀនយក
 នូវមន្ត ប្រព្រឹត្តកោមារព្រហ្មចរិយៈអស់ ៤៨ ដ្ឋាន លុះរៀនយកនូវមន្ត
 ប្រព្រឹត្តកោមារព្រហ្មចរិយៈអស់ ៤៨ ដ្ឋាន រួចហើយ ក៏ស្វែងរកទ្រព្យ
 សម្រាប់ភាពារ្យ ដើម្បីភាពារ្យ ដោយធម៌ មិនស្វែងរកទុសធម៌ឡើយ ។
 ម្ចាស់ទោណៈ ធម៌ដូចម្តេច ក្នុងការស្វែងរកនោះ ។ គឺព្រាហ្មណ៍នោះ
 មិនបានស្វែងរក ដោយការក្តៅ មិនបានស្វែងរក ដោយការជួញ មិន
 បានស្វែងរក ដោយការរក្សាគា មិនបានស្វែងរក ដោយអំពើខែ
 ថានៈជាទាហាន មិនបានស្វែងរក ដោយការដកដង្ហើម មិនបាន
 ស្វែងរក ដោយសិប្បកម្មណាមួយ ហើយស្វែងរកដោយការត្រិចទៅ
 ដើម្បីតែក្នុងចំណុះ មិនបានមើលឆ្ងាយនូវកិត្យភាពនោះឡើយ ។

សោ អាចរិយស្ស អាចរិយនំ ធិយ្យនេត្វា នាវ
 ចរិយសតំ ធម្មេនេវ នោ អធម្មេន ។ តត្ថ ច
 នោណ តោ ធម្មោ ។ នេវ កាយេន ន វិញ្ញយេន
 ព្រាហ្មណីយេវ ឧទកុចសន្នំ សោ ព្រាហ្មណីយេវ
 កច្ចតំ ន ទត្ថិយំ ន វេស្សំ ន សុទ្ធិំ ន ចណ្ណាលី
 ន ធនេសានី ន វេណី ន វជ្ជការី ន បុក្កសី
 កច្ចតំ ន កត្តិច្ឆំ កច្ចតំ ន ហយមាធំ កច្ចតំ
 ន អនុត្ថមំ កច្ចតំ ។ តស្មា ច នោណ
 ព្រាហ្មណេន ន កត្តិច្ឆំ កច្ចតំ ។ សនេ នោណ
 ព្រាហ្មណេន កត្តិច្ឆំ កច្ចតំ អតិមំន្សោ ឆាម សោ
 យោតិ មាណវតោ វា មាណវតោ វា តស្មា
 នោណ ព្រាហ្មណេន នេវ កត្តិច្ឆំ កច្ចតំ ។

ព្រាហ្មណំនោះ ច្រកល់ទ្រព្យសម្រាប់គាតាវ ដល់គាតាវ ហើយ
 ស្វែងរកកិរិយាដោយគមិ មិនស្វែងរកទុសគមិឡើយ ។ ម្ចាស់ទោណៈ
 គមិដូចម្តេច ក្នុងការស្វែងរកនោះ ។ គឺព្រាហ្មណំនោះ មិនបានស្វែងរក
 ដោយការទិញ មិនបានស្វែងរក ដោយការលក់ដូរ ស្វែងរកតែព្រាហ្មណី
 ដែលគេបំប្លែង ដោយប្រែទឹកឱ្យ ព្រាហ្មណំនោះ គប់កន្លែងនាង
 ព្រាហ្មណីដង្កា មិនបានគប់កស្រ្តីក្សត្រិយ៍ មិនបានគប់កស្រ្តីវេស្សៈ
 មិនបានគប់កស្រ្តីសុទ្ធិៈ មិនបានគប់កស្រ្តីចណ្ណាល មិនបានគប់ក
 ស្រ្តីធនេសាទ មិនបានគប់កស្រ្តីដែលមានក្នុងសក់ (សក់ផុក) មិនបាន
 គប់កស្រ្តីជានិវេជ មិនបានគប់កស្រ្តីអាការោលសម្រាម មិនបានគប់ក
 ស្រ្តីដែលមានគតិ មិនបានគប់កស្រ្តីដែលមានកូននៅរលេច មិនបានគប់ក
 ស្រ្តីដែលមិនមានផ្ទុំ ។ ម្ចាស់ទោណ ចុះហេតុអ្វី បានជាព្រាហ្មណី
 មិនគប់កស្រ្តីដែលមានគតិ ។ ម្ចាស់ទោណៈ ប្រសិនបើព្រាហ្មណី
 គប់កស្រ្តីដែលមានគតិហើយ មាណវកៈនឹងមាណវកៈនោះ ឈ្មោះថា
 កើតក្នុងគំនរលាមកដ៏ធំ កាក្រក់ក្រពេក ម្ចាស់ទោណៈ ព្រោះ
 ហេតុនោះ បានជាព្រាហ្មណី មិនគប់កស្រ្តីដែលមានគតិឡើយ ។

កស្មា ឧ នោណ ព្រាហ្មណ៍ ឧ ទាយមាធិ
 កថា ។ សេ នោណ ព្រាហ្មណ៍ ទាយមាធិ កថា
 អស្មិទ្ធិវ្យាដិបេតោ នាម សោ ហោតិ មាណវិកោ
 វា មាណវិកោ វា កស្មា នោណ ព្រាហ្មណ៍
 ឧ ទាយមាធិ កថា កស្មា សា ហោតិ
 ព្រាហ្មណ៍ នេវ កាមត្តា ឧ នេវត្តា ឧ រកត្តា
 បដិគ្គាវ ព្រាហ្មណស្ស ព្រាហ្មណ៍ ហោតិ ។
 សោ មេដុំ ឧច្ឆរន្ទោ តមេវ បុគ្គល្យាធិ និកាម-
 យមនោ កុដ្ឋុម្ពំ អដ្ឋាវសតំ ឧ អការស្មា អន-
 ការិយំ បទ្ធជតំ ។ យាវ មោរណាធិ ព្រាហ្មណាធិ
 មរិយានោ កត្ត តិដ្ឋតិ តំ ឧ វិគីក្កមតិ ។ យាវ
 មោរណាធិ ព្រាហ្មណាធិ មរិយានោ កត្ត ព្រាហ្មណ៍
 បិកោ តំ ឧ វិគីក្កមតិ ទោ នោណ កស្មា
 ព្រាហ្មណ៍ មរិយានោតិ វុទ្ធិតំ ។ ឯវំ ទោ
 នោណ ព្រាហ្មណ៍ មរិយានោ ហោតិ ។

មាស្មា ឧ នោណ ព្រាហ្មណ៍ ឧ ទាយមាធិ
 កថា ។ សេ នោណ ព្រាហ្មណ៍ ទាយមាធិ កថា
 អស្មិទ្ធិវ្យាដិបេតោ នាម សោ ហោតិ មាណវិកោ
 វា មាណវិកោ វា កស្មា នោណ ព្រាហ្មណ៍
 ឧ ទាយមាធិ កថា កស្មា សា ហោតិ
 ព្រាហ្មណ៍ នេវ កាមត្តា ឧ នេវត្តា ឧ រកត្តា
 បដិគ្គាវ ព្រាហ្មណស្ស ព្រាហ្មណ៍ ហោតិ ។
 សោ មេដុំ ឧច្ឆរន្ទោ តមេវ បុគ្គល្យាធិ និកាម-
 យមនោ កុដ្ឋុម្ពំ អដ្ឋាវសតំ ឧ អការស្មា អន-
 ការិយំ បទ្ធជតំ ។ យាវ មោរណាធិ ព្រាហ្មណាធិ
 មរិយានោ កត្ត តិដ្ឋតិ តំ ឧ វិគីក្កមតិ ។ យាវ
 មោរណាធិ ព្រាហ្មណាធិ មរិយានោ កត្ត ព្រាហ្មណ៍
 បិកោ តំ ឧ វិគីក្កមតិ ទោ នោណ កស្មា
 ព្រាហ្មណ៍ មរិយានោតិ វុទ្ធិតំ ។ ឯវំ ទោ
 នោណ ព្រាហ្មណ៍ មរិយានោ ហោតិ ។

កដញ្ច ឆោណា ព្រាហ្មណោ សម្ពុទ្ធចវិយាលោ
 ហោតិ ។ ឥឯ ឆោណា ព្រាហ្មណោ ឧកតោ សុដាតោ
 ហោតិ មាតិកោ ច មិតិកោ ច សំសុទ្ធកហណិកោ
 យាវ សត្តមា មិតាមហយុតា អក្ខតោ អនុបក្កដោ
 ជាតិវាធន ។ អដ្ឋចត្តាធឿសវស្សនំ កោមារំ
 ព្រហ្មចរិយំ ចរតិ មន្តេ អនិយមាលោ អដ្ឋចត្តាធឿស-
 វស្សនំ កោមារំ ព្រហ្មចរិយំ ចរិត្វា មន្តេ អនិយមិត្វា
 អាចរិយស្ស អាចរិយននំ ចរិយេសតិ ធម្មេនេវ ឆោ
 អនុឡោ ។ តត្ថ ច ឆោណា កោ ធម្មោ ។ នេវ
 កសិយា ន វណ្ណាមយ ន កោកេន្ធ ន វស្សេន
 ន វាជិចារិសេន ន សិច្ឆត្តាភវេន កោវលំ កិត្តា-
 ចរិយាយ កថាលំ អនតិមញ្ញមាលោ ។ សោ អាច-
 រិយស្ស អាចរិយននំ និយ្យនេត្វា តាវ ចរិយសតិ

ម្ចាស់ទោណៈ ចុះព្រាហ្មណ៍ ជាសម្ពុទ្ធចវិយាទៈ តើដូចម្តេច ។
 ម្ចាស់ទោណៈ ព្រាហ្មណ៍ក្នុងលោកនេះ មានកំណើតស្អាតទាំង
 ពីរខាង គឺខាងមាតាទាំងពីរខាង តើបាត់អភិជីវិយសុទ្ធ ដល់ចំណី
 តំណែងដ៏ដូចគ្នាជាតំរប់ពី មិនមានអ្នកណាដែល ជំរុញដោយ
 ពោលដល់ជាតិកំណើតបានឡើយ ។ ព្រាហ្មណ៍នោះ វែងអៀនយក
 ទូរមន្ត ប្រព្រឹត្តកាមាព្រហ្មចរិយៈអស់៦៨ឆ្នាំ លុបអៀនយកទូរមន្ត
 ប្រព្រឹត្តកាមាព្រហ្មចរិយៈអស់៦៨ឆ្នាំ ច្របើយស្វន្តិកទូរទ្រព្យ
 សម្រាប់កាព្យា ដើម្បីកាព្យា ដោយន័មិ មិនស្វន្តិកទុស្តមិឡើយ ។
 ម្ចាស់ទោណៈ ចល្ហកាស្វន្តិកទាំងនោះ កាស្វន្តិកដោយនមិ
 តើដូចម្តេច ។ គឺព្រាហ្មណ៍នោះ មិនបានស្វន្តិក ដោយការក្លុ
 មិនបានស្វន្តិក ដោយការជួញ មិនបានស្វន្តិក ដោយការ
 រក្សានា មិនបានស្វន្តិក ដោយគំរើវិជយាទៈជាទាហាន មិនបាន
 ស្វន្តិក ដោយការដាច់ជម្រក មិនបានស្វន្តិក ដោយសំបូរកម្ម
 ណាមួយឡើយ ត្រង់តែស្វន្តិក ដោយការត្រឡប់ទៅដើម្បីកិត្តា
 ប៉ុណ្ណោះ មិនបានមើលឆ្ងល់កិត្តាកាដនេះឡើយ ។ ព្រាហ្មណ៍នោះ
 ប្រគល់ទ្រព្យសម្រាប់កាព្យា ដល់កាព្យាហើយ ក៏ស្វន្តិកអរិយា

នឌ្មេនចំ អនឌ្មេនចំ កាយេនចំ វិញ្ញាយេនចំ ទន-
 កុចសដ្ឋំ សោ ព្រាហ្មណ៍ឲ្យ កង្ខតំ ទត្ថយំឲ្យ
 កង្ខតំ វេស្សំឲ្យ កង្ខតំ សុទ្ធិឲ្យ កង្ខតំ ចណ្ឌាលិឲ្យ
 កង្ខតំ ធនេសាធិឲ្យ កង្ខតំ វេលិឲ្យ កង្ខតំ រថ-
 ការិឲ្យ កង្ខតំ បុត្តសិឲ្យ កង្ខតំ កន្តិដិឲ្យ កង្ខតំ
 បាយមានឲ្យ កង្ខតំ ទុក្ខដិឲ្យ កង្ខតំ អនុក្ខដិឲ្យ
 កង្ខតំ ។ តស្ស សា ហោតិ ព្រាហ្មណ៍ កាមត្តាចិ
 នវត្តាចិ រតត្តាចិ បដត្តាចិ ព្រាហ្មណស្ស ព្រាហ្មណ៍
 ហោតិ ។ យាវ ខោរណានំ ព្រាហ្មណានំ ឆរិយានោ
 តត្ថ ឈ តិដ្ឋតិ តំ វិចិត្តមតិ ។ យាវ ខោរណានំ
 ព្រាហ្មណានំ ឆរិយានោ តត្ថ ព្រាហ្មណោ ឈ
 បិចោ តំ វិចិត្តមតិ ចោ នោណ តស្មា
 ព្រាហ្មណោ សម្ពុទ្ធជរិយានោតិ វុទ្ធតំ ។ ឯវំ ចោ
 នោណ ព្រាហ្មណោ សម្ពុទ្ធជរិយានោ ហោតិ ។

ដែលគេបញ្ជាក់ ដោយប្រែប្រួលទីកន្លែង ដោយធម៌ខ្លះ មិនដោយធម៌ខ្លះ
 ដោយការចេញខ្លះ ដោយការលក់ដូរខ្លះ ព្រាហ្មណ៍នោះ រវេង
 គប់រកនាងព្រាហ្មណ៍ខ្លះ គប់រកស្រ្តីក្សត្រិយ៍ខ្លះ គប់រកស្រ្តីវេស្សៈខ្លះ
 គប់រកស្រ្តីសុទ្ធិខ្លះ គប់រកស្រ្តីចណ្ឌាលខ្លះ គប់រកស្រ្តីធនេសាខ្លះ
 គប់រកស្រ្តីដែលមានកូនសក់ (សក់ផុក) ខ្លះ គប់រកស្រ្តីជាតិវេស្សៈខ្លះ
 គប់រកស្រ្តីអាក្រក់ចោលសម្រាបខ្លះ គប់រកស្រ្តីដែលមានអតិខ្លះ គប់រក
 ស្រ្តីដែលមានកូននៅផ្ទះខ្លះ គប់រកស្រ្តីដែលមានផ្ទៃខ្លះ គប់រកស្រ្តី
 ដែលមិនមានផ្ទៃខ្លះ ។ ព្រាហ្មណ៍របស់ព្រាហ្មណ៍នោះ ជាអ្នក
 មានប្រយោជន៍ដោយការចេះ មានប្រយោជន៍ដោយការរលងខ្លះ
 មានប្រយោជន៍ដោយការត្រួតអាក្រក់ខ្លះ នាងព្រាហ្មណ៍របស់
 ព្រាហ្មណ៍ មានប្រយោជន៍ដោយបុត្រខ្លះ ។ ព្រាហ្មណ៍ ជាមរិយាខ្លះ
 មិនបានបំរើនៅក្នុងធម៌នោះ របស់ពួកព្រាហ្មណ៍គឺបុគ្គលរៀងមក
 រវេងប្រព្រឹត្តកន្លងនូវធម៌នោះ ។ ព្រាហ្មណ៍មរិយាខ្លះ មិនបាន
 បំរើនៅក្នុងធម៌នោះ ប្រព្រឹត្តកន្លងលើសនូវធម៌របស់ពួកព្រាហ្មណ៍គឺ
 បុគ្គលរៀងមក រវេងប្រព្រឹត្តកន្លងនូវធម៌នោះ ម្ចាស់ខោណៈ ព្រោះ
 ហេតុនោះ បានដាច់ហៅថា ព្រាហ្មណ៍ ជាសម្ពុទ្ធជរិយាខ្លះ ផ្សេង
 ឯង ។ ម្ចាស់ខោណៈ ព្រាហ្មណ៍ ជាសម្ពុទ្ធជរិយាខ្លះ យ៉ាងនេះឯង ។

កថាញ ឆោលា ព្រាហ្មណោ ព្រាហ្មណៈចណ្ណាលោ
 ហោតិ ។ ឥឧ ឆោលា ព្រាហ្មណោ ទស្សតោ សុដាតោ
 ហោតិ មាតិវោ ច ចិត្តតោ ច សំសុទ្ធកមាណិកោ
 យាវ សត្តមា ចិត្តាចហយុតា អក្ខុតោ អនុចកុដ្ឋោ
 ជាតិវាទេន ។ សោ អដ្ឋចត្តាឡិសវស្សនំ កោមាវ
 ព្រហ្មចរិយំ ចរតិ មន្តេ អធិយមាធា អដ្ឋចត្តាឡិស-
 វស្សនំ កោមាវ ព្រហ្មចរិយំ ចរិត្វា មន្តេ អធិយិត្វា
 អាចរិយស្ស អាចរិយននំ ចរិយេសតិ ធម្មេនចិ
 អធម្មេនចិ កសិយាចិ វណ្ណិយាចិ កោក្ខេនចិ
 ឥស្សត្ថេនចិ សិច្ឆញ្ញករេនចិ រាជទោវិសេនចិ
 កេរលំ ភិក្ខុចរិយាយ កថាលំ អនតិមញ្ញមាធា ។
 សោ អាចរិយស្ស អាចរិយននំ និយ្យានេត្វា ធាវ
 ចរិយេសតិ ធម្មេនចិ អធម្មេនចិ កាយេនចិ
 វិញ្ញាយេនចិ ឧទកុចសដ្ឋំ សោ ព្រាហ្មណំឡិ កន្តតិ
 ទត្ថយិឡិ កន្តតិ វេស្សិឡិ កន្តតិ សុទ្ធិឡិ កន្តតិ

ម្ចាស់ទោណៈ ព្រាហ្មណំ ជាព្រាហ្មណចណ្ណាល តើដូចម្តេច ។
 ម្ចាស់ទោណៈ ព្រាហ្មណំក្នុងរណកនេះ ជាអ្នកមានកំណើតស្អាត
 ចាំធិវិទាន ធិទានិមាភានធិវិទានបិដក កើតថាកតកិដ៏បរិសុទ្ធ អំពីធិណ
 វៃធិវិទូធិធិជីវាជាតិរបស់ មិនមានអ្នកណាខ្ពស់ គឺជៀសដោយគោល
 ផល់ជាតិកំណើតបានឡើយ ។ ព្រាហ្មណ៍នោះ វេទន៍ជៀនយកនូវមន្ត
 ប្រព្រឹត្តកោមាវព្រហ្មចរិយៈអស់ ២៨ ឆ្នាំ យុវជៀនយកនូវមន្ត ប្រព្រឹត្ត
 កោមាវព្រហ្មចរិយៈអស់ ២៨ ឆ្នាំចេញហើយ ក៏ស្វែងរកនូវទ្រព្យ សម្រាប់
 កាចារ្យ ដើម្បីកាចារ្យ ដោយធម៌ខ្លះ មិនដោយធម៌ខ្លះ ដោយការក្លែង
 ដោយការដូញខ្លះ ដោយការក្បាច់ខ្លះ ដោយអំពើខែហានជាបាហាន
 ខ្លះ ដោយសិល្បកម្មណាមួយខ្លះ ដោយការដាក់ជម្រកបុរេខ្លះ គ្រាន់
 តែស្វែងរក ដោយការគ្រោះថ្នាក់ដើម្បីកិច្ចប៉ុណ្ណោះ មិនបានមើល
 ងាយនូវកិច្ចការនេះឡើយ ។ ព្រាហ្មណ៍នោះក៏ប្រសប់ទ្រព្យ សម្រាប់
 កាចារ្យ ផល់កាចារ្យហើយ ក៏ស្វែងរកកិច្ចការ ដែលគេបរិច្ចាគ
 ដោយប្រោះទឹកឱ្យ ដោយធម៌ខ្លះ មិនដោយធម៌ខ្លះ ដោយការចំញ
 ខ្លះ ដោយការរាប់ផ្ទះខ្លះ ព្រាហ្មណ៍នោះ វេទន៍គប្បកោតាធិព្រាហ្មណ៍
 ខ្លះ គប្បកស្រ្តិក្សត្រិយ៍ខ្លះ គប្បកស្រ្តិវេស្សខ្លះ គប្បកស្រ្តិសុទ្ធិខ្លះ

ចណ្ឌលំឡំ កង្កត់ ទេសានំឡំ កង្កតិ វេណំឡំ កង្កតិ
 រថការិឡំ កង្កតិ បុត្តុសំឡំ កង្កតិ កត្តិធិឡំ កង្កតិ
 ហាយមាធិឡំ កង្កតិ ឧត្តិធិឡំ កង្កតិ អនុត្តិធិឡំ កង្កតិ ។
 តស្ស សា ហោតិ ព្រាហ្មណ៍ កាមត្វាចិ វេត្វាចិ
 រកត្វាចិ បជត្វាចិ ព្រាហ្មណស្ស ព្រាហ្មណ៍ ហោតិ ។
 សោ សព្វកក្កេហិ ជីវិតំ កក្កេតិ តមេធំ ព្រាហ្មណ
 វាវេហិសុ កស្មា កវំ ព្រាហ្មណោ បជិជានមាបោ
 សព្វកក្កេហិ ជីវិតំ កក្កេតិ ។ សោ វាវេហិ
 សេយ្យថាចិ កោ អត្ថំ សុចិឡំ នហតិ អសុចិឡំ
 នហតិ ន ច កេន អត្ថំ ឧបលំប្បតិ វាវេហិ
 ទោ កោ សព្វកក្កេហិ ទេចិ ព្រាហ្មណោ ជីវិតំ
 កក្កេតិ ន ច កេន ព្រាហ្មណោ ឧបលំប្បតិ
 សព្វកក្កេហិ ជីវិតំ កក្កេតិ ទោ គោណ កស្មា
 ព្រាហ្មណោ ព្រាហ្មណចណ្ឌលោតិ វុទ្ធាតិ ។

គប់កេស្ត្រីចណ្ឌលៈ គប់កេស្ត្រីទេសានៈ គប់កេស្ត្រីវេណានៈ
 សក្កៈ គប់កេស្ត្រីកត្តិធិៈ គប់កេស្ត្រីអនុត្តិធិៈ គប់កេស្ត្រី
 កង្កតិៈ គប់កេស្ត្រីកង្កតិៈ គប់កេស្ត្រីបុត្តុសំឡំៈ គប់កេស្ត្រី
 កត្តិធិៈ គប់កេស្ត្រីកង្កតិៈ គប់កេស្ត្រីឧត្តិធិៈ គប់កេស្ត្រី
 អនុត្តិធិៈ គប់កេស្ត្រីកង្កតិៈ ។ ភាគីព្រាហ្មណ៍របស់
 ព្រាហ្មណ៍នោះ ជាអ្នកមានប្រយោជន៍ដោយកាមៈ មានប្រយោជន៍
 ដោយការលេងៈ មានប្រយោជន៍ដោយសច្ចៈ ត្រឹមត្រូវនោះ ភាគី
 ព្រាហ្មណ៍របស់ព្រាហ្មណ៍មានប្រយោជន៍ដោយបុត្រៈ ។ ព្រាហ្មណ៍
 នោះ វេទិចិត្តិយជីវិតដោយការគោរពទាំងពួង ពួកព្រាហ្មណ៍ក៏បាន
 ចំណាយនឹងព្រាហ្មណ៍នោះ យ៉ាងនេះថា ហេតុអ្វី បានជាព្រាហ្មណ៍
 ជីវិត ឬដូច្នេះ ចិត្តិយជីវិតដោយការគោរពទាំងពួង ។ ព្រាហ្មណ៍នោះ
 បានចំណាយយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អ្នកទាំងឡាយជីវិត ប្រៀបដូចភ្នំ
 វេទិចិត្តិយ របស់ស្ត្រីនោះ នេះរបស់ចិត្តិយនោះ ភ្នំវេទិចិត្តិយបានច្រឡោត
 ជាប់ដោយរបស់នោះទេ យ៉ាងណាមិញ ម្ចាស់អ្នកទាំងឡាយ ជីវិត
 បើទុកជាព្រាហ្មណ៍ ចិត្តិយជីវិតដោយការគោរពទាំងពួង ព្រាហ្មណ៍ក៏មិន
 បានជាប់ច្រឡោត ដោយការគោរពទាំងពួងនោះ ព្រាហ្មណ៍វេទិចិត្តិយ
 ជីវិតដោយការគោរពទាំងពួងដូច្នេះ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ម្ចាស់ទាណៈ
 ព្រោះហេតុនោះ បានជាហៅថា ព្រាហ្មណ៍ ជាព្រាហ្មណ៍ចណ្ឌល

ឯវី ទោ ឆោណា ព្រាហ្មណោ ព្រាហ្មណស្ថោណា
 ហោតិ ។ យេ ទោ ភេ ឆោណា ព្រាហ្មណា
 បុព្វតោ ឥសយោ មន្ទានំ កត្តារោ មន្ទានំ
 បុព្វារោ យេសមំ ឯវីហិ ព្រាហ្មណា ចោរណំ
 ចន្ទបទំ ភីតំ បុព្វំ សមិហិតំ ឥន្ទុកាយន្តំ ឥន្ទុ-
 កាយន្តំ កាសិកម្ពុកាយន្តំ វិចិត្តម្ពុកាយន្តំ សេយ្យ-
 ជីវំ អដ្ឋាកោ វិមាកោ វិមាធាវិ វស្សាមិត្តោ យមន្តិ
 អដ្ឋិរសោ ការាមាវោ វិសេដ្ឋោ កស្សមោ ភត្ត
 ក្សស្សមោ បញ្ច ព្រាហ្មណោ បញ្ចាមន្តិ ព្រាហ្មសមំ
 ឆោសមំ មិយាជំ សម្ព័ន្ធមិយាជំ ព្រាហ្មណស្ថោ-
 លញ្ញោ បញ្ចមំ ។ ភេសំ ភំ ឆោណា កកោតិ ។
 ឯវី សន្តោ មយំ ភោ កោតម ព្រាហ្មណស្ថោលម្បិ
 ឯ បូរម អភិក្កន្តំ ភោ កោតម ។ បេ ។ ឧទាសតំ
 មំ កវី កោតមោ ឆាបតុ អដ្ឋិកត្តោ ចាល្យបេតំ
 សារណំ ភត្តិ ។

ម្ចាស់ទោណៈ ត្រាហ្មណ៍ជាត្រាហ្មណ៍ចណ្ឌាលយ៉ាងនេះឯង ។ ម្ចាស់
 ទោណៈ ក្នុងស័ក្តិជាប្រធានរបស់ពួកត្រាហ្មណ៍ អ្នកធ្វើមន្ត អ្នកញ្ជ័រ
 បន្តឱ្យប្រព្រឹត្តទៅ ពួកត្រាហ្មណ៍ ក្នុងកាលផ្សេងនេះ រវាងច្រៀង
 តាមមន្តនោះ ពោលតាមមន្តនោះ ពោលតាមមន្តដែលស័ក្តិពោលហើយ
 បង្រៀនតាមមន្តដែលស័ក្តិបង្រៀនហើយ ជាមន្តតិប្បករណ ជាមន្តបទ
 ដែលស័ក្តិច្រៀងហើយ ឱ្យប្រព្រឹត្តទៅហើយ បានធ្វើឱ្យជាគំនរទុក
 ហើយ ស័ក្តិទាំងនោះ គឺអង្គៈ ១ វិមកៈ ១ វិមទេវៈ ១ វេស្សមិគ្គៈ ១
 យមទន្តិ ១ អត្ថិវសៈ ១ ការទ្វាជៈ ១ វិសេដ្ឋៈ ១ ភស្សបៈ ១ កុត្ត ១
 ស័ក្តិទាំងនោះ រវាងបញ្ញត្តិត្រាហ្មណ៍ទាំង ៥ នេះគឺ ព្រហ្មសមៈ ១
 ទេវសមៈ ១ មរិយាទៈ ១ សម្ពុទ្ធមរិយាទៈ ១ គំរប់ ៥ គឺត្រាហ្មណ-
 ចណ្ឌាល ។ ម្ចាស់ទោណៈ អ្នកជាត្រាហ្មណ៍អ្វី ក្នុងត្រាហ្មណ៍ទាំង
 នោះ ។ បត់ត្រៃព្រះឆានមជ្ជិមំរើន បើតាមទំនងនេះ ខ្ញុំព្រមផ្ដល់
 មិនពេញជាត្រាហ្មណ៍ចណ្ឌាលទេ បត់ត្រៃព្រះឆានមជ្ជិមំរើន ភាសិត
 នេះច្បាស់ណាស់ ។ បេ ។ សូមព្រះឆានមជ្ជិមំរើន ចាំទុកខ្លួនខ្ញុំព្រះ
 អង្គជាជាទុកសក ផល់ខ្លួនទំនងស្មើដោយជីវិត គំនិតកំរិតដូចនេះជាដើម
 រៀងទៅ ។

[៩៣] អដទោ សង្ការោ ព្រាហ្មណោ យេន
 កកវា តេនុបសង្កត្តំ ឧបសង្កត្តិត្វា គកវតា សន្និ
 សម្មោធិ សម្មោទនិយំ កាចំ សារាណិយំ វិតិសា-
 រេត្វា ឯកមន្តំ ចំសីទិ ។ ឯកមន្តំ ចំសំឆោ ទោ
 សង្ការោ ព្រាហ្មណោ កកវន្តំ ឯតនកោច កោ ឧ
 ទោ កោ កោតម ហេតុ កោ បទ្វយោ យេនេកតា
 ទិយរត្តំ សជ្ឈាយកតាចិ មត្តា ធម្មដិកន្តំ ចកេវ
 អសជ្ឈាយកតា ។ កោ ធម កោ កោតម ហេតុ
 កោ បទ្វយោ យេនេកតា ទិយរត្តំ អសជ្ឈាយកតាចិ
 មត្តា ធម្មដិកន្តំ ចកេវ សជ្ឈាយកតាចិ ។ យស្មី
 ព្រាហ្មណ សមយេ កាមរាគបរិយុដ្ឋិភេន ចេតសា
 វិហារតិ កាមរាគបរេភេន ឧប្បន្នស្ស ច កាមរាគស្ស
 ចំស្សាលំ យថាភូតំ ធម្មជាតិ អត្តត្ថម្យំ តស្មី
 សមយេ យថាភូតំ ធម្មជាតិ ច ចស្សតិ បាតុម្យំ

[៩៣] គ្រានោះឯង សង្ការព្រាហ្មណ៍ (ព្រាហ្មណ៍នោះសង្ការៈ)
 បានចូលទៅកាលព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ធ្វើ
 សេចក្តីរីករាយ ជាមួយនឹងព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះបញ្ចប់ពាក្យ
 ដែលគួររីករាយ នឹងពាក្យដែលគួររំលឹកហើយ ក៏អង្គុយក្នុងទីសម
 គួរ ។ លុះសង្ការព្រាហ្មណ៍ អង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ ទើបគ្រាប
 ចូលសួរព្រះដ៏មានព្រះភាគថា បពិត្រព្រះភាគមជ្ជិមំវេន អ្វីជាហេតុ
 អ្វីជាបច្ច័យ បានជាមន្តទាំងឡាយ ដែលបុគ្គលបានស្វាធារ អស់
 កាលដោយរូក្សវ័ន្ត ជួនកាលមិនបានប្រាកដ មិនបាច់ពាលដល់មន្ត
 ដែលមិនបានស្វាធារឡើយ ។ បពិត្រព្រះភាគមជ្ជិមំវេន អ្វីជាហេតុ
 អ្វីជាបច្ច័យ បានជាមន្តទាំងឡាយ ដែលបុគ្គលមិនបានស្វាធារ
 អស់កាលដោយរូក្សវ័ន្ត ជួនកាលប្រាកដ មិនបាច់ពាលដល់មន្ត
 ដែលស្វាធារឡើយ ។ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ សម័យណា បុគ្គលមានចិត្ត
 ត្រូវកាមរាគរូបិត ត្រូវកាមរាគត្របសង្កត់ហើយ ទាំងមិនដឹងឮសំភាម
 ពិតឡូវកាលលាស់ចេញឡូវកាមរាគ ដែលកើតឡើង សម័យនោះ ក៏មិន
 បានដឹង មិនបានឃើញភាមពិត ឡូវប្រយោជន៍របស់ខ្លួនខ្លះ សម័យ
 នោះ មិនបានដឹង មិនបានឃើញភាមពិត ឡូវប្រយោជន៍អ្នកដទៃខ្លះ

ឥស្សី សមយេ យថាភូតំ នច្បជាតាតិ ន បស្សតិ
 ឧបយន្តម្យំ ឥស្សី សមយេ យថាភូតំ នច្បជាតាតិ
 ន បស្សតិ ធិយេត្តំ សជ្ឈាយកកាចិ មន្ទា
 នច្បដិកត្ថិ ចកេវ អសជ្ឈាយកកា សេយ្យថាមិ
 ព្រាហ្មណ ឧបេក្ខា សំសង្ខា លាទាយ វា
 ហលំនិយា វា និលំយា វា មត្យំដ្ឋាយ វា ឥត្ថ
 ចក្កមា មុវសោ សកំ មុខនិមិត្តំ បទូវេក្ខមាតោ
 យថាភូតំ នច្បជាតេយ្យ ន បស្សេយ្យ ឯវេវ
 ទោ ព្រាហ្មណ យស្មី សមយេ កាមវាគបរិយុដ្ឋិតេន
 ចេតសា វិហាតិ កាមវាគចរេតេន ឧច្ចន្ទស្ស ច
 កាមវាគស្ស ចិស្សាលំ យថាភូតំ នច្បជាតាតិ
 អត្ថត្ថម្យំ ឥស្សី សមយេ យថាភូតំ នច្បជាតាតិ
 ន បស្សតិ ចាក្ខម្យំ ឥស្សី សមយេ យថាភូតំ
 នច្បជាតាតិ ន បស្សតិ ឧបយន្តម្យំ ឥស្សី សមយេ
 យថាភូតំ នច្បជាតាតិ ន បស្សតិ ធិយេត្តំ សជ្ឈា-
 យកកាចិ មន្ទា នច្បដិកត្ថិ ចកេវ អសជ្ឈាយកកា ។

សម័យានោ មិនបានដឹង មិនបានឃើញតាមពិត ខ្ញុំប្រែយោជន៍ទាំង
 ពីរខ្លះ (ព្រាហ្មណ៍ខ្លះ) មន្តទាំងឡាយដែលគេបានស្វាគ្យាយ អស់
 កាលជាយូរក្រែង រវែងមិនបានប្រាកដ មិនបាច់ពាលដល់មន្តដែល
 មិនបានស្វាគ្យាយឡើយ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ ដូចកាជនៈតេជ្យដោយ
 ទឹកដែលលាយដោយលំទ ឬរាម្យិត ពណ៌លឿង ឬពណ៌ហង្សបាម
 ឬសមាន់ចក្ខុ ពិចារណាមើលមុខនិមិត្តរបស់ខ្លួនក្នុងកាជនៈខ្លះ មិន
 ឆប្បដឹង មិនឆប្បឃើញតាមពិត យ៉ាងណាមិញ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍
 សម័យណា បុគ្គលមានចិត្តត្រូវការមកបរិភោគ ត្រូវការមកគ្របសន្លឹក
 ទាំងមិនដឹងច្បាស់តាមពិតខ្លួនការណ៍សំចេញខ្លួនកាមរាគ ដែលកើតឡើង
 សម័យានោ ក៏មិនបានដឹង មិនបានឃើញតាមពិត ខ្ញុំប្រែយោជន៍
 របស់ខ្លួនខ្លះ សម័យានោ មិនបានដឹង មិនបានឃើញតាមពិត ខ្ញុំ
 ប្រែយោជន៍អ្នកដទៃខ្លះ សម័យានោ មិនបានដឹង មិនបានឃើញតាម
 ពិត ខ្ញុំប្រែយោជន៍ទាំងពីរខ្លះ (ព្រាហ្មណ៍ខ្លះ) មន្តទាំងឡាយដែល
 បុគ្គលបានស្វាគ្យាយ អស់កាលជាយូរក្រែង រវែងមិនបានប្រាកដ
 មិនបាច់ពាលដល់មន្តដែលមិនបានស្វាគ្យាយឡើយ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។

ចុន ចេវំ ព្រាហ្មណ យស្មី សមយេ ព្យាបា-
 នវេយុដ្ឋិកេន ទេតសា វិហាតិ ព្យាបាទបរេកេន
 ឧប្បន្នស្ស ច ព្យាបាទស្ស ធិស្សរណំ យថាភូតំ
 នធម្មជាតាតិ ។ បេ ។ ធីយវត្ថុំ សជ្ឈាយកកាថំ មន្តា
 នធម្មដំភន្តិ ចកេវ អសជ្ឈាយកកា សេយ្យថាថំ
 ព្រាហ្មណ ឧទេវត្តោ អត្តិទា សន្តត្តោ ឧត្តដ្ឋិតោ
 ឧស្សនកជាតោ តត្ថ ចត្តុមា បុរិសា សកំ
 ឧទនិមិត្តំ បទ្វេវត្តមាទោ យថាភូតំ នធម្មជាតេយ្យ ន
 ចស្សេយ្យ ឯវាទេវ ទោ ព្រាហ្មណ យស្មី សមយេ
 ព្យាបាទវេយុដ្ឋិកេន ទេតសា វិហាតិ ព្យាបាទបរេកេន
 ឧប្បន្នស្ស ច ព្យាបាទស្ស ធិស្សរណំ យថាភូតំ
 នធម្មជាតាតិ ។ បេ ។ ធីយវត្ថុំ សជ្ឈាយកកាថំ
 មន្តា នធម្មដំភន្តិ ចកេវ អសជ្ឈាយកកា ។ ចុន ចេវំ
 ព្រាហ្មណ យស្មី សមយេ ដីនមិទ្ធជវេយុដ្ឋិកេន
 ទេតសា វិហាតិ ដីនមិទ្ធជបរេកេន ឧប្បន្នស្ស ច
 ដីនមិទ្ធស្ស ធិស្សរណំ យថាភូតំ នធម្មជាតាតិ ។ បេ ។

ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ មួយទៀត សម័យណា បុគ្គលមានចិត្តត្រូវព្យាបាទ
 ប្រកែក ត្រូវព្យាបាទគ្របសង្កត់ ទាំងមិនដឹងច្បាស់នាមពិត ឲ្យការ
 រលាស់ចេញនូវព្យាបាទដែលកើតឡើង ។ បេ ។ (ព្រាហ្មហតុនោះ)
 មន្តទាំងឡាយ ដែលបុគ្គលបានស្វាធារ អស់កាលជាយូរកន្លង វេទន៍
 មិនបានប្រាកដ មិនបាច់ពោលដល់មន្តដែលមិនស្វាធារឡើយ
 ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ ដូចគាត់នេះពេញដោយទឹក ត្រូវភ្លើងនេះហើយ កំពុង
 ឡើងចំហាយ បុរសមានចក្ខុពិចារណា មុននឹងមករបស់ខ្លួនក្នុងភាពនេះនោះ
 មិនធម្មវិជ្ជា មិនធម្មវិញ្ញាណមតិ យ៉ាងណាមិញ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍
 សម័យណា បុគ្គលមានចិត្តត្រូវព្យាបាទប្រកែក ត្រូវព្យាបាទគ្របសង្កត់
 ហើយ វេទន៍មិនដឹងច្បាស់នាមពិតនូវការរលាស់ចេញនូវព្យាបាទដែល
 កើតឡើង ។ បេ ។ (ព្រាហ្មហតុនោះ) មន្តទាំងឡាយ ដែលបុគ្គលបាន
 ស្វាធារ អស់កាលជាយូរកន្លង វេទន៍មិនបានប្រាកដ មិនបាច់ពោល
 ដល់មន្តដែលមិនស្វាធារឡើយ ។ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ មួយទៀត សម័យ
 ណា បុគ្គលមានចិត្តត្រូវមិនមិច្ឆាប្រកែក ត្រូវមិនមិច្ឆាគ្របសង្កត់ ទាំងមិនដឹង
 ច្បាស់នាមពិត ឲ្យការរលាស់ចេញនូវមិនមិច្ឆា ដែលកើតឡើង ។ បេ ។

និយមន្ត្រី សង្ឃាយកតាម មន្ត្រា ឧប្បនិក្ខន្ធ
 ចកេវ អសង្ឃាយកតា សេយ្យជាមិ ព្រាហ្មណ
 ឧបេត្តោ សេវលមណកមរិយោធម្មោ កត្ត ចក្កុនា
 ចុរិសោ សកំ ធុទនិមិត្តំ មទ្ធវេក្ខមាធា យជាភូតំ
 ឧប្បជាធម្មេ ឧ បស្សេយ្យ ឯវេរេវ ចោ ព្រាហ្មណ
 យស្មី សមយេ ជីនមិទ្ធបរិយុដ្ឋិកេន ទេតសា
 វិហារិកំ ជីនមិទ្ធបរេកេន ឧប្បន្នស្ស ច ជីនមិទ្ធស្ស
 និស្សរណំ យជាភូតំ ឧប្បជាតាតិ ។ ចេ ។
 និយមន្ត្រី សង្ឃាយកតាម មន្ត្រា ឧប្បនិក្ខន្ធ
 ចកេវ អសង្ឃាយកតា ។ ធុន ចចរិ ព្រាហ្មណ
 យស្មី សមយេ ឧទ្ធចក្កុក្កុទ្ធបរិយុដ្ឋិកេន ទេតសា
 វិហារិកំ ឧទ្ធចក្កុក្កុទ្ធបរេកេន ឧប្បន្នស្ស ច ឧទ្ធច-
 ក្កុក្កុទ្ធស្ស និស្សរណំ យជាភូតំ ឧប្បជាតាតិ ។ ចេ ។
 និយមន្ត្រី សង្ឃាយកតាម មន្ត្រា ឧប្បនិក្ខន្ធ
 ចកេវ អសង្ឃាយកតា សេយ្យជាមិ ព្រាហ្មណ
 ឧបេត្តោ វិហារិកោ ចលិកោ ភន្តោ ឧមិជាកោ

(ព្រាហ្មណៈ) មន្ត្រីតាំងឡាយ ដែលបុគ្គលបានស្វាធារៈ អស់
 កាលជាយូរអង្វែង ក៏មិនមិនប្រាកដ មិនបាច់ពោលដល់មន្ត្រីដែលមិន
 បានស្វាធារៈឡើយ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ ដូចភាគនេះឆ្លើយដោយទឹក
 ដែលសារាយនីន៍ចក្ខុប្រវត្តិ ឬសេវានិក្ខុ បានពិចារណាធុទនិមិត្ត
 របស់ខ្លួនក្នុងភាគនេះនោះ ក៏មិនប្បវិធីន៍ មិនប្បវិធីឃើញតាមពិត
 យ៉ាងណាមិញ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ សម័យណា បុគ្គលមានចិត្តត្រូវ
 ចិត្តមិទ្ធបរិក ត្រូវមិនមិទ្ធបរិក ចំណង់មិនដឹងច្បាស់តាមពិត
 ខ្លួនការណ៍សំចេញខ្លួនមិនមិទ្ធបរិកដែលកើតឡើង ។ ចេ ។ (ព្រាហ្មណៈ
 នោះ) មន្ត្រីតាំងឡាយ ដែលបុគ្គលបានស្វាធារៈ អស់កាលជាយូរ
 អង្វែង ក៏មិនបានប្រាកដ មិនបាច់ពោលដល់មន្ត្រី ដែលមិនបាន
 ស្វាធារៈឡើយ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ មួយទៀត
 សម័យណា បុគ្គលមានចិត្តត្រូវខ្លួនក្នុងចក្ខុប្រវត្តិ ត្រូវខ្លួន ក្នុងចក្ខុ
 សន្តតំ ចំណង់មិនដឹងច្បាស់តាមពិត ខ្លួនការណ៍សំចេញ ខ្លួនខ្លួន ក្នុង
 ដែលកើតឡើង ។ ចេ ។ (ព្រាហ្មណៈ) មន្ត្រីតាំងឡាយ ដែលបុគ្គល
 បានស្វាធារៈ អស់កាលជាយូរអង្វែង ក៏មិនបានប្រាកដ មិនបាច់ពោល
 ដល់មន្ត្រីដែលមិនបានស្វាធារៈឡើយ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ ដូចភាគនេះ
 ឆ្លើយដោយទឹក ត្រូវឡប់បត់ក៏ញាប់ញ័រ កម្រិត កើតទៅជាលក

តត្ថ ចក្កមា បុរិសោ សកំ ឌុច្ឆិម័ត្តំ ចក្កវេក្ខ-
 មាទោ យថាភូតំ នច្បជាធម្មេ ឬ ចស្សយ្យ
 ឯវាទេ ទោ ព្រាហ្មណ យស្មី សមយេ ឧទ្ធចក្ក-
 ក្កុច្ឆរិយុដ្ឋិកេន ធមតសា វិហាតិ ឧទ្ធចក្កក្កុច្ឆ-
 ចរេកេន ឧច្ឆន្ទស្ស ច ឧទ្ធចក្កក្កុច្ឆស្ស ឯស្សាលំ
 យថាភូតំ នច្បជាទាតិ ។ បេ ។ ធីយរត្តំ សជ្ឈាយ-
 កតាចិ មន្តា នច្បជិកន្តំ ចកេវ អសជ្ឈាយ-
 កតា ។ ចុន ចចរំ ព្រាហ្មណ យស្មី សមយេ
 វិចិត្តាច្ឆរិយុដ្ឋិកេន ធមតសា វិហាតិ វិចិត្តា-
 ចរេកេន ឧច្ឆន្ទាយ ច វិចិត្តាយ ឯស្សាលំ
 យថាភូតំ នច្បជាទាតិ ។ បេ ។ ធីយរត្តំ សជ្ឈាយ-
 កតាចិ មន្តា នច្បជិកន្តំ ចកេវ អសជ្ឈាយកតា
 សេយ្យថាចិ ព្រាហ្មណ ឧធមតោ អាវលា លុន្យោ
 កលលីក្ខតោ អន្ធការេ ឯក្ខិតោ តត្ថ ចក្កមា
 បុរិសោ សកំ ឌុច្ឆិម័ត្តំ ចក្កវេក្ខមាទោ យថាភូតំ
 នច្បជាធម្មេ ឬ ចស្សយ្យ ឯវាទេ ទោ ព្រាហ្មណ
 យស្មី សមយេ វិចិត្តាច្ឆរិយុដ្ឋិកេន ធមតសា វិហាតិ

បុរសមានចក្ក បានពិចារណា មើលមុខនិងមុខរបស់ខ្លួន ក្នុងភាវនាៈ
 មិនឆ្ងល់ មិនឆ្ងល់ឃើញ តាមពិត យ៉ាងណាមិញ ម្ចាស់
 ព្រាហ្មណ៍ សម័យណា បុគ្គលមានចិត្តត្រូវឧទ្ធចក្កក្កុច្ឆរិយុដ្ឋិកេន ត្រូវ
 ឧទ្ធចក្កក្កុច្ឆរិយុដ្ឋិកេន តាំងមិនដឹងច្បាស់តាមពិត នូវការរលាស់ចេញ
 នូវឧទ្ធចក្កក្កុច្ឆរិយុដ្ឋិកេន ដែលកើតឡើង ។ បេ ។ (ព្រាហ្មណ៍) មន្តតាំង
 ឡាយ ដែលបុគ្គលបានស្វាធារ អស់កាលជាយូរអង្វែង ក៏មិនបាន
 ប្រាកដ មិនបាច់ពេលវេលាដែលមិនបានស្វាធារឡើយ ក៏យ៉ាង
 នោះដែរ ។ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ មួយទៀត សម័យណា បុគ្គល
 មានចិត្ត ត្រូវវិចិត្តាច្ឆរិយុដ្ឋិកេន ត្រូវវិចិត្តាច្ឆរិយុដ្ឋិកេន តាំងមិនដឹង
 ច្បាស់តាមពិត នូវការរលាស់ចេញនូវវិចិត្តាច្ឆរិយុដ្ឋិកេន ដែលកើតឡើង ។ បេ ។
 (ព្រាហ្មណ៍) មន្តតាំងឡាយ ដែលបុគ្គលបានស្វាធារ អស់កាលជាយូរអង្វែង ក៏មិនបានប្រាកដ
 មិនបាច់ពេលវេលាដែល
 បន្តដែលមិនបានស្វាធារឡើយ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ ដូចភាវនាៈ
 ពេញដោយទិកល្អកំ មិនបាននៅនឹង កើតទៅជាកំ បុគ្គលដ៏កល់ទុក
 ក្នុងទីនឹង បុរសមានចក្ក ពិចារណាមើលមុខនិងមុខរបស់ខ្លួន ក្នុង
 ភាវនាៈ ក៏មិនឆ្ងល់ មិនឆ្ងល់ឃើញតាមពិត យ៉ាងណាមិញ ម្ចាស់
 ព្រាហ្មណ៍ សម័យណា បុគ្គលមានចិត្ត ត្រូវវិចិត្តាច្ឆរិយុដ្ឋិកេន

ឯកាដ ទោ ព្រាហ្មណ យស្មី សមយេ ន កាមរាគ-
 មវយុដ្ឋិកេន ទេតសា វិហាតំ ន កាមរាគមរេតេន
 ឧប្បន្នស្ស ច កាមរាគស្ស យជាភូតំ បដានាតិ
 អត្ថត្ថុឡំ តស្មី សមយេ យជាភូតំ បដានាតិ បស្សតិ
 បាត្ថុឡំ តស្មី សមយេ យជាភូតំ បដានាតិ បស្សតិ
 ឧបយត្ថុឡំ តស្មី សមយេ យជាភូតំ បដានាតិ
 បស្សតិ ធិយរត្ថំ អសជ្ឈាយកកាមិ មត្តា បដិភន្តិ
 បកេរ សជ្ឈាយកកា ។ ធុន ចេវ ព្រាហ្មណ
 យស្មី សមយេ ន ព្យាបាទមវយុដ្ឋិកេន ទេតសា
 វិហាតិ ន ព្យាបាទមរេតេន ឧប្បន្នស្ស ច ព្យាបា-
 ទស្ស ឱស្សណំ យជាភូតំ បដានាតិ ។ បេ ។
 ធិយរត្ថំ អសជ្ឈាយកកាមិ មត្តា បដិភន្តិ បកេរ
 សជ្ឈាយកកា សេយ្យដាមិ ព្រាហ្មណ ឧទបត្តោ
 អត្ថិទា អសន្តត្តោ អនុត្តត្ថិទោ អនុស្សនតំជាតោ
 តត្ថ ចក្កុមា បុរិសោ សកំ ធុនធិមិត្តំ បក្ខ-
 រេក្កុមាទោ យជាភូតំ បដានេយ្យ បស្សេយ្យ

ព្រាហ្មណ៍ សម័យណា បុគ្គលមានចិត្ត ដែលកាមរាគមិនបាន
 បរិភោគ ដែលកាមរាគមិនបានគ្របសណ្តិត ចាំឯដឹងច្បាស់តាមពិត នូវ
 កាមរាគ ដែលកើតឡើង សម័យនោះ វេលាដឹងច្បាស់ ឃើញច្បាស់
 តាមពិតនូវប្រយោជន៍ខ្លួនខ្លះ សម័យនោះ ដឹងច្បាស់ ឃើញច្បាស់
 តាមពិតនូវប្រយោជន៍អ្នកដទៃខ្លះ សម័យនោះ ដឹងច្បាស់ ឃើញច្បាស់
 តាមពិតនូវប្រយោជន៍ចាំបាច់ខ្លះ (ព្រោះហេតុនោះ) មន្តចាំបាច់
 ដែលបុគ្គលមិនបានស្វាគ្រោះ អស់កាលវាយ័យក្នុង វេលាប្រាកដ
 មិនបាច់ពេលវេលាដល់មន្តដែលស្វាគ្រោះឡើយ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ ព្រាហ្ម
 ណ៍ មួយទៀត សម័យណា បុគ្គលមានចិត្តដែលស្វាគ្រោះមិន
 បានបរិភោគ ដែលស្វាគ្រោះមិនបានគ្របសណ្តិត ចាំឯដឹងច្បាស់តាមពិត
 នូវការរលាស់ចេញនូវស្វាគ្រោះ ដែលកើតឡើង ។ បេ ។ មន្តចាំបាច់
 ឡាយដែលបុគ្គលមិនបានស្វាគ្រោះ អស់កាលវាយ័យក្នុង វេលា
 ប្រាកដ មិនបាច់ពេលវេលាដល់មន្តដែលស្វាគ្រោះឡើយ ព្រាហ្មណ៍
 ដូចកាជនៈពេញដោយទឹក មិនបានក្តៅ មិនបានតុះ មិនបានចំហាយ
 ឡើងដោយភ្លើង បុរសមានចក្ខុបាននិពាណាមេសមុខមិនត្រូវសង្ខតក្នុង
 ការជនៈនោះ ឆាប់ដឹងច្បាស់ ឃើញច្បាស់តាមពិត យ៉ាងណាមិញ

ឯវាមវ ទោ ព្រាហ្មណ យស្មី សមយេ ន ព្យាបាទ-
 បរិយុដ្ឋិតេន ធម្មសា វិហារតិ ន ព្យាបាទបរេតេន
 ឧប្បន្នស្ស ន ព្យាបាទស្ស និស្សរណំ យថាភូតំ
 បដាធាតិ ។ បេ ។ ធីយាវត្ថំ អសជ្ឈាយកកាបិ
 មន្តា បដិកន្តំ បកេវ សជ្ឈាយកកា ។ ឬន ចបរិ
 ព្រាហ្មណ យស្មី សមយេ ន ដឹងមិទ្ធិបរិយុដ្ឋិតេន
 ធម្មសា វិហារតិ ន ដឹងមិទ្ធិបរេតេន ឧប្បន្នស្ស ន
 ដឹងមិទ្ធិស្ស និស្សរណំ យថាភូតំ បដាធាតិ ។ បេ ។
 ធីយាវត្ថំ អសជ្ឈាយកកាបិ មន្តា បដិកន្តំ បកេវ
 សជ្ឈាយកកា សេយ្យថាបិ ព្រាហ្មណ ឧបបត្តោ
 ន សេវលបណាកបរិយោនន្នោ ភត្ត ចក្កមា
 បុរិសោ សកំ មុខនិមិត្តំ បទ្ទវេក្ខមាធា យថាភូតំ
 បដានេយ្យ បស្សេយ្យ ឯវាមវ ទោ ព្រាហ្មណ
 យស្មី សមយេ ន ដឹងមិទ្ធិបរិយុដ្ឋិតេន ធម្មសា
 វិហារតិ ន ដឹងមិទ្ធិបរេតេន ឧប្បន្នស្ស ន ដឹង-
 មិទ្ធិស្ស និស្សរណំ យថាភូតំ បដាធាតិ ។ បេ ។

ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ សម័យណា បុគ្គលមានចិត្ត ដែលព្យាបាទមិន
 បានរួចរឹត ដែលព្យាបាទមិនបានគ្របសន្លឹក ទាំងដឹងច្បាស់តាមពិត
 នូវការរលាស់ចេញនូវព្យាបាទដែលកើតឡើង ។ បេ ។ មន្តទាំង
 ឡាយ ដែលបុគ្គលមិនបានស្វាគ្យាយ អស់កាលជាយូរអង្វែង រមែង
 ព្រាកដ មិនបាច់ពាលដល់មន្តដែលបានស្វាគ្យាយឡើយ ក៏យ៉ាង
 គោរវដែរ ។ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ មួយទៀត សម័យណា បុគ្គល
 មានចិត្ត ដែលបីមិទ្ធិមិនបានរួចរឹត ដែលបីមិទ្ធិមិនបានគ្របសន្លឹក
 ទាំងដឹងច្បាស់តាមពិត នូវការរលាស់ចេញនូវបីមិទ្ធិ ដែលកើត
 ឡើង ។ បេ ។ មន្តទាំងឡាយ ដែលបុគ្គលមិនបានស្វាគ្យាយ អស់
 កាលជាយូរអង្វែង រមែងព្រាកដ មិនបាច់ពាលដល់មន្តដែលស្វាគ្យាយ
 ឡើយ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ ដូចភាគនេះពេញដោយទឹក ដែលសាកយ-
 ងឹតចកមិនបានរួចរឹត បុរសមានចក្ខុបានពិចារណាមើលមុខនិមិត្តរបស់
 ខ្លួន ក្នុងភាគនេះនោះ ឆ្លើយដឹងច្បាស់ ឃើញច្បាស់តាមពិត យ៉ាង
 ណាមិញ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ សម័យណា បុគ្គលមានចិត្ត ដែល
 បីមិទ្ធិមិនបានរួចរឹត ដែលបីមិទ្ធិមិនបានគ្របសន្លឹក ទាំងដឹងច្បាស់
 តាមពិត នូវការរលាស់ចេញ នូវបីមិទ្ធិដែលកើតឡើង ។ បេ ។

និយមន័យ អសដ្ឋាយកតាថា មន្តា ចងកង្គំ ចក្រេ
 សដ្ឋាយកតា ។ ចុះ ចម្រក់ ព្រាហ្មណ៍ យស្មី សមយេ
 ន ទទ្ធកុក្កុច្ចបរិយុដ្ឋិតេន ធម្មសា វិហារតំ ន
 ទទ្ធកុក្កុច្ចបរិយុដ្ឋិតេន ទឃ្មន្តស្ស ច ទទ្ធកុក្កុច្ចស្ស
 ចិស្សរណំ យថាភូតំ បដាទាតំ ។ បេ ។ និយមន័យ
 អសដ្ឋាយកតាថា មន្តា ចងកង្គំ ចក្រេ សដ្ឋាយ-
 កតា សេយ្យជាថា ព្រាហ្មណ៍ ទធម្មតោ ន
 វាតេវតោ ន ចលិតោ ន កតោ ន ឧបិដាតោ
 កត្ត ចក្កុមា បុរិសោ សកំ មុខចម្លង ចក្កុមា-
 មាតោ យថាភូតំ បដាទេយ្យ បស្សេយ្យ ឯកោ
 ចោ ព្រាហ្មណ៍ យស្មី សមយេ ន ទទ្ធកុក្កុច្ច-
 បរិយុដ្ឋិតេន ធម្មសា វិហារតំ ន ទទ្ធកុក្កុច្ច-
 បរិយុដ្ឋិតេន ទឃ្មន្តស្ស ច ទទ្ធកុក្កុច្ចស្ស ចិស្សរណំ
 យថាភូតំ បដាទាតំ ។ បេ ។ និយមន័យ អសដ្ឋាយ-
 កតាថា មន្តា ចងកង្គំ ចក្រេ សដ្ឋាយកតា ។

មន្តតាំងឡាយ ដែលបុគ្គលមិនបានស្វាធារ អស់កាលជាយូរអង្វែង
 វេចន៍ប្រាកដ មិនបាច់ពេលវេលាដែលស្វាធារឡើយ កំយាត់
 រោវវេរ ។ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ មួយទៀត សម័យណា បុគ្គលមាន
 ចិត្ត ដែលទទ្ធកុក្កុច្ចមិនបានរូបវិក ដែលទទ្ធកុក្កុច្ចមិនបានគ្របសង្កត់
 តាំងដឹងច្បាស់ភាវតិក ឆ្លុះការលាស់ចេញឡើងទទ្ធកុក្កុច្ច ដែលកើត
 ឡើង ។ បេ ។ មន្តតាំងឡាយ ដែលបុគ្គលមិនបានស្វាធារ អស់កាល
 ជាយូរអង្វែង វេចន៍ប្រាកដ មិនបាច់ពេលវេលាដែលស្វាធារ
 ឡើយ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ ដូចការដោះចេញដោយទឹក ដែលច្បាស់
 មិនបានបក់ មិនបានឱ្យកំរើក មិនបានឱ្យញាប់ញ័រ មិនមានរលក
 បុរសមានចក្ក បានតំបរាណរមិលមុខនិងមន្តរបស់ខ្លួន ក្នុងការដោះ
 កប្បដឹងច្បាស់ ឃើញច្បាស់ភាវតិក យ៉ាងណាមិញ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍
 សម័យណា បុគ្គលមានចិត្តដែលទទ្ធកុក្កុច្ច មិនបានរូបវិក ដែល
 ទទ្ធកុក្កុច្ច មិនបានគ្របសង្កត់ តាំងដឹងច្បាស់ភាវតិក ឆ្លុះការ
 លាស់ចេញឡើងទទ្ធកុក្កុច្ចដែលកើតឡើង ។ បេ ។ មន្តតាំងឡាយ
 ដែលបុគ្គលមិនបានស្វាធារ អស់កាលជាយូរអង្វែង វេចន៍ប្រាកដ
 មិនបាច់ពេលវេលាដែលស្វាធារឡើយ កំយាត់រោវវេរ ។

បុន ចរេ ព្រាហ្មណ យស្មី សមយេ ន វិចិត្រគោតយស្ស
 បរិយុដ្ឋេតេន ទេតសា វិហារតិ ន វិចិត្រគោតយស្ស
 ឧប្បន្ទាយ ន វិចិត្រគោតយស្ស ធិស្សន្ទំ យថាភូតំ
 បដាទាតិ ។ បេ ។ ធីយវត្ថុំ អសដ្ឋាយកកាចិ
 មន្ទា បដិកត្ថំ បកេវ សដ្ឋាយកកា ធីយវត្ថុំ យថា
 ព្រាហ្មណ ឧបន្ទាយ អន្ទា វិចិត្រគោតយស្ស អនាភិលា
 អាណេកោ ធិកុត្តោ តត្ថ ចក្ខុមា ធុរេសា
 សកំ ឧទនិមិត្តំ បច្ចុវេក្ខមាទោ យថាភូតំ បដានេយ្យ
 ចស្សយ្យ ឯវាម ទោ ព្រាហ្មណ យស្មី សមយេ
 ន វិចិត្រគោតយស្ស ទេតសា វិហារតិ ន វិចិត្រគោតយស្ស
 ឧបន្ទាយ ន វិចិត្រគោតយស្ស ធិស្សន្ទំ យថាភូតំ
 បដាទាតិ ។ បេ ។ ធីយវត្ថុំ អសដ្ឋាយកកាចិ
 មន្ទា បដិកត្ថំ បកេវ សដ្ឋាយកកា ។ អយំ
 ទោ ព្រាហ្មណ ហេតុ អយំ បច្ចុយោ យេនេកាទា
 ធីយវត្ថុំ សដ្ឋាយកកាចិ មន្ទា ឧបន្ទាយ បកេវ
 អសដ្ឋាយកកា ។ អយំ បន ព្រាហ្មណ ហេតុ

ព្រាហ្មណ ធុរេសា សមយោ បុគ្គលមានចិត្តដែល
 វិចិត្រគោតយស្ស ដែលវិចិត្រគោតយស្ស គេបស្កត់ហើយ ទាំងអស់
 ច្បាស់តាមដឹង ឲ្យការរលាស់ចេញឲ្យវិចិត្រគោតយស្ស គេបស្កត់ ។ បេ ។
 មន្ទាទាំងឡាយ ដែលបុគ្គលមិនបានស្វាធាយ អស់កាលជាយូរ
 អត្រីង រមែងប្រាកដ មិនបាច់ពោលដល់មន្ទាដែលស្វាធាយឡើយ
 ព្រាហ្មណ ដូចគាត់នោះពេញដោយទឹកថ្លាស្អាត មិនល្អក៏ដែល
 បុគ្គលយកទៅដកល់ទុកក្នុងទីមានឆ្នាំង ឬសមាធិបុគ្គ បាននិព្វាន
 មើលឬទាំងមន្ទាបស់ខ្លួន ក្នុងកាលនោះនោះ ធម្មវិធីច្បាស់ ឃើញច្បាស់
 តាមដឹង យ៉ាងណាមិញ ព្រាហ្មណ សមយោ បុគ្គល
 មានចិត្តដែលវិចិត្រគោតយស្ស ដែលវិចិត្រគោតយស្ស គេបស្កត់
 ទាំងអស់ច្បាស់តាមដឹង ឲ្យការរលាស់ចេញឲ្យវិចិត្រគោតយស្ស គេបស្កត់
 ឡើយ ។ បេ ។ មន្ទាទាំងឡាយ ដែលបុគ្គលមិនបានស្វាធាយ អស់កាល
 ជាយូរអត្រីង រមែងប្រាកដ មិនបាច់ពោលដល់មន្ទាដែលស្វាធាយ
 ឡើយ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ ព្រាហ្មណ នេះឯងជាហេតុ នេះឯង
 ជាបច្ច័យ ឲ្យមន្ទាទាំងឡាយ ដែលបុគ្គលបានស្វាធាយ អស់កាលជា
 យូរអត្រីង មិនឲ្យប្រាកដ ក្នុងកាលនោះ មិនបាច់ពោលដល់មន្ទា
 ដែលមិនបានស្វាធាយឡើយ ។ ព្រាហ្មណ នេះឯងជាហេតុ

អយំ ចតុរយោ យេនេកោនា នីយាត្ថំ អសដ្ឋាយៈ
 កតាចិ មត្តា បដិកត្ថំ បកេវ សដ្ឋាយកតាតិ ។
 អភីក្កត្ថំ ភោ ភោតម ។ យេ ។ ឧបាសកំ មំ កវំ
 ភោតមោ បាបតុ អដ្ឋិតតេ ចាណុបេតំ សាណំ
 កតត្ថំ ។

[៧២] ឯកំ សមយំ កតា វេសាលីយំ វិហារតិ
 មហាវនេ ក្យដាភាសាលាយំ ។ តេន ទោ ចន
 សមយេន ការណចាលី ព្រាហ្មណេន លំដ្ឋវិចំ កត្ថត្ថំ
 កាវេតិ ។ អទ្ធសា ទោ ការណចាលី ព្រាហ្មណេន
 ចំន្តិយានិ ព្រាហ្មណំ ទូរោវ អាគត្ថត្ថំ និស្វាន
 ចំន្តិយានិ ព្រាហ្មណំ ឯតនេវេន ហទ្ធិ កុកោ ធុ
 កវំ ចំន្តិយានិ អំកត្ថតិ និវា និវស្សាតិ ។ នធាហំ(១)
 ភោ អាគត្ថាចិ សមណស្ស ភោតមស្ស សន្តិកាតិ ។
 តំ កំ មញ្ញតិ កវំ ចំន្តិយានិ សមណស្ស ភោត-
 មស្ស បញ្ញាវេយ្យត្ថិយំ ចណ្ឌិតោ មញ្ញតិ (២) ។

---

១ ឧ.ន. និយាត្ថំ ។ ២ អដ្ឋិតតេ មញ្ញតិ និវស្សាតិ ។

នេនេវីជាបន្ថែម ឲ្យមន្តទាំងឡាយ ដែលបុគ្គលមិនបានស្វាធិក្សយ
 គល់កាលជាយូរកន្លង វេចឲ្យបានដកក្នុងកាលនេះ មិនបាច់ពោល
 ដល់មន្តដែលស្វាធិក្សយឡើយ ។ បតិព្រត្រៃភោតមជ្ឈិមំវេន ភាសិតនេះ
 ច្បាស់ណាស់ ។ យេ ។ សូមព្រះភោតមជ្ឈិមំវេន ចាំទុកឲ្យច្រំព្រះអង្គថា
 ជាឧបាសកក្នុងគល់នូវសាធារណៈ ស្មើដោយជីវិត ចាប់ដើមទាំងអំពីវិជ្ជា
 នេះនោះទៅ ។

[៧២] សម័យមួយ ព្រះជីវិតព្រះភោត ទ្រង់គង់នៅក្នុង
 ក្យដាភាសាលានិងមហាវនេ ក្បែរគ្រុងវេសាលី ។ កំពុងសម័យ
 នោះឯង ការណចាលីព្រាហ្មណំ (ព្រាហ្មណំឈ្មោះការណចាលី)
 តែងប្រើជនឲ្យធ្វើការងាររបស់ពួកលំដាប់ខ្ពស់ ។ ការណចាលីព្រាហ្មណំ
 បានយើងចំន្តិយានិព្រាហ្មណំ (ព្រាហ្មណំឈ្មោះចំន្តិយានិ) កំពុង
 ដើរមកអំពីចម្ងាយ កំនិយាយទៅនឹងចំន្តិយានិព្រាហ្មណំដូច្នេះថា ចំន្តិ-
 យានិជីវិត មកពីណាហ្ន៎ ក្នុងវេសាលីឲ្យដឹង ។ ម្ចាស់អ្នកជីវិត
 ច្រំទើបនឹងមកអំពីសំណាក់ព្រះសមណភោតម ក្នុងទីឯណោះ ។
 ចំន្តិយានិជីវិត សំគាល់នូវចាកខ្លួនដូចអ្នក សំគាល់ក្នុងសេចក្តី
 ឈ្លាសវៃ ដោយប្រាថ្នាលេចសំព្រះសមណភោតមថា ជាបណ្ឌិត ។

កោតាហំ កោ កោ ច សមណស្ស កោតមស្ស
 ចញ្ញាវេយ្យត្តិយំ ជាតិស្សាមំ ។ សោមំ ទូលស្ស
 តាតិសោវ យោ សមណស្ស កោតមស្ស ចញ្ញា-
 វេយ្យត្តិយំ ជាតេយ្យតិ ឧទ្យាបយ ទលុ កវំ ចំដ្ឋិ-
 យាជិ សមណំ កោតមំ បសំសាយ បសំសាតិ
 កោតាហំ កោ កោ ច សមណំ កោតមំ បសំស-
 ស្សាមំ ។ ចសដ្ឋច្បសង្ខោ ច សោ កវំ កោតមោ
 សេដ្ឋោ នេវមនុស្សានុំ កី ចន កវំ ចំដ្ឋិយាជិ អត្ថវសំ
 សឡស្សមាតោ សមណោ កោតមេ ឯវំ អភិច្ច-
 សន្នោតិ សេយ្យថាមំ កោ ចុវិសោ អក្កវសចរិកត្តោ ន
 អញ្ញេសំ ហិរានិ រសាជំ ចំបោតិ ឯវេវេ ទោ កោ
 យតោ យតោ តស្ស កោតោ កោតមស្ស ធម្មំ
 សុណាតិ យនិ សុត្តសោ យនិ កេយ្យសោ
 យនិ វេយ្យាការណសោ យនិ អត្តតធម្មសោ តតោ
 តតោ ន អញ្ញេសំ ធុធុស្សមណច្យវាតានំ(*) ចំបោតិ
 សេយ្យថាមំ កោ ចុវិសោ ជិយន្តាធុឡល្យចរោ

• អត្ថកថាថី បទ ចុវិសមណត្រាហ្មណញ្ញវាតន្តំ វិស្សនិ ។

មាលអ្នកដំបើង ខ្ញុំជាអ្វី ខ្ញុំនឹងដឹងក្នុងការឆ្ងាយវៃ ដោយប្រាជ្ញារបស់
 ព្រះសមណគោតម ដូចម្តេចបាន ។ បុគ្គលណាដឹងក្នុងការឆ្ងាយវៃ
 ដោយប្រាជ្ញារបស់ព្រះសមណគោតមបាន បុគ្គលនោះស្រៀងគ្នានឹង
 ព្រះសមណគោតមដោយពិត ពូជាចំន្លិយានិដំបើង វេយសរសើរព្រះ
 សមណគោតម ដោយពាក្យសរសើរដ៏លើសលុបដូច្នេះ មាលអ្នកដំបើង
 ខ្ញុំជាអ្វី ខ្ញុំនឹងសរសើរព្រះសមណគោតម ដូចម្តេច ។ ព្រះគោតមដំ
 បើងនោះ ច្រើនព្រៃពេក ច្រើនជាន់ទៅគាត់មនុស្សទាំងឡាយ
 ដូច្នេះ ចំន្លិយានិដំបើង ឃើញខ្លាអំណាចច្រើនដងដូចម្តេច បាន
 ជាជ្រៃថ្លាក្នុងព្រះសមណគោតមយ៉ាងនេះ មាលអ្នកដំបើង ដូចបុរស
 ដែលឆ្កែដោយសេដ្ឋីច្រើន វេយមិនប្រាថ្នាខ្លាសទាំងឡាយដទៃ
 ដ៏ថោកទាបឡើយ យ៉ាងណាម៉េញ មាលអ្នកដំបើង (បុរស) វេយ
 ស្តាប់តម្លៃ ទោះបីជាសុត្តៈ ឬជាគេយ្យៈ ទោះបីជាវេយ្យាករណៈ ឬ
 ជាអត្ថកថៈ របស់ព្រះគោតមដំបើងនោះ ក្នុងកាលណា ។ ហើយ
 (បុរសនោះ) ក៏មិនប្រាថ្នាខ្លាទេរបស់ពួកសមណព្រាហ្មណ៍ជាច្រើន
 ដទៃ ក្នុងកាលនោះឡើយ មាលអ្នកដំបើង មួយទៀត ដូចបុរស
 ត្រូវសេចក្តីស្រឡាញ់នឹងគាត់នកម្លាំងថយ ត្រឡប់ត្រឡាយ

មនុស្សម្នាក់ អតីតក្រុងយ្យ ហេ យតោ យតោ
 សាយេដ លកតេ សាតុសំ អសេចនកំ ឯវេរ
 ទោ កោ យតោ យតោ តស្ស កោតោ កោតតស្ស
 ធម្មំ សុណាតិ យនិ សុត្តសោ យនិ កេយ្យសោ
 យនិ វេយ្យករណសោ យនិ អត្ថតទ្ធសោ
 តតោ តតោ លកតេ អត្ថមនតំ លកតំ ទេតសោ
 ចសានំ ។ សេយ្យថាចំ កោ បុរិសោ ចន្ទនយនិកំ
 អតីតក្រុងយ្យ ហវៈចន្ទនស្ស វា លោហិតចន្ទនស្ស
 វា យតោ យតោ យាយេដ យនិ មូលតោ
 យនិ មជ្ឈតោ យនិ អត្ថតោ អតីតក្រុងយ្យ សុរិកតន្តំ
 អសេចនកំ ឯវេរ ទោ កោ យតោ យតោ តស្ស
 កោតោ កោតតស្ស ធម្មំ សុណាតិ យនិ សុត្តសោ
 យនិ កេយ្យសោ យនិ វេយ្យករណសោ យនិ
 អត្ថតទ្ធសោ តតោ តតោ អតីតក្រុងយ្យ ហវៈចន្ទ
 អតីតក្រុងយ្យ សោមនស្សំ ។ សេយ្យថាចំ កោ បុរិសោ
 អាពាធំតោ ធុត្តតោ ពាជ្ឈតិលានោ តស្ស
 កុសលោ កិសតោ ហានសោ អាពាធំ ទីហវេយ្យ

ធម្មិប្បាទនូវមាតិកាសព្វញ្ញំ បុរសនាវេល្លកំ ក្នុងកាលណា កំបាន
 នូវសព្វញ្ញំ ដ៏មិនឈាញក្នុងកាលនោះ យ៉ាងណាមិញ ម្ចាស់អ្នកដ៏
 ចំរើន (បុរស) ស្តាប់ធម៌នោះច្បាស់ ឬ ឆេយ្យៈ ទោចរិយ្យករណៈ
 ឬ អត្ថតទ្ធសៈ របស់ព្រះភាគមដ៏ចំរើននោះ ក្នុងកាលណា ដែល
 បាននូវភាវៈពេញចិត្ត ដែលបាននូវសេចក្តីជ្រៅវៃចិត្ត ក្នុងកាលនោះ ។
 ក៏យ៉ាងនោះឯង ។ ម្ចាស់អ្នកដ៏ចំរើន មួយទៀត ដូចបុរសបានជុំវិញ
 ចន្ទនំ នៃទ្វីបចន្ទនំស្បើងទ្វីបចន្ទនំក្រហម ហើយធម្មិប្បាទស្រួច
 ទោចរិយ្យកំ ឬ អតីតក្រុងយ្យ ឬ អតីតក្រុង ក្នុងកាលណា គង់បាន
 នូវក្រុងក្រមួម មិនឈាញដូចគ្នា យ៉ាងណាមិញ ម្ចាស់អ្នកដ៏ចំរើន
 (បុរស) ស្តាប់ធម៌ នោះច្បាស់ ឬ ឆេយ្យៈ ទោចរិយ្យករណៈ
 ឬ អត្ថតទ្ធសៈ របស់ព្រះភាគមដ៏ចំរើននោះ ក្នុងកាលណា ហើយ
 ដែលបាននូវបាវចនាៈ ដែលបាននូវសាមនស្ស ក្នុងកាលនោះ ក៏យ៉ាង
 នោះឯង ។ ម្ចាស់អ្នកដ៏ចំរើន មួយទៀត ដូចបុរសបានភាគ
 ដល់នូវសេចក្តីទុក្ខមានដ៏មធ្យម ពេទ្យអ្នកឈ្លាសអតីតភាព ធម្មិប្បាទ
 នូវភាគពេទ្យ របស់បុរសនាវេល្លកំ ដោយឋានៈ យ៉ាងណាមិញ

ឯវេទ ទោ កោ យតោ យតោ តស្ស កោតោ
 កោតតស្ស ធម្មំ សុណាតិ យនិ សុត្តសោ យនិ
 កេយ្យសោ យនិ វេយ្យកាណសោ យនិ អន្តតទដ្ឋសោ
 តតោ តតោ សោតថវិទេវទុក្ខតោ ធម្មស្សោយាសា
 អន្តតំ កច្ឆន្តិ ។ សេយ្យដាចិ កោ ខោក្ការណី
 អប្រោធកា សាតោធកា សីតោធកា សេតោធកា
 សុបតំដ្ឋា រមណីយា អថ បុរិសោ អាគន្ធយ្យ
 យម្នាតិកត្តោ យឧបរេតា កលន្តោ តសីតោ
 ចិខាសីតោ សោ តំ ខោក្ការណី ឱកាហោត្វា ធម្មាត្វា
 ច ចិវិត្វា ច សព្វនរេកលមថបរិទ្យាហំ ចដិច្ច-
 ស្សម្ពេយ្យ ឯវេទ ទោ កោ យតោ យតោ តស្ស
 កោតោ កោតតស្ស ធម្មំ សុណាតិ យនិ សុត្តសោ
 យនិ កេយ្យសោ យនិ វេយ្យកាណសោ យនិ
 អន្តតទដ្ឋសោ តតោ តតោ សព្វនរេកលមថបរិ-
 ទ្យាហា ចដិច្ចស្សម្ពេយ្យ ។ ឯវំ កុត្ត កាណាចារិ
 ព្រាហ្មណោ ឧដ្ឋាយាសនា ឯកំសំ ឧត្តរាសន្តំ កវិត្វា

ម្នាលអ្នកដ៏ចម្រើន (បុរស) ស្តាប់ផ្លូវនេះ ទោចីសុត្តៈ ឬគយ្យៈ
 ទោចីវេយ្យកាណៈ ឬអន្តតទដ្ឋៈ របស់ព្រះគោតមដ៏ចម្រើននោះ ក្នុង
 កាលណាៗហើយ សេចក្តីសាក ឡើងឡូល ទុក្ខ ទោមនស្ស ចង្អៀក
 ចង្អល់ ក៏ដល់គ្នាសេចក្តីវិនាស ក្នុងកាលនោះៗ ក៏យ៉ាងនោះឯង ។
 ម្នាលអ្នកដ៏ចម្រើន មួយទៀត ផ្លូវស្រដៀងគ្នាទៅនឹងទីកន្លែង មានទឹកដូច្នោះ
 មានទឹកជ្រៅក៏ មានទឹកស មានកំពង់កំប៉ង គួរដាច់ទឹកអរ ផ្តួចដា
 មានបុរសម្នាក់មកដល់ បុរសនោះត្រូវសេចក្តីក្តៅកាលណា ត្រូវ
 សេចក្តីក្តៅគ្របសង្កត់ ឡើយព្រួយលំបាកខាងផ្លូវ ឆក់ស្កាស្រកឃ្លាន
 ក៏បុរសកាន់ស្រដៀងគ្នាទៅនឹង ដួងដង ឆក់ដង ឆប្បកំចាត់បង់ផ្លូវ
 សេចក្តីក្តៅលំបាក យ យ សេចក្តីលំបាក សេចក្តីក្តៅក្រហាយទាំងពួងបាន
 យ៉ាងណាមិញ ម្នាលអ្នកដ៏ចម្រើន (បុរស) ស្តាប់ផ្លូវនេះ ទោចីសុត្តៈ ឬ
 គយ្យៈ ទោចីវេយ្យកាណៈ ឬ អន្តតទដ្ឋៈ របស់ព្រះគោតមដ៏ចម្រើន
 នោះ ក្នុងកាលណាៗ ហើយ សេចក្តីក្តៅលំបាក យ យ សេចក្តីលំបាក
 សេចក្តីក្តៅក្រហាយទាំងពួង ក៏ស្ងប់ម្ខាងទៅ ក្នុងកាលនោះៗ ក៏យ៉ាង
 នោះឯង ។ កាលដែលចង្អុយនៃព្រាហ្មណ៍ពាលយ៉ាងនេះហើយ
 កាលណាពាលព្រាហ្មណ៍ ក៏ព្រាកចាកតាមនេះធ្វើខ្លួនសន្តិៈទៀងស្មាមាត់

ឧត្តរណាជាទុច្ចរិត បឋមវិយ័ ធិបាតា យេន
 កកវា កេនត្ថលី បណ្តាមេត្តា តំក្កត្តំ ឧបាសិ
 ឧបាសិ ឧបា តស្ស កកវាតោ អរហតោ
 សង្កាសម្ពុទ្ធស្ស ឧបា តស្ស កកវាតោ អរហតោ
 សង្កាសម្ពុទ្ធស្ស ឧបា តស្ស កកវាតោ អរហតោ
 សង្កាសម្ពុទ្ធស្ស ។ អភិក្កន្ធន្តំ កោ ចិដ្ឋិយាធិ
 អភិក្កន្ធន្តំ កោ ចិដ្ឋិយាធិ សេយ្យថាចិ កោ ចិដ្ឋិយាធិ
 ធិក្កន្ធន្តំ វា ឧត្តរេយ្យ ចិដ្ឋិយាធិ វា វិវាទេយ្យ
 ឧត្តរេយ្យ វា មត្តិ អាធិត្ថេយ្យ អនុកាវេ វា
 កេលប្បដ្ឋោតំ ជាវេយ្យ ចក្កមត្តោ រូបាធិ ឧត្តរេយ្យ
 ឧបាសិ កោតា ចិដ្ឋិយាធិតា អនេកាបរិយាយេន
 ឧបា បកាសិកោ ។ ឧបាសិ កោ ចិដ្ឋិយាធិ តំ
 កកវា កោតា ឧបាសិ កកវា ឧបាសិ កកវា
 ឧបាសិ តំ កកវា ចិដ្ឋិយាធិ ជាវេតុ អនុកាវេ
 ចាណុបេតំ សាសនំ កកវា ។

ហើយលុះមកដល់ដង្ហែងទាំងស្រុង ប្រណម្យកញ្ចល់ចំពោះទៅ
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ហើយបង្ខំខ្លួនទាំងអស់ យល់ថា សូមមេស្ត្រ
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ជាអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធអង្គនោះ សូមមេស្ត្រព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគ ជាអរហន្តសម្មាសម្មុទ្ធអង្គនោះ សូមមេស្ត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ
 ជាអរហន្តសម្មាសម្មុទ្ធអង្គនោះ ។ ម្ចាស់ចិដ្ឋិយាធិដ៏ចំរើន ច្បាស់ណាស់
 ម្ចាស់ចិដ្ឋិយាធិដ៏ចំរើន ច្បាស់ពេកណាស់ ដូចជានេះ ឲ្យរបស់ដែលផ្តាច់
 ឬបើកបង្ហាញរបស់ដែលកំបាំង ពុំនោះដូចជានេះ ប្រាប់ដល់អ្នកវាចនា
 ពុំនោះសោះ ដូចជានេះប្រាសច្រើន ក្នុងទីនេះដោយនិងថា បុរស
 អ្នកមានចក្ខុ តែងឃើញនូវរូបទាំងឡាយបាន យ៉ាងណាមិញ នៅដែល
 ចិដ្ឋិយាធិដ៏ចំរើន បានប្រកាសដោយអានកបរិយាយ ក៏យ៉ាងនោះឯង ។
 ម្ចាស់ចិដ្ឋិយាធិដ៏ចំរើន ខ្ញុំសូមដល់ខ្លួនព្រះភាគដ៏ចំរើននោះផង ព្រះធម៌
 ផង ព្រះភិក្ខុសង្ឃផង ជាសារណៈ សូមចិដ្ឋិយាធិដ៏ចំរើន ចាំទុកនូវខ្ញុំថា
 ជាទុរាសកដល់ខ្លួនសារណៈ ស្មើដោយដីក ចាប់ដីកកំពីវិជ្ជាទេវតាទៅ ។

(៧៩) ឯកំ សមយំ កកវំ វេសាលិយំ វិហាតិ
 មហាវេន ក្សត្រាភារសាលាយំ ។ តេន ទោ បទ
 សមយេន បញ្ចមត្តានិ លិង្គវិសតានិ កកវន្តំ
 បយិវុទ្ធសន្តិ ។ អប្បេកកេន លិង្គវិ ធិលា ហោន្តិ
 ធិលវណ្ណា ធិលវត្តា ធិលាលង្ការា អប្បេកកេន
 លិង្គវិ មីតា ហោន្តិ មីតវណ្ណា មីតវត្តា មីតាលង្ការា
 អប្បេកកេន លិង្គវិ លោហិតកា ហោន្តិ លោហិត-
 កវណ្ណា លោហិតកវត្តា លោហិតកាលង្ការា
 អប្បេកកេន លិង្គវិ ឱនាតា ហោន្តិ ឱនាតវណ្ណា
 ឱនាតវត្តា ឱនាតាលង្ការា ក្សស្សនំ កកវំ អតិរោចតិ
 វណ្ណេន ទេវ យសសា ច ។ អថទោ មិទ្ធិយានិ
 ព្រាហ្មណោ ឧដ្ឋាយាសនា ឯកំសំ ឧត្តរាសន្តិ
 កវត្តា យេន កកវំ តេនញ្ចលី បណាមេត្តា កកវន្តំ
 ឯកេវេន បដិកាតិ មំ កកវំ បដិកាតិ មំ
 សុគតាតិ ។ បដិកាតុ តំ មិទ្ធិយានិ កកវំ
 អវេន ។ អថទោ មិទ្ធិយានិ ព្រាហ្មណោ
 កកវតោ សម្មទា សាវ្វទាយ កាដាយ អភិវុទ្ធំ

(៨០) សម័យមួយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ គង់នៅក្នុងក្សត្រាភារ-
 សាលា ជិតព្រះហរវត្តក្សត្រិវេសាលី ។ ក្នុងសម័យនោះឯង ពួក
 ស្ដេចលិង្គវិប្រិមាណ ៥០០ អង្គ ទាំងឡាយទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។
 ពួកស្ដេចលិង្គវិទុះ មានគ្រឿងប្រដាប់ទៀវ មានសម្បុរទៀវ មានសំពត់
 ទៀវ មានគ្រឿងភាក់គង់ទៀវ ពួកស្ដេចលិង្គវិទុះ មានគ្រឿងប្រដាប់
 ល្បឿន មានសម្បុរល្បឿន មានសំពត់ល្បឿន មានគ្រឿងភាក់គង់
 ល្បឿន ពួកស្ដេចលិង្គវិទុះ មានគ្រឿងប្រដាប់ក្រហម មានសម្បុរ
 ក្រហម មានសំពត់ក្រហម មានគ្រឿងភាក់គង់ក្រហម ពួកស្ដេច
 លិង្គវិទុះ មានគ្រឿងប្រដាប់ស មានសម្បុរស មានសំពត់ស មានគ្រឿង
 ភាក់គង់ស ព្រះដ៏មានព្រះភាគ វេទន៍រឿងក្នុងពួកស្ដេចលិង្គវិទុះនោះ
 ដោយសម្បុរផង ដោយយសផង ។ គ្រានោះ មិទ្ធិយានិព្រាហ្មណ៍
 ក្រោកចាកភាសនៈ ធ្វើឧត្តរាសន្តិទៀងស្មាមាត់ ប្រណម្យអញ្ចលី
 ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ហើយក្របខ្យល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគដូច្នេះថា
 បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ខ្ញុំព្រះអង្គសំដែងបន្តិច បពិត្រព្រះសុគត ខ្ញុំ
 ព្រះអង្គសំដែងបន្តិច ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់មិទ្ធិយានិ
 អ្នកចូរសំដែងចុះ ។ គ្រានោះឯង មិទ្ធិយានិព្រាហ្មណ៍ កំពោល
 សរសើរ ដោយសារប្រគាថា ចំពោះព្រះក្រិត្យព្រះដ៏មានព្រះភាគថា

មនុស្ស យថា កោតកុន្ត សុត្តន្ត
 បាតោ សំយោ ធុល្លាប័ក្កត្ត
 អន្តរាសំ បស្ស វិរាជនាម
 កប្បនាមិច្ឆិម័ន្តលំក្ខេត ។

អថោ តេ លំច្ឆរី បញ្ចហំ ឧត្តរាសន្តសតេហំ
 ចិន្ទិយានី ព្រាហ្មណំ អប្បនេសំ ។ អថោ ចិន្ទិ-
 យានី ព្រាហ្មណោ តេហំ បញ្ចហំ ឧត្តរាសន្តសតេហំ
 កកវន្តំ អប្បនេសំ ។ អថោ កកវ តេ លំច្ឆរី
 ឯតនេវេច បញ្ចន្តំ លំច្ឆរី រតនានំ ចាតុការោ
 ធុល្លាហោ លោកស្មី ។ កតមេសំ បញ្ចន្តំ ។ តថាត-
 តស្ស អរហនោ សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស ចាតុការោ ធុល្លាហោ
 លោកស្មី តថាតតប្បវេនិតស្ស ធម្មវិទយស្ស នេសំតា
 បុគ្គលោ ធុល្លាហោ លោកស្មី តថាតតប្បវេនិតស្ស
 ធម្មវិទយស្ស នេសំតស្ស វិញ្ញាតា បុគ្គលោ
 ធុល្លាហោ លោកស្មី តថាតតប្បវេនិតស្ស ធម្មវិទយស្ស
 នេសំតស្ស វិញ្ញាតា ធម្មាធុធម្មប្បដិបទ្ធា បុគ្គលោ

ផ្កាឈូកឈ្មោះកាកខុះ មានភ្នំត្រកូប រីករំពៃព្រឹក មាន
 ភ្នំមិនបានទៅប្រាស យ៉ាងណាមិញ អ្នកចូរមើលព្រះដ៏
 មានព្រះភាគ មានស្ម័គ្រយចេញពីព្រះភ្នំ ដ៏រុំរៀងដូច
 ព្រះអាទិត្យ ដែលរុំរៀង ក្នុងកល្យាណពពក ក៏យ៉ាងនោះឯង ។
 ព្រះនោះឯង ពួកស្តេចលំច្ឆរីទាំងនោះ បានញ្ជាតិចិន្ទិយានី-
 ព្រាហ្មណ៍ឱ្យស្យៀកដណ្តប់ ដោយសំពត់ឧត្តរាសន្តៈ ៥០០ ។ លំដាប់
 នោះឯង ចិន្ទិយានីព្រាហ្មណ៍ បានញ្ជាតិព្រះដ៏មានព្រះភាគឱ្យ
 ស្យៀកដណ្តប់ ដោយសំពត់ឧត្តរាសន្តៈ ទាំង ៥០០ នោះ ។ វេលានោះ
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគ បានត្រាស់ទៅនឹងពួកស្តេចលំច្ឆរីទាំងនោះ ដូច្នេះថា
 ការកើតប្រាកដវិន័យនេះ ៥ យ៉ាង រកបានដោយកម្រ ក្នុងលោក ។
 ការកើតប្រាកដវិន័យនេះទាំង ៥ យ៉ាង តើដូចម្តេចនូវ ។ គឺការកើត
 ប្រាកដវិន័យព្រះតថាគត ជាអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ រកបានដោយកម្រ ក្នុង
 លោក ១ បុគ្គលដែលចេះសំដែងធម្មវិន័យ ដែលព្រះតថាគតប្រកាស
 ហើយ រកបានដោយកម្រ ក្នុងលោក ១ បុគ្គលដែលដឹងច្បាស់លាស់
 នូវធម្មវិន័យដែលព្រះតថាគតប្រកាសហើយ សំដែងហើយ រកបាន
 ដោយកម្រ ក្នុងលោក ១ បុគ្គលដែលដឹងច្បាស់លាស់នូវធម្មវិន័យ
 ដែលព្រះតថាគតប្រកាសហើយ សំដែងហើយ ប្រតិបត្តិឱ្យធម៌នាមធម៌

ទុល្លភោ លោកស្មី កតត្ថក្កកតវេនី ធុត្ថលោ ទុល្លភោ
លោកស្មី ។ ឥមេសំ ហោ លីច្ឆី ធុត្ថន្ទំ រតនាធំ
ខាតុកាវេ ទុល្លភោ លោកស្មីន្ទំ ។

[៤៦] តថាគតស្ស ភិក្ខុវេ អរហតោ សម្មា-
សម្ពុទ្ធស្ស ធុត្ថេវ សម្ពោធា អនភិសម្ពុទ្ធស្ស ពោធិ-
សត្តស្សេវ សតោ បញ្ច មហាសុច្ឆិតា ខាតុកាវេសុំ ។
កតមេ បញ្ច ។ តថាគតស្ស ភិក្ខុវេ អរហតោ
សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស ធុត្ថេវ សម្ពោធា អនភិសម្ពុទ្ធស្ស
ពោធិសត្តស្សេវ សតោ អយំ មហាចមរិ មហា-
សយធំ អហោសិ ហិមវា បព្វតវា ធិម្ពោចាធំ
អហោសិ ធុត្ថិមេ សធុទ្ធ វាហោ ហត្ថោ ធិហតោ
អហោសិ ធុត្ថិមេ សធុទ្ធ នក្ខិលោ ហត្ថោ
ធិហតោ អហោសិ នក្ខិលោ សធុទ្ធ ឧភោ
ចាធា ធិហតោ អហោសុំ ។ តថាគតស្ស ភិក្ខុវេ
អរហតោ សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស ធុត្ថេវ សម្ពោធា
អនភិសម្ពុទ្ធស្ស ពោធិសត្តស្សេវ សតោ អយំ បឋមោ
មហាសុច្ឆិតោ ខាតុកាវេសុំ ។ មុន ចេវ ភិក្ខុវេ

កេហុនោយកម្រ ក្នុងលោក កតត្ថក្កកតវេច្ឆិក្កល កេហុនោយ
កម្រ ក្នុងលោក ។ ម្ចាស់លីច្ឆីទាំងឡាយ ការកើតប្រាកដនៃគនៈ
ទាំង៥យ៉ាងនេះឯង កេហុនោយកម្រ ក្នុងលោក ។

[៤៦] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កាលព្រះគោតម ជាអរហន្តសម្មា-
សម្ពុទ្ធ នៅជាពោធិសត្វមិនទាន់ស្រស់ដឹងនៅឡើយ មុនកំពើត្រាស់ដឹង
មានមហាសុច្ឆិត៥យ៉ាង កើតឡើងប្រាកដ ។ មហាសុច្ឆិត៥នោះ គឺ
ដូចម្តេច ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កាលព្រះគោតម ជាអរហន្តសម្មា-
សម្ពុទ្ធ នៅជាពោធិសត្វមិនទាន់ស្រស់ដឹងនៅឡើយ មុនកំពើត្រាស់ដឹង
មហាប្រថវីនេះ ជាសំណើដ៏ប្រសើរ ស្តេចក្តីឆ្ងាយៗមិនដឹងឡើយ
ព្រះហស្តន្ទងសណ្តកចុះ ក្នុងសមុទ្រខាងកើត ព្រះហស្តស្តង់សណ្តកចុះ
ក្នុងសមុទ្រខាងលិច ព្រះពុទ្ធទាំងឡាយសណ្តកចុះ ក្នុងសមុទ្រខាងឦសាន ។
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កាលព្រះគោតម ជាអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ នៅជា
ពោធិសត្វមិនទាន់ទាន់ស្រស់ដឹងនៅឡើយ មុនកំពើត្រាស់ដឹង មហា-
សុច្ឆិត៥នេះ កំពើតឡើងប្រាកដ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត

តថាគតស្ស អរហនោ សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស បុត្រោ
 សម្ពោតា អនភិសម្ពុទ្ធស្ស ពោជិសត្ថស្សោ សតោ
 តិរិយោ នាម តិណជាតិ នាគិយា ឧត្តត្ថា ឈំ អាហាទ្ធ
 មិគា អហោសិ តថាគតស្ស ភិក្ខុវេ អរហនោ
 សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស បុត្រោ សម្ពោតា អនភិសម្ពុទ្ធស្ស
 ពោជិសត្ថស្សោ សតោ អយំ ធុតិយោ មហាសុចិច្ចោ
 ទាតុរហោសិ ។ បុន ធម៌ ភិក្ខុវេ តថាគតស្ស
 អរហនោ សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស បុត្រោ សម្ពោតា អនភិ-
 សម្ពុទ្ធស្ស ពោជិសត្ថស្សោ សតោ សេតា កំមី
 កណ្តាសីសា ទាទេហំ ឧស្សត្តិក្ខា យាវ ជាទុមណ្ឌលា
 ចង្កេត្តាទេសំ តថាគតស្ស ភិក្ខុវេ អរហនោ សម្មា-
 សម្ពុទ្ធស្ស បុត្រោ សម្ពោតា អនភិសម្ពុទ្ធស្ស ពោជិ-
 សត្ថស្សោ សតោ អយំ តតិយោ មហាសុចិច្ចោ
 ទាតុរហោសិ ។ បុន ធម៌ ភិក្ខុវេ តថាគតស្ស
 អរហនោ សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស បុត្រោ សម្ពោតា
 អនភិសម្ពុទ្ធស្ស ពោជិសត្ថស្សោ សតោ ឧត្តារោ
 សកុណា នាទាវណ្ណា ឧត្តរោ និសាហំ អាគត្ថា

កាលព្រះតថាគត ជាអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ នៅជាពោធិសត្វមិនទាន់
 ត្រាស់ដឹងនៅឡើយ មុនអំពីត្រាស់ដឹង មានស្មោះច្រើន ១ សាវេស
 ដុះលេចអំពីផ្ទះទៅលេងនឹងតាកាស ម្ចាស់កំពុងទ្រោយ កាលព្រះ
 តថាគត ជាអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ នៅជាពោធិសត្វមិនទាន់ត្រាស់ដឹង
 នៅឡើយ មុនអំពីត្រាស់ដឹង មហាសុចិច្ច ២ នេះ កំពើតឡើង
 ប្រាកដ ។ ម្ចាស់កំពុងទ្រោយ មួយទៀត កាលព្រះតថាគត
 ជាអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ នៅជាពោធិសត្វមិនទាន់ត្រាស់ដឹងនៅឡើយ
 មុនអំពីត្រាស់ដឹង មានពួកសត្វផ្សេងៗទៀត ក្បាលនៅ វាវេចឮអំពី
 ព្រះបាទទាំងគូ (ចាប់ដើមអំពីចុងគ្រឿង) ចោមកេងជិត ដកប
 ដល់មណ្ឌលនៃផ្ទាំង ម្ចាស់កំពុងទ្រោយ កាលព្រះតថាគត ជា
 អរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ នៅជាពោធិសត្វមិនទាន់ត្រាស់ដឹងនៅឡើយ មុន
 អំពីត្រាស់ដឹង មហាសុចិច្ច ៣ នេះ កំពើតឡើងប្រាកដ ។
 ម្ចាស់កំពុងទ្រោយ មួយទៀត កាលព្រះតថាគត ជាអរហន្ត-
 សម្មាសម្ពុទ្ធ នៅជាពោធិសត្វមិនទាន់ត្រាស់ដឹងនៅឡើយ មុនអំពីត្រាស់
 ដឹង មានសត្វបក្សី ២ ពួក មានសម្បុរវង្សៗគ្នា ហើយកំពើតទាំង ២

នាធម្មលេ ឯបតិក្ខា សត្វសេនា សម្បជ្ឈីសុ តថាគតស្ស
 ភិក្ខុវេ អរហតោ សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស បុត្រោ សម្ពោធា
 អនភិសម្ពុទ្ធស្ស ពោធិសត្តស្ស្រ សតោ អយំ ធម្មត្ថោ
 មហាសុច្ឆៃទោ ចាតុរហោសិ ។ មុន ចេវំ ភិក្ខុវេ
 តថាគតោ អរហំ សម្មាសម្ពុទ្ធា បុត្រោ សម្ពោធា
 អនភិសម្ពុទ្ធា ពោធិសត្តោ សមាទោ មហាតោ មិច្ឆា-
 ចក្ខុកស្ស ឧប្បចរំ ចន្តមតិ អលំប្បមាទោ មិច្ឆោន
 តថាគតស្ស ភិក្ខុវេ អរហតោ សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស បុត្រោ
 សម្ពោធា អនភិសម្ពុទ្ធស្ស ពោធិសត្តស្ស្រ សតោ
 អយំ ចត្វមោ មហាសុច្ឆៃទោ ចាតុរហោសិ ។
 យទ្យំ ភិក្ខុវេ តថាគតស្ស អរហតោ សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស
 បុត្រោ សម្ពោធា អនភិសម្ពុទ្ធស្ស ពោធិសត្តស្ស្រ
 សតោ អយំ មហាចមរិ មហាសយនំ អហោសិ
 ហិមវា ចក្ខុករាជា ពិម្ពោហនំ អហោសិ បុរុគ្គេ
 សមុទ្ធេ វាទោ ហត្ថោ ឱហិតោ អហោសិ ចង្គ្គេ
 សមុទ្ធេ ធម្មលោក ហត្ថោ ឱហិតោ អហោសិ
 ធម្មលោក សមុទ្ធេ ឧរោ ចាណ ឱហិតោ អហោសុំ

មកក្របចុះ ទៀបបុណ្យមូល ក៏ត្រឡប់ជាមានសម្បុរសទាំងអស់ទៅវិញ
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កាលព្រះគថាគត ជាអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ នៅជា
 ពោធិសត្វមិនទាន់ត្រាស់ដឹងនៅឡើយ មុនអំពីត្រាស់ដឹង មហាសុច្ឆៃ
 ទី២នេះ ក៏កើតឡើងប្រាកដ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ មួយវិញ
 ទៀត កាលព្រះគថាគត ជាអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ នៅជាពោធិសត្វមិន
 ទាន់ត្រាស់ដឹងនៅឡើយ មុនអំពីត្រាស់ដឹង វេសនច្រើនជាលក្ខ-
 ណមកធំ មិនបានប្រឡាក់ដោយលាមកឡើយ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 កាលព្រះគថាគត ជាអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ នៅជាពោធិសត្វមិនទាន់
 ត្រាស់ដឹងនៅឡើយ មុនអំពីត្រាស់ដឹង មហាសុច្ឆៃទី៤នេះ ក៏កើត
 ឡើងប្រាកដ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កាលព្រះគថាគត ជាអរហន្ត-
 សម្មាសម្ពុទ្ធ នៅជាពោធិសត្វមិនទាន់ត្រាស់ដឹងនៅឡើយ មុនអំពី
 ត្រាស់ដឹង វេសនដ៏ធំនេះ ជាសយនៈដ៏ប្រសើរ ស្តេចភ្នំហិមវត្តជាដើម
 ព្រះហស្តវន្តសណ្ឋកថុះ ក្នុងសមុទ្រទាំងកើត ព្រះហស្តវន្តសណ្ឋកថុះ
 ក្នុងសមុទ្រទាំងលិច ព្រះបាទទាំងគូសណ្ឋកថុះ ក្នុងសមុទ្រទាំងត្បូង

តថាគតេន កិក្ខុវេ អរហតា សម្មាសម្ពុទ្ធន
 អនុត្តរា សម្មាសម្ពោធិ អភិសម្ពុទ្ធា តស្ស
 អភិសម្ពោធិយ អយំ ថវមោ មហាសុច្ឆេនោ ចាតុ-
 រហោសិ ។ យធឿ កិក្ខុវេ តថាគតស្ស អរហតោ
 សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស បុត្រោ សម្ពោធា អនុកិសម្ពុទ្ធស្ស
 ពោធិសត្តស្សោ សោតា តវយា ធាម តណ្ហាជាតិ
 ធាកិយា ឧត្តន្ទា នកំ អាហរូ បិតា អរហោសិ
 តថាគតេន កិក្ខុវេ អរហតា សម្មាសម្ពុទ្ធន អវិយោ
 អដ្ឋង្គិកោ មក្កោ អភិសម្ពុជ្ឈិតា យាវ ទេវមនុស្សេហិ
 សុច្ឆកាសិតោ តស្ស អភិសម្ពោធិយ អយំ
 នុតិយោ មហាសុច្ឆេនោ ចាតុរហោសិ ។ យធឿ
 កិក្ខុវេ តថាគតស្ស អរហតោ សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស
 បុត្រោ សម្ពោធា អនុកិសម្ពុទ្ធស្ស ពោធិសត្តស្សោ
 សោតា សេតា កំមី កាណ្ហាសីសា ចាទេហិ
 ឧស្សង្គិកា យាវ ជាតុមណ្ឌលា បដិច្ឆាទេសុ

ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាមហាសុច្ឆេន១ កើតឡើងប្រាកដ ដើម្បី
 ត្រាស់ដឹង នូវអនុត្តរសម្មាសម្ពោធិញ្ញាណ ដែលព្រះតថាគត ជា
 អរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធបានត្រាស់ដឹងហើយ ។ ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ
 កាលព្រះតថាគត ជាអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ នៅជាភោជិសត្វមិន
 ទាន់ត្រាស់ដឹងនៅឡើយ មុនកំព័ត្រាស់ដឹង មានស្មៅចិះភ្លៀន
 ១ សាវសេដ្ឋុលេចកំព័ត្តិទៅទល់នឹងកាកាស ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ
 នេះជាមហាសុច្ឆេន២ កើតឡើងប្រាកដ ដើម្បីត្រាស់ដឹង នូវមគ្គ
 ច្រកចង្កោយអង្គ៨ដ៏ប្រសើរ ដែលព្រះតថាគត ជាអរហន្តសម្មា-
 សម្ពុទ្ធ បានត្រាស់ដឹងហើយ ដកបតែទៅកាន់មនុស្សទាំងឡាយ
 ប្រកាសបានដោយច្រៀត ។ ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ កាលព្រះ
 តថាគត ជាអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ នៅជាភោជិសត្វ មិនទាន់ត្រាស់
 ដឹងនៅឡើយ មុនកំព័ត្រាស់ដឹង មានត្បូងជ័រខ្លួនស ក្បាលខ្មៅ
 វាចេញកំព័ត្រាទទាំងតូច ហេមរាមជិត ដកបដល់មណ្ឌលខ្លួនដង្កត់

ពហុ កិក្ខុវេ កិបី ឱនាភវសនា តថាគតំ ខាណ្យចេតំ
 សវណំ គតា តស្ស អភិសន្នោតាយ អយំ តតិយោ
 ឧហាសុចំនោ ខាតុរហោសំ ។ យធឿ កិក្ខុវេ តថាគតស្ស
 អាហតោ សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស ធុត្វោ សន្នោតា អនភិ-
 សម្ពុទ្ធស្ស ពោជិសត្ថស្ស វេសោ ចត្តារោ សកុណា
 ធានាវណ្ណា ចត្វាហំ ធិសាហំ អកត្វា ខានម្ភល
 ចំបត់ថា សទ្ធសេតា សម្មជ្ជិសុ ចត្តារោមេ កិក្ខុវេ
 វណ្ណា ទត្ថិយា ព្រាហ្មណា វេស្សា សុត្វា តេ តថាគ-
 តស្សវេនិកេ ចន្ទវនិយេ អតារស្មា អនកាវយំ បទ្ធជិថា
 អនុត្តរំ វិធុត្ថិ សច្ចិកហន្តិ តស្ស អភិសន្នោតាយ
 អយំ ចតុត្តោ ឧហាសុចំនោ ខាតុរហោសិ ។ យធឿ
 កិក្ខុវេ តថាគតោ អាហំ សម្មាសម្ពុទ្ធា ធុត្វោ សន្នោតា
 អនភិសម្ពុទ្ធា ពោជិសត្តោ វេសោនោ ឧហតោ
 ចំន្យបទ្ធតស្ស ឧច្ឆរិយំ ចន្តមតិ អលិច្ឆមាដោ មិធឿន

ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាមហាសុចំនង់ កើតឡើងប្រាកដ ដើម្បី
 ត្រាស់ដឹង (នូវគុណ) ដែលត្រូវត្រេកស្រព្វច្រើន ស្ងៀមតាមត្រូវ
 ប្រដាប់មានពណ៌ស ដល់នូវព្រះធម៌ជាគត ជាសារណៈស្មើដោយជីវិត ។
 ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ កាលព្រះធម៌ជាគត ជាអហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ នៅជា
 ពោជិសត្វមិនទាន់ត្រាស់ដឹងនៅឡើយ មុនគំពីត្រាស់ដឹង មានសត្វ
 ស្វាប្រដាប់ពួក មានសម្បុរវង្សៗគ្នា ហើយកក់ពីចិត្តចំណង់ មកក្រាប
 ទៀបបាចមូល មានខ្លួនត្រឡប់ជាសត្វចំណង់ ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ
 នេះជាមហាសុចំនង់ កើតឡើងប្រាកដ ដើម្បីត្រាស់ដឹង (នូវគុណ)
 ដែលវណ្ណៈទាំង ២ នេះ ទត្ថិយៈ ១ ព្រាហ្មណ៍ ១ វេស្សៈ ១
 សុទ្ធិៈ ១ វណ្ណៈទាំង ៤ នោះ ចេញចាកផ្ទះមកបួស ក្នុងធម៌វិន័យ
 ដែលព្រះធម៌ជាគតបានបំផ្លែដឹងហើយ ធ្វើឲ្យដាក់ច្បាស់នូវវិមុត្តិដ៏
 ច្រើនស្រី ។ ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ កាលព្រះធម៌ជាគត ជាអហន្ត-
 សម្មាសម្ពុទ្ធ នៅជាពោជិសត្វមិនទាន់ត្រាស់ដឹងនៅឡើយ មុនគំពី
 ត្រាស់ដឹង វេសចន្ត្រឹមស្មើគ្នាមក មិនប្រឡាក់ដោយលាមកឡើយ

លាភី កិត្យវេ តថាគតោ ជីវប័ណ្ណោ ធាតុសេនាសន-
 កំលានប្បវត្តយកេសជ្ជបរិក្ខារាណំ តត្ថ ច តថាគតោ
 អគង្គតោ អមុត្តតោ អនុជ្ជោបន្នោ អាជីវនស្សវី
 ជិស្សនាប្បញ្ញោ បរិក្ខត្តិ តស្ស អភិសន្តោ ឆាយ
 អយំ ចត្វោ មហាសុច្ឆេទោ មាតុរេហសី ។
 តថាគតស្ស កិត្យវេ អរហតោ សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស
 ធុត្វេ សន្តោ អនកិសម្ពុទ្ធស្ស រោជិសត្ថស្សេវ
 សតោ ឥមេ ចត្វោ មហាសុច្ឆេទោ មាតុរេហសី ។

[៨៨] ចត្វោមេ កិត្យវេ វស្សស្ស អន្តរាយោ យំ
 ធម៌ត្ថា ន ជាទន្ធិ យត្ថ ធម៌ត្ថានំ ចក្កំ នក្កមតិ ។
 កតមេ ចត្វោ ។ ឧបេ កិត្យវេ អាត្មាសេ ភេជាធាតុ
 ចក្កប្បតិ តេន ឧប្បន្នា មេយា បដិវត្តន្តិ អយំ
 កិត្យវេ ចប្បោ វស្សស្ស អន្តរាយោ យំ ធម៌ត្ថា
 ន ជាទន្ធិ យត្ថ ធម៌ត្ថានំ ចក្កំ នក្កមតិ ។

ម្ចាស់កិត្យវេទំព្រហ្ម គេជាមហាសុច្ឆេទ៩ កើតឡើងប្រាកដ ដើម្បី
 ត្រាស់ដឹង (នូវគុណ) ដែលព្រះគោតម ជាបុគ្គលមានលាភក៏បាន
 នូវបរិវេ បិណ្ឌបាត សេនាសនៈ កំលានប្បវត្តយកេសជ្ជបរិក្ខារ តែ
 ព្រះគោតម មិនបានជាប់ចំណាត់ មិនបានជ្រប់ មិនបានសុបរសេវ ក្នុង
 លាភទាំងនោះឡើយ មានការឃើញលាភនោះជាទោស មានបញ្ញា
 ជាគ្រឿងរលាស់ចេញ ហើយទើបបរិភោគ ។ ម្ចាស់កិត្យវេទំព្រហ្ម
 កាលព្រះគោតម ជាអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ នៅជាពោជិសត្វ មិនទាន់
 ត្រាស់ដឹងនៅឡើយ មុនអំពីត្រាស់ដឹង មហាសុច្ឆេទ៩ ទេ
 ក៏បានកើតឡើងប្រាកដ ។

[៨៩] ម្ចាស់កិត្យវេទំព្រហ្ម អន្តរាយនៃភ្លៀងនេះមាន៩ យ៉ាង
 ដែលពួកជនអ្នកទាយនូវធម៌មិន មិនបានដឹង ទាំងចក្ខុរបស់ពួកជន អ្នកទាយ
 នូវធម៌មិន ក៏មិនមុតជុះ ។ អន្តរាយនៃភ្លៀង៩ យ៉ាង ដើម្បីចម្លេច ។ ម្ចាស់
 កិត្យវេទំព្រហ្ម គេជាធាតុ កើតឡើង ក្នុងភាពសង្ខាររលី ដោយហេតុ
 នោះហើយបានជាមេឃ (ពពក) ទាំងឡើងគ្រឿងបំបាត់ស្រឡៅវិញ
 ម្ចាស់កិត្យវេទំព្រហ្ម គេជាអន្តរាយនៃភ្លៀងទី១ ដែលពួកជនអ្នកទាយ
 នូវធម៌មិនមិនបានដឹង ទាំងចក្ខុរបស់ពួកជនអ្នកទាយនូវធម៌មិន ក៏មិនមុតជុះ ។

បុទ ចេវំ ភិក្ខុវេ ឧបវំ អាគារសេ វាយោជានុ
 បក្ស្យតិ ភេទ ឧប្បន្នា មេយា បដិវេក្ខន្តិ អយំ
 ភិក្ខុវេ ធុតិយោ វស្សស្ស អន្តរាយោ យំ នេមិក្ខា
 ន ជាទន្តំ យត្ថ នេមិក្ខានំ ចក្កំ នក្កមតិ ។
 បុទ ចេវំ ភិក្ខុវេ វាហុ អស្សវន្តោ ចាលិយា ឧទកំ
 បដិវេក្ខា មហាសមុទ្ទេ នធម្មតិ អយំ ភិក្ខុវេ តតិយោ
 វស្សស្ស អន្តរាយោ យំ នេមិក្ខា ន ជាទន្តំ យត្ថ
 នេមិក្ខានំ ចក្កំ នក្កមតិ ។ បុទ ចេវំ ភិក្ខុវេ
 វស្សវណហកា នេវចុត្តា(១) បមត្តា ហោន្តិ អយំ
 ភិក្ខុវេ ចេតុត្តោ វស្សស្ស អន្តរាយោ យំ នេមិក្ខា ន
 ជាទន្តំ យត្ថ នេមិក្ខានំ ចក្កំ នក្កមតិ ។ បុទ ចេវំ
 ភិក្ខុវេ មនុស្សា អនុម្មតា ហោន្តិ អយំ ភិក្ខុវេ
 ចតុមោ វស្សស្ស អន្តរាយោ យំ នេមិក្ខា ន ជាទន្តំ
 យត្ថ នេមិក្ខានំ ចក្កំ នក្កមតិ ។ នែម មោ ភិក្ខុវេ
 ចតុ វស្សស្ស អន្តរាយោ យំ នេមិក្ខា ន ជាទន្តំ
 យត្ថ នេមិក្ខានំ ចក្កំ នក្កមតិ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត វាយោជានុកើតឡើង ក្នុងគោកសទាន
 លើ ដោយហេតុនោះហើយបានជា មេឃតាំងឡើងឆ្អែងជាស្រឡះ
 វៅវិញ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាអន្តរាយនៃភ្លៀងទី២ ដែលពួកជន
 អ្នកទាយនូវនិមិត្ត មិនបានដឹង ទាំងចក្ខុរបស់ពួកជនអ្នកទាយនូវនិមិត្ត
 ក៏មិនមុតឆ្លុះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត វាហុអស្សវន្ត ត្រង់ទីក
 ដោយវដិហើយជេរវេ ក្នុងមហាសមុទ្រ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជា
 អន្តរាយនៃភ្លៀងទី៣ ដែលពួកជនអ្នកទាយនូវនិមិត្ត មិនបានដឹង ទាំង
 ចក្ខុរបស់ពួកជនអ្នកទាយនូវនិមិត្ត ក៏មិនមុតឆ្លុះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 មួយទៀត ពួកវស្សវណហកាចេវចុត្ត ច្រូសច្រវែល ម្នាលភិក្ខុទាំង
 ឡាយ នេះជាអន្តរាយនៃភ្លៀងទី៤ ដែលពួកជនអ្នកទាយនូវនិមិត្ត
 មិនបានដឹង ទាំងចក្ខុរបស់ពួកជនអ្នកទាយនូវនិមិត្ត ក៏មិនមុតឆ្លុះ ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត ពួកមនុស្សជាអ្នកមិនច្រកបដោយធម៌
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាអន្តរាយនៃភ្លៀងទី៥ ដែលពួកជនអ្នកទាយ
 នូវនិមិត្តមិនបានដឹង ទាំងចក្ខុរបស់ពួកជនអ្នកទាយនូវនិមិត្ត ក៏មិនមុតឆ្លុះ ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អន្តរាយនៃភ្លៀងទី៦ យ៉ាងនេះដែរ ដែលពួក
 ជនអ្នកទាយនូវនិមិត្ត មិនបានដឹង ទាំងចក្ខុរបស់ពួកជនអ្នកទាយនូវនិមិត្ត
 ក៏មិនមុតឆ្លុះ ។

(៤៨) បញ្ចប់ កិច្ចការ អង្គប្រជុំ សមាជិក
 ភាគី សុភាសិត ហោតិ នៅ ទុក្ខសិក្ខា អនុវត្ត ៥
 អនុវត្ត វិញ្ញាបនបត្រ ។ កត់ត្រា បញ្ចប់ ។ កាល
 ៥ ភាសិត ហោតិ សព្វ ៥ ភាសិត ហោតិ
 សព្វ ៥ ភាសិត ហោតិ អនុវត្ត ៥ ភាសិត
 ហោតិ មេត្តាចំពោះ ៥ ភាសិត ហោតិ ។ កត់ត្រា
 ទៅ កិច្ចការ បញ្ចប់ អង្គប្រជុំ សមាជិក ភាគី
 សុភាសិត ហោតិ នៅ ទុក្ខសិក្ខា អនុវត្ត ៥
 អនុវត្ត វិញ្ញាបនបត្រ ។

(៤៩) យ៉ាង(១) កិច្ចការ សីលវិទ្យា បទដ្ឋបទ កុល
 ឧបសគ្គបទ តាម មនុស្ស បញ្ចប់ ហេតុ តាម
 បញ្ញា បសុវត្ថិ ។ កត់ត្រា បញ្ចប់ ។ យស្មី កិច្ចការ
 សម្រេច សីលវិទ្យា បទដ្ឋបទ កុល ឧបសគ្គបទ
 មនុស្ស(២) ទិស្វា ចំណុច បសុវត្ថិ សក្កសុវត្ថិ
 កិច្ចការ កុល យស្មី សម្រេច បទដ្ឋបទ ហោតិ ។ យស្មី
 កិច្ចការ សម្រេច សីលវិទ្យា បទដ្ឋបទ កុល ឧបសគ្គបទ

១ ១. យស្មី វិញ្ញាបនបត្រ ១ ២ ១. មនុស្ស វិញ្ញាបនបត្រ ១

(៥០) ម្ចាស់កិត្តិយស ភាគីដែលប្រកបដោយអង្គ ៥
 ឈ្មោះសុភាសិត មិនមែនជាទុក្ខសិក្ខា ជាភាគីដែលប្រកបដោយទោស
 ៥ ដែលពួកអ្នកប្រាជ្ញ មិនប្រើប្រាស់ ។ ភាគីដែលប្រកប
 ដោយអង្គ ៥ តើដូចម្តេច ។ ភាគីដែលពោលប្រកបភាគី ១
 ភាគីដែលពោលភិក្ខុ ១ ភាគីដែលពោលទន់ភ្លន់ ១ ភាគីដែលពោល
 ប្រកបដោយប្រយោជន៍ ១ ភាគីដែលពោលប្រកបដោយមេត្តាចិត្ត ១ ។
 ម្ចាស់កិត្តិយស ភាគីដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ ឈ្មោះ
 សុភាសិត មិនមែនជាទុក្ខសិក្ខា ជាភាគីដែលប្រកបដោយទោស
 ដែលពួកអ្នកប្រាជ្ញ មិនប្រើប្រាស់ ។

(៥១) ម្ចាស់កិត្តិយស ពួកបទដ្ឋបទសីល ចូលទៅ
 កាន់ត្រកូលណាហើយ ពួកមនុស្សក្នុងត្រកូលនោះ វាមិនបាន
 បុណ្យច្រើន ដោយហេតុ ៥ យ៉ាង ។ ហេតុ ៥ យ៉ាង តើដូច
 ម្តេច ។ ម្ចាស់កិត្តិយស កាលបទដ្ឋបទសីល ចូលទៅកាន់
 ត្រកូលក្នុងសម័យណាហើយ មនុស្សទាំងឡាយ បានឃើញ ក៏មាន
 ចិត្តជ្រះថ្លា ម្ចាស់កិត្តិយស ត្រកូលនោះ ក៏ប្រគល់ចិត្តច្រើនទៅ
 ដើម្បីទៅកាន់ស្ថានសួគ៌ ក្នុងសម័យនោះ ។ ម្ចាស់កិត្តិយស
 កាលបទដ្ឋបទសីល ចូលទៅកាន់ត្រកូលក្នុងសម័យណាហើយ

មនុស្សា បទុស្សា បទុស្សា អភិវាទន្តិ អាសន្តិ ទេន្តិ
 ទុក្ខកុលំកសំវត្ថុនិកំ កិក្ខុវេ តំ កុលំ តស្មី
 សមយេ បដិបដំ បដិបដ្ឋំ ហោតិ ។ យស្មី
 កិក្ខុវេ សមយេ សីលវន្តេ បទ្ធវិជេត កុលំ
 ឧបសង្កមន្តេ មនុស្សា មន្ទោមលំ បដិវិន្ទិ(១)
 មហេសក្ខសំវត្ថុនិកំ កិក្ខុវេ តំ កុលំ តស្មី
 សមយេ បដិបដំ បដិបដ្ឋំ ហោតិ ។ យស្មី
 កិក្ខុវេ សមយេ សីលវន្តេ បទ្ធវិជេត កុលំ ឧបសង្ក-
 មន្តេ មនុស្សា យថាសន្តិ យថាគលំ សំវិកជន្តិ
 មហាកោតសំវត្ថុនិកំ កិក្ខុវេ តំ កុលំ តស្មី សមយេ
 បដិបដំ បដិបដ្ឋំ ហោតិ ។ យស្មី កិក្ខុវេ សមយេ
 សីលវន្តេ បទ្ធវិជេត កុលំ ឧបសង្កមន្តេ មនុស្សា
 បរិបុច្ឆន្តិ បរិបញ្ញន្តិ ធម្មំ សុណន្តិ មហាបញ្ញា-
 សំវត្ថុនិកំ កិក្ខុវេ តំ កុលំ តស្មី សមយេ
 បដិបដំ បដិបដ្ឋំ ហោតិ ។ យស្មី កិក្ខុវេ សមយេ
 សីលវន្តោ បទ្ធវិជេត កុលំ ឧបសង្កមន្តិ តត្ថ មនុស្សា
 ឥមេហិ បក្ខហិ ហិទេហិ តហំ មុញ្ញំ ចសវន្តិកំ ។

១. ធម្មីនោវេន្តិ ។

ពួកមនុស្ស វេទន៍កោតទទួលថ្វាយបង្គំ ក្រលាសនៈប្រគេន ម្ចាស់
 ភិក្ខុទាំងឡាយ ត្រកូលនោះកំប្រតិបត្តិផ្លូវដ៏បាបប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បី
 ទៅកាន់ត្រកូលក្នុងខ្ពស់ ក្នុងសម័យនោះ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 កាលបទ្វជនមានសីល ចូលទៅកាន់ត្រកូលក្នុងសម័យណាហើយ ពួក
 មនុស្ស ក៏បន្ទាប់នឹងមន្ទិលគឺសេចក្តីកំណាញ់ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 ត្រកូលនោះកំប្រតិបត្តិផ្លូវដ៏បាបប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីបានផ្លូវសសក្តិធំ
 ក្នុងសម័យនោះ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបទ្វជនមានសីល
 ចូលទៅកាន់ត្រកូលក្នុងសម័យណាហើយ ពួកមនុស្ស វេទន៍កោតវេលក
 (នូវទាន) ភាមសមគួរដល់សេចក្តីគង់ភាព ភាមសមគួរដល់កម្លាំង ម្ចាស់
 ភិក្ខុទាំងឡាយ ត្រកូលនោះកំប្រតិបត្តិផ្លូវដ៏បាបប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បី
 បានផ្លូវភោគសម្បទាច្រើន ក្នុងសម័យនោះ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 កាលបទ្វជនមានសីល ចូលទៅកាន់ត្រកូលក្នុងសម័យណាហើយ ពួក
 មនុស្សក៏សាកសួរសាកល្បងស្តាប់ធម៌ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ត្រកូលនោះ
 កំប្រតិបត្តិផ្លូវដ៏បាបប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីបានផ្លូវបញ្ញាច្រើន ក្នុងសម័យ
 នោះ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកបទ្វជនមានសីល ចូលទៅកាន់
 ត្រកូលក្នុងសម័យណាហើយ ពួកមនុស្សក្នុងត្រកូលនោះ វេទន៍បាន
 បុណ្យច្រើនដោយឋានៈ៨ យ៉ាងនេះ ។

(១០០) បញ្ជីនា ភិក្ខុវេ ជិស្សាលីយា នាគុយោ ។
 កតតា បញ្ជី ។ ឥន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនោ កាមេ(១)
 ឧសិករោតោ កាមេសុ ចិត្តំ ន បច្ចុទ្ធចតិ ន
 ចសីនតិ ន សង្ខដ្ឋតិ ន វិធម្មទ្ធចតិ នេត្តា ឬ ទោ
 ចនស្ស ឧសិករោតោ នេត្តា ឬ ចិត្តំ បច្ចុទ្ធចតិ
 ចសីនតិ សង្ខដ្ឋតិ វិធម្មទ្ធចតិ តស្ស តំ ចិត្តំ សុភតំ
 សុភាវិតំ សុវុដ្ឋិតំ សុវិធម្មិតំ សុវិស័យុត្តំ កាមេហិ យេ
 ច កាមប្បទូយា ឧប្បជ្ឈន្តិ អាសវា វិឃាតបរិធម្មោ
 ធុត្តោ សោ តេហិ ន សោ តំ វេនំ វេនិយតិ ។
 ឥនមត្តាតំ កាមាចំ ជិស្សាលំ ។ ចុន ចបរំ
 ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនោ ព្យាបាទំ ឧសិករោតោ ព្យាបាទេ
 ចិត្តំ ន បច្ចុទ្ធចតិ ន ចសីនតិ ន សង្ខដ្ឋតិ
 ន វិធម្មទ្ធចតិ អព្យាបាទំ ទោ ចនស្ស ឧសិ-
 ករោតោ អព្យាបាទេ ចិត្តំ បច្ចុទ្ធចតិ ចសីនតិ
 សង្ខដ្ឋតិ វិធម្មទ្ធចតិ តស្ស តំ ចិត្តំ សុភតំ សុភាវិតំ
 សុវុដ្ឋិតំ សុវិធម្មិតំ សុវិស័យុត្តំ ព្យាបាទេន
 យេ ច ព្យាបាទប្បទូយា ឧប្បជ្ឈន្តិ អាសវា

១ ឧ. ក. កថំ ។

(១០០) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកនាគុវេនស្សាលីយាចន្ទានេ
 មាន៤ យ៉ាង ។ នាគុវេនស្សាលីយាចន្ទានេ យ៉ាង តើដូចម្តេច ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលភិក្ខុក្នុងសាសនានេ ធ្វើទុក្ខក្នុងចិត្តនូវកាម
 ទាំងឡាយ ចិត្តក៏មិនស្ងួតទៅ មិនជ្រះថ្លា មិនតាំងនៅ មិនជ្រប់នៅ ក្នុង
 កាមទាំងឡាយ មួយទៀត កាលបើកិច្ចនោះ ធ្វើទុក្ខក្នុងចិត្តនូវឧក្ខមៈ
 ចិត្តក៏ស្ងួតទៅ ជ្រះថ្លា តាំងនៅស៊ប់ក្នុងឧក្ខមៈ ចិត្តនោះរបស់កិច្ចនោះ
 ក៏ប្រព្រឹត្តទៅល្អចំរើនល្អ ជាចំស្រឡះ ផុតស្រឡះ ប្រាសស្រឡះ
 ចាកកាមទាំងឡាយ អាសវៈទាំងឡាយណា មានកាមជាបច្ច័យ
 តាំងមកនូវសេចក្តីទុក្ខនឹងសេចក្តីព្រៃលំព្រាវយកើតឡើង បុគ្គលនោះក៏ផុត
 ចាកអាសវៈទាំងនោះ បុគ្គលនោះក៏លែងទទួលនូវវេទនានោះ ។ នេះ
 ហៅថា ការលាស់ចេញនូវកាមទាំងឡាយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 មួយទៀត កាលភិក្ខុធ្វើទុក្ខក្នុងចិត្តនូវសេចក្តីព្យាបាទ ចិត្តក៏មិនស្ងួត
 ទៅ មិនជ្រះថ្លា មិនតាំងនៅ មិនជ្រប់នៅ ក្នុងសេចក្តីព្យាបាទ
 កាលបើកិច្ចនោះ ធ្វើទុក្ខក្នុងចិត្តនូវសេចក្តីមិនព្យាបាទ ចិត្តក៏ស្ងួតទៅ
 ជ្រះថ្លា តាំងនៅស៊ប់ក្នុងសេចក្តីមិនព្យាបាទ ចិត្តនោះរបស់កិច្ចនោះ
 ប្រព្រឹត្តទៅល្អ ចំរើនល្អ ជាចំស្រឡះ ផុតស្រឡះ ប្រាសស្រឡះ
 ចាកសេចក្តីព្យាបាទ អាសវៈទាំងឡាយណា មានព្យាបាទជាបច្ច័យ

វិហារតបវិណ្ឌហា ឌុត្តោ សោ តេហិ ន សោ
 តំ វេនំ វេនិយតិ ។ ឥនមក្ខាតំ ព្យាបាទស្ស
 ជិស្សាលំ ។ បុន ចចរំ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុវោ វិហាសំ
 មនសិករោតោ វិហាសាយ ចិត្តំ ន បក្ខទូតិ ន
 បសិនតិ ន សន្តិដ្ឋតិ ន វិធុទូតិ អវិហាសំ ទោ
 បនស្ស មនសិករោតោ អវិហាសាយ ចិត្តំ បក្ខទូតិ
 បសិនតិ សន្តិដ្ឋតិ វិធុទូតិ តស្ស តំ ចិត្តំ សុកតំ
 សុកាវិតំ សុវុដ្ឋិតំ សុវិធុតំ សុវិស័យុតំ វិហាសាយ យេ
 ច វិហាសាបច្ចយា ឧច្ចន្នន្តិ អាសវា វិហារតបវិណ្ឌហា
 ឌុត្តោ សោ តេហិ ន សោ តំ វេនំ វេនិយតិ ។
 ឥនមក្ខាតំ វិហាសាយ ជិស្សាលំ ។ បុន ចចរំ
 ភិក្ខុវេ ភិក្ខុវោ រូបេ មនសិករោតោ រូបេសុ ចិត្តំ
 ន បក្ខទូតិ ន បសិនតិ ន សន្តិដ្ឋតិ ន វិធុទូតិ
 អរូបំ ទោ បនស្ស មនសិករោតោ អរូបេ ចិត្តំ
 បក្ខទូតិ បសិនតិ សន្តិដ្ឋតិ វិធុទូតិ តស្ស តំ ចិត្តំ
 សុកតំ សុកាវិតំ សុវុដ្ឋិតំ សុវិធុតំ សុវិស័យុតំ រូបេហិ

តាមកន្លែងសេចក្តីទុក្ខនឹងសេចក្តីត្រូវលំប្រឹង កើតឡើង បុគ្គល
 នោះ ក៏ដុតចាកភាសាវិជ្ជាជន្ននោះ បុគ្គលនោះ ក៏លែងទទួលនូវវេទនា
 នោះ ។ នេះហៅថា ការលាស់ចេញនូវសេចក្តីបៀតបៀន ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង
 ឡាយ មួយទៀត កាលភិក្ខុធ្វើទុកក្នុងចិត្តនូវសេចក្តីបៀតបៀន ចិត្តក៏
 មិនស្រួលទេ មិនជ្រៅថ្លា មិនតាំងនៅ មិនជ្រប់នៅក្នុងសេចក្តីបៀតបៀន
 កាលបើភិក្ខុនោះ ធ្វើទុកក្នុងចិត្តនូវសេចក្តីមិនបៀតបៀន ចិត្តក៏ស្រួលទៅ
 ជ្រៅថ្លាតាំងនៅស៊ប់ក្នុងសេចក្តីមិនបៀតបៀន ចិត្តនោះរបស់ភិក្ខុនោះ
 ប្រព្រឹត្តទៅល្អ ចំរើនល្អ ដាច់ស្រឡះ ដុះស្រឡះ ប្រាសស្រឡះ
 ចាកសេចក្តីបៀតបៀន ឯភាសាវិជ្ជាជន្ននោះ មិនសេចក្តីបៀត
 បៀនជាច្រើន តាមកន្លែងសេចក្តីទុក្ខ នឹងសេចក្តីត្រូវលំប្រឹង កើតឡើង
 បុគ្គលនោះ ក៏ដុតចាកភាសាវិជ្ជាជន្ននោះ បុគ្គលនោះលែងទទួលនូវ
 វេទនានោះ ។ នេះហៅថា ការលាស់ចេញនូវសេចក្តីបៀតបៀន ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត កាលភិក្ខុធ្វើទុកក្នុងចិត្តនូវរូបទាំងឡាយ
 ចិត្តក៏មិនស្រួលទេ មិនជ្រៅថ្លា មិនតាំងនៅ មិនជ្រប់នៅក្នុងរូបទាំង
 ឡាយ កាលបើភិក្ខុនោះធ្វើទុកក្នុងចិត្តនូវរូប ចិត្តក៏ស្រួលទៅ ជ្រៅ
 ថ្លាតាំងនៅស៊ប់ក្នុងរូបទាំងឡាយ ចិត្តនោះរបស់ភិក្ខុនោះ ប្រព្រឹត្តទៅល្អ
 ចំរើនល្អ ដាច់ស្រឡះ ដុះស្រឡះ ប្រាសស្រឡះចាករូបទាំងឡាយ

យេ ច រូបធម្មត្ថយា ឧប្បជ្ឈន្តិ អាសវា វិហាតចវិណ្ឌហា
 ឧត្តោ សោ តេហំ ន សោ តំ វេទនំ វេទិយតិ ។
 ឥនទក្ខាតំ រូបានំ វិស្សាណំ ។ ចុន ចបំ កិក្ខុវេ
 កិក្ខុវោ សញ្ញាយំ មនសីករោតោ សញ្ញាយេ ចិត្តំ
 ន ចក្ខុទ្ធិតំ ន ចសីនតំ ន សន្និដ្ឋតិ ន វិធម្មតិ
 សញ្ញាយនិរោធំ មោ ចនស្ស មនសីករោតោ សញ្ញា-
 យនិរោធ ចិត្តំ ចក្ខុទ្ធិតំ ចសីនតំ សន្និដ្ឋតិ វិធម្មតិ
 តស្ស តំ ចិត្តំ សុកតំ សុកាវិតំ សុរុដ្ឋិតំ សុវិធម្មតំ
 សុវិសំយុត្តំ សញ្ញាយេន យេ ច សញ្ញាយធម្មត្ថយា
 ឧប្បជ្ឈន្តិ អាសវា វិហាតចវិណ្ឌហា ឧត្តោ សោ តេហំ
 ន សោ តំ វេទនំ វេទិយតិ ។ ឥនទក្ខាតំ សញ្ញា-
 យស្ស វិស្សាណំ ។ តស្ស កាមាចន្ទិមិ ធានុសេតិ
 ព្យាបាធន្ទិមិ ធានុសេតិ វិហាសាន្ទិមិ ធានុសេតិ
 រូបន្ទិមិ ធានុសេតិ សញ្ញាយន្ទិមិ ធានុសេតិ

កាសវៈទាំងឡាយណា មានរូបជាបច្ច័យ ទាំងមកនូវសេចក្តីទុក្ខ
 ក្រវល់ក្រវាយកើតឡើង ក៏ក្មេងនោះ ក៏ផុតចាកកាសវៈទាំងនោះ ក៏ក្មេង
 នោះវេលាដែលទទួលនូវវេទនានោះ ។ នេះហៅថា ការរលាស់ចេញ
 នូវរូបទាំងឡាយ ។ ម្ចាស់ក៏ក្មេងទាំងឡាយ មួយទៀត កាល
 ក៏ក្មេងធ្វើទុក្ខកងចិត្តនូវសក្កាយ ចិត្តក៏មិនស្មោះទៅ មិនជ្រះថ្លា មិន
 តាំងនៅ មិនជ្រប់នៅក្នុងសក្កាយ កាលបើក៏ក្មេងនោះ ធ្វើទុក្ខកងចិត្ត
 នូវសក្កាយនិរោធនៃមួយយ៉ាង ចិត្តក៏ស្មោះទៅ ជ្រះថ្លា តាំងនៅស្ងប់
 ក្នុងសក្កាយនិរោធបាន ចិត្តនោះរបស់ក៏ក្មេងនោះ ប្រព្រឹត្តទៅល្អ
 ចំរើនល្អ ដាច់ស្រឡះ ផុតស្រឡះ ប្រាសស្រឡះចាកសក្កាយ
 កាសវៈទាំងឡាយណា មានសក្កាយជាបច្ច័យ ទាំងមកនូវសេចក្តីទុក្ខ
 នឹងសេចក្តីក្រវល់ក្រវាយកើតឡើង ក៏ក្មេងនោះក៏ផុតចាកកាសវៈទាំងនោះ
 ក៏ក្មេងនោះវេលាដែលទទួលនូវវេទនានោះ ។ នេះហៅថា ការរលាស់
 ចេញនូវសក្កាយ ។ សេចក្តីត្រេកអរ ក្នុងកាមភ័ក្តិ របស់ក៏ក្មេងនោះ
 ក៏មិនបានកើត សេចក្តីត្រេកអរ ក្នុងការព្យាបាទភ័ក្តិ ក៏មិនបានកើត
 សេចក្តីត្រេកអរ ក្នុងការបៀតបៀនភ័ក្តិ ក៏មិនបានកើត សេចក្តីត្រេកអរ
 ក្នុងរូបភ័ក្តិ ក៏មិនបានកើត សេចក្តីត្រេកអរ ក្នុងសក្កាយភ័ក្តិ ក៏មិនបានកើត

សោ តាមនង្គិយាចិ អនុសយា ព្យាបាទនង្គិយាចិ
 អនុសយា វិហាសានង្គិយាចិ អនុសយា រូបនង្គិ-
 យាចិ អនុសយា សញ្ញាយនង្គិយាចិ អនុសយា
 អយំ វុច្ចតិ កិក្ខុវេ កិក្ខុ ធិរាសយោ អន្លេដ្ឋិ តណ្ហា
 វិដ្ឋយំ សញ្ញាជនំ សន្នាមាទាភិសមយា អន្តមកាសិ
 ទុក្ខស្ស ។ ឥមា ទោ កិក្ខុវេ ចក្ខុ ធិស្សវណ្ណិយោ
 ទាតុយោតិ ។

ព្រាហ្មណវិជ្ជា ចក្ខុវេ ។
 ចនុត្តោ ចល្លាសពេ និដ្ឋិតោ ។

ធិស្សវណ្ណនិ

សោណោ ធាណោ សង្ការោ
 ការណទាលី ច បិដ្ឋិយាជី
 សុចិចា ច វស្សា វិហា
 កុលំ ធិស្សវណ្ណិយេន ទាតិ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនេះគឺជាគតតោលថា មិនមានសេចក្តីកាល័យ
 បានផ្តាច់បំផ្លាញទុក្ខ បានកំចាត់កំចាយនូវសញ្ញាជនៈ ព្រោះមិន
 ដេកត្រាក្នុងសេចក្តីត្រេកអរក្នុងកាមផង មិនដេកត្រាក្នុងសេចក្តីត្រេកអរ
 ក្នុងព្យាបាទផង មិនដេកត្រាក្នុងសេចក្តីត្រេកអរក្នុងការបៀតបៀនផង
 មិនដេកត្រាក្នុងសេចក្តីត្រេកអរក្នុងរូបផង មិនដេកត្រាក្នុងសេចក្តីត្រេកអរ
 ក្នុងសក្កាយផង ហើយធ្វើនូវចំបង្កើតទុក្ខ ព្រោះបានត្រាស់ដឹងនូវ
 មានដោយប្រពៃ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធាតុទាំងឡាយ ដែល
 គួររលាស់ចេញ មាន ៨ យ៉ាងនេះឯង ។

ចប់ ព្រាហ្មណវិជ្ជា ទី ៨ ។

ចប់ ចល្លាសពេ ទី ២ ។

ទុក្ខាននៃព្រាហ្មណវិជ្ជានោះគឺ

និយាយអំពីសោណព្រាហ្មណ៍ ។ ធាណព្រាហ្មណ៍ ។
 សង្ការព្រាហ្មណ៍ ។ ការណទាលីព្រាហ្មណ៍ ។ បិដ្ឋិយា-
 និព្រាហ្មណ៍ ។ មហាសុប្បន ។ វៀងភ្លឺន ។ វិហា ។
 ត្រកូល ។ ធាតុទាំងឡាយ ដែលគួររលាស់ចេញ ។ ។

បញ្ចមបណ្ណសកា

កិមិលវិគ្គោ (១)

[១០០] ឯកំ សមយំ កតវំ កំមិលាយំ(២)
 វិហរតិ វេទ្យុវេ ។ អថទោ អាយស្មា កំមិលោ(៣)
 យេន កតវំ តេទុបសង្កមំ ឧបសង្កមិត្វា កតវន្តំ
 អភិវនេត្វា ឯកមន្តំ ឯសីទិ ។ ឯកមន្តំ ឯសិល្លោ
 ទោ អាយស្មា កំមិលោ កតវន្តំ ឯតនរោច កោ ទុ
 ទោ កន្តេ ហេតុ កោ ចច្ចយោ យេន ឧបាសកេ
 បរិធិត្តតេ សន្ធាន្តោ ន ចិវដ្ឋិតិកោ ហោតិទិ ។
 វេន កំមិល ឧបាសកេ បរិធិត្តតេ ភិក្ខុ ភិក្ខុនិយោ
 ឧបាសកា ឧបាសិកាយោ សត្វិ អតារវំ វិហរន្តំ
 អប្បតិស្សា នម្មេ អតារវំ វិហរន្តំ អប្បតិស្សា សង្ឃេ
 អតារវំ វិហរន្តំ អប្បតិស្សា សិស្វាយ អតារវំ វិហរន្តំ
 អប្បតិស្សា អញ្ញមញ្ញំ អតារវំ វិហរន្តំ អប្បតិស្សា ។
 អយំ ទោ កំមិល ហេតុ អយំ ចច្ចយោ

១-២-៣ ឧ. ធម្មិលវិញ្ញា ។ កិមិលាយំ ។ កិមិលោ ។

បញ្ចមបណ្ណសកា

កិមិលវិគ្គោ

[១០១] សមីយប្បយ ព្រដើមានព្រះភាគទ្រង់គង់ក្នុងវត្តវេទ្យុវេន
 ជនស្រុកកំមិលា ។ គ្រានោះ ព្រះកំមិលៈដ៏មានកាយ ចូលទៅគាល់
 ព្រដើមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក្របថ្វាយបង្គំព្រដើមាន
 ព្រះភាគ ប្រអង្គយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះព្រះកំមិលៈដ៏មានកាយ
 អង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ បានក្របបង្គំទូលសួរព្រដើមានព្រះភាគ
 ដូច្នេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ចុះហេតុដូចម្តេច បង្ខំយដូចម្តេច
 ដែលព្រះគោរពបរិធិព្វានទៅ ព្រះសច្ចមុនប្រតិស្ឋាននៅយូរពុទ្ធ ។
 ម្ចាស់កំមិល កាលព្រះគោរពបរិធិព្វានទៅ ពួកភិក្ខុ ភិក្ខុនី ឧបាសក
 ឧបាសិកា ក្នុងសាសនានេះ មិនគោរព មិនកោតក្រីក្រក្នុងព្រះសាស្តា
 មិនគោរព មិនកោតក្រីក្រ ក្នុងព្រះធម៌ មិនគោរព មិនកោតក្រីក្រ
 ក្នុងព្រះសង្ឃ មិនគោរព មិនកោតក្រីក្រ ក្នុងសិស្ស មិនគោរព មិន
 កោតក្រីក្រ ឆ្ងល់ខឹងគ្នា ។ ម្ចាស់កំមិលៈ នេះឯងជាហេតុ នេះជាបង្ខំយ

យេន តថាគតេ បរិធិត្ថតេ សទ្ធា ធម៌ ចិវដ្ឋិតិកោ
 ហោតីតិ ។ កោ ចន កន្ថេ ហេតុ កោ ចទ្ធកាយោ
 យេន តថាគតេ បរិធិត្ថតេ សទ្ធា ធម៌ ចិវដ្ឋិតិកោ
 ហោតីតិ ។ ឥន កំមិល តថាគតេ បរិធិត្ថតេ
 កិក្ខុ កិក្ខុធម៌ ឧបាសកោ ឧបាសិកាយោ សក្ខវិ
 សការវា វិហារន្តិ សច្យតិស្ស ធម្មេ សការវា វិហារន្តិ
 សច្យតិស្ស សង្ឃេ សការវា វិហារន្តិ សច្យតិស្ស
 សិក្ខាយ សការវា វិហារន្តិ សច្យតិស្ស អញ្ញមញ្ញំ
 សការវា វិហារន្តិ សច្យតិស្ស ។ អយំ ទោ កំមិល
 ហេតុ អយំ ចទ្ធកាយោ យេន តថាគតេ បរិធិត្ថតេ
 សទ្ធា ធម៌ ចិវដ្ឋិតិកោ ហោតីតិ ។

(១០២) ចត្វាមេ កិក្ខុវេ អាធិសំសា ធម្មស្សវេន ។
 កាតមេ ចញ ។ អស្សុតំ សុណាតិ សុតំ បរិយោធមេតិ
 កង្ខំ វិហាទតិ ធិដ្ឋំ ឧដ្ឋំ កាហេតិ ចិក្ខុមស្ស ចសីធម៌ ។
 ឥមេ ទោ កិក្ខុវេ ចញ អាធិសំសា ធម្មស្សវេនតិ ។

ដែលព្រះគោតមបរិវត្តនាទៅ ព្រះសទ្ធម្មមិនប្រតិស្ឋាននៅយូរបាន ។
 ចរិតត្រូវអង្គជំរុញ ពុទ្ធហេតុផ្លូវចម្លោះ បន្ថយផ្លូវចម្លោះ ដែលព្រះ
 គោតមបរិវត្តនាទៅ ព្រះសទ្ធម្មប្រតិស្ឋាននៅយូរបាន ។ ម្ចាស់
 កំមិលៈ កាលព្រះគោតមបរិវត្តនាទៅ ពួកកិក្ខុ កិក្ខុធម៌ ឧបាសក
 ឧបាសិកា ក្នុងសាសនានេះ មានសេចក្តីគោរពកោតក្រែង ក្នុងព្រះ
 សាស្តា មានសេចក្តីគោរពកោតក្រែង ក្នុងព្រះធម៌ មានសេចក្តីគោរព
 កោតក្រែង ក្នុងព្រះសង្ឃ មានសេចក្តីគោរពកោតក្រែង ក្នុងសិក្ខា
 មានសេចក្តីគោរពកោតក្រែងខ្លះខាងដ៏ខ្លះ ។ ម្ចាស់កំមិលៈ នេះឯង ជា
 ហេតុ នេះជាបន្ទុយ ដែលព្រះគោតមបរិវត្តនាទៅ ព្រះសទ្ធម្មប្រតិស្ឋាន
 នៅយូរបាន ។

(១០២) ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ អាធិសង្ឃនៃការស្តាប់ព្រះសទ្ធម្ម
 នេះមាន៨យ៉ាង ។ អាធិសង្ឃ៨យ៉ាងគឺអ្វីៗ ។ គឺអ្នកស្តាប់តែង
 បានស្តាប់ឡើងមិនខានបានស្តាប់១ រឿងណាដែលទ្រង់ស្តាប់ហើយ តែ
 មិនខានចូលចិត្តច្បាស់នឹងចូលចិត្តច្បាស់ឡើងបាន១ កំហាន់បង់សេចក្តី
 សង្ឃឹយចេញបាន១ ធ្វើសេចក្តីឃើញឲ្យត្រង់១ ចិត្តអ្នកស្តាប់ រមែង
 ជ្រៅ១ ។ ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ អាធិសង្ឃនៃការស្តាប់ធម៌
 មាន៨យ៉ាងនេះឯង ។

[១៣] ចញ្ចប់ ភិក្ខុវេ អង្គេហំ សមញ្ញកតោ
 រញ្ញោ កង្រោ អស្សុជាតិយោ វាជារហោ ហោតិ
 វាជកោតោ រញ្ញោ អង្គេវេ សង្ខំ កច្ចតំ ។
 កតមេហំ ចញ្ចប់ ។ អាជ្ឈវេន ជវេន មន្ទវេន
 ឧត្តយោ សោវច្ឆន ។ ឥមេហំ ទោ ភិក្ខុវេ
 ចញ្ចប់ អង្គេហំ សមញ្ញកតោ រញ្ញោ កង្រោ
 អស្សុជាតិយោ វាជារហោ ហោតិ វាជកោតោ រញ្ញោ
 អង្គេវេ សង្ខំ កច្ចតំ ។ វរវេន ទោ ភិក្ខុវេ
 ចញ្ចប់ នឌ្ឍេហំ សមញ្ញកតោ ភិក្ខុ អាហុនេយ្យោ
 ហោតិ ហាហុនេយ្យោ នក្ខិណេយ្យោ អញ្ញលំ-
 ការណីយោ អនុត្តរំ ចុញ្ញក្ខេត្តំ លោកស្ស ។
 កតមេហំ ចញ្ចប់ ។ អាជ្ឈវេន ជវេន មន្ទវេន
 ឧត្តយោ សោវច្ឆន ។ ឥមេហំ ទោ ភិក្ខុវេ
 ចញ្ចប់ នឌ្ឍេហំ សមញ្ញកតោ ភិក្ខុ អាហុនេយ្យោ
 ហោតិ ហាហុនេយ្យោ នក្ខិណេយ្យោ អញ្ញលំការ-
 ណីយោ អនុត្តរំ ចុញ្ញក្ខេត្តំ លោកស្សាតិ ។

(១០៣) ម្ចាស់ភិក្ខុចាំឯខ្សោយ សេនាគាជាខេយ្យដ៏ចំរើនរបស់
ព្រះរាជា ប្រកបដោយអង្គ៤ ជាសេនាគាដល់ព្រះរាជា ជាទីប្រើប្រាស់
របស់ព្រះរាជា ដល់នូវការរាប់ថាជាអង្គរបស់ព្រះរាជាបាន ។ ប្រកប
ដោយអង្គ៥ យ៉ាងអិរិយៈ ។ គឺមានចិត្តត្រង់ ១ មានសន្តុះល្បឿន ១
មានចិត្តទង់ ១ មានចិត្តអត់ធន់ ១ មានចិត្តស្ងប់ស្បើម ១ ។ ម្ចាស់
ភិក្ខុចាំឯខ្សោយ សេនាគាជាខេយ្យដ៏ចំរើនរបស់ព្រះរាជា ប្រកបដោយអង្គ
ចាំឯ៥ នេះ ទើបជាសេនាគាដល់ព្រះរាជា ជាទីប្រើប្រាស់របស់ព្រះរាជា
ដល់នូវការរាប់ថាជាអង្គរបស់ព្រះរាជាបាន ។ ម្ចាស់ភិក្ខុចាំឯខ្សោយ ភិក្ខុ
ប្រកបដោយធម៌ចាំឯ៥ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ទើបជាអ្នកនូវទទួលស្រៀងបូជា
នូវទទួលអាគន្ធកាច នូវទទួលទត្ថិណកាច នូវធ្វើអញ្ចាប្រិ ជា
បុត្តាបុត្ររបស់សព្វលោក ពេទេត្តដទៃក្រៃលែងជាងគ្នា ។ ប្រកប
ដោយអង្គ៥ យ៉ាង អិរិយៈ ។ គឺមានចិត្តត្រង់ ១ មានសន្តុះល្បឿន ១
មានចិត្តទង់ ១ មានចិត្តអត់ធន់ ១ មានចិត្តស្ងប់ស្បើម ១ ។ ម្ចាស់
ភិក្ខុចាំឯខ្សោយ ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌៥ យ៉ាងនេះ ទើបជាអ្នកនូវទទួល
ស្រៀងបូជា នូវទទួលអាគន្ធកាច នូវដល់ទត្ថិណកាច នូវធ្វើ
អញ្ចាប្រិ ជាបុត្តាបុត្ររបស់សព្វលោក ពេទេត្តដទៃក្រៃលែងជាងគ្នា ។

[១០២] បញ្ចមាធិ កិក្ខុវេ តលាធិ ។ កាត-
មាធិ បញ្ច ។ សប្បាតលំ ហិវិតលំ ឱត្តប្បតលំ
វិយតលំ ធម្មាតលំ ។ ឥមាធិ ទោ កិក្ខុវេ បញ្ច
តលាធិតិ ។

[១០៣] បញ្ចមេ កិក្ខុវេ លោកាទីលា ។ កាតមេ
បញ្ច ។ ឥធិ កិក្ខុវេ កិក្ខុ សត្វំ កាដ្ឋតំ វិចីក្ខតិ
នាធិមុត្តតំ ន សម្មសីនតិ ។ យោ សោ កិក្ខុវេ
កិក្ខុ សត្វំ កាដ្ឋតំ វិចីក្ខតិ នាធិមុត្តតំ ន
សម្មសីនតិ តស្ស ចិត្តំ ន នមតិ អាតច្យាយ
អនុយោកាយ សាតច្យាយ ធម្មាធាយ យស្ស ចិត្តំ ន
នមតិ អាតច្យាយ អនុយោកាយ សាតច្យាយ ធម្មាធាយ
អយំ ធម៌មោ លោកាទីលា ។ ចុន ចចរំ កិក្ខុវេ
កិក្ខុ នឌ្ឍេ... សង្ឃេ... សិក្ខាយ... សត្រិហ្មចារីសុ
កុចិតោ ហោតិ អនត្តមនោ អាហាតចិត្តោ ទីលដាតោ ។
យោ សោ កិក្ខុវេ កិក្ខុ សត្រិហ្មចារីសុ កុចិតោ ហោតិ
អនត្តមនោ អាហាតចិត្តោ ទីលដាតោ តស្ស ចិត្តំ

[១០៤] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពលៈនេះមាន៥យ៉ាង ។
ពលៈ៥យ៉ាងគឺអ្វីខ្លះ ។ គឺសទ្ធាពលៈ១ ហិវិតពលៈ១ ឧត្តប្បពលៈ១
វិយពលៈ១ ធម្មាពលៈ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពលៈមាន៥
យ៉ាងនេះឯង ។

[១០៥] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចំរើនចិត្តនេះមាន៥យ៉ាង ។
ចំរើនចិត្ត៥យ៉ាងគឺអ្វីខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនា
នេះ សង្ឃីយឡើងឆ្ងល់ មិនចុះចិត្តសិបំ មិនជ្រះថ្លាក្នុងព្រះសាស្តា ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុណាសង្ឃីយ ឡើងឆ្ងល់មិនចុះចិត្តសិបំ មិនជ្រះ
ថ្លាក្នុងព្រះសាស្តា ចិត្តរបស់ភិក្ខុនោះ មិនបង្ហួរទៅ ដើម្បីដុតកំដៅ
កិលេស ដើម្បីប្រកបរឿយៗ ដើម្បីធ្វើមិនដាច់ ដើម្បីតាំងមាំ ចិត្ត
របស់ភិក្ខុណា មិនបង្ហួរទៅ ដើម្បីដុតកំដៅកិលេស ដើម្បីប្រកប
រឿយៗ ដើម្បីធ្វើមិនដាច់ ដើម្បីតាំងមាំ នេះជាចំរើនចិត្តទី១ ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត ភិក្ខុក្នុងព្រះនមិ... ក្នុងព្រះសង្ឃ...
ក្នុងសិក្ខា... ភិក្ខុមានចិត្តទំនាក់ទំនងខ្លាំងក្លាញ់ បើឆឹងរើសក្នុងសត្រិហ្ម-
ចារីទាំងឡាយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុណា មានចិត្តទំនាក់ទំនង
ខ្លាំងក្លាញ់ បើឆឹងរើសក្នុងសត្រិហ្មចារីទាំងឡាយ ចិត្តរបស់ភិក្ខុនោះ

၁ ဝဇ္ဇိ အာရဇ္ဈာယ အနုယောဓာယ ဟာရဇ္ဈာယ
 ဗညာဓာယ ယဗ္ဗ ဝိဇ္ဇိ ၁ ဝဇ္ဇိ အာရဇ္ဈာယ
 အနုယောဓာယ ဟာရဇ္ဈာယ ဗညာဓာယ အယံ
 ဗဟ္မာစော ဝေဇာနီလာ ၁ ဒါဗေ ဇော ဂိဇ္ဈာ
 ဗဟ္မာ ဝေဇာနီလာနိ ၁

[១១៦] ធម្មតោ ភិក្ខុវេ ចេតសោ វិជិតតោ ។
 ភាគមេ ធម្មតោ ។ វេទ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ភាគមេសុ អវិភាគោ
 យោគិ អវិភត្តន្តោ អវិភត្តធម្មោ អវិភត្តចិន្ទាសោ
 អវិភត្តចរិទ្ធិយោ អវិភត្តតណ្ហោ ។ យោ សោ ភិក្ខុវេ
 ភិក្ខុ ភាគមេសុ អវិភាគោ យោគិ អវិភត្តន្តោ
 អវិភត្តធម្មោ អវិភត្តចិន្ទាសោ អវិភត្តចរិទ្ធិយោ
 អវិភត្តតណ្ហោ តស្ស ចិត្តំ ន ធម្មតិ អាតច្បាយ
 អនុយោកាយ សាគតាយ ចតាឆាយ យស្ស ចិត្តំ
 ន ធម្មតិ អាតច្បាយ អនុយោកាយ សាគតាយ
 ចតាឆាយ អយំ ធម្មតោ ចេតសោ វិជិតតោ ។

មិនបង្ហូរទៅ ដើម្បីដុតកំដៅកិលេស ដើម្បីប្រកបរឿយៗ ដើម្បីធ្វើ
មិនដាច់ ដើម្បីតាំងមាំ ចំនួនរបស់ភិក្ខុពួក មិនបង្ហូរទៅ ដើម្បីដុតកំដៅ
កិលេស ដើម្បីប្រកបរឿយៗ ដើម្បីធ្វើមិនដាច់ ដើម្បីតាំងមាំ នេះជា
ចំណិន្ទចិត្តទី ៧ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុពុំពឹងព្រួយ ចំណិន្ទចិត្តទី ៨ យ៉ាងនេះឯង ។

[១០៦] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ចំណង់នៃចិត្តនេះមាន៨ យ៉ាង ។
 ចំណង់នៃចិត្ត៨ យ៉ាងនីមួយៗ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនា
 នេះ មិនទាន់ប្រាសចាកកម្រៃក មិនទាន់ប្រាសចាកធនៈ មិនទាន់ប្រាស
 ចាកសេចក្តីស្រឡាញ់ មិនទាន់ប្រាសចាកសេចក្តីស្រឡាត់ មិនទាន់
 ប្រាសចាកសេចក្តីក្រហល់ក្រហាយ មិនទាន់ប្រាសចាកឧណ្ហា ក្នុងកាម
 ទាំងឡាយ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុណា មិនទាន់ប្រាស
 ចាកកម្រៃក មិនទាន់ប្រាសចាកធនៈ មិនទាន់ប្រាសចាកសេចក្តី
 ស្រឡាញ់ មិនទាន់ប្រាសចាកសេចក្តីស្រឡាត់ មិនទាន់ប្រាស
 ចាកសេចក្តីក្រហល់ក្រហាយ មិនទាន់ប្រាសចាកឧណ្ហា ក្នុងកាម
 ទាំងឡាយ ចិត្តរបស់ភិក្ខុនោះ មិនបង្ហាត់ទៅ ដើម្បីដុតកំដៅ
 កិលេស ដើម្បីប្រកបរឿយៗ ដើម្បីធ្វើមិនជាប់ ដើម្បីឆាំងមាំ ចិត្ត
 របស់ភិក្ខុណា មិនបង្ហាត់ទៅ ដើម្បីដុតកំដៅកិលេស ដើម្បីប្រកប
 រឿយៗ ដើម្បីធ្វើមិនជាប់ ដើម្បីឆាំងមាំ នេះជាចំណង់នៃចិត្តទី ១ ។

បុរេ ចក្ខុវេ កិច្ចវេ កិច្ចវេ កាយេ អវិច្ឆារកោ ហោតិ...
 រូបេ អវិច្ឆារកោ ហោតិ... យាវនត្ថំ ឧទភវនេហតំ
 កុញ្ញត្វា សេយ្យសុចំ ចស្សសុចំ មិទ្ធសុចំ អនុយុត្តោ
 វិចារតិ .. អញ្ញាតំ នេវនិកាយំ ចណិសាយ
 ព្រហ្មចរិយំ ចាតិ ឥមេនាហំ សីលេន វា វតេន វា
 តថេន វា ព្រហ្មចរិយេន វា នេវេ វា ភវិស្សាមិ
 នេវញ្ញាតេ វាតិ ។ យោ សោ កិច្ចវេ កិច្ចវេ អញ្ញាតំ
 នេវនិកាយំ ចណិសាយ ព្រហ្មចរិយំ ចាតិ ឥមេនាហំ
 សីលេន វា វតេន វា តថេន វា ព្រហ្មចរិយេន វា
 នេវេ វា ភវិស្សាមិ នេវញ្ញាតេ វាតិ តស្ស ចិត្តំ
 ន នមតិ អាតច្បាយ អនុយោកាយ សាតទ្ធាយ
 ចតាតាយ យស្ស ចិត្តំ ន នមតិ អាតច្បាយ
 អនុយោកាយ សាតទ្ធាយ ចតាតាយ អយំ ចញ្ចមោ
 ចេតសោ វិនិកទ្វា ។ ឥមេ ទោ កិច្ចវេ ចញ្ច
 ចេតសោ វិនិកទ្វាតិ ។

ម្ចាស់កិច្ចចាំឯងឡាយ មួយទៀត កិច្ចមិនទាន់ប្រាសចាកការមកក្នុង
 កាយ... មិនទាន់ប្រាសចាកការមកក្នុងរូប... ចក្ខុកាតទាល់តែផ្អែក
 ពេញពោះ ប្រសពការដេកជាសុខ ផ្អែកជាសុខ លក់ជាសុខ... ប្រព្រឹត្ត
 ព្រហ្មចរិយៈដោយព្រាហ្ម គួរទៅនិកាយណាមួយថា កាតាតញ្ជីនឹង
 បានជាទៅតាសក្កិធំ ឬទៅតាសក្កិក្នុង ដោយសីលនេះ វត្ថុនេះ សេចក្តី
 ស្វាយមនោរម្យដោយព្រហ្មចរិយៈនេះ ។ ម្ចាស់កិច្ចចាំឯងឡាយ កិច្ចណា
 ប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយៈដោយព្រាហ្មទៅនិកាយណាមួយថា កាតាតញ្ជីនឹង
 បានជាទៅតាសក្កិធំ ឬទៅតាសក្កិក្នុង ដោយសីលនេះ វត្ថុនេះ សេចក្តី
 ស្វាយមនោរម្យដោយព្រហ្មចរិយៈនេះ ចិត្តរបស់កិច្ចនោះ មិនបង្ហូរទៅ
 ដើម្បីដុតកំដៅកិលេស ដើម្បីប្រកបរឿយ ។ ដើម្បីធ្វើមិនដាច់ ដើម្បី
 តាំងចាំ ចិត្តរបស់កិច្ចណា មិនបង្ហូរទៅ ដើម្បីដុតកំដៅកិលេស
 ដើម្បីប្រកបរឿយ ។ ដើម្បីធ្វើមិនដាច់ ដើម្បីតាំងចាំ នេះជាចំណងវិនិច្ឆ័យ
 ចិត្តទី ៨ ។ ម្ចាស់កិច្ចចាំឯងឡាយ ចំណងវិនិច្ឆ័យទី ៨ យ៉ាងនេះឯង ។

[១០៨] ចត្វាមេ ភិក្ខុវេ អាជីនវា អាយតកោន
 គីតស្សវេន នង្គំ កណ្ណាន្តស្ស ។ កតមេ បញ្ច ។
 អត្តាចិ តស្មី សវេ សារដ្ឋតិ ពវេចិ តស្មី សវេ
 សារដ្ឋន្តិ កហចតិកាចិ ឧជ្ឈាយន្តិ យវេវ មយំ
 កាយាម ឯវមេវាម សមណា សក្យបុត្តិយា
 កាយន្តិកិ សវកុត្តិម្យំ វិកាមយមាណស្ស សមាធិស្ស
 កន្តោ ហោតិ បដ្ឋិមា ជនតា ជិដ្ឋាទុកតិ អាបដ្ឋតិ ។
 ឥមេ ទោ ភិក្ខុវេ បញ្ច អាជីនវា អាយតកោន
 គីតស្សវេន នង្គំ កណ្ណាន្តស្សតិ ។

[១០៩] ចត្វាមេ ភិក្ខុវេ អាជីនវា មុដ្ឋស្សតិស្ស
 អសឡដានស្ស វិទ្ចំ ឱក្កមតោ ។ កតមេ បញ្ច ។
 ទុក្ខំ សុចតិ ទុក្ខំ បដិទុដ្ឋតិ មាបកំ សុចិច្ចំ
 បស្សតិ ទេវតា ន រក្ខន្តិ អសុចិ មុច្ចតិ ។
 ឥមេ ទោ ភិក្ខុវេ បញ្ច អាជីនវា មុដ្ឋស្សតិស្ស
 អសឡដានស្ស វិទ្ចំ ឱក្កមតោ ។ ចត្វាមេ ភិក្ខុវេ
 អាជីសំសា ឧបដ្ឋិតស្សតិស្ស សឡដានស្ស វិទ្ចំ
 ឱក្កមតោ ។ កតមេ បញ្ច ។ សុចំ សុចតិ

[១០៨] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទោសរបស់បុគ្គលពោលធម៌ដោយ
 សំឡេងប្រៀងវែងនេះមាន៥យ៉ាង ។ ទោស៥យ៉ាងគឺអ្វីខ្លះ ។ គឺខ្លួន
 ឯងក៏ព្រឹកអរ ក្នុងសំឡេងនោះ ១ ជនទាំងឡាយវេទ ក៏ព្រឹកអរ ក្នុង
 សំឡេងនោះ ១ គហបតីទាំងឡាយ ពោលទោសថា ពួកយើងប្រៀង
 យ៉ាងណា ពួកសមណសក្យបុត្តិយទាំងនេះ ក៏ប្រៀងយ៉ាងនោះវេទ ១
 បុគ្គលពេញចិត្តក្នុងការសូត្រណែកវេយ្យាករណ៍សំឡេង វេទនិទូបសមាធិ ១
 ពួកជនខាងក្រោយនឹងផល់នូវចិដ្ឋាទុកតិ (យកគម្រាប់តាម) ១ ។ ម្នាល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ ទោសរបស់បុគ្គលពោលធម៌ ដោយសំឡេងប្រៀងវែង
 មាន៥យ៉ាងនេះឯង ។

[១០៩] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទោសរបស់បុគ្គលផេកលក់ ក្មេង
 ស្មារតី មិនដឹងខ្លួននេះមាន៥យ៉ាង ។ ទោស៥យ៉ាងគឺអ្វីខ្លះ ។ គឺផេក
 លក់ជាទុក្ខ ១ ភ្នាក់ឡើងជាទុក្ខ ១ យល់សម្លាញ់ក្រក់ ១ ទៅតាមនិរក្ស ១
 អសុចិញ្ចរចញ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទោសរបស់បុគ្គលផេក
 លក់ ក្មេងស្មារតី មិនដឹងខ្លួន មាន៥យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង
 ឡាយ អាធិសត្វរបស់បុគ្គលផេកលក់ ច្រើនស្មារតី ដឹងខ្លួននេះ
 មាន៥យ៉ាង ។ អាធិសត្វ៥យ៉ាងគឺអ្វីខ្លះ ។ គឺផេកលក់ជាសុខ ១

បញ្ចប់បណ្ណាល័យ កំមិលវិញ្ញា

សុខំ ចជិតុជ្ជតិ ន ចាបកំ សុចិដំ បស្សតិ ទេវតា
រក្ខតិ អសុចិ ន មុត្តតិ ។ ឥមេ ទោ ភិក្ខុវេ
បញ្ច អាធិសំសា ឧបជ្ជិតស្សតិស្ស សឡដានស្ស
ចិដំ ឧត្តមតោតិ ។

កំមិលវិញ្ញា បរិយោ ។

ធម្មប្បទានំ

កំមិលោ នឌ្ឍស្សវនំ
អាជាតិ ច ពលំ ទីលំ
វិចិត្តំ យាតុ កង្ខ ភិក្ខុ
មុដ្ឋស្សតិចិ ចាតិ ។

បញ្ចប់បណ្ណាល័យ កំមិលវិញ្ញា

ព្រក់ឡើងជាសុខ ១ មិនយល់សង្ខតក្រក់ ១ ទេវតាភក្ក ១ អសុចិដំ
ហូរចេញ ១ ។ ម្ចាស់កំពុងទ្រាយ កាន់សង្ឃបេសចុក្កលផេកលក់
ប្រើស្មារតី ដឹងខ្លួន ទាន ៥ យ៉ាងនេះឯង ។

ចប់ កំមិលវិញ្ញា ទី ១ ។

ឧទ្ទាននៃកំមិលវិញ្ញាដោះគឺ

ពោលអំពីរឿងកំមិលវិញ្ញា ១ អំពីកាន់សង្ឃស្តាប់ធម៌ ១
អំពីសេកោតោយ្យ ១ អំពីធម៌ដាក់ម្ចាស់ ១ អំពីចំរើន
ចិត្ត ១ អំពីចំណងនៃចិត្ត ១ អំពីកាន់សង្ឃបេស ១ អំពី
ឈើស្កន់ ១ អំពីការពោលធម៌ដោយសំឡេងច្រៀងវែង ១
អំពីការផេកលក់ រក្ខតស្មារតី ១ ។

អក្ខេសកវិគ្គ

(១១១) យោ សោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អក្ខេសក-
បរិកាសកោ អរិយុបវាទី សត្រិហ្មចារិធំ តស្ស បញ្ច
អាទិនវា ចាដិកម្ពា ។ កតមេ បញ្ច ។ ចាទដិកោ
វា ហោតិ ជិន្នបរិមនោ អញ្ញតវំ វា សន្តិលំដ្ឋំ អាចន្តិ
អាចន្នតិ តាណ្ហំ វា រោតាតន្តិ ធុសតិ សម្មន្នោ
កាលំ ករោតិ កាយស្ស គេតា បរម្មណា អចាយំ
ទុក្ខតិ វិនិច្ឆតំ ធិរយំ ឧបបន្នតិ ។ យោ សោ ភិក្ខុវេ
ភិក្ខុ អក្ខេសកបរិកាសកោ អរិយុបវាទី សត្រិហ្ម-
ចារិធំ តស្ស ឧមេ បញ្ច អាទិនវា ចាដិកម្ពាតិ ។

(១១២) យោ សោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ វណ្ណនការកោ
កលហការកោ វិវាទការកោ កស្សការកោ
សង្ឃ អនិករណការកោ តស្ស បញ្ច អាទិនវា
ចាដិកម្ពា ។ កតមេ បញ្ច ។ អនិកតំ ចាដិកន្នតិ
អនិកតំ បរិហាយតិ ចាបកោ កត្តិសន្នោ អន្តក្ខន្ធា
សម្មន្នោ កាលំ ករោតិ កាយស្ស គេតា បរម្មណា
អចាយំ ទុក្ខតិ វិនិច្ឆតំ ធិរយំ ឧបបន្នតិ ។

អក្ខេសកវិគ្គ

(១១១) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុណាដេ ប្រាថ្នា ឆិបៀល
ត្រកេរយៈ ចំពោះសត្រិហ្មចារិទាំងឡាយ ទោស៥ យ៉ាង តែងប្រាកដ
ឡើងដល់ភិក្ខុនោះ ។ ទោស៥ យ៉ាងអីវិញ ។ គឺជាអ្នកត្រូវ
បាត់បង់ អស់ផ្លូវកៅ១១ ជាអ្នកត្រូវបាត់បង់សេចក្តីស្មោះត្រង់ ១ ជា
អ្នកបំបាត់បង់សេចក្តីយ៉ាងដ៏ធំ១ ជាអ្នកស្លាប់វិន័យស្មោះត្រង់ ១ លុបចោល
ប្រាជ្ញាបណ្ឌិតស្លាប់ទៅ កំទេចកើតជាតិវិញ ច្រើន អស្ចារ្យ
នឹងនរក១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុណាដេ ប្រាថ្នា ឆិបៀល
ត្រកេរយៈ ចំពោះសត្រិហ្មចារិទាំងឡាយ ទោស៥ យ៉ាងនេះ តែង
ប្រាកដឡើងដល់ភិក្ខុនោះ ។

(១១២) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុណាជាអ្នកធ្វើឧបសម្ព័ន្ធ
ប្រកួតប្រកាន់ ធ្វើឧបសម្ព័ន្ធ ធ្វើឧបសម្ព័ន្ធ ធ្វើឧបសម្ព័ន្ធនាម ធ្វើឧប
សម្ព័ន្ធនាមក្នុងសង្ឃ ទោស៥ យ៉ាង តែងប្រាកដឡើងដល់ភិក្ខុនោះ ។
ទោស៥ យ៉ាងអីវិញ ។ គឺមិនបានគុណវិសេសដែលខ្លួនមិនទាន់បាន១
គុណវិសេស ដែលខ្លួនបានហើយសាច់ស្រឡៅវិញ១ គិតសត្វកក្រក់
មេដឹកនាំខ្លួនទៅ១ ស្លាប់វិន័យស្មោះត្រង់ ១ លុបចោលប្រាជ្ញាបណ្ឌិតស្លាប់
ទៅ កំទេចកើតជាតិវិញ ច្រើន អស្ចារ្យ នឹងនរក១ ។

យោ ឯសោ កិក្ខុវេ កិក្ខុ កណ្ណានិកាយកោ
 កលយកាយកោ វិវាទកាយកោ តស្សកាយកោ
 សង្ឃេ អនិកាយកាយកោ តស្ស ឥមេ បញ្ច
 អាធិនវា ចាតិកាផ្លាតិ ។

(១១៣) បញ្ចមេ កិក្ខុវេ អាធិនវា ទុស្សីលស្ស
 សីលវិបត្តិយា ។ កកមេ បញ្ច ។ ឥធន កិក្ខុវេ
 ទុស្សីលោ សីលវិបត្តិយោ បដាធិនវា បដាតិ
 កោកដាធិ ធិកត្ថតិ អយំ កិក្ខុវេ បមមោ អាធិនវា
 ទុស្សីលស្ស សីលវិបត្តិយា ។ ចុន ចេវ កិក្ខុវេ
 ទុស្សីលស្ស សីលវិបត្តិយា ចាបកោ កក្កិសន្តោ
 អក្កត្ថតិ អយំ កិក្ខុវេ ទុតិយោ អាធិនវា ទុស្សីលស្ស
 សីលវិបត្តិយា ។ ចុន ចេវ កិក្ខុវេ ទុស្សីលោ សីល-
 វិបត្តិយោ យញ្ញនេវ ចរិសំ ឧបស្ស័នតិ យនិ ទត្ថិយចរិសំ
 យនិ ព្រាហ្មណចរិសំ យនិ កហចតិចរិសំ យនិ
 សមណចរិសំ អវិសាវនោ ឧបស្ស័នតិ មត្តក្ខតោ
 អយំ កិក្ខុវេ តតិយោ អាធិនវា ទុស្សីលស្ស

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុណាជាអ្នកធ្វើសេចក្តីប្រកួតប្រកាន់ ធ្វើដំណើរ
 ធ្វើវិវាទ ធ្វើគិលានុកថា ធ្វើអធិការណ៍ក្នុងសង្ឃ ទោស៥ យ៉ាងនេះ
 តែងប្រាកដឡើងដល់ភិក្ខុនោះ ។

[១១៤] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទោសនៃសីលវិបត្តិរបស់បុគ្គល
 ទ្រុស្តសីលនេះ មាន៥យ៉ាង ។ ទោស៥ យ៉ាងតិរិច្ឆរ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង
 ឡាយ បុគ្គលទ្រុស្តសីល វិបត្តិចាកសីល ក្នុងលោកនេះ តែងដល់ទៅ
 សេចក្តីវិនាសសម្បត្តិដ៏ច្រើន ហេតុមកពីសេចក្តីប្រមាទ ម្នាលភិក្ខុទាំង
 ឡាយ នេះជាទោសទី១ នៃសីលវិបត្តិរបស់បុគ្គលទ្រុស្តសីល ។ ម្នាល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត បុគ្គលទ្រុស្តសីល វិបត្តិចាកសីលហើយ តែង
 មានកិច្ចសន្ទនាគ្រោះថ្នាក់ខ្លះៗ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាទោសទី២
 នៃសីលវិបត្តិរបស់បុគ្គលទ្រុស្តសីល ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត
 បុគ្គលទ្រុស្តសីល វិបត្តិចាកសីលហើយ (បើ) ចូលទៅកាន់ចរិសទ្យណា
 ទោចរិសាគ្នាមិនចរិសទ្យក្តី ព្រាហ្មណចរិសទ្យក្តី គហចរិសទ្យក្តី
 សមណចរិសទ្យក្តី កំគាន់ភ្លៀវ តែងមានមុខទុក្ខដ៏ធ្ងន់ធ្ងរទៅ
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាទោសទី៣ នៃសីលវិបត្តិរបស់បុគ្គល
 ទ្រុស្តសីល ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត បុគ្គលទ្រុស្តសីល

សីលវិបត្តិយា ។ ចុន ចចរំ កិក្ខុវេ ទុស្សីលោ
 សីលវិបត្តោ សម្មុទ្ទោ កាលំ កកោតិ អយំ កិក្ខុវេ
 ចេតុន្តោ អាធិនកេ ទុស្សីលស្ស សីលវិបត្តិយា ។ ចុន
 ចចរំ កិក្ខុវេ ទុស្សីលោ សីលវិបត្តោ កាយស្ស
 កេតា ចរាជ្ជាណា អចាយំ ទុក្ខតិ វិធិនាតំ ធិរយំ ឧប-
 បន្នតិ អយំ កិក្ខុវេ ចញ្ចោ អាធិនកេ ទុស្សីលស្ស
 សីលវិបត្តិយា ។ ឥមេ ចោ កិក្ខុវេ ចញ្ចោ អាធិនក
 ទុស្សីលស្ស សីលវិបត្តិយា ។ ចញ្ចោ កិក្ខុវេ
 អាធិសីសា សីលវតោ សីលសម្មធាយ ។ កកោតេ
 ចញ្ចោ ។ ឥន កិក្ខុវេ សីលក សីលសម្មុទ្ទោ
 អច្យតាធាធិការណំ មហន្តំ កោកក្ខន្ធនំ អធិនត្ថតិ
 អយំ កិក្ខុវេ ចបោ អាធិសីសោ សីលវតោ សីល-
 សម្មធាយ ។ ចុន ចចរំ កិក្ខុវេ សីលវតោ
 សីលសម្មុទ្ទស្ស កល្យាណា កំត្តិសន្តោ អត្តក្ខន្ធតិ
 អយំ កិក្ខុវេ ទុតិយោ អាធិសីសោ សីលវតោ
 សីលសម្មធាយ ។ ចុន ចចរំ កិក្ខុវេ សីលក
 សីលសម្មុទ្ទោ យញ្ញោវេ ចរិសំ ឧបសង្កមតិ

វិបត្តិចាកសីល តែងស្លាប់វាង្គិស្មារតី ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ នេះ
 ជាតោសទី២ តែសីលវិបត្តិរបស់បុគ្គលទ្រុស្តសីល ។ ម្ចាស់កិក្ខុ
 ទាំងឡាយ មួយទៀត បុគ្គលទ្រុស្តសីល វិបត្តិចាកសីលហើយ
 លុះបែកឆ្ងាយរាងកាយស្លាប់ទៅ វេទនៈកើតជាឆ័រច្ឆាន ច្រើន អស្ចារ្យកាយ
 ឆ័រឆ័រ ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាតោសទី៣ តែសីលវិបត្តិរបស់បុគ្គល
 ទ្រុស្តសីល ។ ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ តោសតែសីលវិបត្តិរបស់បុគ្គល
 ទ្រុស្តសីល មាន៨យ៉ាងនេះឯង ។ ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ កាន់សិក្ស
 តែសីលសម្បទារបស់បុគ្គលមានសីលនេះ មាន៨យ៉ាង ។ កាន់សិក្ស៨
 យ៉ាងគឺអ្វីៗ ។ ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមានសីល ប៉ាបូណិដោយ
 សីលក្នុងរោគនេះ តែងបានឆ្លៀតឆ្លាស់សម្បត្តិដ៏ច្រើន ហេតុមកពីសេចក្តី
 មិនប្រមាទ ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាកាន់សិក្សទី១ តែសីលសម្បទា
 របស់បុគ្គលមានសីល ។ ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត បុគ្គល
 មានសីល ប៉ាបូណិដោយសីលហើយ តែងមានកិត្តិសក្កដ៏ពិរោះខ្លោយ
 ទៅ ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាកាន់សិក្សទី២ តែសីលសម្បទារបស់
 បុគ្គលមានសីល ។ ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត បុគ្គលមាន
 សីល ប៉ាបូណិដោយសីលហើយ (ថ្មី) ចូលទៅកាន់បរិសទ្ធករណ

យង់ ទង្គិយបរិសំ យង់ ព្រាហ្មណបរិសំ យង់ កហបតិ-
 បរិសំ យង់ សមណបរិសំ វិសាវនោ ឧបសង្កម្ពតិ
 អមង្កក្ខតោ អយំ កិក្ខុវេ តតិយោ អាធិសំសោ
 សីលវតោ សីលសម្បទាយ ។ ពុទ្ធ ចេវ កិក្ខុវេ
 សីលវា សីលសម្បទោ អសម្ពុទ្ធា កាលំ កកោតិ
 អយំ កិក្ខុវេ ធម្មតោ អាធិសំសោ សីលវតោ
 សីលសម្បទាយ ។ ពុទ្ធ ចេវ កិក្ខុវេ សីលវា
 សីលសម្បទោ កាយស្ស កេនា បរម្មណា សុភតិ
 សក្កំ លោកំ ឧបបន្នតិ អយំ កិក្ខុវេ ឧត្តមោ
 អាធិសំសោ សីលវតោ សីលសម្បទាយ ។ ឥម
 មោ កិក្ខុវេ ចត្វា អាធិសំសោ សីលវតោ សីល-
 សម្បទាយាតិ ។

(១១២) ចត្វា កិក្ខុវេ អាធិសំសោ តហុកាលាស្មី
 ធុត្តលេ ។ កកោតេ ចត្វា ។ មុសា កណាតិ ជិសុណំ
 កណាតិ ធុតុសំ កណាតិ សម្ពច្ចលាបំ កណាតិ

មោធិជាទង្គិយបរិសទ្ធក្ខី ព្រាហ្មណបរិសទ្ធក្ខី កហបតិបរិសទ្ធក្ខី
 សមណបរិសទ្ធក្ខី តេជីវ្យវិក្ខា មិនទេមុខចុះដីចូលទៅ ម្នាលកិក្ខុទាំង
 ឡាយ នេះជាភានិសង្ឃទី៣ ខែសីលសម្បទារបស់បុគ្គលមានសីល ។
 ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត បុគ្គលមានសីល ចាំប្លង់វិជ្ជាវិជ្ជាសីល
 តេជីវ្យាបំ មិនទ្រង់ស្មារតីឡើយ ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាភានិសង្ឃ
 ទី៤ ខែសីលសម្បទារបស់បុគ្គលមានសីល ។ ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ
 មួយទៀត បុគ្គលមានសីល ចាំប្លង់វិជ្ជាវិជ្ជាសីល លុបចេញ
 រាជិកាយស្លាប់ទៅ តែងទៅកើតក្នុងសុគតិ ស្នូតិទៅលោក ម្នាលកិក្ខុ
 ទាំងឡាយ នេះជាភានិសង្ឃទី៥ ខែសីលសម្បទារបស់បុគ្គលមាន
 សីល ។ ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ ភានិសង្ឃខែសីលសម្បទារបស់បុគ្គល
 មានសីល មាន៨ យ៉ាងនេះឯង ។

(១១២) ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ ទោសរបស់បុគ្គលនិយាយច្រើននេះ
 មាន៨យ៉ាង ។ ទោស៨យ៉ាងនីមួយៗ ។ និយាយកុហក១ និយាយ
 ញុះញង់១ និយាយពាក្យក្រក់១ និយាយពាក្យផ្អាកប្រយោជន៍១

កាយស្ស ភេតា បាឡាណា អនាយំ ទុក្ខតិ
 វិចិត្តាតំ វិចិត្តាតំ ឧបបន្នតិ ។ ឥមេ ទោ ភិក្ខុវេ
 បញ្ច អាទិនវា ពហុកាលស្មី បុគ្គលេ ។ បញ្ចមេ
 ភិក្ខុវេ អាទិសំសា ឧទ្ធកាលស្មី បុគ្គលេ ។
 កតមេ បញ្ច ។ ឧ ឧសា កលាតិ ឧ បិសុលំ
 កលាតិ ឧ ឧសុសំ កលាតិ ឧ សម្មច្យលាចំ កលាតិ
 កាយស្ស ភេតា បាឡាណា សុត្តន្តិ សុត្តន្តិ លោកំ
 ឧបបន្នតិ ។ ឥមេ ទោ ភិក្ខុវេ បញ្ច អាទិសំសា
 ឧទ្ធកាលស្មី បុគ្គលេតិ ។

[១១៨] បញ្ចមេ ភិក្ខុវេ អាទិនវា អក្ខន្ធិយា ។
 កតមេ បញ្ច ។ ពហុតោ ឧបស្ស អប្បិយោ ហោតិ
 អមនាទោ វេតហុលោ ច ហោតិ វេតហុលោ ច
 សម្មន្តោ កាលំ កាលំ កាយស្ស ភេតា បាឡា
 ណា អនាយំ ទុក្ខតិ វិចិត្តាតំ វិចិត្តាតំ ឧបបន្នតិ ។
 ឥមេ ទោ ភិក្ខុវេ បញ្ច អាទិនវា អក្ខន្ធិយា ។
 បញ្ចមេ ភិក្ខុវេ អាទិសំសា ឧទ្ធិយា ។

លុះបែកប្រាយកាយស្លាប់ទៅ ទៅកើតជាតិច្ឆាន ប្រេក អសុកាយ
 ទីនិរោក ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ទោសរបស់បុគ្គលនិយាយច្រើន
 មាន៨យ៉ាងនេះឯង ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កាន់សិទ្ធិរបស់បុគ្គល
 និយាយនិច្ចនេះ មាន៨យ៉ាង ។ កាន់សិទ្ធិ៨យ៉ាងអីវ៉ុន្ត៖ ។ គឺមិន
 និយាយកុហក ១ មិននិយាយញុញន៍ ១ មិននិយាយពាក្យកាក្រក់ ១
 មិននិយាយផន្តប្រយោជន៍ ១ លុះបែកប្រាយកាយស្លាប់ទៅ តែងទៅ
 កើតក្នុងសុគតិ ស្ថិតិទៅលោក ១ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កាន់សិទ្ធិ
 របស់បុគ្គលនិយាយនិច្ច មាន៨យ៉ាងនេះឯង ។

[១១៩] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ទោសនៃសេចក្តីមិនអត់ធន់នេះ
 មាន៨យ៉ាង ។ ទោស៨យ៉ាងអីវ៉ុន្ត៖ ។ គឺមិនជាទីស្រឡាញ់ មិន
 ជាទីពេញចិត្តរបស់ផន្តច្រើន ១ ជាអ្នកច្រើនដោយភ្លៀវ ១ ច្រើនដោយ
 ទោស ១ តែងស្លាប់វាភ័យស្មារតី ១ លុះបែកប្រាយកាយស្លាប់ទៅ
 តែងទៅកើតជាតិច្ឆាន ប្រេក អសុកាយ ទីនិរោក ។ ម្ចាស់
 ភិក្ខុទាំងឡាយ ទោសនៃសេចក្តីមិនអត់ធន់ មាន៨យ៉ាងនេះឯង ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កាន់សិទ្ធិនៃសេចក្តីអត់ធន់នេះ មាន៨យ៉ាង ។

កតមេ បញ្ច ។ តហុនោ ជនស្ស ចិយោ ហោតិ
 មនាហោ ន វេតហុលោ ហោតិ ន រដ្ឋតហុលោ
 អសម្ពុទ្ធា កាលំ ករោតិ កាយស្ស ភេតា
 បាឡាណា សុគតិ សក្កំ លោកំ ឧបបន្នតិ ។
 ឥមេ ចោ ភិក្ខុវេ បញ្ច អាធិសំសា ទន្តិយាតិ ។

[១១៦] បញ្ចមេ ភិក្ខុវេ អាធិនវា អក្ខន្តិយា ។
 កតមេ បញ្ច ។ តហុនោ ជនស្ស អប្បិយោ ហោតិ
 អមនាហោ លុត្វោ ច ហោតិ វិប្បដិសារី ច
 សម្ពុទ្ធា កាលំ ករោតិ កាយស្ស ភេតា បាឡា
 ណា អថាយំ ធុត្តតិ វិទិចាតំ និរយំ ឧបបន្នតិ ។
 ឥមេ ចោ ភិក្ខុវេ បញ្ច អាធិនវា អក្ខន្តិយា ។
 បញ្ចមេ ភិក្ខុវេ អាធិសំសា ទន្តិយា ។ កតមេ
 បញ្ច ។ តហុនោ ជនស្ស ចិយោ ហោតិ មនាហោ
 អលុត្វោ ច ហោតិ វិប្បដិសារី ច អសម្ពុទ្ធា
 កាលំ ករោតិ កាយស្ស ភេតា បាឡាណា
 សុគតិ សក្កំ លោកំ ឧបបន្នតិ ។ ឥមេ ចោ ភិក្ខុវេ
 បញ្ច អាធិសំសា ទន្តិយាតិ ។

កាធិសង្ក្រឹតយាធិនវា ។ ធិជាទីស្រឡាញ់ ជាទីពេញចិត្ត
 របស់ជនច្រើន ។ មិនច្រើនដោយព្រៀន មិនច្រើនដោយទោស ។
 តែងស្លាប់មិនឡើងស្មារតី ។ លុះបែកផ្ទាយពន្លឺកាយស្លាប់ទៅ តែងទៅ
 កើតក្នុងសុគតិ សួគ៌ទេវលោក ។ ម្ចាស់កិត្តុចាន់ឡាយ កាធិសង្ក្រឹត
 នៃសេចក្តីអត់ធ្មត់ មាន៨ យ៉ាងនេះដែរ ។

[១១៦] ម្ចាស់កិត្តុចាន់ឡាយ ទោសនៃសេចក្តីមិនអត់ធ្មត់ នេះ
 មាន៨ យ៉ាង ។ ទោស៨ យ៉ាងនីមួយៗ ធិមិនជាទីស្រឡាញ់
 មិនជាទីពេញចិត្តរបស់ជនច្រើន ។ ជាមនុស្សកាត្រក់ ។ ជាមនុស្ស
 មានសេចក្តីក្តៅក្រហាយ ។ តែងស្លាប់ឡើងស្មារតី ។ លុះបែកផ្ទាយ
 ពន្លឺកាយស្លាប់ទៅ តែងទៅកើតជាតិព្នាន ប្រេត អសុភោយ តិរិ
 នាក ។ ម្ចាស់កិត្តុចាន់ឡាយ ទោសនៃសេចក្តីមិនអត់ធ្មត់ មាន៨
 យ៉ាងនេះដែរ ។ ម្ចាស់កិត្តុចាន់ឡាយ កាធិសង្ក្រឹតនៃសេចក្តីអត់ធ្មត់នេះ
 មាន៨ យ៉ាង ។ កាធិសង្ក្រឹតយាធិនវា ។ ធិជាទីស្រឡាញ់
 ជាទីពេញចិត្តរបស់ជនច្រើន ។ មិនជាមនុស្សកាត្រក់ ។ មិនក្តៅ
 ក្រហាយ ។ តែងស្លាប់មិនឡើងស្មារតី ។ លុះបែកផ្ទាយពន្លឺកាយស្លាប់
 ទៅ តែងទៅកើតក្នុងសុគតិ សួគ៌ទេវលោក ។ ម្ចាស់កិត្តុចាន់ឡាយ
 កាធិសង្ក្រឹតនៃសេចក្តីអត់ធ្មត់ មាន៨ យ៉ាងនេះដែរ ។

[១១៧] ចត្វាមេ កិក្ខុវេ អាជីណិ អនាសា-
 ជិតោ ។ កេតមេ ចញ្ច ។ អត្តាបិ អត្តាធំ ឧបវន្ត
 អនុវិទូ វិញ្ញា ករណ៍ ចាបកោ កំត្តសន្ថោ
 អត្តកុដ្ឋតិ សម្មាសម្ពុទ្ធោ កាលំ ករោតិ កាយស្ស
 កេតោ បរម្មណោ អនាយំ ឧត្តតិ វិជិតាតំ វិរយំ
 ឧបចន្ទតិ ។ ឥមេ ទោ កិក្ខុវេ ចញ្ច អាជីណិ
 អនាសាជិតោ ។ ចត្វាមេ កិក្ខុវេ អាជីសំសា
 ចាសាជិតោ ។ កេតមេ ចញ្ច ។ អត្តាបិ អត្តាធំ ឧ
 បវន្ត អនុវិទូ វិញ្ញា ចសំសន្តិ កាល្យាណោ
 កំត្តសន្ថោ អត្តកុដ្ឋតិ អសម្មាសម្ពុទ្ធោ កាលំ ករោតិ
 កាយស្ស កេតោ បរម្មណោ សុតតិ សត្តំ លោកំ
 ឧបចន្ទតិ ។ ឥមេ ទោ កិក្ខុវេ ចញ្ច អាជីសំសា
 ចាសាជិតោ ។

[១១៧] ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ ចោសរបស់បុគ្គល អ្នកមានអំពើ
 មិនជាទីជ្រេថ្លា នេះមាន៥យ៉ាង ។ ចោស៥យ៉ាងគឺអ្វីខ្លះ ។ គឺ
 ខ្លួនឯង ក៏គំរើងរៀលខ្លួនបាន ។ អ្នកប្រាជ្ញទាំងឡាយពិចារណាហើយ
 រមែងគំរើងរៀលបាន ។ កិត្តិសព្ទកាត្រក់ខ្លះខ្លាយទៅ ។ តែងស្លាប់ភ្លើង
 ស្មារតី ។ លុះបែកគ្នាយកកាយស្លាប់ទៅ តែងទៅកើតជាតិវិញ
 ប្រេត អសុរកាយ ទី៣ទៅ ។ ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ ចោស
 របស់បុគ្គល អ្នកមានអំពើមិនជាទីជ្រេថ្លា មាន៥យ៉ាងនេះឯង ។ ម្ចាស់
 កិក្ខុទាំងឡាយ កាន់សង្ឃរបស់បុគ្គល អ្នកមានអំពើជាទីជ្រេថ្លា នេះ
 មាន៥យ៉ាង ។ កាន់សង្ឃ៥យ៉ាងគឺអ្វីខ្លះ ។ គឺខ្លួនឯង គំរើងរៀលខ្លួនឯង
 មិនបាន ។ អ្នកប្រាជ្ញទាំងឡាយពិចារណាហើយ រមែងសរសើរ ។
 កិត្តិសព្ទដ៏ពិការខ្លះខ្លាយទៅ ។ តែងស្លាប់មិនភ័យភ័យស្មារតី ។ លុះបែក
 គ្នាយកកាយស្លាប់ទៅ តែងទៅកើតក្នុងសុគតិ សួគ៌ទៅលោក ។
 ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ កាន់សង្ឃរបស់បុគ្គល អ្នកមានអំពើជាទីជ្រេថ្លា
 មាន៥យ៉ាងនេះឯង ។

[១១៨] បញ្ចមេ ភិក្ខុវេ អាជីនវា អនាសាធិកោ ។
 កតមេ បញ្ច អប្បសន្ធា ធម្មសីនន្តិ បសន្ធានំ
 វិកត្តានំ អញ្ញាជន្តំ ហោតិ សន្តុ សាសនំ ន
 កតំ ហោតិ បច្ឆិមា ននតា និដ្ឋានុកតិ អាបន្នតំ
 ចិត្តមស្ស ធម្មសីនតំ ។ នមេ ទោ ភិក្ខុវេ បញ្ច
 អាជីនវា អនាសាធិកោ ។ បញ្ចមេ ភិក្ខុវេ អាជីសំសា
 នាសាធិកោ ។ កតមេ បញ្ច ។ អប្បសន្ធា ធម្មសីនន្តិ
 បសន្ធានំ កិយ្យករោ ហោតិ សន្តុ សាសនំ កតំ
 ហោតិ បច្ឆិមា ននតា និដ្ឋានុកតិ អាបន្នតំ ចិត្តមស្ស
 ធម្មសីនតំ ។ នមេ ទោ ភិក្ខុវេ បញ្ច អាជីសំសា
 នាសាធិកោ ។

[១១៩] បញ្ចមេ ភិក្ខុវេ អាជីនវា អត្ថស្មី ។
 កតមេ បញ្ច ។ អប្បសន្ធា ធម្មសីនន្តិ
 បសន្ធានំ កិយ្យករោ ហោតិ សន្តុ សាសនំ កតំ
 ហោតិ បច្ឆិមា ននតា និដ្ឋានុកតិ អាបន្នតំ ចិត្តមស្ស
 ធម្មសីនតំ ។ នមេ ទោ ភិក្ខុវេ បញ្ច អាជីនវា អត្ថស្មីន្តិ ។

១ ប. សន្តិកាវិចារិក្ខុតោ ។

[១១៨] ប្រាសក្កុទ្ធានិទ្ទាយ ទោសបេសំបុគ្គល អ្នកមានអំពើ
 មិនជាទីជ្រេថ្លា នេះមាន ៥ យ៉ាង ។ ទោស ៥ យ៉ាងគឺអ្វីៗ ។ គឺពួក
 ជនដែលមិនទាន់ជ្រេថ្លា រមែងមិនជ្រេថ្លា ពួកជនខ្លះដែលជ្រេថ្លាហើយ
 ក៏ត្រឡប់ជាអ្នកចិត្តរេញ ។ ឈ្មោះថា មិនធ្វើតាមពាក្យប្រដៅរបស់ព្រះ
 សាស្តា ។ ប្រជុំជនទាំងក្រយន្តិយកន្ត្រៃបាម ចិត្តរបស់បុគ្គល
 នោះមិនជ្រេថ្លា ។ ។ ប្រាសក្កុទ្ធានិទ្ទាយ ទោសបេសំបុគ្គលអ្នក
 មានអំពើមិនជាទីជ្រេថ្លា មាន ៥ យ៉ាងនេះឯង ។ ប្រាសក្កុទ្ធានិទ្ទាយ
 អាជីសន្សំរបស់បុគ្គល អ្នកមានអំពើជាទីជ្រេថ្លា នេះមាន ៥ យ៉ាង ។
 អាជីសន្សំ ៥ យ៉ាងគឺអ្វីៗ ។ គឺពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រេថ្លា រមែងជ្រេថ្លា
 ពួកជនដែលជ្រេថ្លាហើយ ក៏ត្រឡប់ជាទីជ្រេថ្លា ។ ឈ្មោះថា ធ្វើតាម
 ពាក្យប្រដៅរបស់ព្រះសាស្តា ។ ប្រជុំជនទាំងក្រយន្តិយកន្ត្រៃបាម ចិត្ត
 របស់បុគ្គលនោះ រមែងជ្រេថ្លា ។ ។ ប្រាសក្កុទ្ធានិទ្ទាយ
 អាជីសន្សំរបស់បុគ្គល អ្នកមានអំពើជាទីជ្រេថ្លា មាន ៥ យ៉ាងនេះឯង ។

[១១៩] ប្រាសក្កុទ្ធានិទ្ទាយ ទោសក្កុទ្ធានិទ្ទាយ មាន ៥ យ៉ាង ។
 ទោស ៥ យ៉ាងគឺអ្វីៗ ។ គឺឱ្យនិវត្តន៍ ធ្វើសម្បទ្យោកក្រក់ ធ្វើ
 កម្លាំងឱ្យខ្សោយ កុះករដោយពួកគណៈ ។ ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីនិរោធា-
 កថា ។ ។ ប្រាសក្កុទ្ធានិទ្ទាយ ទោសក្កុទ្ធានិទ្ទាយ មាន ៥ យ៉ាងនេះឯង ។

(១២០) ចត្វាមេ ភិក្ខុវេ អាទិណភិ មនុស្សោ ។
 កាតមេ បញ្ច ។ វិសមា តហុវជា ចណ្ឌសុទទា
 វាលយក្ខា ទុល្លភចិណ្ឌា ។ ឆមេ ចោ ភិក្ខុវេ
 បញ្ច អាទិណភិ មនុស្សោ ។

អញ្ញាសវេញ្ញា ទុតិយោ ។

ធិស្សប្បទានំ

អញ្ញាសកណ្ឌានសីលំ
 តាហុកាលី ទ្វេ អទន្តិយោ
 អហាសានិកា ទ្វេ វុត្តា
 អត្ថិស្មី មនុស្សោ បាតិ ។

(១២០) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទោសក្កន៍ដែលមនុស្សនេះ មាន
 ៨យ៉ាង ។ ទោស៨យ៉ាងអីវិញ៖ ។ អំពីមិនស្មើ មានផុស
 ច្រើន មានឆ្អែសាហាវ មានយក្សកាច កេបាយបាតក្រ ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទោសក្កន៍ដែលមនុស្ស មាន៨យ៉ាងនេះដែរ ។

ចប់ អញ្ញាសវេញ្ញា ទី២ ។

ទទ្ទាននៃអញ្ញាសវេញ្ញានោះគឺ

ពោលអំពីរឿងផេច្រទេច ១ អំពីរឿងប្រកួតប្រកាន់ ១
 អំពីសីល ១ អំពីរឿងនិយាយច្រើន ១ អំពីសេចក្តីមិន
 គង់ធំ ២ រឿង អំពីសេចក្តីមិនជ្រេវ ២ រឿង អំពីទោស
 ក្នុងភ្នែក ១ អំពីទោសក្នុងដែលមនុស្ស ១ ។

ទំយោបកវិគ្គ

(១២១) ចត្វាមេ ភិក្ខុវេ អាធិណ្ឌ ទំយោបកំ
អនុវត្តចារិកំ អនុយុត្តស្ស វិហារតោ ។ កតមេ
ចត្វ ។ អស្សតំ ន សុណាតិ សុតំ ន ចរិយោនមេតិ
សុតេនេកក្ខេន វិសារនោ ហោតិ ពាណ្ឌំ រោកាតក្កំ
ដុសតិ ន ន មិគ្គា ហោតិ ។ ឥមេ ចោ ភិក្ខុវេ ចត្វ
អាធិណ្ឌ ទំយោបកំ អនុវត្តចារិកំ អនុយុត្តស្ស
វិហារតោ ។ ចត្វាមេ ភិក្ខុវេ អាធិសំសា សមវត្តចារិកំ ។
កតមេ ចត្វ ។ អស្សតំ សុណាតិ សុតំ ចរិយោនមេតិ
សុតេនេកក្ខេន វិសារនោ ហោតិ ន ពាណ្ឌំ រោកាតក្កំ
ដុសតិ មិគ្គា ន ហោតិ ។ ឥមេ ចោ ភិក្ខុវេ ចត្វ
អាធិសំសា សមវត្តចារិកំ ។

(១២២) ចត្វាមេ ភិក្ខុវេ អាធិណ្ឌ ទំយោបកំ
អនុវត្តចារិកំ អនុយុត្តស្ស វិហារតោ ។ កតមេ
ចត្វ ។ អនុវត្តតំ ចានិកក្កតំ អនុវត្តតំ ចរិយាយតិ

ទំយោបកវិគ្គ

(១២១) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ខោស៥ យ៉ាងនេះ វេទន៍មានផល
បុគ្គលប្រកបរឿយៗ ខ្លួនការដើរឆ្ងាយ ដើរមិនឈប់ ។ ខោស៥
យ៉ាងនីមួយៗ គឺបានស្តាប់រឿង ដែលខ្លួនមិនធ្លាប់ស្តាប់ ។ រឿងដែលធ្លាប់
ស្តាប់ហើយ មិនចូលចិត្តច្បាស់ ។ មិនត្រូវការដោយរឿងនូវដែលបាន
ស្តាប់ហើយ ។ មានកេតន៍មកប៉ះពាល់ ។ ឥតមានចិត្តសំខ្សាញ់ ។ ។ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ ខោស៥ យ៉ាងនេះ វេទន៍មានផលបុគ្គលប្រកប
រឿយៗ ខ្លួនការដើរឆ្ងាយ ដើរមិនឈប់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាន់សិក្ស
៥ យ៉ាងនេះ វេទន៍មានផលបុគ្គលដើរតែឈ្នះ ។ កាន់សិក្ស៥ យ៉ាង
នីមួយៗ គឺបានស្តាប់រឿងដែលមិនធ្លាប់បានស្តាប់ ។ រឿងធ្លាប់ស្តាប់ហើយ
មិនចូលចិត្តច្បាស់ ។ ត្រូវការដោយរឿងនូវដែលបានស្តាប់ហើយ ។
មិនមានកេតន៍មកប៉ះពាល់ ។ មានចិត្តសំខ្សាញ់ ។ ។ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ កាន់សិក្ស៥ យ៉ាងនេះ វេទន៍មានផលបុគ្គលដើរតែឈ្នះ ។

(១២២) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ខោស៥ យ៉ាងនេះ វេទន៍
មានផលបុគ្គលប្រកបរឿយៗ ខ្លួនការដើរឆ្ងាយ ដើរមិនឈប់ ។
ខោស៥ យ៉ាងនីមួយៗ គឺមិនបានគុណវិសេសដែលខ្លួនមិនទាន់
បាន ។ គុណវិសេសដែលខ្លួនបានហើយ ក៏សាបសូន្យទៅវិញ ។

អធិគតេនេកេន្ទ្រេន អវិសារាដោ ហោតិ ពាណ្ឌុំ វេតនាតន្ត្រី
 ឥសតិ ន ច មិត្តា ហោតិ ។ ឥមេ ទោ ភិក្ខុវេ
 ចញ្ច អាទិន្ទរំ ធិយទាវកំ អនុវត្តទាវកំ អនុយុត្តស្ស
 វិហារោ ។ ចញ្ចេ ភិក្ខុវេ អាទិសំសា សមវត្តទាវេ ។
 កកមេ ចញ្ច ។ អនធិគតំ អធិគត្ថតិ អធិគតិ ន
 បរិហាយតំ អធិគតេនេកេន្ទ្រេន វិសារាដោ ហោតិ ន
 ពាណ្ឌុំ វេតនាតន្ត្រី ឥសតិ មិត្តា ច ហោតិ ។ ឥមេ
 ទោ ភិក្ខុវេ ចញ្ច អាទិសំសា សមវត្តទាវេ ។

[១២៣] ចញ្ចេ ភិក្ខុវេ អាទិន្ទរំ អភិធិកសេ ។
 កកមេ ចញ្ច ។ តហុកណ្ណោ ហោតិ តហុកណ្ណ-
 សង្ខតយោ តហុកេសដ្ឋោ ហោតិ តហុកេសដ្ឋ-
 សង្ខតយោ តហុកំច្ចោ ហោតិ តហុកាណីយោ
 អត្យត្តោ កីកាណីយេសុ សំសដ្ឋោ វិហារតំ តហដ្ឋ-
 ចត្វជិតេហិ អនុលោមិតោន តិហិសំសក្កេន តត្ថា
 ច អាវាសា បក្កមន្តោ សារេត្តោ បក្កមតំ ។

មិនាត្យ្យវាដោយគុណវិសេសបន្តិចបន្តួច ដែលខ្លួនបានហើយ ។ មាន
 កេសយ៉ាងឆ្មង់មកប៉ះពាល់ ។ ឥតមិនសំឡាញ់ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 ទោស៥យ៉ាង វេទន៍មានផលបុគ្គលប្រកបរឿយ ។ នូវការដើរឆ្ងាយ ដើរ
 មិនឈប់ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កាន់សង្ឃ៥យ៉ាងនេះ វេទន៍មាន
 ផលបុគ្គលដើរវិគល្មម ។ កាន់សង្ឃ៥យ៉ាងនេះ ។ គឺគុណវិសេស
 ដែលខ្លួនមិនបាន ក៏គង់នឹងបាន ។ គុណវិសេសដែលខ្លួនបាន
 ហើយមិនសាបសូន្យទៅវិញ ។ ត្រៀមវាដោយគុណវិសេសបន្តិចបន្តួច
 ដែលខ្លួនបានហើយ ។ ឥតមានកេសយ៉ាងឆ្មង់មកប៉ះពាល់ ។ មានមិន
 សំឡាញ់ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កាន់សង្ឃ៥យ៉ាងនេះ វេទន៍មាន
 ផលបុគ្គលដើរវិគល្មម ។

[១២៤] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ទោស៥យ៉ាងនេះ វេទន៍
 មានផលបុគ្គលនៅដាច់មិនដាច់ ។ ទោស៥យ៉ាង និក្ខ័ន្ធ ។ គឺជា
 អ្នកមានទ្រព្យសម្បត្តិច្រើន សន្សំទ្រព្យសម្បត្តិច្រើន ។ ជាអ្នក
 មានកេសដ្ឋៈច្រើន សន្សំកេសដ្ឋៈច្រើន ។ ជាអ្នកមានកិច្ចការច្រើន
 ត្រូវធ្វើការច្រើន មិនឈ្ងាសក្នុងកិច្ចការ ។ ច្រឡំច្រឡំដោយអ្នក
 ត្រឹមស្មាននឹងច្បង ទៅមេត្តនឹងត្រឹមស្មានដែលមិនសមគួរ ។ កាល
 មើលឃើញអំពីកាសិទោរទៅ ចេញទៅទាំងការឡោះកាលយ ។ ។

ឥមេ ទោ ភិក្ខុវេ បញ្ច អាទិណវា អភិណ្ឌសេ ។
 ចត្វមេ ភិក្ខុវេ អាទិសំសា សមវត្ថុណិសេ ។ កកមេ
 ចត្វ ។ ន ឧបុកណ្ណោ ហោតិ ន ឧបុកណ្ណសន្និធមោ
 ន ឧបុកេសដ្ឋោ ហោតិ ន ឧបុកេសន្នសន្និធមោ
 ន ឧបុកេសោ ហោតិ ន ឧបុកេសន្នសន្និធមោ ឲ្យត្រេ
 កំការណីយេសុ អសំសដ្ឋោ វិហាតិ កហដ្ឋចត្វធិតេហិ
 អនុលោមិតោ ន ភិហិសំសត្តេន តត្ថា ច អាវសា
 ចត្តមន្តោ អនុលោមោ ចត្តមតិ ។ ឥមេ ទោ ភិក្ខុវេ
 ចត្វ អាទិសំសា សមវត្ថុណិសេតិ ។

(១២៤) ចត្វមេ ភិក្ខុវេ អាទិណវា អភិណ្ឌសេ ។
 កកមេ ចត្វ ។ អាវសន្នច្ឆរី ហោតិ កុលមន្តរី
 ហោតិ លាភមន្តរី ហោតិ វណ្ណមន្តរី ហោតិ
 ធម្មមន្តរី ហោតិ ។ ឥមេ ទោ ភិក្ខុវេ ចត្វ
 អាទិណវា អភិណ្ឌសេ ។ ចត្វមេ ភិក្ខុវេ
 អាទិសំសា សមវត្ថុណិសេ ។ កកមេ ចត្វ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទោសថយ៉ាងនេះ វេទន៍មានដល់បុគ្គលនៅ
 ជាប់មិនដាច់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាន់សិក្សថយ៉ាងនេះ វេទន៍
 មានដល់បុគ្គលនៅតែល្អម្ល៉េះ ។ កាន់សិក្សថយ៉ាងនេះ វិទ្យុះ ។ វិទ្យុះ
 មានទ្រព្យសម្បត្តិច្រើន មិនសន្សំទ្រព្យសម្បត្តិច្រើន ។ មិនមាន
 កេសផ្ទះច្រើន មិនសន្សំកេសផ្ទះច្រើន ។ មិនមានកិច្ចការច្រើន
 មិនត្រូវធ្វើកិច្ចការច្រើន ជាអកល្យាណកិច្ចការទាំងឡាយ ។ មិន
 ច្រឡំច្រឡំដោយតួព្រហ្មស្ថានិកបទដ៏ធំ មិននៅរួមជាមួយនឹងព្រហ្មស្ថ
 នីមិនសមគួរ ។ កាលបើចៀសចេញពីភាវសាធារណៈ ចៀសចេញ
 ទៅទាំងមិនការឡោះកាល័យ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាន់សិក្សថយ៉ាងនេះ
 វេទន៍មានដល់បុគ្គលនៅតែល្អម្ល៉េះ ។

(១២៥) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទោសថយ៉ាងនេះ វេទន៍មានដល់
 បុគ្គលនៅជាប់មិនដាច់ ។ ទោសថយ៉ាងនេះ វិទ្យុះ ។ វិទ្យុះកំណាញ់
 ភាវស ។ កំណាញ់ត្រកូល ។ កំណាញ់លាភ ។ កំណាញ់គុណ ។
 កំណាញ់អមិ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទោសថយ៉ាងនេះ វេទន៍មាន
 ដល់បុគ្គលនៅជាប់មិនដាច់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាន់សិក្សថយ៉ាងនេះ
 វេទន៍មានដល់បុគ្គលនៅតែល្អម្ល៉េះ ។ កាន់សិក្សថយ៉ាងនេះ វិទ្យុះ ។

ន អាវាសមជ្ឈី ហោតិ ន កុលមជ្ឈី ហោតិ ន
លាភមជ្ឈី ហោតិ ន វណ្ណមជ្ឈី ហោតិ ន
នឌ្ឍមជ្ឈី ហោតិ ។ នមេ ទោ កិក្ខុវេ បញ្ច
អាធិសំសា សមវត្ថុធិវាសេតិ ។

(១២៥) ចត្វាមេ កិក្ខុវេ អាធិនវា កុលុបកោ ។
កាតមេ បញ្ច ។ អនាមន្តបាវ អាចន្ទតិ រហោធិ-
សម្ពាយ អាចន្ទតិ បដិច្ចន្ទ អាសនេ អាចន្ទតិ
មាតុក្កាមស្ស ឧត្តវិជយញ្ចវាបាហំ នឌ្ឍ នេសេន្តោ
អាចន្ទតិ កាមសង្កម្មតហុលោ វិហាតិ ។ នមេ
ទោ កិក្ខុវេ បញ្ច អាធិនវា កុលុបកោតិ ។

(១២៦) ចត្វាមេ កិក្ខុវេ អាធិនវា កុលុ-
បកស្ស កិក្ខុវោ អតិវេលំ កុលេសុ សំសង្កស្ស
វិហារោ ។ កាតមេ បញ្ច ។ មាតុក្កាមស្ស អកិក្ខា-
នស្សនំ នស្សនេ សតិ សំសត្តោ សំសត្តេ សតិ
វិស្សាសោ វិស្សាសេ សតិ ឧតារោ ឧតិក្ខាចិត្តស្មេតំ
ចាធិកាភ្នំ អនភិរោ វា ព្រហ្មចរិយំ ចរិស្សតិ

គឺជាអ្នកមិនកំណាញ់ភាវស ។ មិនកំណាញ់ត្រៃកូល ។ មិនកំណាញ់
លាភ ។ មិនកំណាញ់គុណ ។ មិនកំណាញ់ធម៌ ។ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ
ទាំងឡាយ អាធិសង្ឃៈ យ៉ាងនេះ វេទន៍មានផលច្បុក្ខលនៅក្រលៀយ ។

[១២៥] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ទោស៥យ៉ាងនេះ វេទន៍មាន
ផលភិក្ខុ អ្នកចូលទៅកាន់ត្រៃកូល ។ ទោស៥យ៉ាងគឺអ្វីខ្លះ ។ គឺវេទន៍
ត្រៃភាបត្តិ ព្រោះត្រាច់ទៅមិនលា ។ វេទន៍ត្រៃភាបត្តិ ព្រោះអង្គុយក្នុង
ទីស្ងាត់ ។ ត្រៃភាបត្តិ ព្រោះអង្គុយក្នុងទីដំបូង ។ ត្រៃភាបត្តិ ព្រោះ
សំដែងធម៌ដល់មាតុត្រាម លើសជាង៥ឬ៦ម៉ោង ។ ជាអ្នកច្រើន
ដោយសេចក្តីត្រិះរិះក្នុងអំពីកាម ។ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ទោស៥
យ៉ាងនេះ វេទន៍មានផលភិក្ខុ អ្នកចូលទៅកាន់ត្រៃកូល ។

[១២៦] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ទោស៥យ៉ាងនេះ វេទន៍មានផល
ភិក្ខុ អ្នកចូលទៅកាន់ត្រៃកូល ច្រកច្រវ័ង ក្នុងត្រៃកូលច្បាស់វេលា ។
ទោស៥យ៉ាងគឺអ្វីខ្លះ ។ គឺឃើញមាតុត្រាមរឿយៗ ។ កាលបើឃើញហើយ
វេទន៍ដាច់ចិត្ត ។ កាលបើដាច់ចិត្តហើយ វេទន៍មានសេចក្តីស្ងួតស្ងួល ។
កាលបើមានសេចក្តីស្ងួតស្ងួលហើយ វេទន៍ចុះចិត្ត (ស្រឡាញ់) ។
ដែលចុះចិត្តស្រឡាញ់ហើយ វេទន៍មិនត្រេកអរនឹកច្រើនក្នុងព្រាហ្មចរិយៈ

សង្ក្ខលំដ្ឋំ អាបត្តិ អាបដ្ឋិស្សតំ សិក្ខុំ វា បទ្ធក្ខាយ
ហិណយាវត្តិស្សតិ ។ ឥមេ ទោ កិក្ខុវេ បញ្ច
អាធិនវា កុលុបកស្ស កិក្ខុវោ អតិវេលំ កុលេសុ
សំសដ្ឋស្ស វិហារតាតិ ។

[១២៧] បញ្ចមេ កិក្ខុវេ អាធិនវា កោកេសុ ។
កកមេ បញ្ច ។ អត្ថិសាធារណា កោតា
ឧធិកសាធារណា កោតា វាធិសាធារណា កោតា
ទោសាធារណា កោតា អប្បិយេហិ ធាយានេហិ
សាធារណា កោតា ។ ឥមេ ទោ កិក្ខុវេ បញ្ច
អាធិនវា កោកេសុ ។ បញ្ចមេ កិក្ខុវេ អាធិសំសា
កោកេសុ ។ កកមេ បញ្ច ។ កោកេ ធិស្សាយ
អត្តានំ សុទេតិ បីណោតិ សង្ខា សុទំ បរិហារតិ
មាតាបិតារោ សុទេតិ បីណោតិ សង្ខា សុទំ
ពរិហារតិ បុត្តនាវាសកម្មការទោវេសេ សុទេតិ
បីណោតិ សង្ខា សុទំ បរិហារតិ មិត្តាមរេ
សុទេតិ បីណោតិ សង្ខា សុទំ បរិហារតិ

និធិត្រៃកាបត្តិ សៅច្នង ឬ និធិលាសិកាត្រឡប់ទៅកាន់កេតិកោតាប
វិញ ។ ម្ចាស់កិត្តុទាំងឡាយ ទោសថយ៉ាងនេះ វេទន៍មានដល់កិត្តុ
អ្នកចូលទៅកាន់ត្រកូល ច្រឡំក្នុងត្រកូលហួសវេលា ។

[១២៨] ម្ចាស់កិត្តុទាំងឡាយ ទោសថយ៉ាងនេះ វេទន៍មានក្នុង
ភោគៈទាំងឡាយ ។ ទោសថយ៉ាងនេះ ។ ធិកោគៈសាធារណៈ
ដល់ភ្លើង ។ ភោគៈសាធារណៈដល់ទឹក ។ ភោគៈសាធារណៈដល់ព្រះ
ករា ។ ភោគៈសាធារណៈដល់ចោរ ។ ភោគៈសាធារណៈដល់អ្នកទទួល
មាតិកាដែលមិនជាទីស្រឡាញ់ ។ ម្ចាស់កិត្តុទាំងឡាយ ទោសថ
យ៉ាងនេះ វេទន៍មានក្នុងភោគៈ ។ ម្ចាស់កិត្តុទាំងឡាយ កាន់សង្ឃៈ
យ៉ាងនេះ វេទន៍មានក្នុងភោគៈទាំងឡាយ ។ កាន់សង្ឃៈថយ៉ាង
នេះ ។ ធិកាស្រីយភោគៈហើយញ៉ាំងខ្លួនឱ្យសុខ ឱ្យឆ្អែត ក្បែរខ្លួន
ឱ្យសុខសប្បាយ ។ ញ៉ាំងមាតានិងបិតាឱ្យសុខ ឱ្យឆ្អែត ក្បែរមាតាបិតា
ឱ្យសុខសប្បាយ ។ ញ៉ាំងកូនប្រពន្ធ ឬ និធិបុរសជាភក្ខុកា ឱ្យសុខ
ឱ្យឆ្អែត ក្បែរកូនប្រពន្ធ ឬ និធិបុរសជាភក្ខុកា ឱ្យសុខសប្បាយ ។ ញ៉ាំង
មិត្តនិងមាតាឱ្យសុខ ឱ្យឆ្អែត ក្បែរមិត្តនិងមាតាឱ្យសុខសប្បាយ ។

សមណព្រាហ្មណសុ ទុទ្ធក្តិកំ ឧត្តរំ បតិជ្ជាបេតិ
សោវក្តិកំ សុទវិហារំ សក្កសំវត្ថុធិកំ ។ ឥមេ
ចោ ភិក្ខុវេ បញ្ច អាធិសំសា ភោគេស្វតិ ។

[១២៨] បញ្ចមេ ភិក្ខុវេ អាធិនេ ទុស្សៈកត្តេ
កុលេ ។ កតមេ បញ្ច ។ យេ តេ អតិដ្ឋិ
ចាហុនា តេ ន កាលេន បដិច្ចជេន្តំ យា តា
ពលំបដិច្ចាហិកា លោកា តា ន កាលេន បដិ-
ច្ចជេន្តំ យេ តេ សមណព្រាហ្មណា ឯកកត្តិកា
ក្ខបាតា វិកា វិកាលភោជនា តេ ន កាលេន
បដិច្ចជេន្តំ នាសកាធុការលោកា វិមុត្តា កម្មំ ករេន្តំ
តាវតកត្តោ អសមយេន កុតំ អលោជេន្តំ ហោតិ ។
ឥមេ ចោ ភិក្ខុវេ បញ្ច អាធិនេ ទុស្សៈកត្តេ កុលេ ។
បញ្ចមេ ភិក្ខុវេ អាធិសំសា សមយកត្តេ កុលេ ។

ដំណល់ទុកនូវទាន មានផលដ៏ខ្ពស់ក្នុងភូមិសមណព្រាហ្មណ៍ ជាទាន
ឲ្យនូវការឃ្លានដ៏ច្រើនស្រេច មានផលជាសុខ ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីស្វាគ
ស្វាគ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កាន់សង្ឃៈ៤ យ៉ាងនេះ វេមនីទាន
ក្នុងភោគៈទាំងឡាយ ។

[១២៨] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ទោស៤ យ៉ាងនេះ វេមនីទាន
ក្នុងទ្រព្យលក្ខណៈបរិភោគកាយក្នុងវេលាវេលា ។ ទោស៤ យ៉ាងនេះ ។
គឺគ្រឿងជាភោគនុកៈណា (មកកាន់ផ្ទះ) ដទៃក្នុងទ្រព្យមិនបានប្តូរជា
គ្រឿងជាភោគនុកៈនោះ ភាគកាល ១ ពួកទៅកាន់ណាជាអ្នកទទួលសេចក្តី
ដទៃក្នុងទ្រព្យមិនបានប្តូរជាពួកទៅនោះ ភាគកាល ១ ពួកសមណ-
ព្រាហ្មណ៍ណាជាអ្នកបរិភោគក្នុងខែ ១ ពេល វៀរចាកការបរិភោគក្នុង
រាត្រី វៀរចាកវិកាលភោជន ដទៃក្នុងទ្រព្យមិនបានប្តូរជាពួកសមណ-
ព្រាហ្មណ៍នោះ ភាគកាល ១ ខ្ញុំនឹងប្តូរសេចក្តីអ្នក អុទ្ធក្រិម ច្រើនធ្វើ
ការងារ ១ ក្នុងវេលាខ្ពស់បរិភោគខុសកាលហើយ ក៏ដទៃទោស ១ ។
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ទោស៤ យ៉ាងនេះ វេមនីទានក្នុងទ្រព្យ ដែល
បរិភោគកាយក្នុងវេលាវេលា ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កាន់សង្ឃៈ៤
យ៉ាងនេះ វេមនីទានក្នុងទ្រព្យ អ្នកបរិភោគកាយក្នុងវេលា ។

កតមេ បញ្ច ។ យេ តេ អតិដី ចារុណ តេ
 កាលេន បដិច្ចដេន្ទ្រ យា តា ពលំបដិច្ចាហិកា
 នៅតា តា កាលេន បដិច្ចដេន្ទ្រ យេ តេ សមណ-
 ព្រាហ្មណៈ ឯកភត្តិកា ភ្នំបរតា វិកា វិកាលកោដនា
 តេ កាលេន បដិច្ចដេន្ទ្រ ធាសកក្កកាហោវិសា
 អវិធម្ភា កក្ក កកេន្ទ្រ តាវតកក្កោវ សមយេន
 កុត្តំ ធិដវន្តំ ហោតិ ។ ឥមេ ទោ ភិក្ខុវេ បញ្ច
 អាចិសំសា សមយកក្កេ កុលេតិ ។

[១២៨] បញ្ចមេ ភិក្ខុវេ អាធិណ កណ្ណាសច្យេ ។
 កតមេ បញ្ច ។ អសុចិ ធុត្តទ្វោ សកិរុ សប្បដិកយោ
 មិត្តនុត្តិ ។ ឥមេ ទោ ភិក្ខុវេ បញ្ច អាធិណ
 កណ្ណាសច្យេ ឯកេវ ទោ ភិក្ខុវេ បញ្ចមេ អាធិណ
 មាតុត្តាមេ ។ កតមេ បញ្ច ។ អសុចិ ធុត្តទ្វោ

កាន់សង្ឃ៤ យ៉ាងអីដូច្នេះ ។ ធិត្ថកាក្យវិជាតានុក្កុរណា (មកកាន់ផ្ទះ)
 ជនក្នុងត្រកូលបានបូជាពួកក្យវិ ជាតានុក្កុរនោះ តាមកាល១ ពួកទៅតា
 ណាជាអ្នកទទួលទល់កម្ម ពួកជនក្នុងត្រកូល បានបូជាពួកទៅតា
 នោះ តាមកាល១ ។ ពួកសមណព្រាហ្មណ៍ណា ជាអ្នកបរិភោគ
 កត្តវេទ ១ ពេល រៀបចំការបរិភោគក្នុងព្រឹក រៀបចំការបរិភោគជន
 ពួកជនក្នុងត្រកូលបានបូជា ពួកសមណព្រាហ្មណ៍នោះ តាមកាល១
 ពួកខ្ញុំនឹងបុរសជាតាមក មានមុខមិនត្រឹម ប្រឹងធ្វើការងារ ១ កត្តវេល
 ខ្លួនបរិភោគត្រូវពេលហើយ ក៏មានទេវាសធានៗ ១ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ កាន់សង្ឃ៤ យ៉ាងនេះ វេទន៍មានក្នុងត្រកូលអ្នកបរិភោគ
 កត្តត្រូវពេល ។

[១២៩] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ទោស៤ យ៉ាងនេះ វេទន៍មាន
 ក្នុងពស់វែក ។ ទោស៤ យ៉ាងអីដូច្នេះ ។ ធិតសំវែកមិនស្អាត ១ មាន
 ក្លិនស្អុយ ១ គួរគេស្អុត ១ គួរខ្វាច ១ ទ្រុស្តមិនត្រឹម ១ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ ទោស៤ យ៉ាងនេះ វេទន៍មានក្នុងពស់វែក ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង
 ឡាយ ទោស៤ យ៉ាងនេះ វេទន៍មានក្នុងមាតុត្តាម ផ្ទះច្រើន ។
 ទោស៤ យ៉ាងអីដូច្នេះ ។ ធិមាតុត្តាមមិនស្អាត ១ មានក្លិនស្អុយ ១

សក្កិ សច្ចដិកាយោ មិច្ឆាទុក្ខំ ។ ឥមេ ទោ
កិក្ខុវេ ចញ្ច អាជីនវា មាតុត្តាមេតិ ។

[១៣០] ចត្វាមេ កិក្ខុវេ អាជីនវា កាណ្ឌា-
សច្ចេ ។ កតមេ ចញ្ច ។ កោធនោ ឧបទាហី
យោវិសោ ទុដ្ឋិក្កោ មិច្ឆាទុក្ខំ ។ ឥមេ ទោ
កិក្ខុវេ ចញ្ច អាជីនវា កាណ្ឌាសច្ចេ ឯវាមេ ទោ
កិក្ខុវេ ចត្វាមេ អាជីនវា មាតុត្តាមេ ។ កតមេ
ចញ្ច ។ កោធនោ ឧបទាហី យោវិសោ ទុដ្ឋិក្កោ
មិច្ឆាទុក្ខំ ។ តត្រិដំ កិក្ខុវេ មាតុត្តាមស្ស យោវិសោ
យេកុយ្យេន កិក្ខុវេ មាតុត្តាមោ កិក្ខុវេ ។
តត្រិដំ កិក្ខុវេ មាតុត្តាមស្ស ទុដ្ឋិក្កោ យេកុយ្យេន
កិក្ខុវេ មាតុត្តាមោ ចិសុណាវាចា ។ តត្រិដំ
កិក្ខុវេ មាតុត្តាមស្ស មិច្ឆាទុក្ខំតា យេកុយ្យេន កិក្ខុវេ
មាតុត្តាមោ អតិចារិដំ ។ ឥមេ ទោ កិក្ខុវេ ចញ្ច
អាជីនវា មាតុត្តាមេតិ ។

គួរគេស្ម័គ្រ ។ គួរគួរ ។ ទ្រុស្តមិត្ត ។ ម្ចាស់កិក្ខុចាំដំឡាយ
ទោស ៥ យ៉ាងនេះ វេទនាមានក្នុងមាតុត្តាម ។

[១៣១] ម្ចាស់កិក្ខុចាំដំឡាយ ទោស ៥ យ៉ាងនេះ វេទនាមាន
ក្នុងពស់វែក ។ ទោស ៥ យ៉ាងនេះ វេទនាមានក្នុងក្រដាស
ចង្កៀង ។ មានពស់ពន្លឺក ។ មានអណ្តាតកាត្រក់ ។ ទ្រុស្តមិត្ត ។
ម្ចាស់កិក្ខុចាំដំឡាយ ទោស ៥ យ៉ាងនេះ វេទនាមានក្នុងពស់វែក
ម្ចាស់កិក្ខុចាំដំឡាយ ទោស ៥ យ៉ាងនេះ វេទនាមានក្នុងមាតុត្តាម
ដូច្នេះវែង ។ ទោស ៥ យ៉ាងនេះ វេទនាមានក្នុងក្រដាស
ចង្កៀង ។ មានពស់ពន្លឺក ។ មានអណ្តាតកាត្រក់ ។ ទ្រុស្តមិត្ត ។
ម្ចាស់កិក្ខុចាំដំឡាយ ត្រង់ពាក្យថា មាតុត្តាមមានពស់ពន្លឺកនេះ
ម្ចាស់កិក្ខុចាំដំឡាយ ដោយច្រើនមាតុត្តាមមានពស់ពន្លឺក ។ ម្ចាស់
កិក្ខុចាំដំឡាយ ត្រង់ពាក្យថា មាតុត្តាមមានអណ្តាតកាត្រក់នេះ ម្ចាស់
កិក្ខុចាំដំឡាយ ដោយច្រើនមាតុត្តាមមានពស់ពន្លឺក ។ ម្ចាស់
កិក្ខុចាំដំឡាយ ត្រង់ពាក្យថា មាតុត្តាមជាអ្នកទ្រុស្តមិត្តនេះ ម្ចាស់
កិក្ខុចាំដំឡាយ ដោយច្រើនមាតុត្តាមប្រព្រឹត្តក្បួនចិត្តស្វាមី ។ ម្ចាស់
កិក្ខុចាំដំឡាយ ទោស ៥ យ៉ាងនេះ វេទនាមានក្នុងមាតុត្តាម ។

បញ្ចូលបញ្ញាសាគរ ទំយោសវិញ្ញា

ធម្មត្ថា

ទ្វេ ធម្មតា វិញ្ញា

អតិវិសមធម៌

នុវេ កុលុបតា កោតា

កត្តំ សច្ចាចរេ នុវេតិ ។

បញ្ចូលបញ្ញាសាគរ ទំយោសវិញ្ញា

ទូតនៃទំយោសវិញ្ញា

និយាយអំពីចារិក ទៅកាន់ទីនាយ ២ រឿង អំពីការទៅ

ជាប់មិនដាច់ ១ អំពីសេចក្តីពិពណ៌នា ១ អំពីការចូល

ទៅកាន់ព្រះកូល ២ រឿង អំពីការទៅ ១ អំពីកន្លែង ១

អំពីសំរែក ២ រឿង ។

អាវាសិកវិញ្ញា

[១៣១] បញ្ចប់ កិច្ចវេ ឆម្មេហិ សមញ្ញតតោ
អាវាសិកោ កិច្ច អភាវិយោ ហោតិ ។ កតមេហិ
បញ្ចប់ ។ ន អាតច្យសម្បត្តោ ហោតិ ន វត្ថុ-
សម្បត្តោ ន ពហុស្សតោ ហោតិ ន សុតនរោ ន
បដិសល្យទិកា ហោតិ ន បដិសល្យានារោ ន កល្យា-
ណារោ ន កល្យាណវិកោ ហោតិ ន កល្យាណ-
វត្តរណោ ធុច្ចត្តោ ហោតិ នធុរោ ឯធុច្ចតោ ។
ឥមេហិ ទោ កិច្ចវេ បញ្ចប់ ឆម្មេហិ សមញ្ញតតោ
អាវាសិកោ កិច្ច អភាវិយោ ហោតិ ។ បញ្ចប់
កិច្ចវេ ឆម្មេហិ សមញ្ញតតោ អាវាសិកោ កិច្ច
ភាវិយោ ហោតិ ។ កតមេហិ បញ្ចប់ ។ អាតច្យ-
សម្បត្តោ ហោតិ វត្ថុសម្បត្តោ ពហុស្សតោ ហោតិ
សុតនរោ បដិសល្យទិកា ហោតិ បដិសល្យានារោ
កល្យាណារោ កល្យាណវិកោ ហោតិ កល្យាណ-
វត្តរណោ ចត្តា ហោតិ អធុរោ អធុច្ចតោ ។

អាវាសិកវិញ្ញា

[១៣២] ម្ចាស់កិច្ចទាំងឡាយ កិច្ចជាចៅកាវិស ប្រកបដោយ
ធម៌៥ យ៉ាង មិនគួរសរសើរឡើយ ។ ប្រកបដោយធម៌៥ យ៉ាង
អីអ្វីៗ ។ អីកិច្ចជាចៅកាវិស មិនបរិច្ចណិដោយមាយាទ មិនបរិច្ចណិ
ដោយវត្ថុ១ មិនជាពហុស្សត មិនទ្រង់ទ្រង់ក្នុងចំណេះដែលខ្លួនបាន
ស្តាប់ហើយ១ មិនត្រេកអរក្នុងទីស្ងាត់ មិនត្រេកអរក្នុងកុសលធម៌១
មានវិចារមិនពិរោះ មិនយាយមិនពិរោះ១ ផងប្រាថ្នា ល្ងង់ភ្លេច១ ។
ម្ចាស់កិច្ចទាំងឡាយ កិច្ចជាចៅកាវិស ប្រកបដោយធម៌៥ យ៉ាងនេះឯង
មិនគួរសរសើរឡើយ ។ ម្ចាស់កិច្ចទាំងឡាយ កិច្ចជាចៅកាវិស
ប្រកបដោយធម៌៥ យ៉ាង គួរសរសើរ ។ ប្រកបដោយធម៌៥ យ៉ាង
អីអ្វីៗ ។ អីកិច្ចជាចៅកាវិស បរិច្ចណិដោយមាយាទ បរិច្ចណិដោយ
វត្ថុ១ ជាពហុស្សត ទ្រង់ទ្រង់ក្នុងចំណេះ ដែលខ្លួនបានស្តាប់ហើយ១ ជាអ្នក
ដុសខាត់ចិត្ត ត្រេកអរក្នុងទីស្ងាត់ ត្រេកអរក្នុងកុសលធម៌១ ជាអ្នកមាន
វិចារពិរោះ ចេះនិយាយពិរោះ១ ជាអ្នកមានប្រាថ្នាមិនល្ងង់ភ្លេច១ ។

ឥម ទោ ភិក្ខុវេ បញ្ចហិ ធម្មេហិ សមន្តាគតោ
អាភិសិកោ ភិក្ខុ កាវធិយោ ហោតិ ។

[១៣២] បញ្ចហិ ភិក្ខុវេ ធម្មេហិ សមន្តាគតោ
អាភិសិកោ ភិក្ខុ សង្ខេប្បចារិទ្ធំ បិយោ ធម៌ ហោតិ
មនោ ធម៌ កុ ធម៌ កាវធិយោ ធម៌ ។ កតតេហិ បញ្ចហិ ។
សីលវា ហោតិ ខាតិមោក្ខសំវាសំវុតោ វិហាតិ អាចារ្យ-
កោនសឡន្ទោ អណ្តមត្តេស្ម វដ្ឋេស្ម កយនស្សវី
សមាធាយ សិក្ខតិ សិក្ខាបនេស្ម ធម្មស្សតោ ហោតិ
សុតនោ សុតសន្និធមោ យេ តេ ធម្មា អាទិ-
កល្យាណា មជ្ឈេកល្យាណា បរិយោសាទកល្យាណា
សាម្ពុ សឡញ្ញំ កោវលបរិច្ឆេទំ បរិសុទ្ធិំ ទ្រញ្ចវយំ
អភិវឌ្ឍនំ តថាវចាស្ស ធម្មា ធម្មស្សតោ ហោតិ ធម៌
នេសា បរិចេតា មនសាទុចេតិកា និដ្ឋិយា សុច្ឆន្ទវិជ្ជា
កល្យាណាវចោ ហោតិ កល្យាណាវត្តរណោ ហោរិយា
វាចាយ សមន្តាគតោ វិស្សដ្ឋាយ អនេលកន្ធាយ
អត្ថស្ស វិញ្ញាបនិយា ចតុន្នំ ឈានានំ អាភិចេតសំ កានំ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាទៅភាវស ប្រកបដោយធម៌៨ យ៉ាងនេះនឹង
គួរសរសើរ ។

[១៣២] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាទៅភាវស ប្រកបដោយ
ធម៌៨ យ៉ាងជាទីស្រឡាញ់ ជាទីគោរព ជាទីគោរព គួរសរសើរ
បេសសព្វព្រះបាទទាំងឡាយ ។ ប្រកបដោយធម៌៨ យ៉ាងនីមួយៗ ។ ភិក្ខុ
ជាទៅភាវស ជាអ្នកមានសីល សង្ខេបក្នុងបុគ្គលិក បរិច្ចលាវដោយ
អាចារ្យនិងគាថា ឃើញភ័យក្នុងទោស សូម្បីមានប្រមាណនៃ
សមាទានសិក្សា ក្នុងសិក្សាទាំងឡាយ ។ ជាធម្មស្សតោ ទ្រទ្រង់
ពុទ្ធបទៈ ដែលទទួលបានស្តាប់ហើយ បានសន្សំហើយ ធម៌ទាំងឡាយ
ណា មានពីរោះខាងដើម ពីរោះកណ្តាល ពីរោះខាងចុង ប្រកាស
ឲ្យព្រះបាទប្រកបដោយអត្ថ នឹងព្យញ្ជនៈបរិសុទ្ធ បរិច្ចលាវព្រះគ្រប់
ធម៌មានសភាពដូច្នោះ ភិក្ខុនោះបានស្តាប់ច្រើន បានចាំរត់រាន់
រំពឹងដោយចិត្ត ចាក់ចុះដោយសេចក្តីយល់ ឲ្យធម៌មានសភាពដូច្នោះ ។
ជាអ្នកមានវិចិត្រ ខ័យាយពីរោះ ប្រកបដោយវិចិត្រជាបេសស្រកក្រង
ជាវិចិត្រស្រកក្រង ជាវិចិត្រស្រកក្រង កាចញ្ចាំងមហាជន
ឲ្យដឹងសេចក្តីបាន ។ ជាអ្នកបានដូចសេចក្តីប្រាថ្នា បានមិនលំបាក

និដ្ឋនម្មនុទ្ធវិហារាវំ និកាមលាភី ហោតិ អភិក្កលាភី
 អកាសិវលាភី អាសវាវំ ឧបា អនាសវំ ទេសាវុត្តិ
 បញ្ញាវុត្តិ និដ្ឋេ ធម្មេ សយំ អភិញ្ញា អន្តិកាត្វា
 ឧបសម្មន្ត វិហារតិ ។ ឥមេ មេ ភិក្ខុវេ បញ្ចហំ
 ធម្មេហំ សមញ្ញកតោ អាវាសិកោ ភិក្ខុ សព្វេហ្មចារិទំ
 ចិយោ ធម្មេ ហោតិ មនាថោ ធម្មេ កុ ច ការិយោ
 ចាតិ ។

(១៣៣) បញ្ចហំ ភិក្ខុវេ ធម្មេហំ សមញ្ញកតោ
 អាវាសិកោ ភិក្ខុ អាវាសំ សោភេតិ ។ កាតមេហំ
 បញ្ចហំ ។ សីលវា ហោតិ ។ មេ ។ សិក្ខាតិ
 សិក្ខាបទេសុ ពហុស្សតោ ហោតិ ។ មេ ។ និដ្ឋយា
 សុច្ឆន្ទវិជ្ជា កល្យាណវាចោ ហោតិ កល្យាណវា-
 ក្ករណោ ចោវិយា វាចាយ សមញ្ញកតោ វិស្សដ្ឋាយ
 អនេសកន្សាយ អត្ថស្ស វិញ្ញាចចិយោ ចនិកលោ ហោតិ
 ឧបសង្កម្ពំ ធម្មេហា កាចាយ សន្តស្សតុំ សមា-
 នបេតុំ សធុត្តោជេតុំ សម្បហំសេតុំ ចតុន្តំ ឈានាទំ

បានបរិបូណ៌នូវឈានទាំង ៤ ដែលកាស្រីយន្តវចិត្តដ៏វិក្រលែង ជាគ្រឿង
 នៅជាសុខ ក្នុងបទុប្បន្ន ។ ជាអ្នកធ្វើឱ្យជាក់ច្បាស់ សម្រេចនូវចកោ-
 វិមុត្តិ និងបញ្ញាវិមុត្តិ ដែលមិនមានភាសាវៈ ព្រោះក្រុយភាសាវៈទាំងឡាយ
 ដោយប្រាជ្ញាដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់ ដោយខ្លួនឯងក្នុងបទុប្បន្ន ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 ភិក្ខុជាចៅកាវិស ប្រកបដោយធម៌ ៨ យ៉ាងនេះឯង ជាទីស្រឡាញ់
 ជាទីគោរព ជាទីគោរព គួរសរសើររបស់សព្វព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយ ។

[១៣៣] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាចៅកាវិស ប្រកបដោយ
 ធម៌ ៨ យ៉ាង រមែងញ្ញាណកាវិសឱ្យល្អ ។ ប្រកបដោយធម៌ ៨ យ៉ាង
 អធិប្បិក្ខុ ។ អធិភិក្ខុជាចៅកាវិស ជាអ្នកមានសីល ។ មេ ។ សមាទាន
 សិក្សា ក្នុងសិក្ខាបទទាំងឡាយ ។ ជាពហុស្សត ។ មេ ។ ចាក់ចុះ
 ដោយសេចក្តីយល់ ។ ជាអ្នកមានវាចាភិក្ខុ ចិយាយភិក្ខុ ប្រកប
 ដោយសំដីវិទ្យាអក្រិក្ខ ជាសំដីច្បាស់លាស់ ជាវាចាប្រាសចាកពោស
 កាចញ្ញាណមហាជនឱ្យដឹងសេចក្តីបាន ។ ជាអ្នកអនិកាច ដើម្បីឲ្យល្អ
 មនុស្សដែលបានមកកេរ្តិ៍ ឱ្យឃើញច្បាស់ ឱ្យកាន់យក ឱ្យកាចហាន
 ឱ្យរីករាយ ដោយធម៌កថា ។ ជាអ្នកបានផ្តួចសេចក្តីប្រាជ្ញា បានមិន
 លំបាក បានបរិបូណ៌នូវឈានទាំង ៤ ដែលកាស្រីយន្តវចិត្តដ៏វិក្រលែង

អាកិចេតសិកាខំ ធិដ្ឋនធម្មសុខវិហារាខំ ធិកាមលាភិ
ហោតិ អតិច្ឆលាភិ អកសិរលាភិ ។ នីមេហំ ទោ
ភិក្ខុវេ ចត្វាហំ ធម្មេហំ សមន្តាគតោ អារាសិកោ
ភិក្ខុ អារាសំ សោគេតិ ។

[១៣២] ចត្វាហំ ភិក្ខុវេ ធម្មេហំ សមន្តាគតោ
អារាសិកោ ភិក្ខុ អារាសស្ស ពហុបកាហេ ហោតិ ។
កតថេហំ ចត្វាហំ ។ សីលវា ហោតិ ។ ថេ ។
សមាធាយ សិក្ខតិ សិក្ខាបទេសុ ពហុស្សតោ
ហោតិ ។ ថេ ។ ធិដ្ឋយា សុច្ឆរិវត្តា ទណ្ឌដុល្លំ
បដិសត្ថរោតិ មហា ទោ បទ ភិក្ខុសង្ឃោ អភិក្កន្តោ
ធានាវេជ្ជកា ភិក្ខុ ភិហំ ឧបសត្ថមិទ្ធា អារោចេតិ
មហា ទោ អារុសោ ភិក្ខុសង្ឃោ អភិក្កន្តោ ធានាវេ-
ជ្ជកា ភិក្ខុ ករោថ ពុញ្ញាធិ សមយោ បុញ្ញាធិ កាតុដ្ឋំ
ចតុដ្ឋំ ឈាទាធិ អាកិចេតសិកាខំ ធិដ្ឋនធម្មសុខវិហារាខំ
ធិកាមលាភិ ហោតិ អតិច្ឆលាភិ អកសិរលាភិ ។

ជាត្រៀងនៅជាសុខ ក្នុងចក្ខុប្បន្ន ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជា
នៅភាវស ច្រកបរដោយឆមិថ នេះ វេមនីញ្ញាតិភាវសឱល្ល ។

[១៣២] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាពៅភាវស ច្រកបរដោយ
ឆមិថ យ៉ាង វេមនីជាអ្នកមានចក្ខុវិស័យច្រើនដល់ភាវស ។ ច្រកបរដោយ
ឆមិថ យ៉ាង គីរីវុទ្ធ ។ គឺភិក្ខុជាពៅភាវស ជាអ្នកមានសីល ។ ថេ ។
សមាទានសិក្សា ក្នុងសិក្ខាបទទាំងឡាយ ជាពហុស្សតោ ។ ថេ ។ ចាត់ត្រា
ដោយសេចក្តីយល់ ។ ផ្ដួសផ្ដល់ទិសនាសនៈដែលចាត់ចែង ។ មាន
ភិក្ខុសង្ឃជាច្រើនមន្តចូលមក ភិក្ខុទាំងឡាយមកអំពីដែនផ្សេងៗ គ្នា ភិក្ខុ
ជាពៅភាវសកិច្ចលាទៅប្រាប់ដល់គ្រូហស្ថទាំងឡាយថា ម្ចាស់អារុសោ
ទាំងឡាយ មានភិក្ខុសង្ឃជាច្រើន ភិក្ខុទាំងឡាយមកអំពីដែនផ្សេងៗ គ្នា
អ្នកទាំងឡាយ ចូរធ្វើបុណ្យ ពេលនេះជាពេលត្រូវធ្វើបុណ្យ ។ ជាអ្នក
បានផ្ទុះសេចក្តីប្រាថ្នា បានមិនលំបាក បានបរិបូណ៌ខ្លាំងទាំង ២

ឥមេហិ ទោ ភិក្ខុវេ ចញ្ចហិ ធម្មេហិ សមន្នាគរោ
អារាសិកោ ភិក្ខុ អារាសស្ស ពហូបការោ
ហោតីតិ ។

[១៣៥] ចញ្ចហិ ភិក្ខុវេ ធម្មេហិ សមន្នាគរោ
អារាសិកោ ភិក្ខុ តិហិមំ អនុកាឡតិ ។ កាតមេហិ
ចញ្ចហិ ។ អនិសីលេសុ សមាធមេតិ ធម្មនុស្សនេ
និវេសេតិ កំលានកោ ឧបសង្កម្ភា សតី ឧច្ឆារនេតិ
អរហត្តតំ អាយស្មន្តោ សតី ឧបដ្ឋាបេដាតំ ។ មហា
ទោ មន ភិក្ខុសង្ឃោ អភិក្កន្តោ ធានាវេជ្ជកា
ភិក្ខុ តិហិមំ ឧបសង្កម្ភា អារាមេតិ មហា ទោ
អារុសា ភិក្ខុសង្ឃោ អភិក្កន្តោ ធានាវេជ្ជកា
ភិក្ខុ ករោជ ចុត្តារិមំ សមយោ ចុត្តារិមំ កាតុន្តិ
យំ ទោ មនស្ស ករោជនំ ធម្មំ ល្ងងំ វា មណីតំ
វា តំ អត្តោ ចរុក្ខតិ សន្ធានេយ្យំ ។ វិនិច្ឆាតេតិ ។
ឥមេហិ ទោ ភិក្ខុវេ ចញ្ចហិ ធម្មេហិ សមន្នាគរោ
អារាសិកោ ភិក្ខុ តិហិមំ អនុកាឡតីតិ ។

ដែលតាស្រីយន្តចិត្តដ៏ក្រៃលែង ជាគ្រឿងនៅជាសុខ ក្នុងបង្គុប្បង ។
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាចៅកាវស ប្រកបដោយធម៌៨ ប្រការនេះ
រមែងជាអ្នកមានឧបការព្រឹទ្ធសំភាវស ។

[១៣៦] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាចៅកាវស ប្រកបដោយ
ធម៌៨ យ៉ាង រមែងជាអ្នកអនុគ្រោះដល់ពួកគ្រហស្ថ ។ ប្រកបដោយ
ធម៌៨ យ៉ាងគឺក្នុង ។ ភិក្ខុជាចៅកាវស ណែនាំគ្រហស្ថឲ្យនាំទៅក្នុង
អនិសីល ។ ណែនាំឲ្យយំញូធម៌ ។ ចូលទៅជិតមនុស្សមានជម្ងឺហើយ
រំលឹកឲ្យមានស្មារតី ជា ខែអ្នកដ៏មានកាយទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ
ចូរដកលំទុកឲ្យស្មារតី ឲ្យនាំទៅក្នុងអរហត្តណ ។ មានភិក្ខុសង្ឃចូលមក
ច្រើន ភិក្ខុទាំងឡាយមកគំរើដៃនិវេសន៍ ។ ភិក្ខុចៅកាវស ចូលទៅប្រាប់
ពួកគ្រហស្ថថា ម្ចាស់កាវសទាំងឡាយ មានភិក្ខុសង្ឃចូលមកច្រើន
ភិក្ខុទាំងឡាយមកគំរើដៃនិវេសន៍ ។ អ្នកទាំងឡាយ ចូរនាំគ្នាធ្វើបុណ្យ
ពេលនេះជាពេលអនុវត្តបុណ្យ ។ ពួកនាយកប្រគេនកាជនណាដល់
ភិក្ខុនោះ ជាបេសំសៅហ្មងក្តី ល្អក្តី ខ្ពង់ខ្ពស់ កំប៉ិះកាតាភាជននោះ
មិនធ្វើសង្វារឈ្មួញរបស់នាយកឲ្យធ្លាក់ចុះ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
ភិក្ខុជាចៅកាវស ប្រកបដោយធម៌៨ យ៉ាងនេះ រមែងជាអ្នកអនុគ្រោះ
ដល់ពួកគ្រហស្ថ ។

(១៣២) ចតុរ្យ កិច្ចវេ ឆន្ទេហិ សមញ្ញតតោ
 អាសាវតោ កិច្ច យថាភតំ ឆន្ទេតោ ឯវេ ឆន្ទេ ។
 កតតេហិ ចតុរ្យ ។ អនុវិទូ អបរិយោកាហេត្វា
 អវល្លាហស្ស វល្លំ ភាសតិ អនុវិទូ អបរិយោ-
 កាហេត្វា វល្លាហស្ស អវល្លំ ភាសតិ អនុវិទូ អប-
 រិយោកាហេត្វា អប្បសាទនិយេ ហនេ ចសានំ ឧបនិ-
 សេតិ អនុវិទូ អបរិយោកាហេត្វា ចសាននិយេ ហនេ
 អប្បសាទំ ឧបនិសេតិ សន្ធានេយ្យំ វិនិច្ឆាតេតិ ។
 ឆន្ទេហិ ទោ កិច្ចវេ ចតុរ្យ ឆន្ទេហិ សមញ្ញតតោ
 អាសាវតោ កិច្ច យថាភតំ ឆន្ទេតោ ឯវេ ឆន្ទេ ។
 ចតុរ្យ កិច្ចវេ ឆន្ទេហិ សមញ្ញតតោ អាសាវតោ
 កិច្ច យថាភតំ ឆន្ទេតោ ឯវេ សត្តេ ។ កតតេហិ
 ចតុរ្យ ។ អនុវិទូ អបរិយោកាហេត្វា អវល្លាហស្ស
 អវល្លំ ភាសតិ អនុវិទូ អបរិយោកាហេត្វា វល្លា-
 ហស្ស វល្លំ ភាសតិ អនុវិទូ អបរិយោកាហេត្វា
 អប្បសាទនិយេ ហនេ អប្បសាទំ ឧបនិសេតិ

(១៣២) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាចៅកាវស (ប្រកប
 ដោយធម៌៨ យ៉ាង រមែងទៅកើតក្នុងនរក ដូចគេនាំយកទៅចំណាក់ ។
 (ប្រកបដោយធម៌៨ យ៉ាងគឺអ្វីៗ ។ គឺភិក្ខុជាចៅកាវស មិនបានស្តាប់
 ស្តង់តិចារណាមើល ហើយគោលសរសើរគុណបុគ្គលដែលមិនគួរ
 សរសើរ ១ មិនបានស្តាប់ស្តង់តិចារណាមើល ហើយគោលគោសបុគ្គល
 ដែលគួរសរសើរគុណ ១ មិនបានស្តាប់ស្តង់តិចារណាមើល ហើយ
 ភ្នំនុំបំបែកចង្កៀងថ្លា ក្នុងចំណោមមិនគួរថ្លា ១ មិនបានស្តាប់ស្តង់
 តិចារណាមើល ហើយភ្នំនុំបំបែកចង្កៀងមិនថ្លា ក្នុងចំណោមមិនគួរថ្លា ១
 ញ៉ាំងស្នាមយូរលេចខាងក្រិច្ចព្រាត់ចុះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 ភិក្ខុជាចៅកាវស (ប្រកបដោយធម៌៨ យ៉ាងនេះឯង រមែងទៅកើត
 ក្នុងនរក ដូចគេនាំយកទៅចំណាក់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុ
 ជាចៅកាវស (ប្រកបដោយធម៌៨ យ៉ាង រមែងទៅកើតក្នុងស្ថានសួគ៌
 ដូចគេនាំយកទៅដាក់ ។ (ប្រកបដោយធម៌៨ យ៉ាងគឺអ្វីៗ ។ គឺភិក្ខុ
 ជាចៅកាវស បានស្តាប់ស្តង់តិចារណាមើល ហើយគោលគោស
 បុគ្គលដែលគួរគោលគោស ១ បានស្តាប់ស្តង់តិចារណាមើល ហើយ
 សរសើរគុណបុគ្គលដែលគួរសរសើរ ១ បានស្តាប់ស្តង់តិចារណា
 មើល ហើយភ្នំនុំបំបែកចង្កៀងថ្លា ក្នុងចំណោមមិនគួរថ្លា ១

អនុវិច្ឆ ចរិយោកាហេត្វា ចសាធនីយេ ហំនេ
 បសាទំ ឧបទំសេតិ សទ្ធាធម្មេ វិចិចាតេតិ ។
 នែមេហំ ទោ កិក្ខុវេ ចញ្ចហំ នម្មេហំ សមញ្ញតតោ
 អារាសំគោ កិក្ខុ យថាភតំ និក្ខំតោ ឯវំ សក្កេតិ ។

(១៣៧) ចញ្ចហំ កិក្ខុវេ នម្មេហំ សមញ្ញតតោ
 អារាសំគោ កិក្ខុ យថាភតំ និក្ខំតោ ឯវំ និរាយេ ។
 កតមេហំ ចញ្ចហំ ។ អនុវិច្ឆ អចរិយោកាហេត្វា
 អវ្យាហរិយស្ស វស្សំ ភាសតិ អនុវិច្ឆ អចរិយោ-
 កាហេត្វា វ្យាហរិយស្ស អវ្យាហរិយស្ស ភាសតិ អារាសមន្ទរិ
 ហោតិ អារាសមន្ទរិ កុលមន្ទរិ ហោតិ
 កុលមន្ទរិ សទ្ធាធម្មេ វិចិចាតេតិ ។ នែមេហំ
 ទោ ។ បេ ។ ចញ្ចហំ កិក្ខុវេ នម្មេហំ សមញ្ញតតោ
 អារាសំគោ កិក្ខុ យថាភតំ និក្ខំតោ ឯវំ សក្កេ ។
 កតមេហំ ចញ្ចហំ ។ អនុវិច្ឆ ចរិយោកាហេត្វា
 អវ្យាហរិយស្ស អវ្យាហរិយស្ស ភាសតិ អនុវិច្ឆ ចរិយោកាហេត្វា

បាទស្ថាបស្ថានីតិចារណាមើល ហើយមកលំទុកខ្លួនសច្ច័ជ្រេថ្វា ក្នុងទី
 ដែលគួរជ្រេថ្វា ញ៉ាំងសទ្ធាធម្មេរបស់ខ្លួន មិនឱ្យធ្លាក់ចុះ ។
 ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ កិក្ខុជាចៅកាន់ស ប្រកបដោយធម៌៤ យ៉ាងនេះឯង
 រមែងទៅកើតក្នុងស្ថានសួគ៌ ដូចគេនាំយកទៅដាក់ ។

(១៣៨) ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ កិក្ខុជាចៅកាន់ស ប្រកបដោយ
 ធម៌៤យ៉ាង រមែងទៅកើតក្នុងនរក ដូចគេនាំយកទៅទំលាក់ ។
 ប្រកបដោយធម៌៤យ៉ាង គឺអ្វីៗ ។ គឺកិក្ខុជាចៅកាន់ស មិន
 បាទស្ថាបស្ថានីតិចារណាមើល ហើយសរសើរកុណបុគ្គល ដែលមិនគួរ
 សរសើរ មិនបាទស្ថាបស្ថានីតិចារណាមើល ហើយគោរពគោរព
 បុគ្គល ដែលគួរសរសើរ ជាអ្នកកំណាញ់កាន់ស ជាប់ក្នុងកាន់ស ។
 ជាអ្នកកំណាញ់ត្រកូល ជាប់ក្នុងត្រកូល ។ ញ៉ាំងសទ្ធាធម្មេរបស់
 ខ្លួន ឱ្យធ្លាក់ចុះ ។ ៤ យ៉ាងនេះឯង ។ បេ ។ ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ
 កិក្ខុជាចៅកាន់ស ប្រកបដោយធម៌៤យ៉ាង រមែងទៅកើតក្នុងនរក
 ដូចគេនាំយកទៅទំលាក់ ។ ប្រកបដោយធម៌៤យ៉ាង គឺអ្វីៗ ។
 គឺកិក្ខុជាចៅកាន់ស បាទស្ថាបស្ថានីតិចារណាមើល ហើយគោរពគោរព
 បុគ្គលដែលគួរគោរពគោរព ។ បាទស្ថាបស្ថានីតិចារណាមើល ហើយ

វណ្ណាវប្បស្ស វណ្ណំ កាសតិ ន អាវាសមច្ឆរិ
 ហោតិ ន អាវាសបលីកេនី ន កុលមច្ឆរិ ហោតិ
 ន កុលបលីកេនី សទ្ធាធម្មេយ្យំ ន វិនិច្ឆាយតេតិ ។
 ឥមេហិ ទោ ។ បេ ។

(១៣៨) ចត្វាហិ ភិក្ខុវេ នធម្មេហិ សមញ្ញកតោ
 អាវាសិកោ ភិក្ខុ យថាភតំ ធិក្ខុត្តោ ឯវ
 ធិរេយ ។ កតមេហិ ចត្វាហិ ។ អនុវិទូ
 អចរិយោកាហោត្វា អវណ្ណាវប្បស្ស វណ្ណំ កាសតិ
 អនុវិទូ អចរិយោកាហោត្វា វណ្ណាវប្បស្ស អវណ្ណំ
 កាសតិ អាវាសមច្ឆរិ ហោតិ កុលមច្ឆរិ ហោតិ
 លាភមច្ឆរិ ហោតិ ។ ឥមេហិ ទោ ។ បេ ។ ចត្វាហិ
 ភិក្ខុវេ នធម្មេហិ សមញ្ញកតោ អាវាសិកោ ភិក្ខុ
 យថាភតំ ធិក្ខុត្តោ ឯវ សក្កេ ។ កតមេហិ
 ចត្វាហិ ។ អនុវិទូ ចរិយោកាហោត្វា អវណ្ណាវប្បស្ស
 អវណ្ណំ កាសតិ អនុវិទូ ចរិយោកាហោត្វា វណ្ណាវប្បស្ស
 វណ្ណំ កាសតិ ន អាវាសមច្ឆរិ ហោតិ ន កុលមច្ឆរិ
 ហោតិ ន លាភមច្ឆរិ ហោតិ ។ ឥមេហិ ទោ ។ បេ ។

សរសើរអំណាចបុគ្គល ដែលគួរសរសើរ ១ មិនជាអ្នកកំណាញ់ភាវស មិន
 ជាបំប៉នភាវស ១ មិនជាអ្នកកំណាញ់ត្រកូល មិនជាបំប៉នត្រកូល ១ មិន
 ញ៉ាំងសទ្ធាធម្មេយ្យរបស់តាមក ឱ្យធ្លាក់ចុះ ១ ។ ថយ៉ាងនេះឯង ។ បេ ។

(១៣៩) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាចៅភាវស ប្រកប
 ដោយធម៌ថយ៉ាង រមែងទៅកើតក្នុងនរក ដូចគេនាំយកទៅទំលាក់ ។
 ប្រកបដោយធម៌ថយ៉ាង ឥតរិះ ។ ឥតភិក្ខុជាចៅភាវស មិនបានស្តាប់
 ស្តង់ពិចារណាមើល ហើយសរសើរអំណាចបុគ្គល ដែលមិនគួរសរសើរ ១
 មិនបានស្តាប់ស្តង់ពិចារណាមើល ហើយគោលគោលបុគ្គល ដែលគួរ
 សរសើរ ១ ជាអ្នកកំណាញ់ភាវស ១ ជាអ្នកកំណាញ់ត្រកូល ១ ជាអ្នក
 កំណាញ់លាភ ១ ។ ថយ៉ាងនេះឯង ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 ភិក្ខុជាចៅភាវស ប្រកបដោយធម៌ថយ៉ាង រមែងទៅកើតក្នុងស្ថានសួគ៌
 ដូចគេនាំយកទៅដាក់ ។ ប្រកបដោយធម៌ថយ៉ាង ឥតរិះ ។ ឥតភិក្ខុ
 ជាចៅភាវស បានស្តាប់ស្តង់ពិចារណាមើល ហើយគោលគោលបុគ្គល
 ដែលគួរគោលគោល ១ បានស្តាប់ស្តង់ពិចារណាមើល ហើយសរសើរ
 អំណាចបុគ្គល ដែលគួរសរសើរ ១ មិនជាអ្នកកំណាញ់ភាវស ១ មិនជា
 អ្នកកំណាញ់ត្រកូល ១ មិនជាអ្នកកំណាញ់លាភ ១ ។ ថយ៉ាងនេះ
 ឯង ។ បេ ។

[១៣៩] បញ្ចហិ កិក្ខុវេ ធម្មេហិ សធម្មានុភោ
 អាវាសិកោ កិក្ខុ យថាភតំ ធិក្ខុត្តោ ឯវំ ធិវេយ ។
 កកមេហិ បញ្ចហិ ។ អាវាសមន្តរី ហោតិ កុលមន្តរី
 ហោតិ លាភមន្តរី ហោតិ វណ្ណមន្តរី ហោតិ សទ្ទា-
 ធម្មេយ្យំ វិធិចាភេតិ ។ ឥមេហិ ទោ ។ មេ ។ បញ្ចហិ
 កិក្ខុវេ ធម្មេហិ សធម្មានុភោ អាវាសិកោ កិក្ខុ
 យថាភតំ ធិក្ខុត្តោ ឯវំ សក្កេ ។ កកមេហិ បញ្ចហិ ។
 ន អាវាសមន្តរី ហោតិ ន កុលមន្តរី ហោតិ ន
 លាភមន្តរី ហោតិ ន វណ្ណមន្តរី ហោតិ សទ្ទាធម្មេយ្យំ
 ន វិធិចាភេតិ ។ ឥមេហិ ទោ ។ មេ ។

[១៤០] បញ្ចហិ កិក្ខុវេ ធម្មេហិ សធម្មានុភោ
 អាវាសិកោ កិក្ខុ យថាភតំ ធិក្ខុត្តោ ឯវំ
 ធិវេយ ។ កកមេហិ បញ្ចហិ ។ អាវាសមន្តរី ហោតិ
 កុលមន្តរី ហោតិ លាភមន្តរី ហោតិ វណ្ណមន្តរី
 ហោតិ ធម្មមន្តរី ហោតិ ។ ឥមេហិ ទោ ។ មេ ។

[១៣៩] ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ កិក្ខុជាចៅកាន់ស ប្រកបដោយ
 ធម៌៥ យ៉ាង វេចន៍ទៅកើតក្នុងនរក ដូចជាគេនាំយកទៅទំលាក់ ។
 ប្រកបដោយធម៌៥ យ៉ាង គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺកិក្ខុជាអ្នកកំណាញ់កាន់ស ១
 ជាអ្នកកំណាញ់ត្រកូល ១ ជាអ្នកកំណាញ់លាភ ១ ជាអ្នកកំណាញ់
 គុណ ១ ជាអ្នកញ៉ាំងសទ្ទាធម្មេយ្យរបស់ទាយក ឲ្យធ្លាក់ចុះ ១ ។ ៥ យ៉ាង
 នេះឯង ។ មេ ។ ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ កិក្ខុជាចៅកាន់ស ប្រកបដោយ
 ធម៌៥ យ៉ាង វេចន៍ទៅកើតក្នុងស្ថានសួគ៌ ដូចជាគេនាំយកទៅដាក់ ។
 ប្រកបដោយធម៌៥ យ៉ាង គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺកិក្ខុជាអ្នកមិនកំណាញ់កាន់ស ១
 ជាអ្នកមិនកំណាញ់ត្រកូល ១ ជាអ្នកមិនកំណាញ់លាភ ១ ជាអ្នកមិន
 កំណាញ់គុណ ១ មិនញ៉ាំងសទ្ទាធម្មេយ្យរបស់ទាយក ឲ្យធ្លាក់ចុះ ១ ។
 ៥ យ៉ាងនេះឯង ។ មេ ។

[១៤០] ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ កិក្ខុជាចៅកាន់ស ប្រកបដោយ
 ធម៌៥ យ៉ាង វេចន៍ទៅកើតក្នុងនរក ដូចជាគេនាំយកទៅទំលាក់ ។
 ប្រកបដោយធម៌៥ យ៉ាង គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺកិក្ខុជាអ្នកកំណាញ់កាន់ស ១
 ជាអ្នកកំណាញ់ត្រកូល ១ ជាអ្នកកំណាញ់លាភ ១ ជាអ្នកកំណាញ់
 គុណ ១ ជាអ្នកកំណាញ់ធម៌ ១ ។ ៥ យ៉ាងនេះឯង ។ មេ ។

បញ្ចកកណ្តាល អាវាសិក

បញ្ចកក កំពូល ឆ្នេរ ឆ្នេរ សម្បត្តិកោ អាវាសិកោ
កំពូល យថាភត្ត កំពូល ឯក សក្ក ។ កកកេហិ
បញ្ចកក ។ ឆ អាវាសមជ្ជី ហោតិ ឆ កុលមជ្ជី
ហោតិ ឆ លាមមជ្ជី ហោតិ ឆ វណ្ណមជ្ជី ហោតិ ឆ
ឆមជ្ជី ហោតិ ។ ឆ ឆេហិ ទោ ។ បេ ។

អាវាសិក បុគ្គល ។

តិល្យាទានំ

អាវាសិកោ អប្បយសោភណ្ឌ(១) ឆ
តហ្មចកាហ អនុកម្មកោ ឆ
យថាភត្តក្សាបំ អវណ្ណកោ
ឆត្ថកម្មន្ទេរបញ្ចកោ ចាតិ ។

១ ១ ឆ. បិយោ ឆ លោក ។

បញ្ចកកណ្តាល អាវាសិក

បញ្ចកក កំពូល ឆ្នេរ ឆ្នេរ សម្បត្តិកោ អាវាសិកោ
កំពូល យថាភត្ត កំពូល ឯក សក្ក ។ កកកេហិ
បញ្ចកក ។ ឆ អាវាសមជ្ជី ហោតិ ឆ កុលមជ្ជី
ហោតិ ឆ លាមមជ្ជី ហោតិ ឆ វណ្ណមជ្ជី ហោតិ ឆ
ឆមជ្ជី ហោតិ ។ ឆ ឆេហិ ទោ ។ បេ ។

ឆ អាវាសិក ទី ២ ។

ទទ្ធានៃអាវាសិកក្នុងនោះ

និយាយអំពីកំពូល ដែលមិនគួរសរសើរ ។ អំពី
កំពូល មិនជាច្រើន ទ្រង់ស្រឡាញ់ដល់កុលសត្វច្រើន ។
អំពីកំពូល ធ្វើកំពូលឱ្យល្អ ។ អំពីកំពូល មាន
ឧបការៈច្រើន ។ អំពីកំពូល មានសេចក្តីអនុគ្រាដល់
គ្រូស្នេ ។ អំពីកំពូល កើតក្នុងនោះ ឬស្ថានសួគ៌ដូចជា
គេនាំយកទៅដាក់ ។ អំពីកំពូល ជាអ្នកបោសសម្អាត ។
អំពីកំពូល ជាបំណងកំពូលនឹងគ្រូស្នេ ។ អំពីកំពូល
មានសេចក្តីកំណត់ដល់បុគ្គល ។ អំពីកំពូល មាន
កំណត់ ឆ្នេរ ។ ។

ទុច្ចរិតវិគ្គោ

[១៤១] បញ្ចមេ ភិក្ខុវេ អាធិណ្ឌ ទុច្ចរិតេ ។
 កាតមេ បញ្ច ។ អត្តាចិ អត្តាធិ ឧបាទតិ អនុវិច្ឆ
 វិញ្ញ គរហន្តិ ចាបកោ កំភ័សឆោ អត្តក្កន្ធចតិ
 សម្មន្នោ កាលំ ករោតិ កាយស្ស ភេតា បរម្មណា
 អមាយំ ទុក្ខតិ វិនិច្ឆាតំ ធិរយំ ឧបបដ្ឋតិ ។ នមេ
 ទោ ភិក្ខុវេ បញ្ច អាធិណ្ឌ ទុច្ចរិតេ ។ បញ្ចមេ
 ភិក្ខុវេ អាធិសំសា សុចរិតេ ។ កាតមេ បញ្ច ។
 អត្តាចិ អត្តាធិ ឧ ឧបាទតិ អនុវិច្ឆ វិញ្ញ បសំសន្តិ
 កាល្យាណោ កំភ័សឆោ អត្តក្កន្ធចតិ អសម្មន្នោ
 កាលំ ករោតិ កាយស្ស ភេតា បរម្មណា សុតតិ
 សក្កំ លោកំ ឧបបដ្ឋតិ ។ នមេ ទោ ភិក្ខុវេ បញ្ច
 អាធិសំសា សុចរិតេ ។

[១៤២] បញ្ចមេ ភិក្ខុវេ អាធិណ្ឌ កាយ-
 ទុច្ចរិតេ ។ មេ ។ បញ្ចមេ ភិក្ខុវេ អាធិសំសា
 កាយសុចរិតេ ។ មេ ។

ទុច្ចរិតវគ្គ

[១៤១] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ទោស៥យ៉ាងនេះ វេមនី
 មានដល់បុគ្គលប្រព្រឹត្តភាគី ។ ទោស៥យ៉ាង ធីត្វន្ទរ ។ ធីត្វន
 ឯង គំរងៀលខ្លួនឯងបាន ។ អ្នកប្រាជ្ញទាំងឡាយ ពិចារណាហើយ
 គំរងៀលបាន ។ កិត្តិសព្ទដ៏អាក្រក់ខ្លះខ្លាយទៅ ។ វេលាស្លាប់វាឆ្លង
 ស្មារតី ។ លុះបែកព្វាយពន្លកាយស្លាប់ទៅ វេមនីទៅកើតក្នុងកំណើត
 និរោធន ប្រេត អសុរកាយ ឆិននរក ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 ទោស៥យ៉ាងនេះ វេមនីមានដល់បុគ្គលប្រព្រឹត្តភាគី ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ កាន់សង្ឃ៥យ៉ាងនេះ វេមនីមានដល់បុគ្គលប្រព្រឹត្តល្អ ។
 កាន់សង្ឃ៥យ៉ាង ធីត្វន្ទរ ។ ធីត្វនឯង មិនគំរងៀលខ្លួនឯងបាន ។ អ្នក
 ប្រាជ្ញទាំងឡាយ ពិចារណាហើយសរសើរ ។ កិត្តិសព្ទដ៏ពិរោះខ្លះខ្លាយ
 ទៅ ។ វេលាស្លាប់មិនវាឆ្លងស្មារតី ។ លុះបែកព្វាយពន្លកាយស្លាប់ទៅ
 វេមនីទៅកើតក្នុងសុគតិ សួគ៌ទៅវេលាក ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 កាន់សង្ឃ៥យ៉ាងនេះ វេមនីមានដល់បុគ្គលប្រព្រឹត្តល្អ ។

[១៤២] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ទោស៥យ៉ាងនេះ វេមនីមានដល់
 បុគ្គលប្រព្រឹត្តភាគី ដោយកាយ ។ មេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កាន់សង្ឃ
 ៥យ៉ាងនេះ វេមនីមានដល់បុគ្គលប្រព្រឹត្តល្អ ដោយកាយ ។ មេ ។

[១២៣] បញ្ចមេ ភិក្ខុវេ អាធិណ្ឌ វេ-
 ធុន្តរិតេ ។ បេ ។ បញ្ចមេ ភិក្ខុវេ អាធិសំសា វេ-
 សុចរិតេ ។ បេ ។

[១២៤] បញ្ចមេ ភិក្ខុវេ អាធិណ្ឌ មនោ-
 ធុន្តរិតេ ។ កតមេ បញ្ច ។ អត្តាចិ អត្តាធិ ឧបវន្តិ
 អនុវិទូ វិញ្ញា កាហន្តិ ចាបកោ កំត្តិសន្នោ អនុត្តន្តិ
 សម្មន្នោ កាលំ ករោតិ កាយស្ស កេនា
 បរម្មណា អោយំ ធុត្តិ វិធិចាតំ ធិរយំ
 ឧបបន្និ ។ ឥមេ ទោ ភិក្ខុវេ បញ្ច អាធិណ្ឌ
 មនោធុន្តរិតេ ។ បញ្ចមេ ភិក្ខុវេ អាធិសំសា
 មនោសុចរិតេ ។ កតមេ បញ្ច ។ អត្តាចិ អត្តាធិ ន
 ឧបវន្តិ អនុវិទូ វិញ្ញា ចសំសន្តិ កល្យាណោ
 កំត្តិសន្នោ អនុត្តន្តិ អសម្មន្នោ កាលំ ករោតិ
 កាយស្ស កេនា បរម្មណា សុត្តិ សត្តំ លោកំ
 ឧបបន្និ ។ ឥមេ ទោ ភិក្ខុវេ បញ្ច អាធិសំសា
 មនោសុចរិតេ ។

[១២៥] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ទោសថយ៉ាងនេះ វេមន៍
 មានដល់បុគ្គលប្រព្រឹត្តកាត្រកំ ដោយវាចា ។ បេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 កាន់សង្ឃៈយ៉ាងនេះ វេមន៍មានដល់បុគ្គលប្រព្រឹត្តល្អ ដោយវាចា ។ បេ ។

[១២៦] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ទោសថយ៉ាងនេះ វេមន៍មាន
 ដល់បុគ្គលប្រព្រឹត្តកាត្រកំ ដោយចិត្ត ។ ទោសថយ៉ាង ធិអ្វីនេះ ។ ធិខ្លួនឯង
 គំរង្សៀលខ្លួនឯងបាន ។ អ្នកប្រាជ្ញទាំងឡាយពិចារណាហើយ គំរង្សៀល
 បាន ។ កិត្តិសព្វដ៏ត្រង់ខ្លោយទៅ ។ វេលាស្ងាប់វិញ្ញាណ ។
 លុះបែកប្លាយរាងកាយស្ងាប់ទៅ វេមន៍ទៅកើតក្នុងកំណើតនិរត្តាន ប្រេត
 អសុរោយ ឆ័ត្តនរោ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ទោសថយ៉ាងនេះ
 វេមន៍មានដល់បុគ្គលប្រព្រឹត្តកាត្រកំ ដោយចិត្ត ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 កាន់សង្ឃៈយ៉ាងនេះ វេមន៍មានដល់បុគ្គលប្រព្រឹត្តល្អ ដោយចិត្ត ។
 កាន់សង្ឃៈយ៉ាង ធិអ្វីនេះ ។ ធិខ្លួនឯង មិនគំរង្សៀលខ្លួនឯងបាន ។ អ្នក
 ប្រាជ្ញទាំងឡាយពិចារណាហើយក៏សរសើរ ។ កិត្តិសព្វដ៏ពិសេសខ្លោយ
 ទៅ ។ វេលាស្ងាប់មិនវិញ្ញាណ ។ លុះបែកប្លាយរាងកាយស្ងាប់ទៅ
 វេមន៍ទៅកើតក្នុងសុគតិ សួគ៌ទៅណា ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 កាន់សង្ឃៈយ៉ាងនេះ វេមន៍មានដល់បុគ្គលប្រព្រឹត្តល្អ ដោយចិត្ត ។

[១២៥] ចញ្ចមេ ភិក្ខុវេ អាធិណវា ទុច្ចរិតេ ។
 កាតមេ បញ្ច ។ អត្តាចិ អត្តាធិ ឧបវន្តិ អនុវិទូ
 វិញ្ញូ ករហន្តិ ជាបកោ កំត្តិសន្នោ អន្តត្ថច្ចតិ
 សទ្ធា វុដ្ឋាតិ អសទ្ធម្មេ ចតិដ្ឋាតិ ។ ឥមេ
 ទោ ភិក្ខុវេ ចញ្ច អាធិណវា ទុច្ចរិតេ ។ ចញ្ចមេ
 ភិក្ខុវេ អាធិសំសា សុចរិតេ ។ កាតមេ បញ្ច ។
 អត្តាចិ អត្តាធិ ឧ ឧបវន្តិ អនុវិទូ វិញ្ញូ ចសំសន្តិ
 កល្យាណោ កំត្តិសន្នោ អន្តត្ថច្ចតិ អសទ្ធា
 វុដ្ឋាតិ សទ្ធម្មេ ចតិដ្ឋាតិ ។ ឥមេ ទោ ភិក្ខុវេ ចញ្ច
 អាធិសំសា សុចរិតេតិ ។

[១២៦] ចញ្ចមេ ភិក្ខុវេ អាធិណវា កាយ-
 ទុច្ចរិតេ ។ មេ ។ ចញ្ចមេ ភិក្ខុវេ អាធិសំសា
 កាយសុចរិតេ ។ មេ ។

[១២៥] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ទោសថយ៉ាងនេះ វេមន៍មាន
 ផលបុគ្គលប្រព្រឹត្តភាគក្រីក្រ ។ ទោសថយ៉ាង ឆិក្ខុវុះ ។ ឆិក្ខុឧងង
 មិនជឿលទ្ធផលនឹងបានទេ អ្នកប្រាជ្ញទាំងឡាយពិចារណាហើយនឹងជឿល
 បានទេ កិច្ចសន្យាដ៏ត្រឹមត្រូវនូវទោសថទេ ។ ឃ្លៀងឃ្លាតចាកព្រះសទ្ធម្ម
 ទាំងនៅក្នុងអសទ្ធម្មទេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ទោសថយ៉ាងនេះ
 វេមន៍មានផលបុគ្គលប្រព្រឹត្តភាគក្រីក្រ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អាធិសន្ស័យ
 យ៉ាងនេះ វេមន៍មានផលបុគ្គលប្រព្រឹត្តល្អ ។ អាធិសន្ស័យយ៉ាងឆិ
 ក្ខុវុះ ។ ឆិក្ខុឧងង មិនជឿលទ្ធផលនឹងបានទេ អ្នកប្រាជ្ញទាំងឡាយ
 ពិចារណាហើយសរសើរទេ កិច្ចសន្យាដ៏ត្រឹមត្រូវនូវទោសថទេ ។ ឃ្លៀង
 ឃ្លាតចាកអសទ្ធម្មទេ ទាំងនៅក្នុងព្រះសទ្ធម្មទេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 អាធិសន្ស័យយ៉ាងនេះ វេមន៍មានផលបុគ្គលប្រព្រឹត្តល្អ ។

[១២៦] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ទោសថយ៉ាងនេះ វេមន៍
 មានផលបុគ្គលប្រព្រឹត្តភាគក្រីក្រ ដោយកាយ ។ មេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង
 ឡាយ អាធិសន្ស័យយ៉ាងនេះ វេមន៍មានផលបុគ្គលប្រព្រឹត្តល្អ
 ដោយកាយ ។ មេ ។

[១២៧] បញ្ចេស កិក្ខុវេ អាធិណ្ឌ វេទិទុច្ចរិតេ ។ បេ ។

បញ្ចេស កិក្ខុវេ អាធិសំសា វេទិសុច្ចរិតេ ។ បេ ។

[១២៨] បញ្ចេស កិក្ខុវេ អាធិណ្ឌ មោធាទុច្ចរិតេ ។

កកមេ បញ្ច ។ អត្ថាចិ អត្ថាឯ ឧបវេទិ អនុវិញ្ញ
វិញ្ញ ករណ្ឌិ ចាបកោ កត្តិសន្នោ អត្ថក្ខន្ធចតិ
សទ្ធា វុដ្ឋាតិ អសទ្ធអេ ចតិដ្ឋាតិ ។ ឥមេ ទោ
កិក្ខុវេ បញ្ច អាធិណ្ឌ មោធាទុច្ចរិតេ ។ បញ្ចេស
កិក្ខុវេ អាធិសំសា មោធាសុច្ចរិតេ ។ កកមេ បញ្ច ។
អត្ថាចិ អត្ថាឯ ឯ ឧបវេទិ អនុវិញ្ញ វិញ្ញ ចសំសន្តិ
កល្យាណោ កត្តិសន្នោ អត្ថក្ខន្ធចតិ អសទ្ធា វុដ្ឋាតិ
សទ្ធអេ ចតិដ្ឋាតិ ។ ឥមេ ទោ កិក្ខុវេ បញ្ច
អាធិសំសា មោធាសុច្ចរិតេ ។

[១២៩] ម្ចាស់កិក្ខុចាំឡាយ ទោស ថ យ៉ាងនេះ វេទន៍មានដល់
បុគ្គលប្រព្រឹត្តកាត្រក់ ដោយវាចា ។ បេ ។ ម្ចាស់កិក្ខុចាំឡាយ កានិសង្ស
ថ យ៉ាងនេះ វេទន៍មានដល់បុគ្គលប្រព្រឹត្តល្អ ដោយវាចា ។ បេ ។

[១៣០] ម្ចាស់កិក្ខុចាំឡាយ ទោស ថ យ៉ាងនេះ វេទន៍មាន
ដល់បុគ្គលប្រព្រឹត្តកាត្រក់ ដោយចិត្ត ។ ទោស ថ យ៉ាង និក្ខិរ្វះ ។ និក្ខន
ឯន៍ និមជ្ឈិលទ្ធនឯន៍បាន ។ អ្នកប្រាជ្ញចាំឡាយពិចារណាហើយ
និមជ្ឈិលបាន ។ កិត្តិសព្វដ៏កាត្រក់ខ្លាចយេវ ។ ឃ្លៀងឃ្លាតចាកព្រះ
សទ្ធអេ ។ តាំងនៅក្នុងសទ្ធអេ ។ ម្ចាស់កិក្ខុចាំឡាយ ទោស ថ
យ៉ាងនេះ វេទន៍មានដល់បុគ្គលប្រព្រឹត្តកាត្រក់ ដោយចិត្ត ។ ម្ចាស់
កិក្ខុចាំឡាយ កានិសង្សថ យ៉ាងនេះ វេទន៍មានដល់បុគ្គលប្រព្រឹត្ត
ល្អ ដោយចិត្ត ។ កានិសង្សថ យ៉ាង និក្ខិរ្វះ ។ និក្ខនឯន៍ មិន
និមជ្ឈិលទ្ធនឯន៍បាន ។ អ្នកប្រាជ្ញចាំឡាយពិចារណាហើយសរសើរ ។
កិត្តិសព្វដ៏ពិការខ្លាចយេវ ។ ឃ្លៀងឃ្លាតចាកសទ្ធអេ ។ តាំងនៅ
ក្នុងព្រះសទ្ធអេ ។ ម្ចាស់កិក្ខុចាំឡាយ កានិសង្សថ យ៉ាងនេះ
វេទន៍មានដល់បុគ្គលប្រព្រឹត្តល្អ ដោយចិត្ត ។

[១២៩] ចត្វាមេ កិក្ខុវេ អាជីនវា សីវចិកាយ ។
 កតមេ ចញ្ច ។ អសុចិ ធុត្តន្ទា សច្ចដិកយា
 វាលាជំ អមធុស្សនំ អាវាសោ តហុនោ ជនស្ស
 អាភិណនា ។ ឆមេ ទោ កិក្ខុវេ ចញ្ច អាជីនវា
 សីវចិកាយ ឯវាមេ ទោ កិក្ខុវេ ចត្វាមេ អាជីនវា
 សីវចិកាយ ធុត្តលេ ។ កតមេ ចញ្ច ។ ឆមេ
 កិក្ខុវេ ឯកោ ធុត្តលោ អសុចិ កាយកាខេន
 សមញ្ញកតោ ហោតិ អសុចិ វចិកាខេន សមញ្ញ-
 កតោ ហោតិ អសុចិ វចិកាខេន សមញ្ញកតោ
 ហោតិ ឆមស្ស អសុចិ កាយ វនាមិ សេយ្យថាចិ
 សា កិក្ខុវេ សីវចិកាយ អសុចិ តត្ថបមាហំ កិក្ខុវេ
 ឆមេ ធុត្តលំ វនាមិ ។ តស្ស អសុចិ កាយ-
 កាខេន សមញ្ញកតស្ស អសុចិ វចិកាខេន សមញ្ញ-
 កតស្ស អសុចិ វចិកាខេន សមញ្ញកតស្ស
 ចាបកោ កិក្ខុសទោ អត្តត្ថន្តិ ឆមស្ស ធុត្តន្ទ-
 កាយ វនាមិ សេយ្យថាចិ សា កិក្ខុវេ សីវចិកាយ
 ធុត្តន្ទា តត្ថបមាហំ កិក្ខុវេ ឆមេ ធុត្តលំ វនាមិ ។

[១៣០] ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ ទោស៥យ៉ាងនេះ វេជ្ជមាន
 ក្នុងព្រឹស្ថាន ។ ទោស៥យ៉ាងនេះ ។ ជាទីមិនស្អាត ១
 មានក្លិនស្អុយ ១ ច្រកបដោយក៏យ ១ ជាទីនៅរបស់ពួកអមធុស្សកាច ១
 ជាទីច្របោយរបស់ជនច្រើន ១ ។ ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ ទោស៥យ៉ាង
 នេះ វេជ្ជមានក្នុងព្រឹស្ថាន ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ ទោស៥យ៉ាង
 នេះ វេជ្ជមានក្នុងបុគ្គល ដូចជាព្រឹស្ថាន កិដ្ឋុញ្ញវិវា ។ ទោស៥
 យ៉ាងនេះ ។ ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលពួកនេះ ក្នុងលោកនេះ
 ច្រកបដោយកាយកម្មមិនស្អាត ច្រកបដោយវចិកម្មមិនស្អាត ច្រកប
 ដោយវេទនាកម្មមិនស្អាត នេះគឺជាគតហៅបុគ្គលនោះថា មិនស្អាត
 ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាព្រឹស្ថាននោះ ជាទីមិនស្អាត ម្ចាស់
 កិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគតហៅបុគ្គលនោះមាន៤បទយ្យដូច្នោះ ១ ។
 កាលបើបុគ្គលនោះ ច្រកបដោយកាយកម្មមិនស្អាត ច្រកបដោយវចិកម្ម
 មិនស្អាត ច្រកបដោយវេទនាកម្មមិនស្អាតហើយ កិក្ខុសព្វដ៏កក្រើក
 ក៏ខ្លោយទៅ នេះគឺជាគតហៅបុគ្គលនោះថា មានក្លិនស្អុយ ម្ចាស់
 កិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាព្រឹស្ថាននោះ ជាទីមានក្លិនស្អុយ ម្ចាស់
 កិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគតហៅបុគ្គលនោះមាន៤បទយ្យដូច្នោះ ១ ។

កន្លែង អសុច្ចរិត កាយកម្មនៃ សមញ្ញកតំ អសុ-
 ច្ចរិត វិចិត្រកម្មនៃ សមញ្ញកតំ អសុច្ចរិត មនោកម្មនៃ
 សមញ្ញកតំ ចេសលា សត្រិហ្មតាវ អាត្មា បរិវេណ្ឌ
 ឥន្ទ្រស្ស សម្មជិកយស្មី វនាមិ សេយ្យថាមិ សា
 កំក្ការេ សិវិដិកា សម្មជិកយា កម្មបមាហំ កំក្ការេ
 ឥមំ បុគ្គលំ វនាមិ ។ សោ អសុច្ចរិត កាយកម្មនៃ
 សមញ្ញកតោ អសុច្ចរិត វិចិត្រកម្មនៃ សមញ្ញកតោ
 អសុច្ចរិត មនោកម្មនៃ សមញ្ញកតោ សកាកេហំ
 បុគ្គលេហំ សទ្ធិ សំវសតិ ឥន្ទ្រស្ស វាលាវសថស្មី
 វនាមិ សេយ្យថាមិ សា កំក្ការេ សិវិដិកា វាលាវ
 អមនុស្សានំ អាវាសោ កម្មបមាហំ កំក្ការេ ឥមំ
 បុគ្គលំ វនាមិ ។ កន្លែង អសុច្ចរិត កាយកម្មនៃ
 សមញ្ញកតំ អសុច្ចរិត វិចិត្រកម្មនៃ សមញ្ញកតំ
 អសុច្ចរិត មនោកម្មនៃ សមញ្ញកតំ ចេសលា
 សត្រិហ្មតាវ ឱស្វា ទិយនន្តំ អាបន្តន្តិ អហោ
 រក ហោ ធុត្ថំ យេ មយំ ឯក្ការេហំ បុគ្គលេហំ
 សទ្ធិ សំវសាមាតំ ឥន្ទ្រស្ស អាហេតុនាយ វនាមិ

ពួកសត្រិហ្មតាវដែលមានសីលជាទីស្រឡាញ់ តែងត្រូវសំរេចបុគ្គលអ្នក
 ប្រកបដោយកាយកម្មមិនស្អាត ប្រកបដោយវិចិត្រកម្មមិនស្អាត ប្រកប
 ដោយមនោកម្មមិនស្អាតនោះអំពីចម្ងាយ នេះគឺជាគតហៅបុគ្គលនោះថា
 ប្រកបដោយភ័យ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចព្រឹស្ថសាននោះ ជាទី
 ប្រកបដោយភ័យ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគតហៅ បុគ្គលនោះមាន
 មេឃយ្យដូច្នេះ ។ ។ បុគ្គលនោះ ប្រកបដោយកាយកម្មមិនស្អាត ប្រកប
 ដោយវិចិត្រកម្មមិនស្អាត ប្រកបដោយមនោកម្មមិនស្អាត តែងនៅរួមជា
 មួយនឹងពួកបុគ្គលស្មើគ្នា នេះគឺជាគតហៅបុគ្គលនោះថា ជាលំនៅ
 នៃអមនុស្សសាហាវ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចព្រឹស្ថសាននោះ ជាទី
 នៅរបស់អមនុស្សសាហាវ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគតហៅ បុគ្គល
 នេះ មានមេឃយ្យដូច្នេះ ។ ។ ពួកសត្រិហ្មតាវ ដែលមានសីលជាទី
 ស្រឡាញ់ បានឃើញបុគ្គលអ្នកប្រកបដោយកាយកម្មមិនស្អាត ប្រកប
 ដោយវិចិត្រកម្មមិនស្អាត ប្រកបដោយមនោកម្មមិនស្អាតនោះ តែង
 គំរាមថា ឬ ពួកយើងរកឃើញ ព្រោះវានៅរួមជាមួយនឹងពួក
 បុគ្គលយ៉ាងនេះ នេះគឺជាគតហៅបុគ្គលនោះថា ជាទីច្រើហយំ

សេយ្យជាមិ សា កិក្ខុវេ សិវចំការា កហុនោ ផលស្ស
អាហោនោ កម្ពុបមាហំ កិក្ខុវេ អមំ បុគ្គលំ វោមិ ។ អមេ
ទោ កិក្ខុវេ បញ្ច អាធិនវា សិវចំការាមេ បុគ្គលេតិ ។

(១៩០) បញ្ចមេ កិក្ខុវេ អាធិនវា បុគ្គលច្ប-
សានេ ។ កកមេ បញ្ច ។ យស្មី កិក្ខុវេ បុគ្គលេ
បុគ្គលោ អកំប្បសន្នោ ហោតិ សោ កថាវចំ
អាចត្តិ អាចន្នោ ហោតិ យថាវចាយ អាចត្តិយា
សង្ឃោ ឧត្តិបតិ កស្ស ឯវំ ហោតិ យោ ទោ
ឡាយំ បុគ្គលោ ចំយោ មនាទោ សោ សង្ឃោ
ឧត្តិក្កោតិ កិក្ខុសុ អប្បសាទកហុលោ ហោតិ
កិក្ខុសុ អប្បសាទកហុលោ សមាទោ អញ្ញោ កិក្ខុ
ន ភជតំ អញ្ញោ កិក្ខុ អភជន្នោ សទ្ធិង្គំ ន សុណាតិ
សទ្ធិង្គំ អសុណាន្នោ សទ្ធិង្គា បរិហាយតំ អយំ កិក្ខុវេ
បមមោ អាធិនវា បុគ្គលច្បសានេ ។ បុន ចចំ
កិក្ខុវេ យស្មី បុគ្គលេ បុគ្គលោ អកំប្បសន្នោ ហោតិ
សោ កថាវចំ អាចត្តិ អាចន្នោ ហោតិ យថាវចាយ
អាចត្តិយា សង្ឃោ អន្តោ ធិសីតាមេតិ កស្ស ឯវំ ហោតិ

ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ ដូចព្រៃស្មោះនោះ ជាទីចិញ្ចឹមរបស់ជនច្រើន
ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជា បុគ្គលនេះ មានមេឃយដូច្នោះ ។
ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ ទោស ៥យ៉ាងនេះ វេទន៍មាន ក្នុងបុគ្គលមាន
មេឃយដូចព្រៃស្មោះ ។

(១៩០) ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ ទោស ៥យ៉ាងនេះ វេទន៍មាន ក្នុង
សេចក្តីជ្រេវចំពោះបុគ្គល ។ ទោស ៥យ៉ាងនីមួយៗ ។ ម្នាលកិក្ខុទាំង
ឡាយ បុគ្គលជ្រេវថា ក្នុងបុគ្គលណា បុគ្គលនោះ ត្រូវតាមគ្នា តាមវេទន៍
សង្ឃលើកវត្តនោះ បុគ្គលអ្នកជ្រេវនោះ ត្រូវវេទន៍នេះថា បុគ្គលណា
ជាទីស្រឡាញ់ពេញចិត្តរបស់អញ បុគ្គលនោះត្រូវសង្ឃលើកវត្តហើយ
ដូច្នេះ ក៏ច្រើនតែមិនជ្រេវថា ក្នុងពួកកិក្ខុ កាលមិនជ្រេវចំព្រះច្រើន ក្នុងពួក
កិក្ខុហើយ ក៏មិនសេនាឯបំណងពួកកិក្ខុដទៃ កាលមិនសេនាឯបំណងពួកកិក្ខុ
ដទៃហើយ ក៏មិនស្តាប់ព្រះសង្ឃ កាលមិនស្តាប់ព្រះសង្ឃហើយ
វេទន៍សាមសូន្យចាកព្រះសង្ឃ ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាទោសទី ១
ក្នុងសេចក្តីជ្រេវថា ចំពោះបុគ្គល ។ ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត
បុគ្គលជ្រេវថា ក្នុងបុគ្គលណា បុគ្គលនោះ ត្រូវតាមគ្នា តាមវេទន៍
បុគ្គលនោះអភ័យក្នុងទីបំផុតនោះ បុគ្គលអ្នកជ្រេវនោះ ត្រូវវេទន៍នេះថា

យោ ទោ ម្យាយំ បុគ្គលោ ចិយោ មនាទោ សោ សង្ឃេន
 អន្តេ ធិសីនាចិគោតិ ភិក្ខុសុ អប្បសាទតហុលោ
 ហោតិ ភិក្ខុសុ អប្បសាទតហុលោ សមាទោ
 អញ្ញោ ភិក្ខុ ធិ ភជតិ អញ្ញោ ភិក្ខុ អភជន្តោ
 សទ្ធម្មំ ធិ សុណាតិ សទ្ធម្មំ អសុណាទ្តោ សទ្ធម្មា
 បរិហាយតិ អយំ ភិក្ខុវេ ធុតិយោ អាទីនកេ
 បុគ្គលប្បសាទេ ។ បុន ចេវ ភិក្ខុវេ យស្មី បុគ្គលេ
 បុគ្គលោ អភិប្បសន្តោ ហោតិ សោ ធិសាបញ្ញន្តោ
 ហោតិ ។ បេ ។ សោ វិទ្យន្តោ ហោតិ ។ បេ ។
 សោ កាលកតោ ហោតិ តស្ស ឯវ ហោតិ យោ
 ទោ ម្យាយំ បុគ្គលោ ចិយោ មនាទោ សោ
 កាលកតោតិ អញ្ញោ ភិក្ខុ ធិ ភជតិ អញ្ញោ ភិក្ខុ
 អភជន្តោ សទ្ធម្មំ ធិ សុណាតិ សទ្ធម្មំ អសុណាទ្តោ
 សទ្ធម្មា បរិហាយតិ អយំ ភិក្ខុវេ បញ្ចមោ អាទីនកេ
 បុគ្គលប្បសាទេ ។ ឧមេ ទោ ភិក្ខុវេ បញ្ច អាទីនកេ
 បុគ្គលប្បសាទេតិ ។

បុគ្គលណាជាទីស្រឡាញ់ពេញចិត្តរបស់អញ បុគ្គលនោះ ត្រូវសិទ្ធិ
 ឲ្យអង្គុយក្នុងទីបុរីគប់ផុត ដូច្នេះ ក៏មិនជ្រើសរើសច្រើន ក្នុងពួកកុក្ក
 កាលមិនជ្រើសរើសច្រើន ក្នុងពួកកុក្កហើយ ក៏មិនសេនាគប់នឹងពួកកុក្កដទៃ
 កាលបើមិនសេនាគប់នឹងពួកកុក្កដទៃហើយ ក៏មិនបានស្តាប់ព្រះសទ្ធម្ម
 កាលបើមិនបានស្តាប់ព្រះសទ្ធម្មហើយ ក៏សាបសូន្យបាតព្រះសទ្ធម្ម
 ម្ចាស់កុក្កទាំងឡាយ នេះជាទោសទី២ ក្នុងសេចក្តីជ្រើសរើសចំពោះបុគ្គល ។
 ម្ចាស់កុក្កទាំងឡាយ មួយទៀត បុគ្គលជ្រើសរើស ក្នុងបុគ្គលណា បុគ្គល
 នោះ ក៏ចៀសចេញទៅកាន់ទីស ។ បេ ។ បុគ្គលនោះ ក៏សិរិ
 រោ ។ បេ ។ បុគ្គលនោះក៏ស្លាប់ទៅ បុគ្គលនោះមានសេចក្តីត្រិះរិះ
 យ៉ាងនេះថា បុគ្គលណា ដែលជាទីស្រឡាញ់ពេញចិត្តរបស់អញ
 បុគ្គលនោះស្លាប់ទៅហើយ ដូច្នេះ ក៏មិនសេនាគប់នឹងពួកកុក្កដទៃ
 កាលបើ មិនសេនាគប់នឹងពួកកុក្កដទៃហើយ ក៏មិនបានស្តាប់ព្រះសទ្ធម្ម
 កាលមិនបានស្តាប់ព្រះសទ្ធម្មហើយ ក៏សាបសូន្យបាតព្រះសទ្ធម្ម
 ម្ចាស់កុក្កទាំងឡាយ នេះជាទោសទី៣ ក្នុងសេចក្តីជ្រើសរើសចំពោះបុគ្គល ។
 ម្ចាស់កុក្កទាំងឡាយ ទោស៣ យ៉ាងនេះ វេទន៍មាន ក្នុងសេចក្តីជ្រើសរើស
 ចំពោះបុគ្គល ។

សុត្តន្តបិដក អង្គទានិកាយសូ បក្ខកថាបិដក

ធិស្សន្ទានំ

ទុច្ចរិតំ កាយទុច្ចរិតំ
វចីទុច្ចរិតំ មនោទុច្ចរិតំ
ចក្ខុហំ ចរេ ទ្វេ សីវដិកា
ចុក្កលច្បសាធន បាតិ ។

ចក្ខុធា ចណ្ណសារា និដ្ឋិតា ។

សុត្តន្តបិដក អង្គទានិកាយ បក្ខកថាបិដក

ទទ្ទាននៃទុច្ចរិតវគ្គនោះគឺ

និយាយអំពីទោសនិងកាតិសង្ស័យនៃទុច្ចរិត និងសុចរិត ។
អំពីកាយទុច្ចរិត និងកាយសុចរិត ។ អំពីវចីទុច្ចរិត និង
វចីសុចរិត ។ អំពីមនោទុច្ចរិត និងមនោសុចរិត ។ អំពី
ទុច្ចរិតនិងសុចរិត ២ លើកដទៃទៀតជាដើមផង អំពីព្រះ
សុលាន ។ អំពីសេចក្តីផ្សេងៗ ចំពោះចុក្កល ។ ។

ចប់ ចណ្ណសារា ទី ៧ ។

វិគ្គាលង្គហំពា សុត្តន្ត

[១៥១] ចញ្ចហំ ភិក្ខុវេ ធម្មេហំ សមធម្មាគភេទ
ភិក្ខុនា ឧបសម្មាទេតទ្ធំ ។ កាតមេហំ ចញ្ចហំ ។
នំធម ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អសេក្ខេន សីលក្ខន្ធន ឧបសម-
ធម្មា ហោតិ អសេក្ខេន សមាធិក្ខន្ធន ឧបសម-
ធម្មា ហោតិ អសេក្ខេន ចញ្ញាទន្ធន សមធម្មាគភោ
ហោតិ អសេក្ខេន វិមុត្តិក្ខន្ធន សមធម្មាគភោ ហោតិ
អសេក្ខេន វិមុត្តិញ្ញាណទស្សនក្ខន្ធន សមធម្មាគភោ
ហោតិ ។ នំមេហំ ហោ ភិក្ខុវេ ចញ្ចហំ ធម្មេហំ
សមធម្មាគភេទ ភិក្ខុនា ឧបសម្មាទេតទ្ធំ ។

[១៥២] ចញ្ចហំ ភិក្ខុវេ ធម្មេហំ សមធម្មាគភេទ
ភិក្ខុនា ធិស្សយោ ធាតត្វោ ។ កាតមេហំ ចញ្ចហំ ។
នំធម ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អសេក្ខេន សីលក្ខន្ធន សមធម្មាគភោ
ហោតិ ។ មេ ។ អសេក្ខេន វិមុត្តិញ្ញាណទស្សនក្ខន្ធន
សមធម្មាគភោ ហោតិ ។ នំមេហំ ហោ ។ មេ ។

ពួកសូត្រមិនសង្គ្រាហ៍វិគ្គ

[១៥១] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌៥ យ៉ាង គួរ
ញ៉ាំងកុលបុគ្គឱ្យឧបសម្បទាបាន ។ ប្រកបដោយធម៌៥ យ៉ាងគឺអ្វីខ្លះ ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ប្រកបដោយសីលក្ខន្ធ ជា
អសេក្ខៈ ១ ប្រកបដោយសមាធិក្ខន្ធ ជាអសេក្ខៈ ១ ប្រកបដោយចញ្ញាទន្ធ
ជាអសេក្ខៈ ១ ប្រកបដោយវិមុត្តិក្ខន្ធ ជាអសេក្ខៈ ១ ប្រកបដោយ
វិមុត្តិញ្ញាណទស្សនក្ខន្ធ ជាអសេក្ខៈ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុ
ប្រកបដោយធម៌៥ យ៉ាងនេះឯង គួរញ៉ាំងកុលបុគ្គឱ្យឧបសម្បទាបាន ។

[១៥២] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌៥ យ៉ាង គួរ
ឱ្យធិស្ស័យបាន ។ ប្រកបដោយធម៌៥ យ៉ាងគឺអ្វីខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង
ឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ប្រកបដោយសីលក្ខន្ធជាអសេក្ខៈ ១ ។ មេ ។
ប្រកបដោយវិមុត្តិញ្ញាណទស្សនក្ខន្ធជាអសេក្ខៈ ១ ។ ៥ យ៉ាងនេះឯង ។ មេ ។

[១៩៣] ចញ្ចហិ កិក្ខុវេ ធម្មេហិ សមន្នាគតេន
 កិក្ខុនា សាមណេរោ ទុបដ្ឋាបេនតោ ។ កាកមេហិ
 ចញ្ចហិ ។ វេទ កិក្ខុវេ កិក្ខុ អសេក្ខេន សីលក្ខន្ធទេន
 សមន្នាគតោ ហោតិ ។ បេ ។ អសេក្ខេន វិមុត្តិញ្ញាណ-
 នស្សនក្ខន្ធទេន សមន្នាគតោ ហោតិ ។ វេមេហិ
 ទោ ។ បេ ។

[១៩៤] ចញ្ចំមាធិ កិក្ខុវេ មជ្ឈិយាធិ ។ កាកមាធិ
 ចញ្ច ។ ភាវសមជ្ឈិយំ កុលមជ្ឈិយំ លាភមជ្ឈិយំ
 វណ្ណមជ្ឈិយំ ធម្មមជ្ឈិយំ ។ វេមាធិ ទោ កិក្ខុវេ ចញ្ច
 មជ្ឈិយាធិ វេមេសំ(*) កិក្ខុវេ ចញ្ចន្តំ មជ្ឈិយាធិ ឯតំ
 ចតិក្ក្កន្តំ យនិទំ ធម្មមជ្ឈិយន្តិ ។

[១៩៥] ចញ្ចន្តំ កិក្ខុវេ មជ្ឈិយាធិ ចហាធាយ
 សធុទ្កេនាយ ព្រហ្មចរិយំ វុស្សតិ ។ កាកមេសំ ចញ្ចន្តំ ។
 ភាវសមជ្ឈិយស្ស ចហាធាយ សធុទ្កេនាយ ព្រហ្ម-
 ចរិយំ វុស្សតិ កុលមជ្ឈិយស្ស... លាភមជ្ឈិយស្ស...

១ វ. ម. ធម្មេសំ កោ ។

[១៩៦] ម្ចាស់កិក្ខុចាំឆ័ឡាយ កិក្ខុប្រកថាដោយធម៌៥ យ៉ាង
 គួរឲ្យសាមណេរចំរើន ។ ប្រកថាដោយធម៌៥ យ៉ាងគឺអ្វីខ្លះ ។
 ម្ចាស់កិក្ខុចាំឆ័ឡាយ កិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ប្រកថាដោយសីលក្ខន្ធដា
 អសេក្ខៈ ១ ។ បេ ។ ប្រកថាដោយវិមុត្តិញ្ញាណទស្សនក្ខន្ធដាអសេក្ខៈ ១ ។
 ៥ យ៉ាងនេះឯង ។ បេ ។

[១៩៧] ម្ចាស់កិក្ខុចាំឆ័ឡាយ សេចក្តីកំណាញ់នេះមាន៥យ៉ាង ។
 សេចក្តីកំណាញ់ ៥ យ៉ាងគឺអ្វីខ្លះ ។ គឺកំណាញ់ភាវស ១ កំណាញ់
 ព្រិក្ខល ១ កំណាញ់លាភ ១ កំណាញ់គុណ ១ កំណាញ់ធម៌ ១ ។
 ម្ចាស់កិក្ខុចាំឆ័ឡាយ សេចក្តីកំណាញ់៥ យ៉ាងនេះឯង ម្ចាស់កិក្ខុចាំឆ័
 ឡាយ ចក្កាសេចក្តីកំណាញ់៥ យ៉ាងនេះ សេចក្តីកំណាញ់ធម៌នេះ
 ជាសេចក្តីកំណាញ់ ដែលអ្នកប្រាជ្ញនិរដ្ឋេវ ។

[១៩៨] ម្ចាស់កិក្ខុចាំឆ័ឡាយ បុគ្គលប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយៈ ដើម្បី
 លះបង់ ផ្តាច់បង់ ខ្លួនសេចក្តីកំណាញ់៥ យ៉ាង ។ សេចក្តីកំណាញ់៥ យ៉ាង
 គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយៈ ដើម្បីលះបង់ ផ្តាច់បង់ ខ្លួនសេចក្តីកំណាញ់
 ភាវស ១ ខ្លួនសេចក្តីកំណាញ់ព្រិក្ខល ១ .. ខ្លួនសេចក្តីកំណាញ់លាភ ១...

វណ្ណមន្ទ្រិយស្ស... ធម្មមន្ទ្រិយស្ស ចហានាយ
សធុត្ថនាយ ព្រហ្មមន្ទ្រិយ វស្សតិ ។ ឥមេសំ ទោ
កិក្ខុវេ បញ្ចន្តំ មន្ទ្រិយានំ ចហានាយ សធុត្ថនាយ
ព្រហ្មមន្ទ្រិយ វស្សតិ ។

[១៨៦] បញ្ច(១) កិក្ខុវេ ធម្មេ អប្បហាយ
អកតោ ចវមំ ឈានំ ឧបសម្បជ្ជំ វិហរិតុំ ។
កតតេ បញ្ច ។ អារាសមន្ទ្រិយំ កុលមន្ទ្រិយំ
លាភមន្ទ្រិយំ វណ្ណមន្ទ្រិយំ ធម្មមន្ទ្រិយំ ។ ឥមេ
ទោ កិក្ខុវេ បញ្ច ធម្មេ អប្បហាយ អកតោ
ចវមំ ឈានំ ឧបសម្បជ្ជំ វិហរិតុំ ។ បញ្ច កិក្ខុវេ
ធម្មេ ចហាយ កតោ ចវមំ ឈានំ ឧបសម្បជ្ជំ
វិហរិតុំ ។ កតតេ បញ្ច ។ អារាសមន្ទ្រិយំ កុល-
មន្ទ្រិយំ លាភមន្ទ្រិយំ វណ្ណមន្ទ្រិយំ ធម្មមន្ទ្រិយំ ។
ឥមេ ទោ កិក្ខុវេ បញ្ច ធម្មេ ចហាយ កតោ
ចវមំ ឈានំ ឧបសម្បជ្ជំ វិហរិតុំ ។

១ ខ. ឆ. បញ្ចេ ។

ន្ទវេសចក្កិកំណាញ់គុណ ។ ប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយៈ ដើម្បីលះបង់ ផ្គាប់
ចន្ទវេសចក្កិកំណាញ់ធម៌ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលប្រព្រឹត្ត
ព្រហ្មចរិយ ដើម្បីលះបង់ ផ្គាប់បង់ ន្ទវេសចក្កិកំណាញ់ទាំង ៥
យ៉ាងនេះ ។

[១៨៦] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមិនលះបង់ធម៌ ៥ យ៉ាង
មិនគួរដើម្បីបានបឋមជ្ឈាន ។ ធម៌ ៥ យ៉ាងអីវិញ៖ ។ គឺកំណាញ់
ភាវស ។ កំណាញ់ត្រកូល ។ កំណាញ់លាភ ។ កំណាញ់គុណ ។
កំណាញ់ធម៌ ។ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមិនលះបង់ធម៌
ទាំង ៥ យ៉ាងនេះ មិនគួរដើម្បីបានបឋមជ្ឈានឡើយ ។ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ បុគ្គលលះបង់ធម៌ ៥ យ៉ាងនេះ គួរដើម្បីបានបឋមជ្ឈាន ។ ធម៌ ៥
យ៉ាងអីវិញ៖ ។ គឺសេចក្តីកំណាញ់ភាវស ។ កំណាញ់ត្រកូល ។
កំណាញ់លាភ ។ កំណាញ់គុណ ។ កំណាញ់ធម៌ ។ ។ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ បុគ្គលលះបង់ធម៌ទាំង ៥ យ៉ាងនេះ គួរដើម្បីបានបឋមជ្ឈាន ។

[១៨៧] ចញ្ច កិក្ខុវេ ធម្មេ អច្ចុប្បាយ អកតោ
 ធុតិយំ ឈានំ... តតិយំ ឈានំ... ធុតុត្ថំ
 ឈានំ... សោតាបត្តិវេលំ... សកាយាតាមិវេលំ...
 អនាតាមិវេលំ... អរហន្តំ សច្ចិកាតុំ ។ កាតមេ
 ចញ្ច ។ អភសមច្ចវិយំ កុលមច្ចវិយំ លាភមច្ចវិយំ
 វណ្ណមច្ចវិយំ ធម្មមច្ចវិយំ ។ ឥមេ ទោ កិក្ខុវេ
 ចញ្ច ធម្មេ អច្ចុប្បាយ អកតោ អរហន្តំ សច្ចិកាតុំ ។
 ចញ្ច កិក្ខុវេ ធម្មេ ចហាយ កតោ អរហន្តំ
 សច្ចិកាតុំ ។ កាតមេ ចញ្ច ។ អភសមច្ចវិយំ
 កុលមច្ចវិយំ លាភមច្ចវិយំ វណ្ណមច្ចវិយំ ធម្មមច្ចវិយំ ។
 ឥមេ ទោ កិក្ខុវេ ចញ្ច ធម្មេ ចហាយ កតោ
 អរហន្តំ សច្ចិកាតុត្ថំ ។

[១៨៨] ចញ្ច កិក្ខុវេ ធម្មេ អច្ចុប្បាយ អកតោ
 ចវេមំ ឈានំ ឧបសម្មន្នំ វិហារិកុំ ។ កាតមេ ចញ្ច ។
 អភសមច្ចវិយំ កុលមច្ចវិយំ លាភមច្ចវិយំ វណ្ណមច្ចវិយំ
 អកតញ្ចុតំ អកតវេទិតំ ។ ឥមេ ទោ កិក្ខុវេ ចញ្ច ធម្មេ
 អច្ចុប្បាយ អកតោ ចវេមំ ឈានំ ឧបសម្មន្នំ វិហារិកុំ ។

[១៨៧] ម្ចាស់កិក្ខុវេទន្យាយ បុគ្គលមិនលេបដំឡើង យ៉ាង
 មិនគួរដើម្បីធ្វើឱ្យដាក់ច្បាស់ ឆ្លុះចុះយជ្ជាន... ឆ្លុះចុះយជ្ជាន...
 ឆ្លុះចុះយជ្ជាន... ឆ្លុះសោតាបត្តិវេល... ឆ្លុះសកាយាតាមិវេល...
 ឆ្លុះអនាតាមិវេល... ឆ្លុះអរហន្ត ។ ធម៌៧ យ៉ាងនីមួយៗ ។ គឺ
 កំណាញ់ភាវសៈ កំណាញ់ត្រិកូល កំណាញ់លាភ កំណាញ់
 គុណ កំណាញ់ធម៌ ។ ម្ចាស់កិក្ខុវេទន្យាយ បុគ្គលមិនលេបដំ
 ឡើង យ៉ាងនេះឯង មិនគួរដើម្បីធ្វើឱ្យដាក់ច្បាស់ ឆ្លុះអរហន្តឡើយ ។
 ម្ចាស់កិក្ខុវេទន្យាយ បុគ្គលលេបដំឡើង យ៉ាង គួរដើម្បីធ្វើឱ្យដាក់
 ច្បាស់ ឆ្លុះអរហន្តបាន ។ ធម៌៧ យ៉ាងនីមួយៗ ។ គឺកំណាញ់ភាវសៈ
 កំណាញ់ត្រិកូល កំណាញ់លាភ កំណាញ់គុណ កំណាញ់
 ធម៌ ។ ម្ចាស់កិក្ខុវេទន្យាយ បុគ្គលលេបដំឡើង យ៉ាងនេះឯង
 គួរដើម្បីធ្វើឱ្យដាក់ច្បាស់ ឆ្លុះអរហន្តបាន ។

[១៨៨] ម្ចាស់កិក្ខុវេទន្យាយ បុគ្គលមិនលេបដំឡើង យ៉ាង
 មិនគួរដើម្បីបានបឋមជ្ឈាន ។ ធម៌៧ យ៉ាងនីមួយៗ ។ គឺកំណាញ់
 ភាវសៈ កំណាញ់ត្រិកូល កំណាញ់លាភ កំណាញ់គុណ
 ជាមនុស្សកតញ្ញ អកតវេទិត ។ ម្ចាស់កិក្ខុវេទន្យាយ បុគ្គល
 មិនលេបដំឡើង យ៉ាងនេះឯង មិនគួរដើម្បីបានបឋមជ្ឈានឡើយ ។

វិបាកស្តង់ដារ

ចេញ ក៏ត្រូវ ឆ្មេរ បរិយាយ ក្រោយ បរិមា ឈាន
 ឧបសម្ព័ន្ធ វិហារីកុំ ។ កតមេ បញ្ច ។ អាវាស-
 មន្ទិយ កុលមន្ទិយ លាភមន្ទិយ វណ្ណមន្ទិយ
 អកតញ្ញតំ អកតវេទិតំ ។ ឥមេ ទោ ក៏ត្រូវ បញ្ច
 ឆ្មេរ បរិយាយ ក្រោយ បរិមា ឈាន ឧបសម្ព័ន្ធ
 វិហារីកុំ ។

[១៨៩] ចេញ ក៏ត្រូវ ឆ្មេរ អប្បហាយ អកត្រា
 ធុតិយ ឈាន... តតិយ ឈាន... ធុតុំ ឈាន..
 សោតាចត្តិវលំ... សកតាតាមិវលំ... អតាតាមិ-
 វលំ.. អហត្ថំ សច្ចិកាតុំ ។ កតមេ បញ្ច ។ អាវា-
 សមន្ទិយ កុលមន្ទិយ លាភមន្ទិយ វណ្ណមន្ទិយ
 អកតញ្ញតំ អកតវេទិតំ ។ ឥមេ ទោ ក៏ត្រូវ បញ្ច
 ឆ្មេរ អប្បហាយ អកត្រា អហត្ថំ សច្ចិកាតុំ ។
 ចេញ ក៏ត្រូវ ឆ្មេរ បរិយាយ ក្រោយ អហត្ថំ
 សច្ចិកាតុំ ។ កតមេ បញ្ច ។ អាវាស-
 មន្ទិយ កុលមន្ទិយ លាភមន្ទិយ វណ្ណមន្ទិយ

ព្រាហ្មណ៍សម្ព័ន្ធនាម

ម្ចាស់កិត្តតាំងឡាយ បុគ្គលលេខនិមិត្ត យ៉ាង គួរដើម្បីបានបឋមជ្ឈាន ។
 និមិត្ត យ៉ាងនីមួយៗ ។ និកំណាញ់ភាវសៈ ។ កំណាញ់ត្រកូល ។
 កំណាញ់លាភ ។ កំណាញ់គុណ ។ ជាមនុស្សអកតញ្ញ អកតវេទី ។
 ម្ចាស់កិត្តតាំងឡាយ បុគ្គលលេខនិមិត្ត យ៉ាងនេះនិង គួរដើម្បីបាន
 បឋមជ្ឈាន ។

[១៩០] ម្ចាស់កិត្តតាំងឡាយ បុគ្គលមិនលេខនិមិត្ត យ៉ាង
 មិនគួរដើម្បីធ្វើឲ្យដាក់ច្បាស់ ឲ្យខុសយជ្ឈាន... ឲ្យតតិយជ្ឈាន...
 ឲ្យចតុត្ថជ្ឈាន... ឲ្យសាសាចត្តិវលំ... ឲ្យសកតាតាមិវលំ...
 ឲ្យអតាតាមិវលំ... ឲ្យអហត្ថឡាយ ។ និមិត្ត យ៉ាងនីមួយៗ ។ និ-
 កំណាញ់ភាវសៈ ។ កំណាញ់ត្រកូល ។ កំណាញ់លាភ ។ កំណាញ់
 គុណ ។ ជាមនុស្សអកតញ្ញ អកតវេទី ។ ម្ចាស់កិត្តតាំងឡាយ បុគ្គល
 មិនលេខនិមិត្ត យ៉ាងនេះ មិនគួរដើម្បីធ្វើឲ្យដាក់ច្បាស់ ឲ្យអហត្ថ
 បាន ។ ម្ចាស់កិត្តតាំងឡាយ បុគ្គលលេខនិមិត្ត យ៉ាង គួរដើម្បីធ្វើ
 ឲ្យដាក់ច្បាស់ ឲ្យអហត្ថបាន ។ និមិត្ត យ៉ាងនីមួយៗ ។ និកំណាញ់
 ភាវសៈ ។ កំណាញ់ត្រកូល ។ កំណាញ់លាភ ។ កំណាញ់គុណ ។

អកាតញ្ញុតំ អកាតវេទិតំ ។ ឥមេ ទោ ភិក្ខុវេ បព្វ
ធម្មេ បហាយ ភព្វោ អរហន្តំ សង្ខារេតុន្តិ ។

(១៦០) បព្វហំ ភិក្ខុវេ ធម្មេហំ សមញ្ញកតោ
កត្តុទ្ទេសកោ ន សង្ខត្តតោ ។ កាតមេហំ បព្វហំ ។
នព្វាកតី កត្តតំ ធាសាកតី កត្តតំ មោហាកតី
កត្តតំ ភយាកតី កត្តតំ ឧទ្ធិដ្ឋានុទ្ធិដ្ឋំ ន ជាធាតុ ។
ឥមេហំ ទោ ភិក្ខុវេ បព្វហំ ធម្មេហំ សមញ្ញកតោ
កត្តុទ្ទេសកោ ន សង្ខត្តតោ ។ បព្វហំ ភិក្ខុវេ
ធម្មេហំ សមញ្ញកតោ កត្តុទ្ទេសកោ សង្ខត្តតោ ។
កាតមេហំ បព្វហំ ។ ន នព្វាកតី កត្តតំ ន ធាសាកតី
កត្តតំ ន មោហាកតី កត្តតំ ន ភយាកតី កត្តតំ
ឧទ្ធិដ្ឋានុទ្ធិដ្ឋំ ជាធាតុ ។ ឥមេហំ ទោ ភិក្ខុវេ បព្វហំ
ធម្មេហំ សមញ្ញកតោ កត្តុទ្ទេសកោ សង្ខត្តតោ ។

(១៦១) បព្វហំ ភិក្ខុវេ ធម្មេហំ សមញ្ញកតោ
កត្តុទ្ទេសកោ ន សង្ខត្តតោ សម្មតោច ។
យេសេតោ ។ យេ ។ សម្មតោ យេសេតោ ។ យេ ។

ជាមនុស្សអកតញ្ញុតំ អកតវេទិតំ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលលេខ
ធម៌៨ យ៉ាងនេះឯង គួរដើម្បីធ្វើឱ្យជាក់ច្បាស់ ទូករហេតុបាន ។

(១៦០) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌៨ យ៉ាង
សង្ឃមិនគួរសន្មតឱ្យជាកត្តុទ្ទេសកៈ ។ ប្រកបដោយធម៌៨ យ៉ាងគឺអ្វីខ្លះ ។
គឺលុះក្នុងឆ្នាំគតិ១ លុះក្នុងខែសាគតិ១ លុះក្នុងរោហិតគតិ១ លុះ
ក្នុងភយាគតិ១ មិនដឹងកត្តដែលខ្លួនគួរសម្រែងមិនគួរសម្រែង ។
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌៨ យ៉ាងនេះឯង សង្ឃមិន
គួរសន្មតឱ្យជាកត្តុទ្ទេសកៈឡើយ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុ
ប្រកបដោយធម៌៨ យ៉ាង សង្ឃគួរសន្មតឱ្យជាកត្តុទ្ទេសកៈបាន ។
ប្រកបដោយធម៌៨ យ៉ាងគឺអ្វីខ្លះ ។ គឺមិនលុះក្នុងឆ្នាំគតិ១ មិនលុះ
ក្នុងខែសាគតិ១ មិនលុះក្នុងរោហិតគតិ១ មិនលុះក្នុងភយាគតិ១
ដឹងខ្លះកត្ត ដែលខ្លួនគួរសម្រែងមិនគួរសម្រែង ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ
ទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌៨ យ៉ាងនេះឯង សង្ឃគួរសន្មតឱ្យជា
កត្តុទ្ទេសកៈបាន ។

(១៦១) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌៨
យ៉ាង សង្ឃមិនគួរសន្មតឱ្យជាកត្តុទ្ទេសកៈឡើយ បើសន្មត
ក៏មិនគួរច្រើន ។ យេ ។ សន្មតហើយ គួរច្រើន ។ យេ ។

កុត្តាកុត្តំ ន ជាតាតិ... កល្យាណករកោ សធម្មន្ទិកោ...
 កុត្តាកុត្តំ ជាតាតិ... ចីវរច្បង់ក្តាហកោ ន សធម្មន្ទិកោ...
 កហិតាកហិតំ ន ជាតាតិ... ចីវរច្បង់ក្តាហកោ សធម្មន្ទិ-
 កោ... កហិតាកហិតំ ជាតាតិ... ចីវរកាជកោ ន
 សធម្មន្ទិកោ... កាជិតាកាជិតំ ន ជាតាតិ... ចីវរកា-
 ជកោ សធម្មន្ទិកោ... កាជិតាកាជិតំ ជាតាតិ...
 យាកុកាជកោ ន សធម្មន្ទិកោ... យាកុកាជកោ
 សធម្មន្ទិកោ .. ផលកាជកោ ន សធម្មន្ទិកោ...
 ផលកាជកោ សធម្មន្ទិកោ... ទដ្ឋកាជកោ ន
 សធម្មន្ទិកោ... កាជិតាកាជិតំ ន ជាតាតិ ..
 ទដ្ឋកាជកោ សធម្មន្ទិកោ .. កាជិតាកាជិតំ
 ជាតាតិ... អប្បមត្តកវិស្សន្នកោ ន សធម្មន្ទិកោ...
 វិស្សន្នកវិស្សន្នកំ ន ជាតាតិ... អប្បមត្តកវិស្សន្នកោ
 សធម្មន្ទិកោ .. វិស្សន្នកវិស្សន្នកំ ជាតាតិ ...

មិនដឹងនូវទ្រព្យដែលខ្លួនគួររក្សាទុក និងមិនគួររក្សាទុក... សង្ឃគួរ
 សន្មតឱ្យជាភក្តិកាតាតិ... ដឹងនូវទ្រព្យដែលខ្លួនគួររក្សាទុក និងមិន
 គួររក្សាទុក... សង្ឃមិនគួរសន្មតឱ្យជាចីវរច្បង់ក្តាហកាតាតិ... មិនដឹង
 ចីវរដែលខ្លួនគួរទទួល និងមិនគួរទទួល .. សង្ឃគួរសន្មតឱ្យជា
 ចីវរច្បង់ក្តាហកាតាតិ... ដឹងនូវចីវរដែលខ្លួនគួរទទួល និងមិនគួរទទួល...
 សង្ឃមិនគួរសន្មតឱ្យជាចីវរកាជកាតាតិ... មិនដឹងនូវចីវរដែលខ្លួនគួរចែក
 និងមិនគួរចែក... សង្ឃគួរសន្មតឱ្យជាចីវរកាជកាតាតិ... ដឹងនូវចីវរ
 ដែលខ្លួនគួរចែក និងមិនគួរចែក... សង្ឃមិនគួរសន្មតឱ្យជាយាកុ-
 កាជកាតាតិ (អ្នកចែកចាយ)... សង្ឃគួរសន្មតឱ្យជាយាកុកាជកាតាតិ...
 សង្ឃមិនគួរសន្មតឱ្យជាផលកាជកាតាតិ (អ្នកចែកផ្លែឈើ)... សង្ឃគួរ
 សន្មតឱ្យជាផលកាជកាតាតិ... សង្ឃមិនគួរសន្មតឱ្យជា ទដ្ឋកាជកាតាតិ
 (អ្នកចែកចង្កៀម)... មិនដឹងបង្កើត ដែលខ្លួនគួរចែក និងមិនគួរ
 ចែក... សង្ឃគួរសន្មតឱ្យជាទដ្ឋកាជកាតាតិ... ដឹងបង្កើតដែលខ្លួន
 គួរចែក និងមិនគួរចែក... សង្ឃមិនគួរសន្មតឱ្យជាអប្បមត្តកវិស្សន្នកាតាតិ
 (ចំណាយរបស់បង្ខំចបង្ខំ)... មិនដឹងរបស់បង្ខំចបង្ខំដែលខ្លួនគួរ
 ចំណាយ និងមិនគួរចំណាយ... សង្ឃគួរសន្មតឱ្យជាអប្បមត្តកវិស្សន្នកាតាតិ...
 ដឹងនូវរបស់បង្ខំចបង្ខំ ដែលខ្លួនគួរចំណាយ និងមិនគួរចំណាយ...

សាដិយត្តាហាមគោ ឧ សឌ្ចន្តិកញ្ចោ... គហិតាគហិតំ
 ឧ ជាតាតិ... សាដិយត្តាហាមគោ សឌ្ចន្តិកញ្ចោ...
 គហិតាគហិតំ ជាតាតិ... បត្តត្តាហាមគោ ឧ សឌ្ចន្តិ-
 កញ្ចោ... គហិតាគហិតំ ឧ ជាតាតិ... បត្តត្តា-
 ហាមគោ សឌ្ចន្តិកញ្ចោ... គហិតាគហិតំ ជាតាតិ...
 អារម្មណេសគោ ឧ សឌ្ចន្តិកញ្ចោ... មេសីតាមេសីតំ
 ឧ ជាតាតិ... អារម្មណេសគោ សឌ្ចន្តិកញ្ចោ...
 មេសីតាមេសីតំ ជាតាតិ... សាមណេសគោ ឧ
 សឌ្ចន្តិកញ្ចោ... សាមណេសគោ សឌ្ចន្តិកញ្ចោ...
 សឌ្ចតោ ឧ មេសេតញ្ចោ... សឌ្ចតោ មេសេតញ្ចោ...
 តាលោ វេទិតញ្ចោ... បណ្ឌិតោ វេទិតញ្ចោ... ទតំ
 ឧបហតំ អត្តាធំ បរិហាតិ... អត្តាធំ អនុបហតំ
 អត្តាធំ បរិហាតិ... យថាភតំ ឯត្តុត្តោ វិវា ឯវយេ...

សង្ឃមិនគួរសន្មតឱ្យជាសាដិយត្តាហាមគោ៖ (អ្នកប្រើគេឱ្យកាន់យកទូរ
 សំពត់ជូនទឹក)... មិនដឹងសំពត់ជូនទឹក ដែលខ្លួនគួរកាន់យក និងមិន
 គួរកាន់យក... សង្ឃគួរសន្មតឱ្យជាសាដិយត្តាហាមគោ... ដឹងគួរ
 សំពត់ជូនទឹក ដែលខ្លួនគួរកាន់យក និងមិនគួរកាន់យក... សង្ឃ
 មិនគួរសន្មតឱ្យជាបត្តត្តាហាមគោ៖ (អ្នកប្រើគេឱ្យកាន់យកបាត) ...
 មិនដឹងគួរបាត ដែលខ្លួនគួរកាន់យក និងមិនគួរកាន់យក... សង្ឃ
 គួរសន្មតឱ្យជាបត្តត្តាហាមគោ... ដឹងគួរបាត ដែលខ្លួនគួរកាន់យក
 និងមិនគួរកាន់យក... សង្ឃមិនគួរសន្មតឱ្យជា ភាគមករបស់គេ៖
 (អ្នកប្រើញាមវត្ថុ)... មិនដឹងញាមវត្ថុ ដែលខ្លួនគួរប្រើ និងមិន
 គួរប្រើ... សង្ឃគួរសន្មតឱ្យជា ភាគមករបស់គេ... ដឹង
 ញាមវត្ថុ ដែលខ្លួនគួរប្រើនិងមិនគួរប្រើ... សង្ឃមិនគួរសន្មតឱ្យជា
 សាមណេសគោ៖ (អ្នកប្រើសាមណេស) ... សង្ឃគួរសន្មតឱ្យជា
 សាមណេសគោ... បើបាតជាសន្មតហើយ មិនគួរប្រើឡើយ
 បើបាតជាសន្មតហើយគួរប្រើ... បណ្ឌិតប្រើជាបដិច្ចកាល...
 បណ្ឌិតប្រើជាបដិច្ចកាល... វេទិតក្បាល ដែលគាស់
 ដឹករំលើងគុណរបស់... វេទិតក្បាលដែលមិនគាស់រំលើងគុណ
 របស់... វេទិតវេទិតក្បាល ដូចជាគោយកទៅទំលាក់...

មេសិកាមេសិតំ ន យាបាតិ... យាបាតំ ធិត្ថុត្តោ ឯវិ
 សក្កេ ។ កាតមេហិ បញ្ចហំ ។ ន ធម្មាភតិ កច្ចតិ
 ន ធាណាភតិ កច្ចតិ ន មោហាភតិ កច្ចតិ ន
 ភយាភតិ កច្ចតិ មេសិកាមេសិតំ យាបាតិ ។ ឥមេហិ
 ទោ ភិក្ខុវេ បញ្ចហំ ធម្មេហិ សមញ្ញកតោ សាមណោ
 មេសកោ យាបាតំ ធិត្ថុត្តោ ឯវិ សក្កេ ។

(១៦៣) ចញ្ចហំ ភិក្ខុវេ ធម្មេហិ សមញ្ញកតោ
 ភិក្ខុ យាបាតំ ធិត្ថុត្តោ ឯវិ ឯវយេ ។ កាតមេហិ
 បញ្ចហំ ។ ចាណាតំចាតិ ហោតិ អធិញ្ញធាយិ
 ហោតិ អព្រិហ្មចរិ ហោតិ ឧសាវាទិ ហោតិ
 សុរាមេយមជ្ឈម្បមាធាយិ ហោតិ ។ ឥមេហិ ទោ
 ភិក្ខុវេ ចញ្ចហំ ធម្មេហិ សមញ្ញកតោ ភិក្ខុ យាបាតំ
 ធិត្ថុត្តោ ឯវិ ឯវយេ ។ ចញ្ចហំ ភិក្ខុវេ ធម្មេហិ
 សមញ្ញកតោ ភិក្ខុ យាបាតំ ធិត្ថុត្តោ ឯវិ សក្កេ ។
 កាតមេហិ បញ្ចហំ ។ ចាណាតំចាតា បដិវរតោ
 ហោតិ អធិញ្ញធានា បដិវរតោ ហោតិ អព្រិហ្មចរិយា
 បដិវរតោ ហោតិ ឧសាវាទា បដិវរតោ ហោតិ

មិនដឹងសាមណេវដែលឆ្លុះប្រែនឹងមិនឆ្លុះប្រែ... វេមនីទៅកើត ក្នុង
 ស្ថានសួគ៌ ដូចជាគន្លងយកទៅដាក់ ។ ប្រកបដោយធម៌៥យ៉ាង
 អិភ្វិរុរ ។ អិភ្វិកុ មិនលុះក្នុងធម្មាភតិទេ មិនលុះក្នុងមោហាភតិទេ មិន
 លុះក្នុងភយាភតិទេ មិនលុះក្នុងភយាភតិទេ ដឹងស្ទើរសាមណេវ ដែល
 ឆ្លុះប្រែ នឹងមិនឆ្លុះប្រែទេ ។ ខ្ញាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុអ្នកប្រែ
 សាមណេវប្រកបដោយធម៌៥យ៉ាងខ្ពង់ខ្ពស់ វេមនីទៅកើត ក្នុងស្ថានសួគ៌
 ដូចជាគន្លងយកទៅដាក់ ។

(២៦៣) ខ្ញាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌៥យ៉ាង
 វេមនីទៅកើត ក្នុងនរក ដូចជាគន្លងយកទៅទំលាក់ ។ ប្រកបដោយ
 ធម៌៥យ៉ាងអិភ្វិរុរ ។ អិដាអ្នកសំឡេងសត្វទេ ល្អចង្រ្កាភេទ ប្រព្រឹត្ត
 ធម៌មិនប្រសើរទេ ចំណាយកុហកទេ ជីកទឹកស្រវឹងនិស្សកន្តឹងរើយ
 ដែលជាទីកំណត់នៃសេចក្តីប្រមាទទេ ។ ខ្ញាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុ
 ប្រកបដោយធម៌៥យ៉ាងនេះ វេមនីទៅកើត ក្នុងនរកដូចជាគន្លងយកទៅ
 ទំលាក់ ។ ខ្ញាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌៥យ៉ាង វេមនីទៅ
 កើត ក្នុងស្ថានសួគ៌ ដូចជាគន្លងយកទៅដាក់ ។ ប្រកបដោយធម៌៥យ៉ាង
 អិភ្វិរុរ ។ អិដាអ្នករៀបចំការសំឡេងសត្វទេ រៀបចំការល្អចង្រ្កា
 ភេទ រៀបចំការប្រព្រឹត្តធម៌មិនប្រសើរទេ រៀបចំការចំណាយកុហកទេ

សុកមេរយមជ្ឈម្យាទដ្ឋានា បដិវត្តោ ហោតិ ។
ឥមេហិ ទោ ភិក្ខុវេ បញ្ចហិ ធម្មេហិ សមញ្ញកតោ
ភិក្ខុ យថាកតំ វិក្ខុត្តោ វរំ សក្កេតិ ។

[១៦២] បញ្ចហិ ភិក្ខុវេ ធម្មេហិ សមញ្ញកតា
ភិក្ខុនិ... សិក្ខុមាណា... សាមណេវ... សាមណេវ...
ឧបាសកោ... ឧបាសិកា យថាកតំ វិក្ខុត្តោ
វរំ វិរយេ ។ កកមេហិ បញ្ចហិ ។ ចាណាតិ-
ចាតិវិ ហោតិ អធិដ្ឋានាយិវិ ហោតិ កាមេសុ
មិដ្ឋាចារិវិ ហោតិ ឧសាវាទិវិ ហោតិ សុកមេរយ-
មជ្ឈម្យាទដ្ឋាយិវិ ហោតិ ។ ឥមេហិ ទោ ភិក្ខុវេ
បញ្ចហិ ធម្មេហិ សមញ្ញកតា ឧបាសិកា យថាកតំ
វិក្ខុត្តោ វរំ វិរយេ ។ បញ្ចហិ ភិក្ខុវេ ធម្មេហិ
សមញ្ញកតា ឧបាសិកា យថាកតំ វិក្ខុត្តោ វរំ
សក្កេ ។ កកមេហិ បញ្ចហិ ។ ចាណាតិចាតា បដិវត្តា
ហោតិ អធិដ្ឋានា បដិវត្តា ហោតិ កាមេសុ
មិដ្ឋាចារ បដិវត្តា ហោតិ ឧសាវាទា បដិវត្តា
ហោតិ សុកមេរយមជ្ឈម្យាទដ្ឋានា បដិវត្តា ហោតិ ។

វៀរោកការណ៍កិកស្រវិធីសុកនិវេរយ ដែលជាទីតាំងនៃសេចក្តី
ប្រមាទ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌៨យ៉ាងនេះ
រមែងទៅកើត ក្នុងស្ថានសួគ៌ ដូចជាគោនាំយកទៅដាក់ ។

[១៦២] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនិ... សិក្ខុមាណា... សាមណេវ...
សាមណេវ... ឧបាសក... ឧបាសិកា ប្រកបដោយធម៌៨យ៉ាង
រមែងទៅកើត ក្នុងនរក ដូចជាគោនាំយកទៅទំលាក់ ។ ប្រកបដោយ
ធម៌៨យ៉ាងអ្វីៗ ។ គឺជាអ្នកសំឡាប់សត្វ ។ ល្អប្រសើរ ។
ប្រព្រឹត្តិទុស ក្នុងកាមទាំងឡាយ ។ និយាយកុហក ។ វិក្ខិកស្រវិធី
សុកនិវេរយ ដែលជាទីតាំងនៃសេចក្តីប្រមាទ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ
ទាំងឡាយ ឧបាសិកា ប្រកបដោយធម៌៨យ៉ាងនេះ រមែងទៅកើត
ក្នុងនរក ដូចជាគោនាំយកទៅទំលាក់ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
ឧបាសិកា ប្រកបដោយធម៌៨យ៉ាង រមែងទៅកើត ក្នុងស្ថានសួគ៌
ដូចជាគោនាំយកទៅដាក់ ។ ប្រកបដោយធម៌៨យ៉ាងអ្វីៗ ។ គឺជាអ្នក
វៀរោកការសំឡាប់សត្វ ។ វៀរោកការល្អប្រសើរ ។ វៀរោកការ
ប្រព្រឹត្តិទុស ក្នុងកាមទាំងឡាយ ។ វៀរោកការនិយាយកុហក ។ វៀរោក
ការវិក្ខិកស្រវិធីសុកនិវេរយ ដែលជាទីតាំងនៃសេចក្តីប្រមាទ ។

ឥមេហំ ទោ ភិក្ខុវេ បញ្ចហំ នឌ្ឍេហំ សមន្នាគតោ
នចាសិកោ យថាភតំ និក្ខុត្តោ ឯវំ សក្កេតិ ។

[១៦៥] បញ្ចហំ ភិក្ខុវេ នឌ្ឍេហំ សមន្នាគតោ
អាជីវកោ យថាភតំ និក្ខុត្តោ ឯវំ វិរយេ ។
កាតមេហំ បញ្ចហំ ។ ចាលាភតិចាតិ ហោតិ អនិច្ចា-
នាយិ ហោតិ អព្រិហ្មហរិ ហោតិ ឧសាភនិ ហោតិ
សុរាមេយមជ្ឈប្បមាទដ្ឋាយិ ហោតិ ។ ឥមេហំ ទោ
ភិក្ខុវេ បញ្ចហំ នឌ្ឍេហំ សមន្នាគតោ អាជីវកោ
យថាភតំ និក្ខុត្តោ ឯវំ វិរយេតិ ។

[១៦៦] បញ្ចហំ ភិក្ខុវេ នឌ្ឍេហំ សមន្នាគតោ
និក្ខុល្លោ... ឧទ្ទូស្សាវកោ... ជនិលកោ...
បរិព្វាជកោ... មាគណ្ឌិកោ... តេជណ្ឌិកោ...
អាទុទ្ធកោ^(១)... កោតមកោ... ទេវនម្ម្មកោ យថាភតំ
និក្ខុត្តោ ឯវំ វិរយេ ។ កាតមេហំ បញ្ចហំ ។ ចាលា-
ភតិចាតិ ហោតិ អនិច្ចានាយិ ហោតិ អព្រិហ្មហរិ ហោតិ
ឧសាភនិ ហោតិ សុរាមេយមជ្ឈប្បមាទដ្ឋាយិ ហោតិ ។

១ ឧ. ឆិរុយោ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទោសិកាប្រកបដោយធម៌៥យ៉ាងនេះ វេមនិទៅ
កើត ក្នុងស្ថានសួគ៌ ដូចជាគេនាំយកទៅដាក់ ។

[១៦៥] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អាជីវកប្រកបដោយធម៌៥យ៉ាង
វេមនិទៅកើត ក្នុងនរក ដូចជាគេនាំយកទៅចំលាក់ ។ ប្រកបដោយ
ធម៌៥យ៉ាងឆិក្ខុរូរ ។ គឺជាអ្នកសំឡាប់សត្វ១ ល្អបទ្រព្យគេ១ ជាអ្នក
ប្រព្រឹត្តធម៌ មិនប្រសើរ១ និងយាយកុហក១ ផឹកទឹកស្រវឹងគឺសុភវិនិច្ឆ័យ
មេរ័យ ដែលជាទីតាំងវិនាសចក្ខុប្រមាទ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
អាជីវកប្រកបដោយធម៌៥យ៉ាងនេះ វេមនិទៅកើត ក្នុងនរក ដូចជាគេ
នាំយកទៅចំលាក់ ។

[១៦៦] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ និក្ខុ... មុណ្ឌសាវក...
ជនិលកៈ... បរិព្វាជក... មាគណ្ឌិកៈ... តេជណ្ឌិក... កាទុកៈ... កោត-
មកៈ... ទេវនម្ម្មកៈ ប្រកបដោយធម៌៥យ៉ាង វេមនិទៅកើត ក្នុងនរក ដូចជា
គេនាំយកទៅចំលាក់ ។ ប្រកបដោយធម៌៥យ៉ាងឆិក្ខុរូរ ។ គឺជាអ្នក
សំឡាប់សត្វ១ ល្អបទ្រព្យគេ១ ប្រព្រឹត្តធម៌ មិនប្រសើរ១ និងយាយកុហក១
ផឹកទឹកស្រវឹងគឺសុភវិនិច្ឆ័យមេរ័យ ដែលជាទីតាំងវិនាសចក្ខុប្រមាទ១ ។

ឆែមហំ ទោ កិច្ចាវេ ចញ្ចហំ ធម្មេហំ សមញ្ញកតោ
នេវធម្មិកោ យថាភតំ វិក្ខុតោ ឯវំ វិរាយេតិ ។

[១៦៧] វាគស្ស កិច្ចាវេ អភិញ្ញាយ ចញ្ច ធម្មា
កាវេតតា ។ កាតមេ ចញ្ច ។ អសុភសញ្ញា
មរណសញ្ញា អាទីវេសញ្ញា អាហារច ចជិត្យលសញ្ញា
សទ្ធលោតោ អនកិរតសញ្ញា ។ វាគស្ស កិច្ចាវេ
អភិញ្ញាយ ឆែម ចញ្ច ធម្មា កាវេតតាតិ ។

[១៦៨] វាគស្ស កិច្ចាវេ អភិញ្ញាយ ចញ្ច
ធម្មា កាវេតតា ។ កាតមេ ចញ្ច ។ អនិច្ចសញ្ញា
អនិច្ចេ ធុត្ថសញ្ញា ធុត្ថេ អនត្ថសញ្ញា ចហានសញ្ញា
វិរាគសញ្ញា ។ វាគស្ស កិច្ចាវេ អភិញ្ញាយ ឆែម ចញ្ច
ធម្មា កាវេតតាតិ ។

[១៦៩] វាគស្ស កិច្ចាវេ អភិញ្ញាយ ចញ្ច ធម្មា
កាវេតតា ។ កាតមេ ចញ្ច ។ សទ្ធិទ្ធិយំ វិយទ្ធិយំ
សតិទ្ធិយំ សមាធិទ្ធិយំ ចត្តាទ្ធិយំ ។ វាគស្ស
កិច្ចាវេ អភិញ្ញាយ ឆែម ចញ្ច ធម្មា កាវេតតាតិ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទេវតម្តងៗប្រកបដោយធម៌៧យ៉ាងនេះ រមែងទៅ
កើត ក្នុងនរក ដូចជាគេនាំយកទៅចំណាក់ ។

[១៦៧] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌៧យ៉ាង គួរចំរើន ដើម្បីដឹង
ច្បាស់នូវរាគៈ ។ ធម៌៧យ៉ាងនីមួយៗ គឺសំគាល់ឃើញថាមិនស្អាត ។
សំគាល់ឃើញក្នុងសេចក្តីស្ងប់ ។ សំគាល់ឃើញថាមានខាស ។
សំគាល់ឃើញថាគួរខ្លើម ក្នុងការហៅ ។ សំគាល់ឃើញថាមិនគួរត្រឡប់
ក្នុងលោកទាំងពួង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌៧យ៉ាងនេះ គួរចំរើន
ដើម្បីដឹងច្បាស់នូវរាគៈ ។

[១៦៨] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌៧យ៉ាងគួរចំរើន ដើម្បីដឹង
ច្បាស់នូវរាគៈ ។ ធម៌៧យ៉ាងនីមួយៗ គឺសំគាល់ឃើញថាមិនទៀង ។
សំគាល់ឃើញថាទុក្ខ ក្នុងរបស់មិនទៀង ។ សំគាល់ឃើញថាមិន
មែនរបស់ខ្លួន ក្នុងរបស់ទុក្ខ ។ សំគាល់ឃើញ ក្នុងធម៌ជាគ្រឿងលះ ។
សំគាល់ឃើញ ក្នុងធម៌ជាគ្រឿងឡើយណាមួយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
ធម៌៧យ៉ាងនេះ គួរចំរើន ដើម្បីដឹងច្បាស់នូវរាគៈ ។

[១៦៩] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌៧យ៉ាង គួរចំរើន ដើម្បីដឹង
ច្បាស់នូវរាគៈ ។ ធម៌៧យ៉ាងនីមួយៗ គឺសទ្ធិទ្ធិយ ។ វិយទ្ធិទ្ធិយ ។
សតិទ្ធិយ ។ សមាធិទ្ធិយ ។ ចត្តាទ្ធិយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
ធម៌៧យ៉ាងនេះ គួរចំរើន ដើម្បីដឹងច្បាស់នូវរាគៈ ។

[១៧០] ភក្ខុវេទ ភក្ខុវេទ អភិក្ខុវេទ បញ្ច ធម្មា
ការេត្តា ។ កាតមេ បញ្ច ។ សន្ធាតលំ វិយតលំ
សតិតលំ សមាធិតលំ បញ្ញាតលំ ។ ភក្ខុវេទ
ភក្ខុវេទ អភិក្ខុវេទ ឥមេ បញ្ច ធម្មា ការេត្តាតិ ។

[១៧១] ភក្ខុវេទ ភក្ខុវេទ បញ្ចក្ខុវេទ ។ ចេ ។
បរិក្ខុយាយ ចហាតាយ ទយាយ វយាយ វិភាយ
និរោធាយ តាកាយ បដិទិស្សក្កាយ បញ្ច ធម្មា
ការេត្តា ។ ចេ ។ តោសស្ស មោហស្ស កោសស្ស
ឧបសាស្ស មត្តស្ស បន្ទាសស្ស ឥស្សាយ
មជ្ឈិយស្ស មាយាយ សាវេយ្យស្ស មគ្គស្ស
សារត្តស្ស មាទស្ស អតិមាទស្ស មទស្ស បមាទស្ស
អភិក្ខុវេទ ។ ចេ ។ បញ្ចក្ខុវេទ បរិក្ខុយាយ ចហាតាយ
ទយាយ វយាយ វិភាយ និរោធាយ តាកាយ
បដិទិស្សក្កាយ ឥមេ បញ្ច ធម្មា ការេត្តាតិ ។

[១៧២] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌៤យ៉ាង គួរចម្រើន ដើម្បីជីវិត
ច្បាស់នូវភក្ខុវេទ ។ ធម៌៤យ៉ាងគឺអ្វីខ្លះ ។ គឺ សមាធិតលៈ ១ វិរយ-
តលៈ ១ សនិទតលៈ ១ សមាធិតលៈ ១ បញ្ញាតលៈ ១ ។ ម្នាល
ភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌៤យ៉ាងនេះគឺ គួរចម្រើន ដើម្បីជីវិតច្បាស់នូវភក្ខុវេទ ។

[១៧៣] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌៤យ៉ាង គួរចម្រើន ដើម្បី
កំណត់ជីវិតច្បាស់នូវភក្ខុវេទ ។ ចេ ។ ដើម្បីគល់ទៅ ដើម្បីលះ ដើម្បីក្ស័យ
ដើម្បីសូន្យទៅ ដើម្បីឡើយណាយ ដើម្បីរំលត់ ដើម្បីលះបង់
ដើម្បីរលាស់នូវភក្ខុវេទ ។ ចេ ។ ធម៌៤យ៉ាងនេះ គួរចម្រើន ដើម្បីជីវិត
ច្បាស់នូវភក្ខុវេទ ។ មោហា កោស ឧបសាស ចម្រើន (ចម្រើនក្នុង) មត្តៈ (មើលក្នុង) ចហាសៈ (លើកខ្លួនឡើង) ឥស្ស (ឫស្ស)
មជ្ឈិយៈ (កំណាញ់) មាយា (ចង់ចាំនិរោធា) សាវេយ្យៈ (អ្នកតាង) មគ្គៈ (មុខវិធី) សារត្តៈ (ច្រណែនវិញ) មាទៈ (ច្រកខ្លួន) អតិមាទៈ (មើលតាមគេ) មទៈ (ស្រវឹង) បមាទៈ (ប្រាសចាកសតិ) ។ ចេ ។ ដើម្បីកំណត់ជីវិត ដើម្បីគល់ទៅ ដើម្បីលះ ដើម្បីក្ស័យ ដើម្បីសូន្យទៅ ដើម្បីឡើយណាយ ដើម្បីរំលត់ ដើម្បីលះបង់ ដើម្បីរលាស់នូវភក្ខុវេទ ។